༄༅། །འཇམ་མགོན་ཀློ་མ་ཆོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་
གསུང་འབུམ།

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སྡུད་སྒྲིག་ཁང་།

2019

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སྡུད་སྒྲིག་ཁང་།
2019

༄༅། །འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའ་ིགསུང་འབུམ།

༼བ༽

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། པོད། ༡༥
Je Yabse Sungbum Volume 15

པར་འགྲེམས་བྱེད་པོ།

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སྡུད་སྒྲིག་ཁང་།

Published by:
JE YABSE SUNGBUM PROJECT

Drepung Loseling Pethub Khangtsen Education Society‚ Mundgod U.K. Karnataka State (INDIA)
www jeyabsesungbum.org‚

པར་ཐེངས་དང་པོར།
དེབ་གྲངས་ ༧༥༠ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩

First Edition:

750 copies‚ 2019

པར་སྐྲུན་ཞུ་ཡུལ།
མ་ཎྀ་པཱལ་འཕྲུལ་ལས་ཁང་།

Printed at:

Manipal Technologies Limited Manipal

དཀར་ཆགདཀར་ཆག V

དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། 1
སྔོན་འགྲོའ་རིམ་པ་རྣམས་བཤད་པ། ི

1

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 31
རབ་བྱེད་གཉིས་པ་འགྲོ་འོང་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 77
རབ་བྱེད་གསུམ་པ་དབང་པོ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 95
རབ་བྱེད་བཞི་པ་ཕུང་པོ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 106
རབ་བྱེད་ལྔ་པ་ཁམས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 111
རབ་བྱེད་དྲུག་པ་ཆགས་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 120
རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྐྱེ་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 128
རབ་བྱེད་བརྒྱད་པ་བྱེད་ལས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 161
རབ་བྱེད་དགུ་པ་སྔ་རོལ་གནས་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 170
རབ་བྱེད་བཅུ་པ་མེ་དང་བུད་ཤིང་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 180
རབ་བྱེད་བཅུ་གཅིག་པ་སྔ་ཕྱི་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 190
རབ་བྱེད་བཅུ་གཉིས་པ་བདག་གཞན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 199
རབ་བྱེད་བཅུ་གསུམ་པ་འདུ་བྱེད་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 205
རབ་བྱེད་བཅུ་བཞི་པ་ཕྲད་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 215
རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་པ་རང་བཞིན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 221
རབ་བྱེད་བཅུ་དྲུག་པ་བཅིངས་ཐར་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 233
རབ་བྱེད་བཅུ་བདུན་པ་ལས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 244

VI རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་བདག་དང་ཆོས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 258
རབ་བྱེད་བཅུ་དགུ་པ་དུས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 275
རབ་བྱེད་ཉི་ཤ་པ་ཚོགས་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 283
རབ་བྱེད་ཉེར་གཅིག་པ་འབྱུང་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 293
རབ་བྱེད་ཉེར་གཉིས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 303
རབ་བྱེད་ཉེར་གསུམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 313
རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་བདེན་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 323
རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔ་པ་མྱང་འདས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 360
རབ་བྱེད་ཉེར་དྲུག་པ་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 375
རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལྟ་བ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 380
དཀའ་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས། 399
རིག་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཟིན་བྲིས། 421
མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང། 437
སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཁྲིད། 503
ཚིག་སྦྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་བློ་སྦྱོང། 541
དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་བྲིས། 545
དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིག 566

༄༅། །དབུ་མ་རྩ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །དབུ་མ་རྩ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་བཤད་རིགས་
པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་པདྨོ་ལ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གང་ཞིག་གསུངས་པས་སྨྲ་བའི་གཙུག་རྒྱན་ཞེས། །རབ་འབྱམས་ཞིང་གི་མཁས་པས་རབ་བསྔགས་པ། །རང་བཞིན་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་དོན་ཉིད་དུ། །གསུང་བའི་རྒྱལ་བ་དེ་ཡིས་རྟག་སྐྱོངས་ཤིག །གཏམ་དེ་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྙིང་པོར་ནི། །གཟིགས་ནས་རབ་འབྱམས་ཞིང་གི་རྒྱལ་སྲས་འཁོར། །ཟབ་མོའ་གཏམ་གྱིས་རྟག་ཏུ་ཚིམ་མཛད་པ། །རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར་ ིལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །ངེས་པའི་དོན་དེ་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལས། །རྣམ་པ་གཞན་དུ་འདྲེན་པའི་དོགས་པའི་གནས། །དཔག་ཡས་བཀོད་ནས་ལེགས་པར་སུན་ཕྱུང་སྟེ། །ཚུལ་དེར་ངེས་པ་བླ་མེད་སྟེར་བའི་སྒོ། །སྒྲུབ་དང་སུན་འབྱིན་ལམ་ནི་མི་འདྲ་བའི། །རིགས་ལམ་སྟོང་གི་འོད་ཟེར་སྤྲོས་པ་ཡིས། །མཐར་འཛིན་སྙིང་གི་མུན་སྟུག་འཇོམས་མཛད་པ། །ཀླུ་སྒྲུབ་སྨྲ་བའི་ཉི་མ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །ལུགས་ཀྱི་མཆོག་དེ་ཚུལ་བཞིན་རབ་བཟུང་ནས། །ཐུབ་མཆོག་བསྟན་པ་རིང་དུ་གསལ་མཛད་པ། །དཔལ་ལྡན་འཕགས་པ་ལྷ་དང་དཔའ་བོ་སོགས། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའ་སྲོལ་འཛིན་རྣམས་ ིལ་འདུད། །སྐར་ཚོགས་དབུས་ན་མཚན་མོའ་མགོན་པོ་བཞིན། །འགྲེལ་མཛད་ཀུན་གྱི་ཁྲོད་ན་ ིལྷམ་མེ་བ། །གྲུབ་མཆོག་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ཟླ་བའི་ལུགས། །དྲན་པ་ཡིས་ཀྱང་དད་པའི་སྤུ་ལོང་གཡོ། །གང་གི་ཞབས་པད་བསྟེན་པས་རབ་རྨོངས་དགྲ། །རབ་ཏུ་འཇོམས་མཛད་རིགས་ལམ་གསལ་མཛད་པ། །འདྲེན་མཆོག་བླ་མའི་རྨད་བྱུང་མཛད་པ་ཡིས། །ད་དུང་སྲིད་མཐའི་བར་དུ་སྐྱོང་གྱུར་ཅིག །ངེས་དོན་དོན་གཉེར་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་དང༌། །གྲགས་ལྡན་ཡངས་པའི་སྲིད་ལ་མངའ་མཛད་པའི། །གསུང་གིས་བསྐུལ་ཚེ་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལམ། །རྣམ་པར་འབྱེད་ལ་བདག་བློ་སྤྲོ་བ་སྐྱེས། །ངེས་དོན་ཞེས་པའི་མིང་གིས་ཚིམ་པ་དང༌། །ཆེ་ལོང་དོན་ཙམ་མཐོང་བས་ཆོག་ཤེས་

2 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

རྙེད། །སྙིང་ནས་སྒྲུབ་པ་ལྷུར་ལེན་སྐྱེས་པའི་ཚེ། །གཞུང་མཆོག་འདོར་བ་རྣམས་ལ་མི་དགོས་ཀྱང༌། །ངེས་དོན་གསུང་རབ་སྙིང་པོ་ཤེར་ཕྱིན་དོན། །རྣལ་འབྱོར་དབང་ཕྱུག་བྱེ་བས་བགྲོད་པའི་ལམ། །མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་མུན་པའི་ཚོགས། །ཡང་དག་རིགས་པའི་སྒྲོན་མེས་ལེགས་བསལ་ནས། །ཡིན་ལུགས་ཕུ་ཐག་ཆོད་པའི་ལྟ་བ་ཡིས། །ཀླུ་སྒྲུབ་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་སྒོམ་འདོད་པའི། །བློ་ལྡན་དེ་ལ་དབུ་མའི་རྩ་བ་ནི། །བདག་གིས་ལེགས་པར་བཤད་ཀྱིས་གུས་པས་ཉོན།།འདིར་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ནི་དབུ་མའི་རྩ་བ་ཡིན་ལ་དེ་འཆད་པ་ལ་གཉིས།
བཤད་པའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་དང༌། བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཙལ་དགོས་ཤིང་འཚོལ་བའི་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོའ་ཆེ་བ། དེས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ ིརྣམ་གཞག །ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན། དེ་གང་ལ་བཤད་པའི་སྣོད་བསྟན་པའོ།།
དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་གཞན་ཇི་སྙེད་ཅིག་
གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེས་ཟིན་གནས་པ་དང་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཐབས་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྡུག་བསྔལ་དག །ཞི་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད།1

།ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
དངོས་དང་བརྒྱུད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འབབ་ཅིང་གཞོལ་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་ལོང་བའི་ཚོགས་རྣམས་ལོང་ཁྲིད་པ་མཁས་པས་འདོད་པའི་ཡུལ་དུ་འཁྲིད་པ་བཞིན་དུ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འཁྲིད་པར་བྱེད་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཡོངས་སུ་བཙལ་བ་ནི་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལས་སུ་བྱ་བ་དམ་པའོ། །དེ་ཡང་དོན་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་ལུང་བསྟན་པས་ལེགས་པར་བཀྲལ་བ་དང་འགྲེལ་ཚུལ་ཡང༌། གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་དྲང་ངེས་ཀྱི་སྒོ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པ་ལ་གང་ནི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་ལ་གང་ནི་མིན་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ན། འདི་ལྟར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གཟུང་གི་གཞན་དུ་དྲང་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་དོན་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་ལུགས་དང༌། དེ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༡ ཤོག ༡༠༡༧ ཕྲེང་། ༤

སྔོན་འགྲོའི་རིམ་པ་རྣམས་བཤད་པ། 3

ལས་གཞན་དུ་འདྲེན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་ལུགས་རྣམས་རིགས་པས་མཐའ་དག་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཅིག་གི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་འཚོལ་དགོས་པ་ནི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མན་ངག་བགྲོད་པ་གཅིག་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་ཡིན་དང་འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། སོ་སོ་རང་རིག་
ཐེག་པ་ནི། །རྟོག་གེ་བ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །མགོན་པོ་འདས་པའི་འོག་ཏུ་ནི། །འཛིན་པར་སུ་འགྱུར་བཤད་དུ་གསོལ།1

།ཞེས་མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་སྒྲ་རྟོག་
གི་སྤྲོས་པ་ཞི་བའི་ཐེག་པ། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་སུ་ཞིག་གིས་འཛིན་ཞུས་པའི་ལན་དུ། བདེ་གཤེགས་མྱ་ངན་འདས་པའི་འོག །ཚུལ་རྣམས་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དེ། །དུས་དག་འདས་ནས་འབྱུང་བ་ནི། །བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཤེས་བྱོས། །ལྷོ་ཕྱོགས་བེ་དའི་ཡུལ་དུ་ནི། །དགེ་སློང་དཔལ་ལྡན་ཆེར་གྲགས་པ། །དེ་མིང་ཀླུ་ཞེས་བོད་པ་སྟེ། །ཡོད་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་འཇིག་པ། །ང་ཡི་ཐེག་པ་འཇིག་རྟེན་དུ། །བླ་མེད་ཐེག་ཆེན་རབ་བཤད་ནས། །རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བསྒྲུབས་ཏེ། །བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་འགྲོའོ། །ཞེས་ངེས་པའི་དོན་གྱི་ཐེག་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་འགྲེལ་པར་གསུངས་སོ།2

།འདི་ནི་གསེར་འོད་དམ་པ་ནས་བཤད་པ་སྟོན་
པ་ཞལ་བཞུགས་དུས་ཀྱི་ལི་ཙ་བྱི་གཞོན་ནུ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་ན་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲིན་ཆེན་ལས། གཞོན་ནུ་འདི་ང་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན་ཀླུ་ཞེས་བྱ་བའི་དགེ་སློང་དུ་གྱུར་ནས་ང་ཡི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ་མཐར་རབ་ཏུ་དད་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བའི་ཞིང་དུ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་འོད་ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱ་བའི་རྒྱུད་འཇམ་དཔལ་གྱི་རྩ་བའི་རྟོག་པ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་དུས་དང་མཚན་དེ་དང་འདྲ་ལ་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་བཞུགས་པར་བཤད་དོ། །རྔ་བོ་ཆེའི་མདོ་ལས་ལི་ཙ་བྱི་གཞོན་ནུ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་ན་དགའ་བ་འདི་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ་བསྟན་པ་ཉམས་པའི་ཚེ། སྟོན་པའི་མཚན་འཆང་བའི་དགེ་སློང་དུ་གྱུར་ནས་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༤༠༩ ཕྲེང་། ༡༤
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༤༠༩ ཕྲེང་། ༡༦

4 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་འོག་ཏུ་འདས་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་གསུངས་སོ། །འདི་ཡང་སློབ་དཔོན་འདི་ཡི་ལུང་བསྟན་དུ་གནས་བརྟན་བྱང་བཟང་དང་ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་བཞེད་དེ་ལི་ཙ་བྱི་མཐོང་ན་དགའ་བ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །རྔ་བོ་ཆེ་ལས་དེ་ལྟར་ལུང་བསྟན་པ་དེ་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཐ་མ་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་པས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ན་བྱོན་པ་ནི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གཉིས་པའོ། །ལང་གཤེགས་དང་འཇམ་དཔལ་གྱི་རྩ་བའི་རྟོག་པ་ལས་ས་དང་པོ་བསྒྲུབས་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་འབྱོན་པར་བཤད་ཅིང༌། རྔ་བོ་ཆེ་ལས་དགེ་སློང་དེ་ས་བདུན་པ་བར་བཤད་དོ། །སྤྲིན་ཆེན་དང་རྔ་བོ་ཆེ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་འཚང་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་ནི་འདོད་པ་ཁམས་སུ་སྤྲུལ་སྐུའི་འཚང་རྒྱ་ཚུལ་ཡིན་པས། སྒྲོན་གསལ་ལས་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐུ་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་སུ་འཚང་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་དང་སྔོན་བསྐལ་པ་དུ་མའི་སྔོན་ནས་སངས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །མགོན་པོ་འདི་འདྲ་བའི་རླབས་པོ་ཆེའི་གང་ཟག་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པ་པས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་བཞུགས་ཀྱང་འཚང་རྒྱ་མི་ནུས་ན་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ནས་གདུལ་བྱ་རབ་ཀྱིས་ཚེ་གཅིག་ལ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་བླངས་ཀྱང་ཚིག་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །དེས་ན་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། མགོན་པོ་འདི་མཛད་པ་མཐར་མ་ཕྱིན་པར་བཤད་པ་ནི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་རྐྱང་པས་ལམ་བགྲོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་མགོན་པོ་འདིས་སྦྱོར་བ་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པ་རིག་པའི་གནས་
ཐུན་མོང་བའི་བསྟན་བཅོས་དང་ནང་རིག་པ་ལ་ཡང་སྔགས་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་མང་དུ་མཛད་དོ། །ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལམ་ངེས་པའི་དོན་ལུང་གིས་བསྟན་པ་ནི་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཤེར་ཕྱིན་འབུམ་པ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་སོགས་པའི་མདོ་མང་པོ་དྲངས་ནས་བཤད་དོ། །རིགས་པས་བསྟན་པ་ནི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་རྩོད་ཟློག་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་སྟེ་དྲུག་ཏུ་རིགས་པ་མང་པོས་གཏན་ལ་ཕབ་བོ། །བསྟོད་པ་འགའ་ཞིག་ལས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་བསྟན་མོད་ཀྱང་རིགས་པས་བསྒྲུབས་པ་མི་མང་ངོ༌། །གཞུང་དེ་དག་

སྔོན་འགྲོའི་རིམ་པ་རྣམས་བཤད་པ། 5

ཀྱང་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་སྤངས་པའི་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་དང། ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་མི་ལྟ་བའི་ལམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་གཉིས་སུ་འདུའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་དངོས་པོའ་ངོ་བོ་ཉིད་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རང་ ིབཞིན་བསྒྲུབ་བྱ་འགོག་པ་ནི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་གེའི་ཚིག་གི་དོན་བཅུ་དྲུག་འགོག་པ་ནི་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་གོ །དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། །རྐྱེན་ལ་སོགས་ལ་ཡོད་མ་ཡིན།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ལ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རང་བཞིན་
ཀུན་ལ་ཡོན་མིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་ཚིག་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་བཟློག་པར་མི་ནུས་སོ།2

།ཞེས་
བརྒལ་བའི་ལན་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་ཟློག་ནི་རབ་བྱེད་དང་པོའ་གཞུང་དེའི་ལྷག་མའོ། །འདིས་ཚིག་ ིརང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་བཤད་ནས་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་དེས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་བྱ་འགོག་ནུས་པར་གསུངས་པས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཀྱང་འཐད་པར་སྟོན་ཞིང༌། རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ལ་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་མི་འཐད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྟོན་ནོ།།
རྩ་ཤེར་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་བསྟན་མོད་ཀྱང་དམིགས་
ཀྱིས་ཕྱེ་ནས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འཐད་པར་བསྟན་ན་ལུགས་འདི་ལ་རང་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པ་སོགས་མི་རུང་ངོ་སྙམ་པ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ནི་རབ་བྱེད་བདུན་པ་ལས། རྨི་ལམ་ཇི་བཞིན་སྒྱུ་མ་བཞིན། །དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ཇི་བཞིན་དུ། །དེ་བཞིན་སྐྱེ་དང་དེ་བཞིན་གནས། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་འཇིག་པ་གསུངས།3

།ཞེས་པ་འདི་ལ་བརྒལ་བའི་ལན་དུ་བྱུང་བས་གཞུང་དེའི་ལྷག་མའོ། །དེ་ཡང་སྐྱེ་གནས་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་བཀག་པ་4

ནི་ལུང་ལས་དེ་དག་གསུངས་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་
རྒོལ་བ་འབྱུང་ལ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། གནས་པའམ་སྐྱེ་འཇིག་ཡོད་མེད་དམ། །དམན་པའམ་མཉམ་པའམ་ཁྱད་པར་ཅན། །སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་སྙད་དབང་གིས། །གསུངས་ཀྱི་ཡང་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༣ ཕྲེང་། ༡༠
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༣༣༡ ཕྲེང། ༣
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༡༣ ཕྲེང་། ༡༡
4 ཞོལ། ཤོག ༤ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༥ ན ༤ བཀག་པ་ན་

6 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

དག་དབང་གིས་མིན།1

།ཞེས་སྐྱེ་འཇིག་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་གསུངས་ཀྱི་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པ་མིན་པར་བཤད་པས་དེ་ལ་བརྒལ་བའི་ལན་ནོ། །གཞུང་དེར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་བཞིན་འགོག་པ་མང་དུ་གསུངས་པའི་མཐར། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས། །སྟོང་པ་ཡིན་པས་དངོས་རྣམས་ཀྱི། །རྟེན་འབྱུང་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །མཚུངས་པ་མེད་པས་ཉེ་བར་བསྟན། །དམ་2

པའི་དོན་
ནི་དེར་ཟད་དོ། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནི། །འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་བརྟེན་ནས་སུ། །སྣ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་བཏགས།3

།ཞེས་དངོས་པོའ་གནས་ཚུལ་གྱི་དོན་དམ་ནི་རྟེན་འབྱུང་ ིརང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པས། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཏགས་ནས་བཞག་པར་གསུངས་སོ།།
རྩ་ཤེ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན།4

།ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དོན་དམ་པ་དང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་པར་བསྟན་མོད་ཀྱང་སྔ་མ་ལྟར་མ་གསུངས་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་པ་ཙམ་དུ་མི་གོ་ཞིང༌། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པ་ལ་རིགས་པའི་གནོད་པ་དུ་མ་བསྟན་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྒྲུབས་པ་དེ་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་ཐམས་ཅད་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་དོན་དང་ཚུལ་དེ་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་སྟོན་པ་མི་གོ་བས་དེ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་མཛད་དོ། །འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་ལྟ་བ་སྤོང་བའི་ལམ་དགོས་པ་ནི་གཞུང་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། ཡོད་པས་རྣམ་པར་མི་གྲོལ་ཏེ། །མེད་པས་སྲིད་པ་འདི་ལས་མིན།5

།ཞེས་ཡོད་མེད་ཀྱི་
མཐར་ལྷུང་བ་ལ་གྲོལ་བ་མེད་པར་བསྟན་ནས། དངོས་དང་དངོས་མེད་ཡོངས་ཤེས་པས། །བདག་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༦༥ ཕྲེང་། ༣
2 ཞོལ། ཤོག ༥ ན ༡ དག་པའི་དོན་ནི་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༧༡ ཕྲེང་། ༡༤
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༣༦ ཕྲེང་། ༥
5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༥༡ ཕྲེང་། ༡༡

སྔོན་འགྲོའི་རིམ་པ་རྣམས་བཤད་པ། 7

ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་གྲོལ།1

།ཞེས་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་
པས་འཕགས་པ་རྣམས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་མ་བརྟེན་པར་མེད་པས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལ་དངོས་པོ་འཁོར་བ་དང་དངོས་མེད་མྱང་འདས་ཡོད་པར་གསུངས་པས་དེ་གཉིས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་མི་འཐད་པར་བརྩད་པའི་ལན་དུ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་གསུངས་པ་བྱིས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་ཡོད་པར་བཟུང་བའི་འཛིན་སྟངས་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཀྱི། འཕགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོ་དང་བསྟུན་ནས་གསུངས་པ་མིན་ནོ། །སྲིད་པ་འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འབྲས་བུའི་ཚེ་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་ཞེས་བཞག་གོ །དེ་ལྟ་མིན་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་དང་ཕུང་པོ་ཕྱི་མ་མི་སྐྱེ་བས་འཇོག་ན་འགོག་པ་མྱང་འདས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་ཉོན་མོངས་དང་ཕུང་པོ་ཟད་པ་གང་ཡང་མི་འཐད་ཅེས་འགོག་ཅིང་དེ་ཉིད་ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་སྟོན་པའི་ལུང་གི་དོན་དུ་ཡང་འཆད་ལ། དེ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གཞུང་ལྷག་མ་རྣམས་གསུངས་སོ།།མདོར་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཚེ་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་དང་མངོན་དུ་བྱས་ཞེས་པའི་དོན་
དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཞིག་མེད་ན་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་གཏན་མི་རུང་བར་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་གཙོ་བོའ་དོན་ནོ། །རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ ིམངོན་མཐོའ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ཡིན་ལ་དེ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ལས་ངེས་ལེགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ ིབྱེད་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣོད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཤེས་རབ་ནི་བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་ཤེས་པ་ན་ངར་འཛིན་ཟད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ཕུང་པོའ་བདེན་འཛིན་མ་ཟད་བར་དུ་འཁོར་བ་མི་ལྡོག་ཅིང་ཟད་པ་ན་ལྡོག་པ་དང༌། ིམེད་ལྟས་ངན་སོང་དང་ཡོད་ལྟས་བདེ་འགྲོར་འཁོར་བས་དེ་གཉིས་ལས་ཐར་པ་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་དོན་ཤེས་དགོས་པ་དང༌། དོན་དེ་ནི་གང་ཟག་ཁམས་དྲུག་འདུས་པ་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་ཡང་དག་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༥༢ ཕྲེང་། ༡

8 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པར་མ་གྲུབ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་དང་ཕུང་པོ་ཡང་བརྟག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །འདི་དང་སྔ་མ་གཉིས་སུ་ཡང་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་བཀག་པའི་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡང་མང་མོད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་དོན་ཤེས་པ་ཞིག་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་ལ་ངེས་པར་དགོས་སོ་ཞེས་གཙོ་བོར་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྣང་ལ། རྩ་ཤེ་དང་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱིས་མ་རིག་པ་ལྡོག་ཅིང་དེ་ནས་ཡན་ལག་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པར་གསུངས་མོད་ཀྱང་ཡུལ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་གཙོ་བོར་སྣང་གི་དེ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཐར་པའི་རྒྱུར་སྒྲུབ་པ་གཙོ་བོར་མི་སྣང་སྟེ་སྔ་མ་འགྲུབ་དཀའ་བ་ལ་དགོངས་སོ།།
དེ་དག་གི་དོན་མདོར་བསྡུ་ན་རྩ་ཤེ་དང་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་གིས་ཕས་རྒོལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་
དང་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཀག་ནས་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པ་ན། དེ་ལྟར་འགོག་པ་དེའི་ལུགས་ལ་ཡང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པས་གཞན་ཕྱོགས་འགོག་པ་དང་རང་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པ་ལ་རང་ལ་དེ་དག་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་རྩོད་ཟློག་གིས་བསྟན་1

ཏོ། །དེ་ལྟར་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱེད་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་རང་གི་ངོ་
བོས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པ་ཡིན་པས་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་ཐམས་ཅད་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས་བསྟན་པ་ན་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་དོན་ལ་བྱ་བྱེད་ཀུན་འཐད་པར་རྟོགས་སོ། །བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་ཡང་མེད་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་གཞུང་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་པས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྒོར་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལམ་གྱི་སྲོག་མཐོང་བའི་མིག་སྟེར་བས་སྐུ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །དེ་དག་གི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་དབུ་མ་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ་རིགས་པའི་སྒོ་མི་འདྲ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་བསྟན་ནས་ཟབ་མོའ་དོན་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ི

1 ཞོལ། ཤོག ༦ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༧ ན ༡ བསྟན་ནོ། ཞོལ་གཙང་གཉིས་སུ་ཕལ་ཆེ་བར་བསྟན་ནོ་ཞེས་བྱུང་བས་ཚང་མ་མཆན་བཀོད་མེད།

སྔོན་འགྲོའི་རིམ་པ་རྣམས་བཤད་པ། 9

བཞི་པ་ནི། དེ་འདྲ་བའི་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་མོས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་བསྔགས་ཏེ། མདོ་ཀུན་ལས་
བཏུས་པ་ལས། ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་མོས་པས་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་སྡུད་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱེའུ་རིན་པོ་ཆེས་བྱིན་པའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ། འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་བས་བསྐལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་སྤྱད་པ་བས། གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་པས་ཉན་པ་འདི་བསོད་ནམས་དེ་བས་ཆེས་མང་དུ་སྐྱེད་ན་གང་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་ཉན་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། གང་ཡི་གེར་བྲིས་ནས་ལུང་འབོགས་པ་དང་འཆང་བ་དང་གཞན་དག་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་གསུངས་སོ།1

།རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ལས་ཀྱང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་གང་ཇི་སྙེད་པ་གངྒཱའི་ཀླུང་ཡང་དེ་སྙེད་དུ་གྱུར་ན། གང་དེ་དག་གི་བྱེ་མར་གྱུར་པ་དེ་མང་བ་ཡིན་ནམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གངྒཱའི་བྱེ་མ་སྙེད་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱང་མང་བ་ལགས་ན་དེ་དག་གི་བྱེ་མར་གྱུར་པ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་འཚལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཁྱོད་ལ་བསྒོའོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །གངྒཱའི་ཀླུང་དེ་དག་གི་བྱེ་མ་ཇི་སྙེད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྐྱེས་པའམ་བུད་མེད་ལ་ལས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་བཀང་སྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན། སྐྱེས་པའམ་བུད་མེད་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་མང་དུ་སྐྱེད་དམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མང་ལགས་སོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་མང་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། གང་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་རྣམས་གྲངས་འདི་ལས་ཐ་ན་ཚིག་བཞིའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཙམ་བཟུང་སྟེ། གཞན་དག་ལ་ཡང་བསྟན་ན་དེ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་སྐྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ།2

།ཞེས་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛོད་ཀྱི་མདོ་ལས་མི་དགེ་བཅུ་ཆེན་
པོ་རྣམས་བགྲངས་ནས་དེ་དག་དང་ལྡན་པས་བདག་མེད་པའི་ཆོས་ལ་འཇུག་ཅིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༤ ཤོག ༥༧༤ ཕྲེང་། ༡༡
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣༤ ཤོག ༣༣༧ ཕྲེང་། ༡༢

10 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གདོད་མ་ནས་དག་པར་དད་པ་དང་མོས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོའོ་1

ཞེས་གསུངས་
པ་དང༌། བདུད་འདུལ་བའི་ལེའུ་ལས་དགེ་སློང་གང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་དུལ་བར་ཤེས་ཤིང་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མཐའ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པར་ཤེས་ཏེ་ཉེས་པ་བྱུང་བའི་འགྱོད་པ་སེལ་ཞིང་བརྟན་པོར་མི་བྱེད་པས་མཚམས་མེད་པ་ཡང་གནོན་ན་ཆོ་ག་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཕྲན་ཚེགས་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཞེས་གསུངས་པ་དང༌2

། མ་སྐྱེས་དགྲའི་མདོ་ལས་
མཚམས་མེད་བྱེད་པས་དམ་པའི་ཆོས་འདི་ཐོས་ནས་འཇུག་ཅིང་མོས་ན་དེའི་ལས་དེ་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཞེས་ང་མི་སྨྲའོ་ཞེས་3

གསུངས་པ་རྣམས་སློབ་དཔོན་གྱིས་དྲངས་པ་ལྟར་རོ།།
ལྔ་པ་ནི། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་ཉན་པ་ན་ཡང་ཁ་ཅིག་མི་མོས་ནས་སྤོང་བས་ངན་
འགྲོར་འགྲོ་ལ་གཞན་དག་མོས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པའོ་ཞེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཟུང་ནས་སྐུར་པ་འདེབས་པས་སྟོན་པ་པོས་མོས་པའི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་བྱས་ལ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་མཚན་མ་གང་ལས་ཤེས་པ་ནི། འཇུག་པ་ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་དུས་ནའང་སྟོང་པ་ ིཉིད་ཐོས་ནས། །ནང་དུ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང༌། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལས་བྱུང་མཆི་མས་མིག་བརླན་ཞིང༌། །ལུས་ཀྱི་བ་སྤུ་ལྡང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བློ་ཡི་ས་བོན་ཡོད། །དེ་ཉིད་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་སྣོད་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལ་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་པར་བྱ། །དེ་ལ་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང༌།4

།ཞེས་རྟགས་གསུམ་
བཤད་དོ། །དེ་ལ་སྐྱོན་སྔ་མ་གཉིས་མེད་པར་མ་ཟད་ཉན་པ་པོའ་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ། ིའདི་ལྟར་དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཉན་པ་ན་གཏེར་རྙེད་པ་ལྟར་དགའ་ཞིང་ལྟ་བ་དེ་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་ཡང་མི་ཉམས་པའི་ཐབས་ལ་རྟོག་སྟེ། བདག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ངན་སོང་དུ་ལྟུང་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྒྱུན་འཆད་དོ་སྙམ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དང་བླངས་ནས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་དོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་ཀྱང་དབུལ་པོར་གྱུར་ན་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༤ ཤོག ༥༧༧ ཕྲེང་། ༦ ནང་དུ་དྲངས་པ་ལས་མ་རྙེད།
2 ལུང་འདི་མ་རྙེད།
3 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢ ཤོག ༦༩༧ ཕྲེང་། ༤
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༦༡ ཕྲེང་། ༡༢

སྔོན་འགྲོའི་རིམ་པ་རྣམས་བཤད་པ། 11

ཟས་དང་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་འཚོལ་བས་གཡེངས་ནས་སྟོང་ཉིད་རྒྱུན་ལྡན་དུ་ཉན་པ་མི་འོང་ངོ་སྙམ་ནས་སྦྱིན་པ་གཏོང་ངོ༌། །སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཟིན་པས་སངས་རྒྱས་འཐོབ་ཀྱི་དེ་དང་བྲལ་ན་མི་འཐོབ་བོ་སྙམ་ནས་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་པ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་དོ། །ཁྲོ་བ་བསྐྱེད་ན་ངན་སོང་དུ་ལྟུང་ཞིང་བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་ཀྱང་གཟུགས་ཤིན་ཏུ་མི་སྡུག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འཕགས་པ་རྣམས་མཉེས་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས་བཟོད་པའི་གདམས་ངག་སྒོམ་མོ།།
ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཡོངས་སུ་བསྔོས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་
ཉིད་འཐོབ་པ་དང་འབྲས་བུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཆད་པ་མེད་པར་འབྱུང་བར་མཐོང་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་དགེ་བ་བསྔོ་བ་རླབས་ཆེ་བ་རྣམས་བྱེད་དོ། །རྟེན་འབྱུང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་པ་ལ་བྱང་སེམས་རྣམས་གཅོ་བོར་མཐོང་ནས་དེ་དག་ལ་གུས་པར་བྱེད་དེ། འཇུག་པ་ལས། རྟག་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་བླངས་ནས་གནས་པར་འགྱུར། །སྦྱིན་པ་གཏོང་བར་འགྱུར་ཞིང་སྙིང་རྗེ་སྟེན་པར་བྱེད། །བཟོད་པ་སྒོམ་བྱེད་དེ་ཡི་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ། །འགྲོ་བ་དགྲོལ་བར་བྱ་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བར་བྱེད། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལའང་གུས་པར་བྱེད།1

།ཅེས་གསུངས་
སོ། །སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གོ་བ་གནད་དུ་སོང་ན་གོ་ལུགས་དེ་ལྟར་དུ་འོང་ལ་རིགས་པས་རྒྱུ་འབྲས་ཐམས་ཅད་བཀག་པར་གོ་ན་འཁྲུལ་བ་མ་ཟད་བར་དུ་དེའི་ངོར་མི་སླུ་བ་སྐད་དུ་སྨྲས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངེས་པ་བརྟན་པོ་འོང་ས་མེད་པས་ཉན་པ་པོའ་ཡོན་ཏན་མེད་པར་མ་ཟད་སྐྱོན་རྣམས་འབྱུང་ ིབ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངེས་པ་ལ་མ་གནོད་པའི་ངང་ནས་ཟབ་མོའ་གཞུང་ ིཉན་ཅིང་འཛིན་པ་དང་དོན་སེམས་པ་དང་སྒོམ་པ་དང་ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་མོས་པའི་སྨོན་ལམ་གདབ་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚན་གྱི་དོན། གཞུང་གི་དོན། མཇུག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ་པྲ་ཛྙཱ་ནི་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་ཤེས་རབ་བོ། །མ་དྷྱཱ་མ་ཀ་ནི་དབུ་མའོ། །མཱུ་ལ་ནི་རྩ་བའོ། །ཀཱ་རི་ཀ་ནི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའོ། །ནཱ་མ་ནི་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ཏེ་མིང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་སྨོས་པའོ། །ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་འགྲེལ་བཤད་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༦༡ ཕྲེང་། ༡༧

12 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ལས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཚུལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ནི་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའོ། །དབུ་མ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་མཐའ་དོར་བའི་དཀྱིལ་ལ་དབུས་ཞེས་པ་དང་འདྲ་བར་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པས་དབུས་ཉིད་དབུ་མའོ་ཞེས་རང་གི་དོན་དེ་ལ་ཕན་པ་བརྗོད་པའོ། །དབུ་མའི་ལམ་དེ་སྟོན་ཞིང་སྒྲོགས་པས་ཀ་ཞེས་བྱ་སྟེ་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ལ་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སམ་དབུ་མ་ཞེས་པའི་མིང་གང་ལ་ཡོད་པ་ནི་དབུ་མའོ། །ཡང་ན་ཀ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བརྗོད་པས་དབུ་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དབུ་མའི་གྲུབ་པའི་མཐའོ་ཞེས་ལེགས་ལྡན་གྱིས་བཤད་དོ། །མ་དྷྱཱ་མ་ཀའི་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ལ་བརྩམས་ནས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སམ་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་དབུ་མ་ཞེས་བཏགས་པའོ།།
གལ་ཏེ་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུས་ལ་དབུ་མར་འཆད་ན་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས།
ཡོད་དང་མེས་ཅེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་མཐའ། །གཙང་དང་མ་གཙང་འདི་ཡང་མཐའ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ནི་རྣམ་སྤངས་ནས། །མཁས་པས་དབུས་ལའང་གནས་པར་ཡོད་མི་བྱེད།1

།ཅེས་
གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། དེས་ནི་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ལྟར་མཐའ་ཉི་ཚེ་བ་བཀག་ནས་དེ་དང་བྲལ་བའི་དབུས་བདེན་པར་བཟུང་ནས་མི་གནས་ཞེས་སྟོན་པས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་དབུས་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། མཐའ་ནི་ཟད་དང་མཇུག་2

ཆ་དང༌། །ཉེ་དང་ཕྱོགས་དང་སྨད་པ་ལའོ།3

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཐའི་སྒྲ་དོན་
མང་པོ་ལ་འཇུག་ཀྱང་མཐའ་བྲལ་གྱི་མཐའ་ནི་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། གལ་ཏེ་དབུ་མ་ལ་སེམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོའ་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་དོན་དམ་པ་བ་ཅི་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཡོད་པར་གྱུར་ན་ནི། དེའི་ ིཚེ་དེ་ལ་དེ་ཡོད་པས་རྟག་གོ་ཞེའམ་མི་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡང་ཇི་ལྟར་མཐར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོའ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་སོང་ཞིང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ ིཉིད་ནི་ལྟུང་བའི་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།4

།ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་
1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༦༥ ཕྲེང་། ༣
2 ཞོལ། ཤོག ༩ ན ༤ འཇུག་ཆ་དང་།
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༧ ཤོག ༩༥ ཕྲེང་། ༤
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢ ཤོག ༡༡༧༣ ཕྲེང་། ༡༦

སྔོན་འགྲོའི་རིམ་པ་རྣམས་བཤད་པ། 13

ཡང་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཡུལ་དེ་ནི་འདིར་མཐའ་མིན་ལ་བློ་ཡང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པས་མཐར་འཛིན་མིན་ནོ། །དེས་ན་འདི་ཡི་མཐའ་ནི་ལྟུང་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ན་བྲག་གཡང་ལ་མཐའ་དང་དེ་ལ་ལྷུང་བ་ལ་མཐའ་ལ་ལྷུང་ཞེས་སྨྲ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་སྲིད་པས་ཡང་དག་པར་མེད་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པ་མེད་པའི་མཐར་འཛིན་དང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཞེས་འགོག་པ་མེད་མཐའ་འགོག་པ་མིན་ཀྱང༌། དགག་བྱ་བཀག་པའི་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་འཛིན་ན་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཐར་ལྟུང་བས་དེ་འགོག་པ་ཡང་མེད་མཐའ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཚད་མ་སུས་ཀྱང་གནོད་མི་སྲིད་པས་དེ་དག་ཡོད་པ་མིན་པའམ་མེད་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ནི་མེད་མཐའ་དང་དེའི་མཐར་འཛིན་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱོན་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་མེད་མཐའ་དང་དེའི་མཐར་འཛིན་མིན་ནོ། །འདི་ནི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མེད་མཐའ་ཡིན་ལ་སྔ་མ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མེད་མཐའོ།།
དེའི་ཕྱིར་སྔར་བཤད་པའི་བཀག་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་རམ་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ནི་ཡོད་མཐའ་དང་དེའི་མཐར་འཛིན་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ་མཁྱེན་བརྩེ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡོད་མཐའ་དང་དེའི་མཐར་འཛིན་མིན་ནོ། །གཞུང་གི་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་མཐར་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེས་ན་གང་དུ་བཟུང་བས་འཛིན་པ་པོ་ཕུང་བར་འགྱུར་བ་ལ་མཐར་ལྟུང་ཞེས་བཏགས་པའི་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་ལྟུང་ལུགས་ནི་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱའི་ཡོད་མེད་ཅེས་པའི་ཚིག་ཙམ་ལ་དེའི་མཐར་བྱས་ནས་དེ་སྤོང་བ་ན། ཡོད་པ་མིན་མེད་པ་མིན་ཞེས་པའི་ཟེར་ལུགས་ལ་རེ་ཞིང་གཟུགས་མེད་སྒྲ་མེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་འགྱུར་འཆོས་པ་ལ་ནན་ཏན་བསྐྱེད་ཀྱང་ངལ་བ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །རྩ་བ་ནི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀུན་གྱི་གཞི་འཛིན་པའི་ལུས་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་རེ་བ་མིན་པའོ། །ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ནི་ཚིགས་བཅད་དུ་བསྒྲིགས་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ལེའུ་ནི་མིན་ནོ། །འདི་ལ་ཚིགས་བཅད་ནི་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་དགུ་ཡོད་ལ་རབ་བྱེད་ནི་ཉེར་བདུན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྟོན་པ་ལ་རྟེན་འབྱུང་མཐའ་བྲལ་དུ་གསུང་བའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ།

14 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

རྟེན་འབྱུང་མཐའ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བར་འགྲེལ་བའི་ཚུལ། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཕྱག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ངག་འདིའི་དོན་ལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སོགས་ཡོད་ཚུལ། ཁྱད་གཞི་ལ་ཁྱད་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་པའི་ཚུལ། དེ་ལ་གཞན་གྱི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་གི་བརྗོད་བྱ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་ཆེ་བ་བརྗོད་ནས། བརྗོད་བྱ་རྟེན་འབྱུང་གི་ངོ་བོ་དང་ཐ་མི་དད་དུ་བཞུགས་པའི་སྟོན་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ཕྱག་མཛད་པར་བཞེད་པས། གང་གིས་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་རྟེན་འབྱུང་འགག་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་བརྒྱད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ནི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱའོ། །སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་ཞིང་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་དེའི་ཉིང་དགོས་སོ། །ཚིག་གསལ་ལས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་གིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་ཉིང་དགོས་བསྟན་ཅེས་1

གསུངས་པ་ནི་ངག་འདིས་རྟེན་འབྱུང་ཁྱད་པར་བརྒྱད་ལྡན་དང་སྤྲོས་པ་
ཞི་བའི་མྱང་འདས་བསྟན་པ་ལ་བཞེད་ཀྱང་རྩ་ཤེའི་བརྗོད་བྱ་དང་ཉིང་དགོས་ཡིན་པར་ངག་འདིས་བསྟན་པར་མི་བཞེད་དེ། གང་གིས་ཞེས་པ་ནས་ཞི་བསྟན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྟོན་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དགོས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱིས་དྲང་ངེས་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པའི་
ཐེ་ཚོམ་དང་ལོག་ཤེས་བསལ་ནས་ཇི་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་སྟེ་དེའི་དོན་དུ་བརྗོད་བྱ་དེ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་རག་ལས་ཤིང་ཉིང་དགོས་དགོས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ནི་འབྲེལ་བ་སྟེ་དངོས་སུ་མ་སྨོས་ཀྱང་ཤགས་ལ་གནས་སོ། །སྤྲོས་པ་ཉེར་ཞི་ཞི་བའི་འགྲེལ་བ་ལས་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པ་ན་སེམས་སེམས་འབྱུང་འཇུག་པ་མེད་པར་གསུངས་པའི་འཇུག་པ་ནི་འཇུག་འགྲེལ་ལས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་བ་ལོག་པར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཡིན་ན་དེ་དང་བྲལ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༡ ན ༡ བསྟན་ཞེས་གསུང་པ་

སྔོན་འགྲོའི་རིམ་པ་རྣམས་བཤད་པ། 15

བའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།1

།ཇི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཡང་མེད་ན་ཡི་གེ་རྣམས་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་གསུངས་སོ་2

ཞེས་དྲངས་པ་ལྟར་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱུ་བ་ལོག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་
སྟོན་པ་མིན་ནོ། །ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་ཐ་སྙད་ལོག་པར་གསུངས་པ་ནི་མཉམ་གཞག་དེའི་ངོ་ན་དེ་གཉིས་ལོག་པ་ཡིན་གྱི་མཉམ་གཞག་དང་དོན་དམ་གཉིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་འགོག་པ་མིན་ཏེ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོར་མི་འཇོག་གི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་ངོར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་གཉིས་ཕྱེད་ན་འདི་འདྲའི་དོགས་པ་མང་པོ་ལྡོག་གོ །ཉན་རང་ལ་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་ལུགས་ལ་ཚིག་གསལ་ལས་བཤད་པའི་དགོས་སོགས་བཞི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་འདིའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མདོར་མཚོན་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ། མཚན་མ་མེད་པ་མ་རྟོགས་པར། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཐར་པ་མེད་པར་གསུངས། །དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ཐེག་ཆེན་ལས། །ཁྱོད་ཀྱི་ཚང་བར་བསྟན་པ་ལགས།3

།ཞེས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་
ལས་གསུངས་པ་དྲངས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཞུང་འདིར་ལྟ་བ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་མ་བསྟན་ཀྱང4

་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་སྟོན་པས་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་འཆི་ལ་སོགས་པའི་ཉེར་འཚེ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞི་བའི་དོན་དུ་བཤད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྐབས་འདིར་ཁྱད་གཞིར་བསྟན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་འགྲེལ་པར་འདུས་བྱས་
ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བཤད་དོ། །དེ་ལ་ཕྲད་ལྟོས་རྟེན་གསུམ་རྣམ་གྲངས་པར་གསུངས་པས་རྟེན་པའི་སྒྲ་དོན་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ལ་འབྱུང་བ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་འདུས་བྱས་མིན་པ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༣༩༣ ཕྲེང་། ༩
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༡ ཤོག ༤༠༩ ཕྲེང་། ༦
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༦༡༩ ཕྲེང།
4 ཞོལ། ཤོག ༡༡ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༡ བ ༥ མ་བསྟན་ཡང་

16 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ལ་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་པ་ཡང་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡོད་དེ། བྱེད་པོ་ལས་ལ་བརྟེན་བྱས་ཤིང༌། །ལས་ཀྱང་བྱེད་པོ་དེ་ཉིད་ལ། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པ། །འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ནི་མ་མཐོང་ངོ༌།1

།ཞེས་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་པ་པོ་འབྱུང་བར་གསུངས་ཀྱང་ལས་བྱེད་པ་པོའ་ིསྐྱེད་བྱེད་མིན་པ་དང༌། རིགས་པ་དེ་ཆོས་གཞན་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་དང་བསྒྲུབ་བྱ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ཕན་ཚུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་གསུངས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མི་རུང་ངོ༌། །རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང༌། འདི་ཡོད་ན་ནི་འདི་འབྱུང་སྟེ། །ཐུང་ངུ་ཡོད་ན་རིང་པོ་བཞིན།2

།ཞེས་གསུངས་ཀྱང་ཐུང་ངུ་རིང་པོའ་སྐྱེད་བྱེད་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ ིཡང་རང་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ན་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་དངོས་པོ་ལ་བྱ་དགོས་ལ་དེ་མིན་པའི་རྟེན་འབྱུང་རྣམས་ནི་ཆོས་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཡང་ལྟོས་ས་དེ་དེའི་རྒྱུ་རྐྱེན་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན། གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།3

།ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་
ལེགས་པར་དྲངས་པར་འགྱུར་རོ། །འགག་སོགས་བརྒྱད་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བར་དགག་མི་ནུས་སོ། །ཁྱད་པར་ནི་ཚིག་གསལ་ལས་སྐབས་འདིར། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་འགག་པ་སོགས་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་ལ། སྐབས་འོག་མར་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཉིས་སྣང་གི་འཁྲུལ་བའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གསུངས་པས་རྟེན་འབྱུང་གང་ལ་འགག་སོགས་གང་ཡོད་པའི་རྟེན་འབྱུང་དེ་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་བཟུང་ནས་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་འགག་སོགས་བརྒྱད་མེད་པ་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སུ་སྦྱར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འགག་སོགས་རང་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང༌།
འགག་སོགས་ཀྱི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱད་པར་དེ་ལྟར་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༡༤ ཕྲེང་། ༡༣
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༦ ཤོག ༢༩༢ ཕྲེང་། ༡༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༣༧ ཕྲེང་། ༤

སྔོན་འགྲོའི་རིམ་པ་རྣམས་བཤད་པ། 17

སྦྱོར་ན་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡོད་པ་དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་དེའི་ངོར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡོད་པ་འགལ་ཞིང༌། གཞན་ཡང་དེའི་ངོར་ཆོས་ཉིད་འཇིག་པ་མེད་པ་ཡོད་པས་རྟག་པ་ཡོད་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་དང་ཉོན་མོངས་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཆད་པ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་དག་དེའི་ངོར་མེད་པ་རྟེན་འབྱུང་ལ་ལྡན་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། དེ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་ཉམས་པར་བྱས་པ་དག་གི་
ཤེས་པའི་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཁོ་ནའི་གཟིགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དག་འདི་ནི་བདེན་པ་དམ་པ་སྟེ་འདི་ལྟ་སྟེ་སླུ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ་1

ཞེས་གསུངས་པས་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མི་སྲིད་ན་ནི་དེའི་གཟིགས་པ་
ལ་ལྟོས་ནས་གསུངས་མ་གསུངས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་དེ་ལྟ་བུ་བྱར་མེད་ལ། དེ་ཡོད་ན་ནི་དེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མིན་པའི་ཡུལ་གཞན་ཡང་མི་འཇལ་ལ་ཡུལ་མེད་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡང་མི་སྲིད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་དགོས་སོ།།
དེའི་ཚེ་དེའི་དོན་2

ཡོད་པ་ཙམ་དང་དེ་ཡི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པས་དོན་དམ་པར་
ཡོད་དོ་ཞེས་འཇོག་པ་ཇི་ལྟར་རིགས། འོ་ན་རྟེན་འབྱུང་ལ་འགག་སོགས་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་སྐབས་འདིར་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་པའི་འགག་སོགས་མེད་ཅེས་སྟོན་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཁྱད་གཞི་རྟེན་འབྱུང་གང་ལ་འགག་སོགས་གང་ཡོད་པའི་ཁྱད་གཞི་དེ་འགག་སོགས་དེ་དང་དེར་ཡོད་པ་ཁྱད་གཞི་དེའི་རང་བཞིན་ནམ་གཤིས་ཡིན་མིན་དཔྱད་ནས་ཡིན་པ་འགོག་པ་དེ་རྟེན་འབྱུང་ལ་འགག་སོགས་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་དོན་ནོ། །རྟེན་འབྱུང་གི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༢༩ ཕྲེང་། ༢༡
2 ཞོལ། ཤོག ༡༢ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༡༣ ན ༢ དེའི་ངོ་ན་

18 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

འགག་སོགས་གཤིས་ཀྱི་འགག་སོགས་སུ་སོང་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པའི་འགག་སོགས་སུ་འགྲོ་ཞིང༌། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་ཡང་རྟེན་འབྱུང་གི་ཡིན་ལུགས་ལ་ཟེར་བས་འགག་སོགས་རང་རང་གི་ཁྱད་གཞིའི་རྟེན་འབྱུང་གི་ཡིན་ལུགས་སུ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་1

ནོ། །དེ་ལྟར་རྟེན་འབྱུང་འགག་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གཤིས་ལ་མ་
གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་རྟེན་འབྱུང་གི་གཤིས་ལུགས་ཡིན་པས་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་ཡང་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཡང་རྟེན་འབྱུང་གི་གཤིས་ལུགས་ཡིན་པ་དེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཤིས་ཡིན་མིན་དཔྱད་པ་ན་གཤིས་ཡིན་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དགག་ནུས་པས་གཤིས་ལུགས་ལ་གྲུབ་པ་མིན་ནོ། །མྱུ་གུའི་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་དེ་མྱུ་གུའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མིན་ཏེ་རང་ཉིད་རང་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།དེས་ན་མྱུ་གུའི་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེ་མྱུ་གུའི་དོན་དམ་དང་། མྱུ་གུའི་ཡིན་ལུགས་
སུ་གྲུབ་ཟིན་པས་དེ་འདྲ་བ་དེ་དོན་དམ་པར་གཤིས་ལུགས་ལ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པ་ནི་མྱུ་གུའི་དོན་དམ་དང་གཤིས་ལུགས་སུ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་ག་ལ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་འདྲ་བ་མྱུ་གུའི་ཡིན་ལུགས་ཡིན་པ་དེ་སྐྱེ་མེད་དེ་ཡི་གཤིས་ཡིན་ནམ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་ཞེས་དཔྱོད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་དཔྱད་པའི་ཚེ་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཤིས་སུ་ཡོད་མེད་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་མི་རྙེད་ནི་མྱུ་གུ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་སོ། །སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོང་གཞིའི་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་དོན་དམ་པར་ངོ་བོས་སྟོང་པར་སྟོན་དགོས་པ་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པ་དང་དོན་དམ་པར་མེད་པ་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པ་འདི་འགོག་པའི་ཆེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་དང་ཆོས་ཉིད་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་གཤིས་ལུགས་རྣམས་མེད་པར་མི་འཐད་ལ། ཡོད་ནའང་དེ་དག་ཏུ་མ་གྲུབ་ན་གཞན་གང་དུ་གྲུབ་ཅེས་སྨྲ་བ་ནི་དོན་དམ་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པའི་དཔྱོད་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཆགས་པའི་གཏམ་མོ། །དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་དོན་དམ་ཤེས་བྱ་མིན་པར་འདོད་ལ་གཞན་དག་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་བོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ངན་པ་མང་དུ་བྱུང་ངོ༌།།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༣ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༣ ན ༦ དོན་ཏོ།།

སྔོན་འགྲོའི་རིམ་པ་རྣམས་བཤད་པ། 19

གལ་ཏེ་རྟེན་འབྱུང་ལ་འགག་པ་སོགས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ལུགས་ལ་མ་གྲུབ་ན། མ་རིག་པའི་
རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་སྐྱེ་བ་དང་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག་པ་དང༌། ཀྱེ་མ་འདུ་བྱེད་རྣམས་མི་རྟག །སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། །སྐྱེས་ནས་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །དེ་དག་ཉེ་བར་ཞི་བ་བདེ།1

།ཞེས་ཕུང་པོ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཆད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་
རུང་མ་བྱུང་རུང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་གནས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ཞེས་རྟག་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ནི་གཅིག་སྟེ་ཟས་བཞིའོ་ཞེས་དོན་གཅིག་དང་། འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བའི་ཆོས་ནི་གཉིས་ཏེ་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པའོ་ཞེས་དོན་ཐ་དད་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ནས་འདིར་འོངས་སོ།།
འདི་ནས་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོའོ་ཞེས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་ཡོད་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་
2

ཞེ་ན། འདི་ལ་ཚིག་གསལ་ལས་སྔར་དྲངས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་ངོ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་གསུངས་པའི་ལན་མཛད་དོ། །འདི་འདྲའི་རྩོད་པ་འོང་བ་ནི་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཡིན་ལུགས་ལ་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ལུགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཇོག་པས་འཁོར་བ་ལྡོག་འཇུག་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པས་མདོ་དང་མི་འགལ་ཞེས་སྨྲ་མོད་ཀྱང༌། ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་དེ་དག་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་འཇོག་ས་གཅིག་མེད་ན་ནི་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་བཟུང་བའི་སྦྲུལ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་གང་ཡང་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བས་དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཇོག་ཅེས་པ་ཡང་མི་འགྲུབ་པས་སྐྱོན་སྤོང་མི་ནུས་ལ། ཚད་མས་གྲུབ་པས་རྣམ་གཞག་སྐྱོན་མེད་ཅིག་ཡོད་ན་ནི་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་དོན་འདོད་ཅིང་ཐ་སྙད་ཁས་མི་ལེན་པ་ཙམ་མོ་སྙམ་ནས་རྩོད་པ་ཡིན་ནོ།།དེའི་ལན་ནི་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ལས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་རྣམ་གཞག་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ལུགས་འདི་ལ་རུང་བ་དང་གཞན་ལ་མི་རུང་ལུགས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་འདོན་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་ལ་འཆིང་གྲོལ་སོགས་ཁས་ལེན་ས་མེད་པར་འཁྲུལ་ངོ་འབའ་ཞིག་ལ་སྐྱེལ་དགོས་པ་བྱུང་ན་ལྟ་བའི་གོལ་ས་ཆེན་པོའོ། །དེའི་ཕྱིར་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༦༧༣ ཕྲེང་། ༡༢
2 ཞོལ། ཤོག ༡༣ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༡༤ ན ༤ མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན།

20 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་བློ་མཐུན་བྱས་ནས་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ལ་རྩོད་པ་ནི་དབུ་མ་པ་དང་དངོས་པོའོ་ངོ་བོ་ཉིད་སྨྲ་བ་གང་གི་ཡང་ལུགས་མིན་ལ། ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་རྫོབ་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་ཕྱིན་ཆད་དེ་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་འཇོག་ས་མེད་པས་ཁས་ལེན་པ་པོ་དང་ཁས་ལེན་གྱི་དམ་བཅའ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པས་ཆོས་བདེན་པ་ཡོད་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་དེ་དག་གྲུབ་པ་བཀག་ནས་ཐ་སྙད་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ལེགས་པོར་འཇོག་ཤེས་ན་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཆོས་སྐུ་སོགས་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཡོད་པ་མཚན་ཉིད་པར་ཁས་བླངས་པས་ཆོག་པས། དེ་དག་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་ཐོབ་བྱ་ཆོས་སྐུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྨྲ་བའི་དོན་མེད་དོ།།
དེས་ན་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་སྡེ་ཆོས་བདེན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་
བདེན་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ནན་ཏན་ཆེན་པོ་སྐྱེད་ཅིང་དེ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་འདོད་ཕན་ཆད་དེ་ནས་གཞན་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལ་མི་རྩོད་པ་ནི་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྒོལ་བ་མུ་ཅོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཆེན་པོའོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟོག་ལྡན་ལ་ཕན་གནོད་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་སྨྲ་བའི་འཁྲུལ་གཞི་ཆེ་ལ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་མི་ནུས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ལ་བདེན་པར་སྨྲ་བའི་འཁྲུལ་གཞི་ཆུང་བས། གཞུང་འདིར་ཡང༌། འདུས་བྱས་རབ་ཏུ་མ་གྲུབ་པས། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཇི་ལྟར་འགྲུབ།1

།ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དངོས་པོ་བདེན་པ་འགོག་པ་ཉིད་ལ་ནན་ཏན་
ཆེར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོ་སྡེ་ལས་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་གསུངས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་ལས་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ཅན་གྱི་བསྟན་པ་ནི་གང་དགོངས་པ་ཅན་ནི་གང་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང༌། དྲང་དོན་ལ་ངེས་དོན་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་མཛད་དོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་ནི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་གཉིས་ཀྱིས་དྲང་ངེས་ཕྱེ་བ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོར་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༡༣ ཕྲེང་། ༡༠

སྔོན་འགྲོའི་རིམ་པ་རྣམས་བཤད་པ། 21

གཉིས་པ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ལ་འགག་སོགས་བརྒྱད་མེད་པར་སྟོན་པ་འདི་དགག་བྱ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཡིན་ན་ཉུངས་ལ་ཕྱོགས་ཙམ་མཚོན་པ་ལ་ཡིན་ན་འགག་པ་མེད་པ་ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོག་པས་མངས་སོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཀ་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་རྟེན་འབྱུང་ལ་ཁྱད་པར་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་ཀྱང་བརྒྱད་བཀོད་པ་ནི་འདི་དག་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་རྩོད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོའ་ངོ་བོ་ཉིད་སྨྲ་བ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་ ིཔོ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྟོན་པས་སོ། །རྩོད་ས་ནི་འགག་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཡིན་པར་སྐབས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་ལ་བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་ཀྱང་བཤད་དོ། །སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ལ་མི་མཐུན་པར་རྩོད་པ་ཡིན་པར་པ་ར་ཧེ་ཏ་འདོད་ཅེས་སྨྲ་བ་ལྟར་ན་སྐབས་དོན་ལས་ཉམས་སོ། །དེ་ཡང་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་ཉམས་འཕེལ་བྱེད་པའི་སྐྱེ་འགག་གཉིས་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་རྟག་ཆད་གཉིས་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་འགྲོ་འོང་གཉིས་ཟླ་ལ་ལྟོས་ནས་གཅིག་ཐ་དད་གཉིས་བསྟན་ཏོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་འགག་པ་ཡོད་ལ་མེད་ན་མེད་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འགག་མེད་པ་ཞེས་སྨྲ་བར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། མཆོད་སྦྱིན་ཚེ་སྟོད་ལ་སྐྱེས་ནས་ཚེ་སྨད་ལ་ཤི་བའི་སྐྱེ་འགག་ལ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་ཀྱང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་དེ་འདྲ་བའི་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་གོ་རིམ་མ་ངེས་པ་མཛད་དེ། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་ན་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་ལས་མི་འདའ་ལ་སྔར་སྐྱེས་པ་དང་ཕྱིས་ཤི་བ་གཉིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་ན་མཆོད་སྦྱིན་སྐྱེས་པའི་མཐར་མ་ཤི་བ་དང་ཤི་བའི་སྔོན་དུ་མ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་རོ། །རང་བཞིན་གཅིག་ན་སྔར་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་ཤི་བར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་སྔར་གང་ཤི་བ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་སྐྱེ་དགོས་པས་ལྷ་ཤི་ན་ལྷ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་དགོས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་དྲང་སྟེ་འདུད་པའི་དོན་ནོ། །གང་ལ་ན་གང་གིས་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བསྟན་པའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ལའོ། །ཇི་ལྟར་དུ་བསྟན་ཅེ་ན། རྟེན་འབྱུང་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་འདི་ལ་སྐད་ཅིག་མར་འཇིག་པའི་འགག་པ་དང་རང་གི་དངོས་པོར་རེག་པའི་སྐྱེ་བ་དང་སྔ་མ་རྒྱུན་ཆད་པ་དང་དུས་ཀུན་ཏུ་གནས་པའི་རྟག་པ་དང༌། ཡུན་རིང་བ་ནས་ཉེ་བར་

22 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

འོང་བ་དང་ཉེ་བ་ནས་རིང་བར་འགྲོ་བ་དང་དོན་སོ་སོ་བའི་ཐ་དད་པ་དང་དོན་སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་པའི་གཅིག་པ་རྣམས་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གནས་ཚུལ་བཞིན་འཕགས་པས་གཟིགས་པའི་དོན་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དང་མཚན་མཚོན་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་ལ་སྤྲོས་པ་ཉེར་ཞི་ཞེས་བྱའོ། །དེ་འདྲ་དེ་ལ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་འཇུག་པ་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱུ་བ་མེད་པས་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་ཐ་སྙད་ལོག་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་རྒ་ན་འཆི་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བར་འཚེ་བ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཞི་བའོ། །རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་རྒྱལ་བ་ཉག་གཅིག་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གསུང་བར་གཟིགས་ཤིང༌། ཕ་རོལ་པོའ་སྨྲ་ ིབ་ཐམས་ཅད་བྱིས་པ་བླ་བརྡོལ་སྨྲ་བ་དང་འདྲ་བར་མཁྱེན་ནས་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དང་བས་སླར་ཡང་སྟོན་པ་ལ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པ་ཞེས་སྨྲ་བ་གཞན་ལས་འབྱེད་པའི་ཁྱད་པར་མཛད་དོ། །གང་གིས་ན་མགོན་པོ་ཀླུས་སོ། །དུས་ནི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་རོ། །དགོས་པ་ནི་རང་དམ་པར་བསྟན་པ་དང་གཞན་དག་སྟོན་པ་ལ་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུའོ། །སྟོན་པ་ལ་བསྟོད་པའི་སྒོ་མང་ཡང་རྟེན་འབྱུང་གསུང་བའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་འདི་དང་གཞན་དུ་མང་དུ་གསུངས་པ་ནི། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་མཆོད་བརྗོད་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་འགོག་པའི་ཚུལ་དེས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་རངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཏེ་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོའང་འདི་ཉིད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིག་པ་དང༌། རབ་བྱེད་
ཀྱི་གཞུང་སོ་སོའ་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རིགས་པའི་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་བློ་ངོས་ ིབཟུང་བ་དང༌། དེ་འགོག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གཞུང་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རབ་བྱེད་ཉེར་དྲུག་པར་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འཁོར་བ་ལྡོག་པའི་རིམ་པ་གཉིས་དང༌། མ་རིག་འགག་པར་འགྱུར་བ་ནི། །ཤེས་པས་དེ་ཉིད་བསྒོམས་པས་སོ།1

།ཞེས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་དོན་བསྒོམས་པས་མ་རིག་པ་སྤོང་བར་གསུངས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༤༢ ཕྲེང་། ༩

སྔོན་འགྲོའི་རིམ་པ་རྣམས་བཤད་པ། 23

རིག་མ་རིག་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་འདས་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་མ་རིག་པ་ངོས་མ་ཟིན་ན་དེ་ཇི་ལྟར་སྤོང་བའི་ཐབས་མི་ཤེས་ཏེ་འབེམ་མ་མཐོང་བའི་མདའ་རྡེག་པ་དང་འདྲའོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་རིག་པ་ངོས་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པ་མེད་པ་ཙམ་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་ཙམ་མིན་གྱི་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་བཟློག་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ཡུལ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཞིག་སྟེ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་དངོས་རྣམས། །ཡང་དག་པར་ནི་རྟོག་པ་གང༌། །དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས། །དེ་ལས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང༌།1

།ཞེས་དང༌། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང༌། དེ་བཞིན་སྨིག་རྒྱུ་
ལྟ་བུ་ཡི། །འཇིག་རྟེན་ཡོད་ཅེའམ་མེད་པ་ཞེས། །འཛིན་པ་དེ་ནི་རྨོངས་པ་སྟེ། །རྨོངས་པ་ཡོད་ན་མི་གྲོལ་ལོ།2

།ཞེས་གསུངས་པའི་མེད་འཛིན་གྱི་རྨོངས་པ་ནི་ལས་འབྲས་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་
ཡིན་པས་འདིར་སྐབས་མིན་ནོ།།
འཇིག་རྟེན་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པའོ། །དེ་ལ་གཉིས་ལས་ཆོས་
ཀྱི་བདག་ཏུ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་ནི་དམིགས་པ་མིག་རྣ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའོ། །གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་ནི་དམིགས་པ་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་གཞན་གྱི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཡང་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་མིན་ནོ། །ངའོ་སྙམ་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ང་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་ངར་འཛིན་གྱི་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་རྨོངས་པ་གཉིས་ཀའོ། །ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གི་བ་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཀའོ། །ང་ཡི་བའི་གཞི་མིག་རྣ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ཞེས་པ་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༧༡ ཕྲེང་། ༨
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༦ ཤོག ༢༩༣ ཕྲེང་། ༡༠

24 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

མིན་ནོ། །མེད་རྒྱུའི་བདག་གཅིག་ཉིད་གཞི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཀག་པ་ལ་བདག་མེད་གཉིས་སུ་འཇོག་པས་བདག་གཉིས་ཀྱང་གཞི་སོ་སོའ་དབྱེ་བས་བཞག་གི་བདག་ལ་ཁྱད་མེད་དོ།། ིདེའི་ཕྱིར་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱང་དམིགས་པ་སོ་སོ་བ་མ་གཏོགས་པ་རྣམ་པ་འདྲ་
སྟེ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ་དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །དེ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་རྟོགས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའོ་ཞེས་སོ།1

།སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་
བདག་གི་སྒྲའི་དོན་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་བཤད་དོ། །ཡང་ངའོ་སྙམ་པའི་དམིགས་པ་ལ་བདག་ཏུ་འཇོག་པའི་ཚུལ་གཉིས་པ་ཞིག་ཡོད་དེ་འདི་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དང་ངར་འཛིན་གྱི་རྟེན་དུ་གསུངས་སོ། །འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ནི་ང་དང་ང་ཡི་བའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་པས་ང་ལ་མ་དམིགས་པའི་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མེད་དོ། །གང་ཟག་དང་ཆོས་བདེན་འཛིན་གྱི་རྨོངས་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་འཇུག་འགྲེལ་དང་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་ཅིང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད་ལ། དེ་ཉིད་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པར་མང་དུ་བསྒྲུབས་ཟིན་པས་མ་སྤྲོས་སོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བཞེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ནི་འདིར་ཉོན་མོངས་སུ་འཇོག་གོ །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་དང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་མེད་རྒྱུའི་བདག་གཉིས་ནི་ཆེས་མི་འདྲ་བར་འདོད་དེ་དེ་ཡི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་མི་དགོས་ཀྱང་མི་མཐུན་ནོ། །དགག་བྱ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་འཛིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བ་ལ་མེད་པས་སེམས་ཅན་ཀུན་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་མིན་པས་འཆིང་བྱེད་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ནོ། །བརྒྱ་པ་ལས། རྟོག་པས་མཐོང་བ་འཆིང་བ་སྟེ། །དེ་ནི་འདི་རུ་དགག་པར་བྱ།2

།ཞེས་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་
པའི་རྟོག་པས་འཆིང་བས་དེའི་ཡུལ་འགོག་པར་གསུངས་སོ།།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༡༣༨༡ ཕྲེང་། ༡༦
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༢༠ ཕྲེང་། ༥

སྔོན་འགྲོའི་རིམ་པ་རྣམས་བཤད་པ། 25

གཉིས་པ་ནི། དགག་བྱ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ནི་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་
ཅད་མིན་གྱི་དོན་དམ་པར་རམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའོ། །དེ་ཡང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན།1

།ཞེས་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་
ཡོད་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་མེད་པ་དོན་དམ་པར་ཡིན་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང༌། དེ་བཞིན་སྒྱུ་འདྲའི་འཇིག་རྟེན་ལ། །སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཉིད་སྣང་ཡང༌། །དམ་པའི་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་དང༌། །འཇིག་པ་ཉིད་ནི་ཡོད་མ་ཡིན།2

།ཞེས་གསུངས་
པས་སྐྱེ་འཇིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ཙམ་མི་འགོག་ཅིང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དགག་བྱ་དང་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་བློ་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་བློར་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། དེ་དག་རང་བཞིན་ལས་མེད་དེ། །དེ་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཡང་དག་མེད།3

།ཅེས་རང་བཞིན་ལས་ཡོད་པ་དང་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་
ཞེས་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་དང༌། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། གང་གི་ས་བོན་རྫུན་པ་དེའི། །སྐྱེ་བ་བདེན་པ་ག་ལ་ཞིག4

།ཅེས་བདེན་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་ཞིང་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་དུ་
མ་ཞིག་ཡོད་དོ། །ངོ་བོ་ཉིད་དང་རང་བཞིན་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་ཡོད་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་སོགས་ནི་འདྲ་སྟེ་རང་ལས་གྲུབ་པ་ཞེས་ཀྱང་མང་དུ་འབྱུང་ངོ༌།།
དེ་ལ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ནི་དོན་དམ་པ་དང་ཡང་དག་པ་དང་བདེན་པ་དང་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་ན་ཡོད་པ་དགག་ནུས་ལ་དེ་དག་མ་སྦྱར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སམ་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཡོད་པ་སོགས་སྦྱར་ཡང་འགོག་མི་ནུས་པར་བཞེད་དོ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ཟླ་བའི་ལུགས་ནི་ཁྱད་པར་སྔ་ཕྱི་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་སྦྱར་ན་གཉིས་པ་མི་དགོས་པས་དེ་གཉིས་འདྲ་བར་བཞེད་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་སྦྱོར་བ་ཡང་མིན་ལ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་སྦྱར་བར་སྐྱེ་བ་སོགས་འགོག་ནུས་པ་ཡང་མི་བཞེད་དོ། །དེ་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་བརྙན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༣༦ ཕྲེང་། ༥
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༦ ཤོག ༢༩༨ ཕྲེང་། ༨
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༣༣ ཕྲེང་། ༡༠
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༦ ཤོག ༢༩༡ ཕྲེང་། ༣

26 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡང་ཤེས་བཞིན་དུ་མཁས་པ་སུ་ཞིག་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ལས་ཐ་དད་མེད་པར་གནས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་དམིགས་པས། རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་ངེས་པར་བྱེད་དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པར་དམིགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ།1

།ཞེས་ཡོད་པ་ཙམ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་ཕྱེའོ། །དེ་དག་མ་ཕྱེད་ན་དངོས་པོ་ཡོད་ཕྱིན་ཆད་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་ཕྱིན་ཆད་ཡེ་མེད་དུ་སོང་ནས་སྒྲོ་འདོགས་དང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་སྟེ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དངོས་པོ་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་ལྟར་ན་ནི་ཇི་སྲིད་དུ་དངོས་པོ་དེའི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་སྲིད་དུ་དེ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་ཡིན་པ་ཉིད་ལ། གང་གི་ཚེ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་དེའི་ཚེ་དེ་ལ་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་བོང་བུའི་རྭ་དང་འདྲ་བས་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་འདིའི་མངོན་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འགྲིག་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ།2

།ཞེས་སོ། །དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པས་ཡོད་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་དེ་ཉིད་ལ་རང་
བཞིན་མེད་པའི་རྒྱུ་འབྲས་འཇོག་ནུས་པས་མེད་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་འདི་གཉིས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་བཀྲལ་བའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྣང་བས་ཡོད་པ་གཉིས་དང་མེད་པ་གཉིས་ཕྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ།།
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་མིན་པའི་ཡོད་
པ་གཉིས་ནི་འདྲ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་པར་གསུངས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་ལུགས་ནི། ངས་ལས་བསགས་སོ། །འབྲས་བུ་མྱོང་ངོ་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་འདི་ལ་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་གཞི་དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་བཙལ་བ་ན། མིག་རྣ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་ཡང་ང་མིན་ལ་དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་ན་ཡང་ང་མེད་པ་ནི་གང་ཟག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ཡིན་ཀྱང་ངས་མཐོང་བ་སོགས་མེད་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གནོད་པས་ཡོད་པར་ནི་གྲུབ་ལ་དོན་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་མ་སོང་བ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༦༩༥ ཕྲེང་། ༡༧
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༡༣༤༧ ཕྲེང་། ༨

སྔོན་འགྲོའི་རིམ་པ་རྣམས་བཤད་པ། 27

ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་འགྲུབ་བོ། །ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ཞེས་པས་ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཀྱང་དོན་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་གཅོད་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མི་གཅོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཀྱང་མིང་མིན་པའི་དོན་ཡོད་པ་དང་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡང་མི་གཅོད་ལ་མིང་གིས་གང་བཏགས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ཡང་མིན་གྱི་དོན་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་གཅོད་དོ། །དེས་ན་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། ཐ་སྙད་གདགས་པ་མ་གཏོགས་པར། །གང་ཞིག་ཡོད་དམ་མེད་འགྱུར་བའི། །འཇིག་རྟེན་དོན་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད།1

།ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་པ་མིན་པའི་ཡོད་པ་མི་སྲིད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་མཆོད་སྦྱིན་གྱིས་གཟུགས་མཐོང་ཞེས་པ་དང་མཆོད་སྦྱིན་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་མཐོང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་སའི་དོན་དེ་ཇི་ལྟར་ཡོད་བཙལ་བས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྙེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང༌། སྔ་མས་མཐོང་བ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་ལ་ཚད་མས་གནོད་ལ་ཕྱི་མས་མཐོང་བ་ཚད་མས་དགག་ནུས་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་གཏན་མི་མཚུངས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་རྫས་ཡོད་རིགས་པས་བཙལ་ན་རྙེད་དགོས་པས་དེས་མ་རྙེད་ན་དགག་ནུས་ལ་ཡོད་ཙམ་རིགས་པས་བཙལ་ན་རྙེད་དགོས་པ་མིན་པས་དེས་མ་རྙེད་པས་འགོག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་དེ་ཡང་རིགས་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་དང་རིགས་པས་གནོད་པ་དང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་རྙེད་པ་དང་དེས་བཀག་པ་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེད་པ་ལ་རག་ལས་སོ།།
གལ་ཏེ་བཙལ་ཞིང་དཔྱད་པ་ན་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱིས་ཡོད་པ་རྙེད་མི་སྲིད་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་ན། འཇིག་རྟེན་ན་སྐྱེས་སམ་མ་སྐྱེས་འོངས་སམ་མ་འོངས་ཞེས་དཔྱོད་པ་ལ་གང་རུང་གཅིག་ཁས་ལེན་པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་སྙམ་ན། དེ་གཉིས་ནི་དཔྱོད་ལུགས་གཏན་མི་མཚུངས་ཏེ་འདི་ནི་སྐྱེས་པ་2

དང་འོངས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དེ་ལ་
དེ་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམ་པར་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་བཙལ་བའི་དཔྱོད་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༦ ཤོག ༢༩༨ ཕྲེང་། ༡༤
2 ཞོལ། ཤོག ༡༩ བ ༤ སྐྱེ་བ་དང་

28 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ལུགས་མིན་ལ་སྔ་མ་དེ་ལྟར་དཔྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དཔྱོད་ལུགས་སྔ་མ་འདྲ་བས་དཔྱད་པའི་ཚེ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱིས་ཡོད་པར་རྙེད་པའི་དོན་ཁས་མི་ལེན་ལ་ཕྱི་མའི་དཔྱད་པའི་དོན་ཁས་བླངས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཁས་མི་ལེན་པས་ག་ལ་མཚུངས། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ནི་སྔར་ལྟར་དཔྱོད་པ་དེ་ཙམ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པ་མིན་པར་འདོད་པས་དེ་འདྲས་བཙལ་བའི་དོན་ཡོད་པར་ཡང་འདོད་ལ་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཡང་སྨྲ་སྟེ་དེ་ཙམ་ཞིག་ཐ་སྙད་དུ་མེད་ན་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་གཏན་མི་རུང་ངོ་སྙམ་དུ་བསམས་སོ། །འོ་ན་འདི་པའི་ལུགས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པའི་མཚམས་གང་ནས་འཛིན་ཞེ་ན། འདིས་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པར་མི་འདོད་པས་ཐ་སྙད་པའི་དབང་པོའ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྣང་ཞེན་གྱི་ཡུལ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པའི་ ིདོན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་དོན་རང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པ་ནི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་དང༌། དེ་ལས་བཟློག་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་པས་དེ་འདྲ་བའི་ངོ་བོར་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པར་འགྱུར་རོ།།
འཇིག་རྟེན་པ་དང་གྲུབ་མཐའི་དཔྱོད་ལུགས་དང་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་
མ་གྲུབ་དཔྱོད་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་མ་ཤེས་ན། དཔྱད་པའི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་འདོད་དོ་ཞེས་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀས་མང་དུ་བཤད་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་ཞིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་གཞན་དུ་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱིས་དཔྱད་ནས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་བཞག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀས་ནི་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་འདྲར་ཡོད་ན་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱིས་བཙལ་བའི་ཚེ་རྙེད་དགོས་ལ་དེ་འགོག་པ་ན་དཔྱད་ནས་འགོག་པ་ཡང་འཐད་དོ། །སྔར་བསྟན་པའི་དཔྱོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་མི་རྙེད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་རྒྱུ་འབྲས་འཇོག་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བ་མིན་པ་སུས་ཀྱང་མི་ཤེས་པས་དེ་ལྟར་དཔྱད་ནས་མ་རྙེད་པ་ལ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་ཐམས་ཅད་

སྔོན་འགྲོའི་རིམ་པ་རྣམས་བཤད་པ། 29

བཀག་པ་འདི་ཡི་ལུགས་སུ་འཛིན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་སོ། །སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང༌། འདི་རྟེན་འདི་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བའི། །འཇིག་རྟེན་ཚུལ་འདི་འགོག་མི་མཛད།1

།ཅེས་དང༌། རྩོད་ཟློག་
ལས་ཀྱང༌། ཐ་སྙད་ཁས་ནི་མ་བླངས་པར། །ངེད་ཅག་འཆད་པར་མི་བྱེད་དོ།2

།ཞེས་གསུངས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དོན་རིག་པ་ནི་མ་རིག་པས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་ཡུལ་
དེ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཡུལ་དེ་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དང་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་བདག་གཉིས་ལས་ཡིད་ཚུར་བསྡུས་པ་ཙམ་ཞིག་གོམས་པ་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། བརྒྱ་པ་ལས། ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར།3

།ཞེས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་ཡུལ་གྱི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡིད་བདག་གཉིས་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་བདག་མེད་གཉིས་ལ་ཞུགས་པའི་ཁྱད་པར་ཕྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་ཐོག་མར་གང་ཟག་གི་བདག་དང་བདག་གི་བར་འཛིན་པའི་མ་རིག་པའི་ཡུལ་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་དགོས་ལ་དེ་ཡང་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པས་སྟོན་ནོ།།དེ་ལྟར་གང་ཟག་ལ་རང་བཞིན་བཀག་པ་ན་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་
འདི་ནས་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བ་པོ་དང་ལས་དགེ་མི་དགེའི་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པས་དེ་མི་འཐད་དོ་སྙམ་པ་འགོག་པ་ལ་འགྲོ་འོང་དང་བྱེད་པ་པོ་བརྟག་པ་གཉིས་སོ། །ཕྱི་མར་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དང་བླང་བྱ་ཡང་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པ་ལ་རང་བཞིན་མེད་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོར་མི་རུང་སྙམ་པ་འགོག་པ་ལ་སྔ་རོལ་ན་གནས་པ་བརྟག་པའོ། །དེ་ནས་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དཔེ་རྟགས་གཉིས་ལས་དཔེ་དགག་པ་ནི་བཅུ་པའོ། །འཁོར་བ་ཡོད་པས་འཁོར་བ་པོ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པས་དེ་གང་དང་ལྡན་པའི་བདག་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་རྟགས་འགོག་པ་ལ་བཅུ་གཅིག་པ་དང་བཅུ་གཉིས་པའོ། །དེ་ནས་ཆོས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་མ་རིག་པའི་ཡུལ་འགོག་པ་ལ་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ནི་དང་པོའོ། །ལུང་ལས་སྐྱེ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༧༡ ཕྲེང་། ༢༠
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༧༧ ཕྲེང་། ༣
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༡༥ ཕྲེང་། ༡༩

30 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

མཆེད་དང་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་ཡོད་པར་གསུངས་པས་རང་བཞིན་ཡོད་དོ་སྙམ་པ་འགོག་པ་ལ་སྐྱེ་མཆེད་བརྟག་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་མོ། །དེ་ནས་དེ་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཆགས་སོགས་དང་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་འཇིག་གནས་པ་དང་དེའི་རྒྱུ་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པས་དེ་གསུམ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་འགོག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་བརྟག་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་མོ། །བརྒྱད་པ་འདི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་འགོག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་དུ་རུང་ངོ༌། །འདུ་བྱེད་བརྟག་པས་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་ཏོ།།
དེ་ནས་གང་ཟག་དང་ཆོས་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་དང་མ་ཕྱེ་བར་དངོས་པོའ་རང་བཞིན་བཀག་པ་ ིལ་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཕྲད་པ་བསྟན་པ་དང་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འཁོར་བ་ཡོད་ཅེས་སྨྲ་བ་འགོག་པ་ལ་ཕྲད་པ་དང་རང་བཞིན་དང་བཅིངས་ཐར་བརྟག་པ་གསུམ་དང༌། འཁོར་བ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རྟེན་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་ལས་འབྲས་བརྟག་པའོ། །ཡང་དངོས་པོ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དུས་གསུམ་གདགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འགོག་པ་ལ་དུས་བརྟག་པ་དང༌། དུས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་འབྲས་བུའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་དང་འབྱུང་འཇིག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་ཚོགས་པ་དང་འབྱུང་འཇིག་བརྟག་པ་གཉིས་སོ། །འབྱུང་འཇིག་བརྟག་པར་སྲིད་རྒྱུན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་ལ་སྲིད་རྒྱུན་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་ཡོད་པས་མི་འཐད་དོ་ཞེས་པ་འགོག་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྟག་པ་གཉིས་སོ།།
དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ན་བདེན་བཞི་སོགས་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བརྩད་
པའི་ལན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འཐད་ཀྱི། མི་སྟོང་པ་ལ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བདེན་པ་བརྟག་པ་གསུངས་ཏེ། འདི་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རབ་བྱེད་རེ་རེའི་མཐར་སྦྱར་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་མྱང་འདས་མི་འཐད་པར་རྩོད་པའི་ལན་དུ་མྱང་འདས་བརྟག་པ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་རྟེན་འབྱུང་དང་དབུ་མའི་ལམ་དོན་གཅིག་པར་གསུངས་པའི་རྟེན་

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 31
འབྲེལ་ལམ1

་རྟེན་འབྱུང་མཐོང་ན་བདེན་བཞིའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་གསུངས་པའི་རྟེན་འབྱུང་བསྟན་
པར་བཞེད་ནས་རྟེན་འབྲེལ་བརྟག་པ་གསུངས་སོ། །རབ་བྱེད་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྨོངས་ན་འཁོར་བར་ལུགས་སུ་འཇུག་ལ་མ་རྨོངས་ན་ལུགས་ལས་ལྡོག་གོ་ཞེས་པ་ཡང་འདིའི་དོན་ལ་ཡོད་པས་གཉིས་ཀ་རུང་ངོ༌། །རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ན། སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་རྣམས་ལ་རྟེན་པར་མི་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ལྟ་བ་བརྟག་པ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་ཇི་ལྟར་བཟུང་ལེགས་པར་བལྟས་ལ་གཞུང་རྣམས་དེ་འགོག་པའི་ཐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཉན་པ་དང་འཆད་པ་དང་ལྟ་བ་དང་སེམས་པ་དང་སྒོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སུན་དབྱུང་བ་ལ་མཁས་པར་བྱའི་གཤགས་འགྱེད་པ་ཙམ་གྱི་མཁས་པ་ལ་དགའ་བར་མི་བྱའོ།། །།གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་པ། དེ་རྟོགས་མ་རྟོགས་
ལས་འཁོར་བའི་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་ལུགས། རྟེན་འབྱུང་རྟོགས་ན་ལྟ་བ་ངན་པ་ལྡོག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདག་མེད་གཉིས་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ནས་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་དགག །འགྲོ་འོང་གི་བྱ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ནས་གང་ཟག་ལ་རང་བཞིན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་རབ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་2

ནི་སྔར་བཤད་པའི་འགག་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པ་
ལ་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་དགག་སླ་བར་དགོངས་ནས་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་དགག་པ་མཛད་དོ། །འདི་ལ་གཉིས། འབྲས་བུ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་དགག །སྐྱེད་བྱེད་ལ་རྐྱེན་གྱི་རང་བཞིན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་དགག་པ། གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་ལུང་འགལ་སྤང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་དམ་བཅའ་དང༌། སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། འཕྲོས་པའི་དོན་ནོ།།

1 ཞོལ། ཤོག ༢༡ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༢༢ ན ༡ རྟེན་འབྱུང་ངམ་རྟེན་འབྱུང་
2 ཞོལ། ཤོག ༢༢ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༢༢ བ ༡ དེ་ནི་སྔར་བཤད་པའི་

32 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སུ་དག་ཅེས་པའི་སྒྲའི་རྣམ་གྲངས་གང་དག་ཅེས་པ་རྟེན་པའི་སྒྲས་བསྟན་
པའི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ནི་འགའ་ཞིག་ན་ཡང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཡི་རྣམ་གྲངས་གང་ན་ཡང་ཞེས་པ་རྟེན་གྱི་སྒྲས་བསྟན་པའི་ཡུལ་དང་དུས་དང་གྲུབ་པའི་མཐའ་གང་དུ་ཡང་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །ཡུལ་གྱི་དབང་གིས་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་གུར་ཀུམ་མི་སྐྱེ་བ་དང་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ལོ་ཏོག་མི་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པ་ཡུལ་དུས་གང་ན་ཡང་ཞེས་པས་འགོག་པས་ནམ་ཡང་ཞེས་སྨོས་པ་དོན་མེད་པ་མིན་ནོ། །དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་ཡང་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་སྐྱེའོ་སྙམ་པ་གྲུབ་མཐའ་གང་ན་ཡང་ཞེས་པས་འགོག་པས་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་མི་སྐྱེ་ཞེས་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །འདིར་དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང༌། །སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་ལྟ། ཞེས་བཏོན་ནས་བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་འོག་ཏུ་འདྲེན་པའི་འགྱུར་ལེགས་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ཅི་ཞིག་མ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ་སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན་ཞེས་སྦྱོར་ཞིང་གཞན་གསུམ་ལའང་དེ་ལྟར་སྦྱར་བར་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་དཔེ་ལ་ཡང་དགག་སྒྲ་སྔ་ཕྱི་རྣམས་ཡོད་པར་གསལ་ལོ། །འཇུག་འགྲེལ་ལས་མཐའ་ཡི་ཡོད་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་རང་ལས་སྐྱེ་བ་དང་འབྲེལ་གྱི་ཡོད་པ་དང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་དགག་པ་དོན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། རྐང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་དང་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱིས་རྟགས་བསྟན་པར་འཆད་པ་ལྟར་མི་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་དེ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་འདྲའོ།།རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་གང་རུང་ཁས་བླང་
དགོས་པས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅེས་སྨོས་སོ། །མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཁེགས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ཡང་ཤགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པས་དེ་ལྟར་སྦྱར་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་མི་འགྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པ་ནི་ཚིག་ཐ་མའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་དབུ་མ་སྣང་བར་བཤད་པ་ལྟར་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་བྱས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་སྒྲུབ་པ་མི་རུང་ཞེས་པ་མིན་གྱི་སྔར་ལྟར་སོ་སོར་གཅོད་པ་གཞུང་དེའི་དོན་མིན་ཞེས་པའོ། །ཚིག་ངེས་གཟུང་གི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་པས་ངེས་གཟུང་ཡོད་ཅིང་དེ་ཡང་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཞེས་ངེས་གཟུང་མཐར་སྦྱར་དགོས་ལ་

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 33

དེའི་ཚེ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ཙམ་མོ་ཞེས་པར་འགྱུར་བས་གཞན་ལས་ནི་སྐྱེ་ཞེས་མི་འདོད་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཁོ་ནའི་སྒྲས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཞན་སྐྱེ་ཡང་གཞན་ལས་མིན་ཞེས་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་དམ་བཅའ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་འདྲ་སྟེ་དམ་བཅའ་བཞི་ག་1

མེད་དགག་ཡིན་པས་དགག་ཚིག་གི་
ངེས་གཟུང་གིས་དགག་བྱ་གཅོད་པ་ཙམ་མིན་པ་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པའི་དོན་ནོ། །སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱུ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ཅིང་རྒྱུ་ཡོད་ལ་འབྲས་བུ་དང་རྒྱུ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་རེ་རེ་བ་གཉིས་དང་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་གསུམ་དུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་དམ་བཅའ་ཡང་བཞིས་ཆོག་གོ།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ། དེ་གཉིས་གང་རྟགས་ཀྱི་
བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལེགས་ལྡན་གྱིས་བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་བཞི་
ག་2

མེད་དགག་ཏུ་བཤད་ལ། ཟླ་བས་ཀྱང་བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་པ་མེད་དགག་ཏུ་གསུངས་ཏེ་དམ་བཅའ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་འདྲའོ། །སྤྱིར་དགག་པ་ནི་བློས་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་རང་མ་ཡིན་བཅད་པ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་ལ་དགག་བྱ་བཅད་པ་ཙམ་དགག་པ་མིན་ལ། ཆོས་ཉིད་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་ལྟ་བུ་སྒྲས་དགག་བྱ་དངོས་སུ་མ་བཅད་ཀྱང་དེའི་དོན་བློ་ལ་འཆར་བ་ན་སྤྲོས་པ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་རྣམས་དགག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཉིས་ལས་མེད་དགག་ནི་བློས་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པའམ་མི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེས་ཆང་འཐུང་དུ་རུང་མི་རུང་དྲིས་པ་ན་ཆང་མི་བཏུང་ངོ་ཞེས་པ་ནི་ཆང་འཐུང་བ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་བཏུང་བ་བཏུང་ངོ་ཞེའམ་མི་བཏུང་ངོ་ཞེས་མི་སྒྲུབ་པ་བཞིན་ཏེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། མེད་པར་དགག་པ་ནི་དངོས་པོའ་ིངོ་བོ་ཉིད་ཙམ་ཞིག་འགོག་པར་ཟད་ཀྱི་དེ་དང་འདྲ་བ་དེ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེས་ཆང་བཏུང་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་འགོག་པར་ཟད་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༣ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༢༣ བ ༢ བཞི་ཀ་
2 ཞོལ། ཤོག ༢༣ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༢༣ བ ༤ བཞི་ཀ་

34 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་བཏུང་བ་བཏུང་ངོ་ཞེའམ་མི་བཏུང་ངོ་ཞེས་མི་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།1

།ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།
མ་ཡིན་དགག་ནི་བློས་དགག་བྱ་བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་པའམ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་དམངས་རིགས་སུ་སྟོན་འདོད་པ་ན་འདི་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་བྲམ་ཟེ་བཀག་པ་ཙམ་མིན་གྱི་བྲམ་ཟེ་ལས་གཞན་པ་དེ་ལས་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་དམན་པའི་དམངས་རིགས་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ནི་དངོས་པོའ་ིངོ་བོ་ཉིད་དགག་པས་དེ་དང་འདྲ་བ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའ་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ིདཔེར་ན་འདི་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དགག་པས་བྲམ་ཟེ་འདྲ་བ་དེ་ལས་གཞན་པ་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པ་དཀའ་ཐུབ་དང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་དམན་པའི་དམངས་རིགས་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་པ་2

ལྟར་རོ། །ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་ལ་དངོས་དང་ཤགས་དང་སྐབས་ཀྱིས་འཕངས་
པ་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་ནི་བདག་མེད་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དགག་བྱ་གཅོད་པ་དང་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་གཉིས་ཀ་ཚིག་གཅིག་གིས་སྒྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་མཆོད་སྦྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་མི་ཟ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དོན་གྱིས་བསྟན་པའོ། །དེ་གཉིས་ནི་དངོས་ཤགས་ལ་འཕངས་པ་རེ་རེ་བ་ཡིན་ལ་གཉིས་ཀ་ལྡན་པ་ནི་མཆོད་སྦྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་མི་ཟ་བ་རིད་པ་མིན་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ།།གསུམ་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་གཅིག་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེ་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཤིང་
ཁྱད་པར་མ་ངེས་པའི་སྐབས་སུ་འདི་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་རང་གི་ཚིག་གིས་མི་སྟོན་པའོ། །ཆོས་གཞན་འཕེན་ཚུལ་དེ་གསུམ་དུ་ངེས་པས་དེ་དག་ནི་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ལ་དེ་གསུམ་གང་ཡང་མི་འཕེན་ན་དེ་ལས་གཞན་མེད་དགག་ཡིན་ཏེ། སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་དྲངས་པ་ལས། དགག་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང༌། །ཚིག་གཅིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང༌། །དེ་ལྡན་རང་ཚིག་མི་སྟོན་པ། །མ་ཡིན་གཞན་པ་གཞན་ཡིན་ནོ།3

།ཞེས་སོ། །དེས་ན་སྒྲའི་བསྟན་བྱ་དང་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༨ ཤོག ༡༥༠ ཕྲེང་། ༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༨ ཤོག ༡༤༩ ཕྲེང་། ༡༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༩ ཤོག ༡༧༥༠ ཕྲེང་། ༦

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 35

བློའ་ཡུལ་དུ་ཆོས་གཞན་ ི ཤགས་ལ་འཕངས་ན་ཡང་མེད་དགག་མིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་གཞི་སྒྲུབ་པ་དང་ཚོགས་ན་མེད་དགག་མིན་པར་སྨྲ་བ་མི་འཐད་དེ། བྲམ་ཟེ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་བྲམ་ཟེས་ཆང་མི་འཐུང་བ་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་ཡིན་པ་མི་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པ་མི་འགོག་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་དག་གཞི་དང་ཚོགས་ན་ཆོས་གཞན་འཕངས་སོ་ཞེས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྲམ་ཟེ་ལྟ་བུ་ནི་ཆོས་གཞན་འཕེན་མི་འཕེན་རྩི་བའི་གཞི་ཡིན་གྱི་འཕངས་པའི་ཆོས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མེད་དགག་བསྒྲུབ་བྱར་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་
པོ་ནི། གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ལ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་ཡོད་པ་དང་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཐལ་བས་སུན་ཕྱུང་བས་ཀྱང་སྐྱེ་མེད་སྒྲུབ་པར་ཚིག་གསལ་ལས་བཤད་ལ། འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། དམ་བཅའ་བ་བཞི་པོ་དེ་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།1

ཞེས་གསུངས་2

ཤིང་དམ་
བཅའ་བཞི་མེད་དགག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་འགོག་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དགག་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་བྱའོ།།
དེས་ན་ཚིག་གསལ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ནི་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།3

།ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་རང་བཞིན་ཡོད་པ་རྣམ་པར་
བཅད་ཙམ་ཞིག་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གཞན་མི་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པས་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་གི་མེད་པ་མི་སྒྲུབ་ཅེས་པ་མིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་རིགས་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོན་པའི་ལུང་དང་དེ་ངེས་པའི་བློས་རང་བཞིན་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་བྱ་དང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་ནོ་ཞེས་མེད་དགག་ཏུ་སྟོན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པས་སེམས་ཅན་བཅིངས་པར་གཟིགས་ནས་དེ་བཟློག་པའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་རྟེན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༩ ཤོག ༡༧༥༠ ཕྲེང་། ༡༨
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༦༦༤ ཕྲེང་། ༡༨
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༢༥ ཕྲེང་། ༡༤

36 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་མི་འགལ་བར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་པར་མཛད་དེ། དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་མདོར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདིས་རྣམ་པར་བཤད་དོ།1

།ཞེས་དང་། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང༌། འཇིག་རྟེན་དེ་ན་
ཇི་སྙེད་སྒྲ་2

ཡོད་པ། །ཐམས་ཅད་དངོས་མེད་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞེས། །བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བས་
ན་མེད་པར་དགག་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།3

།ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།
རང་བཞིན་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་ཞེས་པའི་ཙམ་གྱིས་རང་བཞིན་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་
མིན་པ་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་འཕངས་པ་གཅོད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོན་པ་ག་ལ་གཅོད། དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པས་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་འགོག་པ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་ཅེས་པས་ཀྱང་རང་བཞིན་བཀག་ཙམ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་གཅོད་ཀྱང་རང་བཞིན་བཀག་པ་ཙམ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཏན་མི་གཅོད་པས་མེད་དགག་ཏུ་སྟོན་པའི་དོན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཕུང་གསུམ་སེལ་བའི་དངོས་འགལ་གཅིག་སྟོན་རྒྱུ་མེད་ན་ནི་ཡོད་མེད་དམ་གཅིག་དང་དུ་མ་སོགས་གང་འདོད་ཅེས་མཐའ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་བཅད་པའི་བརྟག་པ་བྱས་ནས་འགོག་ས་མེད་ལ་ཡོད་ན་དངོས་འགལ་གཅིག་འགོག་པ་ནི་ཅིག་ཤོས་སྒྲུབ་པ་མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དག་ནི་ཅིག་ཤོས་དགག་པ་གཞན་སྒྲུབ་པ་མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་རྟོག་པ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།4

།ཞེས་དང༌། གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་
གཅོད་པ་གང་རྣམ་པར་བཅད་པ་མེད་ན་མེད་པ་དེ་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་དག་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཕུང་པོ་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་ལུས་ཅན་དང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༡༤༩༣ ཕྲེང་། ༤
2 ཞོལ། ཤོག ༢༥ བ ༡ ཇི་སྙེད་སུ་ཡོད་པ།།
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༢༢༨ ཕྲེང་། ༣
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢ ཤོག ༡༢༥༥ ཕྲེང་། ༡༤

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 37

ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལྟ་བུའོ་ཞེས་1

གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།
དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་
དགག་ཡིན་པ་དང་དངོས་འགལ་གཅིག་རྣམ་པར་བཅད་ན་ཅིག་ཤོས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་དང་གཅིག་འགོག་ན་ཅིག་ཤོས་སྒྲུབ་དགོས་པ་ལ་དབུ་མ་ཐལ་རང་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཚད་མས་རྣམ་པར་བཅད་པ་ན་དགག་བྱ་བཅད་པ་དེ་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་པས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་ཅེས་གསུངས་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། ཡོངས་སུ་གཅོད་དང་གོ་བྱེད་དང༌།2

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་མྱུ་གུ་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ཀྱང་
ཡོངས་གཅོད་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་ནོ། །ཡོངས་གཅོད་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དོན་མི་ཤེས་པར་སྨྲ་བ་སྟེ་གཞི་འདི་ཆོས་འདི་མིན་པ་དང་འདི་ལ་ཆོས་འདི་མེད་པར་ཡོངས་སུ་གཅད་དགོས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། བློས་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པ་རྣམས་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་ན་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་མི་ནུས་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་འཇལ་ལོ། །དེ་མེད་ན་ནི་དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣལ་མ་སྟོན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྩོད་ཟློག་ལས། གང་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་ཉིད་ཀྱིས། །ཅི་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་ལ་ཟློག །རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལོག་ན། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་རབ་གྲུབ་འགྱུར།3

།ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རང་བཞིན་ཕར་ལ་བཅད་པ་ཙམ་
ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པས་རྟགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་མི་སྒྲུབ་ཅེས་སྨྲ་ན་ནི། ལུང་གིས་ཀྱང་རང་བཞིན་དང་བདག་ཕར་ལ་བཅད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་བདག་མེད་བརྗོད་བྱར་མི་བྱེད་ཅེས་སྨྲ་དགོས་པས་དོན་དམ་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པའི་དོན་གྱི་གསུང་རབ་དང་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱ་རྟེན་འབྱུང་མཐའ་བྲལ་གྱི་སྟོང་ཉིད་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཀྱང་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢ ཤོག ༡༢༥༦ ཕྲེང་། ༡༣
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༩༠༩ ཕྲེང་། ༡༡
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༧༥ ཕྲེང་། ༡༣

38 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

སྨྲ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་མྱུ་གུ་བདེན་ཡོད་དང་བདེན་མེད་བདེན་གྲུབ་གཉིས་ཀ་དགག་ནུས་ཀྱི་བདེན་པར་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དགག་མི་ནུས་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་མེད་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་རྩོད་པ་སྤང་
བ་དང༌། རང་བཞིན་མེད་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་སྙམ་དུ་མྱུ་གུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཡོད་པར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་འགྲུབ་དགོས་ཏེ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་དེ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཡོད་པར་རྙེད་ན་ནི། དེ་ཁོ་ནར་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་དཔྱད་ཅིང་བཙལ་བའི་དོན་གང་རུང་གཅིག་རྙེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདེན་པར་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དགག་བྱ་བདེན་པ་འགོག་པའི་རིགས་ལ་1

ཐམས་ཅད་དགག་བྱས་སྟོང་པ་བདེན་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པས་དགག་བྱ་
ཡང་མི་ཁེགས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་བཟུང་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་པས་མེད་དགག་ཉིད་གཞལ་བྱར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་སོགས་སུ་འཛིན་ན་ཆོས་གཞན་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འཕངས་པས་མ་ཡིན་དགག་བསྒྲུབ་བྱ་དང་གཞལ་བྱར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རིགས་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བྱེད་པས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་བོ། །འོན་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་ནི་ཤགས་ཀྱིས་རྟོགས་ལ་དེ་ཡང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བྱ་དགོས་སོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་ན་མྱུ་གུ་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་དེ་ཤགས་ལ་བསྟན་དགོས་ཏེ་སྒྲ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བློས་དེ་ཡོད་པར་ཤགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་མིན་པའི་ཆོས་གཞན་ཤགས་ལ་འཕངས་པའམ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས་མེད་དགག་ཡིན་པ་ཉམས་སོ།།
གཞན་ཡང་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་མི་ཟ་བ་ཞེས་པ་ནི་ཚོ་བས་ཟས་ཟོས་པའི་རྒྱུ་ཅན་དུ་གྲུབ་
ལ། ཟ་དུས་ཉིན་མཚན་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་ཉིན་མོ་ཟ་བ་བཅད་པ་དངོས་ལ་ཡོད་པའི་ཤགས་ཀྱིས་མཚན་མོ་ཟ་བ་དེ་སྒྲ་དེའི་ཤགས་བསྟན་དང་བློ་དེ་ཡི་ཤགས་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང༌། དེ་དང་མཚུངས་པའི་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༦ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༢༦ བ ༥ རིགས་པ་ཐམས་ཅད་

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 39

དངོས་ཀྱི་ནུས་པ་མྱུ་གུ་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པའི་སྒྲ་བློ་ལ་མི་སྣང་བས་ཤགས་ལ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་ནའང་བར་དུ་ཚད་མ་གཞན་བརྒྱུད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རིགས་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་བློ་སྐྱེད་ནུས་ཤིང༌། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་གཅོད་པས་རིགས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་མོད་ཀྱང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་དེ་བཅད་པ་མིན་ནོ། །འདི་དཔེར་བརྗོད་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེས་པ་ན་བར་དུ་ཚད་མ་གཞན་བརྒྱུད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དེ་ཡི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་བློ་སྐྱེད་ནུས་ཀྱང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཚད་མ་སྔ་མའི་ཤགས་ལ་གྲུབ་པ་དང་སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཚད་མ་སྔ་མས་བཅད་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྒྲ་ནི་བྱས་ཡིན་འདི་འདྲ་ཀུན། །མི་རྟག་ཅེས་ནི་བརྗོད་པས་ཀྱང༌། །དོན་གྱིས་དེ་ནི་འཇིག་བློར་འགྱུར།1

།ཞེས་དོན་
གྱིས་ཏེ་ཤགས་ཀྱིས་ཞེས་བཤད་ཀྱང་ཤགས་རྟོགས་མིན་པ་དང་འདྲའོ། །ཅི་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པའི་དོན་ནི་ཚད་མས་དམིགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཡོད་པའི་དོན་དེས་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ་ཚུལ་གསུམ་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་མིན་པས་མི་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་དབུ་མ་པ་ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་ཁས་ལེན་པས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཚད་མས་དམིགས་པ་དེ་དམིགས་བྱེད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་གིས་ཤགས་ལ་འགྲུབ་པར་བཞེད་ཀྱང་རང་རིག་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མར་བཞེད་པས་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ནོ།།
ཟླ་བའི་བཞེད་པས་ཀྱང་ཡོད་པའི་དོན་དེ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ་རིགས་ཤེས་
ཀྱིས་ནི་དེ་ཁོ་ནར་ཡོད་མེད་དམ་ཡིན་མིན་དཔྱད་པའི་དོན་གང་རུང་གཅིག་རྙེད་པས་དེས་ཡོད་པར་རྙེད་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རིག་གིས་ཤགས་ལ་འགྲུབ་པར་ཡང་མི་བཞེད་དོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཅེ་ན། འདིར་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་སླུ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཇི་ལྟར་འཇོག་པ་བཞིན་དུ་བཞེད་ལ་འཇིག་རྟེན་ན་གསར་དུ་སླུ་མི་སླུའི་ཁྱད་མ་ཕྱེ་བར་སྤྱིར་མི་སླུ་བ་ལ་ཚད་མར་འཇོག་པས། མངོན་སུམ་ཚད་མ་རྟོག་མེད་ཀྱིས་དྲངས་པའི་བཅད་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་ཚད་མར་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༧༦ ཕྲེང་། ༦

40 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

བཞེད་པར་མངོན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟོག་པའི་ཚད་མ་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་དེ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མངོན་གྱུར་དུ་འཇོག་པས་མངོན་གྱུར་ལ་མི་སླུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་མེད་པ་ཁྱད་གཞིར་གྲུབ་ནས་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གང་ལ་ཡང་དཔྱོད་པ་མེད་པས་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པ་མིན་ཞིང༌། རྟགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་ཡང་ནུས་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་ནི་མངོན་གྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཡོད་པ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྐད་ཅིག་མ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པས་སྒྲ་དང་སྔོན་པོ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཀྱང་དེ་གཉིས་སྐད་ཅིག་མ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་བློ་ཡང་མངོན་གྱུར་ལ་མི་སླུ་བས་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མའོ། །འདིས་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ལ་མྱུ་གུའི་སྣང་བ་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བར་གང་གིས་འགྲུབ་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། འདིར་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་ན་
མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་འགྱུར་བར་མཐོང་ནས་ཁ་ཅིག་བདེན་དངོས་མེད་པ་བདེན་པར་གྲུབ་ཅེས་སྨྲ་ལ། གཞན་དག་རིགས་ཤེས་དང་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ལྡོག་པ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་དང་པོ་ལ་ཡུལ་མེད་ལ་ཕྱི་མ་ལ་ཡུལ་ཡོད་ཅེས་སྨྲའོ། །དེ་གཉིས་ཀའང་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་ནི་སྔར་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཛིན་ཚུལ་བཤད་པ་ལྟར་དུ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་ཡིན་གྱི་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཡོད་མེད་དང༌། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་དུ་དཔྱོད་པ་མིན་པས། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཙམ་ཞིག་ཁས་བླངས་པ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དོན་ཁས་བླངས་ཞེས་སྨྲ་བའི་དོན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་བདེན་པའི་དོན་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་ན་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་གྲུབ་དགོས་ཏེ། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་མི་བཟོད་ན་དེས་གྲུབ་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཡོད་ན་ནི་བདེན་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། འདི་ཡང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་བཟོད་དང་དེས་གྲུབ་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་པས་

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 41

རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་བདེན་པའི་དོན་དུ་འདོད་པར་སོང་བས་ཅི་ཙམ་ཞིག་ནས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྲོ་བའི་ས་མཚམས་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས། འདི་ལ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་བདེན་འཛིན་གྱི་ཚད་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འཐད་པ་རྟོགས་པར་སླའོ།།
སྔར་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པར་ཡོད་དམ་མེད་བཙལ་བའི་འོག་ཏུ་བདེན་མེད་རིགས་
ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་པས་སླར་བདེན་མེད་བདེན་པར་ཡོད་དམ་མེད་བཙལ་བའི་ཚེ་བདེན་མེད་མི་རྙེད་ཀྱང་དེ་མ་རྙེད་པར་མི་འགྱུར་ལ། སྔར་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཡོད་མེད་བཙལ་བའི་ཚེ་ཡང་དཔྱད་བཟོད་མ་རྙེད་ལ་སླར་དཔྱད་བཟོད་དུ་མེད་པ་དེ་ཉིད་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཡོད་མེད་བཙལ་བའི་ཚེ་ཡང་དེ་ཉིད་མི་རྙེད་པས་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་པ་དང་དེས་དཔྱད་བཟོད་གཉིས་ཀྱང་མི་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཏུ་གྲུབ་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྲོ་བའི་མ་མཐའི་ས་ཚིགས་རྟོགས་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་མེད་དགག་ཡིན་པར་བསྟན་ནས་དོགས་པ་འདི་བཟློག་དགོས་ལ། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་འགྲུབ་བོ་སྙམ་པ་མ་བཟློག་བར་དུ་གཞལ་བྱ་མེད་དགག་ཡིན་པར་ཡང་སྒྲུབ་མི་ནུས་སོ། །ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་མེད་དགག་ཏུ་མི་བྱེད་པར་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་བྱེད་ན་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སྤྱོད་ན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་མི་སྤྱོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་གསུངས་ཏེ། སྡུད་པ་ལས་ཀྱང༌། ཕུང་འདི་སྟོང་ཞེས་རྟོག་ནའང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། །མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་སྐྱེ་མེད་གནས་ལ་དད་མ་ཡིན།1

།ཞེས་པ་དང་། དེ་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་
མང་སྟེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་བདག་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་འཛིན་པ་ན། དགག་བྱའི་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་མ་བཟུང་བར་དེ་ལས་གཞན་དུ་བདག་མེད་ཡོད་པ་སོགས་ཆོས་གཞན་འཕངས་པ་བཟུང་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་སྒོམ་པ་མིན་པར་གསུངས་སོ། །དགག་བྱའི་སྤྲོས་པ་མེད་པར་དགག་པ་ཙམ་དུ་བཟུང་ན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་པ་མིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྣམ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ཕྱིར་བདག་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣༤ ཤོག ༤ ཕྲེང་། ༢༠

42 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

དང་བདག་གི་སྟོང་ལྟ་བའི། །རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར།1

།ཞེས་སོགས་སྟོང་པ་
དང་བདག་མེད་དུ་བལྟ་དགོས་པར་ཡང་མང་པོ་གསུངས་པ་མི་འགལ་བ་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་སྐྱེ་མེད་གནས་ལ་དད་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སྤྱོད་ན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་མི་སྤྱོད་པར་གསུངས་པས་ཕན་ཚུན་འགལ་བར་འགྱུར་རོ།།
དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤྲོས་པ་གཅོད་ལུགས་འདི་མ་ཕྱེད་པར་སྟོང་མི་སྟོང་དང་
བདག་ཡོད་མེད་སོགས་གང་དུ་ཡང་མི་གཟུང་བར་གསུངས་པའི་ལུང་འགའ་ཞིག་ལ་འཁྲུལ་བས་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་སྐྱོང་ལུགས་ཀྱི་གེགས་ཆེན་པོར་སོང་བ་མང་དུ་བྱུང་སྣང་ངོ༌། །གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་བརྟག་པ་ལས། འདི་ནི་ཡོད་ཉིད་འགོག་པ་སྟེ། །མེད་ཉིད་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མིན། །ནག་པོ་མིན་ཞེས་སྨྲས་པ་ན། །དཀར་པོ་ཡིན་ཞེས་མ་བརྗོད་བཞིན།2

།ཞེས་གསུངས་པས་
དགག་བྱ་བཀག་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་བཀག་པ་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་བྱེད་པ་མི་འཐད་དོ་སྙམ་ན། འདི་ནི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་དགག་པ་བྱས་པར་ཟད་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ནི་མ་སྨྲས་ཏེ་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དྲངས་ཤིང་འགྲེལ་བཤད་ཀྱིས་ཀྱང་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བཀྲལ་ལོ། །དཔེར་བརྗོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ་འདི་ནག་པོ་མིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་ནག་པོ་བཀག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་དཀར་པོར་མ་བརྗོད་ཅེས་གསུངས་པས་དཀར་པོར་བརྗོད་པ་བཀག་གི་ནག་པོ་བཀག་པ་ཙམ་དེ་མ་བརྗོད་ཅེས་འགོག་པ་ག་ལ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པ་འདི་ནི་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་ཅེས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དགོས་པས། རང་བཞིན་ཡོད་པ་བཀག་ཙམ་དེ་ཚིག་དེས་མ་བརྗོད་པ་དང་བློ་དེས་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་རྟགས་ཀྱིས་མི་སྒྲུབ་ཅེས་སྟོན་པ་མིན་ནོ།།
དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་མ་སྨྲས་པ་ཡང་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། ས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་
པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པར་ཟད་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་དང་དངོས་པོ་མེད་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༨༠ ཕྲེང་། ༡༥
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༨ ཤོག ༤༧༣ ཕྲེང་། ༧ ནང་དུ་དྲངས།

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 43

པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་མི་སྒྲུབ།1

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་མིན་པ་
རང་བཞིན་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གནས་པར་ཡང་མི་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཏེ་དེ་ཉིད་ལས་ཡོད་པ་བཀག་པས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་ལམ་སྟོན་པར་འདོད་པར་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང༌། ཁོ་བོ་ཅག་འདི་མེད་པ་དང་ཡོད་པར་མི་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞན་གྱིས་ཡོད་པར་བཏགས་པ་དང་མེད་པར་བཏགས་པ་འགོག་སྟེ་མཐའ་གཉིས་བསལ་ནས་དབུ་མའི་ལམ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།2

།ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཕ་རོལ་
པོས་ཁས་བླངས་པའི་ཡོད་མཐའ་དང་མེད་མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་མི་སྒྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །མཐའ་གཉིས་བཀག་པ་ཙམ་མ་བསྒྲུབས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་མཐའ་གཉིས་བསལ་ནས་དབུ་མའི་ལམ་སྒྲུབ་པར་གསུངས་པས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང༌། གཞན་སྐྱེ་སོགས་འགོག་པའི་
རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་དང༌། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཚུལ་དང༌། སྐྱོན་དེ་རང་ལུགས་ལ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲངས་ཅན་གྱིས་མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་དང་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིའི་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་དུས་ན་མེད་པ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་མཐོང་ནས། མེར་མེར་པོ་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་དུ་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་རྣམས་དེ་དག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ཅིང་གསལ་ཟིན་ནས་ནི་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་དོ། །དེ་འགོག་པ་ན་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བས་འགོག་པ་ནི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་བ་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ན་དེ་ཐོབ་ཟིན་ནས་སླར་སྐྱེ་ན་དགོས་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཟིན་ཀྱང་སྐྱེ་དགོས་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བས་འགོག་པ་ནི། དེ་ལྟ་ན་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་དེ་ནམ་ཡང་སླར་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཕ་རོལ་པོས་ནུས་པའི་ངོ་བོར་མི་གསལ་བར་ཡོད་པ་གསལ་བར་སྐྱེ་དགོས་པ་དང་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༨ ཤོག ༡༥༠ ཕྲེང་། ༥
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༣༡༡ ཕྲེང་། ༡༠

44 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གསལ་ཟིན་ནས་སྐྱེ་མི་དགོས་པས་ཐལ་བ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་ཅེས་སྨྲ་མོད་ཀྱང་སྐྱོན་སྤོང་མི་ནུས་ཏེ། གསལ་བ་སྔ་ནས་ཡོད་ན་དེར་སྐྱེ་མི་དགོས་ལ་སྔ་ནས་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་ཐུག་མེད་སོ་ན་གནས་ཤིང་གསལ་བ་སྔར་མེད་ན་རྒྱུ་ལ་སྔར་ཡོད་ཁོ་ན་སྐྱེ་བའི་ཕྱོགས་ཉམས་སོ། །གྲངས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་ཀྱི་གསལ་བར་འདོད་མོད་ཀྱང་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་དགག་པར་ནུས་སོ། །རབ་བྱེད་ཉི་ཤ་པ་དང་བདུན་པར་འདི་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཞན་ཡང་གསུངས་མོད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཀག་པ་འདི་ཡི་རིགས་ཀྱང་དུ་མ་ཞིག་གཞུང་ལས་འབྱུང་ངོ༌།།
གཉིས་པ་ནི། འདིར་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་
མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་སྦྱོར་བ་དེས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང༌། དཔེ་གང་ཡང་མ་བརྗོད་པས་དམ་བཅས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གྲངས་ཅན་གྱིས་བདག་ལས་ཞེས་པའི་དོན་འབྲས་བུ་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ལས་ཡིན་ན་ནི་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པ་དང༌། རྒྱུ་མི་གསལ་བ་ནུས་པའི་བདག་ཉིད་ལས་ཡིན་ན་ནི་སྐྱེ་ལྡན་ཐམས་ཅད་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དམ་བཅའ་ལ་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒོལ་བ་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀའི་གླགས་ཡོད་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་མི་རིགས་སོ། །ཚིག་གསལ་ལས་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྒྱུར་ཡང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས་གླགས་ཡོད་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཡང་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་བསྒྱུར་བ་ལྟར་འགྲེལ་བཤད་ཀྱིས་ཀྱང་བཤད་ལ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ཡང་མི་རིགས་ཞེས་མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་བཤད་དོ། །གླགས་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ན་སྐབས་ཀྱི་དོན་སྦྱོར་བ་དེ་ལས་བཟློག་པས་འགྱུར་རོ།།
སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བཟློག་པའི་གླགས་ཡོད་པའི་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི། དངོས་པོ་བདག་
གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བཟློག་པའི་དོན་མངོན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དང་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་རྟགས་བཟློག་པའི་དོན་མངོན་པས་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སུ་འགྱུར་བས་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅེས་ཟེར་

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 45

རོ། །དོན་དང་ཐུག་མེད་ཀྱང་རྟགས་མིན་ལ་བདག་སྐྱེ་ཡོད་ན་དོན་དང་ཐུག་མེད་ཀྱང་རྟགས་སུ་མི་རུང་སྟེ་རྩོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བཟློག་དོན་གཉིས་རྟགས་སོ། །དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་བཟློག་དགོས་ན་དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་ཡང་བཟློག་དགོས་ཏེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྟགས་བཟློག་པ་ལྟར་བྱར་མེད་པས་བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་མིན་པ་བཟློག་པའི་དོན་ནོ། །འདི་ཐལ་ཆོས་ཀྱི་རྟགས་བཟློག་པ་མིན་ཏེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བཟློག་པས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་བདག་སྐྱེ་མེད་པ་རྟགས་སུ་མ་སྨྲས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡི་ཚེ་སྐྱེ་བ་དོན་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་མིན་ནོ་ཞེས་པས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་བདག་ལས་མིན་ཞེས་པའི་དོན་བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ལོ། །འགྲེལ་བཤད་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་ལས་གཞན་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་བ་དོན་དང་ཐུག་བཅས་མི་བཞེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་འཆད་དོ། །སྐྱེ་བ་དོན་དང་ཐུག་མེད་རྟགས་སུ་བཀོད་པར་འདོད་ན་གཏན་ཚིགས་མ་བརྗོད་ཅེས་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བདག་སྐྱེ་མེད་པ་སྒྲུབ་ནུས་པས་རྟགས་མ་བརྗོད་པ་ལ་འདོད་པས་དེའི་ལུགས་ལ་མི་འགལ་ལོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་ཟླ་བས་བཀག་པའི་ཚུལ་ནི། ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་ཡོད་པ་དང་ཡོད་
པ་གཉིས་འགལ་བར་བརྗོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བདག་སྐྱེ་དགག་ནུས་ལ་མི་ནུས་ན་རང་རྒྱུད་བཀོད་ཀྱང་མི་ནུས་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དཔེ་རྟགས་བརྗོད་མི་དགོས་པ་དང༌། དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་ཁས་བླང་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་རྟགས་ལ་གཞན་གྱིས་སྨྲས་པའི་སྐྱོན་སྤོང་བྱེད་མི་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་ནའང་གྲངས་ཅན་རང་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་འགལ་བ་བརྗོད་དགོས་པས་ཕྱིར་རྒོལ་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་རྟགས་དང་དམ་བཅའ་རྣམས་དེའི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ་བྱ་དགོས་པ་མ་བརྗོད་ཅིང་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་སྔར་གྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཕྱི་རྒོལ་ཐམས་ཅད་ལ་གཞན་གྲགས་ངེས་པར་བརྗོད་མི་དགོས་ཤིང་འགའ་ཞིག་ལ་བརྗོད་དགོས་ནའང་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་དགོས་པ་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་དེ་དག་གི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་ངག་ཡིན་པས་ཡོད་པ་

46 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

རྟགས་དང་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་བསྒྲུབ་བྱའོ། །དེས་ནི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་གཞན་ལ་གྲགས་པ་ཡང་བཟུང་བས་དཔེ་རྟགས་མ་བརྗོད་ཅེས་ཅི་སྟེ་བརྗོད། མངོན་གསལ་གྱི་བུམ་པ་སླར་ཡང་གསལ་བར་མི་འདོད་པ་དཔེ་ཡིན་ལ་ནུས་པའི་ངོ་བོ་མི་གསལ་བ་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པས། རྟགས་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་དང་འགལ་བར་དོགས་པ་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་སྐྱོན་དང་པོ་གཉིས་མེད་དོ།།
བཟློག་པའི་དོན་ཁས་བླངས་པ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་མི་འཇུག་པ་ནི་ཐལ་བ་བཟློག་པའི་དོན་
དང་ཡང་ཕ་རོལ་པོ་འབྲེལ་གྱི་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་རང་ལ་དམ་བཅའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་དབུ་མ་པས་འཕངས་པའི་ཐལ་བ་ཐམས་ཅད་མིན་གྱི་སྔར་འཕངས་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཐལ་བའོ། །དེའི་ཐལ་ཆོས་ནི་སྐྱེ་བ་དོན་དང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་ཙམ་མིན་གྱི་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་དང་ཐུག་མེད་ཡིན་ལ། ཐལ་ཆོས་དེ་བཟློག་པའི་དོན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་དང་ཐུག་བཅས་ནི་གྲངས་ཅན་ཁོ་ན་འདོད་ཀྱི་རང་ལ་དེའི་ཁས་ལེན་མེད་པས་དེ་ཁས་བླངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བ་ག་ལ་ཡོད། དེས་ན་གཞུང་འདིས་དབུ་མ་པས་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཟློག་པ་ཕ་རོལ་པོས་ཁས་ལེན་གྱི་རང་གིས་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་སྤྱིར་དམ་བཅའ་མེད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་ཅེས་ཡང་1

སྒྲ་

སྨོས་ལ་དེའི་དོན་ནི་མྱུ་གུ་རྒྱུ་དུས་ན་རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་དེ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་ཡང་གི་སྒྲ་སྨོས་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། སྐྱེས་ཟིན་སླར་ཡར་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་འགྱུར་ན་ནི།2

།ཞེས་གསུངས་པས་ཡོད་པ་དང་སླར་ཡང་
སྐྱེ་བ་གཉིས་འགལ་གྱི་ཡོད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་ལོ། །ཡོད་པ་དང་སྐྱེ་བ་ཐུག་བཅས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཟླ་བས་ཐལ་བ་བཟློག་པའི་དོན་དང་རང་མ་འབྲེལ་བར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀྱང༌། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་དང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་འཕངས་པ་མ་དགོངས་པར་སྤྱིར་སྐྱེ་བ་དོན་དང་ཐུག་མེད་དུ་འཕངས་པར་བཟུང་ནས་བཟློག་དོན་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་སྨྲས་པར་བསྟན་

1 ཞོལ། ཤོག ༣༢ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༣༢ བ ༣ ཡང་གི་སྒྲ་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༦༢ ཕྲེང་། ༧

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 47

ཏོ། །གལ་ཏེ་གཞན་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་འཕངས་ན་ཐལ་ཆོས་བཟློག་པའི་དོན་འཕེན་མཁན་གྱིས་ངེས་པར་ཁས་བླང་དགོས་པས་ཐལ་ཆོས་བཟློག་པའི་དོན་ཁས་ལེན་པ་མེད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་བས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྨྲ་བ་ལ་ཐལ་བ་སྒྲུབ་པ་ན་ཐལ་བ་ལས་བཟློག་པས་དོན་ཅན་དུ་ཐལ་བར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ཡང་ཐལ་བ་སྤྱི་མིན་གྱི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཐལ་བ་གཉིས་སོ། །ཐལ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་མི་འདོད་པ་སྒྲུབ་པ་ན་འཕེན་མཁན་གྱིས་བཟློག་དོན་ངེས་པར་ཁས་བླང་མི་དགོས་ཏེ་སྒྲས་དོན་སྟོན་པ་ནི་སྨྲ་བ་པོ་རང་དབང་མེད་པར་མི་བྱེད་ཀྱི་སྨྲ་བ་པོའ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐལ་བ་འཕེན་པ་པོས་ཀྱང་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་ ིདོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་དགག་པ་ཙམ་ཞིག་འདོད་ནས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
འོ་ན་གྲངས་ཅན་གྱིས་སྔར་ཡོད་རྐྱེན་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་ཙམ་ཞིག་སྐྱེ་བའི་དོན་
དུ་བསྟན་པར་འདོད་ནས་མྱུ་གུ་སྐྱེའོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་མྱུ་གུ་སྐྱེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཙམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ནུས་པ་ཡོད་ན་ཞེས་གསུངས་ཏེ་སྔ་མ་དེ་སྟོན་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་དང་བརྗོད་འདོད་གཉིས་ཚོགས་པ་དགོས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐལ་བ་སྒྲུབ་པ་ནི་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐལ་བ་ལས་བཟློག་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་ཐལ་བ་དེས་ཐལ་ཆོས་བཟློག་པའི་དོན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་དང་ཐུག་བཅས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་མེད་པ་མི་སྒྲུབ་ཀྱང་དགོས་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ། གྲངས་ཅན་མི་འདོད་པའི་སྐྱེ་བ་དོན་དང་ཐུག་མེད་བསྒྲུབས་པས་གྲངས་ཅན་གྱིས་དམ་བཅས་པའི་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ཞིག་སྒྲུབ་པའི་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །མྱུ་གུ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་པ་ན་ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་མྱུ་གུ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་ཐལ་ཆོས་བཟློག་པ་རྟགས་སུ་བྱས་ནས་ཐལ་རྟགས་བཟློག་པའི་དམ་བཅའ་སྒྲུབ་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ༌། །དེ་ལ་ཡང་གཞན་གྱིས་དམ་བཅས་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་གཞན་མི་སྒྲུབ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲའོ། །དེ་ནི་བཟློག་པ་འཕངས་པ་ཡིན་ཀྱང་བཟློག་པ་རང་རྒྱུད་འཕངས་

48 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པ་མིན་ཞིང་ཐལ་བ་ལ་ཡང་བཟློག་པ་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཁས་ལེན་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཁས་ལེན་པ་མིན་ནོ།།འོ་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་གཞན་གྱི་སྐྱོན་བརྗོད་གཅིག་གི་
སྐབས་སུ་རང་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་བརྗོད་དམ་སུན་འབྱིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡིན་ཞེས་ཅོག་རོས་བསྒྱུར་བས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ནི་རང་དབང་གི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་ནི་ཚད་མར་གང་ལ་སོང་བའི་ཚུལ་བལྟས་པ་ན་ཚད་མར་སོང་ས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པའི་དོན་གཅིག་ལ་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་མེད་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་དོན་ཙམ་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་བ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པའི་དོན་འཇལ་བའི་ཚད་མས་ཆོས་ཅན་གཉིས་དང་ཚུལ་སྒྲུབ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པས་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ལས་འདས་སོ། །རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པའི་དོན་འཇལ་བའི་ཚད་མས་སྒྲུབ་ན་དགག་བྱ་དགག་མི་ནུས་པས་གཞན་གྱི་ཁས་བླངས་ལ་མ་འཁྲིས་པར་ཚད་མས་དོན་གྱི་སྡོད་ལུགས་ནས་རང་དབང་དུ་ཚུལ་སྒྲུབ་མ་ནུས་པས་རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཚད་མས་གནོད་མེད་ཀྱི་དོན་ཕ་རོལ་པོས་ཁས་བླངས་པའམ་ལེན་དགོས་པ་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པས་ཕྱིར་རྒོལ་རང་ལ་གྲགས་པ་ཞེའམ་སྔ་རྒོལ་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་མཐོང་ནས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལ་སོགས་པར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཐའ་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བ་དགག་པ་དང༌། མཐའ་བཞི་བཀག་པས་གྲུབ་
པའི་དོན་རྩོད་སྤང་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞུང་ལས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་གསུངས་ཀྱང༌། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རབ་བྱེད་ཉི་ཤ་པར་གཞན་ལས་སྐྱེ་ན་རྒྱུ་ཡིན་མིན་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་པས་བཀག་ལ། ཟླ་བས་ཀྱང་འཇུག་པ་ལས་རིགས་པ་དེས་བཀག་གོ །ཚིག་གསལ་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་སྐབས་ལ་ཁ་འཕངས་པ་དང་སྔར་གྱི་རིགས་པས་འགོག་པ་གཉིས་ཀ་མཛད་དོ།།
སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་གཞན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 49

བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་གཞན་ལས་སྐྱེ་ན་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གཞན་སྐྱེའི་གཞན་ནི་དངོས་མིང་ཐ་དད་ཀྱིས་སོ་སོར་གོ་བའི་ཐ་དད་མིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་དོ། །དེར་གྲུབ་ན་མྱུ་གུ་དེ་ས་བོན་ལ་ལྟོས་པར་འགལ་བས་འབྲེལ་བ་འགོག་ནུས་ལ་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་གཅིག་ལས་སྐྱེ་ན་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ས་བོན་མྱུ་གུ་ལས་རང་གི་ངོ་བོས་ཐ་དད་པའི་དད་ཚུལ་དང་སོལ་བ་ལས་ཐ་དད་པའི་དད་ཚུལ་མཚུངས་ན་དེ་གཉིས་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་ཡང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར། །སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་མ་ལུས་ལ་ཡང་གཞན་ཉིད་མཚུངས།1

།ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། གང་
དག་རང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བ། །དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་པར་རིགས་མ་ཡིན།2

།ཞེས་
རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ལ་རྒྱུད་གཅིག་པ་དང་རྒྱུ་འབྲས་བཀག་ཅིང་རང་མཚན་གྱིས་སོ་སོར་གྲུབ་ན་ལྟོས་པ་མི་རུང་བ་ལན་དུ་མར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཁ་ཅིག་ལྡོག་པ་གཅིག་པའི་དཔུང་འཕུལ་དང་ཁ་ཅིག་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སྔ་ཕྱི་བས་ཁྱབ་ཅིང་གཞན་ལ་དུས་མཉམ་པ་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་འཕེན་ཞེས་པ་ནི་རིགས་པ་འདི་ཡི་གནོད་3

མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཡང་
ལེགས་ལྡན་གྱིས་དངོས་ཟིན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་མི་ཟློག་པར་སོ་ན་འཇོག་ན་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བས་རང་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པ་མེད་ལ། གཞན་གྱིས་གཞན་སྐྱེ་ཁས་བླངས་པ་4

ལ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་གང་ཡང་མ་བསྟན་པས་གཞན་
ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་པ་ཡང་མེད་དེ་སེའུ་བཅུ་པའི་ངག་བཞིན་འབྲེལ་མེད་དོ། །ཟློག་ན་ནི་རྟགས་བཟློག་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་བཟློག་པའི་དོན་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པ་ལ་བྱ་མི་རུང་སྟེ་དོན་དམ་པར་གཞན་སྐྱེ་མེད་པར་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༦༣ ཕྲེང་། ༣
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༦༢ ཕྲེང་ ༢
3 ཞོལ། ཤོག ༣༤ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༣༤ བ ༤ གནད་མ་ཡིན་ནོ།།
4 ཞོལ། ཤོག ༣༥ ན ༡ ཁས་བླངས་པས་

50 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །དེས་ན་འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ལ་གཞན་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་མིན་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བསྟན་དགོས་པས་བདག་གམ་གཉིས་ཀའམ་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པས། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་གཞན་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་གོང་མ་དང་འགལ་ལོ། །འགྲེལ་བཤད་ཀྱིས་དངོས་པོ་གང་དག་ཅེས་པའི་རྐང་1

གཉིས་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འདི་ལ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པ་ནི་མེད་
ཀྱང་སྐྱོན་མིན་ལ་ཕ་རོལ་པོས་གཞན་སྐྱེ་ཁས་བླངས་པ་ནི་སྔར་བཤད་པའི་རིགས་པས་སུན་དབྱུང་ནུས་པས་སུན་འབྱིན་པའི་ཐལ་བའོ། །འདི་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་བསྒྲུབ་པར་ཡང་ནུས་པས་བཟློག་པ་འཕངས་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་དབུ་མ་པས་གཞན་སྐྱེ་ཐ་སྙད་དུ་
ཁས་ལེན་ཀྱང་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་བཞེད་དོ། །ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་པ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཡོད་པར་འཛིན་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པའི་གཞན་དུ་འཛིན་པ་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་མེད་པར་བཞེད་དེ། འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ས་བོན་ཙམ་བཏབ་ནས། །བདག་གིས་བུ་འདི་བསྐྱེད་ཅེས་སྨྲ་བྱེད་ཅིང༌། །ཤིང་ཡང་བཙུགས་སོ་སྙམ་དུ་རྟོགས་དེས་ན། །གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད།2

།ཅེས་གསུངས་
ཏེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་བཤད་པ་བཀོད་པའོ། །འཇིག་རྟེན་ན་བུའི་ལུས་ཀྱི་ས་བོན་མི་གཙང་བ་ཙམ་ཞིག་མངལ་དུ་བླུགས་ནས་བུ་འདི་བདག་གིས་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་པ་དང༌། ཤིང་སྡོང་གི་ས་བོན་ཙམ་བཏབ་པ་ལ་ཤིང་འདི་བདག་གིས་བཙུགས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བས་བུ་ཤིང་དང་ས་བོན་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་མེད་དེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གཞན་དང་ཤིང་སྡོང་གཞན་ལ་ཡང་འདི་བདག་གིས་བསྐྱེད་ཅིང་བཙུགས་སོ་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་ཐལ་བས་སོ། །བླུགས་ཤིང་བཏབ་པའི་ས་བོན་བུ་དང་ཤིང་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བུ་བསྐྱེད་ཅིང་

1 ཞོལ། ཤོག ༣༥ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༣༥ ན ༢ རྐང་པ་གཉིས་དང་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༢༢ ཕྲེང་། ༡༨

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 51

ཤིང་བཙུགས་སོ་ཞེས་འཇོག་ནུས་ཏེ། དཔེར་ན་ལག་པ་དང་མིག་གང་ཟག་མ་ཡིན་ཀྱང་ལག་པ་ན་བ་དང་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་ན་ང་ནའོ་ཞེས་དང་ངས་གཟུགས་མཐོང་ངོ་ཞེས་འཇོག་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་ན་ཕ་མ་དང་བུ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མེད་པས་སྔར་བཤད་པ་གཉིས་ལྟ་བུ་རྒྱུད་གཅིག་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་དོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་འཛིན་པ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་མེད་ཀྱང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་བོ།།གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བར་སྨྲ་བ་ནི་གྲངས་ཅན་གྱིས་མྱུ་གུ་རྒྱུ་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བ་དེའི་བདག་
ཉིད་དང་རྐྱེན་ས་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་དང་དོན་གཞན་པའི་སྐྱེ་བར་སྨྲ་བ་དང༌། གཅེར་བུ་པས་རྫ་བུམ་འཇིམ་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་འཇིམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདག་སྐྱེ་དང་རྫ་མཁན་དང་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་སྐྱེ་དང༌། མཆོད་སྦྱིན་ཚེ་རབས་སྔ་མའི་སྲོག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་སྐྱེ་བས་སྲོག་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདག་སྐྱེ་དང་ཕ་མ་དང་ལས་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་སྐྱེར་འདོད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་སྔར་བཤད་པའི་བདག་གཞན་གྱི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པས་དགག་པར་བྱའོ།།
རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བར་སྨྲ་བ་ནི་གྲངས་ཅན་ལ་གྱེས་པ་ཉེར་ལྔ་ཡོད་པའི་གཅིག་ལ་བརྟེན་
ནས་དྲང་སྲོང་འཇིག་རྟེན་མིག་ཅེས་བྱ་བ་རྒྱང་འཕེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་འབུམ་བྱས་པ་དེ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའོ། །རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་ན་ནི་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་ངེས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱུ་མེད་པས་གཅིག་ལས་སྐྱེ་ན་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ལེགས་ལྡན་གྱིས་རྒྱུ་མེད་ལ་གཉིས་བྱས་པའི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་དེར་བསྡུས་པ་ནི། ཟླ་བས་དེ་དག་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་སྔ་མ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་འདུ་བས་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བཀག་གོ།
གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་གིས་ནི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་འདི་བསྒྲུབས་ལ་དེ་མེད་
པས་རྟེན་འབྱུང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚིག་གསལ་ལས་བཤད་པས་སུན་འབྱིན་པའི་ཐལ་བ་བྱས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བསྒྲུབས་པས་མཆོད་བརྗོད་དུ་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་བརྒྱད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་

52 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཡང་འགྲུབ་ལུགས་ནི་མ་སྐྱེས་ན་མི་འགག་པས་འགག་པའི་རང་བཞིན་འགོག་ནུས་ལ་དེའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པ་ལས། སྐྱེས་པ་ལ་ནི་འོང་བ་དང༌། །དེ་བཞིན་འགགས་ལ་འགྲོ་བ་མེད།1

།ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར་འགྲོ་འོང་རང་བཞིན་མེད་པར་འགྲུབ་བོ། །འབྲས་བུ་རྒྱུ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལས་འཆད་པ་ལྟར་རྟག་ཆད་ཀྱང་སྤོང་ངོ༌། །འདིར་ཚིག་གསལ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱུ་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་ན་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་བརྩད་པའི་ལན་དུ། འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པ་མིན་ནོ།2

།ཞེས་བཤད་དེ་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་འགལ་ཡང་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཇོག་པས་མི་འགལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་འགོག་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་དུ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ལོ།།
དེ་ནས་ཅི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བརྗོད་པར་བྱའམ་ཞེས་པའི་ལན་དུ་རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་
ཙམ་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་གྱི་ཕྱོགས་བཞི་ཁས་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་ས་མཚམས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཕྱི་མ་ཁས་བླངས་ན་དངོས་པོ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཁས་བླང་དགོས་ལ་སྔ་མ་ཁས་བླངས་ན་ནི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས་དངོས་པོ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྨྲ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཁས་ལེན་མི་རུང་བ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཁས་ལེན་རུང་བར་བཤད་དོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། སྡུག་བསྔལ་རང་གིས་བྱས་པ་དང༌། །གཞན་གྱིས་བྱས་དང་གཉིས་ཀས་བྱས། །རྒྱུ་མེད་པར་ནི་རྟོག་གེ་འདོད། །ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་གསུངས།3

།ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས། བྱེད་པོ་ལས་ལ་
བརྟེན་བྱས་ཤིང༌། །ལས་ཀྱང་བྱེད་པོ་དེ་ཉིད་ལ། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པ། །འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༡༦ ཕྲེང་། ༡༧
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༦༨ ཕྲེང་། ༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡ ཤོག ༡༩༧ ཕྲེང་། ༤

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 53

ནི་མ་མཐོང་ངོ༌།1

།ཞེས་དང༌། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བརྡ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟ་སྟེ་འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་
ལ་འདི་སྐྱེས་པས་འདི་སྐྱེ་སྟེ་འདི་ལྟ་སྟེ་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་ཁོ་ན་གསུངས་སོ། །ཞེས་དྲངས་སྟེ་ལུང་སྔ་མ་ནི་སྐྱེ་བ་བཞི་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་རུང་བ་དང་། བར་པ་ནི་མ་གཏོགས་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་ཕན་ཚུན་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་པ་གྲུབ་པའི་ཐབས་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཐབས་མེད་ཅེས་པ་དང༌། ཐ་མ་ནི་བརྟེན་ནས་ཡོད་པས་ཡོད་པ་དང་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བར་འཇོག་པའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །འཇུག་པ་ལས་དེ་ཁོ་ནར་བདག་གཞན་ལས་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཚན་དང་རྫས་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འགོག་པར་འགྲེལ་པས་གསལ་བར་བཤད་དོ།།
དེ་ལྟར་ན་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེས་རྒྱུ་མེད་འགོག་པ་ནི་སླ་ལ་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ནའང་དེས་སྐྱེད་པ་འགལ་བ་སྔར་བསྟན་ལ་རང་བཞིན་ཐ་དད་ནའང་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འགལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེའོ། །དེས་ན་ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བར་ཁས་བླང་དགོས་པ་ཁོ་ནས་དེ་བཞི་འགོག་ནུས་པ་ནི། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པ་ལ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་ན་དེ་ནས་ཅི་ཞིག་སྐྱེ་ཞེས་རྟེན་འབྱུང་དབུ་མའི་ལམ་སུན་དབྱུང་བར་མི་བྱའོ། །བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་འདི་ཙམ་གྱི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ངེས་ནའང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྒོམ་རྒྱུས་ཕོངས་པར་མི་འགྱུར་བས་རང་སེམས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་ཤེས་ནས་སྒོམ་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་ཙམ་རེ་ལ་སྦྱང་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུང་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པ་དགོད་པ་དང༌། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་སྡེ་དངོས་པོའ་ངོ་བོ་ཉིད་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ་རང་ལས་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པས་ ིབདག་སྐྱེ་མི་རིགས་ཤིང་དེ་མེད་པས་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །རྒྱུ་མེད་ནི་གཅིག་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༡༤ ཕྲེང་། ༡༣

54 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཏུ་ཐ་ཆད་པས་དགག་པར་ཡང་རིགས་ན་གཞན་ལས་མིན་ཞེས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱལ་བས་རྐྱེན་བཞི་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཁོ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་རྐྱེན་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་རྒྱུའི་རྐྱེན་དང་དམིགས་པའི་རྐྱེན་དང་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་དང་བདག་པོའ་རྐྱེན་ནོ། །ཡང་དང་དེ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ལ་ ིསོགས་པ་ཡང་རྐྱེན་ནོ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །རྐྱེན་བཞི་པོ་དེ་གང་ལ་འཇོག་པ་ལ་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ནི་རྒྱུའི་རྐྱེན་ནི་མཛོད་ལས། རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུ་ལྔ་ཡིན།1

།ཞེས་བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱུ་ལྔ་དང༌། དམིགས་
པའི་རྐྱེན་ནི། དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོ།2

།ཞེས་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དང༌། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ནི། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེས་པ་རྣམས། །ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག3

།ཅེས་ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་པ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་སྔར་སྐྱེས་
རྣམས་དང༌། བདག་པོའ་རྐྱེན་ནི། བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བདག་པོར་བཤད། །ཅེས་བྱེད་རྒྱུ་ལ་བཤད་པ་ ིལྟར་འདོད་ལ། རྒྱུ་དྲུག་ནི་མཛོད་ལས། བྱེད་རྒྱུ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང༌། །སྐལ་མཉམ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང༌། །ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དང་རྣམ་སྨིན་དང༌། །རྒྱུ་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་འདོད།4

།ཅེས་སོ།།
སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ནི། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ལས་5

ན་གང་ཞིག་
གང་གི་སྐྱེད་བྱེད་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་དེ་ནི་དེའི་རྒྱུའི་རྐྱེན་ནོ། །རྒན་པོ་ལྡང་བ་ལྟར་སེམས་སེམས་བྱུང་སྐྱེ་བཞིན་པ་རྣམས་རྟེན་འཁར་བ་དང་འདྲ་བའི་དམིགས་པ་གང་གིས་སྐྱེད་པ་དེ་ནི་དེ་ཡི་དམིགས་པའི་རྐྱེན་ནོ། །རྒྱུ་འགགས་མ་ཐག་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་བོན་འགགས་མ་ཐག་པ་མྱུ་གུ་འབྱུང་བའི་རྐྱེན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །འཇུག་འགྲེལ་ལས། ས་བོན་འགགས་མ་ཐག་པ་མྱུ་གུའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།6

།ཞེས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༩ ཤོག ༡༣ ཕྲེང་། ༡༩
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༩ ཤོག ༡༣ ཕྲེང་། ༢༡
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༩ ཤོག ༡༣ ཕྲེང་། ༢༠
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༩ ཤོག ༡༢ ཕྲེང་། ༡༦
5 ཞོལ། ཤོག ༣༨ ན ༤ ལས་ནི་གང་ཞིག་
6 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༦༦༩ ཕྲེང་། ༢༠

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 55

གསུངས་ཤིང་ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་མྱུ་གུའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་བཀག་ལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཞེད་པས་འདི་ནི་གཟུགས་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་འདོད་པའི་ལུགས་སོ། །གང་ཞིག་ཡོད་ན་གང་འབྱུང་བ་འདི་ནི་དེའི་བདག་པོའ་རྐྱེན་ནོ། །ཚིག་གསལ་ལས་སྔར་སྐྱེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་ཕྱིས་སྐྱེ་ ིབ་ལ་སོགས་པ་ཡང་འདི་དག་གི་ནང་དུ་འདུ་བར་གསུངས་པ་ནི། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས། སྡེ་པ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་རྐྱེན་མདུན་དུ་སྐྱེས་པ་དང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་རྣམས་ཞེས་བསྒྱུར་བ་དང་དོན་གཅིག་ལ་འགྱུར་ཡང་དེ་ལྟར་ལེགས་སོ།།
དེའི་དོན་ནི་འགྲེལ་བཤད་ལས་གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་པས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་མདུན་དུ་སྐྱེས་
པའི་རྐྱེན་ནི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མདུན་དུ་སྐྱེས་པ་དམིགས་རྐྱེན་ནོ། །ཡོད་པའི་རྐྱེན་ནི་རྒྱུ་དང་བདག་པོའ་རྐྱེན་ནོ། །མེད་པའི་རྐྱེན་ནི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ་བཤད་དོ། །དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་ཙམ་ ིམི་མཐུན་པ་རྣམས་ནི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟགས་ན་བཞི་པོ་འདིར་འདུ་ལ་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་ནི་རྐྱེན་མ་ཡིན་པས་རྐྱེན་ལྔ་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པར་འཛིན་ཏེ། མཛོད་ལས། བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །གསུམ་གྱིས་སྙོམས་པར་འཇུག་རྣམ་གཉིས། །གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ། །དབང་ཕྱུག་སོགས་མིན་རིམ་སོགས་ཕྱིར།1

།ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་
འབྲས་བུ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་རྐྱེན་འདི་དག་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་བཀག་ན་ལུང་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་ཅེས་འཛེར་ཏོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྨྲ་བའི་གཞན་སྐྱེ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་རང་གི་ངོ་བོས་གཞན་ཡིན་པ་དང་
རང་གི་ངོ་བོས་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཚོགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཡ་གྱལ་རེ་རེ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་ཚོགས་པ་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཉིས་ལས་རེ་ཞིག་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ། ཡོད་མ་ཡིན་ཞེས་པ་བཤད་གཞིར་དྲང་ངོ༌། །གང་ན་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ་ངོ་བོ་ནིའོ། །གང་ལ་ན་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ལ་དང་ཡ་གྱལ་རེ་རེ་བ་དང་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་དང་སོགས་ཀྱི་སྒྲས་བསྡུས་པ་དེ་དག་ལས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༩ ཤོག ༡༤ ཕྲེང་། ༣

56 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གཞན་ལ་ཡང་ངོ། །ཇི་ལྟར་ན་འཁར་གཞོང་ལ་རྒ་ཤག་བརྟེན་པ་ལྟར་ཏེ། ལ་ཞེས་པ་རྣམ་དབྱེ་བདུན་པའི་སྒྲ་གནས་གཞི་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཚེ་དེ་ལྟར་རོ་ཞེས་འཇུག་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ན་རང་སྐྱེས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུའོ། །སྤྱིར་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་དང་སྐྱེས་པའི་དུས་གཉིས་སོ་སོར་མེད་ཀྱང༌། གཞན་གྱི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་དགག་དགོས་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས། སྐྱེ་རྒྱུའི་མྱུ་གུ་དེ་སྐྱེས་པའི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་ན་ཞེས་བརྟག་པ་བྱེད་པ་ནི་མྱུ་གུ་རང་ཉིད་རང་གི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་ན་ཞེས་བརྟག་པ་བྱེད་པ་དང་མི་འདྲའོ། །དེ་ཡང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དུས་ནི་སྐྱེ་བའི་དུས་ཡིན་ལ་སྐྱེས་ཟིན་པའི་དུས་ནི་སྐྱེས་པའི་དུས་ཡིན་པས་སྐྱེས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ཡོད་ན་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དུས་སུ་ཡོད་དགོས་སོ། །ཡུལ་དུས་དེ་དག་ན་ཡོད་ན་ནི་དམིགས་དགོས་པ་ལས་མ་དམིགས་པ་དང་སླར་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མེད་དོ།།
དེ་ལྟར་སྐྱེ་རྒྱུའི་འབྲས་བུ་དེ་ཡི་བདག་གི་དངོས་པོ་སྐྱེས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ཡོད་པ་མིན་ན་
དངོས་པོ་ནི་འདིར་འབྱུང་བ་སྟེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གཞན་སྐྱེ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་དེ་རང་སྐྱེས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ཡོད་དགོས་པར་ཅིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། རིགས་པ་འདི་དག་ལ་འདི་མ་གྲུབ་ན་གཞན་སྨྲས་པ་རྣམས་ཚིག་ཙམ་དུ་ཟད་པས་བསྒྲུབ་དགོས་ལ་དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་ཚིག་གསལ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་འཇུག་པར་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པས་ཁ་བསྐང་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་བ་འདོད་ཕྱིན་ཆད་རྒྱུ་འགག་པ་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་པ་གཅིག་དགོས་སོ། །དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ཙམ་དང་ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པ་ལ་མི་རིགས་པ་མེད་ཀྱང་དོན་དམ་པ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ་སྔ་མ་ལ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་སྐྱེ་འགག་གི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་དུས་མཉམ་མི་དགོས་ལ་ཕྱི་མ་ལ་ནི་བྱ་བ་དུས་མཉམ་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱང་དུས་མཉམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ནི་འདི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་བྱེད་པ་པོ་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་དགོས་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའོ། །རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་ནི་རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པས་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ཡང་བྱ་བ་རྟེན་དགོས་པས་མྱུ་གུ་ལ་

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 57

སོགས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དུས་སུ་ཡང་སྐྱེ་བའི་བྱ་བའི་རྟེན་དུ་མྱུ་གུ་ཡོད་དགོས་པས་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་བ་དང་སྔར་གྱི་རིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་གནོད་པས་དེ་ཡི་ཚེ་ཡོད་པ་མི་འཐད་དོ། །ཐ་སྙད་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་ལན་ཅིག་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་སོང་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པས་མི་མཚུངས་སོ། །འཇུག་པ་ལས། སྐྱེ་བ་འདི་ནི་བྱེད་པོ་མེད་པར་རིགས་པའི་ངོ་བོའང་མིན།1

།ཞེས་དང༌། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང༌། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མ་སྐྱེས་པ། །འགའ་ཞིག་གང་ན་ཡོད་གྱུར་ན། །དེ་ནི་སྐྱེ་འགྱུར་དངོས་པོ་དེ། །མེད་ན་ཅི་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར།2

།ཞེས་གསུངས་སོ།།
དེ་ལྟར་རིགས་པའི་སྒོ་དེས་འགོག་པ་ནི་གཞན་དངོས་ཞེས་པའི་དངོས་པོའ་སྐད་དོད་ ིའབྱུང་བ་ལ་ཡང་བཤད་དུ་ཡོད་ལ་དེ་ཡི་ཚེ་སྐྱེ་རྒྱུའི་བདག་གི་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་གཞན་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་མ་སོང་གི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་འགྲོ་བས་སོ། །རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞན་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་བཤད་ན་གང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་སྔར་དང་འདྲ་ལ། དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ཞེ་ན་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་དུས་ནའོ། །སྐབས་འདི་ལ་ཞེས་པ་བདུན་པའི་སྒྲ་ནི་འདི་ཡོད་པ་ན་འདི་ཡོད་ཅེས་དུས་ཀྱི་བདུན་པ་ཡིན་ཏེ་འཇུག་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །རྒྱུ་རྐྱེན་རྣམ་པར་མ་འགྱུར་བའི་དུས་ན་འབྲས་བུ་ཡོད་ན་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་དེའི་ཚེ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུ་དུས་ན་འབྲས་བུའི་བདག་གི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མིན་ན་རྐྱེན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཅི་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ལྟོས་ས་མེད་པས། ས་བོན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟེ་གཞན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་གཞན་སྐྱེ་མེད་དོ། །འདིར་བྱམས་པ་དང་ཉེར་སྦས་དུས་མཉམ་པ་ནི་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གཞན་དུ་འགྱུར་ལ་ས་མྱུག་གཉིས་དུས་གཅིག་ཅར་དུ་མེད་པས་གཞན་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་གྲུབ་ན་དུས་ཅིག་ཅར་བ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་གྱི་གཞན་ཙམ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་དགོས་ཞེས་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །འདི་ཡང་རྒྱུ་རྐྱེན་འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་པ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་ལྟོས་སའི་འབྲས་བུ་དེ་རྒྱུའི་དུས་ནའང་ཡོད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྔར་ལྟར་རོ།།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༦༣ ཕྲེང་། ༡༩
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༡༡ ཕྲེང་། ༢༡

58 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གལ་ཏེ་སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་གྱི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་ས་བོན་
འགག་པ་དང་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀྱང་དུས་གཅིག་པས་ས་མྱུག་དུས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་གཞན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ས་བོན་འགག་བཞིན་པ་ནི་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ད་ལྟར་བ་དང་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པས་སྐྱེ་འགག་གི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཀྱང་ས་མྱུག་གཉིས་དུས་མི་གཅིག་གོ །སྲང་གི་མགོ་མཇུག་གཉིས་ཀ་ཡང་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པས་དཔེ་དོན་ཀྱང་མི་མཚུངས་སོ། །འོ་ན་ས་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ་ལས་སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྐད་ཅིག་གང་ཁོ་ན་ལ་ས་བོན་འགག་པ་དེ་ཉིད་ལ་མྱུ་གུ་སྐྱེའོ་ཞེས་སྲང་གི་དཔེ་མ་བཀོད་དམ་ཞེ་ན། བཀོད་མོད་ཀྱང་དེས་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་དུས་མཉམ་མི་སྟོན་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ་དེ་མི་སྟོན་ཀྱང་དུས་སྔ་ཕྱི་བའི་གཞན་སྐྱེ་སྟོན་པ་ཡང་མིན་ལ་དེ་མིན་ཡང་དེ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱེ་བ་འདོད་དགོས་སོ་སྙམ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཇུག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པས་སྐྱེ་བ་འདོད་ཀྱང་རང་མཚན་གྱི་སྐྱེ་བ་མི་འདོད་དོ།།
འོ་ན་དེས་ཅི་སྟོན་ཞེ་ན་ཅིག་ཅར་དུ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་བརྟགས་པར་གྲུབ་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་བ་སྟོན་ནོ། །ཅིག་ཅར་དུ་ཞེས་པ་ནི་སྐྱེ་འགག་གི་བྱ་བ་དུས་གཅིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའོ། །རིགས་པ་ཕྱི་མས་འགོག་པ་ནི་གཞན་དངོས་ཀྱི་དངོས་པོའ་སྒྲ་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྟོན་ ིཔ་ལ་བྱས་ན་བདག་དངོས་མེད་པ་དེ་གཞན་འགོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་སོང་གི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་མ་སོང་བས་སོ། །དེ་ལྟར་གཞན་སྐྱེ་ལ་རིགས་པས་གནོད་པས་ན་རྐྱེན་བཞི་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བར་གསུངས་ཀྱང་གཞན་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། དེས་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་གི་དགོངས་པ་ནི་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་སྐྱེ་བ་སོགས་དོན་དམ་པ་མིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་པའོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེས་ན་རྐྱེན་བཞི་ལས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་མདོས་ཀྱང་གཞན་སྐྱེ་མ་བསྟན་ཏོ། །འདི་ཡན་ཆད་དུ་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་རིགས་པ་གསུམ་བསྟན་པའི་དང་པོས་ནི་གཞན་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས་གཞི་མཐུན་དང༌། གཉིས་པས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་གསུམ་པས་ནི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་གཞན་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་འགོག་ཅིང་གནོད་པ་སྟོན་ཚུལ་ཡང་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་ཡོད་པ་རྣམས་ཕྱེད་དགོས་ལ། སྐབས་གཞན་

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 59

དུ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་དག་ལེགས་པོར་མ་ཕྱེད་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་འཕེལ་སྟོབས་ཆུང་ཞིང་ངེས་དོན་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་དང་དེའི་དོན་འགྲེལ་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མཐོང་བས་དྲངས་པའི་དད་པ་ཡང་མི་སྐྱེ་ཞིང༌། ཚེ་རབས་གཞན་དུ་ཡང་ལམ་འདི་དང་མི་འབྲལ་བའི་བག་ཆགས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་མི་ཞོགས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བདག་མེད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་མཐུན་ཡང་མ་བྱུང་བ་ཡིན་པས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཡི་ངེས་པའི་དོན་གྱི་རིགས་པ་ཕྲ་མོ་རེའི་རྣམ་འགྱུར་ཡང་ཡིད་གུས་པས་བཙལ་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྐྱེན་གྱི་རང་བཞིན་ཐུན་མོང་དུ་དགག་པ་དང༌། སོ་སོར་དགག་པ་
དང༌། ཐུན་མོང་དུ་འགོག་ཚུལ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་རྐྱེན་དུ་རྟོག་པ་དགག །ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྐྱེན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྐྱེན་དུ་རྟོག་པ་དགག །འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྐྱེན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱ་བ་ལས་སྐྱེ་བར་སྨྲ་བ་དག་གོང་དུ་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ནི་འབྲས་བུ་རྐྱེན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ་དེ་བཀག་ཀྱང་མི་གནོད་དེ། ཁོ་བོ་ཅག་མིག་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་དངོས་སུ་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པར་མི་འདོད་ཀྱི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་དེ་དག་ལ་རྐྱེན་ཞེས་བྱ་ལ། བྱ་བ་དེས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་རྐྱེན་དང་ལྡན་པས་ནི་རྣམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་རྣམས་ནི་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲས་ཆེན་འཚེད་པའི་བྱ་བ་བཞིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ་རྐྱེན་གྱིས་དོན་དམ་པའི་བྱ་བ་དང་དེས་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་འདོད་པའོ། །རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཚེ་རྣམ་ཤེས་ནི་མེད་ལ་དེ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ནི་ཡོད་དོ། །དུས་དེར་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་ལ་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་རྐྱེན་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་བྱ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འདོད་ལ། དུས་དེ་ཡི་ཚེ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་མེད་པར་བྱ་བ་ཡོད་པ་དང་མིག་སོགས་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལས་རྣམ་ཤེས་དངོས་སུ་མི་སྐྱེ་བ་ནི་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་འདོད་དོ། །དེས་ན་དོན་སྨྲ་གཉིས་བརྡ་སྤྲོད་པའི་ཐ་མ་ལག་གི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་རྒོལ་བར་བཤད་པ་ནི་འགྲིག་

60 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

དཀའ་བས་བརྡ་སྤྲོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ལྟར་འཐད་དོ། །སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་འབྲས་བུའི་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིར་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་འབྲས་བུ་དང་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་བརྟེན་པར་བཤད་པ་མི་འགལ་ཏེ། དུང་གི་མི་རྟག་པས་དུང་སྒྲ་སྐྱེད་ཀྱང་དུང་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་རྟེན་བརྟེན་པར་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་རྐྱེན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་དང་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་དུ་ཆུག་ཀྱང་དེ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དུས་སུ་བྱ་བ་འདི་འདོད་པ་ན་རྣམ་ཤེས་སྐྱེས་ཟིན་ན་འདི་མི་དགོས་ཏེ་སྐྱེས་ཟིན་སླར་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
མ་སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་མི་རིགས་པ་ནི་སྔར་བྱེད་པ་པོ་མེད་པས་རྟེན་མེད་པའི་རིགས་པ་བསྟན་
པ་ལྟར་རོ། །སྤྱིར་སྐྱེ་རྒྱུའི་རྣམ་ཤེས་དང་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དུས་སུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན། དུས་དེའི་ཚེ་ཡང་སྐྱེ་བའི་བྱ་བའི་རྟེན་དུ་རྣམ་ཤེས་གྲུབ་དགོས་པས་དེ་མ་གྲུབ་ན་བྱ་བ་ཡང་མི་འགྲུབ་བོ། །རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་གང་གི་ཡིན་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་དེའི་དུས་སུ་མེད་ཀྱང༌། ད་བཟོད་འབྱུང་འགྱུར་ལ་བསམས་ནས་དེའི་སྐྱེ་བར་འཇོག་ལ། སྐྱེ་བ་དེ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་འགྱུར་ཡོད་པར་འཇོག་པས་བྱེད་པ་པོ་རྣམ་ཤེས་དང་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་རྟེན་བརྟེན་པར་མི་འགལ་ལ། ཕན་ཚུན་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་བཏགས་ཡོད་དོ་ཞེས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་གཞན་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱེ་བཞིན་པ་ལ་བྱ་བ་དེ་འདོད་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་གང་ཡང་མིན་པའི་སྐྱེ་བཞིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ནི་བརྩམས་ལ་སྐྱེ་བ་མ་རྫོགས་པ་ནི་སྐྱེས་ཟིན་ཀྱང་མིན་ལ། སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ཡེ་མ་བརྩམས་པའི་མ་སྐྱེས་པ་ཡང་མིན་པས་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་བྱ་བ་འདི་རྟོག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ་འདི་སྐྱེ་བཞིན་པའོ་ཞེས་འདོགས་པའི་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་བུ་དེ་སྐྱེ་བཞིན་པར་གཞག་དགོས་ལ་དེའི་ཆ་འགའ་ཞིག་སྐྱེས་ལ་དགའ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་ནི་ཕྱེད་སྐྱེས་ཕྱེད་མ་སྐྱེས་སུ་འགྱུར་བས་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་གཉིས་མིན་པ་མེད་དོ། །སྐྱེས་ཟིན་མ་ཟིན་གཉིས་ཀ་ལ་རྟོག་ན་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཀྱང་སྐྱེ་བཞིན་པར་འགྱུར་བས་དུས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བཞིན་

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 61

པར་འགྱུར་ཏེ། བརྒྱ་པ་ལས། སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་ཕྱེད་སྐྱེས་ཕྱིར། །སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་སྐྱེ་བ་མིན། །ཡང་ན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བཞིན་པ། །ཉིད་ནི་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར།1

།ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་སྔར་མ་སྐྱེས་པ་
སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་སྐྱེས་ཟིན་སླར་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་ཡང་མེད་པས་བྱ་བ་དོན་དམ་པར་མེད་ལ། དེ་ཡི་ཕྱིར་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་དང་ལྡན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མེད་པས་དེ་བ་ལང་དང་ལྡན་པ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །རྐྱེན་དང་ལྡན་པའི་དོན་ནི་རྐྱེན་གྱིས་བསྒྲུབས་པའི་བྱ་བ་རྐྱེན་དང་བཅས་པའོ།།
འོ་ན་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པའི་བྱ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མིག་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་མ་བསྒྲུབས་
པའི་བྱ་བ་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་རྒྱུ་མེད་དུ་སྐྱེ་དགོས་པས་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་དང་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱ་བ་མེད་ན་འོ་ན་རྐྱེན་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་དོ་སྙམ་ན། སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མི་ལྡན་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དོན་དམ་པར་མེད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་མེད་པས་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དོན་དམ་པའི་རྐྱེན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་རྣམས་དོན་དམ་པར་རྐྱེན་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་རྐྱེན་མིན་ནོ། །སྐྱེ་བའི་བྱ་བའི་རྐྱེན་མིན་ཀྱང་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་ན་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་རོ། །བྱ་བ་མི་ལྡན་པའི་དོན་ཚིག་གསལ་ལས། རྐྱེན་གྱིས་བསྒྲུབས་པའི་བྱ་བ་དང་མ་བསྒྲུབས་པའི་བྱ་བ་ལ་གསལ་ཁ་མེད་ཀྱང་སྔ་མ་ལས་འོས་མེད་ལ་དེ་ཡང་བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏའི་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །འབྲས་བུ་དང་རྐྱེན་གྱི་བར་དུ་བྱ་བས་ཆོད་པ་མི་འདོད་ཀྱང་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་རྐྱེན་ཡིན་པ་དང༌། མཐར་དེས་བསྒྲུབས་པའི་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་ཞིག་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་རང་ལུགས་ལ་ཡང་འདོད་དགོས་པར་རྐང་པ་གསུམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །ཅི་སྟེ་རྐྱེན་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ནས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། རྐང་པ་སྔ་མའི་མཐའི་མ་ཡིན་ཞེས་པ་འདིར་དྲང་ལ་རྐྱེན་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཏེ་ནའི་སྒྲ་ནི་འདིར་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཞེས་ངེས་གཟུང་གི་དོན་དུ་ཚིག་གསལ་ལས་བཤད་ལ། རྐྱེན་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་མེད་པར་ནི་སྔར་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས་རྐང་པ་གསུམ་པའི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༡༧ ཕྲེང་། ༧

62 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

སྔོན་དུ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་སྔ་རོལ་དུ་རྐྱེན་རྣམས་བྱ་བ་དང་མི་ལྡན་ནམ་འོན་ཏེ་ལྡན་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱི་མ་དང་བཞི་པ་འདི་སྦྱོར་བས་འོན་ཏེའི་སྒྲ་བརྟག་པའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པས་རྐྱེན་ནོ་ཞེས་པའི་རྟགས་རྐང་པ་བཞི་པ་དང་དང་པོས་བཀག །དེ་ལ་བྱ་བ་རྐྱེན་ལྡན་མེད་ཀྱང་རྐྱེན་མི་ལྡན་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་གཉིས་པས་བཀག །དེ་ནས་བྱ་བ་དང་མི་ལྡན་ཀྱང་རྐྱེན་དུ་འཇོག་གོ་སྙམ་པ་གསུམ་པས་འགོག་པས། བྱ་བ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་རྐྱེན་གང་ཡང་དོན་དམ་པར་མེད་པས་རྐྱེན་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྟོག་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་པ་རིགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ་བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏའི་དགོངས་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྐྱེན་བྱ་བ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དཔྱོད་པ་འདིས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཅི་བྱ།
གང་གི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བས་དེའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་རང་གི་ངོ་བོས་རྐྱེན་ཞེས་བྱ་བའི་རང་བཞིན་དུ་འཇོག་གོ་ཞེ་ན། གྲག་ཅེས་པ་ནི་རྩོམ་པ་པོ་མི་བཞེད་པར་སྟོན་པའོ། །འདི་ནི་མདོ་སྡེ་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དུས་སུ་རྐྱེན་རྣམས་བྱ་བ་དང་ལྡན་གྱི་དེའི་སྔོན་དུ་མི་ལྡན་པར་འདོད་པའི་ལུགས་སོ། །ཞེས་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་སྔར་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་བཀག་ནས་རྐྱེན་མི་འཐད་ཅེས་བསྟན་མ་ཐག་ཡིན་པས་འདི་སྨྲ་བར་མི་རིགས་ལ་སྨྲ་ནའང་སྐྱོན་ཡོད་དེ། ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ལས་ཇི་སྲིད་དུ་འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་མི་སྐྱེ་བ་སྟེ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མ་མཐོང་བ་དེ་སྲིད་དུ་འདི་དག་འབྲས་བུའི་རྐྱེན་མིན་པ་ཇི་ལྟར་མིན་ཏེ་རྐྱེན་མིན་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ཡང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ནས་རྐྱེན་དུ་འཇོག་པའི་གནད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཁས་བླང་དགོས་སོ། །རྐྱེན་མིན་ན་ནི་དེ་དག་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་བྱེ་མ་ལས་ཏིལ་མར་བཞིན་ནོ། །འབྲུ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་རྐྱེན་མིན་ཀྱང་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དུས་སུ་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། མི་རིགས་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་རྐྱེན་མིན་པ་དག་ཀྱང་རྐྱེན་གཞན་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟོས་ནས་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། འབྲུ་ལ་སོགས་པ་སྔར་རྐྱེན་མ་ཡིན་ཀྱང་རྐྱེན་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བའི་རྐྱེན་གཞན་དེ་ཡང༌། རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་སྐྱེ་བ་དང་

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 63

མི་ལྡན་པའི་དུས་སུ་རྐྱེན་མིན་པས། དེ་ཡང་གཞན་ལ་ལྟོས་ལ་དེ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བསམ་དགོས་པས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེར་འགྱུར་ན་ནི་རྩ་བའི་རྐྱེན་མི་འགྲུབ་བོ། །འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་འཇོག་ཏུ་འདོད་ན་ནི་དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་སྔ་མ་རྣམས་རྐྱེན་མིན་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་དུས་སུ་ཡང་རྐྱེན་དུ་མི་འགྱུར་བས་རྐྱེན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །རང་ལུགས་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་འཇོག་ལ་བྱེད་པ་ལ་ནི་དངོས་དང་བརྒྱུད་ནས་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། འདི་ལ་རྟེན་ནས་འདི་སྐྱེའོ་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་འདི་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དོན་འདིའི་རྐྱེན་འདིའོ་ཞེས་ཟེར་ན། འགྲེལ་པ་དེ་དོན་ཡོད་མེད་གང་རུང་གཅིག་ལ་ནི་བརྟག་དགོས་ལ་མེད་པའི་དོན་ལ་རྐྱེན་ནི་རུང་བ་མ་ཡིན་ཞིང༌། དེར་མ་ཟད་ཡོད་པའི་དོན་ལ་ཡང་རྐྱེན་ནི་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དམ་ནི་དེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་གི་རྐྱེན་དུ་བརྟག་དགོས་པའོ། །ཏེ་ནི་ལྷག་མ་འདྲེན་པའོ། །ཇི་ལྟར་མི་རུང་བ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་རྒྱུས་སྐྱེད་པར་སུས་ཀྱང་མི་འདོད་པས་རྒྱུའི་དུས་ན་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུ་དུས་ན་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་གྱི་དངོས་མེད་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་འདོད་པས་རྒྱུ་དུས་ན་མེད་པའི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་འགོག་གོ །དེ་ལ་སྐྱེས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་འབྲས་བུ་དེ་མེད་ན་རྐྱེན་འདི་གང་གི་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་གང་གི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་སའི་དོན་དེ་མེད་པས་ཇི་སྐད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་སྣམ་བུ་མེད་པའི་རྐྱེན་ནི་རྒྱུ་སྤུན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་མི་རིགས་སོ།།
གལ་ཏེ་རྒྱུ་སྤུན་ལས་སྣམ་བུ་འབྱུང་བས་ད་ལྟ་མེད་ཀྱང་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུ་སྤུན་
སྣམ་བུའི་རྐྱེན་དུ་བསྟན་ཏུ་རུང་ངོ་ཞེ་ན། རེས་འགའ་འགའ་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་འདིར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ན་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེ་བ་དུས་ནམ་ཡང་མེད་པས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་སྣམ་བུ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་དེའི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་ག་ལ་ནུས། འཇིག་རྟེན་ན་རྒྱུ་སྤུན་ལས་སྣམ་བུ་འབྱུང་བར་མཐོང་ནས་ཕྱིས་ཀྱི་སྣམ་བུ་ལ་བསམས་ནས་སྔར་གྱི་རྒྱུ་སྤུན་ལ་འདི་སྣམ་བུའི་རྐྱེན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། སྣམ་བུ་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱུ་སྤུན་རྐྱེན་དུ་འཇོག་ལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་སྣམ་བུ་འབྲས་བུར་འཇོག་པ་ཕན་ཚུན་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་

64 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གྲུབ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་སྣམ་བུ་ལ་ལྟོས་ནས་སྔར་གྱི་རྒྱུ་སྤུན་རྐྱེན་དུ་འཇོག་ན་ནི་ལྟོས་བཏགས་ཁས་བླང་དགོས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ལ་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་ངོ༌། །འདི་ནི་ཕ་རོལ་པོ་འགོག་ནུས་པ་དང་རང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ཡོད་པས་ཡོད་པའི་རྐྱེན་དུ་རྟོག་ནའང་མི་འཐད་དེ། ཡོད་ན་རྐྱེན་གྱིས་སླར་ཡང་ཅི་ཞིག་བྱ་དགོས་ཏེ་སྣམ་བུ་གྲུབ་ཟིན་རྒྱུ་སྤུན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་བསྒྲུབ་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ནི་སྐྱེས་ཟིན་པ་ལ་སླར་ཡང་རྐྱེན་གྱི་བྱ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་མི་སྨྲ་ཡི། སྣམ་བུ་ཡོད་པའི་རྐྱེན་རྒྱུ་སྤུན་ཡིན་པར་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་མ་གཏོགས་པའི་རང་སྡེས་འབྲས་བུ་གྲུབ་ཟིན་སླར་ཡང་རྒྱུས་སྐྱེད་མི་དགོས་ཀྱང་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུས་བསྐྱེད་པར་འདོད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སླར་ཡང་རྒྱུ་ལ་རག་ལས་མི་དགོས་ཀྱང་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་རྒྱུ་ལ་རག་ལས་པའོ། །དེ་ཙམ་ཞིག་རང་ལུགས་ལའང་འདོད་པས་ཁྱད་པར་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་རྒྱུས་བསྐྱེད་ན་གྲུབ་ཟིན་ནས་སླར་ཡང་སྐྱེད་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་གནོད་པ་སྟོན་པས་བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་དང་ཚིག་གསལ་ལས་ཡོད་པ་ལ་རྐྱེན་མི་དགོས་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་གི་སྒྲ་སྨོས་སོ། །རིགས་པ་འདི་ཉིད་ནི་ལན་དུ་མར་འབྱུང་བས་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་འདིར་བཤད་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། རྒྱུའི་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དགག །དམིགས་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་
དགག །དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དགག །བདག་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་མཚན་ཉིད་ལས་འགྲུབ་ལ་རྒྱུ་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་རྒྱུའི་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་གསུངས་པས་མཚན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུའི་རྐྱེན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་ན་རྒྱུའི་རྐྱེན་ཡང་དོན་དམ་པར་ཡོད་ནའང་དེ་མི་འཐད་དེ་གང་གི་ཚེ་འབྲས་བུའི་ཆོས་ནི་རྒྱུ་དུས་སུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དཔྱད་ན་རྒྱུས་མི་འགྲུབ་པ་དེའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་རྒྱུའི་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་བྱ་སྟེ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རྒྱུའི་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུའི་རྐྱེན་དོན་དམ་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་མི་རིགས་སོ། །འདི་ཡི་རིགས་པ་སྔར་བརྗོད་མོད་ཀྱང་བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 65

ལས་བཤད་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འབྲས་བུ་རྒྱུ་དུས་སུ་ཡོད་པ་རྒྱུས་འགྲུབ་ན་ནི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། རྒྱུ་དུས་སུ་མེད་པའི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་རྒྱུས་འགྲུབ་ན་ནི་རྒྱུ་དུས་སུ་མེད་པར་མཚུངས་བཞིན་དུ་མྱུ་གུ་སྐྱེ་ལ་རི་བོང་གི་རྭ་མི་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པས་དེ་ལ་འདི་ནི་འདིའི་རྒྱུའོ། །འདི་ནི་འདིའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁྱད་པར་དབྱེ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་དུས་སུ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡང་འགྲུབ་པར་མི་བྱེད་དེ། ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་སྐྱོན་གཉིས་ཀར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། དམིགས་པའི་རྐྱེན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་
པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དམིགས་རྐྱེན་དེ་དམིགས་པའི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ལ་རྟོག་གམ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་རྟོག་གྲང༌། དམིགས་བྱ་དམིགས་པའི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་པ་ལ་ནི་དམིགས་རྐྱེན་མི་དགོས་ཏེ། ཆོས་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དམིགས་རྐྱེན་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་ནི་དམིགས་བྱ་དམིགས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་ཆོས་རང་གི་བདག་ཉིད་ནི་དམིགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་གྲུབ་ན་འདི་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་པར་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པའི་ཆོས་སེམས་ལ་སོགས་པ་འདི་དམིགས་པ་ནི་མེད་པ་ཁོ་ན་ཁྱེད་ཅག་གི་རང་འདོད་ཀྱིས་དམིགས་པ་དང་བཅས་སོ། །ཞེས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་འདི་ལ་དམིགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་དམིགས་བྱ་དམིགས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་རྟོག་ན། དེའི་དུས་སུ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ནི་དམིགས་བྱའི་རྐྱེན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། དམིགས་བྱ་ཡོད་པའི་དུས་སུ་དམིགས་བྱེད་མེད་ཅིང་དམིགས་བྱེད་ཡོད་པའི་དུས་སུ་དམིགས་བྱ་མེད་པས་སོ།།
དེ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཐ་སྙད་དུ་དགག་མི་ནུས་ཀྱང་འདིར་དམིགས་རྐྱེན་དོན་དམ་པར་
གྲུབ་པར་སྨྲ་བ་འགོག་པ་ཡིན་པས། དོན་དམ་པར་འབྲེལ་བ་འགོག་ནུས་ཏེ་འབྲེལ་བ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་ན་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་སུ་གྲུབ་དགོས་ཤིང་ཡིན་ལུགས་རང་གི་ཆོས་དེ་ལ་ནམ་ཡང་མི་འཁྲུལ་བས་ཡུལ་དུས་ཀུན་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་འབྲས་བུའི་ཆོས་སེམས་སེམས་

66 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

བྱུང་འདི་དམིགས་པ་མེད་པ་ཡིན་པ་སྟེ་མེད་པར་གྱུར་པ་ཁོ་ན་ཁྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ཉེ་བར་བསྟན་ཏོ། །སྔར་ཡོད་པར་བསྒྱུར་བ་འདིར་ཡིན་པར་བསྒྱུར་ཏེ་མེད་པ་ལ་དམིགས་རྐྱེན་འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་ལ་བསམས་སོ། །རྐང་པ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ཁྱད་པར་དེ་མ་གཏོགས་པ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་འདྲ་ལ་ཅི་སྟེ་ཞེས་པ་གཉིས་མི་འདྲའོ། །ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་འདི་དོན་དམ་པར་དམིགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཁོ་ནར་སྟོན་པས་ཉེ་བར་བསྟན་ཅེས་1

བཤད་པས་ཁོ་ནར་ཞེས་པ་གཞུང་ལ་ཡོད་དོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ཆོས་དམིགས་པར་བྱེད་
པ་དེ་དམིགས་བྱ་དམིགས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེའི་དམིགས་བྱ་ཡང་དོན་དམ་པར་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ནི་དྲི་བའོ། །ག་ལ་འགྱུར་ཞེས་པས་ནི་གཏན་ཚིགས་བསྟན་ཏོ། །འོ་ན་སྟོན་པས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་གང་དག་ཅེ་ན། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་དོ་ཞེས་དེ་རྣམས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་གསུངས་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་དམིགས་པ་བཀག་པས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པ་མིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། རིགས་པས་བཀག་པ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ་ལུང་གི་དོན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་མི་འགལ་བའི་དོན་ཏེ་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྦྱར་དགོས་པའི་དོན་ནོ།།
གསུམ་པ་ནི། དངོས་པོ་གཞན་འགགས་མ་ཐག་པ་ནི་དངོས་པོ་གཞན་སྐྱེ་བའི་དེ་མ་ཐག་
རྐྱེན་ཡིན་ཏེ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་སྨྲ་ན། མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ན་སྟེ་སྐྱེས་པའི་སྔོན་དུ་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་འགག་པ་སྟེ་འགགས་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་དངོས་པོ་གཞན་འགགས་མ་ཐག་པ་དངོས་པོ་གཞན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པའི་སྔོན་དུ་ས་བོན་འགགས་ནས་མེད་ན་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་དུ་གང་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་མེད་དེ། མྱུ་གུའི་སྐྱེ་2

བའི་སྔ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ན་ས་བོན་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ས་བོན་འགགས་པ་མྱུ་གུ་མ་སྐྱེས་པའི་རྐྱེན་དུ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་ས་བོན་འགགས་པ་དང་མྱུ་གུ་སྐྱེས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་བོན་འགགས་པའི་རྐྱེན་དུ་ཡང་གང་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༦ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༤༦ ན ༤ བསྟན་ཞེས་བཤད་པས་
2 ཞོལ། ཤོག ༤༧ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༤༦ བ ༣ མྱུ་གུ་སྐྱེས་པའི་

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 67

ཏེ་མེད་དེ། མྱུ་གུའི་སྐྱེ་བ་ས་བོན་འགགས་པའི་སྔ་ལོགས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ས་བོན་འགགས་ནས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བར་རྟོག་ན་དེ་གཉིས་ཀ་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་ན་འདོད་པ་ཡང་མིན་ནོ། །ཀྱང་ཞེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་པར་རྒྱུ་མ་འགགས་ན་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་མི་རིགས་པར་མ་ཟད་འགགས་ན་ཡང་མི་རིགས་ཞེས་པ་ཡིན་པས་སྦྱར་སའང་དེར་རོ།།
འབྲས་བུ་སྐྱེས་པའི་འོག་ཏུ་རྒྱུ་འགགས་པ་ལ་ཡང་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་འགགས་པར་བྱ་སྟེ་
གལ་ཏེ་མྱུ་གུ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ས་བོན་འགགས་ལ་དེ་ལྟ་ནའང་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་འགྲུབ་སྟེ། མྱུ་གུ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ས་བོན་འགག་པའི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འགགས་ན་ཡང་ཞེས་པ་སྐྱེས་ནའང་རྐྱེན་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་འདོན་པ་བསྒྱུར་ལ་དགག་གོ །མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་ཚེ་ས་བོན་འགགས་ན་ས་བོན་འགགས་པ་དང་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ་གཉིས་ཀའང་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་བྱ་བ་ས་བོན་འགགས་པའི་སྔ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ན་མེད་ཅིང༌། ས་བོན་འགགས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་བྱ་བ་མྱུ་གུ་སྐྱེས་པའི་སྔ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ས་བོན་འགག་བཞིན་པ་ན་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་འགག་བཞིན་པའི་བྱ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་མྱུ་གུའི་རྐྱེན་དང་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་བྱ་བ་ས་བོན་འགགས་པའི་རྐྱེན་ཡིན་པས་རྒྱུ་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ལ་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་དུས་སུ་མྱུ་གུ་ཡོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན་གང་འགགས་པའི་ས་བོན་དང་གང་སྐྱེ་བའི་མྱུ་གུ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་པས་དེ་མ་ཐག་ཅེས་པའི་དོན་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་རྟོག་ནའང་དེ་མ་ཐག་པ་མི་འཐད་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་ན་ཆོས་གཉིས་ཀྱང་དུས་མཉམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་སྐྱེས་པའི་སྔོན་དུ་རྒྱུ་མ་འགགས་པ་དང་འགགས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་མི་འཐད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། རྒྱུ་འགགས་མ་ཐག་པ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་སྨྲ་བ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་རྐང་པ་གསུམ་པ་མཐའ་འདིར་དྲང་སྟེ། གསུམ་པར་མཛད་པ་ནི་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་ངོར་ཡིན་ལ་འདི་ནི་དོན་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་མི་རིགས་ཞེས་པ་རྐང་པ་གསུམ་པའི་འོག་ཏུ་སྦྱར་དགོས་ཀྱང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འོག་ཏུ་སྦྱོར་

68 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

བ་འགོག་པ་མིན་ནོ།།
ཡང་ན་སྔར་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་རིགས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་རྣམས་ཞེས་པ་གཉིས་
གསུངས་ཏེ་དེ་ཡི་ལྟར་ན་སྐྱེ་འགག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བཀག་ནས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་ལ། སྔ་མ་ལྟར་ན་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་གཉིས་ཐ་སྙད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །འགགས་ན་ཡང་ཞེས་པ་གཉིས་ནི་སྔར་དང་འདྲའོ། །འདིར་བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་རྒྱས་པར་སྣང་བས་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །འབྲས་བུ་སྐྱེས་པའི་སྔོན་དུ་རྒྱུ་འགགས་མ་འགགས་རང་ལུགས་ལ་ཇི་ལྟར་བྱེད་སྙམ་ན། འཇུག་པ་ལས། ས་བོན་འགགས་བཞིན་པ་དང་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱང་བཞེད་པས་རྒྱུ་འགགས་པ་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀྱང་དུས་གཅིག་གོ །དེས་ན་རྒྱུ་འགག་བཞིན་པའི་འགག་པའི་བྱ་བ་མྱུ་གུ་སྐྱེས་པའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ཡང་རྒྱུ་འགགས་པའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་སོ། །རྒྱུ་འགགས་པ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་དུས་མཉམ་ཡིན་པས་དེ་མ་ཐག་པའི་དོན་མེད་པར་བཞེད་དོ། །འོ་ན་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ས་བོན་ནི་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་ཁོ་ནར་མྱུ་གུའི་རྒྱུར་མི་རྟོགས་ཀྱི་མེད་པར་གྱུར་པ་ན་མྱུ་གུའི་རྒྱུར་རྟོགས་པའི་དཔེར། གཞན་གྱིས་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་དུས་ཅིག་ཆར་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ།།
རྒྱུ་འགགས་མ་ཐག་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ལྟར་མེད་པ་ཡང་རྒྱུ་
ཉིད་དོ་ཞེས་རྒྱུ་ཟད་པ་འབྲས་བུ་ཟད་པའི་རྒྱུར་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་འདི་ནི་བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱུ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ན། །གཞན་གྱི་རྒྱུ་རུ་འགྱུར་བ་སྟེ།1

།ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། དེའི་འགྲེལ་པར་ས་བོན་གྱིས་སྔར་གྱི་གནས་སྐབས་མ་བཏང་བར་མྱུ་གུའི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ལྟར། འབྲས་བུའི་དུས་ན་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་མ་བཏང་ན་རྒྱུར་འདོད་པ་དེ་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བ་ལ་ས་བོན་དང་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་མེད་པར་མ་སོང་བར་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༠༢ ཕྲེང་། ༢

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 69

རྒྱུར་མི་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་འདོད་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་དུས་མཉམ་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་ལ། རྒྱུ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མ་གྱུར་བར་དུ་རྒྱུར་མི་འགྱུར་ན་གྱུར་པའི་ཚེ་ནི་རྒྱུ་ལོག་པས་དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས། སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་མ་འགག་བཞིན་པ་ནི་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྱེད་པས་དེ་ཡི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ནོ་ཞེས་1

འདོད་པ་ལ།
གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཡུལ་ན་མི་གནས་པས་གོ་སྐབས་འབྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཆོས་མངོན་པ་ལས། དྲུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། །རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ།2

།ཞེས་གསུངས་
པས་འགགས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བཀག་ལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་མ་འགགས་པ་རྐྱེན་དུ་བཞེད་པ་ཡང་བཀག་གོ །རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་ཀྱང༌། ས་བོན་འགགས་པ་ལས་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ས་བོན་མ་འགགས་པར་ཡང་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་ནི་སྦྱང་ལ་སོགས་པ་ན་འདུག་པ་ཡང་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།3

།ཞེས་གསུངས་ཤིང༌།
འགག་བཞིན་པ་དང་སྐྱེ་བཞིན་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་པས་རྐྱེན་མིན་ཞེས་ཀྱང་
སྨྲའོ། །ཕྱོགས་འདི་ལ་མྱུ་གུ་ས་བོན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་སྔ་མས་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མའི་དངོས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་གཟིགས་ནས་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྔར་ལྟར་བཤད་དོ། །འོ་ན་དྲུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཞེས་པ་དང་དེ་མ་ཐག་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འགགས་མ་ཐག་པ་རྣམས་ཏེ་ཐ་མ་མ་གཏོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། འབྲས་བུའི་དུས་ན་འགགས་ཤིང་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་དགོངས་ནས་འགགས་མ་ཐག་པ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་སྔ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འགགས་པ་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དྲུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡིད་ཡིན་པར་གསུངས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༨ ཤོག ༡༣༥༨ ཕྲེང་། ༡༧
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༩ ཤོག ༥ ཕྲེང་། ༤
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༨ ཤོག ༢༥༧ ཕྲེང་། ༦

70 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

མི་རིགས་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ཞིག་པ་ཡིད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འགགས་ཞེས་པས་རྐྱེན་འདི་ལ་རྒྱུ་འབྲས་སྔ་ཕྱི་བ་དང་དེ་མ་ཐག་ཅེས་པས་དངོས་རྒྱུ་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ།།
བཞི་པ་ནི། གང་ཡོད་ན་གང་འབྱུང་ལ་གང་མེད་ན་གང་མི་འབྱུང་བ་དེ་ནི་དེ་ཡི་བདག་
པོ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བོ་ཞེས་སྨྲ་ན། གང་གི་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཡི་ཚེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་འདི་ཡོད་པས་ན་ཞེས་བྱ་བར་བསྙད་པའི་རྒྱུ་འདི་དང་འདི་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བར་བསྙད་པའི་འབྲས་བུ་འདི་ལ་ནི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་མི་འཐད་ན་གང་གི་བདག་པོར་ཅི་ཞིག་འགྱུར་དེའི་ཕྱིར་བདག་རྐྱེན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་ལས་ཀྱང་རྐྱེན་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་བོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྐྱེན་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་
དགག །འབྲས་བུ་རྐྱེན་ཡིན་མིན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་དགག །རྐྱེན་དང་རྐྱེན་མིན་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྐྱེན་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་འདི་ལྟར་སྒྲུབ་བོ་ཞེས་པ་དེ་སྨྲ་མི་ནུས་ཀྱང་སྣལ་མ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བར་མཐོང་ནས་འབྲས་བུའི་རྐྱེན་ནི་འདི་དག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་སོ་ཞེ་ན། སྣལ་མ་དང་ཚིག་པ་དང་ཐག་བཟངས་དང་སོན་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་རྣམས་སོ་སོ་བ་དང་འདུས་པ་ལ་འབྲས་བུ་སྣམ་བུ་དེ་ནི་མེད་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནའོ། །རྐྱེན་རྣམས་ལ་ནི་གང་མེད་པའི་སྣམ་བུ་དེ་ནི་རྐྱེན་སྣལ་མ་སོགས་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེས་པ་མི་སྐྱེ་སྟེ། བྱེ་མ་ལས་ཏིལ་མར་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་མེད་ན་གལ་ཏེ་སྣམ་བུ་དེ་རྐྱེན་རེ་རེ་བ་ལ་ཡོད་ན་ཆ་ཤས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རེ་ཡོད་དམ་ཆ་ཤས་རེ་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན་རྐྱེན་དུ་མ་མི་དགོས་ཏེ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རེ་རེས་ཀྱང་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རེ་རེས་ཀྱང་ཆ་ཤས་རེ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་མི་ནུས་པས་རྐྱེན་རེ་རེ་ལ་ཡོངས་རྫོགས་དང་ཆ་རེ་རེ་གང་ཡང་མེད་པས་རྐྱེན་འདུས་པ་ལ་ཡང་མེད་དོ། །ཚིག་གསལ་ལས། རྐྱེན་སོ་སོ་ལ་སྣམ་བུ་སོ་སོར་མེད་དེ་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་རྒྱུ་མང་བས་འབྲས་བུ་མང་པོར་འགྱུར་བས་བཀག་པ་ནི་

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 71

སླ་ལ། སྣལ་མ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡན་ལག་རེ་རེ་བ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་དུམ་བུར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།1

།ཞེས་བཀག་པའི་ཕྱི་མ་ནི་ཚོགས་པ་
ལ་སྣམ་བུ་ཡོད་པའི་ཚེ་ཚོགས་པ་ཅན་ལ་སྣམ་བུའི་ཆ་ཤས་རེ་ཡོད་ལ་དེའི་ཚེ་སྔར་ལྟར་རེ་རེ་ནས་སྐྱེད་ནུས་པས་ཆ་དུ་མར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། །ཅི་སྟེ་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ནི་རྐྱེན་རྣམས་ལ་མེད་པར་ཡང་རྐྱེན་དེ་དག་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་སྔ་མ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རྐྱེན་མ་ཡིན་པ་འཇག་མ་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་ཀྱང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་གི་རྒྱུ་མཚན་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྐྱེན་དང་འབྲས་བུ་གཞན་ཡིན་ན་རྐྱེན་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་
པར་རིགས་ཀྱང་འབྲས་བུ་རྐྱེན་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་རྐྱེན་གྱི་རང་བཞིན་ནམ་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཇོག་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྣལ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ན་སྣམ་བུ་དེའི་རང་བཞིན་ནོ་ཞེས་གཞག་ཏུ་རུང་ཡང་རྐྱེན་དེ་རྣམས་བདག་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ནི་རང་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བཏགས་ནས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་དངོས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་པ་དེ་དག་ལས་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་སྣལ་མ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་བརྒྱ་པ་ལས། སྣམ་བུ་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་འགྱུར་ཞིང༌། །རྒྱུ་ཡང་གཞན་ལས་གྲུབ་འགྱུར་ན། །གང་ཞིག་རང་གིས་གྲུབ་མེད་པ། །དེས་གཞན་སྐྱེད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར།2

།ཞེས་སོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་རྐྱེན་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཡོད་པ་མིན་
ནོ། །འོ་ན་འབྲས་བུ་རྐྱེན་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ་རང་བཞིན་ཡོད་ལ་རྐྱེན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྐྱེན་མིན་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། སྣམ་བུ་སྣལ་མའི་རང་བཞིན་དུ་མི་འཐད་པར་མཐོང་ནས་འཇག་མའི་རང་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་རྒྱུ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་སྐྱེ་བ་སྔར་བཀག་མོད་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༧༠ ཕྲེང་། ༥
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༡༤ ཕྲེང་། ༡༤

72 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཀྱང་འདིར་རང་བཞིན་གཅིག་འགོག་ལ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཡང་མི་འདྲའོ།།
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བཀག་མོད་ཀྱང་རྐྱེན་དང་རྐྱེན་མ་ཡིན་པའི་
ངེས་པ་ཡོད་དེ། འབྲུ་དག་ལས་འབྲུ་མར་ཁོ་ན་འབྱུང་གི་མར་མི་འབྱུང་ངོ༌། །ཞོ་ལས་ནི་མར་ཁོ་ན་འབྱུང་གི་འབྲུ་མར་མི་འབྱུང་ངོ༌། །བྱེ་མ་ལས་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་མི་འབྱུང་ངོ༌། །ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་རྐྱེན་མིན་ལས་ཀྱང་ཞེས་སྨྲས་པས་སོ། །མར་དང་འབྲུ་མར་ཞེས་པའི་འབྲས་བུ་མེད་ན་འབྲུ་དང་ཞོ་དག་རྐྱེན་དང་རྐྱེན་མིན་དུ་མི་རིགས་པས་འབྲས་བུ་དང་རྐྱེན་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲུ་མར་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་འབྱུང་མི་འབྱུང་གི་རྐྱེན་དང་རྐྱེན་མ་ཡིན་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱུར་སྨྲས་པ་ནི། རྐྱེན་དང་རྐྱེན་མིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་འབྲས་བུ་མེད་པར་སྔར་བསྟན་ཟིན་པས་ན། འདི་ནི་འདི་ཡི་རྐྱེན་དུ་ཡོད་དོ། །འདི་དག་ནི་འདི་ཡི་རྐྱེན་མིན་ནོ་ཞེས་པའི་ངེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་འཕགས་པའི་རིགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་
སྐྱེ་བ་མེད་པ་བསྒྲུབས་པ་ལ། རིགས་པ་མི་ཤེས་ཤིང་ལུང་ཙམ་སྐྱབས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོག་གེ་སྐམ་པོའ་བསྟན་བཅོས་ཙམ་གྱིས་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དགག་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཆོས་ ིརྣམས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདིས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ངེས་པའི་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱོགས་ཙམ་སྟོན་པ་ནི། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ཀྱི་མདོ་ལས། གང་ནའང་སྟོང་པ་རིག་པ་མེད་པ་ནི། །ནམ་མཁའ་བར་སྣང་བྱ་ཡི་རྗེས་དང་མཚུངས།1

།ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་སྤྲོས་པ་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་དཔེ་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི། གང་ནའང་ངོ་བོ་ཉིད་འགའ་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ནི་ནམ་ཡང་གཞན་གྱི་རྒྱུར་མི་འགྱུར། །གང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མི་རྙེད་པ། །རང་བཞིན་མེད་དེ་ཇི་ལྟར་གཞན་གྱི་རྐྱེན།2

།ཞེས་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་དང༌། རང་བཞིན་
མེད་པ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་སྐྱེད། །རྒྱུ་དེ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བསྟན་པའོ། །ཞེས་འབྲས་བུ་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༤ ཤོག ༧༢༣ ཕྲེང་། ༡
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༤ ཤོག ༧༢༣ ཕྲེང་། ༢

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 73

ལ་བསྐྱེད་བྱའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་རྒྱལ་བས་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་ཏེ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱང་མི་གཡོ་བརྟན་པར་གནས། །མི་འགྱུར་འཚེ་བ་མེད་ཅིང་ཞི་བ་སྟེ། །ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ཤེས་པ་མེད་པ་བཞིན། །དེ་ལ་མི་ཤེས་འགྲོ་བ་རྨོངས་པར་འགྱུར།1

།ཞེས་པས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་མི་གཡོ་བ་སོགས་སུ་བསྟན་ཅིང་དེ་ཡང་
ནམ་མཁའ་རི་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཐོགས་བཅས་བཀག་ཙམ་ལ་འཇོག་པ་མིན་པ་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་པ་བཞིན་དུ་གཡོ་བ་དང་བརྟན་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྲོས་པ་བཅད་ཙམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང༌། དོན་དེ་མ་རྟོགས་པས་འཁོར་བར་གསུངས་སོ། །ཇི་ལྟར་རི་བོ་དག་ནི་མི་སྒུལ་པ། །དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་རྟག་ཏུ་བསྐྱོད་མི་ནུས། །འཆི་འཕོ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡི། །ཆོས་རྣམས་དེ་ལྟར་རྒྱལ་བས་རབ་ཏུ་བསྟན།2

།ཅེས་3

པས་ནི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྣམ་པ་གཞན་
དུ་དྲང་དུ་མི་ནུས་པ་དང་འཆི་འཕོ་སོགས་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །ཆོས་གང་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འབྱུང་བ་མེད། །འཆི་འཕོ་མེད་ཅིང་རྒ་བར་མི་འགྱུར་བ། །མི་ཡི་སེངྒེ་ཡིས་ནི་དེར་སྟོན་ཞིང༌། །སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཕྲག་དག་ནི་དེ་ལ་བཀོད།4

།ཅེས་པས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་འཆི་མེད་པའི་དོན་དེ་གདུལ་
བྱ་གཞན་དུ་མ་ཞིག་ཀྱང་འཛིན་དུ་བཅུག་ཅེས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤགས་ཀྱིས་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་དེ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་དགོད་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །གང་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གང་ཡང་མེད། །གཞན་ཡང་མ་ཡིན་སུས་ཀྱང་མི་རྙེད་པ། །ནང་ན་མ་ཡིན་ཕྱི་རོལ་དག་ན་ཡང༌། །མི་རྙེད་དེ་དག་ལ་ནི་མགོན་པོས་བཀོད།5

།ཅེས་པས་ནི་ཆོས་གང་ལ་ཚོལ་བ་པོ་སུས་གནས་སྐབས་གང་
དུ་བཙལ་ཀྱང་རང་དང་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་རྙེད་པའི་དོན་དེ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་བཀོད་ཅེས་བསྟན་ཏེ་གདུལ་བྱ་ལ་ངེས་དོན་གྱི་གོ་བ་སྐྱེད་ལུགས་བསྟན་ཏོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཞི་བའི་འགྲོ་གསུངས་ཀྱང༌། །འགྲོ་བ་གང་ཡང་རྙེད་པར་མི་འགྱུར་དེ། །དེ་དག་འགྲོ་ལས་གྲོལ་བར་རྣམ་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༤ ཤོག ༧༢༣ ཕྲེང་། ༦
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༤ ཤོག ༧༢༣ ཕྲེང་། ༨
3 ཞོལ། ཤོག ༥༡ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༥༡ ན ༡ ཞེས་པས་
4 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༤ ཤོག ༦༦༧ ཕྲེང་། ༧
5 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༤ ཤོག ༦༦༧ ཕྲེང་། ༩

74 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པར་གསུངས། །གྲོལ་ནས་སེམས་ཅན་མང་པོ་གྲོལ་བར་མཛད།1

།ཅེས་པས་ནི་ཞི་བར་འགྲོ་མཁན་
དེ་ཡང་བཙལ་ན་མི་རྙེད་པ་དང༌། དེ་ལྟ་ནའང་དེ་དག་འགྲོ་བ་ལྔའི་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་དང་རང་གྲོལ་ནས་གཞན་མང་པོ་སྒྲོལ་བར་གསུངས་ཏེ་རིགས་པས་དཔྱད་ན་མི་རྙེད་པས་ཐར་པ་དང་དེ་ཐོབ་མཁན་དང་དེས་དེ་ཐོབ་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་མི་འགོག་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རབ་བྱེད་དང་པོའ་རིགས་པ་འདི་རྣམས་ནི་འདི་དང་འདི་འདྲ་བའི་སྐྱེ་མེད་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ ིལྟ་བའི་མིག་ཏུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།
གསུམ་པ་ནི། རབ་བྱེད་འདིས་གང་འགོག་པའི་དགག་བྱ་འཛིན་ལུགས་དང་དེ་རིགས་
པས་བཀག་པའི་འོག་ཏུ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་གྲུབ་པ་དང༌། དེ་ཉིད་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་འབྲས་བུ་འཇོག་ཚུལ་གསུམ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་ན། ས་བོན་དང་བུད་ཤིང་ལ་སོགས་པས་མྱུ་གུ་དང་མེ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མཐོང་བ་དང་དེ་ལྟར་བྱེད་ཅེས་ཐོས་པ་ན། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡང་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པར་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་སའི་དོན་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་བསྐྱེད་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་དགག་བྱ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་དོན་དེ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དེ་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་རང་བཞིན་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པའི་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་ཞེས་དཔྱད་ནས་འབྲས་བུའི་ངོས་ནས་བསྐྱེད་བྱའི་རང་བཞིན་དང༌། རྐྱེན་གྱིས་ཀྱང་འབྲས་བུ་རྒྱུ་དུས་ན་ཡོད་མེད་གང་སྒྲུབ་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུའི་ངོས་ནས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་འགོག་སྟེ། རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དེ་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་འབྲས་བུ་གང་ཡང་གཞག་ས་མེད་པར་དགག་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་གཙོ་བོར་མཛད་ནས་སྟོན་ནོ། །དེ་ལྟར་མཛད་དགོས་པ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་ཡོད་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོའ་དབང་གིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གོམས་ཆེས་པས་དེ་བཟློག་ ིདཀའ་བའི་ཕྱིར་དང༌། རང་བཞིན་དེ་ཁེགས་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བྱེད་འཇོག་ལུགས་རྣམས་གཙོ་བོར་མ་མཛད་དོ།།དེ་ལྟར་འགོག་པའི་ཚེ་བདག་ལས་སམ་གཞན་ལས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་བཏགས་
པའི་བཏགས་སའི་དོན་དེ་ཇི་ལྟར་ཡོད་དཔྱད་ནས་འགོག་པ་ཤ་སྟག་འབྱུང་བས་བཏགས་པ་ཙམ་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༤ ཤོག ༦༦༦ ཕྲེང་། ༡༢

རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 75

མིན་པའི་སྐྱེ་བ་འགོག་གི་སྐྱེ་བ་ཙམ་མི་འགོག་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ལ་དགོངས་ནས་རབ་བྱེད་ཕལ་མོ་ཆེར་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་ཞིང༌། ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་ཡང་སྐབས་མང་དུ་གསུངས་ལ་སྐབས་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་ན་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པས་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་བ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་དགོས་པ་ཤེས་སླ་བ་ལ་དགོངས་ནས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཚིག་གསལ་ལས་ནི་འགག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་པ་ཞེས་སོགས་ནི་འགག་སོགས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ལུང་དང་མི་འགལ་བར་སྟོན་པ་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་བཀག་གི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་བ་མ་བཀག་ཅེས་སྟོང་ཐུན་དུ་བཤད་ཟིན་ཅིང༌1

། རྐྱེན་བཞི་ལས་དངོས་
པོ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ལུང་གི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་པར་བཤད་ལ་དམིགས་རྐྱེན་བཀག་པ་ཡང་དོན་དམ་པར་ཡིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་པ་མིན་ཞེས་གསུངས་པས་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་ཤིན་ཏུ་ཡང་གསལ་ལ་གྲངས་ཀྱང་མང་བས། ཚིག་དོན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་མང་དུ་མ་བྱུང་བ་ལ་འཁྲུལ་བར་མི་བྱའོ། །བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང༌། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་འདིས་སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པ་ལས་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པར་འདོད་ན་ནི། དེ་ཡི་ཚེ་དེ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་གྱི་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཉེ་བར་གཞལ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་འཇིགས་པས་དེ་དག་དང་བསྟུན་པར་མི་བྱེད་ཀྱི་དེ་དང་མི་འགལ་བ་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་ནི་བྱེད་དོ།2

།ཞེས་ཤིན་ཏུ་
གསལ་བར་གསུངས་ཤིང༌། ལང་གཤེགས་ལས་ཀྱང༌། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་པ་ཚིག་གསལ་དུ་དྲངས་སོ།།རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཁེགས་པ་ན་རྒྱུ་འབྲས་མིང་དུ་བཏགས་པ་
ཙམ་དང་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་ཏེ་བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་རབ་བྱེད་དང་པོའ་མགོར་སྐྱེ་བར་བརྗོད་པ་ཐ་སྙད་ཙམ་ཡིན་པར་སྟོན་ཅིག་ཅེས་དང་། རྫོགས་པའི་མཇུག་ ིཏུ་སྐྱེ་བར་བརྗོད་པ་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་གྲུབ་བོ་ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་

1 གཙང་། ཤོག ༥༢ ན ༤ བཤད་ཟིན་ཞིང་།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༡༤༦༢ ཕྲེང་། ༦

76 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བར་མཐོང་ན་ཕན་གནོད་བྱེད་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ནི་སུས་ཀྱང་བསྙོན་དུ་མེད་པས་ཡོད་ལ། རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ལ་ནི་གཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ལ་དེ་དག་འཐད་དོ་ཞེས་ཁང་བླང་བར་བྱའོ། །བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྟེང་ནས་འཇོག་པ་ལ་གོམས་ཆེས་པས་དེ་བཀག་པ་ན་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ལ་དེ་དག་འཇོག་པ་བློ་ལ་མི་བདེ་ཡང༌། འཇོག་ཚུལ་གཉིས་ལས་ནི་མེད་ལ་སྔ་མ་ལ་མི་འཐད་ན་ཕྱི་མ་ལ་འཇོག་པ་འོས་མེད་དོ་སྙམ་དུ་བློ་དེ་ཡི་ཕྱོགས་སུ་དྲང་དགོས་སོ། །བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡོད་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དོན་ཡོད་པས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་མོ་ཞེས་པ་མི་འཐད་དོ་སྙམ་པ་ཡང་མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཙམ་གྱི་སྒྲས་མིང་མིན་པའི་དོན་ཡོད་པ་དང་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མི་གཅོད་པ་དང༌། མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཡོད་ཅེས་པས་ཀྱང་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་མ་བཞག་པའི་ཡོད་པ་མི་སྲིད་ཀྱང་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྟོན་པ་མིན་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་དང་དབང་པོ་དང་ཡུལ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་གང་རྣམ་པ་གསལ་བ་ཞིག་གཞིར་གཟུང་ལ། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་འཛིན་པས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བལྟས་ཏེ་དེ་ནས་འབྲས་ཕྱོགས་དང་རྒྱུ་ཕྱོགས་གང་རུང་གཅིག་ནས་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་དགག་སྟེ་ཅུང་ཟད་མ་ཁེགས་ནའང་དེ་ཡི་འཛིན་པས་བཅིངས་ནས་གྲོལ་དུ་མི་སྟེར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་རྒྱུ་འབྲས་དེ་དག་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འཆར་ལ་ཕན་གནོད་བྱེད་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ནི་བསྙོན་ས་མེད་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱུས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་འདུག་པ་ལ། བདག་གིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་དེ་དག་བཟུང་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ལ་རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངེས་པ་ལ་མི་གནོད་པར་བྱ་སྟེ། རང་ལུགས་ལ་དེ་དག་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གཞག་ས་མེད་པར་འཁྲུལ་བའི་ངོར་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བཞག་ན་ལྟ་བའི་གོལ་སའི་སྐུར་འདེབས་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྐྱེན་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་བཞིའི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོའ་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །། ི

རབ་བྱེད་གཉིས་པ་འགྲོ་འོང་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 77

གཉིས་པ་འགྲོ་འོང་གི་བྱ་བྱེད་ལ་བཏགས་ནས་གང་ཟག་ལ་རང་བཞིན་དགག་པ་ལ་
གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་འགག་པ་མེད་པ་སོགས་འགྲུབ་པར་ཡང་བཤད་མོད་ཀྱང་རྟེན་འབྱུང་ལ་འགྲོ་འོང་མེད་པ་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་དགོས་སོ། །འདིར་འགྲོ་འོང་འགོག་པ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་འགྲོ་འོང་འགོག་པར་བཤད་པ་དང༌། རབ་བྱེད་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་འགྲོ་བ་པོ་དང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་པར་གསུངས་པས་འགྲོ་འོང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དགག་བྱའོ། །འདི་དགག་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད། མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ལ་བྱ་བ་སོ་སོར་དགག །ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ལ་བྱ་བ་ཐུན་མོང་དུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ལས་ལ་བརྟགས་ནས་དགག །བྱེད་པ་པོ་ལ་བརྟགས་ནས་དགག །བྱ་བ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག །བྱ་བ་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལམ་གསུམ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བྱ་བ་དགག །བགོམ་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ།།
དང་པོ་ནི། དེ་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་ལམ་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་ལ་
ཡོད་དགོས་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྔར་སོང་བའི་ལམ་ལ་མི་འགྲོ་བ་སྟེ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མེད་དེ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ནི་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ལ། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་འགགས་པ་ནི་སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རེ་ཞིག་ནི་དགག་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པའོ། །ད་དུང་མ་སོང་བའི་ལམ་ལའང་འགྲོ་བ་མིན་ཏེ་མ་སོང་བ་ནི་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ནི་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བགོམ་པ་ལ་ཡང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ་འགྲོ་བ་པོས་སྔར་བརྒལ་བའི་ཡུལ་སོང་བ་དང༌། ད་དུང་མ་1

བརྒལ་བའི་ཡུལ་མ་སོང་བ་གཉིས་མ་གཏོགས་པར་ཏེ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་
མིན་པ་བགོམ་བཞིན་པའི་ལམ་བདེན་པ་བ་ཚད་མས་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་འགྲོ་བཞིན་པའི་རྐང་པས་མནན་པའི་ཕྱོགས་དེ་ཉིད་བགོམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་འགགས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༥༤ བ ༤ ད་དུང་མ་སོང་བརྒལ་བའི་

78 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པའི་སོང་བ་དང་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་མ་སོང་བ་མིན་པས་སོང་དང་མ་སོང་མ་གཏོགས་ཞེས་པ་མ་གྲུབ་བོ་སྙམ་ན། རྐང་པ་ཡང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདུས་པ་ལ་བཏགས་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་མདུན་རྒྱབ་ཀྱི་ཆ་དུ་མ་ཡོད་དོ། །དེ་ཡི་ཚེ་རྐང་པའི་སོར་མོ་ལ་གནས་པའི་རྡུལ་གྱི་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ནི་དེ་ཡི་སོང་བའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ལ། རྟིང་པ་ལ་གནས་པའི་རྡུལ་གྱི་མདུན་ཕྱོགས་ནི་དེ་ཡི་མ་སོང་བའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཤིང་རྡུལ་རྣམས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་རྐང་པ་ཡང་མེད་པས་སོང་མ་སོང་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བགོམ་པ་མེད་དོ། །ཚིག་གསལ་ལས་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པ་ལ་དེས་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་འགོག་པ་མི་འཐད་དེ་འཐད་ན་ནི། རྐང་པའི་རྟིང་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སོར་མོའ་རྩེ་མོའི་བར་གྱི་ཡུལ་ནོན་པ་ཡང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ་མདུན་རྒྱབ་ཀྱི་ཆ་རེ་རེས་ནི་མནོན་ལ་ ིདེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་འི་རྐང་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོར་མོ་དང་རྟིང་པའི་རྒྱབ་མདུན་གྱི་ཕྱོགས་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་སོང་མ་སོང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཀྱང༌། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནོན་པའི་ཡུལ་དེ་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕུང་སུམ་དུ་འཛིན་པའི་དོགས་པ་མི་ཆོད་པ་རྐང་པ་དང་འདྲའོ། །གཞན་ཡང་བགོམ་བཞིན་པའི་ལམ་མེད་ན་ནི་ལམ་ད་ལྟར་བ་མེད་ལ་དེ་ལྟ་ན་བྱ་བ་ཞིག་པའི་འདས་པ་དང་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་མ་འོངས་པའི་ལམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སོང་མ་སོང་ནི་ཚིག་གསལ་ལས་བྱ་བ་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བཤད་ལ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་བགོམ་པའི་ལམ་མེད་ན་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཡང༌། འདིར་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་བགོམ་པའི་ལམ་མེད་པར་མི་སྨྲ་ཡི། བགོམ་པའི་ལམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་བཀག་ནས་དེ་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་འགོག་གོ །དེ་ཡང་རྐང་པས་ནོན་པའི་ལམ་རྐང་པའི་སོར་མོས་ནོན་པའི་རྒྱབ་ནི་ཆ་དེ་ཡི་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཞིག་པ་དང༌། རྟིང་པས་ནོན་པའི་མདུན་ནི་ཆ་དེ་ཡི་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་བར་གྱི་ལམ་དེ་བྱ་བ་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་གང་ཡང་མིན་པའི་ཕུང་གསུམ་དུ་མེད་དོ།།
ཆ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་རྐང་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན། ཆ་
ལ་ལྟོས་ནས་བར་གྱི་ལམ་དེ་གཉིས་མ་ཡིན་དུ་མེད་ཀྱང་ཆ་ཅན་རྐང་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་དུ་ཡོད་ནའང༌། ཆ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་རྐང་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་

རབ་བྱེད་གཉིས་པ་འགྲོ་འོང་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 79

པས་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ལམ་དེ་བགོམ་བཞིན་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བར་གྱི་ལམ་དེ་མདུན་རྒྱབ་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་ཕུང་སུམ་དུ་མེད་ཀྱང༌། མདུན་རྒྱབ་ཀྱི་ཆས་ནོན་པ་དེ་རང་རང་ལ་ལྟོས་ནས་ཕུང་གསུམ་མོ་སྙམ་ན། འགྲེལ་པ་ལས་རྐང་པའི་མདུན་རྒྱབ་ཀྱི་ཆ་ལ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་སོར་མོ་དང་རྟིང་པའི་རྡུལ་ལ་ཡང༌། ཤར་ནུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་དཔྱད་པ་བྱ་བར་གསུངས་པས་དེ་དག་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །སྔར་བཤད་པའི་སྐྱེ་བཞིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་དགག་སྟེ། འདི་ལྟར་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་མི་སྐྱེ་ཡང་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ལ་ཕུང་སུམ་ལྡོག་མི་ལྡོག་གི་ཚུལ་ནི་སྔ་མ་དང་འདྲ་ལ། གཞན་ཡང་མྱུ་གུའི་ཆ་གང་ཡང་མ་སྐྱེས་ན་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ཆ་འགའ་ཞིག་ནི་སྐྱེས་ལ་ཆ་འགའ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བཞིན་པར་འདོད་དགོས་སོ། །དེ་ཡི་ཚེ་ཕྱེད་སྐྱེས་ཕྱེད་མ་སྐྱེས་སུ་སོང་ལ་ཆ་དེ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་མྱུ་གུ་ཡང་མེད་པས་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་གང་ཡང་མིན་པའི་སྐྱེ་བཞིན་པ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྐང་པའི་མདུན་རྒྱབ་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་སོང་མ་སོང་ཉིད་ཡིན་ལ། ཆ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་རྐང་པ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པས་ཕྱེད་སོང་ཕྱེད་མ་སོང་གི་བགོམ་བཞིན་པ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དོ། །རྐང་པའི་ཆ་རྣམས་རྐང་པ་མིན་ལ་དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་ན་ཡང་རྐང་པ་མེད་པས་ནི། རྐང་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ནུས་ཀྱི་རྐང་པ་འགོག་མི་ནུས་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཅིང་འཆད་པར་ཡང་འགྱུར་བས་འདིར་མ་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རིགས་པ་དེས་རྐང་པས་མནན་པའི་ལམ་དེ་ཆ་ཅན་རྐང་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཕུང་སུམ་དུ་ངོ་བོས་ཡོད་པ་འགོག་གི །སོང་མ་སོང་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་ཕུང་གསུམ་འགོག་པ་མིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ཉིད་ལས་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་འགགས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་སོང་མ་སོང་དང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ད་ལྟར་བས་ཟིན་པ་བགོམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་རྐང་པའི་ཆ་རྣམས་ནི་རྐང་པ་མིན་ལ་དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡང་རྐང་པ་མེད་པས་རྐང་པ་མེད་པ་དང་ཆ་རེ་རེས་ནི་རྟིང་པ་ནས་སོར་མོའ་བར་གྱིས་ནོན་པའི་ལམ་དེ་མ་ནོན་ལ་དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་དུ་ ིཡང་དེ་གནོན་བྱེད་མེད་པས་ལམ་དེ་མནན་པ་མི་སྲིད་ཅེས་སྨྲ་ཞིང་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་སྨྲས་ནས་དབུ་མའི་དོན་བཤད་པར་རློམ་མོད་ཀྱང་རྟེན་འབྱུང་དབུ་མའི་དོན་དུ་འཆད་པའི་

80 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གོལ་ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དགོད་པ་དང༌། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ཁྱེད་ཀྱིས་སོང་མ་སོང་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་གང་ན་རྐང་པ་འདེགས་འཇོག་གི་བྱ་བ་གཡོ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་འདི་འབྱུང་ངོ༌། །གཡོ་བ་དེ་ཡང་འགྲོ་བ་པོ་གང་གི་བགོམ་པ་ལ་དམིགས་པ་དེ་ན་ཡོད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་གཡོ་བ་ནི་སོང་བ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ལ་མ་སོང་བ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་གྱི་བགོམ་པ་ལ་ཡོད་ཅིང་གཡོ་བ་ཡོད་པའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་ན་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་བགོམ་པ་ལ་འགྲོ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲའོ། །འདིར་བགོམ་པ་ཞེས་པའི་འགྲོ་བ་ནི་ཡུལ་དེ་བྱ་བས་ཟིན་པར་ཤེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་ཕྱི་མ་ནི་ཡུལ་གཞན་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ནོ། །གང་གི་ཞེས་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་པོ་ལ་བཤད་དེ་ཟླ་བའི་དགོངས་པར་ཡང་སྣང་ངོ༌། །ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དེ་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲའི་ཟླ་བོ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་གཡོ་བ་དང་འགྲོ་བའི་བྱ་བའི་གཞི་བགོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པར་ངེས་པས་གང་གི་བགོམ་པ་ལ་ཞེས་པ་ལ་ཡང་བྱེད་པ་པོ་གཞི་ཡིན་པ་མི་རིགས་པ་དང༌། སྔར་སོང་བ་དང་མ་སོང་བ་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་བགག་1

པས་འགྲོ་བ་པོའ་བྱ་བ་བགོམ་པ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་གང་གི་ ིཞེས་པ་འགྲོ་བ་པོ་ལ་འཆད་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་སྨྲའོ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ནི་གང་ཕྱིར་དང་གང་ཚེ་སྨོས་ནས་དེ་ཕྱིར་དང་དེ་ཚེ་དངོས་སུ་མ་སྨོས་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང༌། འགྲོ་བཞིན་པ་འགྲོ་བ་པོ་པ་ཡང་ཡོད་ལ་སོང་མ་སོང་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་སྔར་བཀག་ཀྱང་སོང་མ་སོང་ལ་འགྲོ་བའི་རྩོམ་པ་སླར་ཡང་འགོག་པ་མི་ཟློས་པ་དང་འདྲ་བར་དགོངས་ནས་སྐྱོན་དེ་དག་ཡོད་པར་མི་སེམས་སོ། །འདིར་དེ་ཡང་གང་ཕྱིར་བགོམ་པ་ལ་ཞེས་བསྒྱུར་བ་ནི་མི་དག་པས་འགྱུར་རྙིང་ལྟར་ཡིན་ནོ།།
འདིར་ཁ་ཅིག་ལམ་ལ་སྤྱིར་སོང་མ་སོང་དང་བརྒལ་མ་བརྒལ་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་
པས། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་བགོམ་པའི་ལམ་མི་སྲིད་པར་གཞུང་སྔ་མས་བཤད་ལ། གཞུང་འདིས་སོང་མ་སོང་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཕུང་གསུམ་ལྡོག་པའི་སོང་མ་སོང་ལ་བྱ་བ་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་རྟགས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
1 ཞོལ། ཤོག ༥༦ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༥༦ ན ༡ བྱ་བ་བཀག་པས་

རབ་བྱེད་གཉིས་པ་འགྲོ་འོང་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 81

ཚིག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་མ་སོང་བ་ཡིན་ན་ནི་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བ་ཡིན་ལ་འོན་ཏེ་འགྲོ་ན་ནི་ཇི་ལྟར་མ་སོང་བ་ཡིན།1

ཞེས་འགྲོ་ན་མ་སོང་བ་མིན་པར་བཤད་པས་སོང་བར་ཁས་བླང་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་
ན་བྱ་བ་ཞིག་པས་འགྲོ་བ་ཡིན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་པོས་ཡུལ་བརྒལ་བ་སོང་བ་དང་མ་བརྒལ་བ་མ་སོང་བར་བཤད་པས་འགྲོ་བཞིན་པའི་ཡུལ་ནི་སྤྱིར་བརྒལ་མ་བརྒལ་གཉིས་ལས་བརྒལ་བ་ཡིན་ཏེ་ཆུའི་ཡུལ་ལ་བརྒལ་བཞིན་པ་དང་འདྲའོ། །དེས་ན་ལམ་ལ་སྤྱིར་རྐང་པས་བརྒལ་མ་བརྒལ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ཀྱང༌། རང་ལུགས་ཀྱིས་སྐབས་འདི་ཡི་སོང་མ་སོང་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས་ལམ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་མི་ཆོད་དོ། །དེས་ན་སོང་དང་མ་སོང་མ་གཏོགས་ཞེས་པ་ལ་ཡང་དེ་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱེད་པ་མིན་ལ། གཞུང་འདིས་ཀྱང་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་པ་ཡང་མིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལས་ཚིག་དང་བྱ་ཚིག་གཅིག་དོན་དང་བཅས་ན་ཅིག་ཤོས་དོན་
གྱིས་སྟོང་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་དོན་དང་བཅས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བགོམ་པ་ལ་འགྲོ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་པར་ནི། ཇི་ལྟ་བུར་ན་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི་གང་གི་ཚེ་སྟེ་གང་གི་ཕྱིར་ན་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཚིག་གི་དོན་དུ་མེད་པ་ཡི་བགོམ་པ་སྟེ་འགྲོ་བཞིན་པའི་ཚིག་འཐད་པ་མེད་པ་ན་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ནི་བགོམ་པའི་ཚིག་གི་དོན་དུ་ཡོད་ཅིང་བྱ་བ་ཡང་གཅིག་ལས་མེད་པ་དང་འགྲོའོ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཡང་མི་རིགས་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བགོམ་པ་ལ་ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་སྲིད་ཀྱི་འགྲོའོ་ཞེས་པ་ནི་མི་འཐད་དོ། །ཅི་སྟེ་འགྲོ་ཞེས་པ་དེ་ཙམ་དང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་འབྲེལ་བར་འདོད་ན་རྒོལ་བ་གང་གི་ལྟར་ན་བགོམ་པའི་ཚིག་གི་དོན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མེད་པ་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་རྟེན་པར་འདོད་པ་དེ་ཡི་ཕྱོགས་ལ། བགོམ་པའི་ཚིག་གི་དོན་ལ་སྟེ་དོན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཏེ་འདི་ལྟར་བྱ་བ་ནི་གཅིག་ལས་མེད་ལ་དེ་ཡང་བགོམ་པ་ལ་འགྲོ་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཕྱི་མའི་དོན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
འདི་ལ་དཔེར་ན་ཤིང་མཁན་གྱིས་ཤིང་བཟོ་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལ་ཤིང་བཟོ་བའི་བྱ་བ་གཅིག་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༧༣ ཕྲེང་། ༢༡

82 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ལས་མེད་ཀྱང་ཤིང་བཟོ་བ་དེ་ཤིང་མཁན་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཡིན་ལ་ཤིང་བཟོའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། བགོམ་པ་ལ་འགྲོ་ཞེས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་པས་བྱ་ཚིག་དང་ལས་ཚིག་གང་རུང་གཅིག་དོན་དང་བཅས་ན་ཅིག་ཤོས་དོན་གྱིས་སྟོང་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་སྙམ་ན། བྱ་བྱེད་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་དུ་འདོད་པ་ལ་དེ་ལྟར་བཞག་པས་ཆོག་ཀྱང༌། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ལྟ་བུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་ན་དེ་མི་རུང་ངོ༌། །འདི་ལྟར་སྤྱིར་རྐང་པ་གཡོ་བའི་བྱ་བ་གཅིག་འགྲོ་བཞིན་པའི་ལམ་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པས་བྱ་བ་དེ་བགོམ་པ་དང་འགྲོའོ་ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་ཡང་འགྱུར་བས་དེ་དང་བྱ་བ་གཅིག་ལས་མེད་པ་མི་འགལ་ཡང༌། ལམ་དང་འགྲོ་བ་པོ་རང་མཚན་གྱིས་སོ་སོར་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་ཆོས་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་བརྟེན་པ་འགལ་ཏེ། གང་དག་རང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བ། །དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་པར་རིགས་མ་ཡིན།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་རྐང་པ་གཡོ་བའི་བྱ་བ་དེ་འགྲོ་
བཞིན་པའི་ལམ་ཞེས་པ་དང་འགྲོའོ་ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་ཡོད་པ་དང༌། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཅིག་ལས་མེད་པ་གཉིས་འགལ་བས་ཚིག་གཅིག་དོན་དང་བཅས་ན་ཅིག་ཤོས་དོན་གྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཅི་སྟེ་བགོམ་པ་དང་འགྲོའོ་ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་ཡང་འགྲོ་བའི་
བྱ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། བགོམ་པ་ལ་ཞེས་པ་དང་འགྲོའོ་ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་ན་ནི་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གང་གིས་ལམ་དེ་བགོམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་རྙེད་པར་འགྱུར་བ་གཅིག་དང་གང་ཟག་གང་གིས་ལམ་དེ་ལ་འགྲོ་བ་གང་ཡིན་པ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་པའོ། །འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་མོད་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ན་འགྲོ་བ་པོའ་གང་ཟག་ཀྱང་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་འདི་ཡོད་ ིདོ། །དེ་ཡི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གང་གི་ཕྱིར་རྟེན་འགྲོ་བ་པོ་མེད་པར་ནི་བརྟེན་པ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱ་བ་ནི་ལས་སམ་བྱེད་པ་པོ་ཡང་རུང་སྟེ་རང་གི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་འདི་ཡང་བྱེད་པ་པོ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༢༦ ཕྲེང་། ༣

རབ་བྱེད་གཉིས་པ་འགྲོ་འོང་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 83

ཡོད་པས་འགྲོ་བ་པོ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ལུགས་ནི། ལྷས་བྱིན་གྱིས་རྐང་པ་གཡས་པ་འཇོག་པའི་ཚེ་ལམ་དང་བྱེད་པ་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་རྐང་པ་འཇོག་པའི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་དགོས་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡི་ཚེ་རྐང་པ་གཡས་པ་ཡང་གཉིས་ཡོད་དགོས་ལ་གཡོན་པ་འདེགས་པ་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྐང་གཉིས་པའི་ལྷས་བྱིན་གཅིག་འགྲོ་བ་ན་ཡང་ལྷས་བྱིན་གཉིས་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་དེ་མེད་པས་བྱ་བ་ཡང་གཉིས་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བགོམ་པ་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ལྷས་བྱིན་གཅིག་འདུག་བཞིན་དུ་སྨྲ་བ་དང་ལྟ་བར་ཡང་བྱེད་པ་དེ་ཡི་ཚེ། བྱེད་པ་པོ་གཅིག་བྱ་བ་དུ་མ་དང་ལྡན་པར་མཐོང་བ་བཞིན་1

འགྲོ་བ་པོ་གཅིག་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་མི་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། འདིའི་
ལན་དུ་ཚིག་གསལ་ལས། མ་ཡིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་ནུས་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་གྱི་རྫས་ནི་མ་ཡིན་ལ། བྱ་བ་ཐ་དད་པས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནུས་པ་ཡང་ཐ་དད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ་འདུག་པའི་བྱ་བས་སྨྲ་བ་པོར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།2

།ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡི་དོན་ནི་འདི་དང་སྔ་མ་གཉིས་མི་མཚུངས་
པའི་རྒྱུ་མཚན་སྔ་མའི་བྱ་བ་དེ་ལ་རྫས་སམ་གང་ཟག་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས། རྐང་པ་གཡས་པ་འཇོག་པའི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ན་རྐང་གཉིས་པའི་གང་ཟག་གཅིག་གིས་དེ་མི་ནུས་པས་གང་ཟག་གཉིས་དགོས་ལ། ཕྱི་མའི་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་སོ་སོ་དུས་མཉམ་པ་རྣམས་ལ་ནི་ལྕེ་ལ་སོགས་པའི་ནུས་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས། ནུས་པའི་བྱེད་པ་པོ་མང་པོ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་གང་ཟག་དུས་གཅིག་ཏུ་མང་པོ་མི་དགོས་སོ།།
གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ཀྱང་རྫས་སམ་གང་ཟག་གཅིག་ཡིན་པས་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ལ་བྱ་བ་
དུ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་སྙམ་ན། སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དུ་མ་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་དེའི་ནུས་པའི་བྱེད་པ་པོ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ལ་བྱ་བ་དུ་མ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ལ། རྫས་སམ་གང་ཟག་གི་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ལ་བྱ་བ་དུ་མ་བྱུང་ཡང་འདིར་གང་ཟག་བྱེད་པ་པོ་མིན་པས་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ལ་བྱ་བ་དུ་མ་བྱུང་བ་མིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དུས་གཅིག་ཏུ་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༨ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༥༨ ན ༡ བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་པོ་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༧༧ ཕྲེང་། ༡༥

84 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

རྐང་པ་གཡས་པ་གཉིས་འཇོག་པ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡང་མ་མཐོང་བས་འགྲོ་བ་པོ་གཅིག་ལ་འགྲོ་བ་གཉིས་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཊཱིཀ་བྱེད་ཁ་ཅིག་སྔ་མ་ལྟར་ན་འགྲོ་བ་པོའ་གང་ཟག་གི་རྫས་གཅིག་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་དགག་མི་ནུས་པས་ཕྱི་མ་ལྟར་ ིལེགས་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་པོ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ལུགས་དང་རྫས་བྱེད་པ་པོ་མིན་ལ་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཚུལ་རྣམས་མ་གོ་བཞིན་དུ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ལ་དགག་པ་སྨྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་སོང་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གང་དུ་འགྲོ་སའི་ལམ་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པ་བཀག་གོ།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འགྲོ་བ་པོ་འགྲོ་བའི་རྟེན་དུ་ཡོད་པ་དགག །རྣམ་གྲངས་གསུམ་གྱི་གང་
ཟག་ལ་འགྲོ་བ་སྤྱིར་དགག །འགྲོ་བ་པོ་ལ་འགྲོ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གང་དུ་འགྲོ་སའི་ལམ་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མི་འཐད་ཀྱང་ལྷས་བྱིན་འགྲོའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལས་ན་འགྲོ་བ་པོ་ལྷས་བྱིན་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དམིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དེ་རྟེན་འགྲོ་བ་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་པོ་མེད་པར་གྱུར་ན་སྟེ་བསལ་ན་འགྲོ་བ་ཡོད་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་ནི་སྔར་གང་ཕྱིར་འགྲོ་བ་པོ་མེད་པར་ནི། ཞེས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་གང་འགྲོ་བ་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་འགྲོ་བ་དེ་གང་ཡིན། སྨྲས་པ་འགྲོ་བ་པོ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་འགྲོ་བ་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་དེ་1

ཞེས་ནི་མི་སྨྲའི་འགྲོ་བ་གང་དང་ལྡན་པས་འགྲོ་བ་པོར་བསྙད་པའི་འགྲོ་བ་དེ་
ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲའོ། །དཔྱད་པའི་ཚེ་འགྲོ་བ་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་འགྲོ་བ་མེད་ན་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་རང་མཚན་པ་དང་ལྡན་པས་འགྲོ་བ་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །འདིས་ནི་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་འགྲོ་བ་པོ་ལས་ངོ་བོས་ཐ་དད་དུ་རྙེད་དགོས་ན། དེ་ལྟ་ན་འགྲོ་བ་པོ་ལ་ལྟོས་པ་དགག་ནུས་པས་འགྲོ་བ་པོ་མེད་པའི་འགྲོ་བར་འགྱུར་ན་དེ་སྔར་བཀག་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྟེན་འགྲོ་བ་པོ་མེད་དེ་བརྟེན་པ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགྲོ་བ་པོ་བྱ་བའི་རྟེན་ཡིན་པ་བཀག་གོ །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དེ་དེའི་སྒོ་ནས་དེ་དང་ལྡན་པའི་གང་
ཟག་འགྲོའོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲོ་བ་མེད་ན་དེ་དང་ལྡན་པའི་ལྷས་བྱིན་ལ་འགྲོའོ་ཞེས་མི་
1 གཙང་། ཤོག ༥༨ བ ༦ གཞན་དུ་ཡོད་དོ་

རབ་བྱེད་གཉིས་པ་འགྲོ་འོང་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 85

བརྗོད་དེ། འཁར་བ་མེད་ན་འཁར་བ་ཅན་དུ་མི་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། འགྲོའོ་ཞེས་པའི་དོན་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་མི་འདའ་ལ་དེ་ཡང་འགྲོ་བ་པོ་ཡིན་པ་ནི་མི་འགྲོ་སྟེ་དེ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །རེ་ཞིག་ནི་སྔོན་ལ་འགྲོ་བ་པོ་བཀག་ནས་དེ་ནས་གཞན་འགོག་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པའོ། །འགྲོ་བ་པོ་མིན་པ་ཡང་འགྲོ་བ་མིན་ཏེ་དེ་ནི་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲོ་བ་པོ་ལས་གཞན་དང་འགྲོ་བ་པོ་མིན་པ་ལས་ཀྱང་གཞན་པའི་གསུམ་པ་གང་ཞིག་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་པོ་མིན་པ་དང་ཡིན་མིན་ལས་གཞན་པ་མི་འགྲོ་ཡང་འགྲོ་བ་
པོ་འགྲོའོ་སྙམ་ན། གང་གི་ཚེ་ལྷས་བྱིན་གཅིག་འགྲོ་བ་ན་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ནི་གཅིག་ལས་མེད་ལ་དེ་ཡང་འགྲོའོ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་དོན་དུ་ཡོད་ཅིང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཚིག་གི་དོན་དུ་མེད་པར་ནི་འགྲོ་བ་པོ་ཞེས་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ཡི་ཚེ་རེ་ཞིག་འགྲོ་བ་པོ་འགྲོའོ་ཞེས་པའི་དོན་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་འཐད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་བྱེད་ཚིག་དོན་དང་བཅས་ན་བྱེད་པ་པོའ་ིཚིག་དོན་གྱིས་སྟོང་པའོ། །ཅི་སྟེ་འགྲོ་བ་པོའ་ཚིག་གི་དོན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རྒོལ་བ་ ིགང་གི་ཕྱོགས་ལ་འགྲོ་བ་པོའ་ཚིག་གི་དོན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པ་དེ་ལ། འགྲོའོ་ཞེས་པའི་ཚིག་ ིགི་དོན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མེད་པའི་འགྲོ་བ་པོ་འགྲོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ནི་གཅིག་ལས་མེད་ལ་དེ་ཡང་འགྲོ་བ་པོའ་ཚིག་གི་དོན་དུ་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་འགྲོ་བ་པོ་འགྲོ་བར་འདོད་ ིཔའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་བྱེད་པ་པོའ་ཚིག་དོན་དང་བཅས་ན་བྱེད་ཚིག་དོན་གྱིས་སྟོང་པའོ། །འདི་ཡང་ ིའགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཅིག་ལས་མེད་ཅིང་བྱ་བ་དེ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་ན་ཚིག་གཅིག་དོན་དང་བཅས་ན་ཅིག་ཤོས་དོན་གྱིས་སྟོང་པར་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་འགྲོ་བ་པོ་ཞེས་པ་དང་འགྲོའོ་ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་པོ་འགྲོའོ་ཞེས་པའི་ངག་འདི་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་གྱུར་ན་ནི། རྐང་པའི་འདེགས་འཇོག་གི་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་རིགས་མཐུན་གཉིས་གཉིས་དུས་རེ་རེ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གང་གིས་འགྲོ་བ་པོར་མངོན་པ་སྟེ་བརྗོད་པའི་འགྲོ་བ་དེ་དང༌། འགྲོ་བ་པོར་གྱུར་ནས་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གང་ཞིག་བྱེད་པའི་འགྲོ་བ་གཉིས་པོར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་ན་འགྲོ་བ་པོ་ཡང་གཉིས་སུ་

86 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

འགྱུར་བ་སྔ་མ་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ནའང་ལྷས་བྱིན་འགྲོའོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཡོད་པས་འགྲོ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ལ་ཡང་འགྲོ་བ་པོ་ཡིན་མིན་གང་ལ་ཡོད་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པར་དཔྱད་ཟིན་པས་དེ་ནི་གྱི་ནའོ། །རེ་ཞིག་ཅེས་སོགས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འདི་འགྲོ་ཞེས་པའི་གང་འགྲོ་བའི་འགྲོ་མཁན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་བཀག་གོ།
གསུམ་པ་ལ་ལྔ། དང་པོའ་རྩོམ་པ་ཡོད་པ་དགག །འགྲོ་སའི་ལམ་ཡོད་པ་དགག །འགྲོ་བའི་ ིགཉེན་པོ་ཡོད་པ་དགག །ཐ་མའི་ལྡོག་པ་ཡོད་པ་དགག །གནས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགྲོ་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དེ་ལྷས་བྱིན་སྡོད་པ་བཏང་ནས་འགྲོ་བ་རྩོམ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་ནའང་ཡོད་ས་གསུམ་ལས་མི་འདའ་བས་འགྲོ་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སོང་བ་ལ་འགྲོ་བའི་རྩོམ་པ་མེད་དེ་དེ་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་འགགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མ་སོན་པའི་མ་སོང་བ་ལའང་འགྲོ་བའི་རྩོམ་པ་མེད་དེ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པའི་བགོམ་པ་ལ་ཡང་འགྲོ་བའི་རྩོམ་པ་ཡོད་པར་མིན་ཏེ་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་སོང་མ་སོང་མ་ཡིན་པའི་བགོམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་ན་བྱ་བ་དེ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་དེ་ལྟ་ན་འགྲོ་བ་པོ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་རྩོམ་པ་མ་གཟིགས་ནས་གང་དུ་འགྲོ་བ་རྩོམ་པར་བྱེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་ནི་ལམ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་འགྲོ་རྩོམ་མི་འཐད་པའི་རིགས་པའོ། །ད་ནི་འགྲོ་བ་རྩོམ་པའི་ལམ་ཉིད་དགག་པར་བྱ་སྟེ། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་རྩོམ་པའི་སྔ་རོལ་ལྷས་བྱིན་བསྡད་པའི་སྐབས་ན་གང་དུ་འགྲོ་བ་རྩོམ་པར་འགྱུར་བ་བགོམ་པའི་ལམ་མེད་ཅིང་སོང་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ལ་འགྲོ་བའི་རྩོམ་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཡི་ཚེ་དེ་གཉིས་མེད་ཀྱང་མ་སོང་བ་ཡོད་ལ་དེར་འགྲོ་བ་རྩོམ་མོ་ཞེ་ན། མ་སོང་བ་ནི་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མ་བརྩམས་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་འགྲོ་བའི་རྩོམ་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལམ་གསུམ་ལ་འགྲོ་བའི་རྩོམ་པ་མེད་མོད་ཀྱང་ལམ་གསུམ་ནི་
ཡོད་ལ་འགྲོ་བ་མེད་ན་འདི་རྣམས་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། འགྲོ་བའི་རྩོམ་པ་ཡོད་ན་ནི་གང་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་འགགས་པ་དེ་སོང་བ་དང༌། གང་དུ་ད་ལྟར་བར་གྱུར་བ་ནི་བགོམ་པ་དང་གང་དུ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་མ་སོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་བརྟག་ན། གང་གི་ཚེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྟགས་པ་ན་

རབ་བྱེད་གཉིས་པ་འགྲོ་འོང་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 87

འགྲོ་བའི་རྩོམ་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྣང་བ་སྟེ་དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ན། སོང་བ་ནི་ཅི་ཞིག་བགོམ་པ་ཡང་ཅི་ཞིག་མ་སོང་བ་ཡང་ཅི་ཞིག་རྣམ་པར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ་མི་འགྲུབ་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དུས་གསུམ་རྟོག་པར་ཅི་སྟེ་བྱེད། དེས་ན་དེ་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་འགྲོ་བ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ།།
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་གང་ལ་གཉེན་པོ་ཡོད་པ་ནི་ཡོད་དེ་སྣང་མུན་དང་ཕ་རོལ་ཚུ་རོལ་
དང་ཐེ་ཚོམ་དང་ངེས་པ་བཞིན་ནོ། །འགྲོ་བ་ལ་ཡང་གཉེན་པོ་གནས་པ་ཡོད་པས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གནས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་འགྲོ་བ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེ་ནི་མེད་དོ། །འདི་ལྟར་དེ་ཡོད་ན་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་མི་འདའ་ལ་དེ་ཡང་རེ་ཞིག་འགྲོ་བ་པོ་མི་སྡོད་དེ་དེ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འགྲོ་བ་པོ་མིན་པ་ཡང་སྡོད་པ་མིན་ཏེ་ལྷས་བྱིན་འགྲོ་བ་པོ་མིན་པ་ནི་སྡོད་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་སྡོད་པ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། འདི་ཡང་བྱ་བ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་ན་སྡོད་པ་པོར་གྲུབ་ཟིན་ནས་སླར་ཡང་སྡོད་པར་འགྱུར་དགོས་པའི་སྐྱོན་ནོ། །འགྲོ་བ་པོ་དང་འགྲོ་བ་པོ་མིན་པ་ལས་དོན་གཞན་གསུམ་པ་གང་ཞིག་སྡོད་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་པོ་མིན་པ་དང་ཡིན་མིན་ལས་གཞན་པ་མི་སྡོད་ཀྱང་འགྲོ་བ་པོ་ཉིད་སྡོད་དོ་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་འགྲོ་བ་པོ་སྡོད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཇི་ལྟར་འཐད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པ་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་ཚེ་སྟེ་གང་གི་ཕྱིར་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཚིག་གི་དོན་དུ་མེད་པར་ནི་འགྲོ་བ་པོ་ཞེས་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་སྡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་དེ་ལ་གནས་པ་དང་འགལ་བའི་འགྲོ་བ་མེད་དོ།།
བཞི་པ་ནི། འགྲོ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དེ་འགྲོ་བ་ལས་ལྡོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་འགྲོ་
བ་ལས་ལྡོག་པ་ན་གནས་པ་རྩོམ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ལྡོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་ནི་ལྡོག་ས་གསུམ་ལས་མི་འདའ་ལ་དེ་ཡང་བགོམ་པ་ལས་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བགོམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་བགོམ་པ་ཙམ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་དེ་ལ་སྔར་ལྟར་བྱ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོང་བའི་ལམ་ལས་ནི་འགྲོ་བ་ལྡོག་པ་མིན་ཏེ་དེར་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་སོང་བའི་ལམ་ལས་ཀྱང་ལྡོག་པ་མིན་ཏེ་དེར་ཡང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡི་

88 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཕྱིར་འགྲོ་བ་ལྡོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དོ། །ལམ་གཞན་གཉིས་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ལྡོག་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་ལ་བགོམ་པ་ལ་ནི་དོམ་དམ་པར་མེད་དོ།།
ལྔ་པ་ནི། གལ་ཏེ་འགྲོ་བའི་འགྲན་ཟླ་གནས་པ་མེད་པས་འགྲོ་བ་མེད་ན་འོ་ན་འགྲོ་བ་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་1

གནས་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་སྟེ་དེ་གྲུབ་པས་འགྲོ་བ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་གནས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དེ་དེའི་འགྲན་ཟླ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲན་ཟླ་ཡང་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གནས་པ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བཀོད་པའི་འགྲོ་བ་ནི་འགྲོ་བ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བཀོད་པའི་གནས་པ་ལ། རེ་ཞིག་འགྲོ་པོ་མི་སྡོད་དེ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སུན་འབྱིན་བརྗོད་པ་དང་མཚུངས་པར། རེ་ཞིག་གནས་པོ་མི་འགྲོ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་འདོན་པ་བསྒྱུར་ཏེ་སུན་དབྱུང་ངོ༌། །ཅི་སྟེ་འགྲོ་བ་བཏང་ནས་གནས་པ་རྩོམ་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གནས་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གནས་པའི་འཇུག་པ་སྟེ་རྩོམ་པ་ཡང་ནི་འགྲོ་བའི་རྩོམ་པ་འགོག་པ་ལ། སོང་ལ་འགྲོ་བའི་རྩོམ་མེད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སུན་འབྱིན་བརྗོད་པ་དང་མཚུངས་པར། གནས་ལ་གནས་པའི་རྩོམ་མེད་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཚིགས་བཅད་གསུམ་འདོན་པ་བསྒྱུར་ཏེ་སུན་དབྱུང་ངོ༌། །ཅི་སྟེ་ལྷས་བྱིན་གནས་པར་གྱུར་ནས་གནས་པ་ལས་ལོག་པ་ན་འགྲོ་བ་རྩོམ་པས་གནས་པ་ལས་ལྡོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གནས་པ་ཡོད་དོ་སྙམ་ན། གནས་པ་ལས་ལྡོག་པ་ཡང་ནི་འགྲོ་བ་ལས་ལྡོག་པ་འགོག་པ་ལ། བགོམ་ལས་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སུན་འབྱིན་བརྗོད་པ་དང་མཚུངས་པར། གནས་བཞིན་པ་ལས་མི་ལྡོག་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྐང་པ་གཉིས་འདོན་པ་བསྒྱུར་ཏེ་སུན་དབྱུང་ངོ༌། །དེ་ཡི་ཕྱིར་གནས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པས་འགྲོ་བ་འགྲུབ་
པར་ག་ལ་འགྱུར།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། འགྲོ་བ་པོ་དང་འགྲོ་བ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་ཏེ་དགག་པ་དང༌།
འགྲོ་བ་པོར་འཇོག་པའི་བྱ་བ་ལ་བྱ་བ་གཉིས་པ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ནས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགྲོ་བ་དང་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པ་རྣམས་ལམ་གསུམ་མམ་འགྲོ་བ་པོ་ཡིན་མིན་གཉིས་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་མི་ནུས་ཀྱང་ལྷས་བྱིན་གོམ་པ་འདོར་བ་མཐོང་ནས་དེ་འགྲོ་བ་པོ་ཞེས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༦༢ ན ༢ བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་གནས་པ་ གཙང་། ཤོག ༦༡ ན ༦ བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གསས་པ་

རབ་བྱེད་གཉིས་པ་འགྲོ་འོང་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 89

བྱ་བར་འགྱུར་བས་འགྲོ་བ་པོ་དང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ལྷས་བྱིན་གོམ་པ་འདོར་བའི་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་གོམ་པ་འདོར་མཁན་གྱི་ལྷས་བྱིན་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་གྲུབ་དགོས་ན། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དེ་དང་འགྲོ་བ་པོ་གཉིས་དེ་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་གཅིག་ཅེས་ཀྱང་བྱར་མི་རུང་ལ་འགྲོ་བ་དང་འགྲོ་བ་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གཞན་ཉིད་ཅེས་ཀྱང་བྱར་མི་རུང་ངོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་མི་རུང་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དང་འགྲོ་བ་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པར་འགྱུར་ན་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཉིས་ཀྱང་སྟེ་བྱ་བ་ཡང་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་འདི་ནི་བྱ་བ་དང་འདི་ནི་བྱེད་པ་པོའོ་ཞེས་ཁྱད་པར་དབྱེ་མི་ནུས་པར་འགྱུར་ན་གཅོད་པའི་བྱ་བ་དང་གཅོད་པ་པོ་ནི་གཅིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་བོ་ཞེས་བཟློག་པ་འཕེན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་འགྲོ་བ་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བརྟག་ན། དེའི་ཚེ་འགྲོ་བ་པོ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་འགྲོ་བ་དང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་འགྲོ་བ་པོ་ཡོད་པར་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ཡང་མིན་པས་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་ཐལ་བ་བཟློག་པ་འཕེན་ནོ། །རང་མཚན་གྱིས་སོ་སོར་གྲུབ་ན་རག་ལས་པ་མི་འཐད་པའི་བུམ་སྣམ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྲོ་བའི་རིགས་པའོ། །གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ནི་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བ་གཉིས་དོན་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པས་གཞན་དུ་ཡང་མི་འདོད་ལ་དེ་གཉིས་བརྗོད་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་ཡང་མི་འདོད་པས་དེ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཡང་དེ་གཉིས་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བ་གང་དག་དངོས་པོ་སྟེ་རང་བཞིན་གཅིག་པ་དང་དངོས་པོ་སྟེ་རང་བཞིན་གཞན་པ་ཉིད་དུ་ནི་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ཡོད་པ་མིན་ན་དེ་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་སྨྲོས་ཤིག་དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་ནི་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཚད་མས་རྣམ་པར་བཅད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕུང་གསུམ་བློ་ངོར་ཡང་ལྡོག་དགོས་པ་ལ་འདིར་དེ་གཉིས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་འཛིན་པ་འདི་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། དངོས་མིང་སོ་སོས་གོ་བྱ་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་གཅིག་པའི་དོན་དང་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པ་ཐ་དད་པའི་དོན་དུ་བཟུང་ནས་དེ་གཉིས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་སྙམ་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གཅིག་པ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཚད་མས་ཁེགས་ནས་

90 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

དོགས་པ་དེ་བྱུང་བ་མིན་ནོ། །གནས་མ་བུ་པས་གང་ཟག་རྟག་མི་རྟག་གང་ཡང་མིན་པར་སྨྲ་བ་ཡང་དེ་ལ་དཔགས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། འདིར་འགྲོ་བ་པོ་ལྷས་བྱིན་འགྲོའོ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་
སོ། །དེ་ལ་སྨྲ་བ་པོ་ཚིག་སྨྲའོ། །བྱེད་པ་པོ་བྱ་བ་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལ་སྨྲ་བ་པོ་ཡིན་པས་ཚིག་ཉིད་སྨྲ་བ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་པོ་ཡིན་པས་འགྲོ་བ་གང་གིས་འགྲོ་བ་པོར་འཇོག་པའི་འགྲོ་བ་དེ་ཉིད་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་ཇི་སྐད་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གང་གིས་འགྲོ་བ་པོར་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་འགྲོ་བ་དེ་ནི་འགྲོ་བ་པོར་གྱུར་པ་དེ་འགྲོ་བ་མིན་པ་སྟེ་འགྲོ་བ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་བའམ་འགྲོ་བར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཏེ་འདི་ལྟར་འགྲོ་བའི་བྱ་བའི་སྔ་རོལ་དུ་འགྲོ་བ་པོ་ཡོད་ན་འགྲོ་བ་པོ་དེ་ལམ་དེར་འགྲོ་བར་འགྱུར་ན། ལྷས་བྱིན་གང་ཞིག་དོན་གཞན་པའི་གྲོང་ངམ་གྲོང་ཁྱེར་གང་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བར་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བའི་སྔ་རོལ་དུ་དེ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་འགྲོ་བ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲོ་བ་པོ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་བྱ་བ་དེ་ཉིད་འགྲོ་བ་པོ་འགྲོ་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ལ་སྔ་ཕྱི་བ་དགོས་པ་འདི་ནི་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཡིན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་མིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དཔེར་ན་མྱུ་གུ་སྐྱེའོ་ཞེས་པ་ལ་སྐྱེ་རྒྱུའི་མྱུ་གུ་སྐྱེས་པའི་སྔ་རོལ་ན་མེད་ན་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་ལ་ཡོད་ན་སླར་སྐྱེ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སྐྱེ་བ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་བཞིན་དུ། འགྲོ་བ་པོར་འཇོག་རྒྱུའི་ལྷས་བྱིན་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་སྐྱེས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་མེད་ན་དེ་འགྲོ་བར་མི་འཐད་ལ་ཡོད་ན་འགྲོ་བ་པོར་གྲུབ་ཟིན་པས་སླར་འགྲོ་མི་དགོས་ཤིང་གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་པོར་གྲུབ་ཟིན་ནས་ཀྱང་འགྲོ་དགོས་ན་འགྲོ་བ་པོར་འཇོག་པའི་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འགྲོ་བར་བྱེད་པ་མིན་པས་སྔ་ཕྱིར་གྲུབ་དགོས་སོ།།སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀས་སྔར་ལྟར་བཤད་པ་ལ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས་དེ་ལྟར་ཡིན་ན།
གང་ཚེ་འགྲོ་བ་མེད་པར་ནི། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་པོ་འགྲོ་བ་བཀག་པ་དང་ཟློས་སོ་ཞེས་འཆད་མོས་ཀྱང༌། དེ་ནི་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚིག་གི་དོན་དུ་ཡོད་ལ་བྱེད་པ་པོའ་ཚིག་གི་དོན་ ིདུ་མེད་པ་འགོག་པས་འདི་དང་ཁྱད་པར་ཆེའོ། །ཅི་སྟེ་འགྲོ་བ་པོར་འཇོག་པའི་བྱ་བ་དེ་ཉིད་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱ་བ་གཉིས་པ་ཞིག་འགྲོའོ་སྙམ་ན། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གང་གིས་

རབ་བྱེད་གཉིས་པ་འགྲོ་འོང་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 91

འགྲོ་བ་པོར་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱ་བ་གཉིས་པ་ཡང་འགྲོ་བ་པོ་དེ་འགྲོ་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་པོ་གཅིག་པུ་ཞིག་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་མི་འཐད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་རོ།།
འདི་ལ་ཡང་སྔར་བཞིན་ཟློས་པའི་སྐྱོན་དང་བྱ་བ་གཞན་མ་བཀག་པ་དང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་
གཅིག་ཁོ་ན་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པས་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་པོ་འགྲོ་བར་འགྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅེས་འཆད་མོད་ཀྱང༌། སྐྱོན་དང་པོ་མེད་པ་ནི་སྔར་དང་འདྲ་ལ་བྱ་བ་དོན་གཞན་ལ་ཐལ་བའི་གནོད་པ་བསྟན་ཅིང༌། འགྲོ་བ་པོ་གཅིག་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཕ་རོལ་པོ་མི་འདོད་པ་འཕེན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་དེ་དག་མེད་དོ། །སྔ་མ་རྣམས་གཞུང་གོང་འོག་གཉིས་ཀས་འགྲོ་བ་བྱ་བར་ཁས་མི་ལེན་པར་འགྲོ་བ་པོས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ལས་སུ་ཁས་བླངས་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འགྲོ་བ་པོར་རྣམ་འཇོག་གི་བྱ་བ་ཉིད་འགྲོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་མིན་བརྟགས་ནས་འགོག་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྨྲ་བ་པོ་ཚིག་སྨྲ་བ་དང་གཅོད་པ་པོ་ཤིང་གཅོད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་སོགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་དགག་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་པོ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ནི་སྔར་བཤད་ལ་ཡིན་དང་མ་ཡིན་
གྱུར་པ་ནི་ཆ་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟོས་ནས་འགྲོ་བ་པོ་དང་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟོས་ནས་མིན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་གོང་དུ་གཉིས་མ་ཡིན་དུ་ཡང་བཤད་དེ་དོན་འདྲའོ། །འགྲོ་བ་ནི་འདིར་འགྲོ་བ་སྟེ་བགྲོད་པར་བྱ་བའོ། །རྣམ་པ་གསུམ་ནི་སོང་མ་སོང་བགོམ་པ་ལ་བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འགྲོ་བ་པོ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ནི་བགྲོད་པར་བྱ་བ་སོང་བ་དང་མ་སོང་བ་དང་བགོམ་པའི་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྲོ་བར་མི་བྱེད་པ་སྟེ་གཞན་གཉིས་ལའང་དེ་ལྟར་སྦྱར་རོ། །ཚིག་གསལ་ལས་འགྲོ་བ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་དང་ཡིན་མིན་དུ་གྱུར་པ་གསུམ་དུ་བྱས་ནས་དེར་འགྲོ་བར་མི་བྱེད་པ་ནི་རབ་བྱེད་བརྒྱད་པ་ནས་སྟོན་པར་གསུངས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ན་འགྲོ་བ་པོ་དང་བགྲོད་པར་བྱ་བ་དང་འགྲོ་བ་
རྣམས་མི་རྙེད་པ་དེའི་ཕྱིར་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་འགྲོ་བ་པོ་དང་བགྲོད་པར་བྱ་བ་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་ནི་ཤས་ཆེར་བྱ་བ་མང་པོའ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་དངོས་པོ་ ི

92 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ལ་མངོན་པར་ཞེན་ལ་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་བཀག་ན་བྱ་བྱེད་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་འགྲོ་འོང་ལ་རང་བཞིན་འགོག་པ་གསུངས་སོ། །ཡུལ་འདི་ནས་ཕར་ལ་འགྲོ་བ་དེ་ཉིད་ཡུལ་དེ་ན་གནས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འོང་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལོགས་སུ་མ་གསུངས་སོ།།གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་འགྲོ་འོང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཟབ་མོའ་དོན་རྟོག་གེ་ཉི་ཚེས་ ིབསྒྲུབས་སོ་སྙམ་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་དང༌། འགྲོ་འོང་མེད་པར་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདིས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བ་ཕྱོགས་ཙམ་སྨོས་ན། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། ས་བོན་ཡོད་ན་མྱུ་གུ་ཇི་བཞིན་ཏེ། །ས་བོན་གང་ཡིན་མྱུ་གུ་དེ་ཉིད་མིན། །དེ་ལས་གཞན་མིན་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལྟར་རྟག་མིན་ཆད་མིན་ཆོས་ཉིད་དོ།1

།ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་ས་བོན་ཉིད་མྱུ་གུར་ཕར་འཕོ་ཞིང་འགྲོ་བ་དང་མྱུ་གུ་ས་བོན་ལས་གཞན་ཞིག་ནས་ཚུར་འོང་བ་བཀག་སྟེ། སྔ་མ་ལྟར་ན་རྟག་པར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་ལྟར་མིན་པས་མྱུ་གུའི་དུས་ནའང་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟག་པ་མིན་ལ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ས་བོན་གྱི་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་འབྱུང་བས་ས་བོན་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་ལྟར་མིན་པས་ས་བོན་རྒྱུན་ཆད་པ་ཡང་མིན་ནོ། །རྒྱ་ལས་རྒྱ་ཡི་འབུར་ནི་སྣང་མོད་ཀྱི། །རྒྱ་དེ་འཕོས་པར་དམིགས་པའང་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ལ་དེ་མེད་གཞན་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལྟར་འདུས་བྱས་རྟག་མེད་ཆད་པ་མེད།2

།ཅེས་པས་
ནི། རྒྱ་ལས་རྒྱ་ཡི་འབུར་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་བཏབ་པའི་གཞི་ལ་སྣང་བ་ན་རྒྱ་དེ་དེར་འཕོ་ཞིང་འགྲོ་བ་དང་རྒྱ་ལས་གཞན་ནས་ཀྱང་དེ་འོངས་པ་མིན་པ་དཔེར་བྱས་ནས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་བ་དང་རྒྱུ་འགག་པའི་ཚེ་གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོ་བར་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བར་གསུངས་སོ།།
མེ་ལོང་ངོས་དང་འབྲུ་མར་སྣོད་རྣམས་ལ། །བུད་མེད་ཁ་བཞིན་བརྒྱན་པས་བལྟས་པ་
ན། །བྱིས་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་ཆགས་བསྐྱེད་ནས། །འདོད་པ་ཚོལ་བའི་ཕྱིར་ཡང་ཤིན་ཏུ་རྒྱུག །བཞིན་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༦ ཤོག ༢༡༥ ཕྲེང་། ༢༠
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༦ ཤོག ༢༡༦ ཕྲེང་། ༤

རབ་བྱེད་གཉིས་པ་འགྲོ་འོང་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 93

ནི་དེར་ཡང་འཕོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །གཟུགས་བརྙན་ལ་ནི་ནམ་ཡང་བཞིན་མི་རྙེད། །རྨོངས་པ་དེ་དག་འདོད་པ་སྐྱེད་པ་ལྟར། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས།1

།ཞེས་པས་ནི་བྱད་ཀྱི་
གཟུགས་བརྙན་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པ་ལ་ཤར་བ་ན་བྱད་ཉིད་དེར་འཕོ་ཞིང་མི་འགྲོ་ལ། བྱད་ལས་གཞན་ཞིག་ནས་གཟུགས་བརྙན་འོང་བ་ཡང་མིན་པ་དཔེར་བྱས་ནས་སྔ་མ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། སྔར་གཞུང་ནས་འགྲོ་འོང་བཀག་པ་ནི་རྐང་པ་འདེགས་འཇོག་གི་འགྲོ་འོང་བཀག་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་དེ་མཚོན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་འགྲོ་འོང་བཀག་པའི་དོན་ཡང་རིགས་པ་འདི་དག་གིས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ལུང་སྦྱོར་མཛད་དོ། །ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ཚེ་སྡིག་མེད་སྟོབས་བཅུ་ལྡན་པ་ཡི། །རྒྱལ་བ་དེ་ནི་ཏིང་འཛིན་མཆོག་འདི་འཆད། །སྲིད་པའི་འགྲོ་བ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ། །འདི་ལ་མི་སྐྱེ་སུ་ཡང་འཆི་བ་མེད། །སེམས་ཅན་མི་དང་སྲོག་ཀྱང་མི་རྙེད་དེ། །ཆོས་འདི་རྣམས་ནི་དབུ་བ་ཆུ་ཤིང་འདྲ། །སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ནམ་མཁའི་གློག་འདྲ་སྟེ། །ཆུ་ཡི་ཟླ་བ་འདྲ་ཞིང་སྨིག་རྒྱུ་བཞིན། །མི་འགའ་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཡང་ཤི་ནས་ནི། །འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་འཕོ་ཞིང་འགྲོ་མེད་ཀྱང༌།2

།ཞེས་གསུངས་ཏེ་འདིས་ནི་སེམས་
ཅན་ལ་འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་འདི་ནས་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བའི་རང་བཞིན་བཀག་སྟེ་བཙལ་ན་དེ་དག་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡི་ཚེ་ལས་བྱེད་མཁན་དང་འབྲས་བུ་མྱོང་མཁན་མེད་པས་ལས་འབྲས་མི་རུང་ངམ་སྙམ་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དུ། ལས་བྱས་རྣམས་ནི་ནམ་ཡང་ཆུད་མི་ཟ། །འཁོར་བ་ན་ཡང་དཀར་ནག་འབྲས་བུ་སྨིན། །རྟག་པར་མ་ཡིན་ཆད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །ལས་བསགས་མེད་ཅིང་གནས་པ་དག་ཀྱང་མེད། །དེ་ཡང་བྱས་ནས་རེག་པར་མི་འགྱུར་མིན། །གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ཚོར་བར་འགྱུར་བའང་མེད། །འཕོ་བ་མེད་ཅིང་ཕྱིར་ཡང་འོང་བ་མེད། །ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མེད་པའང་མིན། །འདི་ན་ལྟ་གནས་འཇུག་པ་དག་པ་མིན།3

།ཞེས་གསུངས་
སོ། །ལས་བྱས་ཞེས་པ་ནི་འཁོར་བ་ཞེས་པས་བཤད་ལ། འབྲས་བུ་ཕྱུང་གི་བར་དུ་གནས་པ་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༦༣ ཕྲེང་། ༧
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༢༣༠ ཕྲེང་། ༣
3 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༢༣༠ ཕྲེང་། ༨

94 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

མེད་པས་ནི་རྟག་པ་འགོག་གོ །དེ་ཡང་ཞེས་པས་བྱས་པ་ཆུད་མི་ཟ་བར་བསྟན་ཏེ་ཆད་པ་འགོག་གོ །གཞན་གྱིས་ཞེས་པ་ནི་མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པ་འགོག་པའོ། །ཕྱིར་ཡང་འོང་བ་མེད་པ་ནི་རྣམ་སྨིན་ཕྱུང་ཟིན་ནས་སླར་ཡང་མི་འབྱིན་པའོ། །རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་ན་ཡོད་མེད་མིན་པའོ། །འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་ལྟ་བའི་གནས་ལ་འཇུག་པ་ནི་དག་པ་སྟེ་གྲོལ་བ་མིན་ནོ། །དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས་ཀྱང༌། ཚེ་དང་ལྡན་པ་དག་གར་དོང་གང་ནས་ལྷགས། དེ་དག་གིས་སྨྲས་པ་བཙུན་པ་རབ་འབྱོར་གང་དུ་ཡང་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་གང་ནས་ཀྱང་འོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་ཏོ།1

།ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རབ་
བྱེད་འདི་ཡི་རིགས་པ་རྣམས་ནི་འདི་འདྲ་བའི་གསུང་རབ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་འགྲོ་འོང་མེད་པར་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ལྟ་བའི་མིག་ཡིན་པས། སྔོན་ལ་འདིའི་རིགས་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་དེ་ཡི་འོག་ཏུ་མན་ངག་དེས་གསུང་རབ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བཤད་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། འགྲོ་བ་པོ་གང་ཡིན་དང་འགྲོ་སའི་ཡུལ་དང་དེར་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་རྣམས་མིང་
གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་པ་ཙམ་མིན་པར་དོན་རང་གི་ངོ་བོའ་དབང་གིས་ཡོད་ ིཔར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ལ། དེ་ནས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་དེ་ལྟར་ཡོད་དམ་མེད་བཙལ་བའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ལ་སྔར་བཤད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒོ་དུ་མ་ནས་གནོད་པ་འབབ་པའི་ཚུལ་རྣམས་ངེས་པར་བྱའོ།།
དེ་ཡང་རྣམ་པ་དུ་མར་དཔྱད་ནས་རིགས་པས་འགོག་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ལ་
ལས་བྱ་བ་བྱེད་པ་པོའ་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་མི་འཐད་པར་རྟོགས་སུ་གཞུག་པའི་ཆེད་ཡིན་གྱི་ ིའགྲོ་འོང་སོགས་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཆེད་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ན་སྔར་འགྲོ་འོང་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་པའི་བློ་དེ་གནས་འཕོས་ནས། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བྱེད་དེ་དག་འཐད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་པ་འདྲོངས་པ་དགོས་སོ། །དེ་ནི། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དག་གིས། །དངོས་པོ་ལྷག་མ་ཤེས་པར་བྱ།2

།ཞེས་པའི་ཚིག་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༤ ཤོག ༤༠༠ ཕྲེང་། ༩
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༡༤ ཕྲེང་། ༡༥

རབ་བྱེད་གསུམ་པ་དབང་པོ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 95

གསལ་ལས། འགྲོ་བ་དང་འགྲོ་བ་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་བཀག་སྟེ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་1

བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་། འགྲོ་པོ་འགྲོ་ལ་བརྟེན་
བྱས་ཤིང༌། །འགྲོ་བ་ཉིད་ཀྱང་འགྲོ་པོ་ལ། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པ། །འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ནི་མ་མཐོང་ངོ༌།2

།ཞེས་སྦྱར་བ་འདིའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་འགྲོ་འོང་རགས་པ་དང་དེ་
ནས་འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་འདི་ནས་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་ནས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་ངེས་པར་བྱ། དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱེ་བའི་ཚེ་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་བ་དང༌། འགག་པའི་ཚེ་གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོ་བ་ལ་རིགས་པ་འདོན་པ་སྤོས་ནས་སྦྱང་ཞིང་བྱ་བྱེད་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱའོ། །དེས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་འཆར་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཉེར་ལྔའི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

གཉིས་པ་བདག་མེད་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ལྔ། ཆོས་དང་གང་ཟག་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་
བཤད་པ་དང༌། དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་དང༌། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང༌། དུས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་དང༌། སྲིད་པའི་རྒྱུན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བཤད་པ་དང༌། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོས་གསུམ་བདག་མེད་པར་བཤད་པ་དང༌། དེ་ལ་བདག་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐྱེ་མཆེད་ལ་ཆོས་བདག་དགག། །ཕུང་པོ་ལ་ཆོས་བདག་དགག །ཁམས་ལ་ཆོས་བདག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དགོད་པ་དང༌། དེ་སུན་དབྱུང་བའོ།།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༡༤ ཕྲེང་། ༡༥
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༡༤ ཕྲེང་། ༡༣

96 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

དང་པོ་ནི། འདིར་སྨྲས་པ་གལ་ཏེ་ཡང་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡོད་པ་མིན་མོད་ཀྱི་
དེ་ལྟ་ནའང་གསུང་རབ་ནས་འབྱུང་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ལྟ་བ་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཁས་བླང་དགོས་ཏེ་ཆོས་མངོན་པ་ལས། ལྟ་བ་དང་ཉན་པ་དང་སྣོམ་པ་དང་མྱང་བར་བྱེད་པ་དང་རེག་པར་བྱེད་པ་དང་ཡིད་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མིག་གི་དབང་པོ་ནས་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའ་བར་དྲུག་ཏུ་བསྟན་ལ། དེ་ ིདག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱ་བ་དང་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་མཉན་པར་བྱ་བ་དང་བསྣམ་པར་བྱ་བ་དང་མྱང་བར་བྱ་བ་དང་རེག་པར་བྱ་བ་དང་བསམ་པར་བྱ་བ་སྟེ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དྲུག་ཏུ་གསུངས་སོ། །དེས་ན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་པས་ན་ལྟ་བར་བསྟན་ཏེ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་ཡུལ་འཛིན་པར་བྱེད་པས་བསྟན་ཏོ། །ལྟ་དང་ཞེས་རེ་རེ་ནས་མིང་སྨོས་པས་གྲངས་གྲུབ་མོད་ཀྱང་དྲུག་ཅེས་སྨོས་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་པ་གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ངེས་གཟུང་དུ་མཛད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པར་མི་འགྱུར་བས་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་སྡེ་འགའ་ཞིག་སྨྲའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྟ་བའི་ཆོས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །རིགས་པ་
དེ་གཞན་ལའང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྟ་བའི་བྱེད་པ་པོ་དགག །ལྟ་བའི་ལས་དང་བྱ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མིག་ལྟ་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་དགག །བདག་གམ་རྣམ་ཤེས་ལྟ་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་ལ་མི་ལྟ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག །ལྟ་བའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟགས་དགོད་པ། མ་ངེས་པ་སྤང་བ། དོན་བསྡུ་བའོ།།
དང་པོ་ནི། རབ་བྱེད་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་པར་བལྟ་བྱ་དང་ལྟ་བྱེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་
བཀག་སྟེ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལྟར་ལྟ་བ་པོ་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དགག་བྱ་ཡིན་གྱི་ཡོད་ཙམ་མིན་ནོ། །གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་མིག་དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་དེ་ལ་ནི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་སྟེ། རང་ཉིད་རང་གི་བལྟ་བྱ་ཡིན་པའི་རང་ལ་བྱ་བྱེད་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གང་ཞིག་བདག་ལ་མི་ལྟ་བ་དེ་ལ་ནི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་

རབ་བྱེད་གསུམ་པ་དབང་པོ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 97

ན་ལྟ་བ་ཡོད་དེ་ལྟ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དེ། དཔེར་ན་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ནི་ལྟ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་རྒྱུ་ལ་རག་ལས་པ་འགལ་བས་རང་ལ་མི་ལྟ་བར་མཚུངས་བཞིན་དུ་མིག་གཟུགས་ལ་ལྟ་ལ་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་མི་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་དེ་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ལ་ལྟ་མི་ལྟ་མཚུངས་པའི་རིགས་པའོ། །བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། ཆུ་ལ་རླན་དང་མེ་ལ་ཚ་བ་དང་སྣ་མའི་མེ་ཏོག་ལ་དྲི་ཞིམ་པ་མཐོང་ན་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ལས་ས་དང་ཆུ་དང་གོས་ལ་རླན་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་བཞིན་དུ། ལྟ་བ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་ཐོག་མར་མིག་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ནས་གཟུགས་ལ་ཡང་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་ཡང་མི་ལྟའོ་ཞེས་འགོག་སྟེ། དེ་ཡང་བརྒྱ་པ་ལས། དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་ནི། །ཐོག་མར་བདག་ལ་སྣང་འགྱུར་ན། །མིག་ཉིད་ལ་ཡང་མིག་གིས་ནི། །ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་འཛིན་མི་འགྱུར།1

།ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་
པ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་བཞེད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མེ་ནི་རང་མི་སྲེག་ཀྱང་གཞན་སྲེག་པ་བཞིན་དུ་རང་ལ་མི་ལྟ་ཡང་
གཞན་ལ་ལྟ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡང་མི་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། ལྟ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་རབ་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མེ་ཡི་དཔེ་བཀོད་པས་ནི་སྒྲུབ་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེའི་དཔེ་དེ་ནི་དངོས་ཀྱི་དོན་ལྟ་བ་དང་བཅས་པ་སྟེ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྔར་ལན་བཏབ་པ་སྟེ་སུན་ཕྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གིས་ཤེ་ན། སོང་དང་མ་སོང་བགོམ་པ་ཡིས་ཏེ་དེ་གསུམ་ལ་འགྲོ་བ་བཀག་པ་བཞིན་དུ་བསྲེགས་པ་ལ་མི་སྲེག་ཅེས་པ་དང་བལྟས་པ་ལ་མི་ལྟ་ཞེས་སོགས་དང་རེ་ཞིག་སྲེག་པོ་མི་སྲེག་ཅེས་པ་དང་རེ་ཞིག་ལྟ་པོ་མི་ལྟ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་མཚུངས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེས་ན་རང་ལ་མི་ལྟ་བ་ལ་གཞན་ལ་ལྟ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དོ་ཞེས་པ་འདི་གྲུབ་བོ།།
གསུམ་པ་ནི། གང་གི་ཚེ་རང་དང་གཞན་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ལྟ་བ་ལྟ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
པ་དེ་ཡི་ཚེ་མི་ལྟ་བ་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་ལྟ་བས་ན་མིག་ནི་ལྟ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་པ་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་འདིར་མིག་ནི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བས་ན་ལྟ་བར་བྱེད་པའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་མིག་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༡༢ ཕྲེང་། ༡༦

98 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ལྟ་བའི་བྱེད་པ་པོའོ། །དེ་ཡི་ཚེ་བྱེད་པ་པོ་མིག་ལྟ་བའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་དགོས་པས་མིག་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་མིན་གང་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བརྟག་གྲང༌། དང་པོ་ལྟར་ན། མིག་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ནི་སླར་ཡང་གཟུགས་ལ་ལྟ་བས་ན་ཞེས་པའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཉིད་ནི་མི་ཡིན་ཏེ་ལྟ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་དང་དེ་ལྟ་ན་ལྟ་བར་བྱེད་པ་པོ་ཡང་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་མིག་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་མིན་པ་ཡང་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་བ་ཉིད་དེ་ལྟ་བའི་བྱ་བ་དང་བྲལ་
1

བའི་ཕྱིར་སོར་མོའ་རྩེ་མོ་བཞིན་ནོ།། ིགང་གི་ཚེ་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བར་མི་འཐད་པ་དེ་ཡི་
ཚེ་ལྟ་བས་ལྟ་བར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བར་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་དང་སྦྱར་རོ། །གང་ཚེ་ཞེས་པ་བཞི་སྔར་བཀག་པའི་དོན་བསྡུར་ཟླ་བས་བཤད་ལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ནི་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་པས་ལྟ་བའོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ནི་བྱེད་པ་པོ་མིག་ལ་བྱ་བའི་རྐྱེན་བརྗོད་ནས་ལྟ་བར་བྱེད་པས་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཡུལ་ལ་ལྟ་བ་ན་ལྟ་བ་ཡིན་གྱི་མི་ལྟ་ན་མིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་ཡུལ་ལ་ལྟ་ན་ལྟ་བ་ཡིན་གྱི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ལྟ་བ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཚེ་ལྟ་བར་བྱེད་པས་མིག་ལྟ་བའོ་ཞེས་པ་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྟ་བའོ་ཞེས་པའི་ཚིག་དོན་དུ་ལྟ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་ཀྱང་ལྟ་བར་བྱེད་པས་ཞེས་པའི་ཚིག་དེའི་དོན་དུ་བྱ་བ་གཉིས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་བྱ་བ་གཉིས་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཡང་ཡོད་པར་རྟོག་ན་ལྟ་བའི་བྱ་བ་དང་ལྟ་བ་པོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་སྐྱོན་དེ་སྤོང་བར་འདོད་ནས་ལྟ་བའོ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་དོན་དུ་ལྟ་བའི་བྱ་བ་འདོད་ཀྱི་སྔ་མ་ལ་མི་འདོད་ན་ལྟ་བས་ལྟ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་རྟོག་པ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་ལྟ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་ལྟ་བའི་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྤང་བར་འདོད་ནས་ལྟ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་ལྟ་བའི་བྱ་བ་འདོད་ན། ལྟ་བ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བྱ་བ་མེད་པས་ལྟ་བ་མིན་པ་ལྟ་བའི་བྱ་བ་དང་བྲལ་བ་ནི་ལྟ་བར་བྱེད་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་རྐང་པ་དྲུག་ཁ་2

སྦྲེལ་ནས་བཤད་དོ། །འདིར་གཟུགས་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་པས་

1 ཞོལ། ཤོག ༦༩ ན ༣ བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་
2 ཞོལ། ཤོག ༦༩ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༦༩ ན ༣ དྲུག་ཀ་སྦྲེལ་ནས་

རབ་བྱེད་གསུམ་པ་དབང་པོ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 99

ན་ལྟ་བའོ་ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་གཟུགས་ལྟ་བའི་བྱ་བ་གཅིག་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ལྟ་བའོ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་དོན་གྱི་བྱ་བ་དེ་མིག་ལ་ཡོད་ལ་གཟུགས་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་དེ་ལས་ལ་ཡང་ཡོད་པས། དེ་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་ན་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་སོ་སོ་ལ་སོ་སོར་ཡོད་དགོས་ཤིང་ཐུན་མོང་དུ་བྱ་བ་གཅིག་རྟེན་པ་འགལ་བར་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་སྐྱེ་བཞིན་པའི་ཆོས་ཙམ་ཞིག་བྱ་བ་མེད་པར་སྐྱེ་བས་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་
བའི་སྒོ་ནས་འགས་ཀྱང་ཡུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ལྟ་སྟེ་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་མིག་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བས་ཡུལ་མི་ལྟའོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ནི་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའོ་སྙམ་དུ་སེམས་སོ། །གལ་ཏེ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱ་བ་མེད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཆོས་ཙམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་བྱ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་ཡིན་1

ནི་

ཆོས་ཙམ་པོ་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་ཡང་ཁས་ལོང་ལ། འོན་ཏེ་དེ་ཁོ་ནར་ཡོད་མེད་སེམས་ན་ནི་བྱ་བ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཙམ་པོ་ཡང་མེད་དེ། བརྒྱ་པ་ལས། བྱ་བ་དང་ལྡན་རྟག་པ་མེད། །ཀུན་ཏུ་འགྲོ་ལ་བྱ་བ་མེད། །བྱ་བ་མེད་པ་མེད་དང་མཚུངས། །བདག་མེད་ལ་ཁྱོད་ཅིས་མི་དགའ།2

།ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་ལུགས་འདི་དབུ་མ་པ་ལ་གནོད་བྱེད་
དུ་མི་འགྱུར་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཚིག་གསལ་ལས་འཆད་དོ། །འདིར་བྱ་བ་མེད་ཅེས་པ་ནི་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་ལྷས་བྱིན་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་མེད་པ་མིན་གྱི་མིག་དང་ལྷས་བྱིན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཙམ་ཞིག་མིན་པའི་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་མེད་ཅེས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་ལུགས་ནི་དེ་གཉིས་དོན་དམ་པར་མེད་མཉམ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་ཡིན་པས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འབྱེད་དོ། །ཕ་རོལ་པོས་མིག་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་ལྟ་བ་མིན་པར་འདོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་ཡོད་པ་བཀོད་
1 ཞོལ། ཤོག ༧༠ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༦༩ བ ༡ ཡིན་ན་ནི་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༠༥ ཕྲེང་། ༢༠

100 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པས་ན། ཕ་རོལ་པོ་ལ་གྲུབ་པའི་དོན་དེའི་ཁས་བླངས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འདི་ཡི་དགོངས་པར་འདོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཤིང༌། ཁོ་བོ་ཅག་དགག་བྱ་འགོག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མི་སྒྲུབ་པས་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་མི་འགོད་པས་སྔར་གྱི་བཀག་པའི་དོན་དེ་མི་སྒྲུབ་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་དཔེ་ཕ་རོལ་པོ་ལ་གྲུབ་པས་ཆོག་ཅེས་པ་ཡང་དེའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དགོས་ཀྱི་ཁས་བླངས་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གོ །
གཉིས་པ་ནི། ལྟ་བས་ན་ལྟ་བར་བྱེད་པའོ་ཞེས་ལྟ་བར་བྱེད་ཅེས་པ་འདིས་མིག་ལྟ་བའི་
བྱེད་པ་པོར་སྒྲུབ་པ་ནི་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འདིས་ལྟ་བར་བྱེད་པས་ན་ལྟ་བའོ་ཞེས་ལྟ་བར་བྱེད་ཅེས་པ་འདིས་མིག་ལྟ་བའི་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ་དེས་ན་མིག་བྱེད་པ་པོར་བཞག་ནས་ལྟ་བའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་བརྟགས་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །གང་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་མིག་འདིས་ལྟ་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ལ་འདི་ཡང་རང་སྡེ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་སམ་གཞན་སྡེ་ལྟར་བདག་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་ཡོད་པས་ལྟ་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་ན་ལྟ་བ་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྔར་ནི་དཔེར་ན་ཤིང་འདི་སུས་གཅོད་ན་སྟ་རེས་གཅོད་ཅེས་སྟ་རེ་གཅོད་པ་པོར་སྨྲ་བ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སུས་ལྟ་ན་མིག་གིས་ལྟ་ཞེས་མིག་ལྟ་བ་པོར་ཁས་བླངས་ལ། འདིར་ནི་ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྟ་རེས་ཤིང་གཅོད་ཅེས་ལྷས་བྱིན་གཅོད་པ་པོ་དང་སྟ་རེ་བྱེད་པར་སྨྲ་བ་བཞིན་དུ་བདག་གམ་རྣམ་ཤེས་གང་ཡང་རུང་བས་མིག་འདིས་གཟུགས་ལ་ལྟའོ་ཞེས་བདག་གམ་རྣམ་ཤེས་ལྟ་བ་པོ་དང་མིག་ལྟ་བའི་བྱེད་པར་འདོད་པའོ། །དེ་ལ་སྔར་མིག་ལྟ་བར་སྨྲ་བ་འགོག་པའི་ཚེ། ལྟ་དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སུན་ཕྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་བ་པོ་གཉིས་པོའང་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟེ་སུན་ཕྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་། ལྟ་པོ་རང་གི་བདག་ཉིད་ནི། །ལྟ་བས་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཉིད། །གང་ཞིག་བདག་ལ་མི་ལྟ་བ། །དེ་གཞན་དག་ལ་ཇི་ལྟར་ལྟ།།ཞེས་འདོན་པ་བསྒྱུར་རོ། །འདིར་མིག་ལྟ་བ་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་བཞག་ནས་བདག་གམ་རྣམ་ཤེས་ལྟ་བ་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་སྨྲས་པ་ཡིན་པས་སུན་འབྱིན་མཚུངས་སོ། །སྐྱོན་གཞན་འདི་ཡང་ཡོད་དེ་ལྟ་བ་པོས་ལྟ་བར་བྱེད་ན་ལྟ་བ་གསུམ་དུ་ཐལ་བའོ། །གལ་ཏེ་ལྟ་བ་པོ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་དེའི་ལས་གཟུགས་དང་བྱེད་པ་ལྟ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་

རབ་བྱེད་གསུམ་པ་དབང་པོ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 101

གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། དེ་ལ་ལྟ་བ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་གཉིས་ལ་མི་འདའ་བས་ལྟ་བ་མ་སྤངས་པ་སྟེ་དེ་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པའི་ལྟ་བ་པོ་འདོད་ན་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་གྲུབ་པ་ཞིག་ལྟོས་སམ་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་ལྟོས་དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་མི་རིགས་ཏེ་གྲུབ་ཟིན་ནི་སླར་ཡང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མིན་པས་ཡང་ལྟོས་པར་མི་རིགས་སོ། །འདི་ཡང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་པ་འགོག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི་གྲུབ་ཟིན་སླར་ཡང་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་སྐྱོན་འོང་སྟེ་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ལྟོས་པར་འགལ་ཏེ་རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལྟ་བ་སྤངས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་ལྟ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ལྟ་བ་པོ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཀྱང་ངོ་ཞེས་པས་ལྟ་བ་ལ་ལྟོས་པ་ཡོད་པ་མིན་པར་མ་ཟད་མ་ལྟོས་པའི་ལྟ་བ་པོ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ནི་ལྟ་བ་པོ་ལྟ་བའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་ན་བྱ་བ་གཉིས་མེད་པ་དང་མི་ལྡན་ན་ལྟ་བའི་བྱ་བ་དང་བྲལ་བས་འགོག་སྟེ། ལྟ་བ་ལྟ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ་བར་འཆད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཚེ་ལྟ་བ་ལ་ལྟོས་མ་ལྟོས་ཀྱི་ལྟ་བ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེའི་ཚེ་
ལྟ་བ་པོ་མེད་ན་རྒྱུ་མེད་པའི་བལྟ་བྱ་དང་ལྟ་བ་དེ་དག་ག་ལ་ཡོད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་དེ་དག་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལྟ་བ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྲུབ། འདིར་སྨྲས་པ་གལ་ཏེ་བལྟ་བྱ་དང་ལྟ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ལྟ་བ་དང་བལྟ་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་ལ་གསུམ་འདུས་པ་ལས་རེག་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་འབྱུང་ཞིང་རེག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་ཚོར་བ་ཡིན་ལ་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཇི་ལྟར་ཕ་དང་མ་དག་ལ། །ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་འབྱུང་བ་ནི་རྒྱ་འགྲེལ་གཞན་གསུམ་ལ་མེད་ཅིང༌། འགྲེལ་པ་འདིར་ཡང་དེ་ལ་བཤད་པ་མ་མཛད་ལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་རྩ་ཤེ་ལ་ཚིགས་བཅད་བཞི་བརྒྱ་དང་ཞེ་དགུ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་མི་འགྲིག་པས་དཔེ་མ་དག་པ་ལས་བསྒྱུར་བར་གསལ་ལོ། །རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་བཞི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དེ་གཉིས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འགུར་ནའང་ཡོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། ལྟ་བ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་བལྟ་བྱ་དང་ལྟ་བ་གཉིས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་སོགས་ཀྱིས་

102 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

བསྡུས་པ་རེག་པ་དང་ཚོར་བ་དང་སྲེད་པ་བཞི་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །འདིར་སྲེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་དེ་ལེན་པ་དང་སྲིད་པ་དང་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་དག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཚེ་བལྟ་བྱ་དང་ལྟ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེའི་ཚེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་སྲིད་པ་དང་སྐྱེ་རྒ་སོགས་ཇི་ལྟ་བུར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལྟ་བ་ནི་བཀག་ན་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་བཀག་པས་
དེ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཉན་པ་དང་སྣོམ་པ་དང་མྱང་བར་བྱེད་པ་དང་རེག་པར་བྱེད་པ་དང་ཡིད་ཀྱིས་སེམས་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཉན་པ་པོ་དང་མཉན་པར་བྱ་བ་དང་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་སྣོམ་པ་པོ་དང་བསྣམ་པར་བྱ་བ་དང་མྱོང་བ་པོ་དང་མྱང་བར་བྱ་བ་དང་རེག་པ་པོ་དང་རེག་པར་བྱ་བ་དང་སེམས་པ་པོ་དང་བསམ་པར་བྱ་བ་རྣམས་རྣམ་པར་བཤད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་གིས་རྣམ་པར་བཤད་ཅེ་ན། ལྟ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་ཇི་ལྟར་ལྟ་བ་བཀག་པ་བཞིན་དུ་ཉན་པ་སོགས་ལྔ་དང་ལྟ་བ་པོ་བཀག་པ་བཞིན་དུ་ཉན་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་བལྟ་བར་བྱ་བ་བཀག་པ་བཞིན་དུ་མཉན་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་བཀག་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་། ཉན་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ནི། །དེ་ལ་ཉན་པ་མ་ཡིན་ཉིད།།ཅེས་དང་སྣོམ་པ་རང་གི་དང་མྱང་བྱེད་རང་གི་དང་རེག་བྱེད་རང་གི་དང་སེམས་བྱེད་རང་གི་ཞེས་སོགས་འདོན་པ་བསྒྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ལས་དང་བྱེད་པ་དང་བྱེད་པ་པོ་དྲུག་ཚན་གསུམ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་ཡོད་པ་བཀག་པ་དེ་ཡང་རྟོག་གེ་ཙམ་གྱིས་བསྒྲུབས་སོ་སྙམ་པ་དགག་པ་དང༌། མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་སོགས་བཀག་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རབ་བྱེད་འདིས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱོགས་ཙམ་སྨོས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། དེ་ལ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ནི་མིག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཟུགས་གང་དག་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་འདི་དག་ལ། རྟག་པ་ཉིད་དམ་བརྟན་པ་ཉིད་

རབ་བྱེད་གསུམ་པ་དབང་པོ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 103

དམ་དེ་བཞིན་ཉིད་དམ་གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དམ་མ་ནོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་འགའ་ཡང་མེད་ཀྱི་སྒྱུ་མ་དེ་ནི་ཡོད་དོ། །སྒྱུ་མར་བྱས་པ་དེ་ནི་ཡོད་དོ། །སེམས་རྨོངས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཡོད་དོ། །དེ་ནི་གྱི་ན་ཞིག་ཡོད་1

དེ་སྙམ་དུ་དེ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་2

གཞན་ལྔ་

ཡང་དེ་དང་འདྲའོ།།
སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང༌། མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཞིང༌། །ཡིད་
ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་མི་ཤེས་ཏེ། །གང་དུ་འཇིག་རྟེན་མི་འཇུག་པ། །འདི་ནི་བདེན་པའི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །གང་དུ་རྐྱེན་ཚོགས་པས་མཐོང་བར། །འདྲེན་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་མཛད་པའི། །ས་དེ་དོན་དམ་འཛིན་པ་ནི། །ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཆུབ་པར་འགྱུར།3

།ཞེས་པས་ནི་མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་དྲུག་
གིས་ཡུལ་འཛིན་པའི་བྱེད་པ་དང་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་གང་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བློ་མི་འཇུག་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ་འགྱུར་གཞན་ལས། དེ་ནི་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་བསྒྱུར་བ་ལྟར་རོ། །དབང་པོ་དང་ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་ཚོགས་པའི་དབང་གིས་རང་རང་གི་ཡུལ་འཛིན་པར་བསྟན་པའི་ས་དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཙམ་མོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ། མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །མིག་གི་རྣམ་ཤེས་འདིར་སྐྱེ་ཡང། །གཟུགས་ནི་མིག་ལ་བརྟེན་མ་ཡིན། །གཟུགས་ནི་མིག་ལ་འཕོ་བའང་མིན། །བདག་མེད་མི་སྡུག་ཆོས་འདི་དག །སླར་ཡང་བདག་དང་སྡུག་ཅེས་བརྟགས། །མེད་ལ་ལོག་པར་བཏགས་པ་སྟེ། །དེ་ལས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང༌། །རྣམ་ཤེས་འགག་དང་འབྱུང་བ་ལས། །རྣམ་ཤེས་ཟད་དང་འཕེལ་བར་མཐོང༌། །འགར་ཡང་འགྲོ་འོང་མེད་སྟོང་དང༌། །རྒྱུ་འདྲ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་མཐོང༌།4

།ཞེས་པས་ནི་དབང་པོ་དང་ཡུལ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་ཡང་དབང་པོ་དང་ཡུལ་ཕན་
ཚུན་དུ་མི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པའི་ཚེ་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་ལ་གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོ་བ་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་གསུངས་སོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༧༢ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༧༢ ན ༤ ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༤༩༠ ཕྲེང་། ༡
3 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༣ ཤོག ༤༨༡ ཕྲེང་། ༥
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༩༧ ཕྲེང་། ༡༧

104 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང༌། མིག་ནི་ཐམས་ཅད་ལྡན་ན་མཐོང་འགྱུར་
ཏེ། །མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པའང༌། །མཚན་མོ་རྐྱེན་རྣམས་མེད་ན་མཐོང་མི་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་ལྡན་དང་བྲལ་བ་རྣམ་རྟོག་ཡིན།1

།ཞེས་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ལ་
ཚོགས་པ་དེ་བྲལ་ན་མི་མཐོང་བས་ཡུལ་མཐོང་མི་མཐོང་ནི་རྣམ་རྟོག་གི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །མིག་ནི་སྣང་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཡིད་འོང་དང༌། །ཡིད་དུ་མི་འོང་སྣ་ཚོགས་གཟུགས་མཐོང་བས། །དེ་ལྟར་ལྡན་ལ་བརྟེན་ཏེ་མཐོང་བས་ན། །དེ་ཕྱིར་མིག་གིས་ནམ་ཡང་མཐོང་བ་མེད།2

།ཅེས་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་མཐོང་བས་ན་མིག་ལ་རང་གི་ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བ་ནམ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་འདི་དང་སྔ་མ་གཉིས་ཀས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་བཀག་གོ །ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྒྲ་གྲག་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཡང་ནམ་ཡང་ནང་དུ་ཞུགས་པ་མེད། །དེ་འགྲོ་དམིགས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །རྟོག་པའི་དབང་གིས་སྒྲ་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན།3

།ཞེས་ཡུལ་དབང་པོའ་དྲུང་དུ་འོངས་པ་དང་ཡུལ་འཛིན་གྱི་སར་འགྲོ་བ་མིན་ཀྱང་ཡུལ་ ིརྣམས་དབང་པོས་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི་རྣམ་རྟོག་གི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་དུ་བསྟན་ཏོ།།
དེ་བཞིན་དུ། གླུ་དང་གར་དང་རོལ་མོའ་སྒྲ་ཡང་གཟུང་བྱ་མིན། །རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་མི་མཁས་ ིརྨོངས་དང་ཆགས་པའི་རྒྱུ། །མི་མཁས་ཀུན་ཏུ་རྟོག་ལ་ཞེན་རྣམས་བརླག་འགྱུར་ཞིང༌། །སྐྱེ་བོ་བྱིས་པ་ཉོན་མོངས་བྲན་བཞིན་བདག་གྱུར་ཏམ།4

།ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་རང་གི་སེམས་ཡུལ་
ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་མཚན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་མཐོང་བ་ན། བདག་ནི་མཁས་པའི་རིགས་པས་ཆོས་འདི་དག་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ན། བྱིས་པ་རིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མི་མཁས་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བྲན་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་དུ་ག་ལ་རུང་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་མཉམ་གཞག་ཏུ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱ་བར་བསྟན་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༣ ཤོག ༣༥༧ ཕྲེང་། ༡
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༣ ཤོག ༣༥༧ ཕྲེང་། ༣
3 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༣ ཤོག ༣༥༧ ཕྲེང་། ༥
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༩༨ ཕྲེང་། ༡༡

རབ་བྱེད་གསུམ་པ་དབང་པོ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 105

ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་རབ་བྱེད་འདི་ཡི་རིགས་པ་རྣམས་ནི་གཟུང་བར་བྱ་བ་དང་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་འཛིན་པ་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པའི་གསུངས་རབ་ཐམས་ཅད་ལྟ་བའི་མིག་ཏུ་འཕགས་པས་བསྩལ་པ་ཡིན་པས། མིག་དེ་རྙེད་པར་བྱས་ལ་གསུང་རབ་དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བལྟས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་སྟོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཡུལ་དྲུག་གཟུང་བྱ་དང་དབང་པོ་དྲུག་འཛིན་བྱེད་དང་གང་ཟག་དྲུག་འཛིན་
པ་པོར་འཇོག་པ་ན་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་མིན་པར་ཆོས་དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོའ་དབང་གིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་ཚུལ་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ལ། ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་དེ་ ིལྟར་ཡིན་ན་ནི་ལས་དང་བྱེད་པ་དང་བྱེད་པ་པོ་གང་ཡང་བཞག་ས་མེད་པར་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་བཞིན་ངེས་པར་བྱ། དེ་ནས་ནི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དེ་དང་དེར་སྣང་བའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བྱེད་པ་དང་ལས་དང་བྱེད་པ་པོར་འབད་མེད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡི་ཚེ་མིག་ལྟ་བ་སོགས་སུ་འཇོག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཐད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་པ་དྲང་བར་བྱ་སྟེ། རིགས་པས་དཔྱོད་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་འཚོལ་བ་ཡིན་གྱི་ཡོད་མེད་ཙམ་འཚོལ་བ་མིན་པས་དཔྱད་ནས་མ་རྙེད་པ་ན་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཁེགས་ཀྱི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཁེགས་པ་གཏན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་སྐད་དུ་ཡང་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མི་སྲིད་ན་དེ་
ཡི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་འདི་རྣམས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། ཅི་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཀག་གམ། གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འགོག་པ་སྒྲུབ་པས་དེ་ཇི་ལྟར་མ་བཀག་ཅེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་གི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ནི་རང་བཞིན་ཚོལ་བ་ལྷུར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགོག་གི་མིག་ལ་སོགས་པ་བྱས་ཤིང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཉིད་ནི་མི་འགོག་གོ །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པས་གང་ཞིག་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཉིད་

106 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

དུ་བསྙད་པ་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ།1

།ཞེས་འདི་ཙམ་ཞིག་འགོག་ལ་འདི་ཙམ་ཞིག་མི་
འགོག་པའི་ས་མཚམས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འདིའི་ཡོད་ཚུལ་ནི། ལྟ་པོ་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་2

ཅིང༌། །ལྟ་བ་ཉིད་ཀྱང་ལྟ་པོ་ལ། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པ། །འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ནི་མ་མཐོང་ངོ༌།3

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་དེས་ལྷག་མ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །རབ་བྱེད་
གོང་མར་བཤད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་བདེན་པ་འགོག་ནུས་མོད་ཀྱང་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། རབ་བྱེད་འདི་གསུངས་ཏེ་དེ་ནི་རབ་བྱེད་གཞན་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་འདྲ་བ་དེས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་མཐའ་ཡས་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཞིང་ཡུལ་དྲུག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་བཞིན་དུ་འཆར་བར་འགྱུར་རོ། །དབང་པོ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་བཅད་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

གཉིས་པ་ཕུང་པོ་ལ་ཆོས་བདག་དགག་པ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ།
ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་དབང་པོ་རྣམས་བཀག་མོད་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལྔ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཡོད་དོ། །དེ་ཡོད་ན་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་དེའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ། །འདི་དགག་པ་ལ་གསུམ། གཟུགས་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག །རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་སྦྱར་བ། རྩོད་པ་དང་འཆད་པའི་ཚེ་ལན་གདབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་དགག །ཡོད་མེད་དང་འདྲ་མི་འདྲ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་ཆོས་མངོན་པ་ལས། གཟུགས་གང་ཡིན་པ་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༡༤༠༧ ཕྲེང་། ༣
2 ཞོལ། ཤོག ༧༤ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༧༤ ན ༤ བརྟེན་ཞིང་།
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༡༤ ཕྲེང་།

རབ་བྱེད་བཞི་པ་ཕུང་པོ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 107

བཞི་རྒྱུར་བྱས་པའོ། །ཞེས་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་རྒྱུའི་གཟུགས་འབྱུང་བ་བཞི་དང༌། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྔ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་འབྲས་གཟུགས་ཀྱི་རེག་བྱའི་བར་ལྔ་ལ་སོགས་པ་ནི་འབྲས་བུའི་གཟུགས་སུ་གསུངས་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་རང་མཚན་པར་འཛིན་པ་འགོག་པའི་དམ་བཅའ་ནི། མིག་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་བཞི་ནི་མ་གཏོགས་པར་ཏེ་དེ་དག་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པའི་འབྲས་བུའི་གཟུགས་ནི་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེར་མ་ཟད་འབྲས་བུའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་མ་གཏོགས་པར་ཏེ་དེ་དག་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པའི་འབྲས་བུའི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡང་མི་སྣང་ངོ༌།།
དམ་བཅའ་དེ་གཉིས་སྒྲུབ་པ་ནི། མིག་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་མ་གཏོགས་པར་
འབྲས་བུའི་གཟུགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་གཟུགས་དེ་ནི་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལ་ལྟོས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ཏེ་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྒྱུ་མེད་པ་ནི་གང་ནའང་མེད་པས་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡོད་པར་མི་རུང་ངོ༌། །གལ་ཏེ་འབྲས་བུའི་གཟུགས་ནི་མ་གཏོགས་པར་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་རྒྱུ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་ནི་འབྲས་བུ་འཇུག་པ་ཡིན་ན་ངོ་བོས་ཐ་དད་པར་གྲུབ་ན་འབྲས་བུ་ལ་མི་ལྟོས་ལ་དེ་ལྟ་ན་འབྲས་བུ་འཇུག་པ་མེད་དོ། །འབྲས་བུ་མེད་པའི་རྒྱུ་ནི་རྒྱུར་མེད་དེ་རྒྱུར་རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་བཟློག་པ་འཕེན་པས་དམ་བཅའ་གཉིས་སྒྲུབ་པར་གསུངས་སོ། །རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གཅིག་པ་འགོག་པ་ནི་རང་སྡེ་འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་མ་གསུངས་ལ་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཡིན་ན་ལྟོས་པ་མི་འཐད་པས་རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་སྔར་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པའི་རིགས་པ་དང་མི་འདྲའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་འབྱུང་བ་རྣམས་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུར་རྟོག་ན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་
བས་དེ་ལ་གཟུགས་ཡོད་པ་ན་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཡོད་པ་ལ་རྒྱུས་སླར་ཡང་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་པ་ན་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་མེད་ན་དེ་གང་རྒྱུར་འགྱུར། ཡང་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་བསྡུ་བའོ། །འདི་རྐྱེན་བརྟག་ཏུ་གསུངས་ཟིན་མོད་ཀྱང་འདིར་ཡང་སྐབས་སུ་བབ་པས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་མི་

108 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

འཐད་ཀྱང་འབྲས་བུའི་གཟུགས་ནི་ཡོད་ལ་དེ་ཡོད་ན་རྒྱུ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ་དེ་ལྟ་ན་རྒྱུ་མེད་པའི་འབྲས་བུའི་གཟུགས་ཡོད་པ་ནི་འཐད་པར་མི་རུང་ངོ༌། །རུང་མིན་ཉིད་ཅེས་བརྟགས་ནས་ངེས་གཟུང་དང་བཅས་པའི་དགག་པ་གཉིས་གསུངས་པས་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པར་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པར་གཟུགས་མི་དམིགས་པ་དང་གཟུགས་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་རྒྱུ་མི་འཐད་པ་དང་རྒྱུ་མེད་པའི་གཟུགས་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཉིད་གཟིགས་པས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་དང་བསྟན་ཡོད་བསྟན་མེད་སོགས་འགའ་ཡང་རྣམ་པར་བརྟག་པར་མི་བྱ་བ་སྟེ་མི་འོས་སོ།།
སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལྟ་བུ་དེ་ཁོ་ན་རྟོགས་པར་འདོད་པ་མཁས་པའི་རང་
བཞིན་ཅན་གྱིས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་འགའ་ཡང་བརྟག་པར་མི་རིགས་ཏེ་གནས་མེད་པ་ལ་བསམ་པ་ཇི་ལྟར་རིགས་ཞེས་འཆད་དོ། །གཞན་ཡང་འབྱུང་བ་རྒྱུར་རྟོག་ན་རང་དང་འདྲ་བའི་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པའམ་མི་འདྲ་བའི་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་གྲང༌། འབྲས་བུའི་གཟུགས་རྒྱུ་འབྱུང་བ་དང་འདྲ་བ་ཞེས་བྱ་བར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་འབྱུང་བ་བཞི་ནི་སྲ་གཤེར་དྲོ་ཞིང་གཡོ་བ་ཡིན་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྔ་ནི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་གཟུགས་དང་བ་དང༌། ཕྱི་རོལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་འདྲ་བ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་ན་འདྲ་བ་དེ་རྒྱུ་ལ་རག་མི་ལས་པས་ཆ་གཅིག་གིས་འདྲ་ན་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདྲ་དགོས་པར་སྟོན་པའོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང༌། འབྱུང་རྣམས་མིག་གཟུང་མ་ཡིན་ན། །དེ་བྱུང་མིག་གཟུང་ཇི་ལྟར་ཞེས། །གཟུགས་ལ་དེ་སྐད་གསུངས་པ་ན། །ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་འཛིན་པ་བཟློག1

།ཅེས་འབྱུང་བ་མིག་གིས་མི་མཐོང་ན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྔོ་སེར་
སོགས་ཀྱང་མི་མཐོང་བར་བསྟན་ཏེ། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་མིག་གིས་མཐོང་མི་མཐོང་ཡང་མཚུངས་དགོས་པའི་རིགས་པའོ། །ས་ལུའི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ས་བོན་རིགས་མཐུན་རྣམས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡ ཤོག ༡༩༥ ཕྲེང་། ༡༠

རབ་བྱེད་བཞི་པ་ཕུང་པོ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 109

རྒྱུ་འབྲས་སུ་མ་མཐོང་བས་རྒྱུ་མཚན་འདིས་ཀྱང་འབྲས་བུ་རྒྱུ་དང་འདྲ་བ་མི་འཐད་པར་གསུངས་ཏེ་རིགས་འདྲ་གཅིག་རྒྱུ་འབྲས་མིན་པར་མཐོང་ན་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པ་འགོག་པ་འདི་ཡང་སྔར་བཤད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་རྒྱུ་དང་མི་འདྲ་ཞེས་བྱ་བའང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱུ་དང་མི་འདྲ་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་རུང་ན་མི་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་སེམས་ཀྱང་མཚུངས་པ་སྟེ་འདྲ་བར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་དང་ན་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ངོ༌། །ཇི་ལྟར་ན་གཟུགས་ཕུང་ལ་རང་བཞིན་འགོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རིམ་པ་སྟེ་འགོག་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་ལ་རང་གི་རྒྱུ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་དཔྱད་ནས་བཀག་པ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་དང་རེག་པ་གཉིས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་དཔྱད་ནས་དགག་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་མེད་དང་རྒྱུ་འབྲས་འདྲ་མི་འདྲ་ཡང་སྦྱར་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེར་མ་ཟད་དངོས་པོ་སྟེ་མཚན་མཚོན་དང་རྒྱུ་འབྲས་དང་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟུགས་ལ་དཔྱད་པ་གསུམ་བྱས་པ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པར་སྦྱར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་དབུ་མ་པ་ནི་ཆོས་གཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྟོན་པ་
དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོན་པར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་སྨྲ་བ་རྒྱུར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་པའི་བརྩད་པ་གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་དགག་པ་བྱས་པའི་ཚེ། སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་གང་ཞིག་གལ་ཏེ་ལན་གཞན་དུ་རེ་ཞིག་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བར་བྱེད་ན། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དེ་ཡི་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་ཡང་དག་པའི་ལན་བཏབ་པ་མིན་ཏེ། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡང་གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་དང་སྒྲུབ་དགོས་སུ་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་དེ་འདྲའི་ཚིག་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་

110 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

དང་མཚུངས་པས་དེའི་ལན་ཐམས་ཅད་ལ་དབུ་མ་པས་སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བར་སློབ་དཔོན་གྱིས་སློབ་པར་མཛད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པ་བྱས་པའི་ཚེ་ཡང་སློབ་མ་ལྟ་བུ་གང་ཞིག་སྐྱོན་འདོགས་པ་སྨྲ་བར་བྱེད་ཅིང་རྒོལ་བར་བྱེད་པ་དེ་མི་1

བརྒལ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱོན་བཏགས་པ་མིན་ཏེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་
མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང༌། དངོས་པོ་གཅིག་གི་ལྟ་པོ་གང༌། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་ལྟ་པོར་བཤད། །གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད།2

།ཅེས་གསུངས་
སོ། །ཚིགས་བཅད་འདི་གཉིས་ནི་རབ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ངེས་པའི་དོན་གྱི་ལུང་གིས་ཀྱང་
གྲུབ་པ་དང་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་རབ་བྱེད་འདིས་བཤད་པར་བྱ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱོགས་ཙམ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྙིང་པོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་དེས་3

འདི་ལྟར་རྣམ་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྣམ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ།4

།ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། ཉན་ཐོས་ལ་བསྟན་པའི་མདོ་
ལས་ཀྱང༌། གཟུགས་ནི་དབུ་བ་རྡོས་པ་འདྲ། །ཚོར་བ་ཆུ་བུར་དག་དང་མཚུངས། །འདུ་ཤེས་སྨིག་རྒྱུ་འདྲ་བ་སྟེ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་ཆུ་ཤིང་བཞིན། །རྣམ་ཤེས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས། །ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།5

།ཞེས་གསུངས་སོ། ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་གཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་བཞིན་
དུ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བལྟ་བ་ནི་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ་ལས། ཆོས་གཅིག་གིས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་དང༌། །སྨིག་རྒྱུ་དང་འདྲ་གཟུང་བྱར་མེད་ཅིང་གསོག་དང་ནི། །བརྫུན་ཞིང་ཐེར་ཟུག་མིན་པར་རྗེས་སུ་རྟོགས་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་རིང་པོར་མི་ཐོགས་བྱང་ 1 ཞོལ། ཤོག ༧༧ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༧༧ ན ༣ བྱེད་དེ་ཡི་བརྒལ་བ་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༠༡ ཕྲེང་། ༦
3 ཞོལ། ཤོག ༧༧ བ ༣ འདས་འདི་ལྟར་
4 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༨༨ ཤོག ༢༩༨ ཕྲེང་། ༢
5 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༦ ཤོག ༦༤༢ ཕྲེང་། ༡༩

རབ་བྱེད་ལྔ་པ་ཁམས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 111

ཆུབ་སྙིང་པོར་འགྲོ།1

།ཞེས་དང༌། ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང༌། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གི་འདུ་
ཤེས་ནི། །ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་བློས་སྦྱར་བྱ། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །རྣམ་པར་དག་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡིན། །གཅིག་གིས་ཀྱང་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས། །གཅིག་གིས་ཀྱང་ནི་ཐམས་ཅད་མཐོང༌། །ཇི་སྙེད་མང་པོ་བཤད་བྱས་ཀྱང༌། །དེ་ལ་དྲེགས་པ་སྐྱེ་བ་མེད།2

།ཅེས་
གསུངས་ཏེ། ངའོ་སྙམ་པའི་གཞི་བདག་ལ་རང་བཞིན་བཙལ་བས་མ་རྙེད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཆོས་གཞན་ཀུན་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་གསུངས་པས། རིམ་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ་བདག་མེད་ཚུལ་ཡང་ཆོས་དང་གང་ཟག་མཚུངས་པར་གསུངས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཕུང་པོའ་རྒྱུ་འབྲས་གསུངས་པ་ལ་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པར་ ིརང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་ལྟར་ཡོད་ན་རྒྱུ་འབྲས་གཏན་མི་རུང་བར་རིགས་པས་གཏན་ལ་དབབ་ལ་དེ་ནས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་དང་རེག་ཚོར་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཆེས་འཐད་དོ་སྙམ་དུ་སྣང་ཕྱོགས་ཀྱི་ངེས་པ་དང་སྟོང་ཕྱོགས་ཀྱི་ངེས་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་གི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བའི་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ལ་བློ་སྦྱང་བར་བྱའོ། །ཕུང་པོ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དགུའི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞི་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

གསུམ་པ་ཁམས་ལ་ཆོས་བདག་དགག་པ་ལ་གསུམ། རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་གཞུང་བཤད་པ།
ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་སྨྲས་པ་ཁམས་རྣམས་ནི་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་འདི་ནི་ཁམས་དྲུག་པའོ། །ཞེས་ས་ཆུ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའ་རྣམས་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་དང༌། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྲ་གཤེར་དྲོ་ཞིང་གཡོ་བ་མི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡང་བསྟན་ལ། རང་བཞིན་མེད་ན་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་མི་རིགས་པས་མཚན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཁམས་རྣམས་རང་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༢༤༧ ཕྲེང་།
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༩༩ ཕྲེང་། ༨

112 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

བཞིན་གྱིས་ཡོད་ལ་དེ་ལྟ་ན་ཁམས་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་ཁམས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་གཞན་གཉིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡོད་ནའང་དེ་དག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །ཇི་ལྟར་མེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་གཉིས། ཁམས་དྲུག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་ལྟ་བ་སྨད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ནམ་མཁའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །རིགས་པ་དེ་ཁམས་ལྷག་མ་ལ་ཡང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་མཚན་མཚོན་དགག །དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་དུ་གྲུབ་པ་དགག །བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་གཞི་དགག །མཚན་ཉིད་དགག །མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་དགག །དེས་མཚན་གཞི་ཁེགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྔ་ཕྱི་ལ་བརྟགས་ནས་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་དགག །མཚན་ཉིད་ཡོད་མེད་ལ་བརྟགས་ནས་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་དགག་པའོ།།
དང་པོ་ནི། མདོ་ལས་སའི་ཁམས་དང་པོར་གསུངས་མོད་ཀྱང་འདིར་དང་པོ་ནམ་མཁའི་
ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ན་ནམ་མཁའ་སྟོང་པར་གྲགས་ཤིང་ཁམས་གཞན་རྣམས་དེ་ལྟར་མ་གྲགས་པས་གྲགས་པའི་དོན་གྱིས་མ་གྲགས་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་སྔ་རོལ་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །འདིར་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་སུ་ཡང་མཚན་ཉིད་ལས་མཚན་གཞི་སྔ་བར་མི་འདོད་པས་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྔ་རོལ་ན་ནམ་མཁའ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གཞན་དག་མཚན་ཉིད་ལས་མཚན་གཞི་སྔ་བར་མི་འདོད་པས་དེ་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་ནི་མི་སྒྲུབ་བོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འདི་ནི་བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་གལ་ཏེ་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྔ་རོལ་ན་ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་ན་ནི། དེ་ལ་ནམ་མཁའ་འདི་ཡི་མཚན་ཉིད་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡང་རིགས་པ་ཞིག་ན། ཞེས་སྔ་ཕྱི་བ་དེ་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་རིགས་ལ་མེད་ན་མི་རིགས་ཞེས་ཕྱི་མ་འཐད་ན་སྔ་མ་དེའི་ཁྱབ་བྱེད་དུ་བསྟན་ནས་ཁྱབ་བྱེད་འགོག་པའོ། །དེ་ཡང་མདོ་ནས་མི་སྒྲིབ་པ་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ཙམ་ཞིག་རང་ཡང་འདོད་པས་ཕ་རོལ་པོས་མཚན་གཞི་ནམ་མཁའ་ལ། མི་སྒྲིབ་པ་མཚན་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་གསུངས་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་མཚོན་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་སྔ་

རབ་བྱེད་ལྔ་པ་ཁམས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 113

ཕྱི་དེ་ཡོད་དགོས་ཞེས་སྟོན་པའོ། །དེ་ལྟར་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་མཚན་ཉིད་འཇུག་པའི་དུས་ནི་གསུམ་དུ་ངེས་ལ་དུས་མཉམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་མཚན་ཉིད་བཅས་ལ་མིན་ཞེས་པར་འགོག་ཅིང༌། མཚན་ཉིད་སྔ་ཞིང་མཚན་གཞི་ཕྱི་བ་ལ་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་དང་དེ་ལས་བཟློག་པ་ལ་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་གཉིས་ཕྱི་མ་འགོག་དཀའ་སྟེ། འཇུག་གཞི་སྔར་ཡོད་པ་ལ་འཇུག་པ་པོ་ཕྱིས་འཇུག་པའི་དོགས་པ་ཆེ་ལ་འཇུག་ས་སྔར་མེད་པར་ངེས་ན་སྔར་ཞུགས་པར་འཛིན་པ་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྔ་རོལ་དུ་མཚན་གཞི་ནམ་མཁའ་ཡོད་པ་ཙམ་འགོག་པར་མཛད་དོ། །གལ་ཏེ་སྒྲིབ་ཐོགས་མེད་པ་ནམ་མཁའ་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་འཇུག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་དུས་གཞན་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་མི་འཐད་པས། མཚན་ཉིད་དེ་ལས་སྔ་རོལ་ཏུ་མཚན་གཞི་ནམ་མཁའ་ཡོད་པ་ལ་འཇུག་དགོས་ན། ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་སྒྲིབ་ཐོགས་མེད་པའི་སྔ་རོལ་ན་འཇུག་གཞི་ནམ་མཁའ་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་གང་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་སྒྲིབ་ཐོགས་མེད་པ་ལས་ནམ་མཁའ་སྔ་བར་གྱུར་ན་དེའི་དུས་ན་མཚན་ཉིད་དེ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་ནམ་མཁའ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་དོན་འགའ་ཡང་གཞུང་ལུགས་གང་ནའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་ནི་ཡོད་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཡང་མཚན་གཞི་ལ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་ཡོད་པས་མཚན་གཞི་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྔ་རོལ་ན་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་དེ་གང་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་གཞི་མེད་པས་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་མེད་དོ། །འདི་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྔར་རོལ་ན་མཚན་ཉིད་མེད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་ཡོད་སྙམ་པ་འགོག་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་གསུམ་ལས་མི་
འདའ་ལ་དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི་མི་འཇུག་སྟེ། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་སྲིད་པས་གཞི་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པའི་དོན་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོས་མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པར་གྲུབ་པ་ལ་སླར་ཡང་

114 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། དེ་ལྟར་གྲུབ་ཀྱང་མཚན་ཉིད་འཇུག་ན་ནི་རྟག་ཏུ་མཚན་ཉིད་འཇུག་པས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་མཚན་ཉིད་སྒྲིབ་མེད་ལ་སོགས་པ་དེ་མཚན་གཞི་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ལ་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་མི་འགལ་ཡང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ལ་མི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དུས་མཉམ་པ་ལ་ལྟོས་པ་མི་རིགས་པ་མང་དུ་གསུངས་པས་མཚན་མཚོན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དུས་མཉམ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པས་མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དོ། །འདི་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ན་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་དང༌། རང་ཉིད་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་ངོ་བོར་ཡོད་དགོས་པས་དེ་ལྟ་ན་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་གཞན་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་པའོ། །དེས་ན་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་རག་ལས་ན་དུས་ནམ་ཡང་རག་མི་ལས་པ་མི་སྲིད་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པ་དང་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ལས་གཞན་པ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ལས་ལོག་པ་ནི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་དང༌། ཡོད་པ་ལས་ལོག་པ་ནི་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་འོས་
པ་ལས་1
སྐྱེས་བུ་ནི་སྲོག་གི་རྫས་ལ་ལྟོས་ནས་མཚན་ཉིད་མེད་ལ། ལུས་ཀྱི་རྫས་ལ་ལྟོས་ནས་
མཚན་ཉིད་ཡོད་ཅེས་རྣམ་གྲངས་ལས་མཚན་ཉིད་ཡོད་མེད་དུ་སྨྲ་ནའང་སྔར་སོ་སོ་བ་སུན་ཕྱུང་བ་ལས་མི་འདའོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཅི་སྟེ་ཡང་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
བཀག་ཀྱང་ཚོགས་པ་བཀག་པས་ཡ་གྱལ་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་མཚན་གཞི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཚེ་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་མཚན་གཞི་རང་གཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མཚན་གཞིར་གཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲིབ་ཐོགས་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བསྟན་ན། དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མི་འཐད་ལ་དེ་ལྟ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་གཞི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་གང་གིས་འགྲུབ་པར་འཐད།
1 ཞོལ། ཤོག ༨༠ ན ༥ འོས་པ་བས་ གཙང་། ཤོག ༨༠ ན ༥ འོས་པ་པས་

རབ་བྱེད་ལྔ་པ་ཁམས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 115

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་བཀག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་བཀག་
པས་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ལ་དེ་ལྟ་ན་མཚན་གཞི་ཡང་ཡོད་དོ་སྙམ་ན། མཚན་ཉིད་མི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མཚན་གཞི་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་དེ་ཡི་ཚེ་མཚན་གཞི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ན་དེར་མ་ཟད་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་མཚན་གཞི་བཀག་ཀྱང་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་མི་འཐད་དོ།།
གསུམ་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟགས་པ་ན་མཚན་ཉིད་འཇུག་པར་མི་
འཐད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞི་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྔར་བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་མཇུག་བསྡུས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཡང་
མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ལྟ་ནའང་དངོས་པོའ་རང་བཞིན་གྱི་ནམ་ ིམཁའ་ནི་ཡོད་ལ་དེ་ལྟ་ན་མཚན་གཞིའམ་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་གཞན་སྡེ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པས་ནམ་མཁའ་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་སྨྲ་ལ་རང་སྡེ་ལ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་ནམ་མཁའ་དངོས་པོར་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་སྒྲིབ་པ་སྟེ་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་བཀག་པ་ལ་ནམ་མཁར་འདོད་པར་ནི་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་འདྲ་མོད་ཀྱང༌། ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཡིན་ན་གཞན་ལ་གོ་འབྱེད་པ་མི་རུང་བས། ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལ་གོ་འབྱེད་པར་བྱེད་པས་དོན་བྱེད་ནུས་པའོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ནམ་མཁའ་དངོས་པོར་འདོད་དོ། །ནམ་མཁས་གོ་ཕྱེ་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་གཟུགས་ཅན་གཞན་ལ་གོ་ཕྱེ་བ་ནི་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་ཅན་གཅིག་ཡུལ་གཞན་དུ་གོ་ས་འཕོས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་ནམ་མཁས་ཕྱེ་བ་མེད་དོ། །གོ་བཀག་པ་ཡང་གཟུགས་ཅན་གཅིག་ཡོད་པའི་གོ་སར་གཟུགས་ཅན་གཞན་མི་ཚུད་པས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གོ་བཀག་ལ། དེར་གཟུགས་ཅན་གཞན་ཚུད་པ་ལ་སྔ་མ་གཞན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་གོ་ཕྱེ་ན་འགྲོ་འོང་ཁས་བླང་དགོས་སོ། །རིགས་པ་དེ་དག་དང་རྟག་པ་དང་དངོས་པོ་གཞི་མཐུན་པ་ལ་གནོད་པ་སྟོན་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་དངོས་

116 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པོ་ཡིན་པ་མ་བཀག་པར། ནམ་མཁའ་མཚན་གཞི་དང་སྒྲིབ་ཐོགས་མེད་པ་མཚན་ཉིད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པར་ནི་བསྟན་ཟིན་ལ། མཚན་གཞི་དང་མཚན་ཉིད་དུ་མ་གཏོགས་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ནམ་མཁའ་དངོས་པོར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་བཀག་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་བཤད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཁམས་ལྷག་མ་ལ་ཡང་སྦྱར་དགོས་པ་ལ་དགོངས་སོ།།
རང་སྡེ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་གཞན་ནི་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དངོས་
མེད་དུ་འདོད་པས་དེ་འདྲ་བའི་དངོས་མེད་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དོ་སྙམ་ན། ནམ་མཁའ་ནི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ལ་བཞག་གོ །གལ་ཏེ་གཟུགས་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་དེའི་ཚེ་བར་སྣང་ལྟ་བུར་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་བཀག་ཙམ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ཡང་སྔར་བཤད་པའི་རིགས་པས་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་གང་གི་དངོས་པོ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རི་བོང་གི་རྭའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རི་བོང་གི་རྭ་མེད་པའི་དགག་པ་དེ་རི་བོང་གི་རྭའི་དངོས་པོ་མེད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་དག་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་དགག་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་སྨྲ་བར་རིགས་སྙམ་ན། དེ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་དངོས་པོ་ཙམ་མི་སྲིད་ན་བུམ་པའི་དངོས་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་མི་སྲིད་པ་བཞིན་དུ། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་ཙམ་མི་སྲིད་ན་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དངོས་མེད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་མི་སྲིད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་རྟོག་པར་བྱེད་པ་པོ་ཁྱོད་ནི་ཡོད་ལ་དེ་ཡི་ཕྱིར་
བརྟག་བྱ་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་གང་གིས་དངོས་དང་དངོས་མེད་ཤེས་ཤིང་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་པོ་ནི་གསུམ་ལས་མི་འདའ་ལ་དེ་ཡང་དངོས་པོར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ནི་མཚན་གཞི་ཞེས་པ་དང་དངོས་མེད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ནི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཞེས་པ་དེར་བཀག་ཟིན་པས་མི་འཐད་དོ། །དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་པ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་ཕུང་སུམ་གྱི་རྟོག་པ་པོ་ཡང་མེད་པས་རྟོག་པར་བྱེད་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང༌། གང་ཞིག་དངོས་རྣམས་དངོས་མེད་ཤེས་པ་དེ། །ནམ་ཡང་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཆགས་མི་འགྱུར། །གང་ཞིག་ནམ་ཡང་དངོས་ཀུན་ཆགས་མེད་པ། །དེ་ནི་ཏིང་

རབ་བྱེད་ལྔ་པ་ཁམས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 117

འཛིན་མཚན་མ་མེད་ལ་རེག1

།ཅེས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་དེ་དཔྱོད་པ་པོ་
ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་བདེན་པར་མི་འཛིན་པར་གསུངས་ཤིང༌། གང་དག་ཆོས་རྣམས་སྟོང་ལ་སེམས་བྱེད་པའི། །བྱིས་པ་དེ་དག་ལམ་ངན་ཞུགས་པ་ཡིན། །ཆོས་རྣམས་སྟོང་པར་ཡི་གེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །དེ་དག་ཡི་གེ་མེད་པར་ཡི་གེས་བསྟན། །གང་དག་ཞི་ཞིང་རབ་ཞིའི་ཆོས་སེམས་པའི། །སེམས་པ་དེ་ཡང་ནམ་ཡང་འབྱུང་མ་ཡིན། །སྤྲོས་ཀུན་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་བསམ་ཡས་རྟོགས་པར་གྱིས།2

།ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་དག་ཆོས་
རྣམས་ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་པ་ལམ་ངན་པར་ཞུགས་པར་སྟོན་པ་མིན་གྱི། གང་དག་ཞི་ཞིང་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཀག་པའི་སྟོང་པ་ལ་སེམས་པར་བྱེད་མཁན་བདེན་པར་འཛིན་པ་ལམ་ངན་པར་ཞུགས་པར་སྟོན་ནོ། །དེ་ཡང་ཡི་གེ་མེད་པར་ཞེས་པས་ནི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྟོན་མཁན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཡང་བདག་མེད་དུ་སྟོན་པར་བཤད་དེ་དངོས་མེད་ལ་བདེན་པ་འགོག་མཁན་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཁུངས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་ནི་དངོས་
པོ་དང་དངོས་མེད་དང་མཚན་གཞི་དང་མཚན་ཉིད་བཞི་པོ་གང་དུ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་སྔར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཇུག་པ་བསྡུས་སོ། །བོད་ལ་གྲགས་པའི་མཚོན་བྱ་ལ་འདི་དང་རྒྱ་གཞུང་གཞན་མང་པོ་ལས་མཚན་གཞི་ཞེས་འབྱུང་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐད་དོད་ཀྱང་གཅིག་པས་མཚན་མཚོན་གྱི་སྦྱོར་བ་གཅིག་ལ་མཚན་གཞི་དང་མཚོན་བྱ་འགལ་བར་སྨྲ་བ་ཡང་མི་འཐད་ལ། གཞན་དག་སྔ་མ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་ཅེས་སྨྲ་བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་སྒྲུབ་གཞི་གསུམ་ཡོད་པ་ལྟར་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་མཚོན་པ་ལ་ཡང་བྱར་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་བརྗོད་བྱ་ལ་ཡང་གསུམ་བྱ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྐད་དོད་གཅིག་ཡིན་པས་དོན་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ན་ཅིག་ཤོས་ཡིན་པར་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་ནི་དུ་མ་ཞིག་སྣང་ངོ༌།།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༡༠༩ ཕྲེང་། ༡ ནང་དུ་དྲངས་པ་ལས་མདོར་མ་རྙེད།
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༣ ཤོག ༣༥༦ ཕྲེང་། ༡༤

118 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གཉིས་པ་ནི། ས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ལྔ་པོ་ནམ་མཁའ་ལས་གཞན་གང་དག་ལྷག་མར་
གྱུར་པ་དེ་དག་ཀྱང་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པར་དངོས་པོ་དངོས་མེད་དང་མཚན་གཞི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང། ས་ཁམས་མཚན་ཉིད་སྔ་རོལ་ན། །ས་ནི་ཅུང་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེ་ཕྱིར་ས་ཁམས་དངོས་པོ་མིན། །ཞེས་སྦྱར་ཏེ་གཞན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྦྱར་རོ། །ཆོས་མངོན་པ་ལས་ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་ཕུང་པོ་རྣམས་རྒྱུ་འབྲས་དང༌། ཁམས་དྲུག་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་པ་རྣམས་གསུངས་ཀྱི། བདེན་འཛིན་གསུམ་ག་ཡང་ཆོས་གསུམ་ག་ལ་སྐྱེ་བས་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཡང་ཆོས་གསུམ་ག་ལ་སྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ངེས་པ་ནི་མིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་བཞི་པོ་དེར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་མ་
རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་ཉམས་པས། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པར་ལོག་པར་ལྟ་བ་གོམས་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བའི་ལམ་ཐར་པ་དང་མཐུན་པར་འགྲོ་བ་ལས་ཉམས་པའི་བློ་ཆུང་གང་དག །བློ་ཞན་པས་རྟེན་འབྱུང་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པ་མ་རྟོགས་པ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་སྟེ་རྟག་པ་དང་མེད་པ་སྟེ་ཆད་པར་ལྟ་བས་བློའ་མིག་བསྒྲིབས་པ་དེ་དག་གིས་ནི། བལྟ་བར་བྱ་བའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཉེ་བར་ཞི་ཞིང་ཞི་ ིབའི་མཚན་ཉིད་ཅན་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ལོག་པའི་ངོ་བོ་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་མི་མཐོང་ངོ༌། །བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་མེད་ན་རྒྱལ་བས་ཕལ་ཆེར་དེ་དག་ལ་བརྩམས་ནས་ཆོས་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་བརྩད་པའི་ལན་དུ། ཁོ་བོ་ཅག་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་བསལ་བ་སྟོན་གྱི་དེ་དག་མེད་ཅེས་མི་སྨྲ་བས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །གང་དག་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་ལྟ་བ་ལ་ནི་ཆོས་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ་ལྟ་བ་དེ་དག་དང་ལྡན་ན་མྱང་འདས་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དེ་རབ་བྱེད་གསུམ་གའི་རྩོད་སྤང་ངོ༌།།
གཉིས་པ་ནི། ཁམས་དྲུག་ལ་མཚན་མཚོན་དང་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་བཀག་

རབ་བྱེད་ལྔ་པ་ཁམས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 119

པ་ཡང་རྟོག་གེ་ཙམ་གྱིས་མིན་གྱི་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་གིས་གྲུབ་པ་དང༌། རབ་བྱེད་འདི་1

ས་ཁམས་

ལ་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་བཀག་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱོགས་ཙམ་བརྗོད་ན། ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་ལྟ་བ་ལ་གནས་པར་མི་བྱ་བ་ནི་སྔར་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་དྲངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་ཚངས་པ་ཁྱད་པར་སེམས་ཀྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང༌། ནང་གི་སའི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་སའི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པ་དང་གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་པ་དང་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་འདི་ལྟ་སྟེ་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་དེ། །ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་མེད། །དེ་ཕྱིར་དེ་ཡིས་དེ་རྟོགས་པས། །འཇིག་རྟེན་ཆོས་ཀྱིས་མི་གོས་སོ།2

།ཞེས་དང༌། འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པ་ལས་ཀྱང༌། བུ་མོ་ཁམས་དག་ཇི་ལྟར་བལྟ་བར་བྱ། བུས་མོས་སྨྲས་པ་འཇམ་དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་གསུམ་བསྐལ་པས་བསྲེགས་པ་ན་ཐལ་བ་ཡང་མེད་པ་ལྟར་རོ།3

།ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རབ་བྱེད་འདི་ཡི་རིགས་པ་རྣམས་ནི་
གསུང་རབ་དེ་དག་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་རྣམས་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞི་དང་བྲལ་བར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ལྟ་བའི་མིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་མིག་དེ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱའོ།།གསུམ་པ་ནི། ཁམས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མཚོན་དང་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་གསུངས་པ་ལ་མིང་
གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་མིན་པར་རང་གི་ངོ་བོའ་དབང་གིས་ཡོད་ན་མཚན་མཚོན་ ིལ་སོགས་པར་གཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་ངེས་པར་བྱ། དེ་ནས་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ལ་མཚན་མཚོན་དང་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་དུ་འཇོག་པ་ཆེས་འཐད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྣམས་ངེས་པར་བྱའོ། །ཁམས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྔ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

1 ཞོལ། ཤོག ༨༣ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༨༣ བ ༤ རབ་བྱེད་འདིས་ཁམས་
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༩ ཤོག ༩༥ ཕྲེང་། ༢༠
3 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༦ ཤོག ༦༢༡ ཕྲེང་། ༡༩

120 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟེན་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཡོད་པ་དགག །མཚན་ཉིད་སྐྱེ་འཇིག་
གནས་པ་ཡོད་པ་དགག །རྒྱུ་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་སྨྲས་པ་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་དེའི་རྟེན་ཅན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། དགེ་སློང་དག་བྱིས་པ་སོ་སོའ་སྐྱེ་བོ་ ིཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་བཏགས་པར་ལྷུང་བ་ནི་མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ནས་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་མངོན་པར་ཞེན་པར་གྱུར་ནས་འདོད་ཆགས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཆགས་པར་གྱུར་ནས་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཆགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ནའང་དེ་ལྟར་ནི་མེད་དོ། །འདི་ལ་གསུམ། འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག །བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་མཇུག་བསྡུ་བ། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཡང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྔ་ཕྱིར་འབྱུང་བ་དགག །ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྔ་རོལ་ན་ཆགས་པ་ཡོད་མེད་དགག །ཆགས་པའི་སྔ་རོལ་ན་འདོད་ཆགས་ཡོད་མེད་དགག་པའོ།།
དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ཚུལ་གསུམ་ལས་མི་འདའ་ལ་དེ་ཡང་
ཆགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཡོད་པ་ནི་འོག་ཏུ་འགོག་པས་འདིར་ཆགས་པ་སྔར་ཡོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཡོད་དམ་ཕྱིས་ཡོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཡོད་བརྟག་གྲང༌། གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྔ་རོལ་ན་འདོད་ཆགས་མེད་པ་སྟེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆགས་པ་གཅིག་ཡོད་ན་ནི་ཆགས་པ་སྔར་ཡོད་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་ཆགས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་སྔར་ཆགས་པ་ཡོད་པ་ན་ཕྱིས་འདོད་ཆགས་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་པ་ཞིག་ན། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་ཆགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་མེད་དེ་གཞན་དུ་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་སྲེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་

རབ་བྱེད་དྲུག་པ་ཆགས་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 121

ངོ༌། །ཆགས་པ་ནི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་སམ་གང་ཟག་སྟེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཆགས་པ་སྔར་ཡོད་པ་ན་ཕྱིས་འདོད་ཆགས་ཡོད་པ་མི་འཐད་ན་ཆགས་པ་སྔར་མེད་པར་ཕྱིས་ཡོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཚེ་ཆགས་པ་སྔར་ཡོད་པ་ན་ཕྱིས་འདོད་ཆགས་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་ན་སྔར་ཆགས་པ་ཡོད་པར་མ་གྱུར་པ་ན་འདོད་ཆགས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཞེས་པ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཤིང་ཐོག་མེད་པར་དེའི་སྨིན་པ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་དུ་འདོད་པ་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་འགོག་པའི་སྐབས་ནས་འཆད་པས་འདི་ནི་ཆགས་པ་འདོད་ཆགས་ལས་ཕྱི་ན་རྟེན་མེད་པར་སྟོན་པའོ།།
འདི་ལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྔ་རོལ་ན་ཆགས་པ་འདོད་
ཆགས་མེད་པ་སྟེ་དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་ཆགས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཆགས་པ་ཡོད་ན་འདིའི་འདོད་ཆགས་འདིའོ་ཞེས་འཐད་ལ། ཆགས་པ་མེད་ན་དེ་སུའི་འདོད་ཆགས་སུ་འགྱུར་ཏེ་གཞི་མེད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་མི་འཐད་པས། ཆགས་པ་མེད་ན་འདོད་ཆགས་མི་འཐད་དེ་1

ཞེས་ཚིགས་བཅད་དང་པོས་ཆགས་པ་སྔར་མེད་ན་འདོད་ཆགས་
ཡོད་པ་མི་འཐད་པ་བསྟན་པར་འཆད་དོ། །དེ་ནས་ཆགས་པ་ཡོད་ན་འདོད་ཆགས་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། ཆགས་པ་ཡོད་པར་གྱུར་ན་ཡང༌། །འདོད་ཆགས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར།2

།ཞེས་བཏོན་
ནས་ཆགས་པ་སྔ་ན་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཆགས་པར་མི་བྱེད་པས་འདོད་ཆགས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ་གཞན་དུ་ན་འགའ་ཡང་འདོད་ཆགས་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཆགས་པ་ཡོད་ནའང་འདོད་ཆགས་མི་འཐད་དོ་ཞེས་འཆད་དེ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་ཡང་ཆགས་པ་ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་དེ་བཞིན་དུ་འདོན་ནོ། །ཆགས་པ་སྔར་ཡོད་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་འགོག་པར་འདྲ་མོད་ཀྱང་གཞུང་གོང་འོག་གང་གིས་འགོག་མི་འདྲ་བ་ནི་ཆགས་པ་ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་དགག་སྒྲ་འདོན་མི་འདོན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་གཅིག་བྱུང་བའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཆགས་པ་སྔ་རོལ་ཏུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་བཀག་མོད་ཀྱི་

1 ཞོལ། ཤོག ༨༦ ན ༤ མི་འཐད་དོ་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༩ ཕྲེང་། ༡༦

122 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཆགས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཆགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་འདོད་ཆགས་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་མེད་གཉིས་ལས་མི་འདའ་ལ་འདོད་ཆགས་སུ་མ་ཟད་ཆགས་པ་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་ནི་སྔ་རོལ་ཏུ་ཡོད་མེད་ཀྱང་འདོད་ཆགས་ལ་ཆགས་པ་སྔ་རོལ་དུ་ཡོད་མེད་དཔྱད་ནས་བཀག་པའི་རིམ་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཆགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །མཚུངས་ལུགས་ནི་འདོད་ཆགས་སྔར་ཡོད་པ་ན་ཆགས་པ་ཕྱིས་ཡོད་པར་རྟོག་ན། གལ་ཏེ་ཆགས་པའི་སྔ་རོལ་ན། །ཆགས་མེད་འདོད་ཆགས་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་པ་ཡོད། །འདོད་ཆགས་ཡོད་ན་ཆགས་ཡོད་འགྱུར།1

།ཞེས་སྦྱར་ལ་དགག་སྟེ་ཆགས་པ་ལས་འདོད་
ཆགས་སྔ་ན་རྟེན་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་འདོད་ཆགས་སྔ་རོལ་དུ་མེད་པར་ཆགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་ན་ལྷན་ཅིག་པ་འོག་ཏུ་འགོག་པས་ཆགས་པ་སྔ་ལ་འདོད་ཆགས་ཕྱི་བར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟ་ན། འདོད་ཆགས་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ནའང༌། །ཆགས་པ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར།2

།ཞེས་སྦྱར་ཏེ། ཆགས་པ་སྔ་ན་དགྲ་བཅོམ་ལ་ཡང་ཆགས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་
ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཚིགས་བཅད་དང་པོའ་རྐང་པ་གསུམ་པས་བསྟན་པ་ལྟར་ཡིན་ ིཔའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་རྐང་པ་བཞི་པ་གཏོང་སྟེ། འདོད་ཆགས་སྔ་ན་འདོད་ཆགས་འདིས་འདི་ཆགས་སོ་ཞེས་འཐད་ལ་འདོད་ཆགས་མེད་ན་གང་གིས་དེ་ཆགས་པར་གྱུར། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཆགས་པར་མ་བྱས་ཀྱང་ཆགས་ན་འགའ་ཡང་མ་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་བས་འདོད་ཆགས་མེད་ན་ཆགས་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ།།
འདོད་ཆགས་ཡོད་ན་ཆགས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། འདོད་ཆགས་ཡོད་པར་གྱུར་
ནའང༌། །ཆགས་པ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར།3

།ཞེས་བཏོན་ནས་ཆགས་པ་ཕྱིས་ཡོད་ན་འདོད་ཆགས་དེས་ཆགས་པར་མ་བྱས་པར་འགྱུར་བས་འདོད་ཆགས་ཡོད་ནའང་ཆགས་པ་མི་འཐད་དེ་4

ཞེས་
འཆད་དེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་ཡང་རྐང་པ་གཉིས་པོ་དེ་དེ་བཞིན་དུ་འདོན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྱུར་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༩ ཕྲེང་། ༡༤
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༩ ཕྲེང་། ༡༦
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༩ ཕྲེང་། ༡༦
4 ཞོལ། ཤོག ༨༧ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༨༦ བ ༡ མི་འཐད་དོ་

རབ་བྱེད་དྲུག་པ་ཆགས་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 123

རྙིང་གི་གཞུང་ལ་དེ་གཉིས་ལ་དགག་སྒྲ་སྦྱར་བ་ནི་མི་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་འགྱུར་བཅོས་པར་སྣང་ངོ༌། །འདིར་གལ་ཏེ་ཆགས་པའི་སྔ་རོལ་ཞེས་པའི་རྐང་པ་དྲུག་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་འབྱུང་བ་ནི་ཆགས་པ་ལ་ཡང་རིམ་པ་མཚུངས་པར་གསུངས་པའི་འདོན་པ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་པས་གཞུང་དངོས་མིན་ཏེ། སྔར་བཤད་པ་དང་མ་བཤད་པའི་གཞུང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཕགས་པ་རང་གིས་དངོས་སུ་སྦྱར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་ཚིག་ཚེགས་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ་དངོས་སུ་སྦྱར་ན་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འགྱུར་རྙིང་ལས་རྐང་པ་དྲུག་པོ་དེ་དང་དེའི་མཇུག་ཏུ། འདོད་ཆགས་ལ་ཡང་ཆགས་པ་ནི། །ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རིམ་པ་མཚུངས།1

།ཞེས་རྐང་པ་བརྒྱད་གཞུང་གི་ཁྲོད་དུ་བྲིས་པ་ནི་མི་ལེགས་ཏེ།
འགྱུར་རྙིང་ཉིད་ལས་རྩ་ཤེ་ལ་ཚིགས་བཅད་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་དགུ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བས་གཞན་ཞིག་གིས་བསྲེ་བསླད་བྱས་པར་མངོན་ནོ། །འདོད་ཆགས་ལ་ཡང་ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་གཞུང་དུ་བྱེད་པ་ནི་འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྔར་འདོད་ཆགས་ལ་ཆགས་པ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ནས་བཀག་པ་དེ་ཆགས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ཡོད་མེད་ལ་ཡང་སྦྱོར་ཅིག་ཅེས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་མ་ངེས་པར་སྣང་བས་གཞུང་ལ་བསྲེ་བསླད་བྱས་པའོ།།
དེས་ན་བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་རུ་ཡང་འདི་གཉིས་བྲིས་མོད་ཀྱང་འགྲེལ་པ་དེར་དེ་ལ་བཤད་པ་ཡང་
མེད་ལ། ཆགས་པ་ཡོད་པར་གྱུར་ན་ཡང༌། །ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྡུའི་འགྲེལ་པ་དང༌། འདོད་ཆགས་ཡོད་པར་གྱུར་ན་ཡང༌། །ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྡུའི་ཚིག་གཉིས་ཤིན་ཏུ་འདྲ་བར་ཡོད་པ་ལ་ཕྱི་མའི་ཚིག་གི་བར་དུ་དེ་གཉིས་གཅིག་གིས་བཙུད་སྣང་བས་མ་དག་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་དང་དེའི་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་སུ་ཡང་དེ་གཉིས་བཙུད་སྣང་མོད་ཀྱང་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀས་དེ་ལ་བཤད་པ་བྱས་པ་མེད་ལ་དོན་ཡང་མི་འགྲིག་པ་གཅིག་གི་སྐབས་སུ་བཙུད་སྣང་ངོ༌། །ཚིག་གསལ་དུ་ནི་དེ་གཉིས་མེད་དོ། །ག་ལས་འཇིག་མེད་དུ་དེ་གཉིས་རྩ་བར་བྱས་ནས་དེ་ལ་བཤད་པ་ཡང་བྱས་སྣང་བས་ནི་རྩོམ་མཁན་དེ་ཡི་རང་རྟགས་ཆེན་པོ་བསྟན་སྣང་ལ་བཙུན་པ་འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང་ཞེས་བརྒྱ་པའི་ལུང་ཡང་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པས་ཀླུ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༩ ཕྲེང་། ༡༧

124 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

སྒྲུབ་ཀྱི་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་ནི་མི་རིགས་པའི་གཏམ་མོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྔར་བཤད་པའི་སྐྱོན་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་གཉིས་སྔ་ཕྱིར་
ཁས་བླངས་པ་ལ་ཡོད་ནའང་འདིར་ནི་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཁོ་ནར་འབྱུང་སྟེ། སེམས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སེམས་ཆགས་པར་བྱས་ལ་དེ་ཡང་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འདི་དགག་པ་ལ་གཉིས། ལྟོས་པ་མེད་པས་ལྷན་ཅིག་པ་དགག་པ་དང༌། གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་ལྷན་ཅིག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་ནི་ཆགས་པ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་ལྷན་ཅིག་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་ན་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་མི་འབྲལ་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་སྔ་ཕྱི་བ་དང་དུས་མཉམ་པ་གང་རུང་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང་ཁྱབ་བྱེད་འགོག་པ་ན་སྔ་ཕྱི་བ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་སྲིད་པས་དགག་པར་སླ་ལ། དུས་མཉམ་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་ན་མི་ཁེགས་སོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་ན་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་འབྲེལ་བ་དགག་ནུས་པས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པས་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་མེད་པར་འགྲུབ་པོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་ལྷན་ཅིག་སྤྱིར་དགག །ཐ་དད་ལ་ལྷན་ཅིག་བྱེ་
བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷན་ཅིག་པར་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་དེ་དག་རང་བཞིན་གཅིག་གམ་རང་བཞིན་ཐ་དད་བརྟག་གྲང༌། རེ་ཞིག་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་ལྷན་ཅིག་ཉིད་མེད་དེ་བ་ལང་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་བ་ལང་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་ལྷན་ཅིག་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་པ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྣང་མུན་དང་འཁོར་འདས་ཐ་དད་ལ་ལྷན་ཅིག་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་ཡིན་མིན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྙོམས་སོ། །སངས་རྒྱས་སྐྱངས་ཀྱིས་ཐ་དད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལྷན་ཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འགོག་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་ན་སོ་སོར་བྲལ་བ་ཡིན་ལ་ལྷན་ཅིག་ནི་སོ་སོར་མ་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་རིགས་པའོ། །དེས་ན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་རུང་ངོ༌། །མི་རུང་བཞིན་དུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྟོག་པ་འགོག་པ་ནི་གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་

རབ་བྱེད་དྲུག་པ་ཆགས་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 125

པ་གཉིས་གཅིག་པུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྟོག་ན་གྲོགས་མེད་པའི་བ་ལང་ལ་སོགས་པ་གཅིག་པུ་ཡང་ལྷན་ཅིག་པ་དེར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་ཡང་ལྷན་ཅིག་ཡིན་ན་བ་ལང་ལ་སོགས་པ་གྲོགས་མེད་པར་སོ་སོར་གནས་པ་ཡང་ལྷན་ཅིག་པ་དེར་འགྱུར་རོ། །གོང་མས་ལྷན་ཅིག་མི་རུང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་འོག་མས་ལྷན་ཅིག་ཡིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པས་ལྷན་ཅིག་མི་འགྲུབ་པ་དང༌། ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ན་
ལྷན་ཅིག་དགོས་པ་མེད་པ་དང༌། ཐ་དད་ལྷན་ཅིག་ལ་ལྟོས་ན་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཅིག་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་རུང་ཡང་ཐ་དད་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་འཇོག་གོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་རྟོག་ན་ཅི་གོ་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་དག་ཕན་ཚུན་དུ་མི་ལྟོས་པའི་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རམ་དེས་ན་སྟེ་དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ཕན་ཚུན་མི་ལྟོས་པར་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པའི་བ་ལང་དང་རྟ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མཐོང་བ་བཞིན་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་དུ་མཐོང་བའི་ཐ་དད་པ་ཡང་མིན་པས་དེ་གཉིས་ལ་ལྷན་ཅིག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དོ། །འདི་ཡང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་རྣམས་དང་མགོ་མཚུངས་བྱེད་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཡང་ཐ་དད་པར་མ་གྲུབ་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་འཐད་པས་འདོད་ཆགས་
དང་ཆགས་པ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་དེ་ཁྱོད་འདོད་ན་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་ཕ་རོལ་པོ་ལ་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་དག་ལྷན་ཅིག་ཉིད་དུ་སྟེ་ཁོ་ནར་ནི་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་དེ་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་མི་རིགས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ལྷན་ཅིག་ཡིན་པར་རྟོག་པའི་དགོས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་འདིས་ཆགས་ལྡན་འདི་ཡུལ་འདི་ལ་ཆགས་སོ་ཞེས་འགྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་ན་དེ་འདྲ་བའི་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་པོར་བརྟགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཆགས་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་དེར་བརྟགས་པ་དོན་མེད་དེ་ཚིག་ཟིན་པ་ལ་ཆུས་འདེབས་པ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པ་དང༌། ཚིག་གསལ་གཉིས་དོན་འདྲ་བར་ཡོད་པས་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་ཡོད་པར་གྲུབ་པས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བར་དུ་ལྷན་ཅིག་བརྒྱུད་པ་དོན་མེད་ཅེས་

126 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

བཤད་པར་མི་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཅེ་སྟེ་ཐ་དད་རྐྱང་པ་ལ་འདིས་འདི་ཆགས་སོ་ཞེས་པའི་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་
དགོས་པ་དེ་གྲུབ་པར་མ་གྱུར་པས་དེ་རབ་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་པར་འདོད་པར་བྱེད་ན་ནི། ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་ལྷན་ཅིག་ཉིད་དུ་ཡང་དེ་རང་བཞིན་ཐ་དད་ལ་མི་རུང་བས་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཆགས་པའི་ཕྱིར་དེ་རབ་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཐ་དད་དུ་ཡང་འདོད་པ་ཁྱེད་ནི། གོས་ངན་པ་ལྷགས་པ་ཆེན་པོས་ཉེན་པ་བསྐུམས་ནས་སྡོད་ཅིང་བསྐུམས་དྲགས་པ་བསྲན་མི་བཟོད་པ་ན་ཡང་རྐྱོང་བར་བྱེད་པ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བཤད་པ་འདི་ཉིད་གསལ་ལོ། །འདིར་སོ་སོ་བ་ཡ་གྱལ་རེ་རེ་ལ་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་དམ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ལ་ཡོད་གྲང༌། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་གཉིས་རེ་རེ་བ་ལ་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་སོ། །འདི་ནི་འདིས་ཆགས་སོ་ཞེས་པའི་ཐ་དད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་དེ་ལ་ངོ་བོས་ཐ་དད་པ་མེད་པར་བཤད་ཟིན་པས་ངོ་བོས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་མི་འགྲུབ་ལ་དེ་མ་གྲུབ་པས་ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་པོ་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་ནི་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རེ་རེའམ་གཉིས་ཀ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའམ་ཁྱེད་ཀྱིས་རང་དགར་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་བརྟགས་ཀྱང་རུང་སྟེ། ངོ་བོས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡོད་ནས་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་པོར་འདོད་པར་བྱེད་པ་དེ་སྨྲོས་ཤིག་ཅེས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བཤད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞིགས་པ་ན་འདོད་
ཆགས་དང་ཆགས་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་པ་དུས་མཉམ་དང་ལྷན་ཅིག་མིན་པ་སྔ་ཕྱི་བ་རྣམས་མི་འགྲུབ་པས་གང་འདོད་ཆགས་པའི་གང་ཟག་དང་སེམས་དང་གང་ལ་འདོད་ཆགས་པའི་ཡུལ་དང་བྱེད་པ་གང་གིས་འདོད་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་བོ།།གསུམ་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ལ་དཔྱད་པ་ཇི་ལྟར་བྱས་པ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྡང་དང་སྡང་བ་དང་
གཏི་མུག་དང་རྨོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀུན་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་མིན་པ་སྔ་ཕྱི་བ་རིགས་པས་མི་འགྲུབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང༌། གལ་ཏེ་ཞེ་སྡང་སྔ་རོལ་ན། །ཞེ་སྡང་

རབ་བྱེད་དྲུག་པ་ཆགས་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 127

མེད་པའི་སྡང་ཡོད་ན། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེ་སྡང་ཡོད། །སྡང་ཡོད་ཞེ་སྡང་ཡོད་པར་འགྱུར།།ཞེས་སོགས་འདོན་པ་བསྒྱུར་ལ་དགག་གོ།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཆགས་པ་སོགས་བརྟག་པའི་རིགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་གིས་ཀྱང་གྲུབ་པ་དང༌། རབ་བྱེད་འདིས་གང་ཆགས་པ་དང་གང་གིས་ཆགས་པ་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱོགས་ཙམ་སྨོས་ན། ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། གཞོན་ནུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མཁས་པ་དེ་ནི་གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཆགས་པར་མི་བྱེད་ཞེ་སྡང་བར་མི་བྱེད་གཏི་མུག་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེས་ཆོས་དེ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞིང་ཆོས་དེ་མི་དམིགས་ཏེ་གང་འདོད་ཆགས་པ་དང་གང་ལ་འདོད་ཆགས་པ་དང་གང་གིས་འདོད་ཆགས་པ་དང༌། གང་ཞེ་སྡང་བ་དང་གང་ལ་ཞེ་སྡང་བ་དང་གང་གིས་ཞེས་སྡང་བ་དང༌། གང་གཏི་མུག་པ་དང་གང་ལ་གཏི་མུག་པ་དང་གང་གིས་གཏི་མུག་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་དེས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞིང་མི་དམིགས་སོ། །ཆོས་དེ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞིང་མ་དམིགས་ན་ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཆགས་པར་འགྱུར་ཏེ་མྱུར་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་འཐོབ་བོ། །མྱུར་དུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱའོ།1

།

ཞེས་གསུངས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་གང་ཆགས་པ་དང་གང་ལ་ཆགས་པ་དང་གང་གིས་ཆགས་པ་
སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་དང༌། གང་དད་པ་དང་གང་ལ་དད་པ་དང་གང་གིས་དད་པ་སོགས་རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་ཚུལ་ལྟར་ཡོད་ན། དེ་དག་གི་ཐ་སྙད་གང་ཡང་བྱར་མེད་པར་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་བྱ། དེ་ནས་དེ་དག་གི་ཐ་སྙད་ནི་ངེས་པར་ཁས་བླང་དགོས་ལ་རང་གི་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༥༤ ཕྲེང་། ༡

128 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ལ་གཞག་ཏུ་མེད་པ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཁོ་ན་ལ་དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ཆེས་འཐད་དོ་སྙམ་དུ་རྟེན་འབྱུང་གི་ངེས་པ་དྲང་བར་བྱ་སྟེ། ཆགས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་བརྟེན་ཞིང༌། །ཞེས་སོགས་སུ་འདོན་པ་བསྒྱུར་བ་འདི་ཉིད་ལྟར་ཁས་བླང་ངོ༌། །འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུའི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དྲུག་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་གནས་འཇིག་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་
པ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་སུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་སྨྲས་པ་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་འདུས་བྱས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་དེ་དག་གི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོན་པས་ཀྱང་དགེ་སློང་དག་གསུམ་པོ་འདི་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དག་སྟེ་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བར་ཡང་མངོན་འཇིག་པར་ཡང་མངོན་གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་ཡང་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་མངོན་པ་ལས། སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་རྣམས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རང་སྡེ་གོང་འོག་ཕལ་མོ་ཆེས་དེ་རྣམས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་འཇིག་གནས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལྡན་མིན་དུ་འདོད་ཅིང༌། དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བཏགས་ཡོད་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད་དོ། །སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡོད་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འདུས་བྱས་སུ་གསུངས་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་འཇིག་པའི་བྱ་བ་དང་གནས་པའི་བྱ་བ་ལ་འདོད་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་འཇིག་པར་བྱེད་པ་དང་གནས་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ལ་འདོད་དོ། །ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན་གཟུགས་ཕུང་ལྟ་བུ་གཅིག་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པ་ན་སྐྱེ་བ་སོགས་ཡིན་པས་མི་མཚོན་གྱི་རང་སྐྱེད་བྱེད་སོགས་དོན་གཞན་ཡོད་པས་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་ལ། སྔ་མ་རྣམས་

རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྐྱེ་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤས་པ། 129

ཀྱི་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་མཚོན་པ་མིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སོགས་དེ་དག་ལས་རྫས་གཞན་པ་བཀག་པ་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞིའི་ཆོས་དེ་ཉིད་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་རུང་ཞེས་བརྩད་པའི་ལན་དུ། ནོག་སོགས་འདུས་པ་དང་སྲ་བ་བ་ལང་དང་སའི་ཁམས་ལས་རྫས་གཞན་མིན་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། མཚན་མཚོན་གྱི་ཆ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ནི་རབ་བྱེད་
ལྔ་པར་བརྗོད་ཟིན་པས་འདིར་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་འགོག་པ་ལ་གསུམ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །དེས་འདུས་མ་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དགག །ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་གསུམ་ཐུན་མོང་དུ་དགག །སོ་སོར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདུས་བྱས་ཡིན་མིན་བརྟགས་ནས་དགག །རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་གང་ཡིན་བརྟགས་ནས་དགག །མཚན་ཉིད་གཞན་ཡོད་མེད་བརྟགས་ནས་དགག་པའོ།།
དང་པོ་ནི། འདིར་སྐྱེ་བ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་ན་འདུས་བྱས་སམ་འདུས་མ་བྱས་ཞིག་1

ལ་རྟོག་གྲང༌། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་འདུས་བྱས་ཡིན་ན་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་ཡང་སྐྱེ་གནས་འཇིག་
པའི་མཚན་ཉིད་རང་ལས་རྫས་གཞན་གསུམ་ལྡན་པ་སྟེ་ཚོགས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་གནས་འཇིག་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། སྐྱེ་བ་སོགས་རྫས་གཞན་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདོད་ན་ནི་ཇི་ལྟར་ན་སྐྱེ་བ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པ་འདིར་ཡང་སྦྱར་ཏེ། སྐྱེ་བ་ནི་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པས་གཟུགས་སོགས་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པར་མཚན་ཉིད་མིན་ནོ། །སྲ་བས་ས་ཡི་ཁམས་སུ་མཚོན་པ་ལ་སྲ་བ་སའི་ཁམས་ཡིན་ན་དེ་ཡི་ཁམས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་གཞན་ཡོད་དགོས་ཞེས་པའི་སྐྱོན་མི་སྟོན་ལ། སྐྱེ་བས་འདུས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༩༡ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༩༡ ན ༥ འདུས་མ་བྱས་ཤིག་ལ་

130 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

བྱས་སུ་མཚོན་པ་ལ་དེ་འདུས་བྱས་ཡིན་ན་དེར་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་གཞན་དགོས་ཞེས་སྨྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྲ་བས་ནི་རང་གི་མཚན་གཞི་སའི་ཁམས་སུ་མཚོན་པ་ན་རང་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་དུ་མཚོན་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བས་རང་གི་མཚན་གཞི་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པ་ན་རང་གི་མཚན་གཞི་ལས་རྫས་གཞན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་མཚོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་སྐྱེ་བ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ན་ནི་སྐྱེ་བ་དེ་ཇི་ལྟར་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པ་མིན་ཏེ་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །འགྲེལ་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་གསུམ་མི་འདོད་ན་དེ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འོག་ནས་འདི་འགྲེལ་པ་མཁན་གྱིས་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི་རྩ་བ་མཁན་པོས་བརྗོད་པ་མིན་པར་གསུངས་པས་ཞར་བྱུང་ངོ༌། །སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ནི་བཤད་ཚུལ་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པར་མཛད་དོ། །སྐྱེ་བ་ལ་གསུངས་པ་ནི་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་གཉིས་ཀྱང་མཚོན་པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གནས་པ་འདུས་བྱས་ན། །ཞེས་སོགས་སུ་འདོན་པ་སྤོའོ།།གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རྟོག་ན་རེ་
རེ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནམ་འདུས་པ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་བརྟག་པ་མཛད་དེ། དེའི་དོན་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པས་རེ་རེ་ནས་རིམ་གྱིས་མཚོན་ནམ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་མཚོན་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་ལ་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་གསུམ་སོ་སོ་ཡིས་ཏེ་རེ་རེ་ནས་རིམ་གྱིས་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་བྱ་བར་ནི་ནུས་པ་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་དུས་ན་གནས་འཇིག་གཉིས་མེད་ན་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང༌། གནས་པའི་དུས་ན་སྐྱེ་འཇིག་གཉིས་མེད་ན་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ལྟར་དངོས་པོ་གནས་པ་མེད་ལ། རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་གནས་ན་ཕྱིས་ཀྱང་མི་འཇིག་པ་དང་ཕྱིས་འཇིག་ན་དངོས་པོ་གཅིག་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་འགྱུར་བ་མི་རིགས་པ་དང༌། འཇིག་པའི་དུས་ན་སྐྱེ་གནས་གཉིས་མེད་ན་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་གཞིའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་མཚན་ཉིད་བཞི་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་དེ་ནས་གནས་པ་དང་དེ་ནས་རྒ་བ་དང་དེ་ནས་འཇིག་པའི་བྱ་བ་རིམ་ཅན་དུ་འཇུག་པར་འདོད་པ་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྐད་ཅིག་མར་སྨྲ་བ་ལ་གནོད་དོ་ཞེས་མདོ་སྡེ་པས་སྨྲས་པའི་ལན་དུ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྐད་ཅིག་མ་

རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྐྱེ་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤས་པ། 131

ནི་བྱ་བ་དེ་བཞི་རྫོགས་པ་ལ་བྱེད་དོ་ཞེས་མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་པར་འདིར་འགོག་གོ །དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་བཞིན་དུ་རང་རང་གི་བྱ་བ་མི་འཇུག་པ་འགལ་བས་བྱ་བ་མི་འཇུག་ན་དེ་དག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་དེ་རྣམས་འཇུག་གོ །གལ་ཏེ་ཕྱོགས་གཉིས་པ་ལྟར་སྨྲ་ནའང་མི་རིགས་ཏེ། དངོས་པོ་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་གནས་འཇིག་པ་འདུས་པ་སྟེ་ཚོགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཡང་ནི་ཇི་ལྟར་རུང་ཞེས་པ་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་འདུས་པ་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཆགས་བྲལ་དང་ཆགས་པ་དང་སྣང་མུན་བཞིན་ནོ། །ཐ་སྙད་དུ་དེ་གསུམ་གཞི་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་མི་འགལ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སམ་དོན་དམ་པར་ཡོད་ན་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གནས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་ཡང་སྡོད་དགོས་པས་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པའི་འཇིག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རང་དུས་ན་འགག་བཞིན་པའི་འཇིག་པ་ཡང་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གནས་པའི་བྱ་བ་ཡོད་པའི་དུས་སུ་འཇིག་པའི་བྱ་བ་འགལ་བ་སྣང་མུན་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །སྐྱེ་བ་དང་1

རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་
ན་སླར་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པས་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པའི་དུས་སུ་འགག་བཞིན་པའི་འཇིག་པ་དང་ལྡན་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཡིན་ན་མ་འོངས་པ་དང་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཡིན་ན་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
འདི་ནི་སྐྱེ་གནས་འཇིག་པ་བྱ་བའི་ངོ་བོར་བྱས་ནས་སྔོན་མེད་གསར་དུ་བྱུང་བ་སྐྱེ་བ་དང་
སྔ་མའི་རིགས་འདྲ་གནས་པ་གནས་པ་དང་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་འཇིག་པ་དང་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་ནི་རྒ་བ་ཡིན་ཞེས་མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་དུས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་འགོག་པའོ། །བྱེད་པ་པོར་ཁས་བླངས་ནས་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་འཇུག་པར་སྨྲ་ན་ནི་དེ་ལྟར་འཇུག་པ་འགལ་བ་རྟོགས་པར་སླའོ། །འདི་ཡང་བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་འཆད་ཚུལ་གཞན་གྱིས་བཤད་དོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང༌། སྐྱོན་སྤོང་གི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་ཡོད་དམ་མེད། མཚན་ཉིད་གཞན་ཡོད་པར་ 1 ཞོལ། ཤོག ༩༣ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༩༢ བ ༤ སྐྱེ་བ་རང་གི་

132 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

སྔར་བཤད་པ་ལྟར་འདོད་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅིང་མཚན་ཉིད་གཞན་མེད་ནའང་ཉེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་རྣམས་ལ་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་རང་ལས་རྫས་གཞན་ཞིག་ནི་ཡོད་ན། དེ་དག་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་གཞན་དང་གཞན་བརྟག་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་རྩ་བའི་མཚན་ཉིད་མི་འགྲུབ་བོ། །དེ་གསུམ་ལ་རང་ལས་རྫས་གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་མེད་ན་ནི་གསུམ་པོ་དེ་དག་འདུས་བྱས་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་སོགས་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པ་ལ་རང་ལས་རྫས་གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཚོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གལ་ཏེ་སྐྱེ་སོགས་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་སྔར་སྐྱོན་བརྗོད་ཟིན་པས་
ཟློས་བུ་བརྗོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྙམ་ན། སྔར་མཚན་ཉིད་གཞན་མེད་ན་འདུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་པ་ནི་འགྲེལ་པ་མཁན་གྱིས་ཡིན་གྱི་སློབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་པ་མིན་ལ། མཚན་ཉིད་གཞན་མེད་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་དངོས་སུ་དེ་ལྟར་1

མ་མཛད་ལ། རྩ་བའི་དོན་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་སྔར་དང་མི་
འདྲ་བ་གཞན་སྟོན་པས་མི་ཟློས་སོ། །གཞན་ཡང་སྔར་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་སྐྱེ་བ་གཅིག་པུ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་ལ་འདིར་ནི་གསུམ་ག་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པས་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །མེད་ན་དེ་དག་འདུས་བྱས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མཚན་ཉིད་གཞན་མེད་ན་འདུས་བྱས་མིན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ་སྔར་ནི་སྐྱེ་བ་འདུས་བྱས་མིན་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མིན་པར་སྟོན་པས་མི་ཟློས་སོ། །འགྲེལ་པས་ཡང་ན་ཞེས་བཤད་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་མཛད་པ་ནི་སྒོ་འདི་ནས་ཀྱང་མི་ཟློས་ཞེས་མི་ཟློས་པའི་སྒོ་མང་པོ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། གཞུང་གི་དོན་མ་ངེས་པའི་ཡང་ན་ཞེས་པ་མིན་པས་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་ངེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་དང་པོའ་སྐྱོན་སྤོང་དགག །ཐལ་བ་གཉིས་པའི་སྐྱོན་སྤོང་དགག་ ིཔའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱོན་སྤོང་བརྗོད། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མང་པོས་བཀུར་བ་པ་དག་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་འདུས་མ་བྱས་སུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་ 1 ཞོལ། ཤོག ༩༤ ན ༡ དེ་ལྟར་མཛད་ལ་

རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྐྱེ་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤས་པ། 133

ལ། ཐུག་མེད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ་རྩ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དགེ་བའམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞིག་སྐྱེ་བ་ན་རང་དང་བཅོ་ལྔ་སྐྱེ་སྟེ་ཆོས་དེ་དང་དེའི་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་གནས་པ་དང་རྒ་བ་དང་མི་རྟག་པ་དང༌། ཆོས་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ན་དེའི་ལོག་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང༌། དགེ་བ་ཡིན་ན་དེའི་ཡང་དག་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང༌། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་དེའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ན་དེའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་དགེ་བའམ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོས་དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེའི་སྐྱེ་བ་ནས་མི་རྟག་པའི་བར་ལྔ་དང་ལོག་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལ་སོགས་པ་ཟུང་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དང་ཐ་མ་གང་རུང་སྟེ་བདུན་ནི་འཁོར་དང༌། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ནས་ངེས་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི་ངེས་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི་བར་བདུན་ནི་འཁོར་གྱི་འཁོར་རོ། །ངེས་པར་འབྱུང་མི་འབྱུང་ནི་འཁོར་བ་ལས་འབྱུང་མི་འབྱུང་ངོ༌།།
དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བས་རྩ་བ་ཡི་སྐྱེ་བ་འབའ་ཞིག་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། རྩ་བའི་སྐྱེ་བས་ནི་སྐྱེ་བ་
ཡི་སྐྱེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །འང་གི་སྒྲས་ནི་རང་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་བཅུ་གསུམ་སྐྱེད་པ་བསྡུ་སྟེ་བཅུ་བཞི་སྐྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩ་བའི་ལྡན་པ་ནས་ངེས་འབྱུང་མིན་པའི་བར་དྲུག་གིས་རང་རང་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་བཞི་བཅུ་བཞི་ལྡན་པ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་བྱེད་ལ། མཐུན་པའི་ལྡན་པ་ནས་མཐུན་པའི་ངེས་འབྱུང་མིན་པའི་བར་དྲུག་གིས་ནི་རྩ་བའི་ལྡན་པ་ཉིད་ལྡན་པར་བྱེད་པ་ནས་རྩ་བའི་ངེས་འབྱུང་མིན་པ་ཁོ་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བར་མི་བྱེད་དོ། །ངེས་པར་འབྱུང་བར་མི་བྱེད་པ་ནི་མྱང་འདས་འཐོབ་པར་མི་བྱེད་པའོ། །ཆོས་བཅོ་ལྔའི་ཚུལ་འདི་ནི་འགྲེལ་ཆེན་གསུམ་1

པར་

འབྱུང་ལ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས་གནས་མ་བུའི་སྡེ་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པར་བཤད་དོ། །མཛོད་ལས་སྐྱེ་གནས་རྒ་བ་འཇིག་པ་བཞི་དང་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་ཆོས་དང་བཅས་པས་དགུ་ལ་རྩ་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་རང་མ་གཏོགས་པ་ཆོས་བརྒྱད་དང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་རྩ་བའི་ཆོས་རེ་རེ་ལ་བྱེད་པ་འཇུག་པར་བཤད་པ་ནི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་སོ། །མང་བཀུར་བའི་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཆོས་རེ་རེ་ལ་འཇུག་ཀྱང་རྩ་བའི་མཚན་ཉིད་ 1 ཞོལ། ཤོག ༩༤ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༩༤ ན ༦ གསུམ་གར་འབྱུང་ལ་

134 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

རྣམས་ཆོས་བཅུ་བཞི་རེ་ལ་འཇུག་གོ །དེའི་ཕྱོགས་སྔ་བརྗོད་པ་ན་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བརྗོད་དགོས་ལ་མཚན་ཉིད་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་པའི་སུན་འབྱིན་ནི་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་འདྲ་བར་བསྟན་པར་བཞེད་ནས་དེ་དག་གི་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡང་ཕྱོགས་སྔར་བརྗོད་དོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་མཛོད་ལས། དེ་ཆོས་བརྒྱད་དང་གཅིག་ལ་འཇུག1

།ཅེས་པ་ནི་རྒ་བ་ཟུར་དུ་བརྩིས་པ་ཡིན་
ལ་འདིར་གནས་པ་རྙིང་པ་རྒ་བར་བརྗོད་པ་དེ་གནས་པར་བསྡུས་པ་ཡིན་པས་འགྲེལ་པས་ཆོས་དང་བཅོ་ལྔར་བཤད་པ་རྩ་བའི་དོན་ལ་མི་སྣང་ངོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ཙམ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་མེད་པར་སྨྲ་བའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བས་རྩ་བའི་སྐྱེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་
ན། རྩ་བའི་སྐྱེ་བས་སྔར་མ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དེས་ཇི་ལྟར་ན་རྩ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་རྩ་བའི་སྐྱེ་བས་སྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་2

རྩ་བ་ཡིས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་ཡིས་རྩ་བ་སྐྱེད་པར་སྨྲ་ན་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་
དེས་སྔར་མ་བསྐྱེད་པའི་རྩ་བ་དེས་ཇི་ལྟར་ན་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་དེ། རྩ་བ་དེ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བས་སྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པས་ཐུག་མེད་སོ་ན་གནས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་སྔར་སྐྱེས་པས་ཕན་ཚུན་དུ་མི་སྐྱེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་སྐྱེ་བཞིན་པས་ཕན་ཚུན་དུ་སྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་རང་ཉིད་མ་སྐྱེས་པས་མ་སྐྱེས་པ་གཞན་དེ་སྐྱེད་པར་ནི་བྱེད་ནུས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བཞིན་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཡིས་ཕན་ཚུན་དེ་གཉིས་ནི་སྐྱེད་པར་ནི་འདོད་ལ་རག་པ་ཞིག་ན། སྐྱེ་བཞིན་པའི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་མ་སྐྱེས་པར་ཇི་ལྟར་གཞན་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་སུན་འབྱིན་བརྗོད་པ་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་ལ་ཡང་དེའི་འདོན་པ་བསྒྱུར་ལ་དགག་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱོན་སྤོང་བརྗོད། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གང་ཁས་བླངས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༩ ཤོག ༡༢ ཕྲེང་། ༡༠
2 ཞོལ། ཤོག ༩༥ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༩༤ བ ༦ ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་

རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྐྱེ་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤས་པ། 135

པ་ལས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་ཡོད་པ་མིན་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་སུ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་མར་མེ་ནི་སྣང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་སྣང་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྐྱེ་བའང་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དགག །དོན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པ་བརྗོད་པས་དགག །གཏན་ཚིགས་མ་ངེས་པར་བསྟན་པས་དགག་པའོ།།
དང་པོ་ནི། སྣང་བར་བྱེད་པ་ནི་མུན་པ་སེལ་བས་ཡིན་ན་མུན་པ་གང་སེལ་བས་རང་གི་
གསལ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མར་མེ་ལ་ནི་མུན་པ་མེད་དེ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དང་1

ནི་ཞེས་པ་ནི་མུན་
པ་མེད་གཞི་གཉིས་སྟོན་པའི་དང་པོ་འདི་དང་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །མུན་པ་གང་སེལ་བས་མར་མེས་གཞན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡུལ་གང་དག་ན་མར་མེ་དེ་འདུག་པ་སྟེ་དེའི་འོད་ཀྱིས་ནོན་པ་དེ་ནའང་མུན་པ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མར་མེས་རང་དང་གཞན་ཅི་ཞིག་སྣང་བར་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་མར་མེས་མུན་པ་བསལ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་མར་མེ་དང་དེས་ནོན་པའི་ཡུལ་ན་མུན་པ་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་རིགས་ཏེ། མར་མེ་སྐྱེ་བཞིན་པས་མུན་པ་བསལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མར་མེ་དང་དེས་ནོན་པའི་ཡུལ་ན་མུན་པ་མེད་པར་སོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མར་མེས་མུན་པ་མ་བསལ་ན་ནི་མི་འབར་བའི་དུས་བཞིན་དུ་འབར་བ་ནའང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མར་མེ་ལ་མུན་པ་སེལ་བའི་སྣང་བྱེད་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་མར་མེ་སྐྱེ་བཞིན་པས་བྱས་སོ་ཞེ་ན། སྣང་མུན་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ན་དུས་གཅིག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཕྲད་པ་མེད་ལ་དེའི་ཕྱིར། གང་གི་ཚེ་མར་མེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་མུན་པ་གཉིས་ཕྲད་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་དེའི་ཚེ། ཇི་ལྟར་ཏེ་རྣམ་པར་གང་གིས་མར་མེ་སྐྱེ་བཞིན་པས་མུན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་བརྟག་པར་མི་རིགས་སོ། །ཐ་སྙད་དུ་མར་མེས་མུན་པ་སེལ་བར་འདོད་པ་ལ་ཡང་མར་མེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་མུན་པ་གཉིས་ཕྲད་པ་དགོས་མོད་ཀྱང༌། མར་མེ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་དུས་ན་མར་མེ་མེད་པས་མུན་པ་དང༌ཕྲད་མི་དགོས་སོ། །མར་མེས་མུན་པ་སེལ་བ་རང་གི་ 1 ཞོལ། ཤོག ༩༦ ན ༡ དང་པོ་ནི་ཞེས་པ་ནི་

136 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་མར་མེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་མུན་པ་ཕྲད་ན་དེའི་དུས་སུ་མར་མེ་ཡོད་དགོས་པས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། མར་མེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་ཡང་མི་ཕྲད་པས་མར་མེས་མུན་པ་སེལ་བ་མི་འཐད་པར་སྟོན་པའི་རིགས་པའོ། །ཅི་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་རིག་པ་མ་ཕྲད་པ་ཁོ་ན་འཇོམས་ཤིང་མིག་གིས་གཟུགས་མ་ཕྲད་པ་ཉིད་མཐོང་བ་དང༌། ནོར་བུ་ཁབ་ལེན་གྱིས་ལྕགས་མ་ཕྲད་པ་ཁོ་ན་འདྲེན་པ་བཞིན་དུ་མར་མེས་ཀྱང་མ་ཕྲད་པའི་མུན་པ་སེལ་ལོ་སྙམ་ན། གལ་ཏེ་མར་མེ་དང་མུན་པ་ཕྲད་པ་མེད་པར་ཡང་མར་མེས་མུན་པ་སེལ་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་སྨྲ་ན། འདི་ན་གནས་པའི་མར་མེ་དེས་འཇིག་རྟེན་ནོ་ཅོག་ཀུན་ན་གནས་པའི་མུན་པ་སེལ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཉེ་བ་ན་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །འདིས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་རིག་པ་འཇོམས་པ་སོགས་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་ན་བསལ་བྱ་དང་བསལ་བྱེད་ངེས་པ་ཅན་མི་རུང་བས་གཅིག་སེལ་ན་ཀུན་སེལ་ལ་ཀུན་མི་སེལ་ན་གཅིག་ཀྱང་མི་སེལ་བའི་རིགས་པ་སྟེ། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་འདོད་ན་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ་བར་འཕེན་པ་དང་འདྲའོ། །ཅི་སྟེ་མ་ཕྲད་ཀྱང་ཁབ་ལེན་ལ་སོགས་པས་རུང་བའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་ཁོ་ན་འདྲེན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པས་སྐྱོན་དེ་མེད་དོ་ཞེ་ན། མ་ཕྲད་ན་ཡུལ་རུང་བ་ན་གནས་མི་གནས་ཉིད་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པས་སྔ་མ་དང་འདྲའོ།།
གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ན་མ་ཕྲད་ཀྱང་སེལ་མི་སེལ་དང་འདྲེན་མི་འདྲེན་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
མཐོང་ངོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྲད་མ་ཕྲད་ལ་སོགས་པའི་དཔྱད་པ་བཅུག་ནས་མར་མེ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྣང་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན་མ་མཐོང་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ནི་དེ་འདྲའི་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་པར་མར་མེས་མུན་པ་སེལ་བ་དང་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་སོགས་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་འཇིག་རྟེན་གྱིས་དེ་ལྟར་མཐོང་དུ་ཆུག་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེས་མི་གནོད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ལན་དེ་དག་གིས་ནི་མར་མེས་མུན་པ་སེལ་བ་དང་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་སོགས་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་འདོད་པ་བཀག་ལ་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པས་མི་འདོད་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་དང་མི་འགལ་བ་དང༌། ཡང་དེ་རྣམས་བཀག་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ཡིན་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་དེ་ལ་ཚད་མ་

རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྐྱེ་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤས་པ། 137

མིན་པས་དེས་མཐོང་དུ་ཆུག་ཀྱང་མི་གནོད་ཅེས་བསྟན་པས། མར་མེས་མུན་པ་སེལ་བ་དང་ཁབ་ལེན་གྱིས་ལྕགས་འདྲེན་པ་སོགས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་མ་ཕྲད་པར་མཚུངས་པ་ལ་སེལ་མི་སེལ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་འཕེན་གྱི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་འཕེན་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཡིན་ཚུལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དཔྱོད་པར་མི་རིགས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པ་ན་རིགས་པའི་དཔྱོད་པ་གཞུག་དགོས་ཏེ་དེ་མ་བྱས་ན་རིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱོགས་དོན་དམ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔྱོད་ཚུལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆེ་གེ་མོ་མཐོང་ངམ་མ་མཐོང་ཁབ་ལེན་གྱིས་ལྕགས་དེ་དྲངས་སམ་མ་དྲངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། མཐོང་བྱ་མཐོང་བྱེད་ལ་སོགས་པ་དོན་ལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་དཔྱོད་པ་མིན་པར་དོན་ལ་མ་བརྟག་པའི་དཔྱོད་པ་ལ་མི་ཟེར་གྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་གྱི་ངོ་བོས་ཡོད་མེད་སོགས་དཔྱོད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ། སྔར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་དགོད་
པ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་མདོའ་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྣང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་མར་ ིམེས་རང་བཞིན་གྱི་དངོས་པོ་གཉིས་སྣང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་ན་སྒྲིབ་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མུན་པའང་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད་དོ། །མུན་པས་རང་ཉིད་བསྒྲིབས་ན་ནི་མུན་པ་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་མུན་པས་རང་སྒྲིབ་པ་དང་མར་མེས་རང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་མེད་ལ། མུན་པས་གཞན་སྒྲིབ་པ་དང་མར་མེས་གཞན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་བསྟན་པ་
འདི་ལ་ནི། །ཁྱིམ་པའི་རྟགས་སྤངས་རབ་ཏུ་བྱུང་གྱིས་ལ། །འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་གྱིས་ཞེས། །ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་དེ་སྐད་བསྟན་པའང་མཛད། །ཁྱིམ་པའི་རྟགས་སྤངས་རབ་ཏུ་བྱུང་གྱུར་ནས། །འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་གྱུར་ཀྱང་ནི། །ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དག་ལ་གཞལ་བྱས་ན། །འབྲས་བུ་ཀུན་མེད་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའང་མེད། །འོན་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཐོབ་འགྱུར་བ། །ཀྱེ་མ་མི་མཆོག་ཐུགས་རྗེ་ལྡན་པ་ཡི། །རྒྱལ་བས་རིགས་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་བཤད་ཅེས། །དེ་

138 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

དག་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར།1

།ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིས་རང་བཞིན་ལ་དཔྱད་ན་ཐོབ་བྱའི་
འབྲས་བུ་དང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་དང་དེས་དེ་ཐོབ་པ་མེད་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་རོ་སྙམ་ནས། རྒྱལ་བ་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བར་གསུངས་ལ། འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ནི་ཕྲད་པའི་དོན་ཡང་ཡིན་པས་ཕྲད་པ་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པ་དང་དེ་ཉིད་ལ་ཕྲད་ཐོབ་འཇོག་པའི་ཁུངས་སོ། །དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས་ཀྱང༌། དཔེར་ན་ཁྱིམ་དུ་མི་འགའ་ལ་ལ་ཡིས། །ཡུན་རིང་ལོན་ནས་མར་མེ་བུས་བྱས་ན། །དེ་ལ་མུན་པ་བདག་གནས་རིང་ལོན་གྱིས། །དེ་ནས་མི་འགྲོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་མེད། །མར་མེ་བྱུང་ན་མུན་པ་མུན་ནག་ལ། །མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡི་ནུས་པ་མེད། །མར་མེ་བརྟེན་ནས་མུན་པ་མེད་པར་འགྱུར། །གཉིས་ཀར་སྟོང་ལ་རློམ་སེམས་ཅི་ཡང་མེད།2

།ཅེས་སྣང་མུན་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་དེ་ལ་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་འཐད་པའི་ཚུལ་དཔེར་བརྗོད་ནས་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ནི། དེ་བཞིན་ཟག་མེད་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན། །མི་ཤེས་ཉོན་མོངས་བསགས་པ་མེད་པར་འགྱུར། །ཡེ་ཤེས་དང་ནི་ཉོན་མོངས་བརྟག་པར་ཡང༌། །དེ་དག་ལན་འགའ་ཙམ་ཡང་འགྲོགས་པ་མེད། །ཡེ་ཤེས་མི་ཤེས་མི་བྱ་མི་སེམས་ཀྱང༌། །ཡེ་ཤེས་བརྟེན་ནས་མི་ཤེས་མེད་པར་འགྱུར། །གཉིས་ཀ་གཟུང་མེད་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན། །དེ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་མི་ཤེས་གཉིས་ཀ་སྟོང༌།3

།ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་མར་མེས་མུན་པ་སེལ་བ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཁུངས་ལ་དཔེའི་སྐབས་རྣམས་དྲངས་པས་ཆོག་མོད་ཀྱང་དོན་གྱི་སྐབས་རྣམས་དྲངས་པ་ནི། གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་མར་མེས་མུན་པ་སེལ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུའོ།།
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་མར་མེས་མུན་པ་སེལ་བ་
དང་འདྲ་ན་དེའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། ཡུལ་གཅིག་ན་སྣང་བ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང༌། མུན་པ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་པས་སྣང་བ་སྐྱེས་པ་དང་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༣ ཤོག ༣༥༩ ཕྲེང་། ༢༡
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༤ ཤོག ༣༦༧ ཕྲེང་། ༦
3 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༤ ཤོག ༣༦༧ ཕྲེང་། ༡༠

རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྐྱེ་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤས་པ། 139

མུན་པ་འགགས་པ་གཉིས་ཀྱང་དུས་མཉམ་མོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་དེ་ན་མར་མེའི་དུས་ན་དེའི་བསལ་བྱའི་མུན་པ་མེད་ཀྱང་མར་མེ་མུན་པའི་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འགལ་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་སྔ་མའི་དུས་ན་ཕྱི་མ་མེད་ཀྱང་སྔ་མ་ཕྱི་མའི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་དེའི་སྤང་བྱ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་ནི། དེ་དག་ལན་འགའ་ཙམ་ཡང་འགྲོགས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ནའང་གཉེན་པོ་དེས་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་མི་འགལ་བ་ནི། ཡེ་ཤེས་བརྟེན་ནས་མི་ཤེས་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་དེའི་སྤང་བྱ་མཐོང་སྤང་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་མེད་ཀྱང་ལམ་དེ་སྤང་བྱ་དེ་སྤོང་བཞིན་པ་ཡིན་ལ། སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་རང་གི་སྤང་བྱའི་སྒོམ་སྤང་སྤོང་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ།།
གལ་ཏེ་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་ན་དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་མེད་
ན་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ཤེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དུས་ན་སྤང་བྱ་དེ་མེད་པར་སོང་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདིར་སྤང་གཉེན་སྣང་མུན་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པས་ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་གཉེན་པོ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་དེ་དང་དེའི་སྤང་བྱ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་པས་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་དང་སྤང་བྱ་འགགས་པ་ཡང་དུས་མཉམ་མོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ནི་སྤང་བྱ་དེ་སྤངས་པ་མིན་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཚེ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཉེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བྱ་མེད་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ཡང་འཐད་དེ་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་ལམ་གྱི་དུས་དེར་སྤང་བྱ་དེ་མེད་པ་ཙམ་ལ་སྤངས་པར་འཇོག་ན་སྦྱོར་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་མཐོང་སྤང་དང་མཐོང་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་སྒོམ་སྤང་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པ་འགལ་བས་དེ་རྣམས་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཐ་མའི་ཚེ་སྒོམ་སྤང་གི་བག་ཆགས་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་མེད་མོད་ཀྱང༌། སྤངས་པ་ནི་སྤང་བྱ་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོའ་དུས་སུ་ཡིན་ནོ། །གནས་ ིངན་ལེན་གྱི་བག་ཆགས་ཕྲ་མོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ལ་ལྡོག་གི་སྔ་རོལ་དུ་མི་ལྡོག་པར་གསུངས་

140 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པ་ཡང་སྤངས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ཤེས་རྒྱུད་གང་ལ་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་གཏན་ནས་སྐྱེར་མི་རུང་དུ་སོང་བ་ནི་དེ་དག་སྤངས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་གྱི་གཉེན་པོ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། སྔར་ལྟར་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནི་གཉེན་པོ་དེས་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་གཉེན་ཡང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་ལ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་ཚུལ་ཡང་ཚ་གྲང་ལྟར་རྒྱུན་འགྲོགས་སུ་མི་རུང་བའི་སྒོ་ནས་མིན་གྱི། སྣང་མུན་ལྟར་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་དེའི་སྤང་བྱ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་འཇུག་གོ།
འོ་ན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་དེའི་སྤང་བྱ་མཐོང་སྤང་མེད་མོད་ཀྱང་
སྒོམ་སྤང་གི་བག་ལ་ཉལ་ཡོད་དགོས་ལ། དེའི་ཚེ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསླད་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་པས་དེའི་ངོ་བོར་བག་ལ་ཉལ་དེ་གནས་པ་མི་རིགས་ལ། དབང་ཤེས་ཀྱང་དེའི་རྟེན་དུ་མེད་ཅིང་གཟུགས་ཀྱང་དེའི་རྟེན་དུ་མི་རིགས་ལ་ཀུན་གཞི་ཡང་མི་འདོད་པས་དེའི་རྟེན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་དཔེར་ན་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ལ་ངར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་གཞི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་གནས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཡང་བདག་གི་ཐ་སྙད་གང་ལ་འཇུག་པའི་གཞི་ཙམ་ཞིག་དེའི་ཚེ་སྒོམ་སྤང་གི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་རྟེན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཤེས་པའི་རྒྱུད་ལ་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་མམ་གང་ཟག་ཙམ་མོ། །འོ་ན་འཇུག་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འབག་པར་བྱེད་ཅིང་བསྒོ་བར་བྱེད་ལ་རྗེས་སུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བག་ཆགས་ཏེ། ཞེས་བག་ཆགས་གང་ལ་བསྒོས་པའི་གཞི་སེམས་རྒྱུད་ལ་བཤད་ལ། གང་ཟག་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་མིན་པས་བག་ཆགས་བསྒོས་པའི་གཞིར་མི་འཐད་དོ་སྙམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་གང་ཟག་དེའི་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བས་གང་ཟག་དེ་མཐོང་བ་པོར་འཇོག་པ་མི་འགལ་བ་ལྟར། དེའི་ཤེས་རྒྱུན་བག་ཆགས་བསྒོ་བའི་གཞི་ཡིན་པ་དང་དེ་ལ་བཏགས་པའི་གང་ཟག་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞིར་འཇོག་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་དེས་མཐོང་སྤང་གི་བག་ལ་ཉལ་གནས་པའི་རྟེན་ལ་སོགས་པའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྔར་གྱི་ཕྱོགས་སྔ་དེ་ཀུན་གཞི་སྒྲུབ་པའི་རིགས་

རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྐྱེ་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤས་པ། 141

པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་དེ་དེའི་ལན་འདེབས་ལུགས་ཀྱིས་གཞན་ཡང་དཔག་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་འདིས་རང་ཉིད་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་དེ་མ་སྐྱེས་པའམ་སྐྱེས་པ་
ཞིག་གིས་སྐྱེད་གྲང༌། དེ་ལ་དང་པོ་ལྟར་ན་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་མ་སྐྱེས་པས་ཇི་ལྟར་ན་རང་གི་བདག་ཉིད་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་དེ་གཞན་དུ་ན་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་གིས་ཀྱང་རང་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་སྐྱེས་པས་རང་ཉིད་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་སྐྱེས་ཟིན་ན་སླར་ཅི་ཞིག་བསྐྱེད་དུ་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བས་བདག་ཉིད་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རང་གིས་རང་མི་སྐྱེད་ན་མཚན་ཉིད་གཞན་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན་ཐུག་མེད་སྤོང་མ་ནུས་ཤིང༌། རང་གིས་ཀྱང་མི་སྐྱེད་ཅིང་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མི་སྐྱེད་པར་སྨྲ་ན་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས། མེད་ན་དེ་དག་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་པ་སོ་ན་གནས་པར་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་འགྲེལ་བཤད་དང་བཅས་པ་ལས་བཤད་པ་བཞིན་འཐད་པས་མཚན་ཉིད་གསུམ་ཐུན་མོང་དུ་དགག་པ་འདི་ནས་རྫོགས་པར་བྱའོ། །སྐྱེས་དང་མ་སྐྱེས་ཞེས་པ་ནས་སོ་སོར་འགོག་པའི་མགོ་ཟུག་པ་ཡིན་ཏེ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་སོ་སོར་འགོག་པའི་མགོ་འཛུགས་མཚམས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །དེས་ན་འདི་ཡན་ཆད་དུ་མཚན་ཉིད་གཞན་ཡོད་མེད་གཉིས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་སྤོང་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་བ་གཅིག་པུ་ལས་མ་སྨོས་ཀྱང་དེས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་སྤོང་འགོག་པ་ཡང་གོ་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །གནས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་དགག །འཇིག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྐྱེད་བྱ་ལ་དུས་གསུམ་དུ་དཔྱད་ནས་དགག །ཡོད་མེད་གསུམ་དུ་དཔྱད་ནས་དགག །འགག་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་དཔྱད་ནས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐུན་མོང་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དགག །བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང༌། སྐྱེ་བཞིན་པ་ཁས་བླངས་ནས་ཀྱང་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དུས་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བ་ཐུན་མོང་དུ་དགག །སྐྱེ་བཞིན་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བས་རང་ལས་གཞན་པ་ཡང་མི་སྐྱེད་1

དོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྐྱེས་པ་སྟེ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་
འགགས་པ་དང༌། མ་སྐྱེས་པ་སྟེ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མ་བརྩམས་པ་དང༌། སྐྱེ་བཞིན་པ་གསུམ་ཇི་ལྟ་བུར་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༠ བ ༣ མི་བྱེད་དོ།།

142 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཡང་མི་སྐྱེད་པ་དེ་ནི་རབ་བྱེད་གཉིས་པར་སོང་བ་དང་མ་སོང་བ་དང་བགོམ་བཞིན་པ་ལ་འགྲོ་བ་བཀག་པས་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།
འདི་ལྟར་སོང་བ་འདས་པ་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མེད་དེ་འདས་ད་ལྟར་གཉིས་འགལ་བའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་ནས་འགགས་པ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མེད་དེ་འདས་ད་ལྟར་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་སོང་བ་མ་འོངས་པ་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མེད་དེ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་བཞིན་དུ། སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མ་བརྩམས་པའི་མ་སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མེད་དེ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བགོམ་པ་ལ་ཡང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མེད་དེ་སོང་མ་སོང་མ་གཏོགས་པར་བགོམ་པ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་བཞིན་དུ། སྐྱེ་བཞིན་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱེ་བཞིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་སྔར་བགོམ་པ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་སྤྱིར་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་དངོས་འགལ་ཡིན་ཡང་དེ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་འགོག་པ་མིན་ཏེ་བརྟག་པ་གཉིས་བྱས་པའི་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་དང༌། འདིའི་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་གཉིས་དོན་གཅིག་དགོས་ལ་དེ་གཉིས་ནི་འགྲེལ་པར་སྐྱེས་ནས་འགགས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐྱེས་ནས་འགགས་པ་དང་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མ་བརྩམས་པ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་སྐྱེ་བ་ད་ལྟར་བ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་དུས་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱེ་བཞིན་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པའི་དོན་ནོ། །དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་སྐྱེ་བཞིན་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་འདོད་ན་ཡང་བགོམ་བཞིན་པ་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་འདོན་པ་བསྒྱུར་ལ་དགག་གོ།
དེ་ཡང་དཔེར་ན་སྐྱེ་བཞིན་པའི་མྱུ་གུ་སྐྱེའོ་ཞེས་པ་ལ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་གང་དང་ལྡན་པས་སྐྱེ་
བཞིན་པར་འགྱུར་བ་དང༌། སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་གང་དང་ལྡན་པས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་བརྗོད་པ་སྟེ་གཞི་གཉིས་ལ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་བརྟེན་ནོ། །བྱ་བ་ཡང་གཅིག་ལས་མེད་ལ་བྱ་བ་གཅིག་གཞི་སོ་སོ་བ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ལ་མི་འཐད་པས། ལས་ཚིག་དང་བྱེད་ཚིག་གཉིས་གཅིག་དོན་དང་བཅས་ན་ཅིག་ཤོས་དོན་གྱིས་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་ཀ་དོན་དང་བཅས་པར་འདོད་ན་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་པས་བྱེད་པ་པོ་མྱུ་གུ་ཡང་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །གཞུང་འདི་སློབ་དཔོན་གཉིས་

རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྐྱེ་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤས་པ། 143

ཀས་སྐྱེ་བས་རང་ལས་གཞན་བསྐྱེད1

་པ་འགོག་པ་ལ་སྦྱར་ལ་སྔར་མར་མེའི་དཔེས་རང་གཞན་
གཉིས་ཀ་སྐྱེད་པའི་དོན་འགོག་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཐུན་མོང་དུ་འགོག་པ་ལ་སྦྱར་དུ་མི་རུང་ངོ༌།།གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཁོ་ན་སྐྱེའི་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་
མ་སྐྱེས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱེ་བཞིན་པ་མེད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པར་བརྗོད་ལ་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བཞིན་པ་འགྲུབ་པས་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཁོ་ན་སྐྱེ་ཞིང་དེ་ཡང་སྐྱེ་བས་སྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཚེ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ན་སྟེ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བཞིན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་འགྲུབ་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པ་འདི་ཡང་འབྱུང་བ་སྟེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དེ་ནི། མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་འདིའི་སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བཞིན་པའི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་དེ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱེ་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ངེས་པར་གཟུང་ནུས་དགོས་ན། མི་ནུས་ཏེ་དེའི་ཚེ་དེ་དག་མ་སྐྱེས་པས་དེའི་མཚན་མ་མི་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གནས་སྐབས་དེར་སྐྱེ་བཞིན་པའི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་དེའི་ཚེ། ཇི་ལྟར་ན་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བཞིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་བརྗོད་མི་རིགས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དུས་གསུམ་པའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང༌། སྐྱེ་བཞིན་
པ་ལ་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་སྡེ་པ་དག་ཀྱི་ཧུད་བདག་ནི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་འཆད་པའི་ཟོལ་གྱིས་རང་ཉིད་གཞན་ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་པ་ཙམ་ལ་མཁས་པར་སྟོན་ཞིང༌། སྟོན་པས་གསུངས་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ཁྱོད་ལ་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་དང་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་པོར་སྨྲ་བ་བསལ་ནས་དངོས་པོའ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ ིསྟོན་པར་མཛད་དོ། །ཁྱེད་ཀྱིས་ནི་སྐྱེས་དང་མ་སྐྱེས་སྐྱེ་བཞིན་པ། ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་མི་སྐྱེད་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་ན་རྒྱལ་བ་རྣམས་བསྐྲུན་པའི་ཡུམ་རྟེན་འབྲེལ་བསད་པ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་ན་དེ་མེད་པར་སྨྲ་བ་པོ་ཁྱོད་དང་བརྩད་པས་ད་ཆོག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིས་ནི་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༡ ན ༦ གཞན་པ་སྐྱེད་པ་

144 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

སྔར་བཤད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བསྐྱེད་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་འཇོག་པའི་རྒྱུ་འབྲས་བཀག་པར་གོ་ནས་རྩོད་པ་ཡིན་ནོ། །བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བདག་ནི་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྟེན་འབྲེལ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཁྱོད་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་ལ་མོས་པ་དང་བྲལ་བས་དེའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཟུང་ནས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་སྨོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་དེ་སྐད་གསུངས་པ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། གང་རྟེན་ཅིང་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཞི་བ་སྟེ་བྲལ་ཞིང་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་རང་བཞིན་ཉམས་པ་མེད་པ་འཛིན་དགོས་ལ་དེ་ནི་གཞན་སུ་ལ་ཡང་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། དེས་ན་ཁྱེད་ཁོ་ནས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་ཁས་བླངས་པ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ།།
དེའི་ཕྱིར་ཆོས་དང་སངས་རྒྱས་མཐོང་བ་ལ་ཡང་གནོད་པ་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། སུས་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་དེས་ཆོས་མཐོང་ངོ༌། །སུས་ཆོས་མཐོང་བ་དེས་སངས་རྒྱས་མཐོང་ངོ་ཞེས་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ནི་ས་བོན་ཞེས་པའི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་མྱུ་གུ་ཞེས་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་ཞི་བ་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྟེན་འབྱུང་གསལ་བར་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །རྟེན་འབྱུང་གང་ཡིན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞི་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ནི་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཡང་ཞི་བ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནའོ། །ཚིག་གསལ་ལས་ལན་དེ་ལྟར་མཛད་པས་དཔྱད་ནས་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྟེན་འབྱུང་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་གནོད་པར་མ་ཟད་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་སྟོན་པས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངེས་པ་བརྟན་དུ་གཏོང་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་བྱས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་དྲོས་པས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང༌། གང་ཞིག་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད། །གང་ཞིག་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་དེ་སྟོང་གསུངས། །གང་

རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྐྱེ་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤས་པ། 145

གིས་སྟོང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན།1

།ཞེས་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཉིད་ཀྱིས་རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་སྟེ། དེ་ཡང་རྐང་པ་དང་པོས་མ་སྐྱེས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་རྐང་པ་གཉིས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་པས་བཤད་པས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བའོ།།
དེ་ནས་གསུམ་པས་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་ཤིང་ལྟོས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་དུ་
གསུངས་པས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་ཡིན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པས་སྟོང་པ་མིན་པར་བསྟན་ཏོ། །མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བས་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའམ་རྣམ་པར་བྱང་བ་དེ་ནི་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་ཏེ་མ་མཆིས་པའི་དོན་ནོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་མཆིས་པའི་དོན་ནི་བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་ཏེ། མཁས་པ་རྣམས་ནི་མ་མཆིས་པ་བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་བའི་དོན་ནོ་2

སྙམ་དུ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
གོ3

།ཞེས་རིན་པོ་ཆེ་བསགས་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་དྲངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཚིག་ཐ་མའི་དོན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་ཡིན་པ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཡང་བདེན་པར་མི་རྟོག་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་མ་མཆིས་པ་ནི་ཅི་ཡང་མ་མཆིས་པ་མིན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་མཆིས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཐམས་ཅད་གཞག་ཏུ་རུང་ངོ༌། །གང་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་མཆིས་པ་དང་མ་མཆིས་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་དེ་དག་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་ནི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་ཡི། རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་མི་འགྲོ་བས་རིགས་པའི་མཐར་ཐུག་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ན། །ཞེས་སོགས་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བུམ་པ་འདི་སྐྱེ་
བཞིན་པའོ་ཞེས་པ་བུམ་པ་ད་གཟོད་འབྱུང་འགྱུར་ཡིན་ལ། བུམ་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བུམ་པ་སྐྱེ་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༨ ཤོག ༥༩༨ ཕྲེང་། ༦
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠༣ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༡༠༢ བ ༣ དོན་ཏོ་སྙམ་དུ་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༤ ཤོག ༥༦༢ ཕྲེང་། ༡༨

146 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

བཞིན་པར་འགྱུར་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དེ་ཡང་སྐྱེ་བས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་བུམ་པ་སྐྱེས་པའི་སྔོན་རོལ་དུ་བུམ་པའི་དངོས་པོ་མ་སྐྱེས་པ་འགའ་ཞིག་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནི། དེ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་དེ་ནི་སྐྱེས་པའི་སྔོན་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་མེད་ན་ནི་ཅི་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་མི་འགྱུར་ཏེ་འདི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་རྒྱུ་དེ་སྔར་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་སྔར་བདག་གི་དངོས་པོ་ཡོད་མིན་ན་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་བཤད་པ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ཡིན་ལ་འདིར་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་སྐྱེ་བས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་བཀག་པས་མི་ཟློས་སོ། །དེས་ནི་རྐྱེན་བརྟག་པར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་དང་རབ་བྱེད་འདིར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་གཞན་རྣམས་མི་ཟློས་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་བས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་དང་དེ་མིན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེད་པ་གཉིས་གང་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་དགག་དཀའ་ས་ནི་སྐྱེ་བཞིན་པའི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བ་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་རང་གིས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་པས་ཕ་རོལ་པོའ་འདོད་པ་ཇི་ལྟར་བཀག་པའི་སྤུ་རིས་ཕྲ་མོ་རྣམས་མ་ཕྱེད་ན། ཕར་ ིལ་བཀག་པ་ཐམས་ཅད་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
དེས་ན་སྣམ་བུ་སྐྱེའོ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ན་སྣམ་བུ་ཡང་ཡིན་ལ་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡིན་པ་འདོད་
དགོས་ཤིང་དེ་གཉིས་ལ་དུས་སྔ་ཕྱི་བ་ཡང་མེད་དོ། །སྣམ་བུ་སྐྱེ་བ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ལ་དུས་སྔ་ཕྱི་བ་མེད་པ་མི་འགལ་ཡང༌། སྣམ་བུ་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་དང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འདོད་ན་ནི་སྣམ་བུར་གྲུབ་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་སྣམ་བུར་སྐྱེ་བ་འདོད་དགོས་པས་དེ་གཉིས་ལ་དུས་སྔ་ཕྱི་མེད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་དངོས་པོ་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ན་སྐྱེ་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དེ་སྐྱེས་པའི་སྔ་རོལ་ནས་ཡོད་པ་ད་གཟོད་སྐྱེ་དགོས་ཞེས་དངོས་པོ་གྲུབ་པའི་དུས་དང་སྐྱེས་པའི་དུས་གཉིས་སྔ་ཕྱི་བ་འདོད་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །དུས་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་ན་དགག་སླ་བས་རྒྱུ་དུས་ན་འབྲས་བུ་མེད་པར་སྨྲ་བའི་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་དུས་གཉིས་སྔ་ཕྱི་བར་འདོད་དགོས་ལུགས་སྟོན་པ་དཀའོ། །དེའི་ཚུལ་ནི་སྤྱིར་སྐྱེ་རྒྱུའི་སྣམ་བུ་བྱེད་པ་པོ་རྟེན་ཡིན་པ་དང་དེའི་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱ་བ་ཡིན་པ་དང༌། སྣམ་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དུས་སུ་བྱེད་པ་པོ་རྟེན་སྣམ་བུ་མེད་ཅིང་དེའི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པར་ཡང་རང་གཞན་

རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྐྱེ་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤས་པ། 147

གཉིས་ཀས་སྨྲ་དགོས་མོད་ཀྱང༌། སྣམ་བུ་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་ནི་དེ་གཉིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དུས་ནམ་ཡང་དེ་ལ་མི་འཁྲུལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དུས་དེར་ཡང་སྣམ་བུ་ཡོད་དགོས་པས་སྐྱེས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་གྲུབ་ཟིན་སླར་ཡང་སྣམ་བུར་སྐྱེ་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ་སྔར་ཡང་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདི་མགོ་མཇུག་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་རིགས་པ་གནད་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་སྣང་ངོ༌། །བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་དང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་གཉིས་ཀར། རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་འདི་དང་འདྲ་ཞིང་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི། དེ་ནི་ཅི་ཕྱིར་དེར་སྐྱེ་འགྱུར། །ཡོད་ན་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བསྒྱུར་ལ་བཤད་པ་ཡང་དེ་ཡི་སྟེང་ནས་མཛད་དེ་འདི་དང་ཅུང་མི་འདྲའོ།།གསུམ་པ་ནི། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བཞིན་པ་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་
ལུགས་ཁས་བླངས་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དེ་ཡིས་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ལྟ་སྟེ་གཞན་གང་ཞིག་གིས་ནི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་བརྗོད་དགོས་སོ། །འགྲེལ་ཆེན་གཞན་གཉིས་སུ། སྐྱེ་བ་དེ་ནི་སྐྱེད་བྱེད་པ། །སྐྱེ་བ་ཡང་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། །ཞེས་བསྒྱུར་ནས་དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་མཛད་པ་དང་ཚིག་གསལ་ཡང་དོན་མི་མཐུན་པ་མི་སྣང་བས་འདི་གཉིས་འགྱུར་རྙིང་བདེའོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་གཞན་ཞིག་གིས་སྐྱེ་བ་དེ་སྐྱེད་ན་དེ་ཡང་གཞན་དང་དེ་ལ་ཡང་གཞན་གྱིས་སྐྱེད་དགོས་པས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་སྐྱེ་བ་གཞན་མི་འདོད་ན་ནི་སྐྱེ་བ་གཞན་མེད་པར་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟ་ན་དངོས་པོ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེད་བྱེད་སྐྱེ་བ་གཞན་མེད་པར་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བས་མ་བསྐྱེད་པར་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བས་རང་དང་གཞན་སྐྱེད་དོ་ཞེས་པ་འདི་ལ་རབ་བྱེད་འདིར་སྐྱོན་མ་
བརྗོད་ཀྱང་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ་ཞེས་པ་ནི། རེ་ཞིག་ཡོད་དང་མེད་པ་ཡང༌། །ཞེས་རྐང་པ་བཞི་སྟེ་གོང་དུ་བསྟན་པ་ནི། ཡོད་དམ་མེད་པའི་དོན་ལ་ཡང་། ཞེས་པ་དང༌། གང་ཚེ་ཆོས་ནི་ཡོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུའོ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་གོང་དུ་བསྟན་པ་ནི། རེ་ཞིག་ཡོད་དང་མེད་པ་ཡང༌། །ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་དང་མེད་པ་སྐྱེ་ན་རི་བོང་གི་རྭ་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་སྐྱེ་བ་དགག་པར་

148 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

བྱ་བ་ལ་བཤད་པ་དང་ཡང་ན། གང་ཚེ་ཆོས་ནི་ཡོད་པ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ལ་བཤད་པ་གཉིས་མཛད་དོ།།
གསུམ་པ་ནི། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་འདི་རྟོག་ན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་ལ་དངོས་པོ་འགག་
བཞིན་པ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ད་ལྟར་བ་ཉིད་ལ་རྟོག་ན་ནི། དེ་ལ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གང་ཞིག་འགག་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་འཇིག་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་རྟོག་ན། དེ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་དེ་ནི་དངོས་པོར་མི་འཐད་པ་སྟེ་དངོས་པོའ་མཚན་ཉིད་འཇིག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་བུམ་པ་ཞིག་པ་ ིདང་བུམ་པ་མ་འོངས་པ་བུམ་པའི་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི་དེ་གཉིས་དོན་བྱེད་མིན་ནུས་པར་བཞེད་པ་ནི་མིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཚུལ་དེས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་སྐྱེ་བཞིན་པ་སྐྱེད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པས། སྐྱེ་བཞིན་པའི་དངོས་པོ་ལ་འགག་པ་ཡང་ཡོད་དགོས་ཏེ་དངོས་པོ་ནི་འཇིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདོད་ན་དངོས་པོ་འགག་བཞིན་པ་ལ་ནི་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དེ། སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ་འགག་བཞིན་པ་ནི་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་སྐབས་ན་འབྲས་བུ་འགག་བཞིན་པ་མེད་དོ་སྙམ་ན། དངོས་པོ་སྐྱེ་བཞིན་པ་འགག་པར་མི་འགྱུར་ན་སྐྱེ་བཞིན་པ་དེ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་འཇིག་པ་མེད་པས་དངོས་པོའ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདོད་ན་དངོས་པོ་སྐྱེ་བཞིན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ ིཞེས་པ་མི་རིགས་ཤིང་དངོས་མེད་སྐྱེ་བཞིན་པ་སྐྱེད་དོ་ཞེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ།།གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་གནས་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་ཆོས་དང་མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་གནས་པ་ཡོད་པས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། འདི་དགག་པ་ལ་གསུམ། ལས་ལ་དུས་གསུམ་དུ་དཔྱད་ནས་དགག །འགག་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་ལ་དཔྱད་ནས་དགག །གནས་བྱེད་གཞན་ཡོད་མེད་དཔྱད་ནས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གནས་པ་ངོ་བོས་ཡོད་ན་གསུམ་ལས་མི་འདའ་ལ་དེ་ཡང་དངོས་པོ་གནས་ཟིན་པ་འདས་པ་མི་གནས་པ་སྟེ། དེའི་ཚེ་གང་ཞིག་འདས་པ་ནི་གནས་པའི་བྱ་བ་

རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྐྱེ་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤས་པ། 149

འགག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་མི་གནས་པ་མ་འོངས་པ་ཡང་གནས་པ་མིན་ཏེ་དེའི་ཚེ་གང་ཞིག་མ་འོངས་པ་ནི་གནས་པའི་བྱ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་བཞིན་པ་ཡང་མི་གནས་ཏེ་སྔ་མ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་གནས་བཞིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གནས་བཞིན་པ་གནས་ན་གནས་པའི་བྱ་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བས་གནས་པ་པོ་ཡང་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ནི་བཀག་ཟིན་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག་ལ་གནས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་གནས་པ་འདི་རྟོག་ན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་ལ་དེ་ཡང་དངོས་པོ་
འགག་བཞིན་པ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཉིད་ལ་ནི་གནས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གནས་པ་དང་འགག་པའི་བྱ་བ་གཉིས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གནས་པའི་སྐབས་ན་འགག་བཞིན་པ་མིན་པར་སེམས་ན་གང་ཞིག་འགག་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་པོར་མི་འཐད་པས་དེ་ལ་གནས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། གཞན་ཡང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དུས་ཀུན་ཏུ་རྒ་བ་སྟེ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་འཆི་བ་སྟེ་འཇིག་པས་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མི་གཏོང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། གང་དག་ལ་གནས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་རྒ་བ་དང་འཆི་བ་མེད་པར་གནས་པའི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །འདིར་རྒྱུན་དང་སྐད་ཅིག་གང་ལ་ཡང་རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་གནས་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པས། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་ཡིན་གྱི་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལས་མི་སྡོད་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མའི་དོན་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལོ་རྫོགས་པ་ལ་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་རྫོགས་དགོས་ཤིང་དེའི་འོག་ཏུ་ལོ་དེ་མི་གནས་པས་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ནོ།།
དཔེར་ན་སྒྲས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་བུམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་ཡང་མི་རྟག་པ་
སྒྲ་བུམ་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་བཞིན་དུ། དུས་སྔ་མ་ན་ཡོད་པའི་བུམ་པ་དུས་ཕྱི་མ་ན་མེད་ཀྱང་བུམ་པ་དུས་སྔ་ཕྱི་གཉིས་སུ་གནས་པ་ཡང་མི་འགལ་ལོ། །དེས་ན་དེ་འདྲ་བའི་གནས་པ་དང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་དུས་ན་གནས་པ་དང་ས་ལ་མི་གནས་པ་ལྟ་བུའི་གནས་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་

150 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཡོད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དགག་བྱའོ། །གནས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་དུས་ཀུན་ཏུ་སྔ་མ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གནས་དགོས་པས་རྒ་བ་དང་འཇིག་པའི་བྱ་བ་འགལ་གྱི་གནས་པ་ཙམ་དང་མི་འགལ་ལོ།།
གསུམ་པ་ནི། གཞན་ཡང་གནས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་གནས་བྱེད་གཉིས་ལས་མི་
འདའ་ལ་དེ་ཡང་གནས་པ་གནས་པར་བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་གནས་པར་བྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱིས་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་འདི་ལ་ཡང་སྦྱར་ཏེ། གལ་ཏེ་གནས་པ་གཞན་ཞིག་གིས། །དེ་གནས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར།1

།ཞེས་པའོ། །གནས་པ་གནས་པར་བྱེད་པ་
རང་གིས་ཀྱང་གནས་པར་བྱེད་པ་མི་རིགས་པའང་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་རང་གིས་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། གནས་པ་འདི་ནི་མི་གནས་པས། །རང་གི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་གནས། །གལ་ཏེ་གནས་པས་གནས་བྱེད་ན། །གནས་ན་ཅི་ཞིག་གནས་སུ་ཡོད།2

།ཅེས་པའོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང༌།
ཆོས་འདི་དག་ནི་མི་གནས་ཏེ། །འདི་དག་ལ་ནི་གནས་ཡོད་མིན། །གནས་མེད་གནས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་ཀྱང༌། །རང་གི་ངོ་བོས་རྙེད་མ་ཡིན། །འཇིག་རྟེན་མགོན་པོས་གནས་པ་དང༌། །སྐྱེ་བ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེས་ན་དེ་ལྟའི་འཇིག་རྟེན་མགོན། །རིག་ནས་ཏིང་འཛིན་ཤེས་པར་གྱིས།3

།ཞེས་
གནས་པ་དང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་རྒྱལ་བས་ཆོས་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་པར་བསྟན་ཏོ། །སྡུད་པ་ལས་ཀྱང༌། གང་ཞིག་གཟུགས་ལ་མི་གནས་ཚོར་ལ་མི་གནས་ཤིང༌། །གང་ཞིག་འདུ་ཤེས་མི་གནས་སེམས་པར་མི་གནས་ལ། །རྣམ་ཤེས་གང་མི་གནས་པ་ཆོས་ཉིད་གནས་པ་སྟེ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་མཆོག་སྤྱོད་པ་ཡིན། །རྟག་དང་མི་རྟག་བདེ་དང་སྡུག་བསྔལ་སྡུག་མི་སྡུག །བདག་དང་བདག་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་སྟོང༌། །འབྲས་བུ་ཐོབ་དང་དགྲ་བཅོམ་ས་ལ་མི་གནས་ཤིང༌། །རང་རྒྱལ་ས་དང་དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་སར་མི་གནས། །ཇི་ལྟར་འདྲེན་པ་འདུས་མ་བྱས་ཁམས་མི་གནས་ཤིང༌། །དེ་བཞིན་འདུས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༡༠༧༢ ཕྲེང་། ༡༦
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༡༠༧༢ ཕྲེང་། ༡༦
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༡༣༧ ཕྲེང་། ༢ ནང་དུ་དྲངས།

རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྐྱེ་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤས་པ། 151

བྱས་ལ་ཡང་མི་གནས་གནས་མེད་སྤྱོད། །དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གནས་ལ་གནས་མེད་གནས། །གནས་མེད་གནས་ཡིན་འདི་ནི་རྒྱལ་བས་གནས་པར་གསུངས།1

།ཞེས་གསུངས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། འགག་པ་ལ་དཔྱད་ནས་འགོག་པའི་ཚུལ། ཉེས་པ་དེ་རང་ལ་མི་
མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན། འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་ཆོས་འཇིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་དགག་པ་ལ་ལྔ། དུས་གསུམ་ལ་བརྟགས་ནས་དགག །གནས་པ་ཡིན་མིན་ལ་བརྟགས་ནས་དགག །གནས་སྐབས་རང་གཞན་ལ་བརྟགས་ནས་དགག །དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ལ་བརྟགས་ནས་དགག །འཇིག་བྱེད་གཞན་ཡོད་མེད་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་གསུམ་ལས་མི་འདའ་ལ། དེ་ཡང་དངོས་པོ་འགགས་པ་ནི་འགག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞིག་པ་དངོས་པོར་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་འགགས་པ་ལ་དགག་བྱའི་དངོས་པོ་དེ་དགག་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་བུམ་པ་འགག་པའི་བྱ་བ་ད་ལྟ་བ་དང་བུམ་པ་ཞིག་པའི་འདས་པ་གཉིས་འགལ་བ་འགོད་པ་ཡིན་ནོ། །མ་འགགས་པ་སྟེ་འགག་པའི་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་མ་འོངས་པ་ཡང་འགག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་འགག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགག་བཞིན་པ་ཡང་དེ་བཞིན་མིན་པ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་སྔ་མ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་འགག་བཞིན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། འགག་བཞིན་པ་ལ་འགག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་འགག་པའི་བྱ་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལྟ་ན་འགག་པ་པོ་ཡང་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགག་པ་ལ་འདིར་འགག་ཅེས་ལས་དང་འདི་འགག་ཅེས་བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་དེ་དེ་ནི་གནས་པ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་སྔར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་འགག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་ལ་དེ་
ཡང་རེ་ཞིག་དངོས་པོ་གནས་པ་ལ་འགག་པ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་འགག་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣༤ ཤོག ༧ ཕྲེང་། ༡༢

152 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པའི་བྱ་བ་དེ་དང་གནས་པའི་བྱ་བ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་འཇུག་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་རང་དུས་སུ་མི་གནས་པ་ལ་ཡང་འགག་པའི་བྱ་བ་འཇུག་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་ནི་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། རྩོད་པ་སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་ཡང་གལ་
ཏེ་འགག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་གནས་སྐབས་གཉིས་ཀྱིས་འགག་པ་ལས་མི་འདའ་ལ། དེ་ཡང་འོ་མའི་གནས་སྐབས་དེ་ཡིས་ནི་འོ་མའི་གནས་སྐབས་ནི་དེ་ཉིད་འགག་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་མའི་གནས་སྐབས་ལས་གཞན་ཞོ་ཡི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་འོ་མའི་གནས་སྐབས་ནི། ཞོ་ཡི་གནས་སྐབས་ལས་གཞན་པ་ཡང་འགག་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ་གཞིག་བྱ་དང་འཇིག་བྱེད་གཉིས་དུས་གཅིག་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཡང་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་དང་གནས་སྐབས་གཞན་
གྱིས་གཞན་འགག་པར་མི་བྱེད་ཀྱང༌། འོ་མའི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་འགག་པ་ཡོད་པས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཚེ་སྔར་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་བར་བཤད་པ་དེ་ཡི་ཚེ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་པ་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་ཆེས་གསལ་བར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་འགག་པ་ནི་ཡོད་དེ་སྔར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་སྔར་དངོས་པོ་འགག་བཞིན་པ་ལ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ན་འགག་བཞིན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་དགག་པ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ་གཞུང་འདི་འཆད་དོ།།
བཞི་པ་ནི། གཞན་ཡང་འགག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་གཉིས་ལས་
མི་འདའ་ལ་དེ་ཡང་རེ་ཞིག་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་དང་དེ་ཞིག་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་འཐད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཞིག་པ་ནི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འགག་པ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་བུམ་པ་ཞིག་པའི་དུས་ནའང་བུམ་པ་ལ་དེ་བརྟེན་དགོས་པའོ། །ཡང་ན་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་སྣང་མུན་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་

རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྐྱེ་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤས་པ། 153

པ་མི་འཐད་དོ། །དངོས་པོ་མེད་པར་གྱུར་པ་ལའང་འགག་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་མགོ་གཉིས་མེད་པ་ལ་དེ་གཉིས་གཅད་དུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །མགོ་གཉིས་མེད་པར་རབ་ཏུ་གྲགས་པས་དངོས་སུ་མེད་པ་མ་སྨོས་ཀྱང་བཤད་པ་ཚང་བར་འགྱུར་བས་མེད་པ་ཞེས་མ་བཀོད་དོ།།
ལྔ་པ་ནི། གཞན་ཡང་འགག་པས་དངོས་པོ་རྣམས་འགག་པར་བྱེད་ན་འགག་བྱེད་དེ་རང་
གཞན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་ལ་དེ་ཡང་འགག་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་རང་གིས་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་འདི་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགགས་པ་འདི་ནི་མ་འགགས་པས། །རང་གི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་འགོག །ཅི་སྟེ་འགགས་པས་འགོག་བྱེད་ན། །འགགས་ན་ཅི་ཞིག་འགག་ཏུ་ཡོད། །ཅེས་འདོན་པ་བསྒྱུར་རོ། །འགག་པ་རང་ལས་དོན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་འགག་པར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་རང་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེ་བས་མི་སྐྱེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་འཇིག་པ་གཞན་ཞིག་གིས། །དེ་འཇིག་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར། །ཅི་སྟེ་འཇིག་མེད་དེ་འཇིག་ན། །ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་འཇིག་པར་འགྱུར། །ཞེས་བསྒྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ན་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་དོ། །མི་འཐད་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱུར།
གཉིས་པ་ནི། ཅི་སྟེ་དཔྱོད་ལུགས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱད་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་
འཇིག་པ་མི་རིགས་སོ། །དེས་ན་གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བས་དེས་ནི་ཅིག་ཤོས་ལ་བརྒལ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། འདི་ཡི་ལན་དུ་དབུ་མ་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་ཕ་རོལ་པོ་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་རང་ལ་མི་མཚུངས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཚུལ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱང་བྱིས་པ་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །འགྲོ་ཚུལ་ནི་འཇིག་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པའི་བཏགས་ས་དེ་འདས་མ་འོངས་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་ཡོད་སྙམ་དུ་བཙལ་ནས། རྙེད་པའི་དོན་ལ་འཇིག་པར་འཇོག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་མ་བརྟགས་

154 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཤིང་མ་བཙལ་བར་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་འཇིག་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པའི་འཐད་པའམ་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བྲལ་ཞིང༌། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་བསླད་པའི་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་ཙམ་ཞིག་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་ནོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་བསྐྱེད་བྱ་ཡོད་ན་སྐྱེད་བྱེད་དང་སྐྱེད་བྱེད་ཡོད་ན་བསྐྱེད་བྱ་ཡོད་ཅིང་འགག་པ་ཡོད་ན་དགག་བྱ་སྟེ་འགག་རྒྱུ་དང་དགག་བྱ་སྟེ་འགག་རྒྱུ་ཡོད་ན་འགག་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་གྱི་དཔྱད་ནས་རྙེད་པའི་དོན་ལ་འཇིག་པ་སོགས་འཇོག་པ་མིན་ནོ། །མདོར་བསྡུ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དཔྱད་པ་ན་སྐྱེ་འཇིག་གནས་པ་གང་ཡང་མི་རྙེད་པ་ནི་ངེད་ལ་ཡང་མཚུངས་མོད་ཀྱང་དེས་ངེད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པའི་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་མི་ཁེགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ངེད་ནི་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཡང་མི་འདོད་ལ་གང་ཁས་བླངས་ན་དཔྱད་བཟོད་དུ་འདོད་དགོས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དཔྱད་བཟོད་དང་དེའི་ཁྱབ་བྱ་གཉིས་གང་ཡང་ཁས་མ་བླངས་པ་ལ་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་མ་རྙེད་པ་དེ་གནོད་བྱེད་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་སྐྱེ་འཇིག་དང་གནས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱེད་ཀྱིས་ནི་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཡང་འདོད་ལ་དེའི་ཁྱབ་བྱ་ཡང་ཁས་ལེན་པས་སྔར་ལྟར་དཔྱད་པའི་ཚེ་མ་རྙེད་ན་གནོད་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་ཁས་བླངས་པ་ལྟར་ཡོད་ན་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་རྙེད་དགོས་པ་ལས་མ་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚིག་གསལ་ལས་ཕར་ལ་བཀག་པའི་སྐྱོན་རང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་དཔྱད་བཟོད་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་མ་དཔྱད་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་འགོད་པས། ལན་འདེབས་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱའི་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་སྐྱེ་འཇིག་གནས་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་པར་བཟུང་ནས་དེ་ནས་ཁས་ལེན་བཞག་ན། ཕར་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པར་འཇུག་པ་མཐོང་ནས་རང་ལུགས་མེད་ཅེས་སྨྲ་བར་མི་བྱའོ། །འདི་ནི་རབ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་དགོས་ཏེ་དེ་ཡང་ཅི་ཙམ་ཞིག་འགོག་མི་འགོག་གིས་1

མཚམས་རིག་པ་དང༌།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༩ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༠༩ བ ༣ འགོག་མི་འགོག་གི་ས་མཚམས་

རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྐྱེ་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤས་པ། 155

རིགས་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་དང་རིགས་པས་གནོད་པ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེད་1

པ་ལ་རག་ལས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚིག་གསལ་ལས་འབྱུང་བ་དང༌། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་
ལས་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་འགྲེལ་པ་ལས། འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་དུ་ཁས་བླངས་ནས་འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་མར་སྨྲ་བ་ལྟར་ན། རྒྱུ་མེད་པས་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་དང་འཇིག་པ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་འདུས་བྱས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཐམས་ཅད་མི་འགྲིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཀག་གོ །དེ་ལ་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་དུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ནི་རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའི་འཇིག་པ་ནི་དངོས་པོ་དེའི་རྒྱུ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བས་རྒྱུ་དེ་ལས་གཞན་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱུ་མེད་པར་འདོད་ལ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་པ་ནི་དངོས་མེད་ཡིན་པས་རྒྱུ་གཏན་མེད་དུ་སྨྲའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཞིག་པ་རྒྱུ་མེད་དུ་སྨྲ་བ་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་མེད་པས་འདུས་བྱས་སུ་མི་འགྲུབ་པ་དང་འདུས་བྱས་རྣམས་སྐད་ཅིག་མར་སྨྲ་བ་མི་འཐད་པར་སྟོན་པ་འདི་ཇི་ལྟར་རིགས་སྙམ་ན། འདི་ལ་ཞིག་མ་ཞིག་གཉིས་རྒྱུས་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་འོག་ནས་མཚུངས་པར་གསུངས་པས་དུས་གཉིས་པར་མ་བསྡད་པ་ལ་རྒྱུ་མེད་ན་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མེད་དགོས་པས་སྐད་ཅིག་མ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་འདུས་བྱས་སུ་ཡང་མི་འགྲུབ་ཅིང་འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་མར་སྨྲ་བ་ཡང་མི་འཐད་པའོ།།
དེ་ནི་རིགས་པས་འགོག་པ་ཡིན་ལ་ལུང་གིས་འགོག་པ་ནི། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤི་ཞེས་
པ་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོའ་ནང་དུ་འདུ་བར་གསུངས་པ་ན། སྟོན་ ིཔས་འཇིག་པ་རྒྱུ་བཅས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤི་བ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་ཞིག་པ་ཡིན་ལ་དེ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པས་ཞིག་པ་རྒྱུས་བསྐྱེད་པར་གྲུབ་བོ། །མཚན་ཉིད་སྐྱེ་གནས་འཇིག་པ་རྒ་བ་བཞི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོར་གསུངས་པ་ནི་སྔོན་པོ་ལ་མཚོན་ན། དེའི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བཞི་དང་ལྡན་པས་སྔོན་པོ་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་ལ། བྱེད་པ་པོ་སྔོན་པོ་ཉིད་རང་གི་བྱ་བར་འགལ་བས་བྱ་བ་བཞི་གཟུགས་ཕུང་མིན་ལ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ཀྱང་མིན་པས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དོ། །འོན་ཀྱང་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༩ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༡༠༩ བ ༣ སོ་སོར་ཕྱེད་པ་ལ་

156 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

སྔོན་པོ་སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་རང་དུས་ན་གནས་པ་དང་རང་གི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའི་འཇིག་པ་དང༌། སྔ་མ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་རྒ་བ་ཡང་ཡིན་པས་སྔོན་པོའ་སྐྱེ་བ་ལ་ ིསོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལྡན་མིན་དུ་འཆད་པ་མིན་ནོ། །སྔོན་པོའ་འཇིག་པའི་བྱ་བ་ལ་ནི་རང་གི་དུས་ ིགཉིས་པར་ཞིག་པ་ཡང་ཡོད་ལ་དེ་ལྡན་མིན་ཡིན་ན་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་དགོས་པས་ཞིག་པ་རྒྱུ་བཅས་སུ་གྲུབ་བོ། །སྔོན་པོའ་འཇིག་པའི་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཞིག་པ་གཞག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ ིནི། སྔོན་པོ་རང་དུས་ཀྱི་མ་ཞིག་པ་དང་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པ་གཉིས་དངོས་པོ་ཡིན་མིན་མཚུངས་པར་སྟོན་པས་དེ་ལྟ་ན་དེའི་ཞིག་པ་ཡང་དེའི་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བས་སོ། །འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི་བྱ་བ་དེ་དག་དང་ལྡན་པས་འདུས་བྱས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་མཚོན་བྱེད་ཙམ་ཞིག་ལ་དགོངས་ཀྱི། ལྟོ་ལྡིར་བ་བུམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་འཇོག་ནི་མིན་ཏེ་མི་རྟག་པ་ལ་སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་འཇོག་མེད་པར་ཐལ་བས་སོ། །སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤི་ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་པས་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པ་དེ་དུས་དང་པོར་སྐྱེས་པ་ཙམ་ལ་ལྟོས་ཀྱི་གཞན་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པས། དངོས་པོ་རྣམས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའི་སྐད་ཅིག་མར་འཇིག་པ་ཡང་བསྒྲུབ་སླ་སྟེ་དེས་ན་ཕྱོགས་འདི་ལ་དེ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་གནས་པར་འགྱུར་རོ།།
གལ་ཏེ་མྱུ་གུ་ཞིག་པ་ནི་དངོས་མེད་ཡིན་ལ་དེ་ལ་རྒྱུས་ཅི་ཞིག་བྱེད་དེས་ན་དེ་ལ་རྒྱུ་མེད་
དོ་སྙམ་ན། འོ་ན་མྱུ་གུ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ནི་རྒྱུས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་སྐྱེས་ཟིན་པ་སླར་ཡང་བསྐྱེད་དུ་མེད་དོ། །འདི་ནི་མྱུ་གུ་ཞིག་པ་ལ་རྒྱུས་ཅི་ཡང་བྱེད་མི་ནུས་ན་མ་ཞིག་པ་རྒྱུས་བྱེད་མི་དགོས་ཞེས་མགོ་མཚུངས་བྱས་པའོ། །འདི་ལ་མ་ཞིག་པ་གྲུབ་ཟིན་པས་ད་གཟོད་རྒྱུས་བྱ་མི་དགོས་ཀྱང་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུས་བྱས་པ་ཡིན་པས་རྒྱུ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ལན་དངོས་གཞི་ཡིན་མོད་ཀྱང་དེས་མི་ཕྱེད་པ་ནི་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་སྔར་ས་བོན་གྱི་དུས་ན་མེད་ལ་ཕྱིས་ཡོད་པས་མྱུ་གུའི་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མྱུ་གུའི་ཞིག་པ་ཡང་སྔར་མྱུ་གུའི་དུས་ན་མེད་ལ་ཕྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཡོད་དོ། །གང་ཡང་མྱུ་གུ་ཞིག་པ་ལ་རྒྱུས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་དེ་ལ་རྒྱུས་ད་གཟོད་གཞན་ཞིག་བྱེད་པར་ནི་མི་འདོད་ཀྱི་མྱུ་གུ་ཞིག་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་རང་

རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྐྱེ་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤས་པ། 157

གི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་ནས་དངོས་པོ་ཡིན་ལ་མྱུ་གུ་ལ་ལྟོས་ནས་དངོས་པོར་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་ས་བཅུ་པ་ལས། འཆི་བ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ་འདུ་བྱེད་འཇིག་པར་ཡང་བྱེད་པ་དང་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་པའོ།1

།ཞེས་གསུངས་པས་ཞིག་པས་བྱ་
བ་བྱེད་ནུས་པས་རྒྱུ་དང་བཅས་པའོ། །སྐབས་འདི་དག་ཏུ་ཚིག་གསལ་ལས། འཇིག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རང་ཉིད་ཞིག་པ་ཡང་འཇིག་པར་བཞེད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ཀྱི་ཕ་རོལ་པོ་ནི་ཞིག་འཇིག་འགལ་བར་འདོད་པས་འདིར་ཞིག་པ་ལ་བཤད་དོ། །མྱུ་གུས་ནི་དངོས་པོ་གཞན་གྱི་ཞིག་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་སྐད་ཅིག་དང་པོར་ཡོད་པ་གཉིས་པར་ཞིག་པའི་རྒྱུ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུན་གྱི་ཞིག་པའི་རྒྱུ་ནི་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། མར་དང་སྙིང་པོ་ཟད་པ་མར་མེ་ཤི་བའི་རྒྱུར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཕ་རོལ་པོས་མར་དང་སྡོང་བུ་ཟད་པ་མར་མེ་ཤི་བའི་རྒྱུ་མིན་གྱི་མར་དང་སྡོང་བུ་ཟད་པ་ནི་མར་མེའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མས་དེའི་རིགས་འདྲ་མ་འོངས་པ་སྐྱེད་པའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཡིན་ལ། མ་འོངས་པ་ཡང་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ལ་དེ་ལྟ་ན་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་མ་ཡིན་ན་དེ་ངེས་པར་སྐྱེ་བས། རྐྱེན་མ་ཚང་བ་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་ཁས་བླངས་ལ་དེའི་ཕྱིར་གནས་པའི་རྒྱུ་ཟད་པས་འབྲས་བུ་གནས་པ་ཟད་པར་ཁས་བླངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ།།
མྱུ་གུ་སྐྱེ་འགྱུར་ད་ལྟ་མ་སྐྱེས་པའི་མ་འོངས་པའི་རྒྱུ་ཡང་རྐྱེན་སྔར་ཡོད་ཟད་ནས་མ་ཚང་བ་
ལ་བཞེད་དེ་མྱུ་གུ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འཇོག་པ་ལ་མ་འོངས་པ་ལ་ཡང་འདི་འདྲ་ཞིག་བཞེད་དགོས་སོ། །མར་དང་སྡོང་བུ་ཟད་པ་རྒྱུར་མི་རུང་བར་བརྩད་པའི་ལན་དུ། དེ་དག་མ་ཟད་པའི་ཡོད་པ་ཡང་རྒྱུར་མི་འཐད་དོ་ཞེས་མགོ་མཚུངས་མཛད་ནས། ས་བོན་ནི་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་ཁོ་ནར་མྱུ་གུའི་རྒྱུར་མི་རྟོགས་ཞེས་སོགས་བཤད་པའི་དོན་ནི་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་ས་མྱུག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་འདི་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་པས་མཐོང་བ་ལྟར་གཞག་དགོས་ལ་འཇིག་རྟེན་ན་ནི་ཆུ་མེད་པས་ང་ཡི་འབྲས་ཉེས་སོ། །ཟས་མེད་པས་ང་ཡི་བུ་ཤིའོ་ཞེས་སྔ་མ་མེད་པས་ཕྱི་མ་བརླག་པ་བྱས་པར་སྨྲའོ། །དེ་ཡང་ཟས་དང་ཆུ་མ་ཟད་པ་བུ་འཚོ་བ་དང་འབྲས་ལེགས་པའི་རྒྱུར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣༦ ཤོག ༤༧༣ ཕྲེང་། ༡༥

158 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཟད་པ་ཡང་དེ་རྣམས་ཟད་པའི་རྒྱུར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཟད་པ་མིན་པའི་དེ་དག་མེད་པ་དང་མི་འདྲ་སྟེ་དེས་འབྲས་བུའི་ཕྱོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་འོག་ནས། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན།1

།ཞེས་པ་དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང༌། རྒྱུ་ཟད་ཉིད་ལས་ཞི་བ་ནི། །ཟད་ཅེས་བྱ་བར་དམིགས་པ་སྟེ།2

།ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ལ་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང༌། འབྲས་བུ་ཡིས་ནི་རྒྱུ་བཤིག་
པ། །དེས་ན་མེད་པ་སྐྱེ་མི་འགྱུར།3

།ཞེས་རྒྱུ་འགགས་པ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བཞིན་པས་བྱས་པར་བཤད་
པས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པའོ། །མྱུ་གུ་ཞིག་པའི་འདས་པ་དངོས་པོར་བཞེད་པའི་གནད་ཀྱིས་མྱུ་གུའི་མ་འོངས་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། དེས་ན་མེད་པ་སྐྱེ་མི་འགྱུར་གྱི་ཡང་དོན་ནོ། །འདས་མ་འོངས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་འདི་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ལ་མི་འཐད་ཀྱང་རང་བཞིན་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ལུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པར་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུང་ལ་ལུགས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཡང་གྲགས་ཆུང་བར་འདུག་པས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་འཇིག་གནས་པ་རྣམས་བཀག་
མོད་ཀྱང་ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་སྲ་བ་དང་ལྐོག་ཤལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཁྱད་པར་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འདུས་བྱས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འདུས་
མ་བྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་མ་གྲུབ་པས་འདུས་མ་བྱས་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་དང༌། ནམ་མཁའ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་བཞི་པོ་ནི་ཇི་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་འགྲུབ་སྟེ་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེས་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །འདིར་གཞུང་ལས་འདུས་བྱས་བདེན་པ་བ་རྒྱས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༤༠ ཕྲེང་། ༨
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༥༣ ཕྲེང་། ༨
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༡༦ ཕྲེང་། ༢

རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྐྱེ་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤས་པ། 159

པར་བཀག་པས་འདུས་མ་བྱས་ནི་བདེན་པར་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་ཅེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་བདེན་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་འདོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན། རེ་ཞིག་གཞལ་བ་མི་འཇལ་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་དང༌། ཐོབ་བྱར་འདོད་ནའང་། རེ་ཞིག་ཐོབ་པ་མི་འཐོབ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་དང་གཞི་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་གནས་ཞེས་འདོད་ནའང་། རེ་ཞིག་གནས་པ་མི་གནས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དགག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འདོད་ནའང་ཕུང་པོ་བརྟག་པར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་དགག་ལ། ཡང་དེ་དག་ལ་མཚན་མཚོན་ནི་འདོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན་ཁམས་བརྟག་ནས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་དགག་སྟེ། དེས་མཚོན་ནས་རབ་བྱེད་སྔར་བཤད་པ་གཞན་ནས་འབྱུང་བའི་རིགས་པ་ཡང་འདོན་པ་བསྒྱུར་ལ་དགག་གོ །རིགས་པ་དེས་འདུས་མ་བྱས་ཐོབ་བྱ་སོགས་སུ་བདེན་པར་འདོད་པ་མི་ཁེགས་ན་འདུས་བྱས་བདེན་པ་ཡང་དགག་མི་ནུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་འཕགས་པའི་རབ་བྱེད་རེ་རེའི་རིགས་པ་ལེགས་པོར་ཤེས་ནའང་དེ་འདྲ་བའི་ལོག་རྟོག་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པས་འདུས་བྱས་མི་བདེན་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་བདེན་པར་གྲུབ་བོ་ཞེས་པ་ནི་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་གཏམ་མོ།།
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་འཇིག་གནས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བར་
ཡང་མངོན་ནོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། རྨི་ལམ་ཇི་བཞིན་པ་དང་སྒྱུ་མ་ཇི་བཞིན་པ་དང་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ཇི་བཞིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་དེ་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་པ་གསུངས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་སོགས་གསུངས་པ་མིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་དེ་རྣམས་སྒྲའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཏོ། །མདོར་ན་རང་གི་ངོ་བོས་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་མ་གྲུབ་ཀྱང་དེར་སྣང་བའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་དེ་དག་འཇོག་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་གསུངས་པའི་ལུང་དང་མི་འགལ་ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་སོགས་གཞག་ས་ཡེ་མ་བྱུང་ན་ལུང་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་གྱི་བློའ་གཟུང་བྱ་ཡིན་པ་དང༌། དེ་རྣམས་ལ་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ ིམང་པོས་ཐུན་མོང་དུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་པས། བདེན་པར་ཡོད་དོ་སྙམ་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་རིམ་པ་

160 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

བཞིན་དུ་རྨི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་གསུམ་གསུངས་པར་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས་བཤད་དོ།།གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱེ་གནས་འཇིག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་རིགས་པས་གཏན་
ལ་ཕབ་པ་དེ་ཉིད་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་ཡང་ལྡན་པར་ཡང་བསྟན་པ་དང༌། གཟུགས་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་འགྲེས་དང་གཟུགས་ལ་གནས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་པའི་འགྲེས་དང་གཟུགས་མི་འཇིག་ཅེས་པའི་འགྲེས་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་རབ་ལས་བཤད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་རབ་བྱེད་འདི་ཡི་རིགས་པ་ཁྱེར་ནས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱོགས་ཙམ་སྨོས་ན། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ལྤགས་རྒྱུས་ཤ་རུས་འདུས་པ་འདི་བདག་གི །ཆུང་མ་ཡིན་སྙམ་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་ནི། །བྱིས་པ་རྨོངས་རྣམས་འདོད་ཆགས་སྐྱེད་བྱེད་ཅིང༌། །སྒྱུ་མ་ཇི་བཞིན་བུད་མེད་མི་ཤེས་སོ། །ཇི་ལྟར་བུ་མོ་གཞོན་ནུའི་རྨི་ལམ་ན། །བུ་ཕོ་བྱུང་ཞིང་ཤི་བ་དེས་མཐོང་ནས། །བྱུང་ན་དགའ་ཞིང་ཤི་ནས་མི་དགའ་ལྟར། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཇི་ལྟར་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་སྨིག་རྒྱུ་དང༌། །སྒྱུ་མ་ཇི་བཞིན་རྨི་ལམ་ཇི་འདྲ་བར། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་བྱ་སྟེ། །མཚན་མ་སྒོམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང༌།1

།ཞེས་པ་དང༌།
འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀུན་དབེན་པ་སྟེ། །དྲང་སྲོང་དེ་དག་ལ་ནི་རྣམ་རྟོག་མེད། །འགྲོ་བ་ཀུན་ཏུ་འདུས་མ་བྱས་ཐོབ་པས། །ལྟ་བ་དག་ལས་འཁོར་མོར་རྣམ་པར་དབེན། །གང་དག་འདི་འདྲའི་ཆོས་རྣམས་ཤེས་པ་ནི། །རྟག་ཏུ་མི་ཆགས་མི་གཏུམ་མི་རྨོངས་ཏེ། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་རང་བཞིན་མཉམ་པར་བཞག །དེ་ནི་ཏིང་འཛིན་སྟོབས་ཅན་སྟོབས་དང་ལྡན།2

།ཞེས་གསུངས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་གནས་འཇིག་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་པ་ཙམ་མིན་
པར་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་བཟུང་བ་ལྟར་ཡོད་ན། དེ་གསུམ་གང་ཡང་གཞག་ཏུ་མེད་པར་རིགས་པས་གཏན་པ་ཕབ་པ་བཞིན་ངེས་པར་བྱ། དེ་ནས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ལ་དེ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་དང་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་ཡང་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོ་སྣང་བ་སྒྱུ་མ་དང་རྨི་ལམ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འཆར་བ་ལ་བསླབ་བོ། །སྐྱེ་བ་དང་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༦༤ ཕྲེང་། ༤
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༣༥༤ ཕྲེང་། ༢

རབ་བྱེད་བརྒྱད་པ་བྱེད་ལས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 161

གནས་པ་དང་འཇིག་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སོ་བཞིའི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བདུན་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

གསུམ་པ་རྒྱུ་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་
པ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི་འདིར་སྨྲས་པ། རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་དེའི་རྒྱུ་ལས་དང་ལས་དེའི་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོན་པས་ཀྱང་མ་རིག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་འདི་ནི་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཡང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་མི་གཡོ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཡང་འདུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས། ལས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་དང་དེའི་ལས་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཉེ་བར་བསྟན་ཏོ།།
འདི་དགག་པ་ལ་གསུམ། ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དགག །ཐ་སྙད་དུ་
ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་འཇོག་པའི་ཚུལ། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཡང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་བྱ་བྱེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དགག །ཕྱོགས་མི་མཐུན་གྱི་བྱ་བྱེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མུ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་དགག །མུ་གསུམ་པའི་བྱ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའ་གཞག །སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པའོ།།
དང་པོ་ནི། འདིས་བྱེད་པས་ན་བྱེད་པ་པོ་སྟེ་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པ་
པོར་བསྙད་ཀྱི་མི་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ལ། བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་ཡང་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་དང་ཡིན་པར་མ་གྱུར་པ་དང་ལྟོས་ས་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ལ་རྟོག་པ་ཞིག་སྟེ་གསུམ་ལས་མེད་དོ། །འདི་བྱ་བས་ན་ལས་ཏེ་བྱེད་པ་པོའ་འདོད་པར་གྱུར་པ་དམ་པའོ། །དེ་ཡང་ ིགསུམ་སྟེ་ལས་ཡིན་པར་གྱུར་པ་དང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་དང་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀར་གྱུར་པའོ། །དེ་ལ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་དམ་བཅའ་གཅིག་གོ །བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་བྱ་བ་དང་བྲལ་བ་ཡང་ལས་སུ་མ་གྱུར་པ་སྟེ་བྱ་བ་དང་བྲལ་བ་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་དམ་བཅའ་གཉིས་པའོ།།

162 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའ་དང་པོའ་སྒྲུབ་བྱེད་དང༌། དམ་བཅའི་གཉིས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་
དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སུས་ཀྱང་མ་བྱས་པའི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ་བས་དགག །ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པར་ཐལ་བས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེད་པ་པོར་ནི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འཇོག་པས་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ནས་བྱེད་པ་པོའ་ཐ་སྙད་འཐོབ་བོ། །དེ་ལྟར་བྱ་བ་དང་ལྡན་པས་ ིབྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་དེ་ལ་ནི་ད་གཟོད་གང་གིས་ལས་དེ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱ་བ་གཞན་མེད་དོ། །གང་གི་ཚེ་བྱ་བ་གཞན་མེད་པས་བྱེད་པ་པོ་ལས་མི་བྱེད་པ་དེ་ཡི་ཚེ་བྱེད་པ་པོ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ལས་སུའང་འགྱུར་ན། བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་ལས་ནི་མི་སྲིད་དེ་མོ་གཤམ་གྱི་བུས་བུམ་པ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ཐལ་བ་བཟློག་པ་ན་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་ལས་མི་སྲིད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བྱེད་
པ་པོ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ལས་ཡིན་པ་བྱེད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་དམ་བཅའ་དང་པོ་སྒྲུབ་བོ། །གལ་ཏེ་རྫ་བུམ་བཟོ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྫ་མཁན་བུམ་པའི་བྱེད་པ་པོར་ཡང་འཇོག་ལ་རྫ་བུམ་བཟོ་བའི་ལས་ཀྱང་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནམ། རྫ་བུམ་བཟོ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྫ་མཁན་བུམ་པའི་བྱེད་པ་པོར་དང་པོར་བཞག་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་བྱ་བ་དེ་མིན་པའི་བྱ་བ་ཞིག་བྱ་དགོས་པ་ལ་བྱ་བ་གཞན་མེད་པས། རྫ་བུམ་བཟོ་བའི་ལས་དེ་བྱེད་པ་པོས་མ་བྱས་པའི་ལས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་སུན་འབྱིན་འདི་ཇི་ལྟར་རིགས་ཤེ་ན། དེ་ལ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་ལས་ཡིན་པ་བྱེད་ཅིང་དེ་ཡང་བྱ་བ་གཅིག་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དེ་བྱས་པར་ཡང་འཇོག་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་རང་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་དེ། དཔེར་ན་ལྷས་བྱིན་ཕྱག་འཚལ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འདུ་བྱ་བ་འདུ་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལ་ལྷས་བྱིན་ལས་དེ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའི་ལས་དེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་འདུ་བྱ་བར་གསུངས་པས་ལས་སོ། །དེ་འདུ་བྱེད་པར་གསུངས་པས་ལས་སུ་གྱུར་པ་ཞིག་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནའང་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྨྲ་ན་ལས་སུ་བྱ་བ་གཅིག་
བྱེད་པ་དེས་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་བྱས་པ་གཉིས་ཀར་འཇོག་མི་ནུས་པས་སུན་འབྱིན་དེ་འཇུག་སྟེ། འདི་ལྟར་བཟོ་བའི་ལས་དེ་རྫ་མཁན་དང་འཇིམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ལ་གཞི་དེ་གཉིས་རང་གི་

རབ་བྱེད་བརྒྱད་པ་བྱེད་ལས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 163

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོར་གྲུབ་ན་བྱ་བ་ཡང་རིས་སུ་ཆད་ནས་སོ་སོར་གནས་དགོས་པས་ཐུན་མོང་དུ་བྱ་བ་གཅིག་རྟེན་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ་སྔར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་བྱེད་པ་པོར་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་བྱ་བ་དེ་མིན་པའི་བྱ་བ་གཉིས་པ་ཞིག་མ་བྱས་ན། བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་ལས་ཡིན་པ་བྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ་སྔར་གྱི་ཐལ་བ་བཟློག་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཡང་འདིས་འགྲུབ་བོ། །བྱེད་པ་པོར་འདོད་པ་དེས་རང་གིས་བྱ་རྒྱུའི་ལས་དེ་མི་བྱེད་ན་བྱེད་པ་པོར་ཡང་མི་འགྲུབ་པས། འདིར་དེས་བྱ་རྒྱུའི་ལས་དེ་སུས་ཀྱང་མ་བྱས་པའི་ལས་སུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་མཛད་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་མ་མཛད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། ལས་ཡིན་པར་ནི་བྱེད་པ་པོས་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འཇོག་པས་བྱ་བ་
དང་ལྡན་པ་ཁོ་ནས་ལས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཐོབ་བོ། །དེ་ལྟར་བྱ་བ་དང་ལྡན་པས་ལས་ཡིན་པར་གྱུར་པ་དེ་ལ་ནི་ད་གཟོད་གང་གིས་ལས་དེ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱ་བ་གཞན་མེད་དོ། །གང་གི་ཚེ་བྱ་བ་གཞན་མེད་པས་བྱེད་པ་པོ་ལས་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ལས་མེད་པ་སྟེ་ལས་མི་བྱེད་པ་ཁོ་ནར་གང་ཟག་དེ་བྱེད་པ་པོར་ཡང་འགྱུར་ན། ལས་མི་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ནི་མེད་དེ་མཚམས་མེད་པའི་ལས་མི་བྱེད་པ་ནི་དེའི་བྱེད་པ་པོར་མ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཐལ་བ་བཟློག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ལས་ཡིན་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་བོ། །སུན་འབྱིན་འདི་འཇུག་ལུགས་ཀྱང་སྔར་བསྟན་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལས་སུ་འདོད་པ་དེ་རང་བྱེད་མཁན་གྱིས་མ་བྱས་ན་ལས་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྲུབ་པས་འདིར་དེ་བྱེད་མཁན་དེ་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོར་འཕངས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུ་སུས་ཀྱང་མ་བྱས་པའི་ལས་སུ་མ་འཕངས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ་བས་དགག །དེ་འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་བརྗོད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། གལ་ཏེ་བྱེད་པ་པོར་མ་གྱུར་པས་ལས་སུ་མ་གྱུར་པ་བྱེད་པར་འདོད་ན་ནི་ལས་ཏེ་གང་ཟག་དེས་བྱ་རྒྱུ་དེ་ལ་ནི་རྒྱུ་ནི་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་བྱ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་གང་ཟག་དེ་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་པོར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་བྱ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ་ནི། བྱ་རྒྱུ་དང་བྱེད་མཁན་ལ་རྒྱུ་མེད་ན་ནི་འབྲས་བུ་རྫ་བུམ་མེད་དེ་དེའི་རྒྱུ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །རྫ་བུམ་མེད་ན་དེའི་བྱེད་རྒྱུའམ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་

164 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་པོ་དེ་མེད་ན་ནི་འབྲས་བུ་བུམ་པ་ཅི་ཞིག་བྱེད་པ་ལ་བྱ་བ་ཡོད་པ་དང་བྱ་བ་གང་ཞིག་ལ་རྫ་མཁན་རང་དབང་དུ་གྱུར་པས་བྱེད་པ་པོ་དང༌། འཇི་བ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ལས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དམ་པ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་བྱེད་པར་མི་རིགས་སོ། །བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་མི་རིགས་ན་ནི་ཆོས་དགེ་བ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་དང་ཆོས་མིན་པ་མི་དགེ་བ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤོང་བ་དང་བསྟེན་པའི་བྱ་བ་ལ་རང་དབང་དུ་གྱུར་པའི་བྱེད་པ་པོས། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་བྱེད་པར་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་སྤོང་བ་དང་བསྟེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚེ་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་དགེ་བ་དང་ཆོས་མིན་མི་དགེ་བ་མེད་ན་ནི་དེ་གཉིས་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འབྲས་བུ་དེ་གཉིས་མེད་ན་ནི་ཐར་པའི་ཆེད་དུ་དེར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་སྒོམ་པ་དང༌། མཐོ་རིས་ཏེ་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་བདེ་འགྲོའ་ཆེད་དུ་དེར་འགྱུར་ ིབའི་ལམ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་སྒོམ་པ་མི་འཐད་ཅིང༌། གཞན་ཡང་ཞིང་ལས་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་བྱ་བ་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ན་དོན་མེད་པ་ཡང་མིན་ནོ་ཞེས་བཟློག་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་བཟློག་པས་བྱེད་པ་པོར་མ་གྱུར་པས་ལས་སུ་མ་གྱུར་པ་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཚུལ་སྨྲ་བ་དག་རྫས་ལ་ལྟོས་ནས་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་ཡིན་
ལ་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱེད་པའི་སྔ་རོལ་དུ་དེ་གཉིས་མིན་པར་སྨྲ་བ་ལྟར་བྱེད་པ་པོར་གྱུར་པ་དང་བྱེད་པ་པོར་མ་གྱུར་པ་གཉིས་ཀས་ལས་སུ་གྱུར་པ་དང་ལས་སུ་མ་གྱུར་པ་དེ་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་མི་བྱེད་དེ་དེ་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་ཡིན་པར་གྱུར་པ་དང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་གཉིས་གཅིག་ལ་དུས་ཅིག་ཏུ་ཕན་ཚུན་ཡིན་པ་འགལ་བས་དེ་འདྲ་བ་དེ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་གྲངས་ལ་ལྟོས་ནས་འཇོག་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་ནའང་རིགས་པ་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཁེགས་པས་མི་འཐད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱེད་པ་པོ་རེ་རེས་ལས་ཕྱོགས་མི་མཐུན་རེ་རེ་བྱེད་པ་དགག །ལས་
ཕྱོགས་མི་མཐུན་གཉིས་གཉིས་བྱེད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བྱེད་པ་པོར་ནི་གྱུར་པ་བྱ་

རབ་བྱེད་བརྒྱད་པ་བྱེད་ལས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 165

བ་དང་ལྡན་པ་ཡིས་ལས་སུ་མ་གྱུར་པ་བྱ་བ་དང་བྲལ་བ་ནི་མི་བྱེད་དེ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་འདིར་ཡང་སྔར་བཤད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་ལ་བྱ་བ་གཞན་མེད་པ་དང་སུས་ཀྱང་མ་བྱས་པའི་ལས་ཡོད་པ་དང་ལས་མིན་པ་བྱེད་པ་འདིར་ཡང་སྔར་བཤད་པའི་ལས་མ་ཡིན་པ་ནི་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེད་པ་པོར་མ་གྱུར་པས་ཀྱང་ལས་སུ་གྱུར་པ་མི་བྱེད་དེ་དེའི་སྐྱོན་ནི་སྔ་མས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་མུ་གསུམ་པས་ཕྱོགས་མི་མཐུན་པ་བྱེད་པ་མ་བཀག་པ་ནི་འོག་མའི་སྐབས་དང་ཁྱད་མེད་པ་ལ་དགོངས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། བྱེད་པ་པོར་ནི་གྱུར་པ་བྱ་བ་དང་བཅས་པས་ལས་སུ་ནི་མ་གྱུར་པ་དང་ལས་
སུ་གྱུར་པ་དང་མ་གྱུར་པ་གཉིས་ཀ་མི་བྱེད་དེ་དེའི་གཏན་ཚིགས་ཏེ་རིགས་པ་ནི་གོང་དུ་ཡིན་པར་གྱུར་ལ་བྱ་བ་མེད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་དང༌། ལས་ལ་རྒྱུ་ནི་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལས་མིན་པ་བྱེད་པ་ལ་སྐྱོན་བསྟན་པ་དང༌། ཡིན་དང་མ་ཡིན་གྱུར་ཅིག་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལས་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་བྱེད་པ་ལ་སྐྱོན་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེད་པ་པོར་ནི་མ་གྱུར་པས་ལས་སུ་ནི་གྱུར་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་ལས་སུ་གྱུར་པ་དང་མ་གྱུར་པ་གཉིས་ཀ་མི་བྱེད་དེ། དེའི་གཏན་ཚིགས་ཏེ་རིགས་པ་ནི་གོང་དུ་བྱེད་པ་པོ་མིན་པས་བྱེད་པ་ལ་རྒྱུ་མེད་དང་ལས་ཡིན་པ་བྱེད་པ་ལ། ཡིན་པར་གྱུར་ལ་བྱ་བ་མེད། །ཅེས་སོགས་དང་། ལས་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་བྱེད་པ་ལ། ཡིན་དང་མ་ཡིན་གྱུར་ཅིག་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱོན་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེད་པ་པོར་གྱུར་པ་དང་མ་གྱུར་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་ནི་ལས་སུ་གྱུར་པ་དང་ལས་སུ་མ་གྱུར་པ་རེ་རེ་ནས་མི་བྱེད་དེ་འདིར་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཏེ་རིགས་པ་ནི་གོང་དུ། བྱེད་པ་པོ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་ལ། ཡིན་དང་མ་ཡིན་གྱུར་ཅིག་ནི། །ཞེས་སོགས་དང༌། ལས་ཡིན་པ་བྱེད་པ་ལ། ཡིན་པར་གྱུར་ལ་བྱ་བ་མེད། །ཅེས་སོགས་དང༌། ལས་མིན་པ་བྱེད་པ་ལ། ལས་ལ་རྒྱུ་ནི་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱོན་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་འདུས་བྱས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱུ་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲས་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

166 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་མེད་དོ་ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་ངེས་
པར་བཟུང་བས་དངོས་པོ་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་ལ། བྱ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ཁོ་ནར་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲོ་བཏགས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ལ་ནི་དངོས་པོ་སྔར་ཡོད་ཕྱིས་མེད་པར་སྨྲ་བ་ལས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐུར་འདེབས་ཡོད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ནམ་ཡང་མེད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་བོས་ནི་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་ཏེ། དེས་ན་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་དམ་པར་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་1

སྐད་དུ་ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། སྨིག་
རྒྱུ་ལ་ནི་འདི་ཆུ་ཞེས། །བསམས་ཏེ་དེར་ནི་སོང་བ་ལས། །གལ་ཏེ་ཆུ་དེ་མེད་དོ་ཞེས། །འཛིན་པ་དེ་ནི་བླུན་པ་ཉིད། །དེ་བཞིན་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཡི། །འཇིག་རྟེན་ཡོད་ཅེའམ་མེད་པ་ཞེས། །འཛིན་པ་དེ་ནི་རྨོངས་པ་སྟེ། །རྨོངས་པ་ཡོད་ན་མི་གྲོལ་ལོ། །མི་ཤེས་པ་ལས་སྔར་བརྟགས་ཤིང༌། །ཕྱི་ནས་དེ་ཉིད་དོན་ངེས་ན། །གང་ཚེ་དངོས་པོ་མི་དམིགས་པ། །དེ་ཚེ་དངོས་མེད་ག་ལ་འགྱུར།2

།ཞེས་གསུངས་ཏེ།
དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་བཀག་པ་ནི་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་བཟུང་བ་བཀག་པ་དང་འདྲ་བས་སྐུར་འདེབས་མིན་ནོ།།
དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་དམིགས་པ་དེའི་ཚེ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟེ་རང་བཞིན་
མེད་པ་ཡང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་གང་ཡང་མི་སྲིད་པས་དེ་དག་གི་དངོས་མེད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཀུན་རྫོབ་3

སྨིག་རྒྱུའི་ཆུ་
དང་འདྲ་བ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་འཁྲུལ་ཤེས་ཁས་བླངས་ནས། རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་དུ་ཁས་བླངས་པ་ཁོ་ནས་འགྲུབ་ཀྱི་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར། མི་བྱེད་ཅིང་ལས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ནི་བྱེད་པ་པོར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ལྷས་བྱིན་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་ནི་ལས་ལ་བརྟེན་བྱས་ཤིང་སྟེ་དེ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༧ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༡༧ བ ༦ དེ་སྐད་དུ་ཡང་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༦ ཤོག ༢༩༣ ཕྲེང་། ༨
3 ཞོལ། ཤོག ༡༡༨ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡༡༨ ན ༤ ཀུན་རྫོབ་པ་སྨིག་རྒྱུའི་

རབ་བྱེད་བརྒྱད་པ་བྱེད་ལས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 167

ལ་ལྟོས་ནས་འབྱུང་བ་སྟེ་འགྲུབ་ལ། བྱེད་པ་པོས་མི་བྱེད་པ་ནི་ལས་སུ་མི་འགྱུར་བས་བྱེད་པ་པོར་མ་ཟད་ལས་ཀྱང་བྱེད་པ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་སྟེ་འགྲུབ་ཀྱི་དེ་མ་གཏོགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་སྟེ་ཐབས་གཞན་ནི་མ་མཐོང་ངོ༌། །དེས་ནི་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་ཡོད་པར་ཁས་བླང་བ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་ཁས་མ་བླང་བར་བསྟན་ཏེ་ཡོད་ཅེས་པའི་ཡོད་ཚུལ་ལ་དབུ་མ་པ་དང་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ལ་དེས་མེད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་བསྟན་ཏོ།།གསུམ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདི་ཉེ་བར་ལེན་པས་ན་ཉེར་ལེན་ཏེ་ཉེ་བར་བླང་བྱ་དང་འདིས་ཉེ་བར་ལེན་པས་ན་ཉེར་ལེན་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཡང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། རིགས་པ་གང་གིས་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བསལ་བའི་རིགས་པ་དེ་ཁོ་ནས་ཉེ་བར་བླང་བྱ་དང་ལེན་པ་པོ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་སྦྱོར་ཚུལ་ནི་ལེན་པ་པོ་ཡིན་མིན་རེ་རེ་བ་དང་གཉིས་ཀས་བླང་བྱ་ཡིན་མིན་རེ་རེ་བ་དང་གཉིས་ཀ་མི་ལེན་པ་སྟེ་ཕྱོགས་མི་མཐུན་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བཀག་པས་ཉེ་བར་ལེན་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཏུ་ངེས་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀྱི། གཞན་ཡང་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དག་གིས་ཏེ་དེ་གཉིས་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་བྱེད་པ་དང་ཉེར་ལེན་ཟུང་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མ་སྟེ་དེ་དག་ལས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང༌། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་བཀག་སྟེ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཉིད་དུ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ཀྱང་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་འགྲོ་བ་དང་འགྲོ་བ་པོ་དང་བལྟ་བྱ་དང་ལྟ་བྱེད་དང་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་དང་འབྱུང་བྱ་འབྱུང་བྱེད་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ།།
དེའི་སྦྱོར་ཚུལ་ནི་སྐྱེད་བྱེད་དང་འགྲོ་བ་པོ་ཡིན་མིན་རེ་རེ་བ་དང་གཉིས་ཀས་བསྐྱེད་བྱ་
དང་འགྲོ་བ་ཡིན་མིན་རེ་རེ་བ་དང་གཉིས་ཀ་མི་སྐྱེད་ཅིང་དེར་མི་འགྲོ་བ་སྟེ། ཕྱོགས་མི་མཐུན་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱ་ལ་ལྷག་མ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །ཡན་ལག་དང་ཡོན་ཏན་ཡིན་མིན་རེ་རེ་བ་དང་

168 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གཉིས་ཀ་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་མིན་རེ་རེ་བ་དང་གཉིས་ཀ་ལ་མི་འཇུག་ཅེས་སྦྱར་ཏེ་ཕྱོགས་མི་མཐུན་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །དེས་ན་རབ་བྱེད་དང་པོར་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་གཉིས་པར་འགྲོ་འོང་དང་གསུམ་པར་བལྟ་བྱ་ལྟ་བྱེད་དང༌། ལྔ་པར་མཚན་མཚོན་ལ་དཔྱད་ནས་བཀག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཙམ་འགོག་པས་ཡོད་པ་བཀག་པ་མིན་ནོ། །དེ་བཀག་པ་ན་དེ་རྣམས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བཞག་པའི་རྟེན་འབྱུང་གི་ཡོད་པར་འགྲུབ་ཅིང་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བས། ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ཁས་མི་ལེན་པ་མིན་ཏེ་དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །རྒྱུ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དོན་གཉིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བྱ་བྱེད་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་མེ་ཡང་དུ་བ་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇོག་གི་རང་གི་ངོ་བོས་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པས་ལུགས་གཞན་ལས་མེ་དུ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བཤད་པ་སོགས་དང་མི་འདྲའོ།།
རབ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་དུ་གོ་དགོས་ལ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་འགྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ན། དེ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་ངོ་བོའ་དབང་གིས་ཡོད་པའི་རང་ཚུགས་ཐུབ་པ་མེད་པས་རྟེན་འབྱུང་གི་ ིགཏན་ཚིགས་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་འགྲུབ་བོ། །དེ་ལྟ་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ངེས་པ་དྲངས་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མཚན་མར་འཛིན་པའི་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་བྱེད་པས། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་གོལ་ས་རྟག་ཆད་དང་སྒྲོ་སྐུར་གྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དེ་ནས་ཆོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་མ་རྟོགས་བར་དུ་ཡང་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་ཀྱི་ལྷག་མ་སྡུད། ཡང་ན་རྒྱུ་འདི་ལས་འདི་འབྱུང་གི་རྟེན་འབྱུང་རང་ལུགས་ལ་མི་བདེ་བར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངེས་པ་རྣལ་མ་དྲང་ས་མེད་པས་རྟག་ཆད་གང་རུང་གཅིག་གི་མཐར་ལྟུང་བ་ལས་མི་འདའོ། །གལ་ཏེ། དངོས་པོ་ལྷག་མ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བླང་བྱ་དང་ལེན་བྱེད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། དེ་བཞིན་ཉེར་ལེན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སུ་བཀོད་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱང་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ལ་འདི་གཉིས་གཙོ་བོར་གྱུར་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལོགས་

རབ་བྱེད་བརྒྱད་པ་བྱེད་ལས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 169

སུ་བཀོད་དེ་རབ་བྱེད་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་ཡང་འདི་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་པ་ཕལ་ཆེར་འབྱུང་ངོ༌། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་དགེ་མི་དགེའི་ལས་དང་དེའི་བྱེད་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རིགས་པས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་ལྡན་པ་དང༌། རབ་བྱེད་འདིས་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་མི་དམིགས་པར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱོགས་ཙམ་སྨོས་ན། ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། སེམས་དམྱལ་འཇིགས་པ་ང་ཡིས་བསྟན་བྱས་ཏེ། །སེམས་ཅན་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་སྐྱོ་བྱས་ཀྱང༌། །གང་དག་ཤི་འཕོས་ངན་སོང་དག་འགྲོ་བའི། །འགྲོ་བ་དེ་དག་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །གང་དག་རལ་གྲི་མདའ་ཆེན་མཚོན་འབྱིན་པའི། །གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །རྟོག་པའི་དབང་གིས་ངན་སོང་དེ་དག་ན། །ལུས་ལ་འབབ་མཐོང་དེ་ན་མཚོན་ཆ་མེད། །སྣ་ཚོགས་ཡིད་དགའ་མེ་ཏོག་ཁ་ཕྱེ་ཞིང༌། །གསེར་གྱི་ཁང་མཆོག་འབར་བ་ཡིད་འོང་བ། །འདི་ན་དེ་ལའང་བྱེད་པ་འགའ་མེད་དེ། །དེ་དག་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན། །རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཇིག་རྟེན་རྣམ་བརྟགས་ཏེ། །འདུ་ཤེས་འཛིན་པས་བྱིས་པ་རྣམ་པར་ཕྱེ། །འཛིན་དང་འཛིན་མེད་དེ་ཡང་འབྱུང་བ་མིན། །ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་སྒྱུ་མ་སྨིག་རྒྱུ་བཞིན།1

།ཞེས་གསུངས་ཏེ་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་དང་གནོད་པ་སྐྱེལ་བའི་བྱ་བྱེད་དང་
ལྷའི་ཡུལ་བྱེད་པའི་བྱ་བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞིང་དེ་དག་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པར་བཤད་དོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་པ་
ཙམ་མིན་པར་རང་གི་ངོ་བོའ་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཟུང་བ་ལྟར་ཡིན་ན། བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བ་གང་ ིཡང་མི་འཐད་པར་ངེས་པར་བྱ་ལ་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་འགྲུབ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༣ ཤོག ༣༥༨ ཕྲེང་། ༦

170 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
དགག །གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་སུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར། དེ་བཞིན་ཉེར་ལེན་ཤེས་པར་བྱ། །ལས་དང་བྱེད་པོ་གསལ་ཕྱིར་རོ།1

།ཞེས་སྨྲས་པ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་འདི་ལྟར་ལྟ་བ་
དང་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་གང་གི་ཉེ་བར་བླང་བ་ཡིན་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དེ་ནི་ཉེ་བར་བླང་བ་དེ་དག་གི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྟེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་མང་པོས་བཀུར་བ་པ་སྨྲ་སྟེ་རྒྱུ་མཚན་ནི་ནོར་གྱི་སྔ་རོལ་ན་ལྷས་བྱིན་ཡོད་པས་ནོར་གསོག་གི་མོ་གཤམ་གྱི་བུས་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་སྟེ་གང་ཟག་སྔ་རོལ་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་གིས་ཉེ་བར་ལེན་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་སྔ་རོལ་ན་དངོས་པོ་སྟེ་འདི་ཉེ་བར་ལེན་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་གནས་པ་དེ་ཡོད་དོ་ཞེས་འཛེར་ཏོ། །སོགས་སྔ་མས་ནི་དབང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་དང་ཕྱི་མས་ནི་རེག་པ་དང་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་སེམས་བྱུང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བསྡུའོ། །དང་ནི་སྨྲས་པའི་ལྟ་བ་དང་ཉན་པ་དང་ཚོར་བ་གསུམ་དང་མ་སྨྲས་པའི་དབང་པོ་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་ལྷག་མ་ཀུན་བསྡུ་བའི་དོན་དང༌། ཡང་ནི་ལྷག་མ་བསྡུས་པ་དག་ཀྱང་འདིར་གཏོགས་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དང༌། དབང་བྱས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ནི་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་པོ་འདི་དབང་པོ་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་བསྡུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པས་དེ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་དང་དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་བཤད་དོ། །གནས་མ་བུ་པ་དང་བཟང་པོའ་ལམ་པ་དང་ཀུན་གྱིས་བཀུར་བ་དང་བླ་མ་པ་དང་ཆོས་ ིསྦས་པ་ལྔས་གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པར་སྨྲ་བར་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་བཤད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དགག །དེས་ཉེ་བར་བླང་
བྱ་ཡང་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཁེགས་པར་བསྟན། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་བདག་དགག །རང་གིས་ཐ་སྙད་དུ་གང་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༡༤ ཕྲེང་། ༡༤

རབ་བྱེད་དགུ་པ་སྔ་རོལ་གནས་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 171

ཟག་འཇོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལེན་པ་པོ་བླང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་པ་དགག །བླང་བྱ་རེ་རེའི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་པ་དགག །བླང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བླང་བྱ་ལས་སྔ་ན་ལེན་པ་པོར་གདགས་པའི་རྒྱུ་མེད་པས་དགག །ལེན་པ་པོ་སྔ་ན་བླང་བྱ་ལ་གནས་པའི་རྟེན་མེད་པས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ལེན་པ་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་བླང་བྱ་ལས་སྔ་ཕྱི་དང་དུས་མཉམ་པ་གསུམ་ལས་མི་འདའ་ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་འོག་ནས་འགོག་པས་འདིར་བླང་བྱ་ལས་སྔ་བ་འགོག་པ་ནི། ལྟ་བ་དང་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྔ་རོལ་ན་གང་གནས་པའི་དངོས་པོ་གང་ཟག་དེ་ནི་གང་གིས་གདགས་པར་བྱ་བའི་རྒྱུ་མེད་པས་སྤྱིར་གང་ཟག་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་ལྟ་བ་པོ་ལ་སོགས་པར་གཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་གང་ཟག་ཏུ་ཐ་སྙད་གདགས་པའི་རྒྱུ་ནི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ན་གང་ཟག་དེ་དེ་དག་ལས་སྔ་ན་ནི། དེའི་ཚེ་བུམ་སྣམ་བཞིན་དུ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། གང་ཞིག་རང་གི་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པ་དེ་ནི་རྒྱུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ནོར་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ནོར་ཅན་ལྟར་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་དུས་སྔ་ཕྱིར་ཡོད་ན་སྔ་མ་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་པ་མི་རུང་ཞེས་པ་མིན་ཏེ། རང་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་ཟག་ལྟ་བ་པོ་ལ་སོགས་པར་འཇོག་པ་ལ་ནི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་པས་ཁྱབ་ལ། ལེན་པ་པོ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་དུས་ནམ་ཡང་ལྟོས་དགོས་པས་ལེན་པ་པོའ་དུས་ན་ལྟོས་ས་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་དེ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་ ིཔའི་ཕྱིར་སྤྱིར་ལྟོས་པ་ཡང་འགོག་ནུས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཡང་སྟེ་དེ་དག་གི་སྔ་རོལ་ན་གནས་
པར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་དེས་ནི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལེན་པར་བྱེད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། སྐྱོན་གཞན་འདི་ཡང་ཡོད་དེ་དེ་ལྟ་ན་ནི་ནོར་དང་འབྲེལ་བའི་སྔ་རོལ་ན་ལྷས་བྱིན་ནོར་ལས་ཐ་དད་པར་གནས་ནས་ནོར་དོན་གཞན་གསོག་པ་བཞིན་དུ། ལེན་པ་པོ་ལ་ཡང་གང་ཟག་དེ་མེད་པར་ཡང་སྟེ་དེ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་ལོགས་ཤིག་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད་དོ། །དེ་འདོད་པར་ནི་མི་ནུས་ཏེ་གང་ཟག་འདི་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་འདིའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོའོ་

172 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཞེས་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་བླང་བྱ་ཅི་ཞིག་པོ་ཡིས་ལེན་པ་པོའ་བདག་གང་ཞིག་པོ་གསལ་བ་ ིདང་མངོན་པ་དང་ཤེས་པར་བྱེད་ཅིང༌། མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་ནི་གང་ཟག་འདི་ཡི་ཉེ་བར་བླང་བྱའོ། །ཞེས་ལེན་པ་པོའ་བདག་གང་ཞིག་གིས་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་བླང་བྱ་ཅི་ཞིག་པོ་གསལ་ ིབར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཚེ་བླང་བྱ་ཅི་ཞིག་པོ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ལེན་པ་པོ་གང་ཞིག་པོ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་ལ། ལེན་པ་པོ་ལ་ཡང་ལྟོས་པ་མེད་པར་བླང་བྱ་ཅི་ཞིག་པོ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པས་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་བོ། །གང་གི་ཚེ་ལེན་པ་པོ་མེད་པར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཚེ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་མེད་པས་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ། །འདི་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་ན་ལྟོས་པ་མི་རུང་བའི་རིགས་པའོ། །བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་དེ་ནི་གང་གིས་གདགས་པར་བྱ་ཞེས་པའི་ལན་དུ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་གྲུབ་བོ་ཞེས་ལྟ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྨྲས་པ་ན། དེ་ལྟ་ན་གང་ཟག་དེ་མེད་པར་ཡང་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་གྲུབ་པར་ཐེ་ཚོམ་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པ་ལ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ་ཅི་ཡིས་ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པར་བསྟན་ནས་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དེ་གཉིས་གཅིག་མེད་པར་ཅིག་ཤོས་མེད་ཅེས་རྐང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་འཆད་དོ། །དེ་དག་གིས་ནི་ལེན་པ་པོར་གདགས་པའི་རྒྱུ་དང་བླང་བྱ་གནས་པའི་རྟེན་མེད་པས་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་ལེན་པ་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་མེད་པར་བཤད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་སུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་
ཏེ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔ་རོལ་ན་གང་ཟག་དེ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ན་སྐྱོན་དེ་དག་ཡོད་ཀྱང་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔ་རོལ་ན་ལེན་པ་པོ་གང་ཞིག་1

པ་དེ་ཡོད་པ་མིན་གྱི་
རེ་རེའི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བླང་བྱ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ནང་ནས་ལྟ་བའི་དབང་པོས་གང་ཟག་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དུས་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་པོ་ཞིག་གིས་དུས་དེ་ལས་གཞན་གྱི་ཚེ་ན་གསལ་བར་བྱེད་ཀྱི་དུས་དེའི་ཚེ་ན་གསལ་བར་མི་བྱེད་དོ། །ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༢ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༡༢༢ བ ༤ གང་ཞིག་པོ་དེ་

རབ་བྱེད་དགུ་པ་སྔ་རོལ་གནས་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 173

པའི་ཚེ་ཉན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འདོགས་པས་རང་གི་བླང་བྱའི་སྔ་རོལ་དུ་ཡང་ཡོད་ལ། གང་ཟག་ཏུ་གདགས་པའི་རྒྱུ་མེད་པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིས་སྔར་ཡང་རང་གི་བླང་བྱའི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་ཅེས་སྨྲས་པ་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་ཅེས་མ་སྨྲས་
1

པ། དེ་ལ་གང་ཟག་ཏུ་གདགས་པའི་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔ་རོལ་ཏུ་ཡོད་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་བསམས་སོ། །ད་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་ལེན་པ་པོ་དང་དེའི་མིག་ལ་སོགས་པ་བླང་བྱར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་པས། ཚེ་སྔ་མའི་གང་ཟག་གིས་ཚེ་ཕྱི་མའི་ལུས་ལེན་པ་སྐབས་འདིའི་ལེན་པ་པོ་དང་བླང་བྱའི་དོན་མིན་ནོ། །འོ་ན་གང་ཟག་གིས་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལེན་ཞེས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གང་ཟག་དེ་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་པོར་སོང་བའི་བྱེད་པར་མིག་གི་དབང་པོ་སོང་བ་ན་དེས་དེ་བླངས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་ལྟ་བའི་དབང་པོ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་ལ་ཉན་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་པར་འདོད་དེ་དེས་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།།གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔ་རོལ་ན་བདག་དེ་ཡོད་པ་མིན་
ན་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ཡི་སྔ་རོལ་ན་བདག་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་ཡོད་དེ་ཡོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་ཤིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔ་རོལ་ན་ནགས་མེད་པའི་ཚེ་རེ་རེའི་སྔ་རོལ་ན་ཡང་མེད་པ་དང༌། བྱེ་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ཏིལ་མར་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་མེད་ན་རེ་རེ་ལ་ཡང་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རེ་རེའི་སྔ་རོལ་དུ་ཡོད་པར་སྨྲ་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔ་རོལ་ནའང་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པར་འགྱུར་ཏེ། རེ་རེ་མ་གཏོགས་པར་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དཔེར་ན་དེར་ཡོད་པའི་མི་རེ་རེ་ལ་སྨྲས་ནས་ལྷག་མ་མ་ལུས་པ་ན་དེར་ཡོད་པའི་མི་ཐམས་ཅད་ལ་སྨྲས་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་དེ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ནས་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་རེ་རེའི་སྔ་རོལ་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་མཐར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔ་རོལ་ཏུ་ཡོད་པ་ཞིག་སྒྲུབ་ནུས་སོ། །གལ་ཏེ་དུས་རིམ་ཅན་གྱིས་རེ་རེ་ནས་བགྲངས་པའི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔ་རོལ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང༌། ལྟ་བའི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་པའི་དུས་སུ་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དུས་གཅིག་གི་ཚེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་པར་མི་འདོད་པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ལེན་པ་པོ་དང་བླང་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༢ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༢༣ ན ༡ མ་སྨྲས་ལ་

174 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ།།
རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་རེ་རེའི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་པར་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་ཟག་
གཅིག་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེའི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ལ་གལ་ཏེ་ལྟ་པོ་དེ་ཉིད་ཉན་པ་པོ་ཡིན་ལ་ཚོར་བ་པོའང་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་ལྟ་བའི་བྱ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཉན་པ་པོ་ཡང་ལྟ་བ་པོ་དང༌། ཉན་པའི་བྱ་བ་དང་བྲལ་བའི་ལྟ་བ་པོ་ཡང་ཉན་པ་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་བ་སོ་སོ་ལ་བྱེད་པ་པོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བ་པོ་ཉིད་ཉན་པ་པོ་ཡང་དེ་ཉིད་དེ་ཞེས་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་མི་རིགས་སོ། །ལྷས་བྱིན་གཅིག་རིམ་གྱིས་མི་བཅུའི་སྔ་རོལ་དུ་གནས་པ་ཐ་སྙད་དུ་འདོད་དགོས་མོད་ཀྱང་མི་དང་པོའ་སྔ་རོལ་ན་བསྡད་པའི་ལྷས་བྱིན་དེ་ཉིད་མི་གཉིས་ ིཔའི་སྔ་རོལ་ན་ཡང་སྡོད་པར་འདོད་ན། སྔར་གཟུགས་ལྟ་དུས་ཀྱི་ལྟ་བ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་1

སྒྲ་ཉན་དུས་

ཀྱི་ཉན་པ་པོ་དེར་ཁས་བླང་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་དགོས་མོད་ཀྱང་ཕ་རོལ་པོས་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་མེད་པས་སུན་འབྱིན་འདི་ཇི་ལྟར་རིགས་སྙམ་ན། སྤྱིར་གནས་མ་བུ་པ་ལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་གི་རང་བཞིན་འཇིག་མེད་པ། །དེ་ལ་མཁས་རྣམས་རྟག་ཅེས་བརྗོད། །དེས་ན་ངོ་ཚའི་ལྟ་བ་འདི། །སྤོངས་ལ་དེ་ནི་རྟག་པར་སྨྲོས།2

།ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་སྔར་མིག་གི་སྔ་རོལ་ན་གནས་
པའི་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཕྱིས་རྣ་བའི་དབང་པོའ་སྔ་རོལ་ན་གནས་པའི་ཚེ་ཡང་མ་ཞིག་པར་འདོད་ ིཔས། དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་སྐྱོན་དེ་བརྗོད་ནུས་མོད་ཀྱང༌། འདིར་ནི་གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་ལྟ་བ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་ལས་མི་འདའ་ལ། ཐ་དད་འོག་ནས་འགོག་པས་གཅིག་ཡིན་ན་སྔར་ཆོས་གཅིག་གི་སྔ་རོལ་ན་གནས་པ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་ཆོས་གཉིས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ཡང་བསྡད་དགོས་པས། རིམ་གྱིས་རེ་རེའི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་ལྟ་བ་པོ་དེ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་མཛད་དོ། །འོན་ཏེ་ལྟ་བ་པོ་དེ་ཉིད་ཉན་པ་པོ་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་འདོད་ན་སྔར་བཤད་པའི་སྐྱོན་འོང་བར་མཐོང་ནས་གལ་ཏེ་ལྟ་བ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་དང་ཚོར་བ་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་འདོད་ན། ལྟ་བ་པོ་ཡོད་པའི་ཚེ་ན་ཡང་ཅིག་ཅར་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༣ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༡༢༣ བ ༦ དེ་ཉིད་ཕྱིས་སྒྲ་ཉན་དུས་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༡༧ ཕྲེང་།

རབ་བྱེད་དགུ་པ་སྔ་རོལ་གནས་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 175

དུ་ཉན་པ་པོ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་དེ་ལྟར་ནི་མི་འདོད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་སྔར་ལྟར་འདོད་ན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་ལ་བདག་ཀྱང་མང་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་ལྟ་བ་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་ནི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་
དོ། །འོན་ཀྱང་བདག་ཏུ་གདགས་པའི་རྒྱུ་མེད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྔ་རོལ་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ལྟ་བ་དང་ཉན་པ་སོགས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་བཞི་ཡོད་དོ། །དེས་ན་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྔ་རོལ་ན་འབྱུང་བ་བཞིའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་གྱི་བདག་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ལྟ་བ་དང་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཚོར་བ་དག་ལ་སོགས་པ་ཡང་གང་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་འབྱུང་བ་བཞི་པོ་དེ་ལའང་བདག་དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདག་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་འབྱུང་བ་ལས་ཕྱི་བ་དང་དུས་མཉམ་པར་འབྱུང་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་མི་འཐད་པས་འབྱུང་བའི་སྔ་རོལ་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་བདག་ཏུ་གདགས་པའི་རྒྱུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་འཇུག་པས་འདིར་སླར་ཡང་སྐྱོན་བརྗོད་མ་མཛད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདག་གི་འཇོག་ཚུལ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།
གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་འགོག་ན་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་འདི་མི་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རམ་སྙམ་ན། མཐོང་ཐོས་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ནི་སུས་ཀྱང་བསྙོན་དུ་མེད་པས་དེ་གཏན་མེད་པ་ནི་མི་རུང་ངོ༌། །འདི་ལ་གཞན་སྡེས་མཐོང་བ་སོགས་ཀྱི་གང་ཟག་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླང་དགོས་ལ། འོན་ཀྱང་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་མི་རུང་བར་མཐོང་ནས། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འདོད་པར་བྱེད་དོ། །རང་གི་སྡེ་པ་གཞན་གྱིས་ནི་ལས་གསོག་པ་སོགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཙམ་ཞིག་ནི་གཞག་དགོས་པར་མཐོང་ཞིང༌། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མཐོང་ནས་ཕུང་པོའ་ིཚོགས་རྒྱུན་དང་ལུས་འདོར་ལེན་བྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་བདག་གམ་གང་ཟག་ཏུ་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ།།རང་གི་ལུགས་ནི་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་གཞི་དམིགས་པ་ནི་ང་

176 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

དང་བདག་དང་གང་ཟག་ཏུ་གཞག་དགོས་ལ། ཕྱི་རོལ་པས་ཀུན་བརྟགས་པ་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་མི་འཛིན་པའི་དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ང་དང་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་འཇུག་པས། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་ནི་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་གཞིར་ཡང་མི་རུང་ལ། དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཡང་མེད་པར་འདོད་དེ། འཇུག་པ་ལས། འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟེན་དུའང་མི་རིགས་ལ། །འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་མི་འདོད།1

།ཅེས་དང༌། འཇིག་རྟེན་ངར་འཛིན་
བློ་ཡི་རྟེན་དུ་ཡང༌། །མི་འདོད་དེ་རིག་མིན་པའང་བདག་ལྟའི་ཕྱིར།2

།ཞེས་སོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་
སྙད་ལ་ནི་ངའི་གཟུགས་དང་ངའི་སེམས་ཞེས་བདག་ནི་ཕུང་པོའ་རྗེ་བོ་དང་ཕུང་པོ་ནི་དེའི་ཁོལ་ལྟར་ ིའཛིན་པས། བདག་གི་མཚན་གཞིར་ཕུང་པོའ་རྒྱུན་ནམ་ཚོགས་པའམ་ཡ་གྱལ་རྣམས་འཇོག་པ་ནི་ ིགཏན་མི་རུང་ངོ༌། །འཕགས་པའི་གཞུང་དུ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་འཆད་དེ། རབ་བྱེད་འདིར་ནི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཅི་ཞིག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཞིག་པོའ་བདག་གསལ་བར་བྱེད་པར་བཤད་པས། གསལ་ ིབྱེད་ཀྱི་ཚོགས་པ་དང་ཡ་གྱལ་གང་ཡང་གསལ་བྱར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། རབ་བྱེད་བཅུ་པར་ཕུང་པོ་དང་བདག་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་ཚུལ་མེ་དང་བུད་ཤིང་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རབ་བྱེད་ཐ་མར་ཡང༌། ཉེ་བར་ལེན་པ་མ་གཏོགས་པར། །བདག་ཡོད་མ་ཡིན་བྱས་པའི་ཚེ། །ཉེ་བར་ལེན་ཉིད་བདག་ཡིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་བདག་ནི་མེད་པ་ཡིན།3

།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། བདག་དང་ཕུང་པོ་རྗེ་ཁོལ་ལྟར་འཛིན་ན་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་འཛིན་
པར་མི་འགྱུར་རམ་སྙམ་ན། དེ་གཉིས་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་མེད་དེ། གཞན་དུ་ན་ལྷས་བྱིན་གྱི་ལག་པ་ན་བ་དང་གསོས་པ་ལ་ལྷས་བྱིན་ན་བ་དང་གསོས་པར་མི་འཇོག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉེར་སྦས་ན་བ་དང་གསོས་པས་བྱམས་པ་ན་བ་དང་སོས་4

པར་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པ་
བཞིན་ནོ། །རིགས་པ་དེ་ནི། གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ས་བོན་ཙམ་བཏབ་ནས། །བདག་གིས་བུ་འདི་བསྐྱེད་ཅེས་སྨྲ་བྱེད་ཅིང༌། །ཤིང་ཡང་བཙུགས་སོ་སྙམ་དུ་རྟོགས་དེས་ན། །གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༣༣ ཕྲེང་། ༢
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༣༣ ཕྲེང་། ༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༤༣ ཕྲེང་། ༡
4 ཞོལ། ཤོག ༡༢༤ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༢༥ བ ༤ ན་བ་དང་གསོས་པ་ལ་

རབ་བྱེད་དགུ་པ་སྔ་རོལ་གནས་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 177

འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད།1

།ཅེས་གསུངས་པའི་འདོན་པ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་
ལག་པ་ན་བ་ལ། །བདག་ནི་ནའོ་སྙམ་དུ་རྟོགས་དེས་ན། །དེ་གཉིས་རྫས་གཞན་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད། །ཅེས་པའོ། །དེས་ན་བདག་གམ་གང་ཟག་ནི་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་བདག་གི་ཐ་སྙད་གང་ལ་འཇུག་པའི་གཞི་བཙལ་བ་ན། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་སོགས་མི་རྙེད་པས་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་དང་བདག་ཏུ་བཏགས་པ་ཙམ་མོ།།
ལག་པ་ན་བ་དང་གསོས་པས་གང་ཟག་དེ་ན་བ་དང་གསོས་པར་ཐ་སྙད་བྱེད་ཅིང༌། ངའི་
ལག་པ་ན་བ་དང་གསོས་སོ་ཞེས་ཀྱང་ཐ་སྙད་བྱེད་པས་ལག་པ་གཅིག་ཉིད་ང་དང་ང་ཡི་བ་གཉིས་ཀར་འཇོག་པ་མིན་ནམ་སྙམ་ན། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་ལག་པ་ན་བ་དང་གསོས་པར་འཇོག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ལག་པ་བདག་ཏུ་འཇོག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལག་པ་ལ་ངའོ་སྙམ་དུ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷས་བྱིན་གྱིས་དུས་སྔ་ཕྱིའི་བདག་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་ངའོ་སྙམ་དུ་མ་2

འཛིན་པའི་དམིགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
ཞུགས་པའི་ང་ཙམ་ཡིན་པས། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་བླངས་དུས་ཀྱི་འགྲོ་བ་སོ་སོ་བའི་བདག་རྣམས་ནི་སྔ་མའི་བྱེ་བྲག་རེའོ། །ལྷས་བྱིན་གྱི་སྐྱེ་བ་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་བདག་ལ་ངའོ་སྙམ་དུ་བཟུང་བའི་བདག་ནི་ཚེ་རེ་རེའི་བདག་ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་གྱི་བདག་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངར་འཛིན་ཡང་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་དང་མ་ཕྱེ་བའི་འཛིན་སྟངས་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་འདྲ་བའི་བདག་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བ་ན་གང་དུ་ཡང་མི་རྙེད་པས། ལས་གསོག་པ་དང་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་སོགས་སུ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བ་ན། བདག་དང་འདྲ་བར་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་གཅིག་པ་སོགས་གང་དུ་ཡང་མི་རྙེད་པས་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བཙལ་བ་ན་མི་རྙེད་པར་བདག་བཏགས་ཡོད་དང་རྫས་ཡོད་གཉིས་ཀ་མཚུངས་མོད་ཀྱང་མ་རྙེད་པས་བདག་གཉིས་ཁེགས་མི་ཁེགས་མི་མཚུངས་ཏེ། རྫས་ཡོད་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༢༢ ཕྲེང་། ༡༨
2 ཞོལ། ཤོག ༡༢༥ ན ༤ སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་

178 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་ཡིན་ལ་བཏགས་ཡོད་དེ་ལྟར་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཡང་དེ་ལྟར་བདག་བཀག་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ཡོད་ན་བདག་གི་ངོ་བོ་ཅན་མིན་པའི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པས་དེ་དག་གང་དང་འབྲེལ་བའི་བདག་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ལྟ་བ་དང་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཚོར་བ་དག་ལ་སོགས་པ་ཡང་ལེན་པ་པོ་གང་གི་བླང་བྱ་ཡིན་པའི་ལེན་པ་པོ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་བསྟན་པ་དེ་ཡི་ཚེ། དེར་མ་ཟད་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསལ་བར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ་དེའི་ཕྱིར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་བླང་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པས་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོའ་བདག་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དོ།། ིགསུམ་པ་ནི། འདིར་ཕ་རོལ་པོས་གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་དེ་དགག་བྱ་དེ་རྣམ་
པར་བཅད་པ་ཙམ་མིན་པའི་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་བསྒྲུབས་སོ་སྙམ་ནས་ཅི་བདག་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ངེས་སམ་ཞེས་འདྲིའོ། །དེ་སྐད་དུ་སུས་སྨྲས། ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་བདག་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་ཐལ་མ་ཐག་ཏུ་མ་སྨྲས་སམ་ཞེ་ན། དེ་སྐད་དུ་སྨྲས་མོད་ཀྱི་འདིའི་དོན་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་མི་འདོད་དོ། །འདི་ལྟར་བདག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟགས་པ་ཡིན་ལ། བདག་གིས་ཀྱང་འཛིན་པ་དེའི་གཉེན་པོར་བདག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་དེ་ཟློག་པའི་ཚིག་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅས་པ་ཙམ་སྨྲས་པ་ཡིན་གྱི། དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་ལས་གཞན་པ་བདག་འདིའི་རང་བཞིན་མེད་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བརྟགས་པ་མིན་ཏེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ལ་ཞེན་པ་གཉིས་ཀ་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟ་བུའི་རིགས་རྣམས་ནི་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ཡིན་ལ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱང་མིན་ཏེ་སྔར་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་གང་ཟག་ནི་བརྒྱ་པ་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་བདག་གང་ངའི་བདག་མིན། །དེས་དེ་བདག་མིན་མ་ངེས་ཕྱིར། །དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་རྣམས་ལ། །རྟོག་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་མིན་ནམ།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུར་འདོད་པར་བྱའོ།།
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༠༤ ཕྲེང་། ༡༥

རབ་བྱེད་དགུ་པ་སྔ་རོལ་གནས་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 179

དེའི་དོན་ནི་བདག་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་གང་ཟག་གཅིག་གིས་དེ་ལ་ངའོ་སྙམ་དུ་
འཛིན་པ་བཞིན་དུ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འཛིན་པའི་ངེས་པ་དགོས་པ་ལས་ཁྱོད་ཀྱི་ངར་འཛིན་སྐྱེ་བའི་བདག་དེ་ལ་ང་ལ་ངར་འཛིན་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དེས་བདག་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ་ཐམས་ཅད་ལ་ངར་འཛིན་སྐྱེ་བར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་མེད་ན་ངར་འཛིན་པ་འདི་གང་ལ་འགྱུར་སྙམ་ན། ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ངར་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་མེད་ཅིང་ཕུང་པོ་ཉིད་ཀྱང་དེར་མི་འཐད་པས་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་ལ་ངའོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པས་བཟུང་བ་འགའ་

1

ཞིག་གོ །དེ་ལྟར་བདག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མིན་ལ་
བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་མེད་པ་མིན་པའི་དོན་འདི་གང་ཞིག་ལྟ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོན་ནོ། །བདག་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ན་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྔ་རོལ་ན་མེད་དེ་གང་ཟག་ཏུ་གདགས་པའི་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ད་ལྟར་ཏེ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དེ་སོ་སོར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང༌། སོ་སོར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་བདག་དང་ཉེ་བར་བླང་བ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་མེད་དུ་གྱུར་པས་སོ་སོར་གྲུབ་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་སྔ་ལ་བདག་ཕྱི་བ་ཡང་མེད་དེ་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་ལས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མེད་པ་དེའི་ཚེ་བདག་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་རྟོག་པ་དག་ནི་ལྡོག་པར་འགྱུར་ལ། ལྟ་བ་ལ་སོགས་པས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་དེ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་རྟོག་པ་དག་ཀྱང་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ།།གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་གང་ཟག་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དང་དེས་བླང་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་
པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ཉིད་ཟབ་མོའ་ལུང་གིས་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ ིགསུང་རབ་ཐམས་ཅད་རབ་བྱེད་འདིས་བཤད་པར་བྱ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བ་ནི། འགྲོ་འོང་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བ་ཉིད་ལ་བཤད་པས་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། ལུས་དེའི་ལེན་པ་པོ་ནི་གང་ཟག་འདིའོ་ཞེས་པ་དང་གང་ཟག་འདི་ཡི་བླང་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༦ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༢༧ བ ༢ འབའ་ཞིག་གོ །

180 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

བྱ་ནི་ཆོས་འདི་དག་གོ་ཞེས་པ་རྣམས་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བཟུང་བ་ལྟར་གནས་ན། བླང་བྱ་དང་ལེན་པ་པོའ་ཐ་སྙད་གང་ཡང་བྱར་མེད་ ིཔར་ངེས་པ་བསྐྱེད་ནས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྱུང་ལ་དེ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའི་ཚུལ་རྣམས་བསམ་པར་བྱའོ། །སྔ་རོལ་ན་གནས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དགུ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

གཉིས་པ་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་
དཔེ་དགག །སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་སྨྲས་པ། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དངོས་པོ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་བུད་ཤིང་ལ་ལྟོས་ནས་མེ་འབྱུང་མོད་ཀྱང་ཚ་བའི་རང་བཞིན་དང་སྲེག་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང༌། མེ་ལ་ལྟོས་ནས་བུད་ཤིང་ཡིན་མོད་ཀྱང་བསྲེག་བྱ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མེ་དང་བུད་ཤིང་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་གཉིས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་བོ།།
འདི་དགག་པ་ལ་གསུམ། མེ་དང་བུད་ཤིང་ངོ་བོ་ཉེད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དགག །རིགས་པ་དེ་
གཞན་ལ་ཡང་སྦྱར་བ། བཀག་པའི་དོན་ཏུ་ལྟ་བ་སྨད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྔར་མ་བཤད་པའི་རིགས་པས་དགག །སྔར་བཤད་པའི་རིགས་པས་དགག །དེ་དག་གི་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་གཅིག་པ་དགག །རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མེ་དང་ཤིང་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་པའམ་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་གཅིག་རྣམ་པར་བཅད་ན་གཅིག་ཤོས་ཡོངས་སུ་གཅོད་དགོས་པས་ཕུང་གསུམ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྲེག་པར་བྱ་བ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལས་སུ་གྱུར་པའི་སྲེག་པར་བྱེད་པ་པོ་ནི་མེའོ། །དེ་ལ་བུད་ཤིང་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དང་མེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ཡིན་ན་བྱེད་པ་པོ་

རབ་བྱེད་བཅུ་པ་མེ་དང་བུད་ཤིང་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 181

དང་ལས་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ན། རྫ་མཁན་དང་བུམ་པའམ་གཅད་བྱ་དང་གཅོད་པ་པོ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ནི་མ་མཐོང་ཞིང་ཁས་ཀྱང་མ་བླངས་པས་མི་རིགས་སོ། །ཐལ་བ་འདིས་ནི་བཟློག་ཕྱོགས་ལ་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་མེ་དང་ཤིང་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་འཕེན་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་དགག །རང་བཞིན་ཐ་དད་ཀྱི་སྒྲུབ་
བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ན་ཤིང་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ན་ཤིང་དང་མི་ཕྲད་པར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང༌། མ་ངེས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཤིང་མེད་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་དང༌། རྟག་ཏུ་འབར་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཤིང་ལས་མེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཡིན་ན་བུད་ཤིང་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་མེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་སྣམ་བུ་ནི་བུམ་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །འདི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་ལ་ལྟོས་པ་མི་རུང་ལ་ལྟོས་པ་མེད་ན་ལྟོས་མེད་དུ་མཚུངས་བཞིན་དུ་བུམ་པ་མེད་པའི་སྣམ་བུ་མཐོང་དུ་རུང་ལ། བུད་ཤིང་མེད་པའི་མེ་མཐོང་དུ་མི་རུང་བའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་ཅེས་འགོག་པ་ཡིན་ཞིང༌། གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་ནི་མི་ལྟོས་པའི་གཞན་ལས་སྐྱེ་ན་གཞན་དུ་མཚུངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ཡིན་པས་རིགས་པ་ཁྱད་མེད་མིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་མེ་བུད་ཤིང་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་ན་རྟག་ཏུ་འབར་བ་ཉིད་
དུ་འགྱུར་ཞིང་འབར་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལས་མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། རྩོམ་པ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ལས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་འདི་ཉིད་སྟོན་པ་ནི་མེ་བུད་ཤིང་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་ཡོད་ན་མེད་1

གཞན་བུད་ཤིང་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འདིས་མེ་འབར་
བར་བྱེད་པས་འབར་བྱེད་དེ་བུད་ཤིང་ངོ༌། །དེས་ན་འབར་བའི་རྒྱུ་སྟེ་དེ་ལས་མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །འབར་བྱེད་ལ་ལྟོས་པའི་མེ་ནི་དེ་མེད་ན་འཆི་བར་འགྱུར་ན་དེ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ནི་འཆི་བའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་རྟག་ཏུ་འབར་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །རྟག་ཏུ་འབར་བ་ཡིན་ན་ནི་མེ་མི་འཆི་བར་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༨ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༡༢༩ ན ༦ ཡོད་ན་མེ་དེ་གཞན་

182 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

བྱ་བའི་ཕྱིར་བུད་ཤིང་ལེན་པ་དང་སྦར་བ་ལ་སོགས་པའི་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བསྲེག་པར་བྱ་བའི་ལས་མེད་བཞིན་དུ་མེ་སྲེག་པ་པོར་འགྱུར་ན་ལས་མེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ནི་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བུད་ཤིང་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་མི་རིགས་སོ། །འདིར་ཡང་ཐལ་བའི་བཟློག་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་ཀྱིས་གཞན་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ཤེས་པར་བྱའོ།།གཉིས་པ་ནི། ཤིང་ལས་མེ་གཞན་ཡིན་ན་ཤིང་མེད་པར་མེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་
དེ་ལ། གལ་ཏེ་འདི་སྙམ་དུ་འབར་བ་དང་ལྡན་པའི་དོན་མེས་སྲེག་བཞིན་པ་བུད་ཤིང་ཡིན་ལ་མེ་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་ཀྱི་ཡན་གར་བར་མེད་པས་ཤིང་མེད་པར་མེ་འབྱུང་བའི་སྐྱོན་དེ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། གང་གི་ཚེ་འབར་བ་དང་ལྡན་པ་སྲེག་བཞིན་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་བུད་ཤིང་དེ་ཡིན་ན་དེ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་མེ་མེད་པས། བུད་ཤིང་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པའི་མེ་གང་ཞིག་གིས་བུད་ཤིང་དེ་སྲེག་པར་བྱེད་དེ་བྱེད་པ་མི་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འབར་བ་དང་ལྡན་པའི་བུད་ཤིང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་མེད་པས་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་བཟློག་ཏུ་མེད་དོ། །འདི་ཡི་རིགས་པ་ནི་བརྒྱ་པ་ལས། མེས་ནི་ཚ་བ་ཉིད་སྲེག་སྟེ། །ཚ་བ་མ་ཡིན་ཇི་ལྟར་སྲེག །དེས་ན་བུད་ཤིང་ཞེས་བྱ་མེད། །དེ་མ་གཏོགས་པར་མེ་ཡང་མེད།1

།ཅེས་གསུངས་པ་གསལ་
བར་སྣང་ངོ༌།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། དེ་ལ་མ་ངེས་པ་སྤང་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་
ཡང་བུད་ཤིང་ལས་མེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མུན་པ་ལྟར་མི་ཕྲད་པར་འགྱུར་ལ་ཕྲད་པ་མེད་ན་བསྐལ་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་བཞིན་བུད་ཤིང་སྲེག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྲེག་བཞིན་པ་བུད་ཤིང་ངོ་ཞེས་པ་མི་རིགས་སོ། །མི་སྲེག་ན་འཆི་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་མེས་བུད་ཤིང་སྲེག་ན་བསྲེག་བྱ་ཟད་པས་འཆི་བར་འགྱུར་ན་མི་སྲེག་པ་ལ་འཆི་བའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་འཆི་ན་རང་གི་རྟགས་རབ་ཏུ་འབར་བ་དང་ལྡན་པར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་གི་སྒྲ་ནི་གསུམ་ལས་ངེས་གཟུང་གི་དོན་དུ་བྱེད་ན་རང་གི་རྟགས་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ནར་གནས་ཞེས་པའམ་ཡང་ན་མེ་བུད་ཤིང་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་པའོ། །རྣམ་པར་བརྟག་པའི་དོན་དུ་བྱས་ན་མི་ཕྲད་པ་ལ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༡༥ ཕྲེང་། ༢

རབ་བྱེད་བཅུ་པ་མེ་དང་བུད་ཤིང་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 183

སོགས་པ་གང་རུང་དུ་འགྱུར་བའོ། །བསྡུ་བའི་དོན་དུ་བྱས་ན་མི་ཕྲད་པ་ལ་སོགས་པ་སྔ་མ་སྔ་མར་མ་ཟད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བུད་ཤིང་ལས་མེ་གཞན་དུ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཐལ་བ་དེ་དག་གི་བཟློག་པ་སྟོན་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་ཕྱིར་མི་ཕྲད་ཕྲད་མེད་ན། །ཞེས་སོགས་སྨྲས་པ་ནི་མི་རིགས་
ཏེ་ཤིང་ལས་མེ་གཞན་ཡིན་ཡང་ཤིང་དང་ཕྲད་དུ་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་བུད་མེད་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེས་པའང་བུད་མེད་དང་ཕྲད་པ་བཞིན་ནོ། །འགྱུར་གསར་ལས་ཚིགས་བཅད་འདི་ཡན་1

དུ་ཡོད་པར་བྱས་མོད་ཀྱང༌། ཅོག་རོས་བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་དང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་གཉིས་ཀར་ཕྱོགས་སྔའི་གཞུང་དུ་བསྒྱུར་བ་དང༌། གལ་ཏེ་ཤིང་ལས་མེ་གཞན་ཡང༌། །ཤིང་དང་ཕྲད་དུ་རུང་བར་འགྱུར།2

།ཞེས་བསྒྱུར་བ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །གལ་ཏེ་མེ་དང་ཤིང་དག་ནི་གཅིག་གིས་གཅིག་
ནི་བསལ་བ་སྟེ་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ལྟར་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་མེད་པར་གྲུབ་པར་གྱུར་ན། ཤིང་ལས་མེ་གཞན་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་ཤིང་དང་ཕྲད་པར་འདོད་ལ་རེག་3

ན་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དཔེ་
ནི་དོན་མེད་དེ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་གཞན་གཉིས་ཕྲད་པ་དཔེར་དགོད་པར་རིགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྟོས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག །མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མེ་དང་བུད་ཤིང་ནི་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ལྟར་ཕན་ཚུན་ལྟོས་མེད་མིན་གྱི་ལྟོས་པ་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཡོད་དེ་མེད་པའི་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དང་བུ་མོ་ནི་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པར་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན། འདི་དགག་པ་ལ་གསུམ། དུས་གསུམ་དུ་དཔྱད་ནས་ལྟོས་པ་དགག །ལྟོས་ཆོས་ཡོད་མེད་ལ་དཔྱད་ནས་ལྟོས་པ་དགག །ལྟོས་མ་ལྟོས་གཉིས་ཀ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དུས་སྔ་ཕྱི་ལ་ལྟོས་པ་དགག །དུས་མཉམ་པ་ལ་ལྟོས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མེ་འདི་ནི་བུད་ཤིང་འདིའི་སྲེག་པ་པོའོ་ཞེས་བུད་ཤིང་ལ་ལྟོས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༩ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༡༣༠ བ ༡ འདི་ལན་དུ་ཡོད་པར་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༡༦ ཕྲེང་། ༡༠
3 ཞོལ། ཤོག ༡༢༩ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༣༠ བ ༣ འདོད་ལ་རག་ན་

184 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ནས་མེར་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་བུད་ཤིང་ནི་མེ་འདིའི་བསྲེག་བྱའོ་ཞེས་མེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བུད་ཤིང་འཇོག་པ་ཡིན་ན། གང་ལ་ལྟོས་ནས་མེ་དང་ཤིང་དུ་འགྱུར་བ་གཉིས་ལས་དང་པོར་གྲུབ་པའི་ལྟོས་ས་དེ་གང་ཞིག་ཡིན། གལ་ཏེ་དང་པོར་བུད་ཤིང་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མེར་འགྱུར་བར་རྟོག་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྲེག་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་བུད་ཤིང་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་གཞན་དུ་ན་རྩྭ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བུད་ཤིང་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་པ་ནི་བུད་ཤིང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་མེ་དང་ཕྲད་དགོས་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི་བུད་ཤིང་ཙམ་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་མིན་ཏེ་དུས་སྔ་ཕྱི་བའི་བྱ་བྱེད་མང་པོ་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་དང་པོར་མེ་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བུད་ཤིང་དུ་རྟོག་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་བུད་ཤིང་ལས་སྔར་གྲུབ་པའི་མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡོད་ན་ནི་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་ཕྱིས་བུད་ཤིང་ལ་ལྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཤིང་དང་པོར་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མེར་འཇོག་པ་ཡིན་ན། མེ་མ་གྲུབ་པ་ལྟོས་པར་མི་རིགས་པས་ཡོད་པ་ལྟོས་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་མེ་གྲུབ་ཟིན་པ་ལ་སླར་ཡང་སྒྲུབ་དགོས་པར་འགྱུར་ན་དེ་ལ་ནི་སླར་ལྟོས་པ་དགོས་པ་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་བུད་ཤིང་སྔར་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མེར་འཇོག་ན་བུད་པར་བྱ་བའི་ཤིང་ལ་ཡང་སྟེ་ཤིང་ནི་མེ་མེད་པར་ནི་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ། །བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་ཚིགས་བཅད་དང་པོས་དང་པོར་གང་གྲུབ་དྲིས་ནས་ཤིང་སྔར་གྲུབ་ན་གལ་ཏེ་ཤིང་ལྟོས་ཞེས་པ་གཉིས་དང་མེ་སྔར་གྲུབ་ན་བུད་པར་བྱ་བ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་འགོག་སྟེ། ལྟོས་ཆོས་སུ་འདོད་པ་གཉིས་པོ་མེད་ན་ལྟོས་པར་མི་འཐད་པས་ཡོད་དགོས་ལ་སྔ་ཕྱིར་ཡོད་ན་ཤིང་མེད་པར་མེ་འགྲུབ་ནུས་པས་ཤིང་ལ་ལྟོས་དོན་མེད་ལ་མེ་མེད་པར་ཡང་ཤིང་འགྲུབ་ནུས་པས་མེ་ལ་ལྟོས་དོན་མེད་ཅེས་འཆད་དོ། །འདིར་ལྟོས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་དུས་སྔ་ཕྱི་བ་དང་དུས་མཉམ་པ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་བསྟན་ནས་དུས་སྔ་ཕྱི་བ་འགོག་པ་ན་སྔ་མའི་དུས་ན་ཕྱི་མ་དང་ཕྱི་མའི་དུས་ན་སྔ་མ་མེད་པ་དང་ལྟོས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་དུས་ནམ་ཡང་ལྟོས་ས་ལྟོས་ཆོས་གཉིས་ཀ་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་དགོས་པ་ལ་འགལ་བ་བསྟན་ནས་འགོག་གོ།གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་བུད་ཤིང་གྲུབ་པས་མེ་འགྲུབ་ཅིང་མེ་གྲུབ་པས་
ཀྱང་བུད་ཤིང་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་དང་པོར་གཅིག་གྲུབ་པ་ཁས་མ་བླངས་པས་དེའི་

རབ་བྱེད་བཅུ་པ་མེ་དང་བུད་ཤིང་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 185

སྐྱོན་གྱིས་མི་གནོད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མེའི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་བུད་ཤིང་གི་དངོས་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་འགྲུབ་ལ་བུད་ཤིང་གི་ལྟོས་ཆོས་གང་ཡིན་པ་མེ་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་ལྟོས་ནས་ནི། ལྟོས་བྱ་སྟེ་ལྟོས་ས་བུད་ཤིང་གང་ཡིན་པ་དེ་འགྲུབ་ན་ད་ནི་གང་ལ་ལྟོས་ནས་གང་ཞིག་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་སྨྲོས་ཤིག །འདི་ནི་དཔེར་ན་ཆུའི་ནང་གི་གྲུ་གཅིག་མི་འབྱམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གྲུ་ཅིག་ཤོས་ལ་བརྟོད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་འབྱམ་པས་ཕན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་གི་སྐྱབས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། མེ་རང་གི་ངོ་བོས་གནས་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤིང་ལ་ལྟོས་པར་སྨྲ་ལ། ཤིང་རང་གི་ངོ་བོས་གནས་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མེ་ལ་ལྟོས་པར་སྨྲ་བ་ན་དེ་གཉིས་གང་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་གནས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །རང་གི་ལུགས་ལ་ནི་གཅིག་གི་ཡོད་པ་གཅིག་ཤོས་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་གཏན་མེད་པ་རི་བོང་གི་རྭ་ལྟ་བུ་ལ་ལྟོས་པ་འགལ་བས་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་ཡེ་མེད་གཉིས་ཀའི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་གྲུབ་བོ།།
གཉིས་པ་ནི། མེའི་དངོས་པོ་བུད་ཤིང་གི་དངོས་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཡང་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས། དེ་ལ་མ་གྲུབ་ན་ནི་ཇི་ལྟར་ན་བུད་ཤིང་ལ་ལྟོས་ཏེ་མི་ལྟོས་ཏེ་བོང་བུའི་རྭ་བཞིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་གྲུབ་པ་ལྟོས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་མེ་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བུད་ཤིང་ལ་ལྟོས་པར་མི་རིགས་ཏེ། ཡོད་པ་ཙམ་ལྟོས་པ་ལ་སླར་ཡང་དེ་ལ་ལྟོས་པ་མི་དགོས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ལྟོས་ན་དུས་ནམ་ཡང་མི་ལྟོས་པར་མི་འགྱུར་བས་སླར་ཡང་ལྟོས་དགོས་ན་དེ་ཡང་དོན་མེད་དོ། །མེ་དང་བུད་ཤིང་གི་སྐབས་སུ་དངོས་པོ་ཞེས་སྤྱིར་སྨྲོས་པ་ནི། བུམ་སྣམ་ལ་སོགས་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་བརྟག་པ་འདིས་དངོས་པོ་ཀུན་བཏགས་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་རིགས་པ་སྔོན་དུ་བཏང་སྟེ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བརྟགས་ན་
ཤིང་ལ་ལྟོས་པའི་མེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དེ་མེ་དང་ཤིང་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལྟོས་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིང་ལ་མ་ལྟོས་པའི་མེ་ཡང་མེད་དེ་གཞན་ཉིད་བཀག་ཟིན་པ་དང་རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཤིང་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དེ་མེ་དང་བུད་ཤིང་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཉིས་ལྟོས་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ཤིང་ཡང་མེད་དེ་སྲེག་བཞིན་པ་མིན་པ་བུད་ཤིང་

186 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དཔྱད་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་མོ་འདིས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཅི་དགོས་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་
མངོན་སུམ་གྱིས་བུད་ཤིང་མེས་སྲེག་བཞིན་པ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་མེ་དང་བུད་ཤིང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་སྨྲའོ་ཞེ་ན། འདིར་མེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་ཤིང་ལས་གཞན་པའམ་ཤིང་དེ་ཉིད་ལས་འོང་དགོས་ན་མེ་ནི་ཤིང་ལས་གཞན་པ་ལས་མི་འོང་སྟེ་དེ་ལྟར་འོང་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང༌། འོང་ན་ཡང་རྒྱུ་བུད་ཤིང་མེད་པས་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་བུད་ཤིང་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན་མེར་འོང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེར་ཡང་བུད་ཤིང་དང་བརྒལ་བརྟག་མཚུངས་པས་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིང་ལའང་མེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བུད་ཤིང་གི་སྐབས་སུ་སུན་འབྱིན་ལྷག་མ་ནི་སྔར་སོང་དང་མ་སོང་བ་དང་བགོམ་པས་བསྟན་ཟིན་པའི་འདོན་པ་བསྒྱུར་བའི་སྒོ་ནས་སོང་བ་ལ་སོགས་པའི་སུན་འབྱིན་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་། རེ་ཞིག་བསྲེགས་ལ་མི་སྲེག་སྟེ། །ཞེས་པ་དང་། བསྲེགས་ལ་སྲེག་པའི་རྩོམ་མེད་དེ། །ཞེས་པ་དང། རེ་ཞིག་སྲེག་པོ་མི་སྲེག་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཐམས་ཅད་འདོན་པ་བསྒྱུར་རོ།།གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྔར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་ན་ཤིང་ཉིད་མེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་བྱེད་
པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིང་ལས་གཞན་པ་སྟེ་གཞན་དུ་ཡང་མེ་མེད་དེ་ཤིང་མེད་པར་མེ་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེ་ནི་ཤིང་དང་ལྡན་པ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ལྷས་བྱིན་བློ་དང་ལྡན་ཞེས་པ་ལྟར་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ན་སྔར་གཅིག་བཀག་པའི་རིགས་པ་དང༌། ལྷས་བྱིན་བ་ལང་དང་ལྡན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ན་སྔར་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་གཅིག་དང་ཐ་དད་བཀག་པས་དེ་དག་ཀྱང་དོན་གྱིས་བཀག་གོ །མེ་ལ་ཤིང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པ་ཡང་མེད་དེ་དེ་ནི་འཁར་གཞོང་ལ་རྒ་ཤག་ལྟར་ཡོད་དགོས་ལ་དེ་ཡང་གཞན་པ་འགོག་པས་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བུད་ཤིང་དེར་མེ་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དེ་གཞན་ཉིད་བཀག་པས་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་བཀག་པ་ཡང་སྔར་དོན་གྱིས་བསྟན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ནི། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་ལ་བདག་ཏུ་ང་རྒྱལ་བ་བཞག་

རབ་བྱེད་བཅུ་པ་མེ་དང་བུད་ཤིང་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 187

ཅིང་བསྐྱེད་པས་བདག་ཅེས་བྱ་བ་དང་ཉེ་བར་བླང་བར་བྱ་བས་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་རིམ་པ་ཀུན་མ་ལུས་པ་མེ་དང་བུད་ཤིང་དག་གིས་རྣམ་པར་བཤད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཀུན་དང་མ་ལུས་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཀུན་སྨོས་པ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་གཅིག་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ལྔ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་བདག་དང་ཉེར་ལེན་གཉིས་ལ་མེ་དང་བུད་ཤིང་ལྟར་སྦྱར་བའི་དོན་ཡིན་ལ། མ་ལུས་པ་སྨོས་པ་ནི་ལྔ་པོ་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་སྔར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདག་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱོགས་ལྔ་འགོག་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་བདག་དེ་ཉིད་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡིན་ན་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་དོན་གཞན་ཡིན་ན་ལྟོས་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་གཉིས་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་བཀག་པའི་ཕྱིར་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ལྟར་བདག་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཙམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བདག་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀྱི་བུམ་སྣམ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མེ་དང་ཤིང་གི་བརྟག་པས་རྣམ་པར་བཤད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་དང་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་དང་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་དང་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་གྱུར་པའོ། །དེ་ལ་འཇི་བ་དང་ཆུ་དང་འཁོར་ལོ་དང་རྫ་མཁན་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱུ་དང་བུམ་པ་ནི་འབྲས་བུའོ། །ཆ་ཤས་ལ་སོགས་པའམ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡན་ལག་དང་བུམ་པ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་ནོ། །ལྟོ་བ་ཡངས་པ་དང་མཆུ་འཕྱང་བ་དང་ཁ་ཡེལ་བ་དང་མགུལ་བ་རིང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ་བུམ་པ་ནི་མཚན་གཞིའོ། །སྔོ་བསངས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ་བུམ་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ཅན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་སྦྱར་བ་དེ་རྣམས་ལ་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་དང་ལྟོས་མ་ལྟོས་དང་འགྲོ་འོང་དགག་པའི་རིགས་པ་སྦྱོར་བ་སོགས་ཐམས་ཅད་འདྲ་བར་སྦྱར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ལྟར། བདག་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་
བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཀྱི་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རློམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མུ་སྟེགས་ཀྱི་

188 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་ཉེ་བར་བརྟགས་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལས་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་དོན་དུ་གཅུས་ནས། གང་དག་ཉེར་ལེན་གང་གིས་བདག་ཏུ་འདོགས་པའི་ཉེར་ལེན་དང་ལེན་པ་པོ་བདག་དེ་གཉིས་བཅས་པ་སྟེ་སོ་སོ་བ་མིན་པར་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་དང་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འཇི་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་གང་གིས་བུམ་པར་འདོགས་པ་དེ་དང་བུམ་པ་དེར་བཅས་པ་སྟེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་ཐ་དད་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་ནི། བསྟན་པའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པ་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བ་བརྟེན་ནས་གདགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མཁས་སོ་སྙམ་དུ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་མི་སེམས་སོ། །འདིས་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའ་གསུང་རབ་ཀྱི་འགྲེལ་ཚུལ་འདི་འདྲ་ཞིག་མ་རྙེད་བར་ ིདུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྙེད་པ་མིན་པར་གསུངས་པས། གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྟན་བཅོས་འདིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་བཞིན་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ།།གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པ་མེ་དང་བུད་ཤིང་གི་བརྟག་པས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ལུས་ནི། ཕྱིའི་དུས་མཐའི་མེའམ་ནང་གི་དུག་གསུམ་གྱི་མེས་མི་འཚིག་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོར་རབ་བསྲེགས་ཀྱང༌། །ནམ་མཁའ་སྔོན་ཆད་ནམ་ཡང་མ་ཚིག་བཞིན། །ཆོས་རྣམས་ནམ་མཁའ་མཚུངས་པར་རྣམ་རིག་པས། །དེ་ནི་གཞར་ཡང་མེ་ནང་ཡོང་1

མི་འཚིག །གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཞིང་རྣམས་འབར་གྱུར་ལ། །འབར་བ་འདི་
དག་མ་ལུས་ཞི་ཤོག་ཅེས། །ཏིང་འཛིན་གནས་ནས་སྨོན་ལམ་འདི་བཏབ་ན། །ས་རྣམས་ཞིག་ཀྱང་དེ་ལ་འགྱུར་བ་མེད།2

།ཅེས་གསུངས་སོ། །མཆོད་བརྗོད་དུ་རྟེན་འབྱུང་མཐའ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བར་
བསྟན་པའི་ནང་ནས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདིས་གཙོ་ཆེར་དོན་གཅིག་པ་དང་དོན་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་བཀག་པ་དེ་ཉིད་ཟབ་མོའ་ལུང་གིས་ཀྱང་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་གསུང་ ིརབ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདིས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱོགས་ཙམ་སྨོས་ན་མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་གཙུབ་ཤིང་དང་ནི་གཙུབ་སྟན་དང༌། །ལག་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༢ བ ༦ ཡོངས་མི་འཚིག་
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༡༡༠ ཕྲེང་། ༦

རབ་བྱེད་བཅུ་པ་མེ་དང་བུད་ཤིང་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 189

པའི་རྩོལ་བ་འདི་གསུམ་འདུས་པ་ཡི། །རྐྱེན་འདི་དག་ལས་མེ་ནི་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང༌། །བྱུང་སྟེ་བྱ་བ་བྱས་ནས་མྱུར་དུ་འགག །དེ་ནས་འདི་ནི་གང་ནས་འོངས་སམ་གར། །སོང་ཞེས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་ཚོལ་བར་བྱེད། །ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་ཀུན་ཏུ་བཙལ་བ་ན། །འདི་ཡི་འགྲོ་དང་འོང་བ་རྙེད་མིན་བཞིན། །ཕུང་པོ་དག་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ནི། །ནང་ཡང་སྟོང་ལ་ཕྱི་རོལ་སྟོང་པ་སྟེ། །ཐམས་ཅད་བདག་གིས་དབེན་ཞིང་གནས་མེད་ལ། །ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཉིད། །ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདི་འདྲ་འདི་དག་ནི། །མར་མེ་མཛད་པ་མཐོང་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟོགས། །ཇི་ལྟར་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ལྷ་མིར་བཅས་པས་རྟོགས་པར་གྱིས། །ལོག་པ་ཡང་དག་མ་ཡིན་བརྟགས་པ་ཡི། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་དག་གིས་འགྲོ་བ་གདུངས། །ཐུགས་རྗེའི་སྤྲིན་ལས་ཞི་བ་བསིལ་བའི་ཆུ། །འདྲེན་པ་བདུད་རྩིའི་རྒྱུན་ནི་རབ་ཏུ་ཕོབ།1

།ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཚིགས་བཅད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མེ་ནི་བརྟགས་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྙེད་པ་དང་དེ་ཉིད་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་ཏེ་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དཔེར་བཀོད་དོ། །དེ་ནས་རྐང་པ་གསུམ་གྱིས་བདག་དང་བདག་གི་བའི་ཆོས་གཉིས་ཀ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་ཏེ་དཔེའི་ཆོས་གཉིས་ཀ་སྦྱར་རོ། །དེ་ནས་གཅིག་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཔེ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་དོན་དེ་སྟོན་པས་སྔར་རྟོགས་པ་དང་དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་དུ་གཞན་ལ་སྟོན་དགོས་པ་དང༌། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཆར་འབེབས་ཚུལ་བསྟན་ཏོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་མེ་དང་བུད་ཤིང་གིས་མཚོན་ནས་བདག་དང་བདག་གི་བ་དང་རྒྱུ་
འབྲས་དང་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་པ་ཉིད་རྣམ་པར་བཞག་པ་ན། ཅི་འདི་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ལ་བཞག་པ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པ་ལ་བཞག་པ་ཡིན་སྙམ་དུ་བསམས་ནས། སྔར་བཤད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པ་ན་སྔ་མ་ལྟར་ཡིན་ན་ནི་བསྲེག་བྱ་དང་སྲེག་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་གང་ཡང་བྱ་ས་མེད་པར་རྟོགས་ནས་དེ་དག་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་འགོག་ཅིང༌། ཕྱི་མ་ལ་ཐ་སྙད་དེ་དག་ཐམས་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༦ ཤོག ༢༡༧ ཕྲེང་། ༡༢

190 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཅད་ཆེས་འཐད་དོ་སྙམ་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་བརྟན་པར་བྱའོ། །མེ་དང་བུད་ཤིང་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

གཉིས་པ་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་དགག་པ་ལ་གཉིས།
སྐྱེ་འཆིའི་བྱ་བ་ཡོད་པའི་རྟགས་དགག །རྟེན་པ་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པའི་རྟགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་སྨྲས་པ། བདག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་འཁོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
1

རོ། །གལ་ཏེ་བདག་མེད་ན་འགྲོ་བ་ལྔའི་འཁོར་བར་འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བ་དང་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བ་དང་། འཆི་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པས་སུ་ཞིག་འཁོར། སྟོན་པས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤིའི་འཁོར་བ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་དོ། །སེམས་ཅན་མ་རིག་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ལྡན་པ་སྲེད་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཅན་སྲེད་པའི་ལུ་གུ་རྒྱུད་ཀྱིས་བཅིངས་པ་འཁོར་ཞིང་རྒྱུག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྔོན་གྱི་མཐའ་ནི་མི་མངོན་ནོ། །ཞེས་སྐྱེ་ཤི་བ་རྒྱུད་པར་2

བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་འཁོར་བར་གསུངས་
སོ། །དེ་ལྟ་ན་འཁོར་བ་པོ་ཡང་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་བདག་ཡིན་ནོ། །འདི་དགག་པ་ལ་གཉིས། འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག །རིགས་པ་དེ་གཞན་ལའང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་ཆ་དགག །སྐྱེ་འཆི་ལ་དུས་སྔ་ཕྱི་དང་ལྷན་ཅིག་པ་དགག་པའོ།།དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དེ་ལ་སྔོན་དང་
ཕྱི་མ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། འཁོར་བ་དེ་ལ་ནི་སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་མེད་དེ་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤིའི་འཁོར་བ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། རྫོགས་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུབ་པ་ལ་འཁོར་བ་འདི་ལ་སྔོན་གྱི་མཐའ་མངོན་མི་མངོན་དྲི་ལ་མངོན་པར་སྨྲ་ན་དེས་འཁོར་བ་ལ་འབྱིན་པ་པོ་མེད་པ་དང་རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བ་མིན་པར་སྨྲ་བ་སུན་ཕྱིན་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༤ ན ༡ ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༣༤ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡༣༥ བ ༦ སྐྱེ་ཤི་བརྒྱུད་མར་

རབ་བྱེད་བཅུ་གཅིག་པ་སྔ་ཕྱི་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 191

ནོ། །མི་མངོན་པར་སྨྲ་ན་མི་ཤེས་པར་ཁས་བླངས་པས་རང་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་སྨྲ་བ་སུན་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བགྲོས་ནས། ཀྱཻ་གཽ་ཏ་མ་འཁོར་བའི་སྔོན་གྱི་མཐའ་མངོན་ནམ་ཞེས་ཞུས་པའི་ཚེ་ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་སྔོན་གྱི་མཐའ་མངོན་པ་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་འཁོར་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འཁོར་བའི་ཐོག་མཐའ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་འདི་ཙམ་ཞིག་ནས་བྱུང་ཞེས་པའི་དང་པོའ་མཚམས་དང་ཕྱིའི་ ིམཐའ་འདི་ཙམ་ནས་མི་འབྱུང་ཞེས་པའི་ཐ་མའི་མཚམས་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་མེད་པར་གསུངས་པས་འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། འདིར་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་ཁྱེད་སྨྲ་བ་དེ་ཁོ་ན་མིན་ཏེ་ཆ་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་ཀྱང༌། དོན་དམ་པ་བསྟན་པའི་དབང་གིས་ནི། དེ་ལ་སྔོན་མེད་ཕྱི་མ་མེད་ཅེས་གསུངས་སོ་ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཚིག་གསལ་ལས་སྔར་ལྟར་བཤད་པ་མི་འགལ་ལོ། །འོ་ན་སྔོན་མཐའ་མངོན་ནམ་ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ་མི་མངོན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་ན་དེ་འཁོར་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཇི་ལྟར་རུང་སྙམ་ན། འདི་ནི་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་དགེ་སློང་གི །འཁོར་བ་གལ་ཏེ་རྣམ་ལྡོག་ན། །དེ་རྩོམ་རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས། །གང་མ་བཤད་པའི་རྒྱུ་ཅི་ཞིག1

།ཅེས་ཕུང་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པ་ཟད་པའི་འཁོར་བ་ལྡོག་པའི་ཐ་མ་ཡོད་ན། དང་པོའ་རྩོམ་པ་མི་གསུངས་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ ིམེད་པས་ཐོག་མ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་རིགས་པ་དང་འདྲའོ།།
གལ་ཏེ་སྟོན་པས་འཁོར་བའི་སྔོན་དང་ཕྱི་མ་བཀག་ན་དགེ་སློང་དག་དེ་ལྟ་བས་ན་འཁོར་བ་
ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནན་ཏན་དུ་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བསླབ་པར་བྱའོ་ཞེས་ཐ་མར་ཟད་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ་སྔར་མདོ་དྲངས་པ་ལས་སེམས་ཅན་མ་རིག་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༥༢ ཕྲེང་། ༡༧

192 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དེ་དག་ཁོ་ནའི་འཁོར་བ་ཐ་མ་མེད་པར་སྟོན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཟད་པའི་མཐའ་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་ཐོག་མ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ལ་ཐ་མ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ལམ་སྙམ་ན། མི་འགལ་ཏེ། བརྒྱ་པ་ལས། ཇི་ལྟར་ས་བོན་མཐའ་མཐོང་ཞིང༌། །དེ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྒྱུ་ནི་མ་ཚང་ཕྱིར། །སྐྱེ་བའང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ།1

།ཞེས་ས་བོན་ལ་ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་མེས་ཚིག་པ་ལས་ཐ་མ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། སྐྱེ་བ་ལ་
ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་ནས་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་ལ་ཕྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཟད་པའི་ཐ་མ་ནི་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །འདིར་དངོས་པོའ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སེམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐོག་ ིམཐའ་གཉིས་མེད་པར་འདྲ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཡོད་མེད་མི་འདྲའོ། །གལ་ཏེ་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མཐའ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་མོད་ཀྱང་དབུས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འཁོར་བ་གང་ལ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ལ་དབུས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཐོག་མཐའ་དབུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མིང་ཙམ་དུ་ཟད་དེ་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་འཁོར་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། ཐོག་མ་དབུས་དང་ཐ་མ་རྣམས། །སྐྱེ་
བའི་2
སྔ་རོལ་མི་སྲིད་དེ། །གཉིས་གཉིས་དག་ནི་མ་གཏོགས་པར། །རེ་རེས་རྩོམ་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར།3

།ཞེས་བརྒྱ་པ་ལས་གསུངས་པ་དྲངས་པས་ཐོག་མཐའ་དབུས་གསུམ་ནི་སྐྱེ་འཇིག་གནས་
གསུམ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་འཇིག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པས་གནས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ནི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་མེད་པས་དབུས་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་འཁོར་བ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མཐའ་དབུས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་དེ་ལ་འཁོར་བ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༠༢ ཕྲེང་། ༢
2 ཞོལ། ཤོག ༡༣༥ བ ༡ སྐྱེ་བོའ་སྔ་རོལ་ ི
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༥༧༣ ཕྲེང་། ༡༨

རབ་བྱེད་བཅུ་གཅིག་པ་སྔ་ཕྱི་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 193

པོའ་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་དག་ལ་ཡང་སྔ་ཕྱི་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དུས་ཀྱི་རིམ་པ་ ིམི་འཐད་དོ། །རང་སྡེས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་ཤི་བར་མ་ཆད་དུ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཐ་མ་མེད་པའི་བར་དུ་འཁོར་ཞིང་རྒྱུག་པར་གསུངས་པའི་ལུང་གིས་སྐྱེ་འཆི་བྱེད་མཁན་གྱི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ལ་ཐོག་མཐའ་མེད་པར་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་འཆིའི་འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་མི་འཐད་ཅེས་སྔར་བསྒྲུབས་ལ། འདིར་ནི་སྐྱེ་འཆི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་དུས་གསུམ་ལས་མི་འདའ་བ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་བསྟན་ནས་དེ་གསུམ་འགོག་པའོ། །སྤྱིར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་ཡོད་ལ་སྔར། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དུས་ཀུན་ཏུ། །རྒ་དང་འཆི་བའི་ཆོས་ཡིན་ན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འགག་པ་ལ་ཡང་འཆི་བ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡོད་མོད་ཀྱང༌། སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཀྱི་རིམ་པ་ནི་རིགས་པ་འདི་གཞན་ལ་སྦྱར་བའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པས་འདིར་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཤི་བ་དང་འཆི་བའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཡང་སྐབས་དང་སྦྱར་རོ། །སྔ་ཕྱི་དང་དུས་མཉམ་གང་ཡིན་དཔྱོད་པའི་གཞི་ནི་ལྷས་བྱིན་གྱི་དུས་དང་པོ་དང་བར་དང་ཐ་མའི་སྐྱེ་རྒ་འཆི་བ་མིན་པས་དེ་གསུམ་སྤྱིར་བཟུང་བའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྔ་ཕྱི་བ་དགག །དུས་མཉམ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་
བ་སྔ་བ་དགག །རྒ་ཤི་སྔ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འཁོར་བ་པོའ་སྐྱེ་བ་སྔ་བར་གྱུར་ལ་ ིདེ་ལས་རྒ་ཤི་ཕྱི་མ་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ཚེ་དེའི་སྐྱེ་བ་ལ་རྒ་བ་དང་ཤི་བ་སྟེ་འཆི་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་ན་ནི་སྐྱེ་བ་དེ་འདུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་རྒ་བ་དང་འཆི་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་སྐྱེས་པ་འཆི་བ་དང་བྲལ་ན་རྟག་དགོས་པས་འདུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་རྒ་ཤི་མེད་ན་ཕྱིས་རྒ་ཤི་འོང་བའི་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་ལ་ཕྱིས་རྒ་ཤི་དང་ཕྲད་དུ་ཟིན་ཀྱང་དེས་སྐྱེ་བ་ལ་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་རྒ་ཤི་མེད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སྐྱེ་བ་སྔ་བར་རྟོག་ན་ལྷས་བྱིན་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་མ་ཤི་བར་ཡང་འདིར་དང་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་རྒྱུ་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་ངོ་ཞེས་སྔོན་

194 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གྱི་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཞིང་སྔོན་མ་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་ཕྱིས་སྐྱེ་བའི་གསར་སྐྱེ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ།།
གལ་ཏེ་ལྷས་བྱིན་སྐྱེ་བ་སྔ་མར་མ་ཤི་བར་འདིར་སྐྱེས་ན་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་འདིར་
སྐྱེས་པའི་ལྷས་བྱིན་སྐྱེ་བ་སྔ་མར་མ་ཤི་བར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ན་ནི། དཔེར་ན་ཚེ་སྔ་མར་ལྷ་ཚེ་འཕོས་ནས་ཚེ་འདིར་མིར་སྐྱེས་པའི་མི་དེ་སྐྱེ་བ་སྔ་མར་མ་ཤི་བར་འདིར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཀྱང༌། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ་ཚེ་འདིར་སྐྱེས་པའི་ལྷས་བྱིན་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །ཚེ་འདིར་མིར་སྐྱེས་པ་དེ་ཚེ་སྔ་མར་ཤི་བར་འདོད་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ་ཚེ་སྔ་མར་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཚེ་སྔ་མར་ཤི་བ་དེ་ལྷ་ཤི་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚེ་འདིར་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་སྔ་མར་ཤི་བ་ཡིན་ན་འདིར་ཤི་བ་དེ་ཉིད་ཕྱི་མར་སྐྱེས་པར་འགྱུར་བས་འགྲོ་བ་གང་ཤི་བ་དེ་ཉིད་འགྲོ་བ་དེར་སྐྱེ་དགོས་པ་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཚེ་སྔ་མར་ལྷས་བྱིན་ཞེས་པའི་སེམས་ཅན་གཅིག་མ་ཤི་བར་འདིར་སེམས་ཅན་གཅིག་སྐྱེས་ན་ཐོག་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ལྷས་བྱིན་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེ་འཆི་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྔ་བ་འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དབང་དུ་མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་སོ་སོ་བའི་སྐྱེ་འཆི་གཉིས་གང་སྔ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདིར་སེམས་ཅན་རྒྱུད་སོ་སོ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་འཆི་གང་སྔ་དཔྱོད་པ་མིན་གྱི་སེམས་ཅན་རྒྱུད་གཅིག་གི་ཡིན་ནོ།།
འདི་ལ་ཡང་ཕ་རོལ་པོས་ཚེ་འདིའི་ལྷས་བྱིན་གྱི་དང་པོར་སྐྱེ་གནས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་
བའི་སྐྱེ་བ་དང་ཕུང་པོ་དེའི་རིས་མཐུན་དོར་བའི་འཆི་བ་གཉིས་སྐྱེ་བ་སྔ་ལ་འཆི་བ་འཕྱི་བར་འདོད་ཅིང༌། རྒྱུད་གཅིག་གི་སྐྱེ་འཆི་ལ་སྔ་ཕྱིའི་ངེས་པ་མེད་པར་འདོད་མོད་ཀྱང༌། ཚེ་འདིའི་ལྷས་བྱིན་དང་དེའི་བདག་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ལ་སོ་སོ་བ་མི་འདོད་པས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ལ། དེ་ལྟ་ན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་ཚེ་འདིའི་ལྷས་བྱིན་གྱི་སྐྱེ་ཤི་དང་དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་གཉིས་ལ་སྔ་ཕྱི་ཡིན་མིན་དབྱེ་བར་མི་ནུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་གཅིག་པའི་སྐྱེ་བ་འཆི་བ་ལས་སྔ་ན་ལྷས་བྱིན་ཚེ་འདིར་སྐྱེས་པའི་སྔོན་དུ་དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ཤི་བ་མ་སོང་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ལྷས་བྱིན་གྱི་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་སེམས་ཅན་སྔར་

རབ་བྱེད་བཅུ་གཅིག་པ་སྔ་ཕྱི་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 195

མེད་གསར་དུ་འབྱུང་བ་དང༌། ལྷས་བྱིན་གྱིས་བདག་འདས་པའི་ཚེ་རབས་རྣམས་སུ་བྱུང་ངོ་ཞེས་སྨྲས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །དེས་ན་འདིར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་སྔ་མར་མ་ཤི་བར་འདིར་སྐྱེས་ན་ཞེས་པ་ཡང་མིན་ལ་ཚེ་སྔ་མར་ཤི་བ་དང་འདིར་སྐྱེས་པ་གཉིས་སེམས་ཅན་རྒྱུད་སོ་སོ་བ་ལ་བྱེད་པ་ཡང་མིན་པས་སྐྱོན་དེ་དག་གང་ཡང་མེད་དོ།།
གལ་ཏེ་ཚེ་འདིའི་ལྷས་བྱིན་གྱིས་ང་ཚེ་རབས་སྔ་མ་རྣམས་སུ་འདི་དང་འདིར་སྐྱེས་སོ་
ཞེས་དྲན་པ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་དེས་དྲན་པ་ལྟར་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་སྟེ། ལེན་ན་ནི་ཚེ་འདི་ཡི་ལྷས་བྱིན་འདི་ཉིད་ཚེ་རབས་སྔ་མ་རྣམས་སུ་ཡང་ཡོད་པས་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། འདི་ནི་དྲན་ཚུལ་མ་ཤེས་པར་སྨྲ་བའི་རྩོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྩོད་པའི་དུས་སུ་སྒྲ་འདྲ་བ་ཞིག་སྔར་རྟག་པར་ཁས་བླངས་ལ་ཕྱིས་སྔར་གྱི་ཁས་བླངས་མ་དྲན་པར་མི་རྟག་པར་ཁས་བླངས་པ་ན། རྩོད་ཟླས་འགལ་བ་བསྒྲིགས་པའི་ཚེ་དྲན་པར་འགྱུར་ལ་དེའི་ཚེ་ངས་སྔར་རྟག་པར་ཁས་བླངས་འདུག་སྙམ་དུ་དྲན་གྱི་དུས་ཕྱི་མའི་དུས་ན་ཡོད་པའི་ང་འདིས་སྔར་རྟག་པ་ཁས་བླངས་སོ་སྙམ་དུ་མི་དྲན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འགལ་བ་སྒྲིག་ནུས་ཀྱི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འགལ་བ་སྒྲིག་མི་ནུས་ཏེ་སྔར་དུས་ཀྱི་རྟག་པ་ཁས་ལེན་མཁན་གྱིས་ཕྱི་དུས་སུ་མི་རྟག་པར་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚེ་འདིའི་མི་ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྔོན་གྱི་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་ན་ང་སྔར་དེ་དང་དེར་སྐྱེས་འདུག་སྙམ་དུ་དྲན་པ་ཡིན་གྱི་ཚེ་འདིའི་དུས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ང་སྔར་དེ་དང་དེར་སྐྱེས་འདུག་སྙམ་དུ་མི་དྲན་ནོ། །དེས་ན་ཚེ་འདིའི་ལྷས་བྱིན་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྙམ་པ་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཚེ་རབས་སྔ་མ་རྣམས་སུ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་དྲན་པ་མི་འགལ་ལ། ཚེ་འདིའི་ལྷས་བྱིན་ཚེ་སྔ་མར་ཡོད་ན་རྟག་པར་འགྱུར་བ་དང་ཡང་མི་འདྲའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་ཚེ་འདིའི་དུས་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་མི་འགྲོ་ཡང་ངའོ་སྙམ་པའི་དམིགས་པ་ང་ཙམ་ཞིག་དེར་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས། རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་དོགས་ནས་དེའི་རྒྱུ་མི་དགེ་བ་འདིར་སྤོང་བ་དང་བདེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་འདིར་དགེ་བ་ལ་བརྩོན་པ་ཡང་འཐད་དེ། དཔེར་ན་དེ་རིང་གི་དུས་ཀྱི་མི་འདི་སང་གི་དུས་ན་མེད་ཀྱང་སང་བཀྲེས་སྐོམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་གིས་དོགས་ནས་དེ་རིང་ནས་བཟའ་བཏུང་གསོག་པ་དང༌། རྒས་པའི་ཚེ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་དོགས་ནས་གཞོན་

196 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

དུས་ནོར་གསོག་པ་བཞིན་ནོ།།
འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡུལ་དུས་འདིའི་བདག་ཅེས་སོ་སོར་མི་འབྱེད་པར་སྤྱིར་བདག་བདེ་
བ་ཐོབ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་ནས་བྱེད་ལ། བདག་ཙམ་ཡང་དུས་དེ་དག་ཏུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་དེས་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བ་ཡང་མིན་ནོ། །དེས་ན་ངའོ་སྙམ་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་མཁན་གྱི་མི་དང་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་གཞི་བདག་གཉིས་ཁྱབ་མཉམ་དུ་མི་གཟུང་བར་མི་དེ་བདག་དེའི་ཆ་གཅིག་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག །འདི་རྣམས་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ལས་དཀར་ནག་གི་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་ལ་ཁྱད་ཆེ་བར་སྣང་བས་ཕྱོགས་ཙམ་བརྗོད་པའོ། །འདིར་འགྲེལ་པ་ལས་ཤིང་ཨ་མྲ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྒ་བ་དང་ཞིག་པ་སྔོན་དུ་མ་སོང་ཡང་དང་པོར་སྐྱེ་བ་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་རྒ་ཤི་སྔོན་དུ་མ་སོང་ཡང་སྐྱེའོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ལ། དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་ས་བོན་འགག་པ་ན་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་གཞན་དུ་མ་ཞིག་པ་སྐྱེ་བ་མིན་པས་སྔ་མ་དང་མཚུངས་སོ། །ཅི་སྟེ་ས་བོན་ལས་ཤིང་གཞན་ཡིན་པས་ཤིང་གི་སྐྱེ་བ་ནི་གཞན་དུ་མ་ཞིག་པའོ་སྙམ་ན། རྒྱུ་འབྲས་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་པས་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་གསུངས་ཏེ། རྒྱུད་གཅིག་པ་ལ་སྔར་ལྟར་གཏུགས་ན་བདག་དང་མཚུངས་ཀྱི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ལན་གདབ་པར་དཀའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་འཕྱི་བར་འགྱུར་ལ་དེ་ལས་དེའི་རྒ་ཤི་སྔ་
བ་ཡིན་ན་ནི། སྐྱེ་བ་སྔར་མེད་པའི་རྒ་ཤི་ནི་རྒྱུ་མེད་པར་ནི་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ། བོང་བ་བཏེག་པར་གྱུར་པ་ན། །བཏེག་པ་ལ་ནི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱི། །བཏེག་པའི་ལྟ་ཞིག་རྒྱུ་ལས་ནི། །གཞན་པ་ལྟུང་ལ་མེད་པ་ཉིད། །ཅེས་བཤད་པ་དེ་ཡང་བཏེག་པ་ཁོ་ན་ལྟུང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་གཞན་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མིན་ནོ། །དེས་ན་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །འཇིག་པ་འདི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པས་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་ལྟར་འདུས་བྱས་ཆོས་དེ་དག །རྒྱུ་དང་བཅས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། །སྐྱེས་པ་འཇིག་པ་གང་ཡིན་པ། །འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡང་ལེགས་པར་དྲངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དེ་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པ་དུས་སྔ་མར་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུར་སྒྲུབ་པའི་ཁུངས་སོ།།

རབ་བྱེད་བཅུ་གཅིག་པ་སྔ་ཕྱི་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 197

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བ་དང་ནི་རྒ་ཤི་དག་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཡང་རུང་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་རུང་ན་ནི་སྐྱེ་བཞིན་པ་ན་འཆི་འགྱུར་ཏེ་འགག་བཞིན་པར་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྣང་མུན་ལྟར་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཉིད་འཆི་བཞིན་པའོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་མ་མཐོང་ངོ༌། །སྤྱིར་སྐྱེ་འགག་གི་བྱ་བ་ཡང་མི་འགལ་ལ་སྐྱེ་འགག་གཉིས་ཀྱང་མི་འགལ་ཡང་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་འགག་བཞིན་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་པ་ནི་གཞི་གཅིག་ལ་འགལ་བར་ཀུན་ལ་གྲགས་སོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་འགག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱེ་བཞིན་པའི་དུས་སུ་སྐྱེ་རྒྱུ་དེ་ཡོད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ད་ལྟ་བར་འགྱུར་བས་འགག་བཞིན་པར་ཡང་འགྱུར་ལ་དེའི་ཚེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དང་འགག་བཞིན་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་གཉིས་འགལ་ལོ། །སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་གཉིས་ཀ་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་དུའང་འགྱུར་ཏེ་དུས་མཉམ་པ་གཉིས་གཅིག་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འཐད་ལ། སྐྱེ་བའི་སྔོན་དུ་འཆི་བ་མ་སོང་བ་དང་འཆི་བའི་སྔོན་དུ་ཡང་སྐྱེ་བ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྔ་ཕྱི་དང་ལྷན་ཅིག་གི་རིམ་པ་ཡོད་ཀྱང་རུང་མེད་ཀྱང་རུང་སྟེ་རེ་ཞིག་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་ནི་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ཀྱང་གཞི་མེད་པར་མི་འཐད་པས་འགའ་ཞིག་གི་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་བདག་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟར་རིགས་པ་སྔོན་དུ་བཏང་སྟེ་བརྟགས་ན་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་གང་ལ་སྔ་བ་དང་ཕྱི་བ་དང་ལྷན་ཅིག་གི་རིམ་པ་དེ་དག་མི་སྲིད་པ་དེ་ལ་ཁྱེད་སྐྱེ་བ་ནི་དེ་དང་རྒ་ཤི་ནི་དེའོ་ཞེས་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་སྤྲོ་བ་སྟེ་རྗོད་པར་བྱེད། ཡང་ན་དེ་དག་མ་དམིགས་པ་ན་འཕགས་པ་རྣམས་ཅིའི་ཕྱིར་ན་སྤྲོ་བར་བྱེད་དེ་སྤྲོ་བར་མི་མཛད་དེ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་སྔ་ཕྱི་གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་གང་རུང་དུ་འགྱུར་ན་སྔ་ཕྱི་དང་ལྷན་ཅིག་གི་རིམ་པ་གང་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དོ། །དེ་མེད་ན་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པས་སྐྱེ་ཤིའི་བྱ་བ་བྱེད་མཁན་གྱི་བདག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་དེ་ཐོངས་ཤིག།
གཉིས་པ་ནི། འཁོར་བ་སྟེ་སེམས་ཅན་འབའ་ཞིག་གི་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་ལ་སྔོན་གྱི་མཐའ་
སྟེ་སྔ་བ་དང་ཕྱི་བ་དང་ལྷན་ཅིག་གི་རིམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཀྱི། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དང་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་དང་ཚོར་བ་དང་ཚོར་བ་པོ་ལ་ཡང་སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་དེས་མཚོན་ནས་

198 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཕྱི་བ་དང་ལྷན་ཅིག་གི་རིམ་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྒྱུ་སྔ་བར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་ཡང་དེའི་དུས་ན་ཡོད་དགོས་པ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། འབྲས་བུ་སྔ་ན་ཡང་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་གཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་ན་གཉིས་ཀ་ཡང་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །མཚན་ཉིད་སྔ་ན་ནི་མཚོན་རྒྱུ་མེད་ལ་མཚན་གཞི་སྔ་ན་ནི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །མཚན་མཚོན་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་ནི་ཕན་ཚུན་དུ་མི་ལྟོས་པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཚོར་བ་པོ་སྔ་ན་ནི་གང་གི་ཚོར་བ་པོར་འགྱུར། ཚོར་བ་སྔ་ན་ཡང་ཚོར་མཁན་མེད་པར་ཚོར་བ་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་ཀ་དུས་མཉམ་ན་ནི་ཕན་ཚུན་མི་ལྟོས་པར་གྲུབ་པ་དང་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །འཁོར་བའི་བཤད་པས་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་རིག་པར་བྱ་བར་མ་ཟད་དོན་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་གཞན་གང་དག་ཅི་ཡང་རུང་བ་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་དང༌། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་དང་བསྒྲུབ་བྱ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་དང༌། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྦྱར་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱེ་རྒ་དང་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཟབ་
མོའ་ལུང་གིས་ཀྱང་བསྒྲུབ་པ་དང༌། ཆོས་རྣམས་ལ་སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐར་མི་སྦྱོར་བ་དང་འཆི་ ིའཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འཁོར་བ་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་རབ་བྱེད་འདིས་བཤད་པར་བྱ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱོགས་ཙམ་སྨོས་ན། དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་ན། །གཟོད་ནས་ཞི་ཞིང་མ་སྐྱེས་པ། །རང་བཞིན་མྱ་ངན་འདས་པ་ཡི། །ཆོས་རྣམས་མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན།1

།ཞེས་པ་
དང་དེ་བཞིན་དུ། གཟོད་མ་ནས་ནི་སྟོང་ཞིང་མ་འོངས་ཆོས། །སོང་བ་མེད་ཅིང་གནས་མེད་གནས་ཀྱིས་དབེན། །སྒྱུ་མའི་རང་བཞིན་རྟག་ཏུ་སྙིང་པོ་མེད། །ཐམས་ཅད་དག་ཅིང་རྣམ་དག་ནམ་མཁའ་བཞིན། །རྒྱལ་བའི་ཆོས་ནི་གང་དག་རབ་སྟོན་པ། །དེ་ཡང་མི་ཟད་པས་ན་མི་མཐོང་སྟེ། །ཆོས་འདི་སྔ་ནས་བདག་མེད་སེམས་ཅན་མེད། །དེ་དག་རབ་ཏུ་སྟོན་ཀྱང་ཟད་མི་འགྱུར། །བཏགས་པ་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༤ ཤོག ༢༠ ཕྲེང་། ༢༡

རབ་བྱེད་བཅུ་གཉིས་པ་བདག་གཞན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 199

ཙམ་དུ་བརྟགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན། །འཁོར་བ་ལ་ནི་ཐ་མ་མི་རྙེད་དེ། །གང་དག་སྔོན་བྱུང་མཐའ་ནི་མཚན་ཉིད་མེད། །མ་འོངས་དུས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ལས་དང་བྱ་བ་དེ་ལྟར་ཞུགས་འགྱུར་ཏེ། །རབ་དང་ཐ་མ་དག་ཏུའང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཆོས་རྣམས་རྟག་ཏུ་བླུན་ཞིང་རང་བཞིན་སྟོང༌། །ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་ཡང་ཤེས་པར་གྱིས།1

།ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་གཟོད་མ་དང་
གདོད་མ་ནི་དང་པོའ་སྒྲའོ། །ཞི་བ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ཞི་བའི་ཡུལ་ཏེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ ིརང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ནས་བཞིས་དུས་གསུམ་གདོད་ནས་སྟོང་པ་སྒྱུ་མ་དང་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་དང༌། དེ་
ནས་ལྔས་ཆོས་རྣམས་གདོད་མ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་ཞིང་རྒྱལ་བས་ཆོས་བསྟན་པ་ཡང་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ནས་ལྔས་ཆོས་རྣམས་ལ་སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་མེད་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ད་ལྟར་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པས། མ་འོངས་པ་ན་རབ་དང་ཐ་མའི་འབྲས་བུ་སྐལ་བ་དང་འཚམ་པར་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང༌། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཤེས་པ་པོའ་ངོ་བོ་བདག་གིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ཤེས་པར་གྱིས་ཞེས་བསྟན་ ིཏོ། །གསུམ་པ་ནི། འཁོར་བ་པོའ་གང་ཟག་དང་དེ་འཁོར་བའི་བྱ་བ་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་དང་རྒྱུ་འབྲས་ ིལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་སྐྱེ་བ་སོགས་གང་གི་ཡང་ཐ་སྙད་བྱར་མེད་པས། འཁོར་མཁན་དང་དེས་སྐྱེ་འཆི་བརྒྱུད་མར་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ལ་འཐད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་བྱའོ། །སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

གཉིས་པ་རྟེན་པ་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པའི་རྟགས་དགག་པ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་
བཤད་པ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་སྨྲས་པ། བདག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་ལས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་གསུངས་པས་དེ་ཡང་ཡོད་ལ་སྡུག་བསྔལ་དེ་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༣༥༣ ཕྲེང་། ༡

200 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཡང་རྟེན་མེད་པར་ནི་མེད་པས་རྟེན་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་བདག་ཡིན་ནོ། །འདི་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྡུག་བསྔལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དགག །རིགས་པ་དེ་ཆོས་གཞན་ལའང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའ་བཞག །སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པའོ།།
དང་པོ་ནི། དེ་ལ་རྒོལ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སྡུག་བསྔལ་བདག་གིས་བྱས་པ་དང་ཁ་ཅིག་གིས་
ནི་སྡུག་བསྔལ་རང་ལས་དོན་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་དང༌། གཞན་དག་གིས་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀས་བྱས་པ་དང་འགའ་ཞིག་གིས་ནི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་འབྱུང་བར་འདོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་དམ་བཅའ་བ་བཞག་པའོ། །སྡུག་བསྔལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པས་སྐྱེད་པར་ནི་གྲངས་ཅན་འདོད་ལ་སྡུག་བསྔལ་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་བྱས་པར་ནི་བྲེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པས་འདོད་དོ། །སྡུག་བསྔལ་རང་གི་སྐྱེད་བྱེད་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པར་ནི་རང་གི་སྡེ་པ་དང་གཞན་གྱིས་ཀྱང་འདོད་དོ། །གཉིས་ཀས་བྱས་པ་ནི་གཅེར་བུར་རྒྱུ་བས་ལུས་ཀྱིས་བྱས་པ་ནི་ལུས་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པས་རང་གིས་བྱས་པ་དང་སྲོག་གིས་བྱས་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལས་གཞན་ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་བྱས་པར་སྨྲ་བ་སོགས་སོ། །རྒྱུ་མེད་པར་འབྱུང་བར་ནི་རྒྱང་ཕན་པ་རྣམས་འདོད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྡུག་བསྔལ་རང་གཞན་རེ་རེ་བས་བྱས་པ་དགག །གཉིས་ཀ་ཚོགས་
པས་བྱས་པ་དང་རྒྱུ་མེད་དུ་སྨྲ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྡུག་བསྔལ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རང་གཞན་རེ་རེ་བས་བྱས་པ་དགག །གང་ཟག་ལ་ལྟོས་ཏེ་རེ་རེ་བས་བྱས་པ་དགག །རང་གཞན་རེ་རེ་བས་མ་བྱས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྡུག་བསྔལ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རང་གིས་བྱས་པ་དགག །སྡུག་བསྔལ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་ཏེ་བདག་རང་གིས་བྱས་པར་གྱུར་ན་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་རང་ཡོད་ན་རང་གིས་སྐྱེད་མི་དགོས་ལ་རང་མེད་ན་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟེན་འབྲེལ་ནི་ཡིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཕུང་པོ་དེ་དག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྡུག་བསྔལ་བདག་གིས་བྱས་པར་མི་རིགས་སོ།།

རབ་བྱེད་བཅུ་གཉིས་པ་བདག་གཞན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 201

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་དག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཆའི་ཕུང་པོ་དེ་དག་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཡིན་ཞིང༌། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཕུང་པོ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཡིན་ན་ནི། ད་ལྟར་གྱི་ཕུང་པོ་གཞན་དེ་དག་གིས་མ་འོངས་པའི་ཕུང་པོ་དེ་བྱས་པར་འགྱུར་བས་སྡུག་བསྔལ་གཞན་གྱིས་བྱས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་ཡོད་ན། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་གང་འབྱུང་བ། །ཞེས་སོགས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་རོ། །རྐང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་དང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར། གཞན་དེ་དག་གིས་འདི་བྱས་པས། །སྡུག་བསྔལ་གཞན་གྱིས་བྱས་པར་འགྱུར།1

།ཞེས་བསྒྱུར་བ་ལྟར་བདེའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་རང་གིས་བྱས་པ་དགག །གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་བྱས་པ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བདག་གིས་བྱས་པར་མི་སྨྲའི་གང་ཟག་རང་གིས་རང་གི་སྡུག་བསྔལ་དེ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བྱས་ནས་འདི་ལ་བྱིན་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་སྡུག་བསྔལ་བདག་གིས་བྱས་པར་སྨྲའོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མིའི་གང་ཟག་བདག་གིས་ནི་མིའི་གང་ཟག་དེར་འདོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་བྱས་ན་ནི་སྡུག་བསྔལ་དེ་བྱས་པའི་གང་ཟག་དེ་བྱས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་མ་གཏོགས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་དེ་ནི་འདི་ཡིན་ལ་སྡུག་བསྔལ་དེ་བྱེད་པ་པོ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་འདིས་འདི་བྱས་ཞེས་བརྗོད་དགོས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་དུ་ཡང་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་མིའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གིས་ལྷའི་སྡུག་བསྔལ་བྱས་པར་རྟོག་ན་གང་ཟག་དེ་བདག་གིས་བདག་གི་སྡུག་བསྔལ་དེ་བྱས་པ་མིན་གྱི་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གཞན་གྱིས་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་གང་ཟག་དེ་གཉིས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཕུང་པོ་ཐ་དད་ཀྱང་གང་ཟག་ཐ་མི་དད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་གང་ཟག་བསྟན་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མིའི་གང་ཟག་གིས་མིའི་སྡུག་བསྔལ་མི་བྱེད་ཀྱི་དེས་ལྷར་སྐྱེ་བའི་
ལྷའི་སྡུག་བསྔལ་བྱས་ནས་ལྷའི་གང་ཟག་ལ་སྟེར་ཞིང་ལྷའི་སྡུག་བསྔལ་དེས་ཀྱང་ལྷའི་གང་ཟག་ཏུ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༡༡༥༧ ཕྲེང་། ༡༦

202 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མིའི་གང་ཟག་ལྷ་ལས་གཞན་པ་དེ་ལས་ནི་ལྷའི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་ན། གཞན་མིའི་གང་ཟག་ཅིག་གིས་སྡུག་བསྔལ་དེ་བྱས་ནས་གང་ལ་སྦྱིན་པའི་ལྷའི་གང་ཟག་དེ། སྦྱིན་བྱའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ལས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་ཞིག་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་རུང་སྟེ་དེ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་མིའི་གང་ཟག་གཞན་ལས་ལྷའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་འབྱུང་ན། གང་གིས་ལྷའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་བྱས་ནས་གཞན་ལྷ་ལ་སྟེར་བའི་གང་ཟག་གཞན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྡུག་བསྔལ་གང་གིས་མིའི་གང་ཟག་ཏུ་འདོགས་པ་དེ་ནི། རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ལས་མ་གཏོགས་པ་གང་ཡིན་ཏེ་མེད་དོ། །གང་ལ་སྟེར་བ་དང་གང་གིས་སྟེར་བ་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པར་རྙེད་དགོས་ན་དེ་ནི་མི་རྙེད་དོ། །སྟེར་བ་པོའ་གང་ཟག་འགོག་པའི་ཚིགས་བཅད་ནི་བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་དང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་མ་བྱུང་ཡང་ ིཚིག་གསལ་ལས་གཉིས་ཀ་ལ་བཤད་པ་སོ་སོར་མཛད་དོ། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་གང་ཟག་བདག་གིས་བྱས་པ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་སྡུག་བསྔལ་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་ན། སྡུག་བསྔལ་བདག་གིས་བྱས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་པར་སྔར་བཤད་པས་སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་གཞན་གྱིས་ག་ལ་བྱས་ཏེ་བྱས་པར་མི་འགྲུབ་བོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གཞན་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་གང་བྱེད་པ་དེ་ནི་གཞན་མི་དེའི་བདག་གིས་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་མི་དེས་སྡུག་བསྔལ་དེ་བདག་གིས་བྱས་པ་མིན་ན་ལྷའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་གཞན་གྱིས་བྱས་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས། བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་བཤད་དེ་ཚིག་གསལ་དང་དོན་འདྲའོ།།གསུམ་པ་ནི། རེ་ཞིག་སྡུག་བསྔལ་བདག་གིས་བྱས་པ་ནི་མིན་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
ནི་དེ་ཉིད་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རང་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་གཞན་གྱིས་བྱས་པར་སྨྲ་ནའང་དེར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཏེ། འདིས་བྱེད་དོ་ཞེས་བརྟག་པའི་གཞན་དེ་བདག་མ་བྱས་པ་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་སྡུག་བསྔལ་དེ་གང་ཟག་རང་གིས་བྱས་ལ་གང་ཟག་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ལས་གཞན་མིན་པ་ལ་བསམས་ནས་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་བྱས་སོ། །ཞེས་སྨྲ་ལ། གང་ཟག་དེས་སྡུག་བསྔལ་དེ་བྱས་ཤིང་དེ་སྡུག་བསྔལ་མ་ཡིན་པ་ལ་བསམས་ནས་སྡུག་

རབ་བྱེད་བཅུ་གཉིས་པ་བདག་གཞན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 203

བསྔལ་གཞན་གྱིས་བྱས་སོ་ཞེས་ཀྱང་སྨྲ་བ་ལ། རྐང་པ་དང་པོས་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པའི་གང་ཟག་འབའ་ཞིག་པ་མེད་པས་སྡུག་བསྔལ་གང་ཟག་རང་གིས་བྱས་པ་འགོག་གོ །རྐང་པ་གཉིས་པས་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་བྱས་པ་ལ་འགོག་ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བདག་མེད་པས་སྡུག་བསྔལ་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་འགོག་གོ།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་སོ་སོ་བ་རེ་རེས་བྱས་པ་མེད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་ཚོགས་
པས་བྱས་པ་ནི་ཡོད་དོ་སྙམ་ན། འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་བ་ལ་ཤིང་རྟ་གཞག་ཏུ་མེད་ཀྱང་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་འཇོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་དེ་སྐད་སྨྲ་བར་རིགས་ཀྱང༌། འདི་ནི་སྲོག་གཅོད་པ་རེ་རེ་ནས་མ་བྱས་ན་འདི་གཉིས་ཀས་སྲོག་གཅོད་བྱས་སོ་ཞེས་འཇོག་མི་ནུས་པ་བཞིན་དུ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གལ་ཏེ་རང་གཞན་རེ་རེས་སྡུག་བསྔལ་བྱས་པར་གྱུར་ན་སྡུག་བསྔལ་དེ་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པས་བྱས་པར་འགྱུར་ན་ཡང་རེ་རེས་བྱེད་པ་ནི་མིན་ཏེ་སྔར་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་དེ་བདག་གིས་མ་བྱས་ཤིང་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་བྱས་ན། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཏེ། ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་གི་དྲི་ཞིམ་པོ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྟེན་གྱི་བདག་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ནང་སེམས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་འབའ་ཞིག་ལ་བདག་གིས་བྱས་པ་
ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཀྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ས་མྱུག་དང་བུམ་སྣམ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དག་ལ་ཡང་བདག་གིས་བྱས་པ་སོགས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་དག་ལ་བདག་གིས་བྱས་པ་སོགས་བཞི་པོ་མེད་ན་འདི་དག་ཡོད་ནི་དགོས་པས་རྣམ་པ་གང་གིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། དེ་ལ་འདི་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་འཚོལ་བའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ནི། སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་འདི་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་བདག་གིས་བྱས་པ་སོགས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་དགོས་པ་ལ། དེ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་མེད་པས་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ངེས་ཏེ་ཁྱབ་བྱེད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་

204 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

བདག་ཉིད་ཡོད་པར་རྙེད་པ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྣམ་གཞག་འཚོལ་ན་ནི། བདག་གིས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དོར་ནས་རབ་བྱེད་བརྒྱད་པར་བཤད་པའི་རྣམ་པས་རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྱུང་གྲུབ་པས་ཡོད་པར་ཁས་བླང་བར་བྱ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་བདག་གིས་བྱས་པ་དང༌། །གཞན་གྱིས་བྱས་དང་གཉིས་ཀས་བྱས། །རྒྱུ་མེད་པར་ནི་རྟོག་གེ་འདོད། །ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་གསུངས།1

།ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །བུད་དྷ་པཱ་
ལི་ཏ་ལས་ཀྱང༌། གལ་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་མེད་ན་སྟོན་པས་འོད་སྲུངས་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དེ་ངས་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་སོ་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྡུག་བསྔལ་མེད་དོ་ཞེས་དེ་སྐད་སུ་ཟེར། ཁོ་བོས་དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་འབྱུང་མི་འགྱུར། ཞེས་མ་སྨྲས་སམ་དེའི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ནི་སྡུག་བསྔལ་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པར་སྨྲའི་བདག་གིས་བྱས་པ་སོགས་སུ་མི་སྨྲའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེས་ན་བདག་གིས་བྱས་པ་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དངོས་སུ་བཀག་ཅིང་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འགོག་པར་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཆར་གྱིས་བཤད་ཅིང་དེའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀས་བྱས་པ་ཡང་དེས་འགོག་གོ །རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བ་ནི་རྒྱུ་མཚན་དེས་འགོག་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླང་དགོས་པ་ཉིད་ཀྱིས། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་བཀག་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་སྟོན་པ་འདི་མགོ་མཇུག་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིམ་པ་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བཀག་པར་འཛིན་ན། རྒྱུ་འབྲས་རང་ལུགས་ལ་ཁས་བླངས་2

མེད་པས་དེ་ལ་ནི་ཕྲ་བའི་
བདག་མེད་མི་སྟོན་པར་རགས་པའི་བདག་མེད་བསྟན་ནས་བཀྲི་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་རང་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀས་བྱས་པ་དང་རྒྱུ་མེད་
བཀག་པ་དེ་ཟབ་མོའ་ལུང་གིས་ཀྱང་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ ིཐམས་ཅད་རབ་བྱེད་འདིས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱོགས་ཙམ་སྨོས་ན། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་རྒྱལ་བས་ཆོས་བཤད་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༥༨༧ ཕྲེང་། ༨
2 གཙང་། ཤོག ༡༤༦ བ ༡ ཁས་བླང་ས་མེད་པས་

རབ་བྱེད་བཅུ་གསུམ་པ་འདུས་བྱེད་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 205

དེ། །འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་དེ་ལྟར་ལྟོས། །ཡང་དག་ཉིད་དུ་བདག་དང་མི་མེད་དེ། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་མཚན་ཉིད་འདི་འདྲའོ། །དགེ་དང་ནག་པོའ་ལས་རྣམས་མི་འཇིག་སྟེ། །བདག་གིས་བྱས་ ིཔ་བདག་གིས་མྱོང་བར་འགྱུར། །ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འཕོ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །རྒྱུ་མེད་པར་ཡང་མྱོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་དབང་མེད་པ། །གསོག་དང་གསོབ་ཏུ་གྱུར་པ་དབུ་བ་བཞིན། །སྒྱུ་མ་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུར་རྟག་ཏུ་སྟོང༌། །སྒྲ་ཡིས་བཤད་ཀྱང་དེ་དག་དབེན་པ་ཡིན། །བྲག་ཕུག་རི་དང་གཅོང་རོང་ཀླུང་རྣམས་སུ། །རྐྱེན་གྱིས་ཇི་ལྟར་བྲག་ཆ་འབྱུང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འདུས་བྱས་འདི་ཀུན་རིག་པར་གྱིས། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་སྨིག་རྒྱུ་བཞིན།1

།ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི།
དོན་བསྡུ་བ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བདག་གིས་བྱས་པ་དང་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུའི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

གཉིས་པ་དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། དངོས་པོ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག །རང་བཞིན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་ལ་གྲགས་པའི་ལུང་གིས་རང་བཞིན་མེད་པ་བཤད་པ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ། ལུང་དེའི་དོན་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འཆད་པ་དགག་པའོ།།
དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་
བདག་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལས་འབྱུང་བ་མེད་ཅིང༌། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་གཞན་ཡང་མེད་ལ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་ཉམས་པར་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་ཡང་སྣང་བའི་ཕྱིར་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་ལ་སོགས་པས་སྒྱུ་མ་མི་ཤེས་པ་སླུ་བ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་སླུ་བར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་གང་ཞིག་སླུ་བ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྫུན་ནོ་ཞེས་སླུ་བ་ལ་བརྗུན་པས་ཁྱབ་པར་གསུངས་ལ། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེས་ན་འདུ་བྱེད་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བརྫུན་པ་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༣༥༤ ཕྲེང་། ༡༦

206 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་འདུས་བྱས་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་བརྫུན་པ་ཡིན་ལ་མི་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདེན་པ་དམ་པའོ།།ཞེས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་འདུས་བྱས་དེ་ནི་སླུ་བའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་དེ་ནི་རབ་ཏུ་འཇིག་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ།1

།དེ་ལ་སླུ་བའི་ཆོས་ནི་འདྲིད་པར་བྱེད་ཅིང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བ་
སྟེ་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་བཞིན་ནོ། །དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་ནི་སླུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་སྣང་ནས་སླུ་བར་རིགས་པས་གྲུབ་པ་དང་ལུང་ལས་ཀྱང་འདུ་བྱེད་སླུ་བར་གསུངས་པ་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲུབ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་པ་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་མདོ་སྡེ་ལས་མྱང་འདས་བདེན་པར་གསུངས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་མི་བདེན་པར་སྟོན་པ་ན། སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་གནད་ཀྱིས་མི་སླུ་བ་ལ་བདེན་པ་དམ་པ་ཞེས་བྱའི་རང་གི་ངོ་བོའ་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མིན་ནོ།། ིགཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བརྫུན་པར་
བསྟན་ན་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་མེད་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལོག་ལྟར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། སྔར་དྲངས་པའི་མདོ་དེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་གྲགས་པའི་མདོ་ཡིན་ལ་དོན་སྨྲ་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་དེའི་དོན་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པས་འདི་ལྟར་རྩོད་དོ། །འདི་ནི་བརྫུན་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རི་བོང་གི་མགོ་ལ་རྭ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུར་བཟུང་ནས་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བ་ལ་བརྫུན་པར་འཇོག་ཅིང་སྣང་བའི་དོན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པ་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་བ་མི་ཤེས་པར་སྨྲ་བའོ། །གང་དག་ད་དུང་དུ་ཡང་ཁྱོད་སླུ་བར་བྱེད་པ་འདུ་བྱེད་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ཅེས་པ་ནི་ཁྱོད་བདེན་ཏེ། ཁྱོད་འདྲ་བ་འདིས་དེ་ལྟར་མ་བསླུས་ན་འདི་བྱིས་པ་སླུ་བར་འཇོག་པའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་གང་སླུ་བ་དེ་ནི་བརྫུན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་སླུ་བ་སྟེ་ཅི་ཞིག་དངོས་པོ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྐུར་འདེབས་སུ་འགྱུར། དངོས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༥༨༩ ཕྲེང་། ༧ ནང་དུ་དྲངས།

རབ་བྱེད་བཅུ་གསུམ་པ་འདུས་བྱེད་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 207

པོ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་དངོས་པོ་རྣམས་བརྫུན་པར་བསྟན་པ་ན་དེ་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པས་མེད་ལྟར་འགྱུར་ན། གང་གི་ཚེ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དེའི་ཚེ་དེར་ཅི་ཞིག་སླུ་སྟེ་ཡོད་པ་འགའ་ཡང་མེད་པར་མི་སྨྲ་བས་ཀླན་ཀ་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ།།གལ་ཏེ་ཁྱེད་ལུང་དེས་བདེན་པ་བཀག་པའི་བརྫུན་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ན། དངོས་པོ་
དོན་བྱེད་ནུས་པ་མེད་པར་མི་སྟོན་ན་ལུང་འདིས་ཅི་ཞིག་སྟོན་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལ་འདུ་བྱེད་བརྫུན་པར་དེ་སྐད་གསུངས་པ་དེས་ནི་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་སྟོན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མ་དྲོས་པས་ཞུས་པ་ལས། གང་ཞིག་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །རྐྱེན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་པར་བཤད། །གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན།1

།ཞེས་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པ་དེ་རང་བཞིན་
གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་འདུ་བྱེད་བརྫུན་པར་གསུངས་པ་དེས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་སྟོན་གྱི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་དངོས་མེད་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བ་ནི་སླུ་བ་དང་བརྫུན་པར་གསུངས་པའི་ལུང་གི་དོན་དུ་བཤད་དོ།།གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ལུང་དོན་གཞན་དུ་འཆད་ཚུལ་བསྟན། དེ་ལྟར་འཆད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་སྔར་དྲངས་པའི་མདོ་དེས་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་ཡིན་ཡང་སྡོད་པར་སྣང་བ་སླུ་བ་དང་བརྫུན་པའི་དོན་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལུང་གི་དོན་མིན་གྱི་རང་བཞིན་ལ་མི་གནས་པ་རང་བཞིན་མེད་པའམ་བརྫུན་པའམ་བདེན་པ་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་དུ་སྨྲའོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ན་འདི་རྣམས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་སྣང་བར་མི་འགྱུར་བ་ལས་སྣང་བའི་ཕྱིར། རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་མདོའ་དོན་དུ་མི་རུང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བས་ ིརང་བཞིན་ལ་མི་གནས་པ་མདོའ་དོན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་གཉིས་པ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ ིངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ནི་མེད་དེ་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྟོང་པ་ཉིད་འདོད་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༨ ཤོག ༥༩༨ ཕྲེང་། ༦

208 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་པ་མིན་པའི་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་ནི་དེའི་སྔོ་བསངས་མི་འཐད་པས་ཆོས་ཅན་མེད་པར་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་འདི་ཆོས་གང་ཞིག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞེས་འཛེར་ཏོ། །རྒོལ་བ་འདི་དག་ནི་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་བྱང་བ་ཡིན་པས་རང་གིས་ཁས་བླངས་པའི་ལུང་འགའ་ཞིག་ལས་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པའི་ལུང་དོན་འཆད་པ་ན། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མི་གནས་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་དགོངས་པར་སྨྲ་བ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་དོན་རྟག་པར་ཡོད་མེད་ལ་བྱེད་པ་ནི་གཏན་མིན་པས། གངས་རིའི་ཁྲོད་པའི་རྒོལ་བ་མུ་ཅོར་སྨྲ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་དང་ཁྱད་པར་ཆེའོ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པས་དངོས་པོ་བདེན་པར་སྨྲ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ནི་རྩ་བ་མཁན་པོའ་རྗེས་སུ་ ིབྱུང་བས། འདིར་ཡང་རང་སྡེ་ཕྱོགས་སྔར་ལེན་པ་ན་དོན་སྨྲ་གཉིས་ཕྱོགས་སྔར་མཛད་ལ་དེ་དག་ལ་ལུང་གི་གནོད་པ་སྟོན་པ་ནའང་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ནས་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་དོ། །དེ་ལྟ་ནའང་འདི་དག་གི་འདོད་པ་བཀག་ན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་དངོས་པོ་བདེན་པར་འདོད་པ་ཡང་ཁེགས་པར་འགྱུར་བས་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི་ཐུན་མོང་བ་ཁོ་ནའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་འགྱུར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག །སྟོང་ཉིད་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་དང་གཞན་འགྱུར་གཉིས་འགལ་བས་དགག །གཞན་འགྱུར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་གང་ཞིག་དངོས་པོ་གང་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་དེ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དེ་གཞན་གྱིས་གེགས་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་མེའི་ཚ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་ན་དེ་གང་གི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་ཇི་ལྟར་རུང་སྟེ་མི་རུང་ངོ༌། །གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བཟློག་པ་འཕེན་ནོ། །དེ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་གཞན་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། རེ་ཞིག་དངོས་པོ་སྔར་གྱི་གནས་སྐབས་ན་གནས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ནི་གཞན་དུ་
འགྱུར་བ་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ཏེ་འདི་ལྟར་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་རྒ་བའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ལང་

རབ་བྱེད་བཅུ་གསུམ་པ་འདུས་བྱེད་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 209

ཚོའི་གནས་སྐབས་ཉིད་ལ་གནས་པའི་གཞོན་ནུ་ལ་ནི་མི་རྒ་བ་སྟེ་རྒ་བ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་སྐབས་དེ་ན་ལང་ཚོ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་གཞོན་ནུ་ལ་རྒ་བ་མི་འདོད་ཀྱི་རྒས་པ་ཉིད་རྒའོ་སྙམ་ན། གཞན་རྒས་པ་ཉིད་ལ་ཡང་རྒ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་རྒས་པ་ལའང་རྒ་བར་འགྱུར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཚིག་གསལ་ལས། རྒན་གཞོན་གྱི་གནས་སྐབས་གཉིས་འགལ་བ་དང༌། བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་རྒས་པ་དང་གཞོན་ནུའི་གནས་སྐབས་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ན་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གཞོན་ནུ་རྒས་པར་འགྱུར་བ་བཀག་པའི་རིགས་པ་ནི། ལྷས་བྱིན་གྱི་གཞོན་ནུའི་གནས་སྐབས་འགག་བཞིན་པ་དང་རྒས་པའི་གནས་སྐབས་སྐྱེ་བཞིན་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་ཡང༌། གནས་སྐབས་གཉིས་དུས་གཅིག་ན་མེད་པ་ནི་རང་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་འདོད་དགོས་སོ། །དེས་ན་སྔར་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་གཞན་འགྱུར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་གནས་སྐབས་གཉིས་དུས་གཅིག་ན་གནས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གཞན་རྒས་པར་གྱུར་པ་རྒ་བར་མི་འགྱུར་ཡང་གཞོན་ནུ་དེ་ཉིད་གཞན་རྒས་པར་འགྱུར་བའི་གཞན་གྱུར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་ན་ནི། དེ་ལྟར་ན་འོ་མ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་གནས་སྐབས་མ་བཏང་བར་ནི་ཞོར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་འོ་མའི་གནས་སྐབས་བཏང་ནས་ཞོའ་གནས་སྐབས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འོ་མ་ཉིད་ཞོར་མི་འགྱུར་རོ་ ིཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཕན་ཚུན་འགལ་བས་འོ་མ་ཉིད་ཞོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་མི་འདོད་ན་ནི་འོ་མ་ལས་དོན་གཞན་གང་ཞིག་ནི་ཞོ་ཡི་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞོ་དང་ཆུ་ལྟ་བུ་གཞན་གང་ཡང་ཞོར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་སྔ་མ་གཅིག་ཕྱི་མར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་རྒན་གཞོན་དང་འོ་ཞོ་ལྟ་བུ་ལ་ཡོད་ཀྱི་མེ་དང་ཤིང་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ནི་བུད་ཤིང་མེར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འཇིག་རྟེན་ན་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་གཞན་འགྱུར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་འདུ་བྱེད་སླུ་ཞིང་བརྫུན་པར་གསུངས་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལུང་གི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ཀྱི་མདོ་ལས། ཆོས་གང་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འབྱུང་བ་མེད། །ཅེས་པ་ནས། གྲོལ་ནས་སེམས་ཅན་མང་པོ་

210 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གྲོལ་བར་མཛད།1

།ཅེས་པའི་མཇུག་ཏུ། བདག་མེད་པར་ནི་ཆོས་ཀུན་སྟོན་མཛད་ཅིང༌། །སེམས་
ཅན་འཛིན་ལས་འཇིག་རྟེན་རྣམ་པར་གྲོལ། །བདག་ཉིད་གྲོལ་ལས་གྲོལ་ཞིང་འགྲོ་གྲོལ་བས། །དེ་ཕྱིར་ཕ་རོལ་གཤེགས་ཀྱང་བརྒལ་བའང་མེད། །དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་སྲིད་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །ཕ་རོལ་གཤེགས་པ་གང་ཡང་རྙེད་མི་འགྱུར། །ཕ་རོལ་ཡོད་མ་ཡིན་ཞིང་ཚུ་རོལ་མེད། །ཕ་རོལ་སོང་ངོ་ཞེས་ཀྱང་ཚིག་ཏུ་གསུང༌། །གང་གིས་ཚིག་ཏུ་སྨྲ་བ་དེ་ཡང་མེད། །གང་སྨྲས་དེ་ཡི་ཚིག་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །གང་ལ་སྨྲ་བ་དེ་ཡང་རྙེད་མི་འགྱུར། །གང་གིས་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ལོག་པར་རྟོག་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་སུ། །འདིར་ནི་འགྲོ་བ་འདི་ཀུན་རབ་ཏུ་འཁྱམ། །སྐྱེས་བུ་གང་གིས་ཞི་བའི་ཆོས་རིག་པ། །དེས་ནི་རང་འབྱུང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང༌། །ཆོས་མཆོག་ཞི་བ་རྣམས་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཤེས། །དགའ་བ་རྙེད་ནས་སེམས་ཅན་ཚིམ་པར་བྱེད། །ཉོན་མོངས་རྒྱལ་ནས་དེ་ནི་རྒྱལ་བར་འགྱུར། །བདག་ཉིད་རྒྱལ་བར་འགྱུར་ཞིང་གནས་པ་མེད། །དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་བའི་བྱང་ཆུབ་རབ་ཏུ་མཁྱེན། །སངས་རྒྱས་ནས་ནི་འགྲོ་བ་ཤེས་པར་བྱེད།2

།ཅེས་གསུངས་ཏེ་གཞན་
འགྱུར་མེད་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མི་རྙེད་པ་དང་དེ་མ་རྟོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་རྟོགས་པའི་ཕན་ཡོན་དུ་སྦྱར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། དེ་ལ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།
སྔར་དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ནི་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་ན་ནི་དེའི་རྟེན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་སྟོང་པ་མིན་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་ནའང༌། འདིར་སྟོང་པ་ཉིད་དང་བདག་མེད་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པས་བདག་གིས་མི་སྟོང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཏེ་གཉེན་པོ་ལ་ལྟོས་པ་དང་བྲལ་བས་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན་ནོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ལུང་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༤ ཤོག ༦༦༧ ཕྲེང་། ༧
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༤ ཤོག ༦༦༧ ཕྲེང་། ༡༤

རབ་བྱེད་བཅུ་གསུམ་པ་འདུས་བྱེད་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 211

དོན་སྨྲ་སྡེ་གཉིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་ལ། བདག་མེད་ཀྱི་མེད་རྒྱུའི་བདག་ནི་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བཞེད་པས་ཚིག་གསལ་ལས་སྔར་ལྟར་བཤད་པ་ཡང་འཐད་དོ། །བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་དཔྱད་ན་མི་སྟོང་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་སྟོང་པ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཞེས་བཤད་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་དོན་འདྲའོ།།
སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཅུང་ཟད་ཅིག་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འདོད་ན་དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་
བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཀྱང་གདོན་མི་ཟ་བར་འདོད་དགོས་ཏེ། རྟེན་ཆོས་ཅན་མེད་པར་བརྟེན་པའི་ཆོས་གནས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང༌། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྟེན་བརྫུན་པས་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ལ་ནི་དབུ་མ་པ་དང་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀ་མཐུན་ལ་དེ་ལྟ་ནའང་དངོས་པོར་སྨྲ་བས་ནི་ཆོས་ཅན་དང་སྟོང་ཉིད་གཉིས་ཀ་བདེན་པར་འདོད་ལ་དབུ་མ་པས་ནི་ཆོས་ཅན་མི་བདེན་པས་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་བཞེད་དོ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་འགྲུབ་པ་ལ་དེའི་རྟེན་གཞན་དབང་བདེན་པར་འགྲུབ་དགོས་པར་མཐོང་ནས་གཞན་དབང་བདེན་པར་སྒྲུབ་སྟེ། དེ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་དེའི་སྟོང་ཉིད་བདེན་པ་འབད་མེད་དུ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ན་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་ཆོས་ཉིད་བདེན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་དག་ལས་བཟློག་སྟེ་སྨྲ་བ་ནི་རང་གི་སྡེ་པ་གོང་འོག་གང་གི་ཡང་ལུགས་མིན་པས་དོར་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས། གང་ཚེ་གང་ཞིག་མེད་དོ་ཞེས། །བརྟག་བྱའི་དངོས་པོ་མི་དམིགས་པ། །དེ་ཚེ་དངོས་མེད་རྟེན་བྲལ་བ། །བློ་ཡི་མདུན་ན་ཇི་ལྟར་གནས།1

།ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་དགག་བྱ་དགག་པའི་རྟེན་དུ་སྟོན་པ་མིན་གྱི་དངོས་པོ་
བདེན་པ་བ་མ་གྲུབ་ན་དངོས་མེད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་བདེན་པ་བའི་རྟེན་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་དང༌།དེ་གསུངས་པའི་ཁུངས་བསྟན་པའོ།།
དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྨོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི། མུ་སྟེགས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་ད་ལྟ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༡ ཤོག ༡༠༢༠ ཕྲེང་། ༡

212 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གསུང་རབ་འཆད་པའི་སྒྱུ་ཐབས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་སྤོང་བར་བརྩམས་པ་ཡིན་པས། མཐོ་རིས་དང་བྱང་གྲོལ་གྱི་ལམ་རྒྱུན་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཁྱོད་དང་བརྩད་པས་ད་ཆོག་གོ་ཞེ་ན། ཨེ་མ་ཀྱི་ཧུད་ཤིན་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པས་ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་དྲང་པོ་བོར་ནས། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྦྲུལ་གྱིས་དཀྲིས་པའི་འཁོར་བའི་འབྲོག་དགོན་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་ལ་ཐར་པར་འགྲོ་བར་འཛིན་པ་ཁྱོད་ནི། དམ་པས་སྨད་པར་བྱ་བ་ཡིན་བཞིན་དུ་དམ་པ་ལ་སྨོད་པ་ཞིག་སྟེ་ཀྭ་ཡེ་སྨན་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། ལྟ་བ་སྟེ་བདེན་འཛིན་ཀུན་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་འབྱིན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པས་བདེན་པར་ལྟ་བའི་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་ལོག་པ་ཙམ་མོ། །ལོག་པ་ཙམ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཡང་མིན་ནོ། །དེས་ན་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི་བསྒྲུབ་ཏུ་མེད་པ་སྟེ་གསོར་མི་རུང་བར་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་ཁྱོད་ལ་ཟོང་ཅི་ཡང་སྟེར་རྒྱུ་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ན་ཀྱེ་བདག་ལ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞེས་པའི་ཟོང་དེ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་སྨྲ་ན་ཕ་རོལ་པོ་དེ་རང་ལ་ཟོང་མེད་པར་འཛིན་དུ་གཞུག་པའི་ཐབས་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀས་བཤད་དོ། །ཕ་རོལ་པོས་འདི་ལ་ནི་སྦྱིན་རྒྱུའི་ཟོང་མེད་པར་འདུག་སྙམ་པའི་བློ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚིག་དེ་སྨྲས་པས་ན་བློ་དེ་བསྐྱེད་དུ་མི་རུང་བ་མིན་གྱི་ཟོང་མེད་པ་དེ་ཟོང་ཅིག་ཡིན་པར་འདུག་སྙམ་པའི་བློ་དེ་བསྐྱེད་དུ་མི་རུང་ངོ༌། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ན་འདི་རྣམས་བདེན་པས་སྟོང་ངོ་སྙམ་དུ་བཟུང་དུ་མི་རུང་བ་མིན་གྱི་དངོས་པོ་བདེན་པས་སྟོང་པ་འདི་བདེན་ནོ་སྙམ་དུ་བཟུང་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཆོས་རྣམས་སྟོང་པའོ་སྙམ་དུ་བཟུང་ན་ཡང་གསོར་མི་རུང་བར་གཞུང་འདིས་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་མ་བརྟགས་པར་སྨྲ་བ་ཆེན་པོའོ།།
སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ཞེས་པའི་དོན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དངོས་པོར་
ཞེན་པ་ལ་གསུངས་ལ་དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་བཟུང་བའམ་སྟོང་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ཙམ་ག་ལ་ཡིན། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགའ་ཡོད་ན་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ན་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ། སྟོང་མིན་མེད་པར་སྟོང་

རབ་བྱེད་བཅུ་གསུམ་པ་འདུས་བྱེད་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 213

པ་ནི། །གང་ལས་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཇི་ལྟ་བུར་ན་གཅིག་ཤོས་ནི། །མེད་པར་གཉེན་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར།1

།ཞེས་གསུངས་ལ་དེའི་འགྲེལ་པར་གཞུང་འདི་ཡང་དྲངས་སོ། །སྔར་ཉན་ཐོས་
སྡེ་པས་སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པ་གཞུང་སྔ་མ་དང་འདི་གཉིས་ཀྱིས་འགོག་པ་ཡིན་པས་བདག་མེད་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་འགོག་པ་གཏན་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཞུང་གི་དོན་ལོག་པར་བཟུང་ན་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མི་སྲིད་ཅེས་སྐུར་བ་འདེབས་པ་དང༌། སྲིད་ཀྱང་དེ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་བསྐྱངས་ན་མཚན་འཛིན་དུ་འགྲོ་བར་བཟུང་ནས་ཡང་དག་པའི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་ངེས་པའི་ལྟ་བ་སྐྱོང་བའི་གེགས་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཞུང་དེས་གསུངས་ཞེས་པའི་མདོའ་ཁུངས་ནི་དཀོན་བརྩེགས་ཀྱི་འོད་ ིསྲུངས་ཀྱིས་ཞུས་པ་ལས། གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་སྟོང་པར་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཉིད་སྟོང་པ་དང༌། གང་མཚན་མ་མེད་པས་ཆོས་རྣམས་མཚན་མ་མེད་པར་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཉིད་མཚན་མ་མེད་པ་དང༌། གང་སྨོན་པ་མེད་པས་ཆོས་རྣམས་སྨོན་པ་མེད་པ་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཉིད་སྨོན་པ་མེད་པར་གང་དག་དེ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་པ་དེ་ནི། འོད་སྲུངས་དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །འོད་སྲུངས་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རྟོག་པ་དེ་དག་ནི། ངས་གསུང་རབ་འདི་ལས་ཉམས་རབ་ཏུ་ཉམས་ཞེས་བཤད་དོ།2

།ཞེས་གསུངས་པའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་ཆོས་རྣམས་སྟོང་པར་མི་བྱེད་པར་ཆོས་རྣམས་ཉིད་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པ་ནི་ཆོས་ཁོ་རང་བདེན་པས་མི་སྟོང་པར་གཞན་ཞིག་བདེན་པས་ཁོ་སྟོང་བར་མི་གཟུང་བའི་དོན་ནོ།།
སྟོང་ཉིད་ལ་རྟོག་པ་ནི་རབ་ཏུ་ཉམས་པར་གསུངས་པའི་རྟོག་ལུགས་ནི་གང་དག་སྟོང་པ་
ཉིད་དུ་དམིགས་པས་ཞེས་གསུངས་པས་བདེན་པར་དམིགས་པ་ལ་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དོ་སྙམ་དུ་རྟོག་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་དབུ་མའི་ལམ་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་གསོར་མི་རུང་བའི་དཔེ་དོན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༡༨ ཕྲེང་། ༡༦
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༤ ཤོག ༣༦༢ ཕྲེང་། ༡༢

214 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

སྦྱོར་ཚུལ་ཡང་མེད་དོ1

། །དེ་ཉིད་ལས། འོད་སྲུངས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། མི་ནད་པ་ཞིག་ཡོད་ལ་
སྨན་པས་དེ་ལ་སྨན་བཏང་བས་སྨན་དེས་དེའི་ནད་ཐམས་ཅད་བསྐྱོད་དེ་སྨན་ལྟོ་ན་འདུག་པ་དེ་ཉིད་མི་འབྱུང་ན། འོད་སྲུངས་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས་མི་དེ་ནད་དེ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་རམ། གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མི་འགྱུར་ལགས་ཏེ་གང་སྨན་དེས་ནད་ཐམས་ཅད་བསྐྱོད་ནས། སྨན་ལྟོར་མཆིས་པ་ཉིད་མ་བྱུང་ན་མི་དེའི་བྲོ་ནད་ཤིན་ཏུ་ཚབས་ཆེ་བར་འགྱུར་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། འོད་སྲུངས་དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འབྱུང་བ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ན། འོད་སྲུངས་གང་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ནར་ལྟ་བ་དེ་ནི་གསོར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ངས་བཤད་དོ།2

།ཞེས་གསུངས་པའོ། །སྨན་གྱིས་མ་ཞུ་བ་སྔ་མ་དག་པར་བྱས་ནས་རང་ཉིད་མ་ཞུ་བས་
ནད་སྐྱེད་པ་དཔེར་མཛད་པ་འདི་ནི་རང་སྡེ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་མེད་བདེན་པར་འདོད་པ་དང་གངས་ཅན་པ་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་རྣམས་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཡོད་པ་བཀག་ནས། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་སྟོང་པ་བདེན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། དགག་བྱ་བཀག་པའི་སྟོང་པ་དེ་རྟོགས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་མངོན་གྱུར་བ་མང་པོ་ཡང་ལྡོག་ལ་སྟོང་པ་བདེན་པར་བཟུང་བས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པའི་ཚུལ་གཉིས་བྱེད་པ་ལ་ནི་སྟོང་པའི་ཚུལ་ནི་ཚད་མས་ཁེགས་པ་མིན་གྱི་སྐུར་འདེབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེར་བརྗོད་སྔ་མའི་དོན་མེད་པས་མི་སྟོང་པའི་ཚུལ་དུ་འཛིན་པས་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་སྐྱེད་པ་ཙམ་མོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་
བ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ལ་གཞན་འགྱུར་མི་རུང་བ་དང༌། བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་བདེན་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་རྣམས་ཟབ་མོའ་ལུང་གིས་ཀྱང་འགྲུབ་པ་ནི་སྔར་སྐབས་སྐབས་སུ་ ིསྦྱར་ཟིན་པས་དེ་ལ་དཔགས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། བརྫུན་པའི་བརྫུན་ལུགས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དེར་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༠ ན ༦ མེད་དེ་དེ་ཉིད་ལས། གཙང་། ཤོག ༡༥༣ ན ༥ མེད་དོ་དེ་ཉིད་ལས།
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༤ ཤོག ༣༦༣ ཕྲེང་། ༡༡

རབ་བྱེད་བཅུ་བཞི་པ་ཕྲད་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 215

སྣང་བ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཉིད་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པས་བརྫུན་པའི་དོན་བྱ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་མི་གཟུང་སྟེ་གཞན་འགྱུར་དང་མི་རྟག་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །བརྫུན་པ་ལ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་སྟོང་པ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་མིན་པས། གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་པས་སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་དམིགས་པར་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའི་ཚུལ་རྣམས་ངེས་པར་བྱའོ། །འདུ་བྱེད་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

གཉིས་པ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ་ལ་གསུམ། ཕྲད་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག །རྒྱུ་རྐྱེན་བདག་གིར་བྱེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག །བཅིངས་ཐར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་སྨྲས་པ། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་དེ་དག་གི་ཕྲད་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་ལས། མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་གསུམ་འདུས་པ་ལས་རེག་པའོ། །རེག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་ཚོར་བའོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་འདི་གཉིས་ནི་ཕྲད་པ་ཡིན་གྱི་མ་ཕྲད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།1

།ཞེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་མ་རིག་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དག་གིས་ཀུན་ཏུ་སྦྱར་རོ། །ཞེས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཕྲད་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལྟར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཕྲད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །དེས་ཕྲད་
བཞིན་པ་ལ་སོགས་པའང་ཁེགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའ་བཞག །སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བལྟ་བྱ་གཟུགས་དང་ལྟ་བ་མིག་དང་ལྟ་བ་པོ་རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་མིག་དང་གཟུགས་སམ་མིག་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའམ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་གཟུགས་ཏེ་གཉིས་གཉིས་དང༌། དེར་མ་ཟད་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུས་གཅིག་ཏུ་ཕན་ཚུན་དུ་ཕྲད་པར་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༨ ཤོག ༧༣༦ ཕྲེང་། ༤

216 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

འགྱུར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ལྟ་བ་སོགས་གསུམ་ལ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པའམ་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པར་བྱ་བའམ་ཆགས་པ་དང་ཆགས་པར་བྱ་བ་ཡང་གཉིས་གཉིས་དང་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕན་ཚུན་དུས་གཅིག་ཏུ་ཕྲད་པར་མི་འགྱུར་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ལྷག་མ་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷག་མ་ཉན་པ་དང་ཉན་པ་པོ་དང་མཉན་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའང་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་སྦྱར་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཉིས་གཉིས་དང་གསུམ་ཆར་ཕྲད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་ཕྲད་པ་དགག །གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་
དཔྱད་ནས་ཕྲད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྦྱོར་བ་དགོད་པ། ཚུལ་དེ་གཞན་ལ་ཡང་སྦྱར་བ། གཏན་ཚིགས་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྲད་པར་འགྱུར་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་ཕན་ཚུན་དུ་གཞན་དང་གཞན་དུ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དགོས་ན་ཞེས་ལྡོག་པའི་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབས་ཤིང༌། གང་གི་ཕྱིར་བལྟ་བྱ་ལ་སོགས་པ་ལ་གཞན་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་བཀོད་ནས་དེ་དག་ལ་ཕྲད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་དམ་བཅའ་བརྗོད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་བལྟ་བར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་
འབའ་ཞིག་ལ་གཞན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་མ་ཟད་ཀྱི། བུམ་སྣམ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་ཟླ་བོ་གང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གཞན་པ་ཉིད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་མི་འཐད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ཡང་ཕན་ཚུན་དུ་ཕྲད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་དོན་གྱིས་བསྟན་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྲད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་དགོད་པ་དང༌། དེ་ལ་སྐྱོན་སྤང་པའོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་པ་སྣམ་བུ་
ལས་གཞན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་གཞན་དེ་ནི་གཞན་སྣམ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དུ་འཇོག་གོ །གཞན་ས་སྣམ་བུ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་གཞན་བུམ་པ་ནི། སྣམ་བུ་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གཞན་དུ་འཇོག་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇོག་དགོས་པར་སྔོན་དུ་བསྒྲུབས་ནས། ཆོས་གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟེན་ས་དེ་ལས་གཞན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་མི་འཐད་དོ་ཞེས་ཁྱབ་

རབ་བྱེད་བཅུ་བཞི་པ་ཕྲད་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 217

པ་སྤྱིར་བརྗོད་དོ། །དེ་ནས་བུམ་པ་སྣམ་བུ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་ཡང་སྣམ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྣམ་བུ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ལ་སྦྱར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་སྤང་བ། མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་སྤང་པའོ། །དང་པོ་ནི།
གལ་ཏེ་བུམ་པ་སྣམ་བུ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་དེ་སྣམ་བུ་ལ་བརྟེན་པ་དང་ལྟོས་པའང་ཡིན་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། གལ་ཏེ་གཞན་བུམ་པ་ནི་གཞན་སྣམ་བུ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་ཡོད་ན་ནི། དེའི་ཚེ་གཞན་སའི་སྣམ་བུ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བུམ་པ་གཅིག་པུ་ལ་ཡང༌། སྣམ་བུ་ལས་གཞན་ནོ་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་མ་མཐོང་ངོ༌། །འདི་ནི་སྣམ་བུ་ལ་ལྟོས་མི་ལྟོས་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་ལ་བུམ་པ་སྣམ་བུ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་དེ་སྣམ་བུ་ལ་ལྟོས་ཤིང༌། གཞན་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་རང་གི་ངོ་བོའ་ིདབང་གིས་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་གཞན་སྣམ་བུ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ནི། བུམ་པ་སྣམ་བུ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་མིན་པ། དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་བུམ་པ་དེ་སྣམ་བུ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་མེད་དོ་ཞེས་བཟློག་པ་འཕེན་ནོ། །རིགས་པ་དེ་དག་ནི་བརྒྱ་པ་ལས། གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཡོད་པ། །དེ་ནི་རང་དབང་མི་འགྱུར་རོ། །འདི་ཀུན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །དེས་ན་བདག་ནི་ཡོད་མ་ཡིན།1

།ཞེས་
གསུངས་ཏེ་བདག་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ལ་འགྲེལ་པས་བཤད་དོ། །འདིར་འགྲེལ་པ་ལས་བུམ་པ་སྣམ་བུ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་དེ་སྣམ་བུ་ལ་ལྟོས་ལ་བུམ་པའི་ངོ་བོ་འགྲུབ་པ་སྣམ་བུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ལྟོས་འགྲུབ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཕྱེད་པར་བྱའོ། །མགོ་མཇུག་ཀུན་ཏུ་འོང་བའི་རིགས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དཀའ་གནས་ཡིན་པས་ཡང་ཡང་དྲན་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་གཞན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་མི་འདོད་ན། གཞན་ནི་གཞན་ལ་བརྟེན་ཏེ་གཞན། །ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་ཇི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་གནས་ཏེ་གཞན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་ཀྱང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༡༥ ཕྲེང་། ༡༤

218 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་གཞན་ཡིན་ནོ་1

ཞེས་གསུངས་སོ།།
འདིར་འགྲེལ་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བུམ་སྣམ་གཞན་དུ་བརྗོད་ན་ས་མྱུག་
ཀྱང་གཞན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྨྲ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། འཇིག་རྟེན་པས་བུམ་སྣམ་གཞན་དུ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་ས་མྱུག་གཞན་དུ་མི་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་གསུངས་པ་ནི། བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་བུམ་སྣམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བར་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་ས་མྱུག་མི་འཛིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་དུ་བུམ་སྣམ་གཞན་དུ་ཡོད་ལ་ས་མྱུག་གཞན་དུ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་མིན་ནོ། །ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བར་འཛིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བུམ་སྣམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་ཀྱང་གཞན་ཙམ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་དེ། བུམ་པ་སྣམ་བུ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ཤེས་དྲུག་དང་མིག་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དྲུག་རྣམས་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཕྲད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་གཙོ་བོའ་དོན་ཡིན་ལ། ིདེའི་རྟགས་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་ནི་གཞན་ལས་གཞན། །ཞེས་པ་དང༌། གལ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཡིན་པ།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཡུལ་དབང་ལས་གཞན་ཡིན་པ་དེ་རྟེན་འབྱུང་དུ་བསྟན་དགོས་པས་རྒྱུ་འབྲས་རྣམས་ཀྱང་གཞན་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེ་དག་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་གང་ཡང་མིན་པས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པ་ཙམ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་ན་བདེན་ཡོད་ལ་ཡང་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ངེས་པ་བསྒྲུབ་མིན་ནུས་སོ། །འོ་ན་ཐ་སྙད་དུ་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིར་འཇུག་འགྲེལ་ལས། རང་གི་ལུགས་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གིས་མདོ་འགྲེལ་ལུགས་གསུངས་པས་ཐ་སྙད་དུ་གཞན་དབང་ཡང་འདོད་དགོས་མོད་ཀྱང༌། གཞན་སྐྱེ་དང་མི་མཚུངས་ཏེ་གཞན་སྐྱེའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་འདོད་པ་ནི། འབྲས་བུ་རང་ངམ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་སྙམ་དུ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༥༩༩ ཕྲེང་། ༣
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༢༠ ཕྲེང་། ༡༠

རབ་བྱེད་བཅུ་བཞི་པ་ཕྲད་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 219

བས་བརྟགས་ནས་བྱེད་ལ། དེས་ཀྱང༌འབྲས་བུ་རང་དང་ཐ་དད་ཙམ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་དཔྱོད་པ་བྱེད་པ་མིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་ཡིན་མིན་དཔྱད་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་གཞན་སྐྱེའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཞན་དབང་གི་ཐ་སྙད་ནི་འབྲས་བུ་རང་དབང་དུ་འབྱུང་ངམ་སྙམ་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཙམ་ལ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཞན་ཙམ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་གྱིས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་གཞན་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་གྱི་བློ་འབྱུང་
ན་ནི་དེ་དེ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་མེད་པ་ཡིན་ནའང༌། དེ་སྐད་དུ་མི་སྨྲ་སྟེ་གཞན་ཉིད་ཅེས་པ་སྤྱི་ཡང་ཡིན་ལ་ཁྱད་པར་ཡང་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་ལ་དེ་གང་ལ་འདུ་བ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ནི། དངོས་པོ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མིན་ཀྱང་གཞན་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཇི་སྐད་སྨྲས་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་གཟེགས་ཟན་པ་དག་ཟེར་རོ། །འདིར་གཞན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་དེ་གསལ་བ་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་ལ་དོན་དུ་གཞན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཞན་ཉིད་དོན་གཞན་བརྟགས་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བརྟགས་པ་ནི་གཞན་དུ་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ན་གཞན་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་གཞན་མ་ཡིན་པ་གཅིག་ལའང་གཞན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ཁྱེད་ལྟར་ན་གཞན་ཉིད་དོན་གཞན་ཡོད་པ་དང་འགལ་བ་གཅིག་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་དང་གཞན་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་ཕུང་སུམ་ཡང་མེད་པས་གཞན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་དེ་ནི་གང་ལ་ཡང་དོན་གཞན་དུ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་གཞན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་བཀག་མོད་ཀྱང་གཞན་ནི་རེ་ཞིག་ཡོད་ལ་གཞན་ཉིད་མེད་པར་ནི་གཞན་མེད་པས་གཞན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གཞན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་གཞན་ནམ་དེ་ཉིད་དེ་གཅིག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་ཚིགས་བཅད་དེ་ལ་བཤད་པ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་མཛད་དེ་སྔ་མ་དང་མི་འདྲའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་གཞན་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཟིན་མོད་ཀྱང་རེག་
པ་ནི་གསུམ་འདུས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པས། ཕྲད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ལ་དེའི་ཕྱིར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འདིར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕྲད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་

220 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཡོད་ན་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཆོས་དེ་ནི་དེ་ཉིད་དང་ཕྲད་པ་མེད་དེ་ཆུ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་འོ་མ་གཅིག་པུ་ལ་ཆུ་དང་ཕྲད་ཅེས་མི་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པའི་གཞན་དང་གཞན་ཡང་ཕྲད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆུ་དང་སོ་སོར་གནས་པའི་འོ་མ་ལ་ཆུ་དང་ཕྲད་པ་མི་སྨྲ་བ་བཞིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་ཚེ་གཅིག་ཡིན་པས་མི་ཕྲད་ལ་སོ་སོར་
གནས་པའི་ཚེ་ཡང་མི་ཕྲད་པས། ཕྲད་པ་བཀག་མོད་ཀྱང་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཕྲད་བཞིན་པ་དེ་ཡོད་པས་ཕྲད་པའང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཕྲད་བཞིན་པའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན་ནི་དེ་ཉིད་དེ་དང་མི་ཕྲད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཡིན་ནའང་ཕྲད་པར་མི་འཐད་དེ་མ་ཕྲད་པར་མཚུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཕྲད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །གལ་ཏེ་ཕྱེད་ཕྲད་པ་ལ་འདོད་ན་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ཕྲད་པས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྲད་པར་རྟོག་ན་གཅིག་པ་དང་ཆ་གཉིས་འདོད་ན་ཐ་དད་པ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པས་བཀག་གོ །དེས་ན་ཕྲད་པའི་བྱ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལས་སུ་གྱུར་པ། ཕྲད་བཞིན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཕྲད་བཞིན་པ་མེད་ཀྱང་སླའི་ཕྲད་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཕྲད་བཞིན་པ་མེད་ན་ཕྲད་པར་རྩོམ་པ་མེད་པ་དེ་ལ་བྱ་བ་རྫོགས་པ་ཅན་གྱི་ཕྲད་པ་ཡང་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཕྲད་པ་རྫོགས་པ་མེད་ཀྱང་སླ་ཡི་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྔ་རོལ་ན་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྲད་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ཕྲད་པ་པོ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་མེད་ན་ཕྲད་པར་བྱེད་པ་མེད་པར་ཕྲད་པའི་བྱེད་པ་པོ་བྱ་བ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་ལ་རང་དབང་དུ་གནས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་མིག་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་
ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕྲད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་པར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཟབ་མོའ་ལུང་གིས་ ིཀྱང་འགྲུབ་པ་དང༌། ཆོས་རྣམས་ལ་ལྡན་པ་དང་ཕྲད་པ་བཀག་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདིས་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བའི་མཚོན་བྱེད་ཙམ་ནི་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། མིག་ནི་ཐམས་ཅད་ལྡན་ན་མཐོང་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཕྱིར་མིག་གིས་ནམ་ཡང་མཐོང་བ་མེད།1

།ཅེས་པའི་མཇུག་ཏུ། གང་དག་རང་བཞིན་མེད་ཆོས་
1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༣ ཤོག ༣༥༧ ཕྲེང་། ༥

རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་པ་རང་བཞིན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 221

འདི་ཤེས་པ། །དཔའ་བོ་དེ་དག་འཇིག་རྟེན་མྱ་ངན་འདའ། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱད་ཀྱང་ཆགས་མེད་ཅིང༌། །ཆགས་པ་རྣམ་སྤངས་སེམས་ཅན་འདུལ་བར་བྱེད། །འདི་ན་སེམས་ཅན་འགའ་མེད་སྲོག་མེད་ཀྱང༌། །མི་དབང་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་ཕན་པ་མཛད། །སེམས་ཅན་ཡོད་པ་མིན་ཡང་དོན་མཛད་པ། །དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་དེ་ནི་དཀའ་བ་ཆེ།1

།ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་ལ་ནམ་ཡང་ཆགས་
པ་ཡོད་མ་ཡིན། །གང་དག་ཆོས་ཉིད་འདི་ལ་མོས་གྱུར་པ། །དེ་དག་ཡིད་ནི་སྲིད་ལ་ཆགས་མི་འགྱུར།2

།ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྡན་པ་དང་ཕྲད་པ་མེད་པ་དང་ཆགས་
པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཕན་ཡོན་སྟོན་པའོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཕྲད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་འདུས་པ་དང་ཚོགས་པ་ནི་རང་གི་ངོ་
བོའ་དབང་གིས་ཡོད་པ་ལ་དེ་དག་གང་ཡང་གཞག་ཏུ་མེད་པས། དེ་དག་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ ིརྣམ་གཞག་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པར་བྱའོ། །ཕྲད་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་བཞི་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

གཉིས་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་ཉེ་བར་ལེན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་
ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་སྨྲས་པ་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་མྱུ་གུ་དང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ས་བོན་དང་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་ཚིག་གསལ་གྱི་མཚམས་སྦྱོར་ཚུལ་ཡིན་ལ་བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་ནི་སྨྲས་པ། ཁྱོད་དངོས་པོ་རྣམས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་ཡང་འདོད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཡང་སྨྲ་ན་ཇི་ལྟར་ན་དངོས་པོ་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་དངོས་པོའ་ངོ་བོ་ཉིད་མི་འབྱུང་ན་དེ་ལས་གཞན་ཅི་ཞིག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུ་སྤུན་ལས་སྣམ་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་ ི

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༣ ཤོག ༣༥༩ ཕྲེང་། ༡༡
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༣ ཤོག ༣༦༡ ཕྲེང་། ༦

222 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

མི་འབྱུང་ན་ཅི་རྒྱུ་སྤུན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་འབྱུང་ངམ་ཅི་སྟེ་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་ན་ནི་འབྱུང་ཞེས་ཀྱང་ཇི་སྐད་བརྗོད། ཅི་ཁྱོད་རྟ་ལ་ཞོན་བཞིན་དུ་རྟ་མ་མཐོང་ངམ་ཁྱོད་དངོས་པོ་རྣམས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་ཀྱང་སྨྲ་ལ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་མཐོང་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རུང་བ་དང༌། འོན་ཀྱང་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པ་མི་འགལ་བར་རབ་བྱེད་འདིས་འཆད་པར་མཚམས་སྦྱོར་ཏེ། དེ་གཉིས་འདྲེས་པ་འབྱེད་པ་འདི་ཉིད་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གནད་ཆེ་ཤོས་སོ།།
དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྨྲ་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པ་དགག །རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྨྲ་ན་མཐར་འཛིན་ལས་མི་འདའ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག །རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། དེས་མཐའ་གཞན་གསུམ་ཁེགས་པར་བསྟན། བཀག་པའི་དོན་དུ་ལྟ་བ་སྨད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་མི་དགོས་ཤིང་འགལ་བར་བསྟན་པ། རང་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་དང་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ནི་མ་རིག་པ་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་ནི་འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལ་སྐྱེད་བྱེད་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་སྐྱེས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ཡོད་ན་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཡང་སྔ་རོལ་དུ་ཡོད་པ་མིན་པའི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ངོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་ན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཡི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་དེ་བྱས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་བྱས་པར་ཐལ་བ་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། བྱས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཇི་ལྟ་བུར་ན་སྨྲ་བར་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཏེ་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་བཅོས་མ་བཅོས་གཉིས་ནི་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་གཞི་གཅིག་ལ་གཅིག་རྣམ་པར་བཅད་ན་ཅིག་ཤོས་ཡོངས་སུ་གཅོད་དགོས་སོ། །བྱས་པ་ལ་ནི་བཅོས་མས་ཁྱབ་ལ་རང་བཞིན་ཏེ་གཤིས་ལ་ནི་མ་བཅོས་པས་ཁྱབ་པས་བྱས་པ་ཡིན་པ་དང་གཤིས་ཡིན་པ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་འདུར་མི་རུང་ངོ༌། །འཇིག་རྟེན་ནའང་ཆུའི་ཚ་བ་དང་ཀེ་ཀེ་རུ་

རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་པ་རང་བཞིན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 223

ལ་སོགས་པ་ནོར་སྒྱུར་མཁན་གྱིས་བཅོས་མའི་པདྨ་རཱ་ག་ལ་སོགས་པར་བསྒྱུར་བ་ལ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དུ་མི་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ།།
འོ་ན་འཇིག་རྟེན་ན་མེའི་ཚ་བ་དང་པདྨ་རཱ་ག་ལ་སོགས་པ་རིགས་དུ་མའི་ངོ་བོ་ནི་དེ་དག་
གི་རང་བཞིན་དུ་བརྗོད་པས་བྱས་པ་གང་ཡིན་གཤིས་མིན་པར་ཇི་ལྟར་རིགས་སྙམ་ན། འཇིག་རྟེན་ན་བཅོས་མ་ལ་རང་བཞིན་ནམ་གཤིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པ་ནི་འདིར་ཡང་ཁས་ལེན་ལ། དེ་ལྟ་ན་མེའི་ཚ་བ་མེའི་རང་བཞིན་ནམ་གཤིས་སུ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་མོད་ཀྱང་དེ་ཡང་མེའི་གཤིས་མ་ཡིན་ཏེ། གཤིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། མེ་ནི་མེ་ཤེལ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པར་དམིགས་ལ་དེའི་ཚ་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བས། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཆུའི་ཚ་བ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསལ་བར་ངེས་སོ། །འདིར་1

ཆུའི་ཚ་བ་དང་མེའི་ཚ་བ་
གཉིས་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བྱས་པར་མཚུངས་ཀྱང་བཅོས་མ་ཡིན་མིན་མི་མཚུངས་པས་རང་བཞིན་ཡིན་མིན་ཀྱང་མི་མཚུངས་སོ་སྙམ་དུ་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་གྲགས་མོད་ཀྱང༌། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ནི་ཆུ་ཚ་བར་སྐྱེས་པ་དང་མེ་ཚ་བར་སྐྱེས་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འདོད་པས། འཇིག་རྟེན་ན་བཅོས་མར་འཇོག་ན་རང་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་རང་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ནོ། །བྱིས་པ་རྣམས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཞེན་ནས་དེ་ཆོས་དེ་ཁོ་ན་ལ་མཐོང་ཞིང་ཆོས་གཞན་ལ་མ་མཐོང་བ་ན། མེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་ཚ་བའོ་ཞེས་ཞེན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་སྨྲ་སྟེ། བདག་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་དག་ལ་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པས་ཀྱང་ཆོས་མངོན་པར་དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་
ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམ་པར་བཞག་ལ། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་གཞན་དང་ཐུན་མོང་བ་ནི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་ཚ་བ་མེ་དང་མི་རྟག་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་གཤིས་ཡིན་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་ཀྱང་ཐུན་མོང་ཡིན་མིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལས། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་མངོན་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་རང་ལུགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༧ ན ༢ འདིའི་ཆུའི་ཚ་བ་དང་

224 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཉིད་ཀྱིས་སམ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །འགྲེལ་པ་ལས། དེ་རྣམས་ལ་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་མངོན་པར་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པར་གསུངས་པ་ནི། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་གང་དང་གང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ནི་དེ་དག་གི་གཤིས་སུ་འཛིན་པས་དེ་མ་བཀག་པར་དེ་དག་ལ་མཚན་ཉིད་གཉིས་བཤད་པ་ལ་བྱ་ཡི། མེའི་ཚ་བ་ལ་སོགས་པ་གཤིས་ཡིན་པར་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་མངོན་པ་ལས་ཀྱང་དེ་དག་གི་གཤིས་ལ་མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་བཞག་ཅེས་པ་མིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། དེ་དག་ཤེས་རབ་ཚུལ་མདོར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །མཚུངས་པར་སྤངས་ཤིང་མངོན་པའི་ཆོས་ལས་གསུངས།1

།ཞེས་གསུངས་ཤིང་འགྲེལ་པར་ཡང་མངོན་པ་ལས་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རབ་དབྱེའི་སྒོ་ནས་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་མཚུངས་པར་བསྟན་2

ཅིང༌། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་ལྔ་ཆར་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པས་དོན་དམ་པར་མེད་མཉམ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། མེའི་ཚ་བ་མེའི་གཤིས་ཡིན་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མེའི་ཚ་བ་ལྟ་བུ་དེ་རང་ཁས་མི་ལེན་པས་གཞན་གྲགས་ཟེར་བ་མིན་གྱི། མེའི་ཚ་བ་དང་མེའི་རང་བཞིན་གཉིས་སོ་སོར་མི་ཕྱེད་པར་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་རང་ལ་མ་གྲུབ་པས་གཞན་ལ་གྲགས་པ་ཙམ་དུ་འཇོག་གོ།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱས་པ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་མིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་ན་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་
ཉིད་ནི་གང་རང་བཞིན་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། འདི་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་རང་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པས་གང་ཞིག་དངོས་པོ་གང་གི་བདག་གི་བ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གང་ཞིག་གང་གི་བདག་གི་བ་ཡིན་ཞེ་ན་ཆོས་ཅན་གང་གི་ཆོས་གང་མ་བཅོས་པ་དེ་ནི་དེའི་འོ། །གང་ཞིག་བཅོས་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་བདག་གི་བ་མ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་ཆུའི་ཚ་བ་ལྟ་བུའོ། །གང་ཞིག་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་དེ་ཡང་དེའི་བདག་གི་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རང་གི་ཁོལ་པོ་དང་རང་གི་ནོར་དག་བཞིན་ནོ། །གང་ཞིག་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་དེ་ནི་དེའི་བདག་གི་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རེ་ཞིག་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༢༩ ཕྲེང་། ༡༡
2 ཞོལ། ཤོག ༡༥༧ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༦༠ བ ༥ བསྟན་ཞིང་།

རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་པ་རང་བཞིན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 225

བརྙན་པོ་རང་དབང་མེད་པ་ལྟ་བུའོ།།
དེ་ལྟར་གསུངས་པས་ནི་བཅོས་མ་དང་ཆོས་དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཐམས་ཅད་
ཆོས་དེའི་བདག་གི་བ་མིན་པར་སྟོན་པ་མིན་གྱི། ཆོས་དེའི་རང་བཞིན་ནམ་གཤིས་སུ་འཇོག་པའི་བདག་གི་བ་དེ་ལ་དེའི་བཅོས་མ་མིན་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་གཡར་པོ་ལྟ་བུ་མིན་པ་ཞིག་དགོས་པར་སྟོན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མེའི་གཉུག་མའི་ངོ་བོ་བཅོས་མ་མིན་པ་སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་མིན་པ་དང་དུས་གསུམ་དུ་ཡང་མེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ། ཆུའི་ཚ་བའམ་ཚུ་རོལ་དང་ཕ་རོལ་ལམ་རིང་ཐུང་ལྟར་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་མེའི་རང་བཞིན་དག་ནི་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །ཅི་མེའི་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཡང་མིན་ལ་མེད་པ་ཡང་མིན་ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཡོད་མོད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ་འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་དོན་དམ་པ་ནི་ཡང་དག་པ་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་རྙེད་པ་ཡིན་གྱི་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྲག་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་སྨྲའོ། །འདིར་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པར་གསུངས་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐྲག་པའི་གནས་ཡོངས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེའོ་འགག་གོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི།1

ཞེས་གསུངས་པས་སྐྱེ་འགག་ཀྱང་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཞེས་གསུངས་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མིན་ནོ་ཞེས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། ཡི་གེ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་ནི། །ཉན་པ་གང་ཡིན་སྟོན་པ་གང༌། །སྒྲོ་བཏགས་པ་ལ་ཡི་གེ་མེད། །དེ་ནི་ཉན་ཞིང་སྟོན་པའང་ཡིན།2

།ཞེས་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་དྲངས་པ་ལས་ཉན་མཁན་དང་བཤད་མཁན་དང་བཤད་བྱའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བྱེད་པར་གསུངས་པས་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༥ ཤོག ༡༠༠ ཕྲེང་། ༡༠
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༢༡༧ ཕྲེང་། ༢ ནང་དུ་དྲངས་པ་ལས་མདོར་མ་རྙེད།

226 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བློས་བཏགས་ནས་སྟོན་པ་ལ་ཡང་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་མང་པོ་ཡོད་པས་བདག་གཉིས་སྒྲོ་བཏགས་པ་འདྲ་བ་ཡིན་མི་དགོས་སོ།།
གལ་ཏེ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལས་དེ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་ན་དེ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་
རང་གི་ངོ་བོ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་པ་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་ནི་སྔར་གྱི་དྲི་བ་གཉིས་པའི་ལན་ནོ། །དེ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ངོ་བོ་ནི་རང་བཞིན་དང་རང་བཞིན་ནི་སྟོང་ཉིད་དང་སྟོང་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་རྟག་ཏུ་གནས་པའོ། །མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་མཐུས་དམིགས་པ་འདི་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་དགོས་པ་ལས། དེ་རྣམས་ཅི་ཡང་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཡེ་ཤེས་དེའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དེས་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་དངོས་པོ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དགག་བྱ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དགག་བྱ་བཀག་པ་རྟོགས་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་བ་མེད་པ་ནི་མཐོང་བ་དམ་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་ཅི་ཡང་མི་མཐོང་བ་མཐོང་བར་མི་བཞེད་ཀྱི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སྤྲོས་པ་མ་མཐོང་བ་ནི་སྤྲོས་བྲལ་མཐོང་བར་འཇོག་པས་མཐོང་མ་མཐོང་གཞི་གཅིག་ལ་བྱེད་པ་མིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ཡང་སྡུད་པ་ལས། གཟུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཚོར་བ་དག་ཀྱང་མི་མཐོང་
ཞིང༌། །འདུ་ཤེས་མཐོང་བ་མེད་ལ་སེམས་པ་མི་མཐོང་ཞིང༌། །གང་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་དང་སེམས་ཡིད་མཐོང་མེད་པ། །འདི་ནི་ཆོས་མཐོང་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཚིག་ཏུ་རབ་བརྗོད་པ། །ནམ་མཁའ་ཇི་ལྟར་མཐོང་སྟེ་དེས་འདི་བརྟག་པར་གྱིས། །དེ་ལྟར་ཆོས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །མཐོང་བ་དཔེ་གཞན་གྱིས་ནི་བསྙད་པར་ནུས་མ་ཡིན།1

།ཞེས་མི་མཐོང་བ་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་མཐོང་བ་ནི་ཆོས་ཞེས་གསུངས་ལ་དེ་
ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཏེ་སུས་རྟེན་འབྲེལ་མཐོང་བ་དེས་ཆོས་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣༤ ཤོག ༡༩ ཕྲེང་། ༦

རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་པ་རང་བཞིན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 227

ནོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནི་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་བཅད་ཙམ་ཡིན་ལ་དེ་མཐོང་ངམ་རྟོགས་པ་ནི་དགག་བྱ་སྒྲིབ་ཐོགས་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་མཐོང་བ་ལ་བྱེད་པ་དང་འདྲ་སྟེ་དེར་ཡང་མཐོང་བ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མ་མཐོང་བ་ནི་སྒྲིབ་ཐོགས་སོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་མིན་པར་སྔོན་པོ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ནི་རྐང་པ་ཐ་མས་བཀག་གོ །ཕུང་པོ་ལྔ་མི་མཐོང་བར་གསུངས་པས་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་མཉམ་གཞག་གིས་ཆོས་ཅན་མཐོང་བ་མིན་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་དངོས་མིན་པར་བཏགས་པ་ཙམ་ཡང་མིན་ལ་དོན་དམ་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་རྣམས་གྲུབ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་ནི་ཆོས་གང་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་བཀག་པས་རང་དངོས་
བཀག་མོད་ཀྱང་གཞན་དངོས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡོད་ན་རང་བཞིན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཚ་བ་མེའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་ན་གཤེར་བའི་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་གྱི་དངོས་པོར་འཇོག་ཏུ་རུང་ན། གང་གི་ཚེ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་དངོས་པོ་གང་ཡང་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་པ་མེད་དེ། གཞན་གྱི་དངོས་པོའ་རང་བཞིན་ཏེ་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ ིཔ་ལ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རང་གི་རང་བཞིན་ཏེ་ངོ་བོ་དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོ་གཉིས་1

བཀག་མོད་ཀྱང་དངོས་པོ་ནི་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་དང་གཞན་དངོས་མ་གཏོགས་པའི་དངོས་པོ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པས་རང་བཞིན་དང་གཞན་དངོས་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་ནི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཡང་དེ་གཉིས་སྔར་བཀག་པས་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་བཀག་མོད་ཀྱི་དངོས་མེད་ནི་མ་བཀག་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་དེ་ཡོད་ན་འགལ་ཟླ་ཡོད་པས་དངོས་པོ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རང་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༦༠ ན ༣ ངོ་བོ་གཅིག་བཀག་མོད་ཀྱང་

228 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་གྲུབ་ན་དངོས་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ད་ལྟར་བའི་གནས་སྐབས་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ནི་སྔར་གྱི་དངོས་པོ་དེ་མེད་པ་ཡིན་པར་འཇིག་རྟེན་ན་སྐྱེ་བོ་དག་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་དངོས་མེད་ལ་ཡང་བདེན་པ་དགག་དགོས་མོད་ཀྱང༌། དགག་བྱ་ཡོད་མེད་ལ་བདེན་འཛིན་ཤས་ཆེ་ཆུང་གི་གནད་ཀྱིས་དགག་བྱ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་པ་དེའི་དངོས་མེད་བདེན་མེད་དུ་གྲུབ་ན་དངོས་མེད་གཞན་བདེན་མེད་དུ་འགྲུབ་སླ་བ་ལ་དགོངས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་དང་གཞན་དངོས་དང་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་གང་དག་གསུང་རབ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་པར་རློམ་པ་ཉིད་ཀྱིས། སའི་རང་བཞིན་སྲ་བ་དང་ཚོར་བའི་རང་བཞིན་ཡུལ་མྱོང་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་དང་གཞན་དངོས་གཉིས་དང༌། རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ད་ལྟར་བ་ནི་དངོས་པོ་དང་དེ་དག་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་རྟེན་འབྱུང་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་དང་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་རང་བཞིན་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ལ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ནི་དངོས་པོའ་རང་བཞིན་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་བཞེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ིདངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མཁས་པ་རྣམས་ནི་རྒྱལ་བ་ཁོ་ནའི་གསུང་ཚད་མར་བྱེད་དེ་འཐད་པ་དང་བཅས་པས་མི་སླུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་གི་སྐད་དོད་ཀྱི་སྟེང་ནས་བཤད་པ་བྱས་པས་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཡིད་ཆེས་པ་ལས་འོངས་པས་ལུང་དང༌། ཀུན་ཏུ་གོ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀུན་ནས་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལུང་དང༌། མངོན་དུ་ཕྱོགས་ནས་འགྲོ་བ་སྟེ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཉིད་ལུང་དུ་བཞག་ལ། དེ་ལས་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ནི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བས་ལུང་མ་ཡིན་པར་བཞག་གོ།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུང་གི་གནོད་བྱེད་དང༌། རིགས་པའི་གནོད་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི།
གང་གི་ཕྱིར་རང་བཞིན་དང་གཞན་དངོས་དང་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་

རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་པ་རང་བཞིན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 229

ལྟ་བ་རིགས་པ་དང་བྲལ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གདུལ་བའི་སྐྱེ་བོ་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀ་ཏ་ཡ་ན་ཡི་གདམས་ངག་ཅེས་བྱ་བའི་མདོ་ལས། ཀ་ཏ་ཡ་ན་གང་གི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་ཕལ་ཆེར་ཡོད་པ་ཉིད་དང་མེད་པ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ། དེས་ན་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་དང་མྱ་ངན་དང་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང༌། འཁྲུག་པ་དག་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་འཆི་བའི་གདུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར། ཞེས་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་ཀའང་དགག་པར་མཛད་དོ། །མདོ་སྡེ་འདི་ཡང་སྡེ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདོན་པ་ཡིན་པས་ལུང་འདི་དང་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པ་ལས་ན་རང་བཞིན་ལ་སོགས་པ་བཞི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་ཁས་མི་བླང་ངོ༌། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཁྱེན་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་མེ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དེའི་ཚེ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་དེ་ནི་སླར་ཡང་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་སྒོ་ནས་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་ནམ་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ་ནམ་མཁའི་མི་སྒྲིབ་པ་ནམ་ཡང་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆུའི་ཚ་བ་ལྟར་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་གཞན་འགྱུར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་གཞན་འགྱུར་ཡང་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནའང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་གང་གི་ཡིན་པར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་གཞན་འགྱུར་མི་འཐད་ལ་དེ་ཡང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་ཇི་ལྟར་རུང་སྟེ་མི་རུང་ངོ༌། །བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་རྐང་པ་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་གཞན་འགྱུར་གྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་བཀག་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་གཞན་འགྱུར་མི་འཐད་པས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བཀག་སྟེ་བཞི་ཁ་རང་གཞུང་ངོ༌། །འདིར་འགྲེལ་

230 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པ་ལས་གཞན་འགྱུར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ཡང་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་གཞན་འགྱུར་མཐོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྗོད་ཀྱི། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ནམ་ཡང་གང་ལ་ཡང་གཞན་འགྱུར་ཡོད་པར་ཁས་མ་བླངས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྔར་གོང་དུ་མེ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དག་ཀྱང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཁྱེད་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས། རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མཐོང་བས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་འགྱུར་ཙམ་ཁས་མི་ལེན་པར་སྨྲ་བ་མིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཏན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་གང་གིས་
དངོས་པོ་རྣམས་ཡོད་པ་དང་སྔ་མ་ཞིག་ནས་མེད་པར་རྟོག་པ་དེ་ལ་ནི། ངེས་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྟག་པར་འཛིན་པ་དང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཆད་པར་ལྟ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བ་ཡང་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གྲོལ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པས་དོན་མ་ཡིན་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་ལ་མཁས་པས་གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་ལྟ་བ་ཡོད་ན་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེ་ན། གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པས་ནམ་ཡང་མེད་པ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པས་རྟག་ལྟར་འགྱུར་གྱི་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་ཁས་བླངས་པས་མིན་ནོ། །དུས་སྔོན་1

ཆད་དངོས་པོར་བྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་
བླངས་ནས་ད་ལྟར་ཏེ་ཕྱིས་ཞིག་ནས་མེད་ཅེས་ཁས་བླངས་པ་དེས་ན་ཆད་པར་ལྟ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་གྱི། དུས་སྔ་མར་ཡོད་པ་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པ་ཙམ་ཞིག་ཁས་བླངས་པས་མིན་ནོ།།ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་པའི་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་དངོས་པོ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཁྱེད་ལ་རྟག་ལྟ་མེད་མོད་ཆད་ལྟ་ནི་ཡོད་དོ་སྙམ་ན། ཆད་རྒྱུའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་སྔར་ཁས་བླངས་ནས་ཕྱིས་མེད་པར་འདོད་ན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ནམ་ཡང་ཡོད་དགོས་པ་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པས་ཆད་ལྟར་འགྱུར་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཏན་མེད་པ་ལ་དེ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ན་དེ་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པ་མེད་པས་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༦༢ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༦༥ ན ༥ དུས་སྔོན་མར་

རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་པ་རང་བཞིན་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 231

ཆད་ལྟར་མི་འགྱུར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་གིས་སྔར་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་དག་གཡར་གྱིས་བླངས་ནས་ཕྱིས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་ནི་མེད་པ་བར་འགྱུར་ལགས་སོ།1

།ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་ན་དེ་རྟག་པར་མི་སྨྲ་ཡང་རྟག་ལྟར་འགྱུར་ལ། དུས་སྔ་མར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཞིག་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པར་འདོད་ན་དེའི་རྒྱུན་ཆད་པར་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་ཆད་ལྟར་འགྱུར་བས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་ཕྱིན་ཆད་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལས་མི་འདའོ། །དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་མི་ལེན་ན་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་པའི་རྟག་ཆད་གཉིས་ཀའི་ལྟ་བ་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་གཞག་ས་མེད་ན་སྐུར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བས་ཆད་ལྟའོ།།
འདི་ལ་ཆད་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ཁས་མ་བླངས་པས་ཆད་ལྟར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲ་མི་ནུས་
ཏེ། འཇིག་རྟེན་རྒྱང་ཕན་པས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དང་ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་ཆད་རྒྱུ་སྔར་ཁས་བླངས་ནས་ཕྱིས་མེད་པར་མ་སྨྲས་ཀྱང་ཆད་ལྟར་འགྱུར་བ་སྤོང་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་དག་གཞན་དབང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཙམ་ཞིག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་མེད་ལྟ་དང༌། གཞན་དབང་ལ་ཀུན་བཏགས་པ་མེད་པས་རྟག་ལྟ་སྤོང་བར་འདོད་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་ཅིང་གཞན་དབང་བདེན་པར་མེད་པ་ལ་སྒྲོ་བཏགས་པས་རྟག་ཆད་གཉིས་ཀའི་མཐར་ལྟུང་བས། དབུ་མ་པའི་ལྟ་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་མ་ལྷུང་བ་དང་རྟག་ཆད་ཀྱི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་སྐད་དུ་ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། གང་ཟག་ཕུང་པོར་སྨྲ་བ་ཡི། །འཇིག་རྟེན་གྲངས་
ཅན་འུག་ཕྲུག་དང༌། །གོས་མེད་བཅས་ལ་གལ་ཏེ་ཞིག །ཡོད་མེད་འདས་པ་སྨྲ་ན་དྲིས། །དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི། །བསྟན་པ་འཆི་མེད་ཡོད་མེད་ལས། །འདས་པ་ཟབ་མོ་ཞེས་བསྟན་པ། །ཆོས་ཀྱི་ཁུད་པ་ཡིན་ཤེས་ཀྱིས།2

།ཞེས་གསུངས་ཏེ་གང་ཟག་ཙམ་དུ་སྨྲ་བ་ནི་རང་སྡེ་གང་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༨༡ ཕྲེང་། ༣
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༦ ཤོ༠ག ༢༩༣ ཕྲེང་། ༡༩

232 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཟག་རྫས་ཡོད་དུ་སྨྲ་བའོ། །ཕུང་པོ་ཙམ་དུ་སྨྲ་བ་ནི་རང་གི་སྡེ་པ་གང་ཟག་རྫས་སུ་མེད་ལ་ཕུང་པོ་རྫས་སུ་ཡོད་པར་སྨྲ་བའོ། །མདོར་ན་ཇི་སྲིད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ལས་འབྲས་དང་འཆིང་གྲོལ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་འཇོག་མི་ཤེས་པ་དེ་སྲིད་དུ། རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྤོང་ཚུལ་ཇི་འདྲ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་མཐའ་དེ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་སྟེ་ཆད་ལྟ་སྤོང་བ་ན་ཡོད་མཐའ་ཁས་བླང་དགོས་ལ་རྟག་ལྟ་སྤོང་བ་ན་མེད་མཐའ་ཁས་བླང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་མེད་ལ་སེམས་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་དང་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ནི། མང་པོས་བཀུར་བའི་གང་ཟག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལྟར་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཅན་གྱིས་རིམ་གྱིས་དོན་དམ་པ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་བཀྲི་བའི་ཕྱིར། གདུལ་བྱ་དེ་ལྟ་བུའི་ངོར་གསུངས་པའི་དྲང་དོན་ཡིན་གྱི་ངེས་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གསུང་རབ་ཅི་འདྲ་ཞིག་དྲང་དོན་དང་ཅི་འདྲ་ཞིག་ངེས་དོན་དུ་འཇོག་པ་ནི་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་དང་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་དག་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་ནི་དྲང་ངེས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་
པར་རིགས་པས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཟབ་མོའ་ལུང་གིས་ཀྱང་གྲུབ་པ་དང༌། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་གསུང་ ིརབ་ཐམས་ཅད་རབ་བྱེད་འདིས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱོགས་མཚོན་ནི་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཐམས་ཅད་བསམ་ཡས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་མིན་པས། །དངོས་དང་དངོས་མེད་ཤེས་པ་རྣམ་པར་ཤིག །བྱིས་པ་གང་དག་སེམས་ཀྱི་དབང་སོང་བ། །དེ་དག་སྲིད་པ་བྱེ་བ་བརྒྱར་སྡུག་བསྔལ།1

།ཞེས་དང༌། སྔོན་འདས་དུས་ཀྱི་བསྐལ་པ་
བསམ་ཡས་ན། །མི་ཡི་གཙོ་བོ་བྱུང་བ་ངས་དྲན་ཏེ། །དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་གཟིངས་ཀྱིས་དོན་མཛད་པ། །མིང་ནི་དངོས་པོ་མེད་ལས་བྱུང་ཞེས་བྱ། །སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་མཁའ་ལ་རབ་ཏུ་གནས། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་བསྟན། །དེ་ཚེ་དེ་དང་མཐུན་པར་མཚན་བཏགས་ཏེ། །སྒྲས་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༣ ཤོག ༣༥༦ ཕྲེང་།

རབ་བྱེད་བཅུ་དྲུག་པ་བཅིངས་ཐར་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 233

ནི་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་གྲགས་པར་བྱས། །ལྷ་རྣམས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་སྒྲ་འབྱིན་པ། །དངོས་པོ་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་བར་འགྱུར། །སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་གོམ་པ་བདུན་བོར་ཏེ། །རྒྱལ་བས་ཆོས་རྣམས་དངོས་པོ་མེད་པར་བཤད། །ཐུབ་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ཡི། །སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་ནམ་གྱུར་ཚེ། །རྩྭ་ཤིང་གེལ་པ་སྨན་རི་བྲག་རྣམས་ལས། །ཆོས་རྣམས་དངོས་པོ་མེད་ཅེས་སྒྲ་ཡང་བྱུང༌། །འཇིག་རྟེན་དེ་ན་ཇི་སྙེད་སྒྲ་ཡོད་པ། །ཐམས་ཅད་དངོས་མེད་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞེས། །དེ་ལྟ་བུར་ནི་འཇིག་རྟེན་འདྲེན་པ་ཡི། །སྒྲ་དབྱངས་རྣམ་པ་ཤིན་ཏུ་བྱུང་བར་གྱུར།1

།ཞེས་
གསུངས་ཏེ་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ནོ།།
གསུམ་པ་ནི། སྤྱིར་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་རང་གི་དངོས་པོ་དང་གཞན་གྱི་
དངོས་པོ་དང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་རྣམས་ནི་རང་གི་ངོ་བོའ་དབང་གིས་ ིཡོད་པ་ལ་གང་ཡང་གཞག་ཏུ་མེད་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་ཞིང༌། དེའི་ཚེ་ཤགས་ཀྱིས་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་པ་ཙམ་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་འཐད་དོ་སྙམ་དུ་རྟེན་འབྱུང་གི་ངེས་པ་དྲང་བར་བྱའོ། །རང་བཞིན་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་ལྔ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

གསུམ་པ་བཅིངས་ཐར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་
དང༌། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འཁོར་འདས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །བཅིངས་ཐར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །མྱང་འདས་ཀྱི་དོན་དུ་རྩོམ་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །མྱང་འདས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་སྨྲས་པ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲོ་བ་ནས་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་དེའི་ཚེ་སུ་ཞིག་འགྲོ་བ་སྔ་མ་ནས་འགྲོ་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༥༧ ཕྲེང་།

234 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

བ་ཕྱི་མར་འགྲོ་ཞིང་འཁོར་ཏེ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན་ནོ། །འདི་དགག་པ་ལ་གཉིས། བླང་བྱ་ཕུང་པོ་འཁོར་བ་དགག །ལེན་པ་པོ་སེམས་ཅན་འཁོར་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟག་པ་འཁོར་བ་དགག །མི་རྟག་པ་འཁོར་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ཕུང་པོ་དང་སེམས་ཅན་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་འཁོར་དགོས་ན་དེ་ལ་གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་དེ་ཕུང་པོ་འཁོར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རྟག་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་ངེས་ལ་དེ་རྟག་ན་ནི་མི་འཁོར་ཏེ། འགྲོ་འོང་གི་བྱ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་འགྲོ་བ་སྔ་མ་ནས་འོང་ཞིང་ཕྱི་མར་མི་འགྲོ་ན་འཁོར་བ་པོར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་མི་རྟག་པ་འཁོར་བར་སྨྲ་ན་མི་རྟག་ནའང་འཁོར་བ་པོར་ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མི་རྟག་པ་ནི་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་ལ་ཞིག་པ་རྣམས་ནི་སླར་མི་འཁོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་འདུ་བྱེད་རྒྱུ་འབྲས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་རིམ་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་འཁོར་རོ་སྙམ་ན། འདི་ལ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིར་མ་ཕྱེ་བར་སྔ་ཕྱི་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུན་འཁོར་བ་དང༌། སྔ་ཕྱི་སོ་སོ་བའི་སྐད་ཅིག་འཁོར་བ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་འགོག་པ་ན་རེ་ཞིག་སྔ་ཕྱི་རེ་རེ་བ་འགོག་པ་ནི། འབྲས་བུའི་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་འགྱུར་ནི་འཁོར་བ་པོར་མི་རུང་སྟེ། དེ་ནི་འགྲོ་བ་སྔ་མ་གང་ནས་ཀྱང་མ་འོངས་ཤིང་འགྲོ་བ་ཕྱི་མ་གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་འཁོར་མཁན་ལ་བྱ་བ་དེ་གཉིས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུན་སྔ་མ་ཞིག་པ་ཡང་མི་འཁོར་ཏེ་འགྲོ་བ་སྔ་མ་གང་ནས་ཀྱང་མ་འོངས་པའི་ཕྱིར་དང་ཕྱི་མ་གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་བྱེད་སྔ་མ་ཞིག་པ་དང་ཕྱི་མ་མ་སྐྱེས་པ་ཙམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་འདུ་བྱེད་འདས་མ་འོངས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་གཉིས་ཀྱང་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་པོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་འདས་མ་འོངས་འཁོར་བ་པོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་མི་འཁོར་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེས་པ་ན་སྔ་མ་འཁོར་བ་ཡིན་པས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་ནས་འཁོར་བ་པོར་འཇོག་གོ་སྙམ་ན། སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་རྟག་གྲང༌། དང་པོ་ལྟར་ནི་མི་རིགས་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་དང་སྔ་ཕྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་སྔ་མ་ཞིག་པ་དང་ཕྱི་མ་སྐྱེས་པའི་དུས་སོ་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྟག་པ་གཉིས་པ་ལྟར་ནའང་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེས་པ་ན་སྔ་མ་འཁོར་བར་མི་རིགས་ཏེ་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ངེས་པ་མིན་ཏེ་གཞན་དུ་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་

རབ་བྱེད་བཅུ་དྲུག་པ་བཅིངས་ཐར་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 235

འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པས་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱང་འཁོར་བར་འགྱུར་ལ། མར་མེ་གཞན་འབར་བ་ན་མར་མེ་ཤི་བ་ཡང་འབར་བར་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་མཚུངས་པ་ལ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་གཉིས་གཅིག་སྐྱེས་པས་གཅིག་འཁོར་ལ་གཞན་གཉིས་ལ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་ན་སྔ་མ་ཞིག་པ་དང་མ་ཞིག་པ་དང་འཇིག་བཞིན་པ་གང་ལས་སྐྱེ་ཞིག་པ་ལས་སྐྱེ་ན་ནི་ས་བོན་ཚིག་པ་ལས་ཀྱང་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ།།
ལུགས་འདིས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་བཞེད་ཀྱང་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ཞིག་པ་ལས། ཕྱི་མ་སྐྱེ་བར་
མི་བཞེད་པར་སྔར་བཤད་ཟིན་ལ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འགོག་གོ །སྔ་མ་1

མ་ཞིག་པ་ལས་སྐྱེ་ན་ས་བོན་
རྣམ་པར་མ་འགྱུར་བར་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཐ་སྙད་དུ་སྔ་མ་མ་ཞིག་པ་ཕྱི་མའི་དངོས་རྒྱུར་བཞེད་མོད་ཀྱང་འདིར་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་འགོག་ལ་དེ་ལ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱོན་དེ་དག་འཇུག་གོ །འཇིག་བཞིན་པ་ལས་སྐྱེ་ན་ཞིག་མ་ཞིག་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་འཇིག་བཞིན་པ་ནི་མེད་ལ་དེ་གཉིས་ལ་ཡང་སྐྱོན་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ཕྱེ་བའི་རེ་རེ་བ་དང་གཉིས་ཀ་བསྡོམས་པ་ལ་འཁོར་བ་པོར་འདོད་པ་བཀག་ཅིང༌། སྔ་ཕྱི་བ་ལ་གཅིག་ཐ་དད་དང་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དང་རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གཞག་ཏུ་མེད་པས། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུན་ཀྱང་མེད་པས་རྒྱུན་ལ་ཡང་འཁོར་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ།།
གཞན་སྡེ་འགྲོ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་འཁོར་བ་པོ་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཕུང་
པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་འཁོར་བར་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་དམ་ཕུང་པོ་འཁོར་བར་སྨྲ་བ་རང་སྡེ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་གང་ཟག་ཏུ་འཇོག་པའི་གཞི་ནི་ཕལ་ཆེར་རྣམ་ཤེས་ལ་འདོད་པས། ཀུན་གཞི་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་འཁོར་བར་འདོད་ཅིང་དེ་ཉིད་ལ་གང་ཟག་འཁོར་ཞེས་ཀྱང་སྨྲ་ལ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་མ་ཕྱེ་བའི་རྒྱུན་ཉིད་འཁོར་བར་འདོད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་འཁོར་བ་དགག །ཕུང་པོ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༦༥ བ ༤ སྔ་མ་ཞིག་པ་

236 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་འཁོར་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རིགས་པ་དང་འགལ་བས་འདུ་བྱེད་མི་འཁོར་བ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དེ་འཁོར་རོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲ་བའི་སེམས་ཅན་འཁོར་བ་ལ་ཡང་འདུ་བྱེད་འཁོར་བར་མི་འཐད་པའི་རིམ་པ་འདི་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པས་མི་རིགས་ཏེ། རྟག་ན་འགྲོ་འོང་གི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པས་རྟག་པ་མི་འཁོར་ལ་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པ་ལ་ཡང་སྐད་ཅིག་དང་རྒྱུན་གྱི་དཔྱད་པས་འཁོར་བར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མང་པོས་བཀུར་བ་པ་རྣམས་ན་རེ་འདུ་བྱེད་རྟག་མི་རྟག་འཁོར་
བར་མི་འཐད་པའི་དཔྱད་པ་སེམས་ཅན་ལ་མཚུངས་པར་སྨྲ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། བདག་ནི་ཕུང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལྟར་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་འཁོར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གང་ཟག་འཁོར་བ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་གང་ཟག་དེ་ནི་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་ལ་གཅིག་ཐ་དད་ལ་སོགས་པ་སྔར་བཤད་པའི་རྣམ་པ་ལྔས་བཙལ་བ་ན་རྙེད་དགོས་པ་ལས་རྙེད་པ་མེད་ན་བདག་ངོ་བོས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་འཁོར་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་འདིར་མིའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནས་ལྷའི་ཉེ་བར་ལེན་པར་འཁོར་1

ན། མིའི་
ཉེ་བར་ལེན་པ་བཏང་ནས་སམ་མ་བཏང་བར་འགྲོ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན་སྔ་ཕྱི་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཉེར་ལེན་ཕུང་པོ་ལྔའི་སྲིད་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་སྔ་མ་བཏང་ནས་ཕྱི་མ་2

བླངས་པའི་སྐབས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་སྔ་ཕྱི་གཏོང་ལེན་གྱི་བྱ་
བ་གཉིས་དུས་གཅིག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་སྲིད་པ་མེད་ཅིང་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་མེད་ན་བདག་ཏུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མེད་པས་གང་ཟག་དེ་ནི་གང་སྟེ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེ་མེད་ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ལྷའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོའ་གང་ཟག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅི་ཞིག་ཏུ་ ིའཁོར་བར་འགྱུར་ཏེ་གང་དུ་འཁོར་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་མེད་དོ། །ཡང་ན་ལེན་པ་པོ་མེད་པས་འཁོར་བའི་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་ཅི་ཞིག་ཅེས་པ་བྱ་བ་འཁོར་བའི་ཁྱད་པར་དུ་སྦྱར་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༦༦ བ ༢ འཁོར་རཾ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༦༦ བ ༣ ཕྱི་མ་མ་བླངས་པའི་

རབ་བྱེད་བཅུ་དྲུག་པ་བཅིངས་ཐར་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 237

རོ། །གལ་ཏེ་ཕྱོགས་གཉིས་པ་ལྟར་ནའང་མི་རིགས་ཏེ་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་སྲིད་པ་མ་བཏང་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་སྲིད་པ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། བདག་གཅིག་ལྷ་དང་མིའི་བདག་གཉིས་སུ་འགྱུར་ན་དེ་ནི་འདོད་པ་ཡང་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལྷ་མིའི་སྲིད་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ལྷའི་བར་སྲིད་ཡོད་པས་སྲིད་པ་མེད་པའི་བདག་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རུང་སྟེ་མིའི་སྲིད་པ་ནས་ལྷའི་བར་སྲིད་དུ་འཁོར་བ་ལ་ཡང༌། སྲིད་པ་སྔ་མ་བཏང་ནས་འཁོར་མི་འཁོར་གྱི་དཔྱད་པ་སྔ་མ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་མིའི་སྲིད་པ་གཏོང་བ་དང་ལྷའི་བར་སྲིད་ལེན་པར་བྱེད་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཅར་དུ་ཡིན་པས། སྔ་མ་བཏང་བ་དང་ཕྱི་མ་བླངས་པ་གཉིས་ཀྱང་དུས་གཅིག་ཡིན་པས་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་སྐབས་སུ་ཉེར་ལེན་མེད་པའི་བདག་ཡོད་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཅི་བདག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྔ་མ་གཏོང་ཞིང༌། ཕྱོགས་གཞན་གཅིག་གིས་བར་སྲིད་དུ་རྒྱུའམ། འོན་ཏེ་དེ་འདྲའི་ཆ་སོ་སོར་མེད་པར་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྔ་མ་གཏོང་ཞིང་ཕྱི་མ་ལེན་པ་ཡིན་རྟག་གྲང༌། དེ་ལ་དང་པོ་ལྟར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་མིའི་སྲིད་པ་གཏོང་བ་དང་ལྷའི་བར་སྲིད་ལེན་པའི་བདག་གཉིས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྲིད་པ་མེད་པའི་བདག་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །སྔ་
མ་དང་ཁྱད་པར་ནི་བར་དོར་རྒྱུ་བ་ན་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བས་དུས་ཐུང་ངུ་ཞིག་ཏུ་ཉེར་ལེན་མེད་པར་འགྱུར་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་གོ །འདིར་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་སྲིད་པའི་བར་ན་ཕུང་པོ་མེད་པའི་བདག་ཡོད་པར་ཕ་རོལ་པོས་ཁས་བླང་དགོས་པའི་རིགས་པ་ནི། འདི་གཏོང་བ་དང་ལེན་ནོ་ཞེས་ལས་ལ་བརྟེན་པའི་གཏོང་ལེན་གྱི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་སྔ་ཕྱི་བའི་ཕུང་པོ་སོ་སོ་བའི་ཡུལ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་འདིས་གཏོང་བ་དང་ལེན་ནོ་ཞེས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་གཉིས་དུས་གཅིག་ན་བྱ་བའི་རྟེན་མི་དང་བར་སྲིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཉིས་ཀྱང་དུས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་བརྟེན་པ་རྟེན་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གཏོང་ལེན་གྱི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་སྔ་ཕྱི་བ་ཡིན་ན་སྲིད་པ་སྔ་མ་བཏང་ཟིན་པ་དང་ཕྱི་མ་བླངས་པ་གཉིས་ཀྱང་སྔ་ཕྱིར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་སྔ་མ་བཏང་ཟིན་ནས་ཕྱི་མ་མ་བླངས་པའི་སྐབས་དེར་སྲིད་པ་མེད་པའི་བདག་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ།།

238 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འཁོར་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་འགལ་ཟླ་མྱང་འདས་རང་བཞིན་
གྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སུ་ཞིག་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་འདའ་བ་པོ་ཡང་གཉིས་སུ་ངེས་ལ་དེ་ཡང་འདུ་བྱེད་དམ་ཕུང་པོ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ནི་ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་སྟེ་རྣམ་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་འཐད་ལ། དེར་མ་ཟད་སེམས་ཅན་ཕུང་པོ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པ་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཡང་ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་གི་རིགས་པ་ནི་དེ་དག་རྟག་ན་མི་འདའ་སྟེ་ཞེས་སོགས་འདོན་པ་བསྒྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཕུང་པོའམ་གང་ཟག་ཀྱང་རུང་སྟེ་འཁོར་མཁན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་ཁེགས་ན་དེ་རྣམས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡང་མི་ཁེགས་སོ། །འཁོར་མཁན་བདེན་གྲུབ་ཁེགས་ན་མྱ་ངན་ལས་འདའ་མཁན་ནམ་ཐོབ་མཁན་བདེན་གྲུབ་ཀྱང་ཁེགས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཐོབ་མཁན་གྱིས་ཐོབ་བྱ་ཐོབ་པ་བདེན་པ་ཁེགས་ལ་དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་ཐོབ་བྱར་བདེན་པ་ཡང་ཁེགས་སོ། །དེས་ན་མྱང་འདས་སམ་ཆོས་སྐུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡང་ཁེགས་དགོས་ཏེ་དེ་དག་བདེན་པར་གྲུབ་ན་ཐོབ་བྱ་བདེན་པ་པར་གྲུབ་དགོས་པས་ཁྱབ་བྱེད་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
རིགས་པའི་འགྲོས་འདི་རྣམས་ཤེས་པའི་གནད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་སྡེ་དངོས་
པོར་སྨྲ་བས་ཀྱང་འཁོར་འདས་ལ་བདེན་པ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འབྱེད་མོད། ཕྱོགས་འདིའི་རྒོལ་བ་རིགས་པའི་འགྲོས་མི་ཤེས་པ་རྣམས་དེ་ལ་ཁྱབ་པར་འབྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའོ། །ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས། རིགས་ཀྱི་བུ་གལ་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལས་ཆེས་ལྷག་པའི་ཆོས་གཞན་ཞིག་ཡོད་ནའང་དེ་ཡང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ང་སྨྲའོ་ཞེས་དང༌། ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང༌། དོན་དམ་བདེན་པ་རྨི་ལམ་འདྲ་བ་དང༌། །མྱ་ངན་འདས་པ་རྨི་ལམ་མཚུངས་པར་འགྱུར། །གང་གིས་མཁས་པ་དེ་ལྟར་འཇུག་པ་ཡང༌། །དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་མཆོག་ཏུ་བརྗོད།1

།ཅེས་དང༌། འགོག་པའི་བདེན་པ་རྨི་
1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༣༨༨ ཕྲེང་།

རབ་བྱེད་བཅུ་དྲུག་པ་བཅིངས་ཐར་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 239

ལམ་ཇི་བཞིན་ཏེ། །མྱ་ངན་འདས་པའང་རྨི་ལམ་རང་བཞིན་དུ། །གང་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངག་འཇུག་པ། །དེ་ནི་ངག་གི་སྡོམ་པ་དེ་ཞེས་བྱ།1

།ཞེས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་ན་
ཡིད་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་ངག་ཏུ་སྨྲ་ན་ངག་གི་སྡོམ་པའི་མཆོག་ཏུ་བཤད་དེ་སྡོམ་པ་ནི་སྤང་བྱ་སྡོམ་པ་ཡིན་ལ་དེས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་དྲུངས་འབྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བཅིངས་ཐར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཐུན་མོང་དུ་དགག །སོ་སོར་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་འཁོར་འདས་གཉིས་བཀག་མོད་ཀྱང་བཅིངས་པ་དང་ཐར་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་བཅིང་བྱ་རང་དབང་མེད་པར་བྱེད་པས་འཆིང་བ་དང་དེས་བཅིངས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཁམས་གསུམ་ལས་མི་འདའོ་ཞེས་བྱ་བར་འཇོག་ན། ཆགས་སོགས་འཆིང་བར་བརྟགས་པའི་བཅིངས་པ་ནི་རྟག་པ་ལ། མི་རིགས་པ་སླ་བས་རེ་ཞིག་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་འདུ་བྱེད་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ལ་ནི་མི་འཆིང་བ་སྟེ་འཆིང་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དེ་རྒྱུན་དང་སྐད་ཅིག་མ་སོ་སོ་བ་ལ་མི་འཐད་པ་སྔར་ལྟར་རོ། །དེ་རྣམས་ལ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དེ་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྔ་མ་ལྟར་རོ། །སྔ་མ་འདུ་བྱེད་ལ་བཅིངས་ཐར་མི་འཐད་པར་བཤད་པའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཡང་མི་འཆིང་ཞིང་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་རྟག་མི་རྟག་མི་འཁོར་ཞིང་མི་འདའ་བར་གསུངས་པའི་རིམ་པ་བཞིན་དུའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བཅིངས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག །ཐར་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་དང་སེམས་ཅན་ལ་བཅིངས་ཐར་བཀག་མོད་ཀྱང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་འཆིང་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཡོད་པས་བཅིངས་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་འཆིང་བྱེད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་ལ། དེ་ཡང་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་འཆིང་བ་དང་བཅས་པ་ལ་ནི་འཆིང་མི་འགྱུར་ཞེས་པ་འཆིང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཡོད་ན་དེ་ལ་སླར་ཡང་འཆིང་བྱེད་དོན་གཞན་ཡོད་དགོས་ན་སླར་ཡང་འཆིང་བ་ནི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅིང་བྱ་དང་འཆིང་བྱེད་རང་བཞིན་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༣༨༢ ཕྲེང་།

240 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གྱིས་གྲུབ་ན་འདི་བཅིངས་ཞེས་པའི་འཆིང་བའི་བྱ་བ་དང་འདིས་བཅིངས་ཞེས་པའི་འཆིང་བའི་བྱ་བ་གཉིས་རྫས་གཞན་དུ་བྱ་དགོས་པས། བཅིངས་ཟིན་སླར་ཡང་འཆིང་དགོས་ཏེ་རབ་བྱེད་བརྒྱད་པར་བཤད་པའི་རིགས་པ་དང་འདྲའོ། །ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པ་ཡང་མི་འཆིང་སྟེ་འཆིང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གནས་སྐབས་གང་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་འཆིང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ལྕགས་སྒྲོག་ལ་སོགས་པ་འཆིང་བྱེད་སྔར་ཡོད་པས་བཅིང་བྱ་འཆིང་བ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་བཅིང་བྱའི་སྔ་རོལ་ན་འཆིང་བ་ཆགས་སོགས་གྲུབ་ན། དེས་འདུ་བྱེད་དམ་གང་ཟག་འཆིང་ལ་རག་ན་དེ་ཡང་མེད་དེ་རྟེན་མེད་པས་ཆགས་སོགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་སྔར་འཆིང་བ་གྲུབ་ན་ཕྱིས་འཆིང་བྱ་དང་འབྲེལ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌། འཆིང་བྱེད་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པར་གྲུབ་པའི་བཅིང་བྱ་ལ་སླར་ཡང་འཆིང་བ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་སུན་འབྱིན་ལྷག་མ་ནི་སོང་བ་དང་མ་སོང་བ་དང་བགོམ་པ་བཀག་པའི་འདོན་པ་བསྒྱུར་བས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་རེ་ཞིག་བཅིངས་པ་མི་འཆིང་སྟེ། ཞེས་སོགས་སྦྱར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་འཆིང་བ་བཀག་མོད་ཀྱང་ཐར་པ་ནི་ཡོད་ལ་མ་བཅིངས་
པ་ལ་ཐར་པ་མེད་པས་བཅིངས་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གྲོལ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་གང་ལ་ཡོད་རེ་ཞིག་བཅིངས་པ་ལ་ནི་མི་གྲོལ་བ་སྟེ་གྲོལ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། བཅིངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་སྔར་བཅིངས་པ་ལམ་བསྒོམས་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་ཐར་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བཅིངས་པ་ཉིད་ལ་གྲོལ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ནི་བཅིངས་པ་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་གྱི་བཅིངས་པ་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དུས་སྔ་ལོགས་སུ་བཅིངས་པ་དེ་ཕྱི་དུས་སུ་གྲོལ་བའི་དུས་ད་ལྟ་བ་དང་ཉེ་བས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ་སྙམ་ན། ཐར་པ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་དེ་དང་ཉེ་བ་ཡོད་དུ་ཆུག་ནའང༌། བཅིངས་པ་བཀག་ནས་ཐར་པ་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པར་བསྟན་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་ཐར་པ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པའི་དུས་ད་ལྟ་བ་དང་ཉེ་བ་མེད་དོ། །དེར་མ་ཟད་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་མ་བཅིངས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཡང་གྲོལ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་གྲོལ་བ་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་སླར་ཡང་ཐར་ཅི་དགོས་ཏེ་སླར་ཡང་ཐར་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དགྲ་བཅོམ་པ་གྲོལ་ཟིན་པ་ལ་ཡང་འཆིང་བ་ཡོད་པས་བཅིངས་པར་འགྱུར་རོ། །རིགས་

རབ་བྱེད་བཅུ་དྲུག་པ་བཅིངས་ཐར་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 241

པ་འདི་ཇི་ལྟར་སྙམ་ན་གྲོལ་བ་པོ་དང་ཐར་པ་མྱང་འདས་གཉིས་ཀ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་གཞག་དགོས་ལ། དེ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་གྲོལ་བའི་བྱ་བ་གཅིག་གིས་འཇོག་མི་ནུས་པས་སོ་སོར་དགོས་ན། དེའི་ཚེ་གྲོལ་བའི་བྱ་བ་གང་དང་ལྡན་པས་གྲོལ་བ་པོར་བཞག་པ་ལས་གཞན་པའི་བྱ་བ་གཉིས་པ་མེད་པས་གྲོལ་བ་པོ་གྲོལ་ཞེས་པ་མི་འཐད་ལ། བྱ་བ་གཉིས་པ་ཡོད་ན་གྲོལ་ཟིན་ནས་སླར་ཡང་གྲོལ་བ་ལ་ལྟོས་པས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་སླར་ཡང་གྲོལ་བ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་མ་བཅིངས་པ་ལ་ཐར་པ་མེད་པས་བཅིངས་པ་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། བཅིངས་པ་གྲོལ་བཞིན་པ་ཡིན་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་བཅིངས་པ་དང་གྲོལ་བཞིན་པ་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཅིངས་པ་དང་གྲོལ་བ་དུས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ན་དེ་ནི་མི་སྲིད་དེ་སྣང་མུན་བཞིན་ནོ། །འདི་ནི་སྔར་སྐྱེ་བཞིན་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་དུས་དེར་སྐྱེ་རྒྱུ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་འདྲའོ།།
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་འཁོར་འདས་དང་བཅིངས་ཐར་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ན་ཐར་
འདོད་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ནམ་ཞིག་ན་ལེན་པ་མེད་པར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ལ་མྱང་འདས་དེ་ནི་བདག་གི་བར་ནམ་ཞིག་ན་འགྱུར་སྙམ་པ་དེ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཐོས་བསམ་བསྒོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པ་མྱང་འདས་འཐོབ་པའི་དགོས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་མེད་ཅིང་བདག་དང་བདག་གི་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པ་ལ་ང་དང་ང་ཡི་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་ལྟ་བ་བསྐྱེད་ནས་བདག་ནི་ཡང་སྲིད་ལེན་པ་མེད་པར་མྱ་ངན་ལས་འདའོ། །མྱང་འདས་ནི་བདག་གི་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ཐར་པ་འདོད་པ་གང་དག་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡི་འཛིན་པ་དེ་ནི་ཉེར་ལེན་ཏེ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ།།
དེ་འདྲ་བའི་འཛིན་པ་མ་དོར་བ་དེ་སྲིད་དུ་ཐར་པའི་ཕྱིར་དུ་རྩོམ་པ་རྣམས་དོན་མེད་པར་
འགྱུར་རོ། །མྱང་འདས་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཇིག་ལྟ་མིན་གྱི་ངོ་བོས་ཡོད་པའི་ངས་ནམ་མྱང་འདས་འཐོབ་སྙམ་པ་དང༌། དེ་འདྲ་བའི་ང་དེའི་བདག་གི་བར་མྱང་འདས་ནམ་ཞིག་ན་འགྱུར་སྙམ་དུ་འཛིན་ན་དེ་འཇིག་ལྟ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མྱང་འདས་འཐོབ་པ་ལ་གེགས་

242 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པས་དེ་སྤང་དགོས་པར་གསུངས་པས་གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་སྔར་བཤད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་གཏང་བར་བྱ་སྟེ་གང་གི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་གང་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བསྐྱེད་པ་སྟེ་སྒྲོ་བཏགས་པ་མེད་ཅིང༌། འཁོར་བ་བསལ་བ་སྟེ་ཟད་པ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ལ་གང་ཞིག་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྟགས་པ་འཁོར་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ལ། གང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྟགས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟག །ཡང་ན་འཁོར་འདས་གང་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་མྱང་འདས་གང་དུ་འཁོར་བ་ནས་བསལ་བ་སྟེ་བཀྲི་བ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བསྐྱེད་པ་འབད་པས་ཀྱང་བྱ་བར་མི་ནུས་པ་དེ་ལ་མྱང་འདས་ཅི་ཞིག་བརྟག་སྟེ་བརྟག་པར་མི་རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་དེར་མི་རྟོག་པ་ནི་ངེས་པར་འཁོར་བའི་འབྲོག་དགོན་པ་ལས་འདའ་ཞིང་ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་འཁོར་འདས་དང་བཅིངས་ཐར་རང་བཞིན་མེད་པར་རིགས་པས་
བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཟབ་མོའ་ལུང་དང་ཡང་ལྡན་པར་བསྟན་པ་དང༌། གཟུགས་མ་བཅིངས་མ་གྲོལ་ ིཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་རབ་བྱེད་འདིས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱོགས་ཙམ་སྨོས་ན། བདུད་བཏུལ་བའི་མདོ་ལས། དེ་ནས་དེའི་ཚེ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པས་ཇི་ལྟར་བདུད་སྡིག་ཅན་སྒོ་མོའ་ཐེམ་པའི་འཆིང་བས་བཅིངས་པ་ལྟར་ ིས་སྟེང་དུ་འགྱེལ་ནས། ང་ནི་འཆིང་བ་དམ་པོས་བཅིངས་སོ་ང་ནི་འཆིང་བ་དམ་པོས་བཅིངས་སོ་ཞེས་ངུ་ཞིང་ཆོ་ངེས་འདེབས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་སུ་བསམས་སོ། །འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྨྲས་པ། སྡིག་ཅན་གང་གིས་ཁྱོད་རྟག་ཏུ་བཅིངས་ཤིང་གཟོད་བཅིངས་པ་མ་ཡིན་པ་འཆིང་བ་ཆེས་དམ་པ་འཆིང་བ་འདི་ལས་གཞན་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ང་རྒྱལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཆིང་བ་དང་སྲིད་པ་དང་ལྟ་བའི་འཆིང་བ་སྟེ་སྡིག་ཅན་འདི་ནི་འཆིང་བ་ཡིན་གྱི་འཆིང་བ་འདི་ལས་གཞན་པ་འཆིང་བ་ཆེས་དམ་པོར་གྱུར་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཁྱོད་ནི་དེས་རྟག་ཏུ་བཅིངས་པ་ཡིན་གྱི་གཟོད་བཅིངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྡིག་ཅན་ཅི་ཁྱོད་གལ་ཏེ་སླར་

རབ་བྱེད་བཅུ་དྲུག་པ་བཅིངས་ཐར་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 243

བཀྲོལ་ན་དགའ་བར་འགྱུར་རམ། སྨྲས་པ་དགའ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ལྷའི་བུ་རབ་མཐའ་བྲལ་ཞིག་གིས། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །འཇམ་དཔལ་བདུད་སྡིག་ཅན་ཐོངས་ཤིག་རང་གི་གནས་སུ་དོང་ལ་རག་གོ །དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པས་བདུད་སྡིག་ཏོ་ཅན་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །སྡིག་ཅན་གང་ཞིག་བཏང་བ་ཁྱོད་སུས་བཅིངས། སྨྲས་པ། འཇམ་དཔལ་སུས་བཅིངས་པ་མི་ཤེས་སོ། །སྨྲས་པ། སྡིག་ཅན་ཇི་ལྟར་ཁྱོད་མ་བཅིངས་པ་ལས་བཅིངས་པར་འདུ་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱིས་པ་སོ་སོའ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ལ་ ིརྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ་བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་འདུ་ཤེས་པ་གཟུགས་མེད་པ་ལ་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་ཚོར་བ་དག་མེད་པ་དང་འདུ་ཤེས་དག་མེད་པ་དང་འདུ་བྱེད་དག་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་པ་ལ་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྡིག་ཅན་གང་ཁྱོད་གྲོལ་བར་འགྱུར་ན་གང་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར། སྨྲས་པ་བདག་གང་ལས་ཀྱང་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །སྨྲས་པ། སྡིག་ཅན་དེ་བཞིན་དུ་གང་དག་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཀྱང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པར་གང་ལས་ཀྱང་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་མེད་དེ་དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱའོ།1

།ཞེས་གསུངས་ཏེ་ལུང་འདི་
ལས་ན་རྨི་ལམ་གྱི་མེ་འབར་བ་ཆུས་བསད་པ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པའི་འཁྲི་ཤིང་རྣམ་པར་ཆད་པ་ཙམ་ལ་ཐར་པ་ཞེས་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པས་
བཅིངས་པ་དང་དེ་བཅད་པའི་གྲོལ་བ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་གང་ཡང་མི་རུང་བར་རྟོགས་ནས་དེ་དག་ལ་བདེན་པར་མི་འཛིན་པ་དང༌། མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའ་ངེས་པ་བརྟན་པར་བྱའོ། །བཅིངས་པ་ ིདང་ཐར་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུའི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་དྲུག་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༢༤༣ ཕྲེང་། ༢༡ ནང་དུ་དྲངས་པ་ལས་མདོར་མ་རྙེད།

244 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གཉིས་པ་བཅིངས་ཐར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་བཀག་པ་ལ་འཁོར་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སྐྱེ་འཆི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་སྒོ་ནས་འདུ་བྱེད་དམ་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འཁོར་ན་ནི་འདིར་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་འབྱུང་བས་ལས་རྣམས་འབྲས་བུ་དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་འདྲ་བའི་འཁོར་བ་མེད་ན་ནི་སེམས་ནི་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པའི་ཕྱིར་དང་ལས་འཕེན་པའི་དུས་ན་རྣམ་སྨིན་མེད་པས་ལས་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ། །ལས་དང་འབྲས་བུ་ཡང་གང་ཡིན་ཞེ་ན་འདི་ལ་གཉིས། དགེ་མི་དགེའི་རྣམ་གཞག་དང༌། དེ་ལ་རྟག་ཆད་སྤོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སེམས་ཀྱི་དགེ་མི་དགེའི་རྣམ་གཞག་དང༌། ལས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་གོ།དང་པོ་ནི། བདག་ཏུ་ང་རྒྱལ་བ་འདི་ལ་བཞག་པས་ན་བདག་སྟེ་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་
བཏགས་པའི་གང་ཟག་གོ །དེ་ཉིད་ཆགས་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྲོག་གཅོད་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་ཟློག་པར་བྱེད་པས་ལེགས་པར་སྡོམ་ཞིང་ཉེ་བར་གསོག་ལ་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པར་ནུས་པ་ལ་ངེས་པར་བྱེད་པས་སེམས་དང༌། དེ་ཡང་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་ལས་འཛིན་པས་ཆོས་ཞེས་བྱའོ།།དེ་ཙམ་དུ་ཟད་དམ་སྙམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ་སྦྱིན་པ་དང་སྙན་པར་སྨྲ་བ་དང་དོན་སྤྱོད་པ་དང་
དོན་མཐུན་པ་སྟེ་བསྡུ་བ་བཞི་དང་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པ་སོགས་ལ་ཞུགས་པ་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་དང༌། བྱམས་པའི་སེམས་ནི་མཛའ་བཤེས་ལ་དམིགས་ནས་འབྱུང་བའི་སེམས་སམ་ཡང་ན་བདག་ཉིད་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ནི་གསུང་རབ་ལས་གསུམ་ལ་བཤད་དེ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་དོན་དང༌། དགེ་བ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་ལས་འཛིན་པའི་དོན་དང༌། ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་ཞེས་པ་དེར་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པས་འགྲོ་

རབ་བྱེད་བཅུ་བདུན་པ་ལས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 245

བ་ལྔའི་འཁོར་བར་འགྲོ་བ་ལས་འཛིན་པའི་དོན་གྱིས་ཆོས་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་གསུམ་ལས་བཟློག་པ་སྲོག་གཅོད་སོགས་ལ་འཇུག་པ་མི་སྡོམ་པ་དང་གཞན་ལ་གནོད་པ་དང་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའི་སེམས་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ས་ལུའི་ས་བོན་ནི་ས་ལུའི་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་ས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་གསུམ་པོ་དེ་ནི་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་འོང་བའི་འབྲས་བུ་དག་གིས་ས་བོན་ཡིན་ཏེ་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱུ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་སྙམ་ན། མཐོང་བའི་སྐྱེ་བ་འདི་དང་མ་མཐོང་བའི་སྐྱེ་བ་གཞན་དུའོ། །མི་དགེ་བ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དམ་པ་
ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་དྲང་སྲོང་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དག་གིས་ལས་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་སེམས་པའི་ལས་དང་བསམས་པའི་ལས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ལས་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་སྟེ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་དུ་མར་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་པ་སྟེ་བཤད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལས་གཉིས་ལ་ལས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང༌། ལས་གསུམ་ལ་ལས་
བདུན་དུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་གཉིས་གསུངས་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་སེམས་པའི་ལས་ཞེས་སྔར་གང་གསུངས་པ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱིར་འདོད་པ་སྟེ་ཡིད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་ཡིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དེ་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་ཞིང་ལུས་དང་ངག་འཇུག་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམས་པའི་ལས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ནི་ལུས་དང་ངག་གི་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ་ལུས་དང་ངག་གི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་འཇུག་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཀྱིས་བསམས་ནས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་ཀྱང་ལུས་དང་ངག་གིར་འདོད་པ་སྟེ་ལུས་དང་ངག་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ་ནི། དགེ་མི་དགེའི་ངག་ཡི་གེ་གསལ་པོར་བརྗོད་པ་དང་དགེ་མི་དགེའི་ལུས་ཀྱི་
བསྒུལ་བསྐྱོད་གཉིས་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིག་བྱེད་ལས་གཞན་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་སུ་འདོད་པ་དང༌། ཡོངས་སུ་བཏང་བའི་དངོས་པོ་དགེ་འདུན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱད་པ་ལས་དེའི་རྗེས་སུ་སྦྱིན་པ་པོའ་ི

246 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

རྒྱུད་ལ་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་དགེ་བ་འཕེལ་བ་དང༌། དགེ་བ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་སྲོག་ཆགས་གསོད་པའི་ལྷ་ཁང་བརྩིགས་པར་སྲོག་ཆགས་བསད་ཅིང་ལྷ་ཁང་ལ་སོགས་པ་དེར་ལོངས་སྤྱད་པ་ལས་དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་སྡིག་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང༌། ཡིད་ཀྱི་ལས་དགེ་མི་དགེ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་དང་ཆོས་དེ་བདུན་ནི་ལས་སུ་མངོན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མི་དགེ་བ་ནི་མི་སྤོང་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེང་ནས་བཟུང་ནས་སེམས་ཅན་བསད་ཅིང་ཆོམ་རྐུན་བྱས་ལ་འཚོ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པ་དང་ཉ་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱའི་ལས་བྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱ་བ་དེ་དག་དངོས་སུ་མི་བྱེད་པའི་དུས་སུའང་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་མི་དགེ་བའི་རིག་མིན་སྐྱེ་བའོ།།
དེ་ཡང་མཛོད་ལས། སྡོམ་པ་མིན་པ་བྱ་བའམ། །ཁས་ལེན་པ་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར།1

།ཞེས་སྡོམ་མིན་ཐོབ་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི་ཉ་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི་གསོད་པའི་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་དང༌། ཕྱི་མ་ནི་གཞན་གྱི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི་བདག་ཅག་ཀྱང་འཚོ་བ་འདིས་འཚོ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པ་ལས་འཐོབ་པར་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །འདི་ཡང་རིག་མིན་གྱི་སྡོམ་མིན་འཐོབ་ཚུལ་ཡིན་གྱི་རིག་མིན་གྱི་མི་དགེ་བ་ཙམ་ལ་མིན་ནོ། །དགེ་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་སྤོང་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་སྟེ་དེང་ནས་བཟུང་སྟེ་སྲོག་གཅོད་པ་སོགས་སྤོང་ངོ་ཞེས་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་རྫོགས་པའི་དུས་ནས་བཟུང་སྟེ། དུས་ཕྱིས་མྱོས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་དགེ་བའི་རིག་མིན་སྐྱེ་བའོ། །འདི་ཡང་སྡོམ་པ་དང་བར་མའི་རིག་མིན་འགའ་ཞིག་གི་སྐྱེ་ཚུལ་ཡིན་གྱི་དགེ་བའི་རིག་མིན་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་ནོ། །གཟུགས་དང་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཀྱང་རིག་བྱེད་བཞིན་དུ་ཀུན་སློང་གཞན་ལ་རིག་པར་མི་བྱེད་པས་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དགོད་པ་དང༌། དེ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ལ་ཁ་
ཅིག་རྒོལ་ཏེ་གལ་ཏེ་ལས་མང་པོ་ཞིག་བཤད་པ་དེ་ལ་ལས་དེ་རྣམ་སྨིན་ཕྱུང་བའི་དུས་ཀྱི་བར་དུ་མི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༩ ཤོག ༢༧ ཕྲེང་། ༡༥

རབ་བྱེད་བཅུ་བདུན་པ་ལས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 247

འཇིག་པར་གནས་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་བར་དུ་འཇིག་པ་དང༌། བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་སྔར་མི་འཇིག་པ་ཕྱིས་ཀྱང་མི་འཇིག་པས་འདུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རྣམ་སྨིན་མི་འབྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལས་རྣམས་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འགགས་ན་ཇི་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་མི་འགྱུར་ཏེ་འགགས་པར་གྱུར་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུན་ཁས་བླངས་ནས་རྟག་ཆད་སྤོང་བ་དང༌། ཆུད་མི་ཟ་བ་ཁས་
བླངས་ནས་རྟག་ཆད་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟག་ཆད་སྤོང་ཚུལ་དངོས་དང༌། ལས་ལམ་བཅུ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དགོད་པ། དོན་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བརྟག་པ་གཉིས་བྱས་པའི་དང་པོ་ནི་ཁས་མི་ལེན་ལ། བརྟག་པ་གཉིས་པ་ལྟར་འདོད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དོ། །ས་བོན་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཀྱང་མྱུ་གུ་དང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲས་བསྡུས་པ་སྡོང་བུ་དང་སྦུབས་འཆས་པ་དང་ལོ་མ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུའི་རྒྱུན་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་ས་བོན་ལས་མངོན་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་ས་བོན་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་ནས་འགག་གོ །འབྲས་བུའི་རྒྱུན་དེ་ལས་ནི་མཐའི་འབྲས་བུའི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱེའོ། །ས་བོན་དེ་སྔོན་དུ་སོང་བ་མེད་ན་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་དེ་ཡང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་ལས་མཐའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང༌། ས་བོན་འབྲས་བུའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་རྒྱུན་མི་འབྱུང་བའི་ཆད་པ་དང་འབྲས་བུ་ཕྱུང་གི་བར་དུ་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ས་བོན་ལ་སྨྲས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་པ་དགེ་བ་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པའི་སེམས་ལས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཕྱི་མ་གང་ཡིན་པ་མངོན་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། སེམས་པ་དགེ་བས་བསྒོས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་དེ་ལས་ནི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ན་འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྐྱེའོ། །སྔ་མའི་སེམས་ལྟ་ཞིག་མེད་ན་ནི་ཕྱི་མའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་དེ་ཡང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་སྔ་མའི་སེམས་ལས་ཕྱི་མའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་དེ་ལས་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང༌། སེམས་པའི་ལས་ནི་འབྲས་བུའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཕྱི་མའི་རྒྱུར་མ་གྱུར་པར་འགགས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་

248 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཆད་པ་དང༌། རྒྱུན་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་བྱས་ནས་ཀྱང་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པས་ལས་སྐད་ཅིག་མར་ཁས་བླངས་ཀྱང་རྟག་ཆད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་སྡེ་པ་གང་གིས་འདོད་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་རྣམས་ལས་མི་གསལ་ཡང་མཛོད་འགྲེལ་གྱི་གནས་དགུ་པར་བཤད་པ་དང་མཐུན་པས་མདོ་སྡེ་པ་དང་ཁ་ཆེ་བའི་འདོད་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་ངག་དང་བསྐྱོད་དང་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པར་ལུས་ཀྱི་གསུམ་དང་ངག་གི་བཞི་དང་སེམས་པ་དང་ནི་ཞེས་པར་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་སྟེ་དཀར་པོའ་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་པོ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ ིཐབས་ཏེ་འགྲུབ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའོ། །འོ་ན་བཅུ་པོ་འདི་གང་གི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སེམས་གསུམ་ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ་བའམ་ཡང་ན་དགེ་བ་བཅུ་མཐར་གཏུགས་པའི་ངོ་བོ་ནི་ཆོས་ཡིན་ལ་བྱེད་བཞིན་པའི་ངོ་བོ་ནི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱའོ། །ཆོས་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་སྐྱེ་བ་འདི་དང་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའོ། །ལས་ལམ་བཅུ་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་དང་འདི་ཕྱིར་འདོད་ཡོན་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཆོས་ཀྱི་འབྲས་བུར་གསུངས་པས་ལས་དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་བ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་བསམས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྡེ་པ་གཞན་གྱི་ལན་དགག །རང་གི་ལན་གདབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
གལ་ཏེ་ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་རྟག་ཆད་སྤོང་བའི་བརྟག་པ་དེར་འགྱུར་ན་ནི། ཕྱོགས་དེ་ལ་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་དང་ཉེས་པ་གྲངས་མང་པོར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་དང་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་ལས་ཀྱང་ས་ལུའི་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་སྐྱེའི་རིགས་མི་མཐུན་པ་གཞན་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་དང་མི་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་དྲུག་གི་སེམས་ལས་ཀྱང་རང་རང་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཁོ་ན་འབྱུང་གི་རིགས་མི་མཐུན་པའི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་དང༌། ལྷ་གང་ཡིན་པ་ནི་ལྷ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་མི་འགྲོ་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ལྷ་དང་མི་མི་དགེ་བ་བྱེད་པ་

རབ་བྱེད་བཅུ་བདུན་པ་ལས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 249

རྣམས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ན་འདོད་པ་ཡང་མིན་ནོ། །སྐྱོན་དེ་དག་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བས་ན་སྡེ་པ་གཞན་གྱིས་སྨྲས་པའི་བརྟག་པ་དེ་ལས་ལ་རྟག་ཆད་སྤོང་བའི་ལན་གྱི་སྐབས་འདིར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དོན་བསྡུས་ཏེ་རྟག་ཆད་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་རང་རྒྱལ་བ་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པའི་བརྟག་པ་གང་ཞིག་ལན་གྱི་སྐབས་འདིར་ནི་འཐད་པ་དེ་ནི་འདིར་རབ་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བརྟག་པ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། དགེ་མི་དགེའི་ལས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་ཀྱང་འབྲས་བུ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཚེ་བྱེད་པ་པོའ་རྒྱུད་ལ་ལས་དེའི་ཆུད་མི་ཟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་ ིགཏོགས་པ་བུ་ལོན་གྱི་དཔང་རྒྱ་འདྲ་བ་ཞིག་སྐྱེའོ། །དཔང་རྒྱ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཆུད་མི་ཟ་བ་དང་དེ་སྐྱེད་པའི་ལས་ནི་བུ་ལོན་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །བུ་ལོན་གྱི་དཔང་རྒྱ་བཞག་ནས་ནོར་སྤྱད་ཀྱང་ནོར་བདག་གི་ནོར་དུས་གཞན་གྱི་ཚེ་སྐྱེད་དང་བཅས་པ་འོང་བ་བཞིན་དུ། ལས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་ཞིག་ཀྱང་ཆུད་མི་ཟ་བ་གནས་པས་བྱེད་པ་པོས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མྱོང་བར་བྱེད་དོ། །བུ་ལོན་གྱི་དཔང་རྒྱ་གཏོང་བ་པོ་ལ་ནོར་བཀུག་ནས་རོར་གྱུར་པ་ནི་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རུང་སྟེ་སླར་ཡང་ནོར་འགུགས་མི་ནུས་པ་བཞིན་དུ། ཆུད་མི་ཟ་བ་ཡང་རྣམ་སྨིན་ཕྱུང་ནས་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རུང་སྟེ་སླར་ཡང་བྱེད་པ་པོ་རྣམ་སྨིན་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་མི་ནུས་སོ། །འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་འདོད་པར་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་བཤད་དེ་ཁ་ཆེ་བ་ལས་གཞན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་རང་བཞིན། སྤང་བྱ་གང་ཡིན་པ། སྐྱེ་བའི་ཚུལ།
འགག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་གཞན་ལས་གསུངས་ཤིང་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་སྨྲས་པའི་ཆུད་མི་ཟ་བ་དེ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས་རྣམ་པ་བཞིའོ། །ཁམས་གསུམ་དང་ཟག་མེད་དུ་གཏོགས་པའི་ལས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཕྱེ་ན་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བར་ཟད་ཀྱི་ཆུད་མི་ཟ་བའི་ངོ་བོ་ནི་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་དུ་བརྡ་མི་སྤྲོད་པས་ལུང་མ་བསྟན་ནོ་ཞེས་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་བཤད་དེ། ཟག་བཅས་མིན་པར་གསུངས་པ་ནི་ལས་ཟག་བཅས་ལ་དགོངས་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཙམ་མིན་པ་མིན་ཏེ་

250 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

སྒོམ་སྤང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆུད་མི་ཟ་བ་དེ་ཡང་དགེ་མི་དགེར་བརྡ་སྤྲད་དུ་མེད་པས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྟེ་གལ་ཏེ་མི་དགེ་བའི་ཆུད་མི་ཟ་བ་མི་དགེ་བ་ཡིན་ན། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་མི་དགེ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ་དེའི་ཆུད་མི་ཟ་བ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དགེ་བའི་ཆུད་མི་ཟ་བ་དགེ་བ་ཡིན་ནའང་ལོག་ལྟས་དགེ་རྩ་བཅད་པ་ལ་དེ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཆུད་མི་ཟ་བ་དེ་མཐོང་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་སྤོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
ཏེ་སྒོམ་པས་སྤང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཀྱང་ཞེས་པས་ཁམས་ལས་འདས་པ་ན་དེར་གཏོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ཆུད་མི་ཟ་བ་སྤོང་བ་བསྡུའོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་ལས་མཐོང་ལམ་གྱིས་མ་སྤངས་ན་འཕགས་པ་སོ་སོ་ ིསྐྱེ་བོའ་ལས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བས་སྤོང་མོད་ཀྱང་དེའི་ཆུད་མི་ཟ་བ་མཐོང་སྤང་མིན་ནོ། །ལས་ ིཞིག་ཀྱང་དེའི་ཆུད་མི་ཟ་བ་མི་འཇིག་ལ་ལས་སྤངས་ཀྱང་དེའི་ཆུད་མི་ཟ་བ་མི་སྤོང་བ་དེའི་ཕྱིར་ལས་དེ་དག་གི་ཆུད་མི་ཟ་བ་དེ་ཡིས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ལས་གཉེན་པོས་སྤངས་པ་དང་ལས་འཇིག་པ་ན་ཆུད་མི་ཟ་བ་སྤངས་པ་དང་འཇིག་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་སྙམ་ན། གལ་ཏེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་ལས་མཐོང་སྤང་སྤོང་བས་སྤང་བ་དང་ལས་འཕོ་བ་སྟེ། འཇིག་པ་ཡིས་དེ་དག་གི་ཆུད་མི་ ིཟ་བ་འཇིག་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལ་སྟེ་དེ་ཡི་ཚེ་ལས་བྱས་པ་འཇིག་པ་སྟེ་ཆུད་ཟོས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ་དེའི་ཕྱིར། ལ་སོགས་པའི་སྒྲས་བསྡུས་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་དུས་སུ་བསགས་ ིཔའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཉིས་གང་ཡང་མྱོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །མྱོང་ནའང་མ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ལས་དང་འབྲས་བུ་མེད་པར་ལྟ་བའི་ཕྱིར་ལོག་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་རྣམས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལས་འཕོ་བ་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་ཆུད་མི་ཟ་བ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་ནི་ལས་ནི་ཆ་སྟེ་རིགས་མཚུངས་པ་དང་ཆ་སྟེ་རིགས་མི་མཚུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆུད་མི་ཟ་བ་དེ་ནི་ཁམས་གསུམ་པོ་གང་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་ལས་ཐམས་ཅད་བཤིག་ནས་གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་པ་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཁམས་མཚུངས་པ་སྟེ་ཁམས་མཉམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁོ་ན་སྐྱེའི་མི་མཚུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་མིན་ནོ། །ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་འོག་ཏུ་ཆུད་མི་ཟ་བའི་སྐྱེ་ཚུལ་ནི་ཆུད་མི་ཟ་བ་དེ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ཚེ་འདི་ལ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་ཀུན་གྱི་སྟེ་སེམས་པ་དང་། བསམ་པའམ་

རབ་བྱེད་བཅུ་བདུན་པ་ལས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 251

དགེ་བའམ་མི་དགེ་བའི་ལས་དང་ལས་ཀྱི་ཆུད་མི་ཟ་བ་ཐ་དད་པ་རེ་རེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཕྱུང་ཟིན་ཀྱང་གནས་པ་ཡིན་པ་སྟེ་གདོན་མི་ཟ་བར་མི་འགག་གོ །བཞི་པ་ནི། ཆུད་མི་ཟ་བ་དེ་ནི་ཞིག་ནས་འགྲོ་བའི་སྐབས་གཉིས་ཏེ་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་འཕོ་བའི་སྐབས་དང༌། ཤི་བར་གྱུར་པའི་ཚེ་ན་འགག་པར་འགྱུར་ལ་དེའི་དང་པོ་ནི། སྒོམ་པས་སྤང་བ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཞེས་པ་དང༌། གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ། །གཅིག་པུ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་འགྱུར།1

།ཞེས་པར་བཤད་ཟིན་པས་སླར་ཡང་འདིར་མ་སྨོས་སོ། །ཆུད་མི་ཟ་བ་དེའི་རྣམ་དབྱེ་ནི་རྣམ་
པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་ནི་ཟག་མེད་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་རོ། །འདི་ཡང་ལས་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་བཏགས་པར་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་བཤད་དོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ཡི་ཕྱིར་ལས་ནི་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་འགག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་ནི་
མ་ཡིན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཐད་དོ། །དེ་ལྟ་ནའང་ཆད་པ་མེད་དེ་ཆུད་མི་ཟ་བས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆུད་མི་ཟ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་ས་བོན་གྱི་རྒྱུན་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་བརྟག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་དང་རིགས་དང་སྐྱེ་གནས་དང་ཁམས་སྣ་ཚོགས་པའི་དབྱེ་བས་ཕྱེ་བ་འགྲོ་བ་ལྔའི་འཁོར་བ་གྲུབ་པ་ཡང་ཡིན་ལ། ལས་རང་གི་ངོ་བོས་མི་གནས་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་སྨྲ་བ་ཡང་མིན་ནོ། །ལས་རྣམས་ཆུད་མི་ཟ་བ་ཞེས་པའི་ཆོས་འདི་ནི་མ་རིག་པའི་གཉིད་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་ལ་རྟག་ཆད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པས་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བརྗོད་པའི་བརྟག་པ་འདི་ཁོ་ན་རིགས་སོ་ཞེས་འཛེར་ཏོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པས་རྟག་ཆད་མེད་པ་དང༌། ལས་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་དང༌། རང་བཞིན་མེད་པས་བྱ་བ་བྱེད་པ་དཔེས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་རང་གི་ངོ་བོས་སྐྱེ་ན་དེ་རྣམ་པར་མ་སྨིན་གྱི་བར་དུ་གནས་ན་རྟག་པ་དང་འཇིག་ན་ཆད་པར་འགྱུར་ནའང་གང་གི་ཕྱིར་ལས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༢༤ ཕྲེང་། ༡༠

252 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

རྟག་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་འཇིག་པའི་ཆད་པར་ག་ལ་འགྱུར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་ལྟར་ལས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་ན་ལུང་ལས། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལས་རྣམས་ནི། །བསྐལ་པ་བརྒྱར་ཡང་ཆུད་མི་ཟ། །ཚོགས་ཤིང་དུས་ལ་བབ་པ་ན། །འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་སྨིན་པར་འགྱུར།1

།ཞེས་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་ཤེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་ལས་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ཆུད་ཟ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ལུང་དེ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གནོད་བྱེད་མིན་ནོ། །ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་ན་ལས་མེད་དགོས་པས་ལས་ཀྱི་ཆུད་མི་ཟ་བ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྙམ་དུ་བརྩད་པའི་ལན་དུ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པས་ཆུད་མི་ཟའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་ཏེ་ཆུད་མི་ཟ་བ་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པའི་དོན་དུ་འདོད་པས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་རྒོལ་བ་འདི་དོན་དམ་པ་ལ་བསམས་ནས་ཡིན་ན་ནི་ལས་དོན་དམ་པར་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དེའི་འབྲས་བུ་ཆུད་ཟ་རྒྱུ་མེད་ཅིང༌། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་སྨིན་ཆུད་མི་ཟ་བ་འགལ་བར་རྩོད་ན་ནི་མི་འགལ་བར་མང་དུ་བཤད་ཅིང་འཆད་པར་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བཀོད་ནས་རྣམ་སྨིན་ཆུད་མི་ཟ་
བར་སྒྲུབ་ན། རྒྱུ་མཚན་དེས་ཐ་སྙད་དུ་ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པ་མི་འགལ་བར་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་སྙམ་ན། འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །དེ་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་ནུས་ཕྱིར། །ལ་ལར་ལས་འགགས་ཡུན་རིང་ལོན་ལས་ཀྱང༌། །འབྲས་བུ་ཡང་དག་འབྱུང་བར་རིག་པར་གྱིས།2

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་རྩ་ཤེའི་ཚིགས་བཅད་འདི་སྐབས་
དེར་འཇུག་འགྲེལ་དུ་དྲངས་ནས་དོན་དེ་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྔར་བསགས་པའི་ལས་གཉིས་ཀྱིས་རིང་དུ་ལོན་ནས་འབྲས་བུ་གཉིས་སྐྱེད་པར་ནི་འདོད་དགོས་ལ། ལས་ཀྱང་སྐྱེས་པའི་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་ནས་འགྲོ་བས་འབྲས་བུའི་སྔ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ན་ལས་མེད་ཅིང་ལས་ཞིག་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༢ ཤོག ༥༨༠ ཕྲེང་། ༡༨
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༢༣ ཕྲེང་། ༤

རབ་བྱེད་བཅུ་བདུན་པ་ལས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 253

པ་ཡང་དངོས་མེད་ཡིན་པས་ལས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་ཅེས་བརྩད་པའི་ལན་དུ། འགག་ཁ་མའི་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་གཞག་པའི་ཕྱིར་རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་ཀུན་གཞི་དང་གཞན་དག་ཆུད་མི་ཟ་བ་དང་ཐོབ་པ་དང་ལ་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྒོས་པའི་སེམས་རྒྱུན་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །ལས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ལྟར་ན་འགག་པ་མེད་ལ་མ་ཞིག་པ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པས་ལས་རྣམས་མི་འཇིག་པས་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེས་འཐད་པར་འཇུག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ།།
མ་འགགས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་མི་འགག་པ་ཡིན་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་འགག་པ་མི་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། ལ་ལར་ལས་འགགས་ཡུན་རིང་ལོན་ལས་ཀྱང༌།1

།ཞེས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་འགགས་ཤིང་རང་བཞིན་ཡོད་མིན་པའི། །ལས་ལས་ཀྱང་ནི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཡིན།2

།ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། སྐབས་དེར་འཇུག་འགྲེལ་དུ་མདོ་དྲངས་
པ་ལས་ཀྱང༌། ཟད་པ་མེད་ཅེས་གང་སྨྲས་དང༌། །ལས་ཟད་ཅེས་ནི་གང་སྨྲས་པ། །སྟོང་པའི་ཚུལ་དུ་ཟད་པ་མེད། །ཐ་སྙད་ཚུལ་དུ་ཟད་པར་བསྟན།3

།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ལུགས་ཀྱིས་ཞིག་པ་དོན་བྱེད་ནུས་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་སྔར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པས། ཀུན་གཞི་ལ་སོགས་པ་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཐད་པས། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །དེ་ཕྱིར་4

ཞེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་
དང་ལས་འགགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མི་འགལ་བར་གསུངས་སོ། །སྐྱེ་འགག་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་ཞིག་པ་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པས་འགགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །ལས་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་རིགས་འདྲ་བརྒྱུད་པའི་རྟེན་ནི་ངའོ་སྙམ་པ་གང་ལ་སྐྱེ་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ལས་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བའི་རྟེན་ཡང་ཡིན་ནོ།།
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༢༣ ཕྲེང་། ༤
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༢༣ ཕྲེང་། ༨
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༦༩༧ ཕྲེང་། ༡༨
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༢༣ ཕྲེང་། ༤

254 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དགོད། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟག་ཅིང་མ་བྱས་པར་ཐལ་བ་དང༌། རྣམ་སྨིན་ཐུག་མེད་དུ་འབྱིན་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་དངོས་དང༌། དེ་འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་འདོད་པར་བྱ་སྟེ་གཞན་དུ་ན། གལ་ཏེ་ལས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་ན་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་རྟག་པར་འགྱུར་ཏེ་རང་བཞིན་ལ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ལས་ནི་བྱེད་པ་པོས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་རྟག་པ་ལ་བྱེད་པ་པོས་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དགེ་མི་དགེའི་ལས་མ་བྱས་པར་འཇིག་རྟེན་ལ་སྨིན་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་འགལ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་སྟེ་ལས་ནི་བྱེད་པ་པོས་མ་བྱས་ན་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་མ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལས་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བས་ལས་མ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་དང་ཕྲད་པའི་འཇིགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཚངས་སྤྱོད་དག་པ་རྣམས་ལའང་མི་ཚངས་སྤྱོད་མ་བྱས་པར་ཡོད་པས་ཕྱོགས་དེ་ལ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་དུ་ཡང་འགྱུར་བས་འགའ་ཡང་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཞིང་རྨོ་བ་དང་ཚོང་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་རྩོམ་པ་དེ་དག་ཀྱང་མ་བྱས་པར་ཡོད་པས་རྩོམ་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། བུམ་པ་གྱིས་ཤིག་སྣམ་བུ་ཐོགས་ཤིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད་དེ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མ་བྱས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་བསོད་ནམས་བྱེད་པ་དང་འདི་ནི་སྡིག་བྱེད་པའོ་ཞེས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བའང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་གཉིས་མ་བྱས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་ལས་དེ་ནི་རྣམ་སྨིན་རྣམ་པར་སྨིན་ཟིན་པར་གྱུར་པས་ཀྱང་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་འབྱིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་མ་སྨིན་པའི་སྐབས་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་མ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གལ་ཏེ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན་ནི་གང་གི་ཕྱིར་ལས་དུས་ཀུན་ཏུ་མི་ཉམས་པར་གནས་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ།།

རབ་བྱེད་བཅུ་བདུན་པ་ལས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 255

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག །ལས་དང་ཉོན་
མོངས་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག །ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ལས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་དོ་ཞེས་དང་ལེན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲིད་པའོ་ཞེས་གསུངས་པས་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་འདི་ཉོན་མོངས་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ཉོན་མོངས་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཚེ་དེའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ལས་ནི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་དེའི་འབྲས་བུ་ལུས་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དག་ནི་ལུས་རྣམས་ཀྱི་ནི་རྐྱེན་དུ་མདོ་སྡེ་ལས་བསྟན་ཏོ། གལ་ཏེ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པར་སྔར་བཤད་ཟིན་པས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ལུས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྗོད་པ་ལྷག་མ་ཇི་ལྟར་ཏེ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ།།
གསུམ་པ་ནི། ལས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་དེའི་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་ཟ་བ་པོ་རང་གི་ངོ་
བོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་རིག་པས་བསྒྲིབས་པ་སྟེ་གཡོགས་པ་འགྲོ་བ་ལྔར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བོ་གང་སྲིད་པའི་འཆིང་བ་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་ཟ་བ་པོའོ། །འབྲས་བུའི་ཟ་བ་པོ་དེ་ཡང་རྒྱུའི་བྱེད་པ་པོ་ལས་གཞན་མིན་ཞིང་ཟ་བ་པོ་དེ་ཉིད་ལས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་ན་ལས་འདི་ནི་རྒྱུའི་རྐྱེན་ལ་སོགས་པ་རྐྱེན་བཞི་ལས་ཕྱུང་1

བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ནི་རྐྱེན་བརྟག་ཏུ་བཤད་
ཟིན་ལ། རྐྱེན་མིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པར་རྒྱུ་མེད་ན་ནི་འབྲས་བུ་དང༌། རྒྱུ་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལས་བརྟག་པར་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡང་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༨༠ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༨༣ བ ༡ བཞི་ལས་བྱུང་བ་

256 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ན་ལས་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་ན་དེའི་ཟ་བ་པོ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་དེ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་བཞག་ན་སྟོན་པས་
རང་གིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མྱོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཚུལ་འདིས་བསལ་བར་འགྱུར་ལ། ལས་འབྲས་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཆད་ལྟ་བའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་མེད་པ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་བཀག་ནས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ལམ་ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བ་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་མེད་པར་སྨྲ་བ་སེལ་ཚུལ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་མི་སྨྲ་ཞེས་པའོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འདི་དག་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་རྣམ་པར་འཇོག་གོ་ཞེས་པ་ནི་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་སེལ་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ལས་འབྲས་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་སྨྲ་ན་མེད་མཐའ་བ་དང༌། དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྨྲ་ན་ཡོད་མཐའ་བར་བསྟན་གྱི་ཡོད་མེད་ཙམ་དུ་སྨྲ་བ་མིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་སོ་ན་འདུག་གོ་ཞེས་རྩོད་པས་ནི། མེད་མི་ཟེར་གྱི་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་སྨྲ་བ་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་ཀྱང་ལས་འབྲས་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་ཞེས་པའོ། །དེའི་ལན་དུ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་བྱ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
འདི་ལྟར་བུམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་གྱུར་པ་དག་ཁོ་ན་འཇིག་རྟེན་ན་རང་གི་བྱ་བ་
བྱེད་པར་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བྱེད་དེ་དག་འཐད་པར་བསྟན་ཏེ། ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ནི། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་གྲོགས་ཡིན་གྱི་བྱ་བྱེད་རྣམས་དེས་འགོག་པ་གཏན་མིན་པ་འདི་ཉིད་སྐབས་ཀུན་ཏུ་གོ་བར་བྱའོ།།

རབ་བྱེད་བཅུ་བདུན་པ་ལས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 257

གཞན་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་དོན་འདི་ཉིད་དཔེ་གསལ་པོ་འདི་ལས་
ངེས་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་སྟོན་པས་རྫུ་འཕྲུལ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པ་ནི་སྤྲུལ་ཞིང་སྤྲུལ་པ་དེས་ཀྱང་སླར་ཡང་སྤྲུལ་པ་གཞན་ནི་སྤྲུལ་པ་དེ་ལ། སྤྲུལ་པ་དེ་གཉིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞིང་རང་བཞིན་མེད་པ་ལྟར་དེ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང༌། ལས་དང་བྱེད་པ་པོའ་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ནི་སྤྲུལ་པའི་རྣམ་པ་བཞིན་ ིརང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། བྱེད་པ་པོ་དེས་ལས་གང་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱས་པ་དེའང་དཔེར་ན་སྤྲུལ་པས་སྤྲུལ་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ༌། །དེ་ཡི་ཕྱིར་དབུ་མ་པ་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ལ་རྟག་ཆད་དུ་ལོག་པར་ལྟ་བ་ག་ལ་ཡོད། ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང༌། གང་ཚེ་བདེར་གཤེགས་གཏམ་རྣམས་སྟོན་པ་ན། །མགོན་པོ་སྲང་བཞུད་མི་ལ་ཐུགས་བརྩེའི་ཕྱིར། །རྒྱལ་བས་དེར་ནི་སྤྲུལ་པ་རྣམས་སྤྲུལ་ཏེ། །དེ་དག་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཆོས་བཟང་སྟོན། །སྲོག་ཆགས་བརྒྱ་སྟོང་དག་གིས་དེ་ཐོས་ནས། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ལ་སྨོན་ལམ་འདེབས། །ནམ་བདག་འདི་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་སྙམ་སྟེ། །བསམ་པ་མཁྱེན་ནས་རྒྱལ་བས་དེ་ལུང་སྟོན། །གང་གིས་རྒྱལ་བ་མི་དབང་སྤྱན་དྲངས་པ། །དེ་ཡི་སྦྱིན་པ་མུ་མཐའ་མེད་འགྱུར་ཏེ། །རྙེད་མཆོག་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་དེ་རྙེད་ཅེས། །ལ་ལ་དག་ནི་དེ་ལ་མོས་པ་སྐྱེད།1

།ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།
སྤྲུལ་པའི་དཔེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱི་དཔེ་ལྷག་མ་འདི་དག་གིས་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་
བྱེད་འཐད་པ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཆགས་སོགས་དང་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་ལུས་ཁོག་པ་དང་བྱེད་པ་པོ་བདག་དང༌། འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་དང་བདག་པོ་དང་རྒྱུ་མཐུན་རྣམས་ཏེ་དེ་རྣམས་ནི་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་བུ་དང་སྨིག་རྒྱུ་དང་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་མ་བླངས་པས་དབུ་མ་པ་ཁོ་ན་ལ་རྟག་ཆད་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཟབ་མོའ་ལུང་གིས་ ི 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༨༨ ཕྲེང་། ༡༤

258 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཀྱང་གྲུབ་པ་དང༌། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདིས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱོགས་ཙམ་སྨོས་ན། དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས། སྤྲུལ་པའི་དགེ་སློང་གཉིས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དམིགས་པ་ཅན་ལྔ་བརྒྱ་བཏུལ་བའི་བྱུང་བའི་མཐའ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ནི། རབ་བྱེད་འདི་ཡི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
དང་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་དང་དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པས་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་མི་འཐད་པས། རྨི་ལམ་དང་སྒྱུ་མ་དང་སྤྲུལ་པ་དང་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་ཆེས་འཐད་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ལས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅས་པ་སོ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་བདུན་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

གསུམ་པ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་
བཤད་པ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ། དེ་ལ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བཀྲི་བའི་རིམ་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དོན་དེ་ངེས་པར་བསྒྲུབ་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེ་ཁོ་ནའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་དབབ་པ། དེ་བསྒོམས་པས་ཉེས་སྐྱོན་ལྡོག་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་པ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་ཡིན་ན། འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་གང་ཡིན་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་མ་དམིགས་པས་ནང་དང་ཕྱི་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཟད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པ་ནི་འཇུག་པ་ལས། ཉོན་མོངས་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཚོགས་ལ། །ལྟ་ལས་བྱུང་བར་བློ་ཡིས་མཐོང་གྱུར་ཅིང༌། །བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །རྣལ་

རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་བདག་དང་ཆོས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 259

འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད།1

།ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ལ་འདིར་
ནི་རྩ་བར་གནས་པའི་ཕྱོགས་ཙམ་བཤད་པར་བྱའོ།།
འདི་ལ་གཉིས། བདག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དགག །དེས་བདག་གི་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པ་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐར་འདོད་ཀྱིས་དང་པོར་དཔྱོད་པ་བྱེད་ལུགས། དེ་ནས་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྡུག་བདེན་བདེན་བཞིའི་ཐོག་མར་གསུངས་པའི་རིམ་པས་དང་པོར་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་མང་དུ་བསྒོམས་པ་ན། རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་འདོད་ཅིང་འཁོར་བའི་སྐྱོན་སྐྱེ་འཆི་ལ་སོགས་པ་དང༌། ཉེས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པ་སྤོང་བར་འདོད་པ་འབྱུང་ལ། དེའི་ཚེ་རྒྱུ་མ་ལོག་ན་འབྲས་བུ་མི་ལྡོག་པར་མཐོང་ནས་འཁོར་བ་འདི་ཅིའི་རྩ་བ་ཅན་ཞིག་ཡིན་སྙམ་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །བརྟགས་པ་ན་འཁོར་བ་འཇིག་ལྟའི་རྩ་བ་ཅན་དུ་མཐོང་ཞིང་དེ་སྤངས་པས་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱོན་མ་ལུས་པ་ལྡོག་པར་མཐོང་ངོ༌།།
འོ་ན་འཇིག་ལྟ་ཇི་ལྟར་བྱས་པས་སྤོང་སྙམ་ན། སྤྱིར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་གི་བློས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་ཡུལ་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་ནས། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་བཟློག་ལ། ཁྱད་པར་དུ་རབ་བྱེད་འདིར་འཇིག་ལྟས་བཟུང་བའི་བདག་དེ་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡོད་བརྟགས་ཏེ། ཡུལ་སུན་ཕྱུང་བའི་སྒོ་ནས་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་བཟློག་པར་གསུངས་ཤིང༌། བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང༌། ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར།2

།ཞེས་བདག་འཛིན་གྱིས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་བདག་མེད་པར་མཐོང་ནས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་
དགོས་པར་གསུངས་སོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། འདི་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྤོང་བར་ནི་ནུས་མ་ཡིན།3

།ཞེས་གསུངས་པས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཚུལ་འདི་ལ་དགོངས་པ་གཅིག་
དང་དབྱངས་གཅིག་གོ །དེ་ཡི་ཕྱིར་བདག་འཛིན་གྱིས་བདག་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་དང་བཟུང་བའི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༣༢ ཕྲེང་། ༡༧
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༡༥ ཕྲེང་།
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༠ ཕྲེང་། ༨

260 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

བདག་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་ལེགས་པར་སུན་འབྱིན་པའི་ཚུལ་མི་ཤེས་པར། ཡིད་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་ལས་ཚུར་བསྡུས་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་སྲིད་པ་ལས་ཐར་བར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་བདག་འཛིན་གྱི་ཡུལ་བདག་ལ་མ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཀྱང་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་ཞུགས་པ་མིན་པས་དེ་གོམས་པས་བདག་འཛིན་ལ་ཅི་ཡང་མི་གནོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྒོམ་པ་ལ་ལྟ་བ་མ་ནོར་བ་རྙེད་ཀྱང་མི་དགོས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་གསུང་རབ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོས་བསམ་གྱི་དུས་སུ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྒོམ་པའི་དུས་སུ་དེ་ལྟར་མི་དགོས་སོ་ཞེས་ཀྱང་སྨྲ་མི་ནུས་ཏེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཉིད་སྒོམ་པའི་དུས་སུ་ལྟ་ཐོག་ཏུ་སེམས་འདྲིས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། །ཅེས་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པས་དེ་ལྟར་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཇིག་ལྟ་སྤོང་བ་ནི་དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕེབས་པ་ལ་རག་ལས་པར་མཐོང་ཞིང༌། དེའི་ཡུལ་ཡང་བདག་ཡིན་པར་མཐོང་ནས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་དམིགས་པ་བདག་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་དམ་མེད་སྙམ་དུ་ཆེས་ཐོག་མར་བདག་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདག་དང་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གཅིག་པ་དགག་པ་དང༌། བདག་དང་
ཕུང་པོ་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་བདག་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་ཡོད་ཚུལ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས། ཕུང་པོ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་སྙམ་དུ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། གཅིག་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པ་ནི་གཅིག་རྣམ་པར་བཅད་ན་ཅིག་ཤོས་ཡོངས་སུ་གཅོད་དགོས་པས་ཕུང་སུམ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན་གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་དང་བདག་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན། བདག་དེ་སྐད་ཅིག་སོ་སོ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཕུང་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་ནི་གཞན་སྡེས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ལ་རང་སྡེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་དུ་མི་རུང་སྟེ། ངའོ་སྙམ་པ་གང་ལ་སྐྱེ་བའི་གཞི་བདག་དེ་ཕུང་པོ་དང་རང་མཚན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན། ཚེ་འདིའི་ཕུང་པོ་དང་ཡང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ་དེ་ཡི་ཚེ་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་མེད་པར་འདིར་བྱུང་བ་དང་ཐོག་མ་

རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་བདག་དང་ཆོས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 261

ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཉེར་བདུན་པར་འཆད་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་སྐད་ཅིག་སོ་སོ་ལ་སྐྱེ་འཇིག་སོ་སོར་བྱེད་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ང་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་སྐྱེ་བ་དྲན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་དུས་ཀྱི་བདག་ནི་ལུས་ལྟར་ཞིག་པའི་ཕྱིར་དང་ཚེ་འདིར་དེ་དང་རང་མཚན་ཐ་དད་པའི་བདག་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཕུང་པོ་མང་པོ་ཡོད་པ་ལྟར་བདག་ཀྱང་མང་པོར་འགྱུར་བ་དང༌། བདག་ཕུང་པོའ་རྣམ་གྲངས་ཙམ་དུ་ཟད་པས་བདག་རྫས་ ིཡོད་ཁས་བླངས་པ་དོན་མེད་པ་དང༌། ཉེ་བར་བླང་བྱ་ཉིད་ལེན་པ་པོར་འགྱུར་བས་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་བདག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོས་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་དེ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་གྲུབ་
ན། བདག་དེ་ཕུང་པོ་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་འཇིག་གནས་པ་མེད་པ་སྟེ་དེ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ་རྟ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་བདག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན་ནོ། །ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དམིགས་པར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཕུང་པོ་ལྔའི་མཚན་ཉིད་གཟུགས་སུ་རུང་བ་དང་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དང་མཚན་མར་འཛིན་པ་དང༌། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་ཡུལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་གཟུགས་ལས་སེམས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་བདག་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་སོ་སོར་མཐོང་བར་འགྱུར་ན་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ཡང་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གཞན་སྡེས་བདག་ཕུང་པོ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་སྨྲ་བ་ལ་འདི་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དག་གིས་རྫས་གཞན་དུ་སྨྲ་མོད་ཀྱང་ཇི་ལྟར་སྨྲ་བ་ལྟར་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་དམིགས་ནས་སྨྲ་བ་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པར་བདག་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་སྨྲ་བ་ལ་སྐྲག་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་ཀྱང་ཉམས་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གིས་བསླུས་ནས་ཕུང་པོ་ལས་རྫས་གཞན་པའི་བདག་གི་མཚན་ཉིད་རྟོག་ཅིང་སྨྲའོ། །ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་བརྟགས་པ་ལ་སོགས་པར་བདག་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ན་

262 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

དེ་དག་གིས་བརྟགས་པའི་བདག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བཀག་གོ །དེ་ལྟར་བདག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ན་བདག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་གྲུབ་དགོས་པ་དང༌། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རིགས་པས་གནོད་པར་མཐོང་བ་ན་བདག་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་པ་རྙེད་པ་ནི། འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ངར་འཛིན་པའི་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྙེད་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་འདི་ང་ཡིའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་དམིགས་པ་
ང་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱད་པ་ན་བདག་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་བདག་གི་བ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར་སྙམ་ནས་བདག་གི་བ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ང་ཞེས་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ང་ཡི་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་མི་འཛིན་ཀྱང༌། ང་ཡི་བ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ན་བློ་སྔ་མའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། གཞུང་དུ་རིགས་པ་སྔ་མའི་བྱེད་པས་འགྲུབ་པར་བཤད་ཀྱི་རིགས་པ་ལོགས་པ་མ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ང་དང་ང་ཡི་བ་གཉིས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ན། འཁོར་བའི་རྩ་བ་འཇིག་ལྟའི་འཛིན་སྟངས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་འགལ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྨོས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉེས་སྐྱོན་ལྡོག་པའི་རིམ་པ་དང༌། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། འཇིག་ལྟ་ལྡོག་ཚུལ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང༌། ལེན་པ་ཟད་པས་སྐྱེ་བ་ཟད་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ང་དང་ང་ཡི་བ་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ལྟ་བ་རྙེད་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བདག་སྟེ་ངར་འཛིན་པའི་ཡུལ་གང་ཟག་དང་བདག་གི་བ་སྟེ་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མ་ཞི་བ་སྟེ་ཅི་ཡང་མི་དམིགས་པར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རོ་མཉམ་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་པས་ང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དང་ང་ཡི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་སྤངས་ནས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྟ་བ་དང་སྤང་བྱ་དེ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ལ་འཛིན་སྟངས་འགལ་བར་ཞུགས་ཤིང་སྔ་མ་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་ཞུགས་པའི་

རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་བདག་དང་ཆོས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 263

ཕྱིར་རོ། །འདི་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སྐྱོང་ཚུལ་རྒྱས་པར་ནི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་མ་སྤྲོས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ང་དང་ང་ཡི་བར་འཛིན་པ་སྤོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡོད་ལ་
དེ་ལྟ་ན་བདག་དང་ཕུང་པོ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། བདག་དང་བདག་གི་བ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་ཟིན་ལ་དེ་ལྟ་ན། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ངར་འཛིན་པ་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་མེད་པ་སྟེ་སྤོང་བ་གང་ཡིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ངར་འཛིན་པ་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་མེད་པར་ཏེ་སྤོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་མཐོང་བ་དེས་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མི་མཐོང་ཞིང་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཡང་སྤོང་བར་མི་ནུས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། ནང་གི་བདག་ཉིད་སྟོང་པར་ལྟོས། །ཕྱི་རོལ་དག་ཀྱང་སྟོང་པར་ལྟོས། །གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་བྱེད་པ། །དེ་ཡང་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་མིན།1

།ཞེས་
དང༌། ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང༌། གང་དག་ཞི་ཞིང་རབ་ཞིའི་ཆོས་སེམས་པའི། །སེམས་པ་དེ་ཡང་ནམ་ཡང་འབྱུང་མ་ཡིན།2

།ཞེས་དང༌། ཕུང་པོ་རང་བཞིན་དབེན་ཞིང་སྟོང་པ་ཉིད། །བྱང་ཆུབ་
རང་བཞིན་དབེན་ཞིང་སྟོང་པ་ཉིད། །གང་སྤྱོད་དེ་ཡང་རང་བཞིན་སྟོང་པ་སྟེ། །ཡེ་ཤེས་ལྡན་གྱིས་ཤེས་ཀྱི་བྱིས་པས་མིན།3

།ཞེས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་གི་བ་མ་དམིགས་པས་ནང་བདག་དང་ཕྱི་རོལ་
བདག་གི་བ་ཉིད་དག་ལ་བདག་དང་བདག་གི་སྙམ་པའི་འཇིག་ལྟ་གཉིས་ཟད་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞི་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་འཇིག་ལྟའི་རྩ་བ་ཅན་འཇིག་ལྟའི་ཀུན་འབྱུང་བ་ཅན་འཇིག་ལྟའི་རྒྱུ་ཅན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་ནི་འདོད་པ་དང་ལྟ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་དང་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པའོ། །དེ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་ཡོན་དང་འཇིག་ལྟ་མ་གཏོགས་པའི་ལྟ་ངན་རྣམས་དང༌། ལྟ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༢༧༦ ཕྲེང་། ༡༤ ནང་དུ་དྲངས་པ་ལས་མདོར་མ་རྙེད།
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༣ ཤོག ༣༥༦ ཕྲེང་། ༡༧
3 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༢ ཤོག ༡༡༩ ཕྲེང་། ༢

264 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ངན་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ངན་པ་དང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་འདུན་ཞིང་ཆགས་པའོ། །ཉེ་བར་ལེན་པ་དེ་ཟད་པས་ན་ལས་དབང་གིས་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ལྡོག་པའི་རིམ་པ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ལས་
དང་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པས་ཐར་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་གནས་ཏེ། ལེན་པ་ཟད་ན་དེའི་རྐྱེན་ཅན་སྲིད་པ་མི་འབྱུང་ལ་ལས་ཉོན་གཉིས་པོ་དེ་ཟད་ན་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་ལྡོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གང་ཟད་པས་ལས་ཉོན་ཟད་པར་འགྱུར་སྙམ་ན། འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་ལས་ནི་ཉོན་མོངས་ལས་སྐྱེ་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱང་སྡུག་མི་སྡུག་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ལས་འབྱུང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་དེ་དག་ནི་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་དང་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་དང་བུམ་སྣམ་དང་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་དང༌། རྙེད་མ་རྙེད་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྤྲོས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཐོག་མེད་ནས་གོམས་པ་ལས་སྐྱེའོ། །བདེན་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ་ནི་ཡུལ་དེ་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་གོམས་པས་འགག་པར་འགྱུར་རོ།།
དེ་ལྟར་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་དེའི་ལྟ་བ་བསྒོམས་པས་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་
ཞིང༌། བསྒོམས་པའི་མཐར་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་ཟད་པ་ན་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་ཆད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཉིད་ཐར་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བརྒྱ་པ་ལས། མདོར་ན་ཆོས་ནི་མི་འཚེ་བར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །སྟོང་ཉིད་མྱ་ངན་འདས་པ་སྟེ། །འདིར་ནི་དེ་གཉིས་འབའ་ཞིག་གོ1

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར། དེ་ཟད་པས་ན་སྐྱེ་བ་ཟད། །ཡན་ཆད་
ཀྱིས་ཉན་རང་གི་ཐར་པ་དང༌། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཟད་པས་ཐར།2

།ཞེས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་
པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་བསྟན་པར་འཆད་ལ། བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་དང་ཚིག་གསལ་ལས། དེ་གཉིས་ཀས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཐུན་མོང་བ་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །ཚིག་གསལ་ལས། ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༡༠ ཕྲེང་། ༢༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༢༦ ཕྲེང་། ༧

རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་བདག་དང་ཆོས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 265

ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པ་ཡིན་པས་འཕགས་པའི་ལུགས་མིན་ཞིང་མི་འཐད་པར་གསུངས་སོ། །རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར་རང་གི་སྡེ་པ་གནས་མེད་པ་ལ་འཇིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་མྱངས་པར་བཤད་པ་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་གསུངས་ཀྱི། ཐེག་དམན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་མྱངས་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །ཐེག་པ་དམན་པ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་རྣམས་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་གཡང་དུ་ལྟུང་བའི་མཐའ་མཐའ་བྲལ་གྱི་ལྟ་བས་སྤངས་པ་ཡིན་པས་དབུ་མ་པའོ། །དེ་དག་ལ་ཞི་བའི་མཐར་ལྟུང་བ་ཡོད་ཀྱང་དེས་དབུ་མ་པ་ཡིན་པ་ལ་མི་གནོད་དེ་གཞན་དུ་ན་སྲིད་པའི་འཆིང་བ་དང་ཞི་བའི་རྒུད་པ་ལས་མ་གྲོལ་གྱི་བར་དུ་དབུ་མ་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་པ་དངོས། དེ་ཁོ་ནར་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་མི་
ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ངོར་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་མ་དམིགས་པས་དེ་གཉིས་ལ་འཇིག་ལྟའི་རྣམ་རྟོག་ཟད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ན། མདོ་ལས། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །གཞན་ནི་སུ་ཞིག་མགོན་དུ་འགྱུར། །བདག་ཉིད་ལེགས་པར་དུལ་བས་ནི། །མཁས་པས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར།1

།ཞེས་དང༌། གནག་དང་དཀར་བའི་ལས་ནི་
འཇིག་མི་འགྱུར། །བདག་གིས་བྱས་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན།2

།ཞེས་མང་དུ་གསུངས་པ་དང་ཇི་
ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན། འོ་ན་མདོ་སྡེ་ལས། འདི་ན་བདག་གམ་སེམས་ཅན་མེད། །ཆོས་འདི་དག་ནི་རྒྱུ་དང་བཅས།3

།ཞེས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་བདག་གཟུགས་མ་ཡིན་བདག་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་
མ་ཡིན་གཟུགས་ལ་བདག་མེད་བདག་ལ་གཟུགས་མེད་ཅེས་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པའོ།།ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་དེ་དག་ཀྱང་ལུང་གོང་མ་རྣམས་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ། དེས་ན་རྒྱལ་བས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་དགོངས་པ་བཙལ་བར་བྱ་དགོས་ལ་དགོངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་འདི་ནས་འཇིག་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༢ ཤོག ༦༥༠ ཕྲེང་། ༡༩ ནང་དུ་དྲངས།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༢༨༠ ཕྲེང་། ༢༡
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༩ ཤོག ༡༠༩༩ ཕྲེང་། ༥ ནང་དུ་དྲངས།

266 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

རྟེན་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བའི་སེམས་ཅན་དང་བདག་དང༌། འདིར་སྤྱད་པའི་དཀར་གནག་གི་ལས་ལས་ཕ་རོལ་ཏུ་བདེ་སྡུག་འབྱུང་བ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་གདུལ་བྱ་དམན་པ་སྡིག་པ་ལ་འཛེམ་མེད་དུ་འཇུག་པ་རྣམས་མི་དགེ་བ་ལས་བཟློག་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་འགའ་ཞིག་ཏུ་བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་བདག་ཡོད་པར་བཞག་གོ །གང་དག་དགེ་བ་བྱེད་ཅིང་མི་དགེ་བ་ལས་ལོག་པ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དམ་པོས་བཅིངས་པ་བྱ་སྲད་བུ་ཤིན་ཏུ་རིང་བས་བརྟོད་པ་ལྟར། ཤིན་ཏུ་རིང་བར་ཕྱིན་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་ནས་ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་མི་ནུས་པའི་གདུལ་བྱ་བར་མ་དེ་དག །འཇིག་ལྟ་ལྷོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་མྱང་འདས་ལ་འདུན་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་མདོ་ཁ་ཅིག་ཏུ་བདག་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་པར་གྱུར་ཏོ།།
གང་དག་སྔོན་གོམས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པའི་ས་བོན་
སྨིན་པ་གསུངས་རབ་ཀྱི་དོན་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་གཏིང་དཔོག་ནུས་པའི་གདུལ་བྱ་མཆོག་ལ་ནི། བདག་འགའ་དང་བདག་མེད་པ་འགའ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །འོད་སྲུངས་ཀྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང༌། འོད་སྲུངས་བདག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ །བདག་མེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་གཉིས་པའོ། །མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་མེད་པ་བསྟན་དུ་མེད་པ་རྟེན་མེད་པ་སྣང་བ་མེད་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ་གནས་མེད་པ་སྟེ། འོད་སྲུངས་འདི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ།1

།ཞེས་དང༌། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་མེད་པ། །ཡང་
དག་ཇི་བཞིན་དམིགས་སུ་མེད། །བདག་དང་བདག་མེད་ལྟ་བ་ནི། །དེ་ཕྱིར་ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་བཟློག །མཐོང་དང་ཐོས་སོགས་ཐུབ་པ་ཡིས། །བདེན་མིན་བརྫུན་པ་མིན་པར་གསུངས། །ཕྱོགས་ལས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འགྱུར་བས། །དེ་དག་གཉི་ག་དོན་དུ་མིན།2

།ཞེས་སོ།།
ཐ་སྙད་དུ་བདག་དང་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་མོད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་མེད་པས་ཡང་
དག་པར་དམིགས་སུ་མེད་པ་དང་མཐུན་ཕྱོགས་བདག་མེད་དང་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བདག་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༤ ཤོག ༣༥༩ ཕྲེང་། ༢༠
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༦ ཤོག ༢༩༧ ཕྲེང་། ༡༤

རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་བདག་དང་ཆོས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 267

གཉིས་ཀ་དོན་དུ་མིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །རིམ་པ་འདི་ནི་བརྒྱ་པ་ལས། བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་བཟློག །བར་དུ་བདག་ནི་བཟློག་པ་དང༌། །ཐ་མར་ལྟ་ཞིག་ཀུན་བཟློག་པ། །གང་གིས་ཤེས་དེ་མཁས་པ་ཡིན།1

།ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། བརྡ་སྤྲོད་པ་དག་ཇི་ལྟ་བུར།2

།ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
དང་མཐུན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱུང་བར་ལས་
གསོག་པ་དང་འབྲས་བུ་མྱོང་བའི་བདག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི། ངན་འགྲོར་མི་ལྟུང་བ་དང་བདེ་འགྲོ་ལ་དགོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ལས་འབྲས་ཀྱི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་ནས་དེ་འདྲ་བའི་བདག་མེད་པར་བསྟན་ཅིང་ཕུང་པོ་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱུང་བ་ནི། འཇིག་ལྟ་ལྷོད་པར་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དྲུངས་འབྱིན་བྱེད་མིན་པས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལམ་རྣམས་ཉོན་མོངས་ཟད་བྱེད་མིན་ནོ། །གང་ཟག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་དེ་བཀག་པ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་འགོག་པའི་གསུང་རབ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་མོ། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པའི་བྱེད་པ་པོའ་ཚིག་ཐོག་མར་བཏོན་ནས་བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བྱ་བའི་ཚིག་ ིགསུམ་དང་སྦྲེལ་བའི་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ད་ནི་རྩ་བར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པའི་བྱེད་པ་པོའ་ཚིག་བྱ་བའི་ཚིག་གསུམ་པ་ཉིད་དང་སྦྱར་བའི་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་བཤད་ན། འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་ ིརེ་རེ་ལ་འཇིག་པ་རྣམས་ལ་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་པར་མཐོང་ནས་དེའི་རྟེན་དུ་གྲངས་ཅན་ལ་སོགས་པས་བདག་རྟག་པ་ཡོད་ཅེས་བཏགས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་ལྟར་སྣང་གི་འཐད་པས་སྔ་མ་ནས་འདི་དང་འདི་ནས་ཕྱི་མར་འཁོར་བའི་གང་ཟག་མེད་པར་མཐོང་ནས་རྒྱང་ཕན་པས་དེ་འདྲ་བའི་བདག་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདག་དང་བདག་མེད་པ་འགའ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་ཏོ།།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༠༡ ཕྲེང་། ༤
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༣༢༤ ཕྲེང་། ༡༡

268 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀ་རང་
བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པར་བསྟན་ན། འོ་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད་པར་བསྟན་ཅེ་ན། དོན་དམ་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡོད་ན་དེ་སྟོན་པར་འགྱུར་ནའང་དོན་དམ་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལྡོག་པ་སྟེ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་ཏོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དོན་དམ་པར་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་དམིགས་པ་ལྡོག་པས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མ་སྐྱེས་ཤིང་མ་འགགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་མཚུངས་པ་སྟེ་དེ་ཇི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་སྤྲོས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ཇི་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བས་སྤྲོས་པ་འགག་ཅེས། དྲིས་པའི་ལན་དུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་དེའི་ཚེ་རྐང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ལ་བྱའོ། །ཡང་ན་སྔར་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་མ་དམིགས་པས་འཇིག་ལྟ་གཉིས་ཟད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པ་དེ་སྒྲས་བརྗོད་པ་དང་ཤེས་པར་ནུས་སམ་ཞེས་འདྲི་བའི་ལན་དུ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་ནི་སྔར་བཞིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགག་པ། ཆོས་ཉིད་མྱ་ངན་འདས་དང་མཚུངས་
པ་ཡིན་པ་ལ་ངག་དང་སེམས་དངོས་སུ་མི་འཇུག་ཀྱང་དེ་མ་བསྟན་ན། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་མི་ནུས་པས་གདུལ་བྱ་ཟབ་མོའ་དོན་ལ་གཞུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ངེས་པར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་ ིཔ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་སྟོན་པའི་རིམ་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པས་དེ་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བདུད་རྩི་ལ་འཇུག་པའི་བསྟན་པའི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བརྒྱ་པ་ལས། གང་ཞིག་གང་གང་ལ་དགའ་བ། །དེ་ཡི་དེ་དེ་སྔར་བཤད་བྱ། །ཉམས་པར་གྱུར་པ་དམ་ཆོས་ཀྱི། །སྣོད་ནི་ཅིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གདུལ་བྱ་རང་ལ་གྲགས་པ་སྔར་མ་བཤད་ན་ཟབ་
མོའ་སྣོད་དུ་རུང་བ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་ལ། ཇི་ལྟར་ཀླ་ཀློ་སྐད་གཞན་གྱིས། །གཟུང་བར་མི་ ིནུས་དེ་བཞིན་དུ། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་མ་རྟོགས་པར། །འཇིག་རྟེན་གཟུང་བར་ནུས་མ་ཡིན།2

།ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རང་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་བཤད་པས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བ་དང༌།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༧ ཤོག ༧༩༣ ཕྲེང་། ༡༦
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༠༡ ཕྲེང། ༡༢

རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་བདག་དང་ཆོས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 269

སྡོམ་པ་གསུམ་བསྟན་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་ང་དང་ལྷན་ཅིག་རྩོད་ཀྱི་ང་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་མི་རྩོད་དེ། གང་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ང་ཡང་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །གང་འཇིག་རྟེན་ན་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ང་ཡང་མེད་པར་བཞེད་དོ།1

།ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་མཐུན་
པར་ཆོས་སྟོན་ནོ་ཞེས་པའི་ལུང་ལས་ནི། ཐོག་མ་ཁོ་ནར་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱུང་ཚུལ་མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའོ་ཞེས་གདུལ་བྱ་རང་ལ་གུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ། གདུལ་བྱ་རང་ལ་གྲགས་པའི་དངོས་པོའ་རང་གི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་ཉན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་དེའི་ལྟ་བའི་ ིདབང་དུ་བྱས་ནས། ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཅན་དག་གིས་བདེན་པར་བཏགས་པའི་སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་སྟེ་བདེན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པས་སྟོན་པ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའོ་སྙམ་དུ་གུས་པ་སྐྱེས་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་དུས་ཕྱིས་ཡང་དག་པ་ནི་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཡིན་ན། འདུས་བྱས་འདི་དག་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཇིག་པའི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པས་ཡང་དག་པ་མིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་བཤད་ནས་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བ་ལ་ཡང་དག་མིན་པ་སྟེ་བརྫུན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་བདེན་མེད་ནི་མིན་ནོ། །དེ་ནས་གདུལ་བྱ་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་སྣོད་བཅུད་འདི་དག་ཐམས་ཅད་བྱིས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་དག་པ་སྟེ་བདེན་པ་དང༌། འཕགས་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་བརྫུན་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། འདིའི་བདེན་བརྫུན་ཡང་2

རང་གྲུབ་པའི་དུས་གཉིས་པར་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གནས་མི་གནས་ཀྱིས་
སླུ་མི་སླུར་གསུངས་པའོ།།
ཟབ་མོའ་ལྟ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་སྔ་མར་རིང་ནས་གོམས་པ་ཚེ་འདིར་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་ ིབདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒྲིབ་པ་ཅུང་ཟད་མ་སྤངས་པ་ཁ་ཅིག་ལ་ནི། སྒྲིབ་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་པོ་དེ་ཡང་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མེད་པས་དེའི་སྔོ་བསངས་དང་དཀར་ཤམ་བརྟག་ཏུ་མི་རུང་བ་ལྟར། ཡང་དག་མིན་པ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣༩ ཤོག ༢༢ ཕྲེང་། ༣
2 ཞོལ། ཤོག ༡༩༠ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༩༣ ན ༢ བདེན་བརྫུན་ཀྱང་

270 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཡང་མིན་ལ་ཡང་དག་པ་སྟེ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་གཞན་འགྱུར་མེད་པ་ཡང་མིན་ནོ་ཞེས་གཉིས་ཀ་བཀག་སྟེ། གཞན་འགྱུར་ཡོད་མེད་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་རྩི་བའི་གཞི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དུས་དང་པོར་རྒྱུན་གྱི་མཐའ་མི་རྟག་པ་མ་གཏོགས་པ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་གཞན་འགྱུར་མེད་པའི་ཡང་དག་པ་ཁས་བླངས་ནས་སྟོན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་སྐྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང༌། དུས་གཉིས་པར་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཡང་དག་མིན་པ་ཁས་བླངས་ནས་རྟག་འཛིན་ཕྲ་མོ་ཟློག་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང༌། དུས་གསུམ་པར་ཤེས་ངོ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་སྐད་ཅིག་གིས་གཞན་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་གྱི་ཡང་དག་དང་ཡང་དག་མིན་པའི་རྣམ་གྲངས་གཉིས་ཀའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང༌། དུས་བཞི་པར་སྐད་ཅིག་གིས་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་དབེན་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་དེ་ནི། ལམ་གོལ་པ་ནས་བཟློག་ནས་ལམ་བཟང་པོ་ལ་འགོད་པས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་སྟོན་པས་རྗེས་སུ་བསྟན་པའམ་གདུལ་བྱའི་བློ་དང་འཚམ་པར་སྟོན་པས་རྗེས་སུ་བསྟན་པའོ། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བདུད་རྩི་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་སུ་མ་གྱུར་པ་ནི་མི་གསུང་ལ་ནད་དང་མཐུན་པའི་སྨན་གསོག་པ་ལྟར་གདུལ་བྱ་དང་འཚམ་པར་ཆོས་སྟོན་ཏེ། བརྒྱ་པ་ལས། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་དང༌། །གཉི་ག་མིན་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་ཏེ། །ནད་ཀྱི་དབང་གིས་ཐམས་ཅད་ནི། །སྨན་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་མིན་ནམ།1

།ཞེས་གསུངས་སོ། །བུད་དྷ་
པཱ་ལི་ཏ་ལས། འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་དག་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀར་གྲགས་པ་ལྟར་སྟོན་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་དེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། ཡང་དག་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་བཀག་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་དབང་གིས་དང༌། ཡང་ན་ཡང་དག་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་ནི་རྒྱུ་དུས་ན་འབྲས་བུ་ཡོད་མེད་དང་གཉིས་ཀ་སྐྱེ་བ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ནི་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་བཀག་ནས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་གདགས་པར་ཟད་པས། དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་གསུངས་པ་ལ་མ་ཞེན་པར་བྱས་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟུང་ངོ་ཞེས་བཤད་དོ།།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། འཇིག་རྟེན་
པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། གང་ལ་རིམ་གྱིས་གཞུག་པའི་ཕྱིར་བསྟན་པའི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༠༡ ཕྲེང་། ༡༤

རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་བདག་དང་ཆོས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 271

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་མཚན་ཉིད་གང་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཅེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལྡོག་པ་སྟེ། །ཞེས་པར་བཤད་ཟིན་པས་ཅི་ཞིག་དྲིར་ཡོད། དེ་ལྟ་ནའང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཁས་བླངས་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པའི་ངོར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་དེའི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། ཚིག་གསལ་ལས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་དེའི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་དགོས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་སྒྲ་རྟོག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ལམ་ནས་དྲངས་ཏེ་བཤད་པ་ལ་བྱ་ཡི། མིན་བཞིན་དུ་བཏགས་པ་མིན་ཏེ་རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
དེ་ལ་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་དུ་གསུངས་པའི་དང་པོ་གཞན་
ལས་ཤེས་པ་མིན་པ་ནི། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ཙམ་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མིན་གྱི་རང་གིས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྲ་ཤད་དམིགས་པ་ན་རབ་རིབ་མེད་པས་སྣང་བ་འདི་ནི་སྐྲ་ཤད་ཀྱི་ངོ་བོར་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཀྱང༌། རབ་རིབ་མེད་པས་སྐྲ་ཤད་མེད་པ་མཐོང་བ་འདྲ་བ་ཞིག་དེས་རྟོགས་མི་ནུས་ཀྱི་དེས་བསྟན་པ་ལས་སྐྲ་ཤད་དུ་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གོ་སྙམ་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་ཏུ་རྟོགས་སོ། །རབ་རིབ་སེལ་བའི་མིག་སྨན་བསྐུས་པས་རབ་རིབ་མེད་པར་གྱུར་བའི་ཚེ་བར་སྣང་ལྟ་བུ་སྐྲ་ཤད་དུ་སྣང་བའི་ངོ་བོ་དེ་སྐྲ་ཤད་དུ་སྣང་བ་མ་མཐོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་མོད་ཀྱང༌། དེ་ཙམ་གྱིས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་རྟོགས་མི་ནུས་ཀྱི། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ལྟ་བའི་མིག་སྨན་གྱིས་བློ་ཡི་མིག་བསྐུས་པ་ན་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་མ་བསླད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པའི་ཚེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་སྤྲོས་པའི་སྣང་བ་གང་ཡང་མ་མཐོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །དེས་ན་སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་ཅན་གྱིས་དེར་སྣང་བ་ལོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྲ་ཤད་མེད་པ་མ་རྟོགས་ཀྱང་སྐྲ་ཤད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པ་མིན་པ་བཞིན་དུ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་གཉིས་སྣང་ལོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པའི་དོན་དམ་མི་རྟོགས་པ་མིན་ནོ།།

272 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གཉིས་པ་ཞི་བ་ནི་རབ་རིབ་མེད་པས་སྐྲ་ཤད་མ་མཐོང་བ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་
རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་རྣམས་སྤྲོ་བར་བྱེད་པའི་སྤྲོས་པ་དག་1

གིས་མ་སྤྲོས་པ་སྟེ་
མ་བརྗོད་པ་ནི་གསུམ་པའོ། །བཞི་པ་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་དུས་སུ་ནི་དེ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། མདོ་ལས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཡང་མེད་ན་ཡི་གེ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྔ་པ་དོན་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ནི་ཆོས་གཅིག་དོན་དམ་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེར་ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཚུངས་པས་དོན་དམ་པར་དོན་སོ་སོ་བ་མེད་པ་སྟེ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ལས། འཇམ་དཔལ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བ་ནི་གང་ཡིན་འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྨྲས་པ། ལྷའི་བུ་དོན་དམ་པར་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་གཏན་མ་སྐྱེས་པ་གང་དུ་མཚུངས་པ་དེར་དོན་དམ་པར་མཚམས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་མཚུངས་སོ། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་ལྔ་པོ་དེ་དག་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་སྔ་མ་རྣམས་ཕྱི་མས་བཤད་པར་ཡང་རིག་པར་བྱའོ།།གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རེ་ཞིག་རྒྱུ་དེ་
ཉིད་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུར་འཕོས་པའི་རྟག་པ་མིན་ནོ། །ཡང་རྒྱུ་གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱུ་དེ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་ཡོད་པའང་མིན་ཏེ། གཞན་ཡིན་ན་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་འགལ་བས་རྒྱུ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལས་མི་འབྱུང་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱུའི་རྒྱུན་ཆད་པ་ཡང་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟེན་འབྱུང་གི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་རྒྱུ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་ལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྒྱུ་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་སྐྱོན་གཉིས་དང་བྲལ་བར་གྲུབ་སྟེ། འདི་ནི་རྒྱུ་འབྲས་མིན་པའི་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཐ་དད་དང་རྟག་ཆད་གཉིས་སྤོང་བའི་སྒོར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
ལྔ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་པ་སྐྱོབ་པ་དང་མགོན་མེད་པའི་སྐྱབས་དང་མགོན་དུ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༩༢ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༩༤ བ ༤ སྤྲོས་པ་ངག་གིས་

རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་བདག་དང་ཆོས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 273

གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་རྒ་བ་དང་འཆི་བ་གཏན་ནས་གཅོད་པ་དེ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་གཅིག་པ་དང་དོན་ཐ་དད་པ་མིན་ཞིང་ཆད་པ་དང་རྟག་པ་ཡང་མིན་པ། ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་གསལ་བར་བྱེད་པ་འདི་ཡིན་ལ་དེས་ན་བདུད་རྩི་དེ་འབད་པ་ཆེན་པོས་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ནའི་བདུད་རྩི་འདི་ལ་ཐོས་བསམ་བསྒོམ་པའི་རིམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་བདུད་རྩི་ཉེ་བར་སྤྱད་པས་ངེས་པ་ཁོ་ནར་རྒ་ཤི་ཟད་པའི་མྱང་འདས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་དེ་ཐོས་ཀྱང་དགེ་རྩ་མ་སྨིན་པས་ཚེ་འདིར་ཐར་པ་མ་ཐོབ་ན་ནི་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་སྔོན་གྱི་རྒྱུའི་སྟོབས་ལས་གདོན་མི་ཟ་བར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། བརྒྱ་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཏེ་འདིར། །མྱ་ངན་འདས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང༌། །སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་འབད་མེད་པར། །ངེས་པར་འཐོབ་འགྱུར་ལས་བཞིན་ནོ།1

།ཞེས་གསུངས་སོ།།
གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་པོའ་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་དུ་ཆུག་ ིཀྱང་དེ་དང་ཕྲད་པའི་ངེས་པ་མེད་པས་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་མྱང་འདས་འཐོབ་པར་མ་ངེས་སོ་སྙམ་ན། ཅི་སྟེ་ཡང་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་སད་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་བྱུང་ཞིང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་ཟད་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཀྱང༌། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་འདུ་འཛི་དང་བརྟེན་པ་མེད་པའམ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཚོལ་བའི་བརྟེན་པ་མེད་པ་ཙམ་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བས་མྱང་འདས་ངེས་པ་ཁོ་ནར་འཐོབ་བོ། །དེ་དག་ནི་ཐེག་པ་དམན་པའི་རིགས་ཅན་ལ་དོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་རྣམས་ལ་ལམ་འདིས་ལམ་གཞན་གྱི་མིག་བྱས་ནས་ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འཁྲིད་པ་དང་འདས་ཟིན་པ་ན་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མིང་འཐོབ་པ་ནི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྡུད་པ་ལས། དམུས་ལོང་དམིགས་བུ་མེད་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རྣམས། །ལམ་ཡང་མི་ཤེས་གྲོང་ཁྱེར་འཇུག་པར་ག་ལ་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཤེས་རབ་མེད་ན་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལྔ་ཡིས། །དམིགས་བུ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་རེག་པར་ནུས་མ་ཡིན། །གང་ཚེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་སུ་ཟིན་གྱུར་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༠༡ ཕྲེང་། ༡༨

274 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པ། །དེ་ཚེ་མིག་རྙེད་གྱུར་ཞིང་འདི་ཡི་མིང་འཐོབ་བོ།1

།ཞེས་གསུངས་སོ།།
གནས་འདི་ཤིན་ཏུ་དོན་ཆེ་བས་འདི་ལྟར་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལ་
ཡང་བསྔགས་ཏེ། བརྒྱ་པ་ལས། བསོད་ནམས་ཆུང་ངུས་ཆོས་འདི་ལ། །ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་ཡང་མི་འགྱུར། །ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཙམ་ཞིག་གིས། །སྲིད་པ་ཧྲུལ་པོར་བྱས་པར་འགྱུར།2

།ཞེས་གསུངས་
སོ། །ཕན་ཡོན་དེ་དག་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ནི་སྲོག་ཀྱང་བཏང་ནས་རྒྱལ་སྲས་རྟག་ཏུ་ངུས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཇི་ལྟར་བཙལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བཙལ་ནས་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཟབ་མོའ་དོན་འདི་སེམས་པ་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་འགྲུས་པར་བྱ་སྟེ། བརྒྱ་པ་ལས། ཡང་དག་མཐོང་ ིན་གནས་མཆོག་ལ། །ཅུང་ཟད་མཐོང་ན་བཟང་འགྲོ་སྟེ། །དེ་ཕྱིར་ནང་བདག་བསམ་པ་ལ། །མཁས་པས་རྟག་ཏུ་བློ་གྲོས་བསྐྱེད།3

།ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་པ་འདི་ཉིད་སྔར་དྲངས་
པ་རྣམས་དང་གཞན་ཡང་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་དུ་མས་བསྟན་ལ། དེའི་དོན་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདིས་མདོར་བསྡུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་དེ་ཉིད་ལ་འདྲིས་པར་བྱས་པས་ཉེས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པར་གསུངས་པས། ཟབ་མོའ་དོན་ཇི་སྙེད་ཅིག་བཀའི་སྩལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ནི་འདིར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཤེས་ནས་ཀྱང་བཤེས་གཉེན་དང་དལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བར་བལྟས་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པས་གཞི་བཟུང་ནས་མང་དུ་ཐོས་པའི་དོན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཟབ་མོའ་དོན་ལ་དབེན་པའི་གནས་སུ་འདྲིས་པར་བྱ་ཡི། ཚིག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཙམ་ལ་ཆེད་ཆེར་མི་བྱེད་ ིཔ་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་གདམས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་པོ་ཡིན་ནོ།།
ཇི་སྐད་དུ་ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་ལས། སངས་རྒྱས་འབྱུང་དང་ཡུན་དུ་གནས་པ་དང༌། །དེ་
བཞིན་བསྟན་ལ་དད་པ་ཐོབ་པར་དཀའ། །མི་ཡི་སྲིད་པའང་རྙེད་པར་དཀའ་བས་ན། །རྒྱལ་བ་རྣམས་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༢༤ ཤོག ༡༣ ཕྲེང་། ༡༨
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༠༠ ཕྲེང་། ༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༠༡ ཕྲེང་། ༡༦

རབ་བྱེད་བཅུ་དགུ་པ་དུས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 275

ཀྱི་བསྟན་ལ་ལེགས་བརྩོན་གྱིས། །མི་ཁོམ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་ཤིང༌། །ཁོམ་པ་ཕུན་ཚོགས་རྙེད་དཀའ་ཐོབ་གྱུར་ལ། །བདེར་གཤེགས་བསྟན་ལ་དད་པ་རྙེད་གྱུར་པའི། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད། །སྒྲ་ལ་འཆེལ་ཅིང་འདུག་པར་མ་བྱེད་པར། །ཆོས་ཐོས་གྱུར་ནས་རྟག་ཏུ་ནན་ཏན་གྱིས། །ཁྱེད་ཀྱི་རྟག་ཏུ་དགོན་པའི་གནས་སྟེན་ལ། །དེས་ནི་མི་མཆོག་དམ་པར་འགྱུར་བར་བྱོས། །ཆོས་སྨྲའི་དགེ་བཤེས་གང་ཡིན་སྟེན་གྱིས་ལ། །སྡིག་པའི་གྲོགས་ལ་ལན་འགའང་མ་སྟེན་ཅིག །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སེམས་ནི་མཉམ་གྱིས་ལ། །སེམས་ཅན་དེ་ལ་ནམ་ཡང་མ་རློམ་ཞིག །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་དང་མང་དུ་ཐོས་གྱིས་ལ། །རྟག་ཏུ་ཕྱག་དར་ཁྲོད་དང་བསོད་སྙོམས་སྤྱོད། །གཡེལ་བ་མེད་པར་ཤིང་དྲུང་སྟེན་གྱིས་ལ། །བཀུས་ཏེ་བོར་བ་མཆོག་ལ་མ་སྨོད་ཅིག །འདུས་བྱས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་མིན། །མཚན་ཉིད་གཅིག་ཅིང་སྨིག་རྒྱུ་འདྲ་བ་ཡིན། །དམ་པའི་དོན་གྱི་མུ་གཅིག་ཤེས་གྱིས་ལ། །མྱུར་དུ་གཞལ་བྱས་བྱང་ཆུབ་རེག་པར་གྱིས། །ཕུང་པོ་ལྔ་རྣམས་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་ལྟོས། །ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་ཕྱི་ཡི་དྲུག །དེ་དག་གྲོང་སྟོང་འདྲ་བར་གསུངས་པས་ན། །དེ་ལ་ནམ་ཡང་སྟེན་པར་མ་བྱེད་ཅིག །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད། །གཏི་མུག་ང་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པས་བསྐྱེད། །རྟོག་པ་དེ་འང་མ་བྱུང་འབྱུང་མེད་པར། །དེ་ལྟར་ཤེས་ན་འདྲེན་པ་རྣམས་སུ་འགྱུར།1

།ཞེས་གསུངས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། རབ་བྱེད་གོང་འོག་རྣམས་སུ་ཟབ་མོའ་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་པ་རྣམས་ཉམས་ ིསུ་ལེན་པའི་རིམ་པར་དྲིལ་བ་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདིས་བསྟན་པ་བཞིན་ཡིན་པས། ལྟ་བས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཐམས་ཅད་བདག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོན་པར་འདུ་བར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་བླང་ངོ༌། །བདག་དང་ཆོས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་བརྒྱད་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

བཞི་པ་དུས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། དུས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་
དགག །དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ། ངེས་དོན་གྱི་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༣ ཤོག ༨༦༨ ཕྲེང་། ༡

276 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་སྨྲས་པ། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་ཡོད་དེ་དངོས་པོ་ནི་དུས་གསུམ་དུ་གདགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་དུས་གསུམ་ནི་མདོ་སྡེ་ལས་བསྟན་ལ་དེ་ཡང་དངོས་པོའ་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོའི་ིརང་བཞིན་སྐྱེས་ནས་འགགས་པ་ལ་འདས་པ་དང་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ནི་ད་ལྟར་བ་དང༌། བདག་གི་དངོས་པོ་མ་རྙེད་པ་ལ་ནི་མ་འོངས་པའོ་ཞེས་བསྙད་དོ། །འདི་དགག་པ་ལ་གསུམ། དུས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་སྤྱིར་དགག །རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པའི་འདོད་པ་སོ་སོར་དགག །ཐ་སྙད་དུ་དུས་གསུམ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདས་པ་ལ་ལྟོས་མ་ལྟོས་ཀྱི་དུས་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །རིགས་པ་དེ་དུས་གཞན་གཉིས་ལ་སྦྱར་བ། ཆོས་གསུམ་ཚན་གཞན་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །མ་ལྟོས་པའི་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ།།
དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ད་ལྟར་བ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་
གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་འདས་པའི་དུས་ལ་ལྟོས་ན་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་འདས་པའི་དུས་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དུས་དེ་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་དེ་གཉིས་འདས་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་ནི་ཡུལ་དུས་གང་དུ་ཡང་མི་འཁྲུལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནམ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྒྲོན་མེའི་ངོ་བོ་ལ་མུན་པ་མེད་ཀྱང་ཕན་ཚུན་འགལ་ཟླར་ལྟོས་པས་ཁྱབ་པ་མེད་དོ་སྙམ་ན། སྣང་མུན་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་ན་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་དུ་མེད་ཀྱང་ལྟོས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་དང་འདྲ་བར་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེས་མི་གནོད་དོ། །དུས་དེ་གཉིས་འདས་པའི་དུས་ན་ཡོད་ན་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱང་འདས་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་འདས་པ་ཡང་གཞག་པར་མི་ནུས་ཏེ། ད་ལྟར་བ་ལས་འདས་པས་འདས་པ་དང་དེར་མ་འོངས་པས་མ་འོངས་པར་འཇོག་དགོས་ན་ད་ལྟར་བ་མེད་ན་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་སྤང་བར་འདོད་ནས་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་འདས་པའི་དུས་དེ་ན་མེད་པར་གྱུར་པར་རྟོག་ན་ཇི་ལྟར་ན་འདས་པའི་དུས་ལ་

རབ་བྱེད་བཅུ་དགུ་པ་དུས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 277

ལྟོས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་སྡེ་དུས་རྟག་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན་དུས་གཉིས་པོ་
འདས་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་སོ་སྙམ་ན། འདས་པ་ལ་ནི་མ་ལྟོས་པར་དུས་དེ་གཉིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཐོབ་ནས་དེ་ལས་མ་རྒལ་བའམ་མ་འདས་པ་ལ་ད་ལྟར་བར་གཞག་དགོས་པས་ད་ལྟར་བ་འདས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་འགལ་ལ། དེའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་ཡང་བརྒྱུད་ནས་འདས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་ཏེ་ད་ལྟར་དུ་མ་འོངས་པས་མ་འོངས་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུས་དེ་གཉིས་འདས་པ་ལ་མི་ལྟོས་ན་གཞན་ལ་ཡང་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་བས། གང་ལ་ཡང་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་བོང་བུའི་རྭ་བཞིན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་འདས་པ་ལ་ལྟོས་མི་ལྟོས་གང་དུ་ཡང་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་གཉིས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟར་བ་ལ་ལྟོས་མ་ལྟོས་ཀྱི་འདས་མ་འོངས་གཉིས་དང་མ་
འོངས་པ་ལ་ལྟོས་མ་ལྟོས་ཀྱི་འདས་ད་ལྟར་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་པ་ན། སྔར་འདས་པ་ལ་ལྟོས་མ་ལྟོས་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་བཀག་པའི་རིགས་པའི་རིམ་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་ཉིད་ཀྱིས། འདས་པའི་ལྷག་མའི་དུས་ད་ལྟར་བ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་པོ་ལ་ལྟོས་མ་ལྟོས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་སུན་འབྱིན་པ་བསྣོར་བའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདས་པ་དང་ནི་མ་འོངས་པ། །གལ་ཏེ་ད་ལྟར་བྱུང་ལྟོས་ན། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་འདས་པ་དང༌། །མ་འོངས་དུས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན།1

།ཞེས་པའི་བར་དང༌། འདས་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི། །གལ་ཏེ་མ་འོངས་ལྟོས་
གྱུར་ན། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་འདས་པ་དང༌། །ད་ལྟར་དུས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན།2

།ཞེས་པའི་
བར་དུ་འདོན་པ་བསྒྱུར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། དུས་གསུམ་ལ་ཇི་ལྟར་དཔྱད་པའི་རིམ་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཆོག་
དང་ཐ་མ་འབྲིང་གསུམ་དང་ལ་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་དང༌།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༢༧ ཕྲེང་། ༣
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༢༧ ཕྲེང་། ༧

278 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

སྐྱེ་གནས་འཇིག་པ་གསུམ་དང་སྔ་ཕྱི་དབུས་གསུམ་དང་ཁམས་གསུམ་དང་སློབ་མི་སློབ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པ་གསུམ་དང༌། གཅིག་དང་ལ་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གཉིས་དང་མང་པོ་སྟེ་གསུམ་མཚན་དང་འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་ལའང་རྣམ་པར་བཤད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱོགས་ཙམ་སྨོས་ན་རབ་དང་ཐ་མ་གཉིས་འབྲིང་དང་རབ་འབྲིང་གཉིས་ཐ་མ་དང་ཐ་འབྲིང་གཉིས་རབ་དང་གཅིག་དང་གཉིས་ནི་མང་པོ་དང་གཅིག་དང་མང་པོ་དག་གཉིས་དང་གཉིས་དང་མང་པོ་དག །གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་ལྟོས་པ་དེ་ཡོད་པའི་གནས་དང་དུས་དེར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་མེད་ན་དེ་དག་ལ་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཕན་ཚུན་མ་ལྟོས་པར་ཡོད་པའང་མི་འཐད་པས་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་མེད་པ་མིན་ཏེ་དེས་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་སྡེས་འདོད་པའི་དུས་དགག །རང་སྡེ་དངོས་པོར་སྨྲ་བས་འདོད་
པའི་དུས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་སྐད་ཅིག་དང་ཐང་གཅིག་དང་ཡུད་ཙམ་དང་ཉིན་མཚན་ལ་སོགས་པའི་ཚད་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དུས་ཞེས་པ་སྐད་ཅིག་ལ་སོགས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་གནས་པ་ཞིག་ཡོད་ན། སྐད་ཅིག་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་དང་ལྡན་པར་འཛིན་པ་ཞིག་ནའང༌། དུས་ཞེས་པ་སྐད་ཅིག་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་ནི་མེད་པས། དེ་ལྟར་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་དུས་ནི་རང་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སྐད་ཅིག་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཅི་སྟེ་དུས་རྟག་པ་ནི་ཡོད་ལ་དེ་སྐད་ཅིག་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་གསལ་བར་བྱེད་དེ། དུས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་སྨིན་པར་བྱེད། །དུས་ཀྱིས་སྐྱེ་དགུ་སྡུད་པར་བྱེད། །དུས་ཀྱིས་གཉིད་ལོག་སད་པར་བྱེད། །དུས་ལས་འདའ་བར་ཤིན་ཏུ་
དཀའ།1

།ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནི་ཡོད་དོ་སྙམ་ན། གང་ཞིག་སྐད་ཅིག་ལ་སོགས་
པས་གསལ་ཞིང་གཟུང་བར་བྱ་བའི་དུས་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་ལ་སོགས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དུས་འདི་འདུས་བྱས་སམ་འདུས་མ་བྱས་ཤིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་རྟོག་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༣༠༦ ཕྲེང་། ༥ ནང་དུ་དྲངས།

རབ་བྱེད་བཅུ་དགུ་པ་དུས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 279

གྲང་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང༌། སྐྱེ་དང་གནས་དང་འཇིག་པ་རྣམས། །མ་གྲུབ་ཕྱིར་ན་འདུས་བྱས་མེད།1

།ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྔར་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་དུས་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མ་དམིགས་པ་ཡིན་པས་མ་བཟུང་བའི་དུས་དེ་ནི་སྐད་ཅིག་ལ་སོགས་པའི་ཚད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གདགས་པར་ནུས་ཏེ་མི་ནུས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དུས་རྟག་པ་མེད་པ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱང་འདུ་བྱེད་གཟུགས་ལ་སོགས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་དུས་ནི་སྐད་ཅིག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟེ་དེ་དག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་དུས་ནི་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པས་དུས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་འཇོག་ན། སྔར་བཤད་ཟིན་པ་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་པས་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ན་དེ་ལ་བཏགས་པའི་དུས་ལྟ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ།།གསུམ་པ་ནི། འདིར་དུས་གསུམ་ནི། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ནི་ད་
ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་སུ་མ་ཕྱིན་པའོ། །འདས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས་འདས་པའོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་ད་ལྟར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི་དེར་མ་འོངས་པ་དང་རྒལ་བ་དག་གིས་མ་འོངས་པ་དང་འདས་པའི་དུས་གཉིས་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ནི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ2

།

3

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞག་གོ །དེ་ལ་གང་དུ་མ་འོངས་ཤིང་གང་ལས་འདས་པས་
མ་འོངས་པ་དང་འདས་པར་འཇོག་པའི་དུས་ནི་ད་ལྟར་བ་སྟེ་དེས་ན་ད་ལྟར་བ་ནི་དུས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་གཞན་གཉིས་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ། །ད་ལྟར་བར་མ་ཕྱིན་པ་ན་ནི་ནམ་མཁའ་དང་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པའང་ཡིན་པས་དེ་བཅད་པའི་ཕྱིར་མངོན་པ་ལས་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་མ་བྱུང་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་ད་དུང་མྱུ་གུར་མ་སྐྱེས་པའམ་མ་ཕྱིན་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ཡིན་གྱི་གང་ཞིག་ད་ལྟར་བར་མ་འོངས་པའི་གཞི་དེ་ནམ་ཡང་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མེད་པས་མ་ཕྱིན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༡༣ ཕྲེང་། ༩
2 ཞོལ། ཤོག ༡༩༧ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༩༩ བ ༦གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ན་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༡༣༣༨ ཕྲེང་། ༡༩

280 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པ་ནི་མ་འོངས་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་དུ་མ་འོངས་པ་ནི་ད་ལྟར་བ་དང་། གང་ཞིག་མ་འོངས་པ་ནི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་ཡིན་ཀྱང་འབྲས་བུ་རྣམས་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་འཇོག་པ་མིན་ནོ།།
འདི་ལ་གང་མ་འོངས་པའི་འབྲས་བུ་དང་དེའི་རྒྱུ་གཉིས་ཀ་རང་གི་བྱ་བ་བྱས་ནས་ཞིག་
པ་མིན་པས་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་སྤྱད་མ་ཟིན་པ་ཞེས་དབུས་མཐའ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ། །ད་ལྟར་བ་ལས་ལོག་པ་ཙམ་ལ་འདས་པར་འཇོག་ན་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ཡང་འདས་པར་འགྱུར་བས་ད་ལྟར་བ་ལས་འདས་པ་ནི་ད་ལྟར་བ་ཞིག་པའོ། །བྱུང་ལ་འགགས་པ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ་དཔེར་ན་མྱུ་གུ་ཞིག་པ་འདས་པར་འཇོག་པ་ན་བྱུང་བ་ཞེས་པ་ནི་འདས་པ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི་གང་འདས་པའི་འདས་རྒྱུ་མྱུ་གུ་ལ་བྱའོ། །མྱུ་གུ་དེ་འདས་པར་སོང་བ་ན་འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་དང་དེའི་རྒྱུ་གཉིས་ཀས་རང་གི་བྱ་བ་བྱས་ནས་ཞིག་པས་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་སྤྱད་ཟིན་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ད་ལྟར་བ་ནི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའི་དུས་ཏེ་དེའི་དུས་ན་རང་གི་རྒྱུ་ནི་འགགས་ལ་འབྲས་བུ་རང་ཉིད་མ་འགགས་པས་རྒྱུ་ནི་སྤྱད་ཟིན་ལ་འབྲས་བུ་ནི་སྤྱད་མ་ཟིན་པར་གསུངས་སོ།།
དེ་ལྟར་ན་མྱུ་གུ་ཞིག་པ་ནི་མྱུ་གུ་འདས་པའི་དུས་དང་མྱུ་གུ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་མྱུ་གུ་མ་འོངས་
པའི་དུས་དང་མྱུ་གུ་གྲུབ་ནས་མ་ཞིག་པ་ནི་མྱུ་གུ་ད་ལྟར་བའི་དུས་ཡིན་པས། དུས་གསུམ་ཆར་ཡང་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་དེའི་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེས་ནས་མ་ཞིག་པའི་དུས་གང་ཡིན་དེ་ལ་རྩི་བ་ཡིན་གྱི། དུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་པོས་བརྗོད་བཞིན་པའི་ད་ལྟར་བའི་དུས་སུ་མེད་པ་ལ་ད་ལྟར་བ་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་བརྗོད་པ་པོ་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱུ་སྔ་མ་དང་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་དང་འདས་པ་ཞིག་པ་དང་མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པར་འདོད་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་མ་རྣམས་འདས་པ་དང་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་མ་འོངས་པར་འདོད་པ་ནི་མུན་སྤྲུལ་ལོ།།
བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ལ་དུས་གསུམ་གསུམ་དུ་འཇོག་པས་མྱུ་
གུ་མ་འོངས་པ་དང་འདས་པའི་དུས་སུ་ཡང་མྱུ་གུ་ཡོད་པར་འདོད་དེ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་དེ་

རབ་བྱེད་བཅུ་དགུ་པ་དུས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 281

ལྟར་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་ཆོས་སྐྱོབ་ནི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བ་དང་ད་ལྟར་བ་ནས་འདས་པར་འཇུག་པ་ན་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བའི་དངོས་པོ་འདོར་གྱི་དེའི་དུས་ཀྱི་རྫས་མི་འདོར་ཏེ། དཔེར་ན་གསེར་གྱི་སྣོད་བཅོམ་ནས་སྣོད་གཞན་བྱེད་པ་དང་འོ་མ་ཞོར་འགྱུར་བ་ན་དབྱིབས་དང་རོ་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི། ཁ་དོག་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། །དབྱངས་སྒྲོག་ནི་དུས་རེ་རེ་ཡང་དུས་གསུམ་གའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་མོད་ཀྱང་གང་ཤས་ཆེ་བས་འདས་པ་ལ་སོགས་པར་འཇོག་སྟེ། སྐྱེས་པ་གཅིག་བུད་མེད་གཅིག་ལ་ཆགས་པ་ཤས་ཆེ་ཡང་བུད་མེད་གཞན་ལ་ཆགས་བྲལ་མིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དབྱིག་གཤེས་ནི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཀྱང་མ་འོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སོ་སོ་བར་ཕྱིན་པ་ན་མ་འོངས་པ་ལ་སོགས་པར་འཇོག་སྟེ། རྩིས་ཀྱི་རིལ་བུ་ཞིག །གཅིག་དང་བརྒྱ་དང་སྟོང་གི་ཤོ་མིག་ཏུ་བཞག་ན་གཅིག་ལ་སོགས་པར་འཇོག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །སངས་རྒྱས་ལྷ་ནི་དཔེར་ན་བུད་མེད་གཅིག་ལྟོས་ས་ལ་ལྟོས་ནས་མ་དང་བུ་མོར་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་གཅིག་ཀྱང་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་ནས་དུས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འཇོག་གོ།
དེའི་དང་པོ་ནི་འགྱུར་བ་སྨྲ་བས་གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དང་གཉིས་པ་ལ་དུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
འཆོལ་བ་དང༌། གསུམ་པ་ལ་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བྱ་བ་འདོད་ན་འདུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ན་བྱ་བ་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སོ་སོར་མེད་པ་དང༌། བཞི་པ་ལ་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ལའང་སྔ་ཕྱི་དབུས་གསུམ་དུས་གསུམ་དུ་སྨྲ་དགོས་པས་དུས་རེ་རེ་ལ་དུས་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དུས་སུ་ཡང་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོར་ཡོད་ན། མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་བྱ་ཞེས་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་ལས་བཀག་ནས་དུས་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་སྨྲ་ཞིང༌། ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་དངོས་མེད་དུ་འདོད་དེ་འདི་ནི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་མ་གཏོགས་པ་མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རང་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པའོ། །དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་དུས་གསུམ་ག་དངོས་པོར་བཞེད་དེ་རབ་བྱེད་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་དུས་གཉིས་དངོས་པོར་བསྒྲུབས་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ལ་

282 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

དུས་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེད་པ་ནི་མི་བཞེད་པས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་མི་འདྲའོ། །འདིའི་ལུགས་ཀྱི་དུས་གསུམ་མྱུ་གུ་ལ་མཚོན་ན་མྱུ་གུ་ནི་ད་ལྟར་བ་དང་དེ་ཞིག་པ་ནི་འདས་པ་དང་སྤྱིར་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འགར་རྒྱུ་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་མྱུ་གུ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་མ་འོངས་པའོ།།
འོ་ན་མྱུ་གུ་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་རིགས་འདྲ་བ་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བ་ནི་འདོད་པས་དེའི་སྐད་
ཅིག་མ་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་རྣམས་ད་ལྟར་བར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་ན་ད་ལྟར་བ་དང་ཞིག་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་གྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་མྱུ་གུ་ཞིག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་མྱུ་གུ་ཞིག་པ་ཡིན་ལ་དེའི་རིགས་འདྲའི་ཞིག་པ་རྣམས་ནི་སྔ་མ་སྔ་མ་ཞིག་པ་ཡིན་ཞིང་ཞིག་པ་ཐམས་ཅད་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མྱུ་གུ་ཞིག་པ་དེ་རང་དུས་ན་ཁོ་རང་ཞིག་པ་མིན་ཀྱང་སྤྱིར་ཞིག་པ་ཡིན་པས་འདས་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟར་འདས་པའི་རིགས་འདྲ་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱུང་ཡང་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་ཞིག་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་གཞག་དགོས་པས་དུས་གཞན་གཉིས་དང་ཁྱད་པར་ཆེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པའི་རིགས་འདྲ་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱུང་ཡང་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་མ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་གཞག་དགོས་པས་འདས་ད་ལྟར་གཉིས་དང་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །དེ་ལྟར་ན་ད་ལྟར་བ་ནི་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་གཞག་མི་དགོས་པའི་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་མ་འོངས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་ཆེའོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་དུས་གསུམ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་
ཟབ་མོའ་ལུང་གིས་ཀྱང་གྲུབ་པ་དང༌། དུས་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་པའི་གསུང་རབ་ ིཐམས་ཅད་རབ་བྱེད་འདིས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱོགས་ཙམ་མཚོན་པ་ནི། གླང་པོའ་རྩལ་གྱི་མདོ་ལས། གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་འགའི་ཡོད་ན། །རྒྱལ་བ་ཉན་ཐོས་བཅས་པས་དེ་མཁྱེན་འགྱུར། །ཐེར་ཟུག་ཆོས་རྣམས་མྱ་ངན་འདའ་མི་འགྱུར། །མཁས་རྣམས་ནམ་ཡང་སྤྲོས་པ་མེད་མི་འགྱུར།1

།ཞེས་དང༌། ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་
ཀྱང༌། ཆོས་ནི་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་དག་བསྟན་གྱུར་ནས། །སངས་རྒྱས་འབུམ་ཕྲག་གང་དག་འདས་གྱུར་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༤༡༤ ཕྲེང་། ༡༡ ནང་དུ་དྲངས་པ་ལས་མ་རྙེད།

རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་པ་ཚོགས་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 283

ཀྱང༌། །ཆོས་དང་ཡི་གེ་དག་ལ་ཟད་མེད་དེ། །སྐྱེ་བ་ཡོད་མིན་དེས་ན་ཟད་པ་མེད།1

།ཅེས་པ་དང༌།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བའི་དུས་ཀྱི་ཚེ། །བྱམས་པ་ཞེས་བྱའི་རྒྱལ་བ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང༌། །ས་འདི་གསེར་གྱིས་བདལ་བ་འབྱུང་འགྱུར་བ། །དེ་ཚེ་དེ་ཡི་འབྱུང་དེ་ག་ལ་ཡོད།2

།ཅེས་སྔར་སངས་
རྒྱས་བྱོན་ནས་འདས་པའི་དུས་ལ་ཟད་པ་དང་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་དུས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་བཀག་པས་དུས་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་ཏོ།།
གསུམ་པ་ནི། སྔར་བྱུང་ནས་འགགས་པ་དང་ད་དུང་མ་བྱུང་བ་སླར་འབྱུང་བ་དང་
བྱུང་ནས་མ་འགགས་པའི་དུས་གསུམ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་གཏན་མི་རུང་གི །དེས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ཆེས་འཐད་དོ་སྙམ་དུ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་པ་བརྟན་པར་བྱའོ། །དུས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་དགུ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

གཉིས་པ་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ་ལ་གཉིས། དུས་འབྲས་བུ་
འབྱུང་བའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཡིན་པ་དགག །དུས་འབྲས་བུ་འབྱུང་འཇིག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་སྨྲས་པ། དུས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ལ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ས་བོན་དང་ས་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་གཞན་ཚོགས་ཀྱང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་ཉེ་ན་མི་སྐྱེ་ལ་ཉེ་ན་སྐྱེ་བ་དང༌། ཕྱི་རོལ་བཞིན་དུ་ནང་ལའང༌། །ཚོགས་ཤིང་དུས་ལ་བབ་པ་ན། །འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་སྨིན་པར་འགྱུར།3

།ཞེས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་
བ་དུས་ལ་ལྟོས་པར་གསུངས་སོ། །འདི་དགག་པ་ལ་གསུམ། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག །རྒྱུ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག །རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༣༥༣ ཕྲེང་། ༡༠
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༣ ཤོག ༥༦༨ ཕྲེང་། ༢༡
3 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༥ ཤོག ༥༦༡ ཕྲེང་། ༧

284 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚོགས་པ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག །དུས་མཉམ་པའི་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག །ཚོགས་པ་ཕྱི་མ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚོགས་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་དགག །ཚོགས་པ་ལས་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚོགས་པ་ལ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་བ་དགག །ཚོགས་པ་ལ་ཡོད་མེད་ཉིད་དགག་པའོ།།
དང་པོ་ནི། མྱུ་གུ་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་ན་འབྲས་བུ་ཚོགས་པ་ལ་གནས་པ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེའམ། མི་གནས་པ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་གྲང༌། གལ་ཏེ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཉིད་ལས་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་ན་ནི་ཇི་ལྟར་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་ཉིད་ལས་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ཞེས་པ་མི་སྐྱེ་སྟེ། འབྲས་བུ་དང་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འཁར་གཞོང་ན་ཡོད་པའི་ཞོའ་རིགས་འཁར་གཞོང་གིས་མི་སྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཡོད་ ིཔ་ནི་གྲུབ་ཟིན་པས་མདུན་གྱི་བུམ་པ་བཞིན་དུ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་གནས་པ་རྐྱེན་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པས་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གསལ་བ་སྔར་ཡོད་ན་སླར་ཡང་སྐྱེ་མི་དགོས་ལ་མེད་ན་སྔར་མེད་སྐྱེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཉིད་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་ཚོགས་པ་ལ་འབྲས་བུ་གནས་པ་མེད་ན་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཚོགས་པ་ཉིད་ལས་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ཞེས་པ་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱེ་མ་ལས་ཏིལ་མར་བཞིན་ནོ། །མདོར་ན་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་སྐྱེ་མི་དགོས་ཤིང་ཚོགས་པ་ལ་མེད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་མི་ནུས་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ལ་འབྲས་བུ་རྟེན་པའི་
སྒོ་ནས་ཡོད་ན་ནི། ཚོགས་པ་ལ་ཚད་མ་བཞི་གང་རུང་གིས་གཟུང་དུ་ཡོད་དགོས་ན་ཚོགས་པ་ཉིད་ལ་ཚད་མས་གཟུང་དུ་མེད་པས་དེ་ལ་འཁར་གཞོང་ན་ཞོ་ལྟར་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་ནི་དེ་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ་བྱེ་མ་ལས་འབྲུ་མར་བཞིན་ནོ། །འབྲས་བུ་ནི་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་ནི་རྗེས་དཔག་ལས་གྲུབ་བོ་སྙམ་ན། འོ་ན་གང་ན་གང་ཡོད་པ་དེ་ནི་དེ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་སྟེ་འཁར་གཞོང་ལས་ཞོའ་རིགས་ཀྱི་ངོ་ ི

རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་པ་ཚོགས་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 285

བོ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཚོགས་པ་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྲུབ་བོ་ཞེས་ཅི་སྟེ་མི་གཟུང༌། ཅི་སྟེ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའང་རྗེས་དཔག་དང་འགལ་བས་ཇི་ལྟར་ཚོགས་པ་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་མི་རིགས་པ་བཞིན་དུ་ཚོགས་པ་ལ་མེད་པ་ཡང་མི་རིགས་སོ་སྙམ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་འབྲས་བུ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་ལ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་པ་མིན་གྱི་ཚོགས་པ་ལ་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་འགོག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་ཚོགས་པ་ལ་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་མི་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞན་གྱིས་དེ་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བརྟགས་པ་སེལ་ཏེ། ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་བསལ་ནས་དབུ་མའི་ལམ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ལ་འབྲས་བུ་མེད་ན་ནི་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་རྣམས་དང་ནི་རྐྱེན་དག་ཀྱང་རྒྱུ་རྐྱེན་མ་ཡིན་པ་མེ་དང་སོལ་བ་སོགས་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་མེད་པར་མཚུངས་ན་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡིན་མིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་ཀྱང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་གང་ལས་ཚོགས་པ་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པར་འགྱུར་བ་
རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གཉིས་ཚོགས་པ་ལ་ནི་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པས་ནི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་ལ་རྒྱུ་དེས་ནི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ། རྒྱུའི་ནུས་པ་འགའ་ཞིག་འབྲས་བུ་ལ་བྱིན་ནས་འགག་ཅིང་བྱིན་པའི་རྒྱུ་དེས་ཕན་བཏགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་སྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་རྒྱུས་ནི་འབྲས་བུ་ལ་བྱེད་རྒྱུ་བྱིན་ནས་འགག་པར་འགྱུར་ན་འབྲས་བུ་ལ་གང་བྱིན་པའི་བྱེད་རྒྱུ་དང་གང་ཞིག་འགགས་པའི་རྒྱུ་ཡི་བདག་ཉིད་རྫས་སོ་སོ་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བྱིན་པའི་རྒྱུ་ནི་རང་སྐྱེས་པའི་འོག་ཏུ་ཡང་གནས་པས་རྟག་པ་དང་འགགས་པའི་རྒྱུ་ནི་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་རྒྱུ་གཅིག་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་གཅིག་ཉིད་རྫས་སོ་སོ་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱུས་ནི་འབྲས་བུ་ལ་བྱེད་རྒྱུ་མ་བྱིན་པར་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྔ་ལོགས་ན་འགག་པར་འགྱུར་ན་ནི། རྒྱུ་ས་བོན་ལྟ་བུ་འགགས་པའི་རྗེས་ནས་ནི་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་རྒྱུ་ས་བོན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་

286 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

རོ། །གལ་ཏེ་མྱུ་གུའི་སྔ་རོལ་དུ་ས་བོན་གྱི་རྒྱུ་རིལ་གྱིས་འགགས་པ་དང་འགགས་མ་འགགས་ཆ་གཉིས་གང་རུང་དུ་འགྱུར་བའི་བརྟག་པ་འདི་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། འགག་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལྟར་ན་མྱུ་གུའི་སྔ་རོལ་དུ་ས་བོན་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཚེ་འགག་པའི་བྱ་བ་རྫོགས་དགོས་ཏེ་འགགས་པ་ནི་འགག་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དེའི་ཆོས་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཆོས་ཅན་ནི་དུས་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་སྐྱེ་བ་བདེན་པར་འདོད་ན་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཚེ་སྐྱེ་རྒྱུའི་དངོས་པོ་གྲུབ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་རང་གི་སྔ་རོལ་གྱི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་ཉེས་པ་འདིར་འགྱུར་
ན་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་འབྲས་བུ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་འབྲས་བུའི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་དུས་མཉམ་པའི་སྒྲོན་མེས་འོད་སྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྲས་བུ་ཡང་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་ནི། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་རྒྱུ་དང་བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་ནི་དུས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ན། བ་ལང་གི་རྭ་གཡས་གཡོན་གཉིས་བསྐྱེད་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མ་མཐོང་བས་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དག་ན་རེ་དངོས་པོ་རྣམས་སྔར་མ་བྱུང་བ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་
མེད་དེ་གློ་བུར་བ་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པའི་སྔ་རོལ་གྱི་མ་འོངས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་གནས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པས་ནི་དེ་ད་ལྟ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི་རྫས་ནི་སྔ་ཕྱིར་གནས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པར་ཏེ་གྲུབ་ཟིན་པར་གྱུར་ན་ནི། འབྲས་བུ་དེ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་རྣམས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་རང་གི་རྒྱུ་མེད་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་དང༌། རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་ཐ་
དད་པའི་ཕྱོགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུ་ཁོ་ནས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པས་ནི་མ་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་ལ་བྱེད་རྒྱུ་བྱིན་མ་བྱིན་གྱི་ཉེས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་ཉིད་འགགས་ནས་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཛེར་ཏོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་འགགས་པ་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེ་ལ་དེ་ཡང་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ནར་རྟོག་ན་ནི་ཟློས་གར་མཁན་ཆ་ལུགས་

རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་པ་ཚོགས་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 287

གཞན་བཏང་ནས་གཞན་ལེན་པ་ལྟར་རྒྱུ་ནི་དུས་ཀུན་ཏུ་འཕོ་བ་ཙམ་དུ་འགྱུར་གྱི་འབྲས་བུ་སྔར་མེད་པ་སྐྱེ་བ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་རྟག་པར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྔོན་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་ཡང་ནི་སླར་ཡང་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དང་པོ་རྒྱུའི་དུས་དང་ཕྱིས་འབྲས་བུའི་དུས་གཉིས་ཀར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྐྱེ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་སྐྱེ་བ་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དགག་པ་དང༌། རྒྱུ་ཉིད་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བདུན། རྒྱུ་འགགས་པ་དང་གནས་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་དགག །རྒྱུས་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བར་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་དགག །རྒྱུས་ཕྲད་པ་དང་མ་ཕྲད་པར་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་དགག །འབྲས་བུས་སྟོང་མི་སྟོང་གི་རྒྱུས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་དགག །འབྲས་བུ་སྟོང་མི་སྟོང་རྒྱུས་སྐྱེད་པ་དགག །རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྒྱུས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་དགག །འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་རྒྱུས་སྐྱེད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་ཡང་རྒྱུས་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་ན་རྒྱུ་དེ་འབྲས་བུའི་སྔ་རོལ་ཏུ་འགགས་པའམ་མ་འགགས་པས་སྐྱེད། འབྲས་བུ་ཡང་སྐྱེས་ཟིན་ནམ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་བརྟག་གྲང༌། དེ་ལ་དང་པོ་ལྟར་ན་རྒྱུ་འགགས་པ་ནུབ་པ་སྟེ་ཞིག་པར་གྱུར་པ་ཡིས་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་ཅེས་པ་མི་སྐྱེད་དེ། རྒྱུ་འགགས་པའི་ཚེ་ན་ནི་རྒྱུ་དེ་མེད་ལ་མེད་པ་ཡང་རྒྱུར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང༌། འབྲས་བུ་སྐྱེས་ཟིན་པ་སླར་སྐྱེ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་གཉིས་པ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་དང་ནི་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་གནས་པ་སྟེ་མ་ཞིག་པས་ཀྱང་ནི་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅེས་པ་མི་སྐྱེད་དེ། མ་འགགས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྐྱེད་ན་རྒྱུ་རྣམ་པར་མ་འགྱུར་བར་འབྲས་བུ་མཐོང་དགོས་ལ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱུ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ན། །གཞན་གྱི་རྒྱུ་རུ་འགྱུར་བ་སྟེ།1

།ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་ན་རྒྱུ་རྣམ་པར་གྱུར་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་འབྲས་བུ་གྲུབ་ཟིན་སྐྱེད་མི་དགོས་པས་རྒྱུའི་དུས་ན་འབྲས་བུ་དང་མ་འབྲེལ་བ་སྐྱེད་དོ་སྙམ་ན། རྒྱུས་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅེས་པ་མི་བྱེད་དེ་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་ན་རྒྱུ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༠༢ ཕྲེང་། ༢༡

288 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

དུས་སུའང་འབྲེལ་དགོས་ལ་དེར་མ་འབྲེལ་ན་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྒྱུས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ན་རྒྱུ་གཅིག་གིས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཅོག་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པའམ་ཡང་ན་འབྲས་བུ་གང་ཡང་མི་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་རྒྱུས་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་ན་རྒྱུས་འབྲས་བུ་མཐོང་
ནས་སམ་འོན་ཏེ་མ་མཐོང་བར་སྐྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། རྒྱུས་ནི་རང་གི་འབྲས་བུ་མཐོང་ནས་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དེ། མཐོང་ན་ནི་གྲུབ་ཟིན་པས་དེ་སླར་ཡང་བསྐྱེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུས་རང་གི་འབྲས་བུ་མ་མཐོང་བར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་པར་ཡང་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་སྐྱེད་ན་རྒྱུ་གཅིག་གིས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཅོག་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་དམིགས་པར་གྲགས་པའོ། །གལ་ཏེ་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་མེད་པ་རྣམས་ལ་འདི་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྲིད་དམ་མི་སྲིད་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་བརྒལ་བར་བྱ་བ་མིན་གྱི་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་སྨྲ་བ་ལ་བརྒལ་བར་བྱའོ། །དེས་ནི་ས་བོན་ལ་སོགས་པས་མཐོང་ནས་སྐྱེད་པར་སྨྲ་ན་དེ་དག་གིས་འབྲས་བུ་མཐོང་བ་འདི་འཇིག་རྟེན་ན་མ་མཐོང་ངོ་ཞེས་སྨྲ་བར་བྱའོ། །ཅི་སྟེ་མ་མཐོང་བར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་པར་སྨྲ་ན་ནི་སྔར་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱའོ། །སྐྱེས་བུ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུར་སྨྲ་བ་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་དང༌། གཅེར་བུ་པ་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་གཅིག་པ་ཅན་སེམས་པ་དང་ལྡན་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ལ་ནི་ཐལ་བ་འདི་མི་ལྡོག་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེར་མིག་ལ་སོགས་པས་རང་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་ན་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དམིགས་ནས་སྐྱེད་དམ་མ་དམིགས་པར་སྐྱེད་ཅེས་རྒྱུ་འབྲས་བྱེ་བྲག་པ་དགག་པའི་ཕྱོགས་དང་སྦྱར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། གཞན་ཡང་རྒྱུས་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་ན་དེ་གཉིས་ཕྲད་པ་སྟེ་ལྷན་
ཅིག་ཚོགས་པ་དགོས་ཏེ་དེ་ལྟར་མིན་པའི་སྣང་མུན་དང་འཁོར་འདས་ལ་བསྐྱེད་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྲད་པ་ཡང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་པ་ན་དུས་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་རྙེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་འདས་པ་ནི་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་འདས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཕྲད་པར་འགྱུར་བ་ནི་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཞིག་པའི་དུས་ན་དེ་

རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་པ་ཚོགས་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 289

གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ས་མྱུག་གཉིས་ཞིག་པ་ཕྲད་དུ་ཆུག་ཀྱང་ས་མྱུག་གི་རྒྱུ་འབྲས་ཕྲད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་འདས་པ་ནི་རྒྱུ་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་དང་ཕྲད་པ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་འབྲས་བུ་ཞིག་ནས་དང༌། རྒྱུ་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་དུས་གཉིས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་འདས་པ་ནི་རྒྱུ་སྐྱེས་པ་ད་ལྟར་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཕྲད་པ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དུས་གཉིས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། འབྲས་བུ་ཞིག་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དང་ལྷས་བྱིན་བཞིན་ནོ། །འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་སྟེ་ད་ལྟར་བ་དང་དེའི་རྒྱུ་མ་སྐྱེས་པ་སྟེ་མ་འོངས་པ་དང་རྒྱུ་འདས་པ་དང་སྐྱེས་པ་སྟེ་ད་ལྟར་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཕྲད་པར་འགྱུར་བ་ནི་ནམ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྒྱུ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་ནི་དུས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱུ་འབྲས་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ལ་ཕྲད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དུས་སྔ་ཕྱི་བ་མི་རུང་བས་ཅིག་ཅར་ཡོད་དགོས་ན་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གྲུབ་ཟིན་པའི་འབྲས་བུ་རྒྱུས་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་ཕྲད་པ་རྟོག་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་དེ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་པ་སྟེ་མ་འོངས་པ་ནི་རྒྱུ་སྐྱེས་པ་ད་ལྟར་བ་དང་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་དང་འདས་པ་གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་ཕྲད་པར་འགྱུར་བ་ནི་ནམ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་འདས་ད་ལྟར་དང་ནི་དུས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དང་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལྟར་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ལ་དཔྱད་པ་ན་ཕྲད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་རྒྱུས་ནི་
འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་ན་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཕྲད་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་རྒྱུས་ནི་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་དེ་མི་སྐྱེད་དེ། འབྲས་བུ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མ་ཚོགས་ན་ཕྲད་པ་མི་འཐད་ཅིང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་ན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་འབྲས་བུས་སྟོང་པའི་རྒྱུས་ཇི་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་དེ། གཞན་དུ་ན་ཆུ་དང་ཞོ་ལ་མར་མེད་པར་མཚུངས་བཞིན་དུ་ཞོ་ལས་མར་འབྱུང་ལ་ཆུ་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཁྱད་པར་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རང་གི་འབྲས་བུས་མི་སྟོང་བའི་རྒྱུས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་དེ། འབྲས་བུ་ཡོད་པ་སླར་ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་བུ་ཡོད་པའི་ལྷས་བྱིན་བཞིན་ནོ།།

290 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ལྔ་པ་ནི། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་མི་སྟོང་པའམ་སྟོང་པ་ཞིག་
སྐྱེ་གྲང༌། དེ་ལ་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་མི་སྟོང་པ་ནི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བ་སྟེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་བའི་མི་སྟོང་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པས་འགག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་དེ་མི་སྟོང་པར་འདོད་ན་མ་འགགས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པར་ཡང་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཡང་མིན་ནོ། །འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པ་ནི་ཇི་ལྟར་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་ཇི་ལྟར་ན་ངོ་བོས་འགག་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་མི་འགྱུར་ཏེ་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པར་འདོད་ན་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་འགགས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པར་ཡང་ཐལ་བར་ཡང་འགྱུར་ན་ཁྱེད་དེ་ལྟར་ཡང་མི་འདོད་དོ།།
དྲུག་པ་ནི། གཞན་ཡང་རྒྱུས་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་ན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་ལ་
དེ་ཡང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ནམ་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ལ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་པ་ཉིད་དུ་ཡང་ནམ་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་དམ་བཅའ་བ་ཙམ་ཞིག་གསུངས་སོ། །དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་ན་བསྐྱེད་བྱ་བུ་དང་མིག་གི་ཤེས་པ་དང་མྱུ་གུ་དང་སྐྱེད་བྱེད་ཕ་དང་མིག་དང་ས་བོན་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་པ་ཉིད་ཡིན་ན་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པས་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་མིན་པ་རྣམས་རྒྱུ་ཡིན་མིན་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་མིན་དབྱེ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
བདུན་པ་ནི། གཞན་ཡང་རྒྱུས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ན་འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དམ་
མེད་པ་སྐྱེད་བརྟག་གྲང༌། དེ་ལ་འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ནའང་རྒྱུས་ཅི་ཞིག་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་དེ། དེ་སྐྱེད་ན་གྲུབ་ཟིན་སླར་སྐྱེད་དགོས་ལ་གྲུབ་ཟིན་ན་སླར་ཡང་སྐྱེ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ནའང་རྒྱུས་ནི་ཅི་ཞིག་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་བརྙན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་རྒྱུས་སྐྱེད་པས་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་

རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་པ་ཚོགས་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 291

མོད་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གྲུབ་བོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་བཏང་ནས་ཁོ་བོ་ཅག་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱུ་འབྲས་སྨྲ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འགྱུར་རོ། །རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགའ་ཡང་མེད་པས་འགལ་ཟླ་མེད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པས་མ་ངེས་པར་ཡང་ག་ལ་འགྱུར། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་གཟུགས་བརྙན་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ན་དེའི་ཆོས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས་དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མི་འདོད་དོ། །སྔར་འབྲས་བུ་སྟོང་མི་སྟོང་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ནི་འབྲས་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་ལ་འདིར་འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ནི་རྒྱུའི་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་པས་མི་ཟློས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཡང་རྒྱུས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་བཀག་མོད་ཀྱང་རྒྱུ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་མ་བཀག་པས་སོ། །དེས་ན་འབྲས་བུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱུས་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ན་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བཀག་མོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ལ་དེས་ན་རྒྱུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། རྒྱུ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འཐད་པ་མིན་ན་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་རྒྱུ་གང་གི་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱུ་འབའ་ཞིག་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བའི་སྦྱོར་བ་པོ་མིན་གྱི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་དོ་ཞེ་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་སྔར་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་རྟོག་ན་རྒྱུ་རྣམས་དང་ནི་རྐྱེན་དག་གི་ཚོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིས་ནི་རང་གིས་རང་སྐྱེད་དམ་མི་སྐྱེད། ཚོགས་པ་བདག་གིས་བདག་ཉིད་ནི་མི་སྐྱེད་དེ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་དང་རང་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཚོགས་པ་རྫས་སུ་མེད་པས་འབྲས་བུའི་སྐྱེ་བ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་པོར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྫས་སུ་མེད་པས་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་སྐྱེད་ན་ཚོགས་པ་དེས་ཇི་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་དེ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན་ནོ། །ཚོགས་པས་རང་དང་གཞན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་སྐྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་

292 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པས་བྱས་པ་སྟེ་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དོ། །བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། ཚོགས་པས་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་སྐྱེད་པའི་དོན་ནི་ཚོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་བཤད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་མེད་ན་འོ་ན་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་པས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་མེད་ན་ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་མིན་པས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་མོད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱུ་རྐྱེན་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་དང་སོ་སོ་བ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་
རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཟབ་མོའ་ལུང་གིས་ཀྱང་གྲུབ་པ་དང༌དེ་ལྟར་བསྟན་ ིཔའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདིས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་འགའ་ཞིག་དང་སྦྱར་ན་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། མཆུ་དང་ལྐོག་མ་རྐན་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །ལྕེ་བསྒྱུར་བ་ལས་ཡི་གེའི་སྒྲ་འབྱུང་ཡང༌། །ལྐོག་མར་བརྟེན་ནས་མ་ཡིན་རྐན་ལས་མིན། །རེ་རེ་ལ་ནི་ཡི་གེ་དམིགས་སུ་མེད། །ཚོགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངག་དེ་ནི། །ཡིད་ཀྱི་བློ་ཡི་དབང་གིས་འབྱུང་མོད་1

ཀྱི། །ཡིད་དང་ངག་ནི་མི་སྣང་གཟུགས་མེད་དེ། །ནང་དང་ཕྱི་རོལ་དག་ནའང་
དམིགས་སུ་མེད། །མཁས་པས་ངག་སྐད་སྒྲ་དང་དབྱངས་རྣམས་ཀྱི། །སྐྱེ་དང་འཇིག་ལ་རྣམ་པར་བརྟགས་བྱས་ན། །དེ་ཚེ་ངག་ཀུན་བྲག་ཆ་ལྟ་བུ་དང༌། །སྐད་ཅིག་པ་དང་སྙིང་པོ་མེད་པར་མཐོང༌།2

།ཞེས་ངག་གི་སྒྲ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དང་དཔྱད་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་དེ་
ལྟར་འབྱུང་བ་ཡང་བློའ་དབང་གིས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །ཤིན་ཏུ་དགའི་བའི་བསྟན་པ་འདི་ལ་ནི། །ཞེས་པ་སོགས་སྔར་དྲངས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་ཀྱང་ཀོའུ་ཤི་ཀ་བྱང་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༠༦ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༢༠༩ ན ༣ འབྱུང་མེད་ཀྱི།།
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༦ ཤོག ༢༡༦ ཕྲེང་། ༢༠

རབ་བྱེད་ཉེར་གཅིག་པ་འབྱུང་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 293

ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་དེས་གཟུགས་ལ་གནས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་དང༌ཕུང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་དང་འབྲས་བུ་བཞི་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་གནས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། གལ་ཏེ་དུས་ཀྱང་མེད་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དང་ཚོགས་
པ་ཡང་མེད་ན་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་ནི་མེད་པ་བར་སྨྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་དུས་ལ་སོགས་པ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཡོད་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པར་ཟད་ཀྱི་དེ་དག་བརྟེན་ནས་གདགས་པར་ནི་གྲུབ་བོ་1

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
དུས་དང་རྒྱུ་འབྲས་དང་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་རྣམས་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་མེད་པས་དེ་བཀག་གི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྱུང་ཡོད་པ་ནི་མ་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཚོགས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཉེར་བཞིའི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

གཉིས་པ་དུས་འབྱུང་འཇིག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་
པ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་སྨྲས་པ་དུས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མྱུ་གུ་དགུན་གྱི་དུས་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་པ་དང་དཔྱིད་ཀྱི་དུས་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འབྱུང་འཇིག་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཡོད་ན་དུས་འབྱུང་འཇིག་གི་རྒྱུར་རང་བཞིན་གྱིས་འགྱུར་ནའང་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་གཉིས། སྐྱེ་འཇིག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །སྐྱེ་འཇིག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་ན་རྟག་ཆད་ཀྱི་སྐྱོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འབྱུང་འཇིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་དགག །འབྱུང་འཇིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྱུང་འཇིག་ལྷན་ཅིག་ཡིན་མིན་བརྟགས་ནས་དགག །འབྱུང་འཇིག་རྟེན་གང་ལ་ཡོད་བརྟགས་ལ་དགག །འབྱུང་འཇིག་གཅིག་དང་ཐ་དད་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༦༨༠ ཕྲེང་། ༡༤

294 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དམ་བཅའ་བཞག་པ། སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པ། དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འབྱུང་འཇིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་འཇིག་པ་འབྱུང་བ་སྟེ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོད་པའམ་འབྱུང་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། འབྱུང་བ་འཇིགས་1

པ་མེད་པར་ཡོད་པའམ་འཇིག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་དམ་བཅའ་བ་བཞིའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཇིག་པ་འབྱུང་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཡིན་མིན་དགག །འབྱུང་བ་འཇིག་
པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཡིན་མིན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་པ་ནི་འབྱུང་བ་སྟེ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ནི་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟ་བུར་ན་ཞེས་པས་ནི་གཏན་མི་སྲིད་པར་སྟོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡོད་ན་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཏེ་མ་སྐྱེས་པར་འཆི་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ནི་སུས་ཀྱང་མ་མཐོང་ངོ༌། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་པ་ནི་འབྱུང་བ་མེད་པར་གནས་པ་མེད་དོ། །དངོས་པོའ་འཇིག་པ་ནི་འབྱུང་བ་དང་ལྷན་ ིཅིག་པ་སྟེ་དུས་གཅིག་ཅར་དུ་ཇི་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་འགྱུར་ན་འཆི་བ་སྐྱེ་བ་དང་དུས་གཅིག་ཅར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་སྣང་མུན་བཞིན་ནོ། །ཕན་ཚུན་འགལ་ཚུལ་ནི་སྔར་རབ་བྱེད་བཅུ་གཅིག་པར་བཤད་པ་ལྟར་རམ་ཡང་ན་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་དེ་སྐྱེས་པ་དང་འགགས་པའི་དུས་གཉིས་སྣང་མུན་ལྟར་ཡིན་ལ་སྐྱེ་འགག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལྟར་ན། མྱུ་གུ་འགགས་པ་དེ་མྱུ་གུའི་ཆོས་དང་མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་རང་བཞིན་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པས་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་འགྱུར་དགོས་པས་སྐྱེ་འགག་དུས་གཅིག་ན་སྐྱེ་བ་དང་འགགས་པ་གཉིས་ཀྱང་དུས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའོ། །འཇིག་པའི་དཔྱད་པ་ལྷག་མ་ནི་རབ་བྱེད་བདུན་པའི་སྐབས་སུབཤད་ཟིན་པས་ཡང་མི་བཤད་དོ། །འདིར་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་འཇིག་པ་ནི་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བཀོད་པ་ལ། སྐྱོན་གཉིས་བཀོད་པའི་རྟགས་མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་ནི། བློ་དང་སྒྲ་དང་མེ་ལྕེ་ཐ་མ་དང་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཐ་མའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་འཇིག་པ་རྣམས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུ་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༠༧ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༢༡༠ ན ༣ འཇིག་པ་མེད་པར་

རབ་བྱེད་ཉེར་གཅིག་པ་འབྱུང་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 295

དང་བཅས་པ་མིན་པས་མ་ངེས་སོ་ཞེས་བཤད་པ་ལ་ཚིག་གསལ་ལས། དེ་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་པ་ཡང་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་ཅན་ཡིན་པས་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བློ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མའི་འཇིག་པ་ཡང་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་དུ་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་དགོས་པ་དང་མཚུངས་པར་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་སྔར་ཞིག་པ་ལ་འཇིག་པར་བྱས་པ་དེ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཟླ་བའི་ཞབས་དངོས་པོར་བཞེད་པའི་ལུགས་སོ། །ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་ཡང་སྔར་ལྟར་བཤད་པའི་འོག་ཉིད་དུ་ཞིག་ནས་མེད་པ་ལ་ནི་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཏན་མེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དེ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་འདོད་པའི་ལུགས་སོ།།
དེས་ན་ཞིག་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུ་མེད་ཅེས་པ་ནི་ཕ་རོལ་པོའ་ཁས་ ིབླངས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་རང་གི་ལུགས་མིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའི་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དངོས་པོའ་ངོ་བོ་སྔར་མ་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་བས་དེའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པ་ཉིད་ ིལ་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་ཕ་རོལ་པོས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་གཞི་ལས་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཁས་བླངས་ལ། དེ་འདྲ་བ་མ་གྲུབ་པས་སྐྱེ་བ་དེ་རྒྱུ་བཅས་སུ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྐྱེ་བ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པ་བཀོད་ལ། ཚིག་གསལ་ལས་རྫས་སུ་ཡོད་པ་རྣམས་སྐྱེ་བར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཕྱོགས་སྔ་བླངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། སྔ་མའི་དོན་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་ཕྱི་མའི་དོན་ནི་ཕ་རོལ་པོས་སྐྱེ་བ་རྫས་སུ་འདོད་པའི་ལུགས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚིག་གསལ་ལས། རྒྱུ་མཚན་དེས་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་འཆད་པ་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་རྫས་སུ་མེད་པ་རྣམས་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ་1

ཞེས་པ་ནི།
སྐྱེ་བ་རྫས་ཡོད་ཁེགས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་བཅས་སུ་མི་འགྲུབ་པ་མིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྱུང་བ་ནི་འཇིག་པ་མེད་པར་ནི་ཇི་ལྟ་བུར་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡོད་ན་དངོས་པོ་འཇིག་པ་དང་བྲལ་བ་སྲིད་དགོས་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ནམ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྱུང་བ་ནི་འཇིག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཇི་ལྟར་ན་རང་བཞིན་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༣༢༩ ཕྲེང་། ༦

296 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་འགྱུར་ན་སྐྱེ་བ་འཆི་བ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ན་དེ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
གསུམ་པ་ནི། གང་དག་ཕན་ཚུན་དུ་ལྷན་ཅིག་པ་དུས་གཅིག་གམ་ཕན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་མ་
ཡིན་པ་དུས་མི་གཅིག་པར་གྲུབ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་འབྱུང་འཇིག་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་དེ་ཞེས་པ་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ཡོད་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་ཡིན་མིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་དེ་གཉིས་སུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གྲུབ་བོ་སྙམ་ན། བརྗོད་དུ་མེད་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་འདྲེས་པའོ་སྙམ་ན། དེ་གཉིས་སྔར་སོ་སོར་མ་གྲུབ་པས་འདྲེས་པ་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་ནི་བློས་ངེས་པར་གཟུང་དུ་མེད་པའོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུའི་སྔོ་བསངས་དང་དཀར་ཤམ་ལྟར་འབྱུང་འཇིག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་དེ་དག་གི་རྒྱུ་དུས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཟད་མ་ཟད་ཀྱི་རྟེན་ལ་འབྱུང་འཇིག་དགག །དངོས་པོའ་རྟེན་ལ་འབྱུང་ ིའཇིག་དགག །སྟོང་མི་སྟོང་གི་རྟེན་ལ་བྱུང་འཇིག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྱུང་འཇིག་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་ན་དངོས་པོ་ཟད་པའི་ཆོས་ཅན་དང་མ་ཟད་པའི་ཆོས་ཅན་གཉིས་གང་ལ་ཡོད། དེ་ལ་དངོས་པོ་ཟད་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་འབྱུང་བ་སྟེ་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་ཟད་པ་གཉིས་གཅིག་ལ་འདུ་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་མ་ཟད་པ་ལའང་འབྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཟད་པ་མ་ཡིན་ན་དངོས་པོའ་མཚན་ཉིད་འཇིག་པ་དང་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་ཟད་པ་ ིལ་འཇིག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དགག་བྱའི་དངོས་པོ་དེ་མེད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་འཇིག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་རྟེན་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་མ་ཟད་པ་ལའང་འཇིག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ་རྒྱུ་མཚན་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། འབྱུང་འཇིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་དང་དེ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་

རབ་བྱེད་ཉེར་གཅིག་པ་འབྱུང་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 297

པར་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འདི་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ནི་སྔར་བཀག་ཟིན་ལ་དེ་གཉིས་མེད་པར་ནི། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་གཉིས་ནི་དངོས་པོའ་མཚན་ ིཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་ནི་ཡོད་པ་མིན་པ་ནི་དངོས་པོའ་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ་སྦལ་ ིབའི་ཟེ་བ་བཞིན་ནོ། །འབྱུང་འཇིག་ནི་དངོས་པོའ་ཆོས་ཡིན་པས་བདེན་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་ ིལན་དུ་འབྱུང་འཇིག་དོན་དམ་པར་མེད་པར་ནི་དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་དངོས་པོ་ནི་འབྱུང་འཇིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཏེ་རྟེན་མེད་པས་རྟེན་པ་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་ཕྱེད་གོང་མ་འོག་མར་བྱས་ནས་བཤད་དོ།།
གསུམ་པ་ནི། འབྱུང་འཇིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པ་ལ་
བརྟེན་ནམ་མི་སྟོང་པ་ལ་བརྟེན་བརྟག་གྲང༌། དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པ་ལ་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འཐད་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན་ནོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པས་མི་སྟོང་པ་ལའང་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་དག་ཡོད་པ་འཐད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མི་སྟོང་པ་ནི་འབྱུང་འཇིག་མི་རུང་བས་དེའི་རྟེན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། འབྱུང་འཇིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ཡོད་ཚུལ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་ལ་
དེ་ཡང་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་མི་འཐད་དེ། སྣང་མུན་ལྟར་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ནི་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རང་མཚན་གྱིས་གཞན་དུ་གྲུབ་ན་འབྲེལ་མེད་དུ་བྲལ་བར་འགྱུར་ལ་དེ་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཐོང་བ་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པ་དང༌། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཅི་སྟེ་ཞིབ་མོར་དཔྱད་པ་འདིས་ཅི་བྱ་སྟེ་བ་ལང་རྫི་དང་བུད་མེད་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འབྱུང་འཇིག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གལ་

298 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཏེ་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་ཁྱོད་དེ་ལྟར་སེམས་ན། རྒྱུ་མཚན་དེས་འབྱུང་འཇིག་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་མ་ངེས་ཏེ། བ་ལང་རྫི་དང་བུད་མེད་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ནི་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་ཞིང་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྲ་ཤད་དང་སྦྲང་མ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ། འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་ཡང་གཏི་མུག་དང་དེས་བསླད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྱུང་འཇིག་རང་དང་རིགས་མཐུན་མི་མཐུན་ལས་སྐྱེ་བ་
དགག །དངོས་པོ་རང་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་སྟེ་འབྱུང་འཇིག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་འདི་གཏི་མུག་གིས་བསླད་པས་མཐོང་བར་ཅིས་གྲུབ་ཅེ་ན་འདི་ནི་རིགས་པ་ལས་སོ། །རིགས་པ་གང་ཞེ་ན། འདིར་འབྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དངོས་པོ་སྟེ་སྐྱེ་བའམ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟེ་འཇིག་པ་ལས་སྐྱེ་དགོས་ལ་འཇིག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ནའང་དེ་ལྟར་སྐྱེ་དགོས་སོ། །རེ་ཞིག་དངོས་པོ་སྟེ་འབྱུང་བ་ནི་དངོས་པོ་སྟེ་འབྱུང་བ་རིགས་འདྲ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་སྐྱེ་སྟེ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་ན་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་དུས་གཅིག་པ་དང་སྐྱེས་ཟིན་སླར་ཡང་སྐྱེ་དགོས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་སྟེ་སྐྱེ་བ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟེ་འཇིག་པ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་སྐྱེ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལྟར་ན་འཇིག་པའི་ཚེ་ཞིག་དགོས་པས་འཇིག་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ལོག་པ་ལས་སྐྱེ་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མོས་ཀྱང་བུ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་སྟེ་འཇིག་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་འཇིག་པ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་སྟེ་འཇིག་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ལོག་པ་ལ་ནི་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཞིག་པས་ཞིག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེད་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མོས་ཀྱང་བུ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་སྟེ་འཇིག་པ་ནི་དངོས་པོ་སྟེ་འབྱུང་བ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་སྐྱེ་སྟེ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་ན་ནི་མ་ཞིག་པའི་དངོས་པོས་རང་དང་མི་མཐུན་པའི་ཞིག་པ་སྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོན་མེ་ལས་ཀྱང་མུན་པ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་དཔྱད་ན་འབྱུང་འཇིག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་མཐོང་བ་ནི་གཏི་མུག་གིས་བསླད་ནས་མཐོང་བའོ། །ཡང་ན་འབྱུང་འཇིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དངོས་པོའམ་དངོས་མེད་ལ་བརྟེན་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེ་

རབ་བྱེད་ཉེར་གཅིག་པ་འབྱུང་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 299

གཉིས་ནི་དཔྱད་པ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས། རྟེན་མེད་པས་འབྱུང་འཇིག་ག་ལ་ཡོད་དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་མཐོང་བ་གཏི་མུག་གིས་བསླད་པས་མཐོང་བའོ། །དངོས་པོ་ཡོད་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ནི། དངོས་པོ་དངོས་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་དོ་ཞེས་ཚིག་གསལ་ལས་བཤད་པ་ནི་བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་བཤད་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་འབྱུང་འཇིག་ཀྱང་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་ནའང་དེ་ནི་མེད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་དངོས་པོ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ནི་ཡོད་པ་མིན་པས་ཇི་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་རབ་བྱེད་དང་པོར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ན་རྟག་ཆད་དུ་
འགྱུར་ཚུལ། དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་ཀྱང་སྐྱོན་དེ་སྤོང་བའི་ལན་དགག་པ། དེ་ལྟར་དགག་པའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་པ་འདི་ནི་དེ་ལྟར་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ན་གསུང་རབ་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་རྟག་པ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བར་ནི་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོ་དེ་ནི་རྟག་པར་སྨྲ་ན་རྟག་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་ལ་མི་རྟག་པར་སྨྲ་ན་ནི་ངེས་པར་ཏེ་ཆད་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི། གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ། །དེ་ནི་མེད་པ་མིན་པས་རྟག1

།ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ནམ་ཡང་མེད་པར་མི་
འགྱུར་བས་རྟག་ལྟ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དུས་དང་པོར་ཡོད་ལ་གཉིས་པར་མེད་ན་ཆད་ལྟར་འགྱུར་གྱི་ཡོད་པ་ཙམ་དང་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་ཁས་བླངས་པས་རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། རྟག་ཆད་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་བླངས་ནས་སྤོང་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གསུང་བ་ན་འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང༌། ཅི་ཆོས་མངོན་པ་བ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༢༡ ཕྲེང་། ༡༦

300 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

སྐད་ཅིག་མར་འཇིག་པ་ཁས་མི་ལེན་ནམ་གལ་ཏེ་ཁས་མི་ལེན་ན་ནི། དེ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས1

་སྐད་ཅིག་མ་ཁས་མི་ལེན་ན་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་མིན་པར་ཐལ་
བའི་གནོད་པ་གསུངས་པས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་བླངས་ནས་རྟག་ཆད་སྤོང་ཚུལ་དང༌། དེ་
དགག་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ཀྱང་ཆད་པར་ལྟ་བ་དང་རྟག་པར་ལྟ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་འབྱུང་བ་སྟེ་སྐྱེས་པ་དང་རྒྱུ་ཡི་འཇིག་པ་སྟེ་ཞིག་པ་གཉིས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུན་དེ་སྲིད་པ་འཁོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་རྒྱུ་འགགས་ནས་དེའི་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་ན་ཆད་པ་དང་རྒྱུ་མི་འགག་པར་རང་གི་ངོ་བོས་གནས་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ཡང་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པས་རྟག་ཆད་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུན་ཁས་བླངས་ཀྱང་རྟག་ཆད་སྤོང་མི་ནུས་པ་དང༌། རྒྱུན་ཉིད་རང་
བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་བུའི་འབྱུང་བ་དང་རྒྱུ་ཡི་འཇིག་པའི་རྒྱུན་དེ་སྲིད་པ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་རྒྱུའི་སྐད་ཅིག་འཇིག་པ་སྟེ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱས་ནས་འགགས་པ་ལ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུའི་རྒྱུན་ནི་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་ན་འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་གཞན་དུ་འགྱུར་2

བ་ལས། འབྲས་

བུ་སྐྱེས་ཀྱང་རྒྱུའི་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ལ་མི་ཕན་ལ་རྒྱུ་འགགས་པ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་མེད་པས་རྒྱུའི་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །རང་ལ་ཉེས་པ་དེ་མེད་དེ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང༌། གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་གང་འབྱུང་བ། །ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་རྟག་ལྟར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་ནི་ཕྱིས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་རང་བཞིན་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྟག་པར་ཐལ་བ་སོ་ན་འདུག་གོ །རིགས་པ་དེ་དག་ནི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༡༣༥༨ ཕྲེང་། ༧
2 ཞོལ། ཤོག ༢༡༢ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༢༡༤ བ ༦ གཞན་དུ་འགྱུར་བས།

རབ་བྱེད་ཉེར་གཅིག་པ་འབྱུང་འཇིག་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 301

འབྲས་བུ་རྒྱུ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱུ་འབྲས་བུའི་དུས་སུ་འགགས་པ་མི་རུང་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟག་ཆད་སྤོང་མི་ནུས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཁྱེད་ལྟར་ན་ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དུས་ན། སྲིད་པ་སྟེ་ཕུང་པོའ་རྒྱུན་རང་བཞིན་གྱིས་འཇུག་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་སྟེ་ཆད་པས་ཆད་ ིཔར་ཐལ་བར་འགྱུར་ན་སྟོན་པས་ཆད་ལྟ་ནི་སྤོང་བར་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བའི་རྒྱུན་ཆད་པར་འཛིན་པ་ནི་ཆད་ལྟ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་འཁོར་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ཆད་ལྟ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཕ་རོལ་པོས་སྔར་ལྟར་བཤད་པའི་སྲིད་པའི་རྒྱུན་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
ནི་མི་འཐད་དོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འདིར་སྲིད་པ་ཐ་མ་ནི་ཚེ་འདིའི་སེམས་ཐ་མ་འཆི་སྲིད་ཡིན་ལ་སྲིད་པ་དང་པོ་ནི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སེམས་སོ། །དེའི་ཐ་མ་འགག་བཞིན་པ་ནི་རྒྱུར་གནས་ལ་དང་པོ་ནི་འབྲས་བུར་གནས་ཤིང་སྲིད་པ་དེ་གཉིས་ལ་ནི་འཁོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སྲིད་པ་དང་པོ་དེ་སྲིད་པ་ཐ་མ་འགགས་པའམ་མ་འགགས་པའམ་འགག་བཞིན་པ་ལས་སྐྱེ་གྲང༌། དེ་ལ་སྲིད་པ་ཐ་མ་འགགས་པར་གྱུར་པ་ན་དེ་ལས་སྲིད་པ་དང་པོའ་སེམས་སྐྱེ་བར་རིགས་པར་མི་ ིའགྱུར་ཏེ། རང་གི་རྒྱུ་རང་གི་སྔ་རོལ་དུ་འགགས་ན་དེའི་ཚེ་རྒྱུ་མེད་པ་དང༌། ས་བོན་ཚིག་པ་ལས་ཀྱང་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་འདོད་པ་ཡང་མིན་ནོ། །སྲིད་པ་ཐ་མ་འགགས་པར་མ་གྱུར་པའི་ཚེ་ཞེས་པ་ནི་འགག་བཞིན་པ་ལོགས་སུ་བཤད་པས་འཆི་སྲིད་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་མ་ཕྱོགས་པའོ། །འདི་འདྲ་མེད་ཀྱང་བརྟག་པའི་མཐའ་བཟུང་ནས་འགོག་པའོ། །དེ་ལས་སྲིད་པ་དང་པོ་སྐྱེ་བ་རིགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་ན་ནི་ཉེས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཉེས་པ་ནི་འཆི་སྲིད་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་མ་ཕྱོགས་པའི་དུས་སུ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་སེམས་དང་པོ་སྐྱེ་ན་དེ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་རྒྱུས་མི་སྐྱེད་པའོ། །སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་ངོ་བོ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་ཚེ་འདིའི་སེམས་ཐ་མ་དང་ཕྱི་མའི་སེམས་དང་པོ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པའོ། །སྔོན་མེད་པའི་སེམས་ཅན་འབྱུང་བ་ནི་སྐྱེ་བཞིན་པའི་སེམས་ཅན་དེའི་སྔོན་དུ་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའོ། །སེམས་སྔ་མ་རྟག་པའི་ཉེས་པ་ནི་རྒྱུད་གཅིག་པའི་སེམས་ཕྱི་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་སྔ་མ་གནས་པའོ། །ས་བོན་མ་ཞིག་པ་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་

302 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

སྐྱོན་གསུངས་པ་ནི་ས་བོན་རྣམ་པར་མ་འགྱུར་བའི་སྐབས་སུ་མྱུ་གུ་སྐྱེས་པའོ། །གལ་ཏེ་སྲིད་པ་ཐ་མ་འགག་བཞིན་པ་སྟེ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དུས་ན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་དང་པོའ་སེམས་ ིརང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་ནི། སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་སྲིད་པ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་ལྟ་བུ་ཤི་ནས་ལྷར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན། འགག་བཞིན་པ་མིའི་སྲིད་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་སྐྱེ་བཞིན་པ་ལྷའི་བར་དོའ་སྲིད་པ་ཡང་སྲིད་པ་གཞན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ ིལ། རང་མཚན་གྱིས་སྐྱེ་ན་རྒྱུ་འགག་བཞིན་པའི་དུས་སུ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་སྔར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྔར་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གལ་ཏེ་འགག་བཞིན་པའི་འགག་པ་པོ་
དང་སྐྱེ་བཞིན་པའི་སྐྱེ་བ་པོ་དག་ལྷན་ཅིག་དུས་གཅིག་ཏུ་རིགས་པ་མིན་ལ། ཡང་གི་སྒྲས་བསྡུས་པ་སྲིད་པ་ཐ་མ་འགགས་པ་དང་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་མ་ཕྱོགས་པའི་མ་འགགས་པ་ལས་སྲིད་པ་དང་པོ་སྐྱེ་བ་རིགས་པ་མིན་ན། ད་ཅི་ཕུང་པོ་གང་ལ་གནས་ནས་འཆི་བར་འགྱུར་བའི་ཕུང་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རམ་སྟེ་མི་འགྱུར་ཏེ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་དུས་ན་འཆི་བཞིན་པར་ནི་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྲིད་པ་ཐ་མ་འགགས་པ་དང་མ་འགགས་པ་དང་འགག་བཞིན་པའི་དུས་གསུམ་དག་ཏུ་ཡང་སྲིད་པ་དང་པོ་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པའི་རྒྱུན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ནི་མི་རིགས་ན། གང་ཞིག་དུས་གསུམ་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་ན་བདག་ཉིད་གཞན་གྱིས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། དེ་ཕྱིར་སྲིད་པའི་རྒྱུན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས། འབྲས་བུ་རྒྱུའི་འབྱུང་འཇིག་གི་རྒྱུན་དེ་སྲིད་པ་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྲིད་རྒྱུན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྨྲས་པ་དེ་མི་རིགས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱེ་འཇིག་དང་སྐྱེ་ཤི་དང་སྲིད་པ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འགྲོ་འོང་བྱེད་
པ་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་པ་འདི་ཉིད་ཟབ་མོའ་ལུང་གིས་ཀྱང་གྲུབ་པ་དང༌། དེ་ལྟར་གསུངས་ ིཔའི་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདིས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱོགས་ཙམ་སྨོས་ན། ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། སྲིད་གསུམ་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་སྙིང་པོ་མེད། །མྱུར་དུ་འཇིག་ཅིང་མི་རྟག་སྒྱུ་མ་བཞིན། །འོང་བ་མེད་ཅིང་འདི་ནས་འགྲོ་

རབ་བྱེད་ཉེར་གཉིས་པ་དེ་གཤེགས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 303

བའང་མེད། །རྒྱུན་རྣམས་རྟག་ཏུ་སྟོང་ཞིང་མཚན་མ་མེད།1

།ཅེས་དང༌། སྐྱེ་བ་དང་ནི་འཆི་འགྱུར་
ཡང༌། །སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འཆི་མེད་པར། །གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིས། །ཏིང་འཛིན་འདི་ནི་རྙེད་མི་དཀའ།2

།ཞེས་དང༌། གང་དག་བསམ་ཡས་ཆོས་རྣམས་འདི་ཤེས་པ། །མི་རྣམས་དེ་དག་
རྟག་ཏུ་བདེ་བ་ཡིན། །ཆོས་དང་ཆོས་མིན་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་སྟེ། །ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱིས་སྤྲོས་པས་ཕྱེ་བ་ཡིན། །ཐམས་ཅད་བསམ་ཡས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་མིན་པས། །དངོས་དང་དངོས་མེད་ཤེས་པ་རྣམ་པར་ཤིག །བྱིས་པ་གང་དག་སེམས་ཀྱི་དབང་སོང་བ། །དེ་དག་སྲིད་པ་བྱེ་བ་བརྒྱར་སྡུག་བསྔལ།3

།ཞེས་གསུངས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་འཇིག་དང་སྐྱེ་འཆི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་སྲིད་རྒྱུན་རྣམས་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་འཇོག་པ་ནི་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བཀག་ལ། ཐ་སྙད་དེ་དག་མི་བྱར་ཡང་མི་རུང་བས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་དེ་རྣམས་ཆེས་འཐད་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་དྲང་བར་བྱའོ། །འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཉེར་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤ་རྩ་གཅིག་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

ལྔ་པ་སྲིད་པའི་རྒྱུན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག །ཉོན་མོངས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་སྨྲས་པ་སྲིད་པའི་རྒྱུན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་མམ་བདུན་དུ་བར་མ་ཆད་པར་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བསགས་ནས་དུས་རིང་མོ་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ་སྲིད་པའི་རྒྱུན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་ཡོད་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༩༠ ཕྲེང་། ༡༢ ནང་དུ་དྲངས་པ་ལས་མདོར་མ་རྙེད།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༣༤༡ ཕྲེང་། ༡༩ ནང་དུ་དྲངས་པ་ལས་མདོར་མ་རྙེད།
3 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༣ ཤོག ༣༥༦ ཕྲེང་། ༧

304 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྲིད་པའི་སྐྱེ་བ་དུ་མ་བརྒྱུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཚང་རྒྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་མ་རིག་པའི་མུན་པ་འཐུག་པོ་རིགས་པའི་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་པས་བཟློག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་མོ་ནས་གོམས་པས། ད་དུང་དུ་ཡང་མི་ལྡོག་པ་ཁྱོད་ཀྱི་མི་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་པའི་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཆེས་རིང་བ་གོ་བར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་སྲིད་པའི་རྒྱུན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ནའང་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ།།
འདི་ལ་བཞི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དགག །དེ་ལ་ལོག་
ལྟ་གཞན་གྱིའང་གནས་མེད་པར་བསྟན་པ། ལོག་པར་བཟུང་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པ། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལའང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལེན་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །བླང་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །དེ་གཉིས་ཀའི་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དགག །ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག །དེ་རྣམས་ཀྱི་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན། དེ་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང༌། ཕུང་པོ་ལྔ་སྔ་མ་འདིར་གཟུང་གི་ཕྱི་མ་ནི་མིན་ཏེ་སྔ་མ་ནི་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱི་མ་ནི་སྐྱེ་འཕགས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་སྔ་མའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཕུང་པོ་བརྟེན་པ་དང་ཕུང་པོ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྟེན་པ་དང༌། ལྷས་བྱིན་ནོར་དང་ལྡན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕུང་པོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་གྲང་ན། དེ་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་མིན་ཏེ།
གཞན་དུ་ན་རབ་བྱེད་བཅུ་པར་བཤད་པ་ལྟར་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང༌། བཅོ་བརྒྱད་པར་བཤད་པ་ལྟར་རང་མཚན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཕྱི་མ་འདོད་ན་

རབ་བྱེད་ཉེར་གཉིས་པ་དེ་གཤེགས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 305

ནི་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཉེས་པ་གསུམ་སྟེ་ལས་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་དུས་ན་མེད་པས། རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར་ལས་རྣམས་འབྲས་བུ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟ་བར་འགྱུར་རོ། །སྐད་ཅིག་སྔ་མས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པར་འདོད་ན་ནི། གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཞན་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པས་ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་གཞན་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུད་གཅིག་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་སྨྲ་མི་ནུས་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་སོ་སོ་བ་སྐྱེ་ན་རྒྱུ་འབྲས་མི་རུང་བས་རྒྱུད་གཅིག་པ་མི་འཐད་པའི་ཉེས་པ་སྔར་བརྗོད་པ་མི་ལྡོག་གོ །ཇི་ལྟར་ངའི་ལུས་འདི་སྔར་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་མི་དྲན་པ་བཞིན་དུ་ང་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན་ང་ལས་ནུ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་ཀྱང་གསུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་དུས་ཀྱི་བདག་ནི་ལུས་ལྟར་ཞིག་པའི་ཕྱིར་དང་འདིར་སྔ་མ་ལས་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་པའི་བདག་སྐྱེ་བར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕུང་པོ་ལྔ་ལས་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་པ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་བཅུ་
པར་བཤད་པ་ལྟར་ཕུང་པོ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བ་དང༌། བཅོ་བརྒྱད་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཕུང་པོ་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་ཕུང་པོ་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་ལས་རྫས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ ིབའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ལ་ཕུང་པོ་བརྟེན་པ་དང་ཕུང་པོ་དེར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྟེན་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དོ། །ལྷས་བྱིན་གནོག་དང་ལྡན་པ་དང་རྣ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལྡན་ཚུལ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕུང་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པ་དང་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་ལྷག་མ་གསུམ་དང་པོ་གཉིས་སུ་ཅི་རིགས་པར་འདུ་བས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་འདུ་མོད་ཀྱང༌། འཇིག་ལྟས་འཛིན་ཚུལ་གྱི་འཇུག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་འདི་དང་བཅུ་པར་ཕྱོགས་ལྔ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཕྱོགས་ལྔ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་

306 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཏེ་འགའ་ཡང་མེད་པས་སྲིད་པའི་རྒྱུན་ཡང་1

རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པ་དགག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་ཕུང་པོ་ལེན་པ་པོ་དང་བླང་བྱར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། དེ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ལན་དགག་པ་དང༌། རང་དངོས་མ་གྲུབ་ན་གཞན་དངོས་མ་གྲུབ་པ་དང༌དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། མང་པོས་བཀུར་བ་དག་ན་རེ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་ཕུང་པོ་གཅིག་དང་གཞན་མ་ཡིན་ཞིང༌། རི་གངས་ཅན་ལ་ཤིང་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཕུང་པོ་དང་ནགས་ཁྲོད་ན་སེང་གེ་ལྟར་ཕུང་པོ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང༌། འཁོར་སྒྱུར་མཚན་དང་ལྡན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕུང་པོ་དང་ལྡན་པའང་མིན་ཏེ་གཅིག་དང་གཞན་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཕུང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇོག་2

པས། ཕྱོགས་ལྔ་བཀག་པ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་མིན་
ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། །གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་ན་འོ་ན་ནི་དེ་རང་བཞིན་ལས་སམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་ནོ། །གང་ཞིག་རང་བཞིན་ལས་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་མེད་པ་དེ་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཅི་སྟེ་གཟུགས་བརྙན་རང་གང་དུ་སྣང་བ་དེའི་རང་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པས་
རང་བཞིན་ལས་ཡོད་པ་མིན་ཡང༌། བྱད་བཞིན་དང་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་རང་བཞིན་ལས་ཡོད་པ་མིན་ཡང་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ཞིག་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་བརྙན་ལྟར་ཡོད་པར་འདོད་ན་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༡༦ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༢༡༨ བ ༤ རྒྱུན་ཀྱང་
2 ཞོལ། ཤོག ༢༡༧ ན ༢ འཇོག་པ་ལ།

རབ་བྱེད་ཉེར་གཉིས་པ་དེ་གཤེགས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 307

ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་བདག་ཉིད་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་དུ་མི་འཐད་དེ་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་ནོ། །གང་ཞིག་གཟུགས་བརྙན་ལྟར་བདག་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །ཚིགས་བཅད་སྔ་མས་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཡོད་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ནས་གདགས་དགོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མིན་གྱི་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ་དེ་གཉིས་འགལ་བར་ཚིགས་བཅད་ཕྱི་མས་བསྟན་ཏོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཕུང་པོའ་ངོ་བོ་ ིགཞན་དུ་འགྱུར་ལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མིན་ན། དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཕུང་པོ་རྣམས་གཞན་གྱི་དངོས་པོར་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ།།
བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟར་རང་དངོས་དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་
པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་དང་གཞན་དངོས་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་གང་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །བསྟན་བཅོས་འདི་ཡི་གཞུང་ཀུན་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་འགལ་བར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་འཇུག་མོད་ཀྱང་རབ་བྱེད་འདིས་དོན་དེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསལ་བར་སྟོན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཕུང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དེ་གཞིན་གཤེགས་པ་
ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བའི་མང་པོས་བཀུར་བས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལེན་པ་པོ་དང་དེའི་ཕུང་པོ་བླང་བྱར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་དོ། །དེའི་ཚེ་གལ་ཏེ་ནོར་གྱི་སྔར་གྲུབ་པའི་ལྷས་བྱིན་གྱིས་ནོར་ལེན་པ་བཞིན་དུ། ཕུང་པོ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཏེ་ཕུང་པོའ་ིསྔར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན། དེ་ནི་ད་གཟོད་ཕུང་པོ་དག་ལ་བརྟེན་པར་འགྱུར་ཞིང་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ནས་དེའི་ལེན་པ་པོར་འགྱུར་ལ་རག་ན། དཔྱད་པ་ན་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཏེ་དེའི་སྔར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འགའ་ཡང་མེད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་

308 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གདགས་པའི་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ཞིག་ཕུང་པོ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཏེ་དེའི་སྔར་ཡོད་པ་མིན་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེས་ནི་ཇི་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཕུང་པོ་ཉེ་བར་ལེན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཕུང་པོ་ལེན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ན། ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་མི་འཐད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྔ་རོལ་ན་མེད་པས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཉེ་བར་བླངས་པ་མ་ཡིན་པས། ཕུང་པོ་རྣམས་ཉེ་བར་ལེན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་སུས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཕུང་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཉེ་བར་ལེན་པར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པ་ཡི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟག་པ་རྣམ་པ་ལྔས་ནི་དཔྱད་ཅིང་བཙལ་
བར་བྱས་པ་ན། གང་ཞིག་ཕུང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དེ་གཅིག་དང་གཞན་ཉིད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པས། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་གསུམ་དུ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཕུང་པོས་ཇི་ལྟར་གདགས་པར་ནུས་ཏེ་མི་ནུས་སོ།།གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་དཔྱད་པ་འདིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་
པར་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་གང་ཞིག་ཉེ་བར་བླང་བ་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་ལས་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་ཕུང་པོ་བརྟག་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་རྒྱས་པར་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་ཉེ་བར་ལེན་པ་དེ་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རང་བཞིན་ལས་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་བདག་གི་དངོས་པོ་ལས་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་གང་མེད་པ་དེ་ནི། རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་རེ་སྐན་ཏེ་ཡོད་པ་མི་སྲིད་དེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་གྲུབ་པ་དང་གཞན་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བླང་བྱ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་

རབ་བྱེད་ཉེར་གཉིས་པ་དེ་གཤེགས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 309

པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཉེ་བར་བླང་བྱ་གང་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ལེན་པ་པོ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར།
གསུམ་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བླང་བར་བྱ་བ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་གཉིས་
ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བླང་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྟོང་བས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་བ་ཇི་ལྟ་བུར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འདོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ནི་མི་རིགས་སོ།།གཉིས་པ་ནི། ཨེ་མ་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་གཟེགས་ཟན་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པ་གཞན་སྤངས་
ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ཞིང་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་ན། དེ་ལྟར་ཉེར་བླང་ཉེར་ལེན་པོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྨྲས་པས་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཐར་པའི་རེ་ཐག་བཅད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩི་སྨན་གྱི་ལྗོན་ཤིང་རྩད་ནས་འདོན་པ་ཁྱོད་དང་བརྩད་པས་ད་ཆོག་གོ་ཞེ་ན། འདིར་ཁྱོད་འདྲ་བའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཐར་པའི་རེ་བ་ཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པ་འདོད་པས་སྟོན་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་དོར་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ཡང་བདག་མེད་པའི་སྒྲ་མུ་སྟེགས་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་མི་བཟོད་པ་ན། ལམ་ངན་པ་འཁོར་བའི་འབྲོག་དགོན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དེ་ཉིད་ནས་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་བོ་ནི་སྐུར་བ་བཏབ་པས་ཉེས་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོང་པ་སྟེ་མེད་པ་ཞེས་ཀྱང་མི་བརྗོད་དོ། །གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་ཞིང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོན་བརྗོད་པར་འདོད་པས་མི་སྟོང་པ་སྟེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཀྱང་མི་བྱ་ཞིང༌། དེ་གཉིས་ཀར་ཡང་བརྗོད་པར་མི་བྱ་ལ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མིན་པ་ཡང་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ་དོན་དམ་པར་དེ་བཞི་ཁ་ཁས་མི་ལེན་པའོ། །འོན་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་མ་བརྗོད་ན་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་མི་རྟོགས་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་གནས་ནས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་དུ། གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོའ་ངོར་བློས་བཏགས་ནས་སྟོང་པ་དང་མི་ ིསྟོང་པ་དང་སྟོང་མི་སྟོང་གཉིས་ཀ་དང༌། སྟོང་པ་ཡང་མིན་ལ་མི་སྟོང་པ་ཡང་མིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་སྨྲ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་གདགས་པའི་དོན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

310 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

སྟོན་པས་དགོངས་པ་གང་གིས་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ནི་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལས་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དོན་དམ་པར་མི་མངའ་བ་དེ་བཞིན་དུ། འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་ལ་སོགས་པས་བསྡུས་པ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་བཞི་ཡི་ལྟ་བ་ལོག་པས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ཡང་སངས་རྒྱས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཞི་བ་འདི་ལ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་མཐའ་མེད་པ་དང་ལ་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་ཀ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་བཞིས་བཟུང་བའི་དོན་ཡང་ཞི་བ་འདི་ལ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །རྒོལ་བ་གང་གིས་འདི་ཉིད་བདེན་གྱི་གཞན་ནི་གཏི་མུག་པའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་སྟུག་པོ་བཟུང་བར་གྱུར་པ་དེ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་སྟེ་འདས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོད་དོ་ཞེའམ་མེད་ཅེས་པ་དང༌། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པ་ཞེས་པའི་ལོག་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིས་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །ཚིག་གསལ་གྱི་འགྱུར་གྱི་རྩ་བ་ལ། གང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་ཡོད་ཅེས། །འཛིན་པ་སྟུག་པོས་བཟུང་གྱུར་པ། །དེ་ནི་མྱ་ངན་འདས་པ་ལ། །མེད་ཅེས་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད།1

།ཅེས་འབྱུང་ཞིང་དེ་དང་མཐུན་པའི་འགྲེལ་པའང་བསྒྱུར་མོད་ཀྱང༌།
བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། གང་གིས་འཛིན་སྟུག་བཟུང་གྱུར་པ། །དེ་ནི་མྱ་ངན་འདས་པ་ལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོད་ཅེ་འམ། །མེད་ཅེས་རྣམ་རྟོག་རྟོག་པར་བྱེད།2

།ཅེས་བསྒྱུར་ཞིང་དེ་དང་མཐུན་
པར་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་ཉིད་འགྱུར་ལེགས་པར་མཐོང་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །གང་གི་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ནི་སངས་རྒྱས་ཡོད་དོ་ཞེའམ་མེད་དོ་ཞེའམ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པ་ཞེས་སེམས་པའི་བསམ་པས་བཟུང་བ་ལྟར་འཐད་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ།།
དེ་འདྲ་བའི་ལྟ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་ལུས་སྲོག་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བ་གཉིས་ནི་ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་བདག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ལ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༣༥༤ ཕྲེང་། ༢༠
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༤༣༤ ཕྲེང་། ༢༠

རབ་བྱེད་ཉེར་གཉིས་པ་དེ་གཤེགས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 311

བརྩམས་ནས་འདྲི་བས་ལན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་འདྲི་བ་དེ་དག་ནི་ཟབ་མོའ་ིསྣོད་མིན་པས་བདག་མེད་པའི་དོན་ནི་བཤད་དུ་མི་རུང་ལ། རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་བཤད་པས་ཀྱང་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱེད་ཅིང་དོན་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་འཇིག་རྟེན་ནི་བདག་ལ་ཟེར་ལ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཡང་བྱ་བས་འདིར་དེ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ་སྦྱར་ལ། ལྟ་བ་ཐ་མ་གཉིས་སྐབས་འདིར་མ་གསུངས་ཀྱང་སྔར་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད་བཀག་པ་ལ་དེ་གཉིས་མི་རུང་བའི་དོན་ཚང་ངོ༌།།
གསུམ་པ་ནི། གང་དག་བློ་ཞན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇིག་རྟེན་
པའི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཤིང༌། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པས་རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་ཟད་པ་མེད་པ་ལ། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པས་སྤྲོས་པར་བྱེད་པ་སྤྲོས་པ་དེ་དག་གིས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་ཉམས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཀུན་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་དམུས་ལོང་གིས་ཉི་མ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། གང་དག་ང་ལ་གཟུགས་སུ་མཐོང༌། །གང་དག་ང་ལ་སྒྲར་ཤེས་པ། །ལོག་པར་སྤོང་བར་ཞུགས་པ་སྟེ། །སྐྱེ་བོ་དེ་དག་ང་མི་མཐོང༌། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཉིད་ལྟ། །འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། །ཆོས་ཉིད་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་མི་ནུས།1

།ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚིག་དེ་དག་གིས་ནི་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོས་པའི་
ཆོས་སུ་བདེན་པར་འཛིན་པས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཤིང་སྤོང་བ་ཡིན་པས། དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་མཐོང་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཆོས་ཉིད་དུ་ལྟ་བར་བྱ་བ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ། །ཆོས་ཉིད་ནི་སྔར་ལྟར་བཟུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ་ཚུལ་དེས་ཤེས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། སྤྲོས་པས་བློ་མིག་ཉམས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་ཉིད་མི་མཐོང་བའི་ཤེས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྤྲོས་པའི་རྟོག་པས་བློ་མིག་མ་བསླད་ན་མཐོང་བར་དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
བཞི་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྟགས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཡང་བརྟགས་
1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣༤ ཤོག ༣༥༤ ཕྲེང་། ༤

312 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པ་ཡིན་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་རང་བཞིན་མེད་པ་ལྟར་སྣོད་ལ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འདྲ་བར་འགྲོ་བ་འདི་ཡི་རང་བཞིན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་གྲུབ་པ་མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་འདི་དག་ཀྱང་ལྟོས་ས་དེ་དང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཀྱི་རང་ལས་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡི་རང་བཞིན་ཉིད་མེད་དོ། །འགྲོ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ནི་རྐྱེན་བརྟག་པ་སོགས་ལས་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་དེའི་ཆོས་ཕུང་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་
མེད་པར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཟབ་མོའ་ལུང་གིས་ཀྱང་གྲུབ་པ་དང༌། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ ིརབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདིས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱོགས་མཚོན་ནི། ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས། རྟག་ཏུ་སྐྱེ་མེད་ཆོས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་ཀྱང་བདེ་བར་གཤེགས་དང་འདྲ། །བྱིས་པའི་བློ་ཅན་མཚན་མར་འཛིན་པ་རྣམས། །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་མེད་པའི་ཆོས་ལ་སྤྱོད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་ཡི། །དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་ཡིན། །འདི་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་བདེར་གཤེགས་མེད། །འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་བརྙན་མཐོང༌།1

།ཞེས་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་
མ་ལས་ཀྱང༌། འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་སེམས་ཅན་དེ་དག་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི་སྒྱུ་མ་མ་ཡིན་ནམ་དེ་སྐད་ཅེས་སྨྲས་པ་དང༌། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ལྷའི་བུ་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །ལྷའི་བུ་དག་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའོ། །ལྷའི་བུ་དག་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལྷའི་བུ་དག་དེ་ལྟར་ན་སྒྱུ་མ་དང་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་གཉིས་སུ་མེད་དེ་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྨི་ལམ་དང་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་གཉིས་སུ་མེད་དེ་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དོ། །ལྷའི་བུ་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་2

གསུངས་ཤིང༌། རྒྱུན་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༧ ཤོག ༧༤༨ ཕྲེང་། ༩
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣༣ ཤོག ༥༢ ཕྲེང་། ༡༥

རབ་བྱེད་ཉེར་གསུམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 313

དུ་ཞུགས་པ་དང་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང༌། ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་བཞི་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཏེ་གང་ཟག་དང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་ནི་གང་ཟག་དང་དེའི་ཆོས་གཉིས་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པའོ།།
དེ་ནས་འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སྨྲའམ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའོ་ཞེ་སྨྲའམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ་ལྷའི་བུ་དག་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུར་སྨྲ་ན་ཆོས་གཞན་ལྟ་ཅི་སྨོས། ལྷའི་བུ་དག་གིས་སྨྲས་པ་འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སྨྲའམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ། ལྷའི་བུ་དག་ཁོ་བོ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཡོད་ནའང་དེ་ཡང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སྨྲའོ། །དེ་ལྟ་ན་རྨི་ལམ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འདི་ནི་གཉིས་སུ་མེད་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་1

གསུངས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་
དེའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་མི་རུང་ཞིང༌། དེས་སྟོང་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་འཐད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱབས་གནས་སོགས་སུ་འཇོག་པ་ཡང་ལུགས་འདི་ཁོ་ན་ལ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤ་རྩ་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་
བཤད་པ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་སྨྲས་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣༣ ཤོག ༥༣ ཕྲེང་། ༡༠

314 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པ། སྲིད་པའི་རྒྱུ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་དེའི་རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ན་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ནི་ལས་འབྱུང་ཞིང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་ཡང་སྐྱེ་ལ་དེ་ཡང་སྲིད་པའི་རྒྱུན་ནོ། །གཙོ་བོའ་རྒྱུ་ནི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ཏེ་དེ་ ིསྤངས་ན་ལས་ཡོད་ཀྱང་སྲིད་རྒྱུན་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་སྲིད་པའི་རྒྱུན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མོད་ཀྱང་དེ་མེད་དོ་ཞེས་འགོག་པ་ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག །དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་སྤོང་བའི་ཐབས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དགག །རྟེན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག །རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག །དམིགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག །རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་རྟགས་གཞན་གྱིས་དགག་པའོ།།
དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་མ་
ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ལས་འབྱུང་བར་གསུངས་ཏེ། འདོད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི། །ཤེས་ཏེ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་ལས་བྱུང༌།1

།ཞེས་མདོ་སྡེ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དུག་གསུམ་ཙམ་ཞིག་སྨོས་པ་ནི་ཉོན་
མོངས་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་འདི་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་འདི་གསུམ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྡུག་པའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མི་སྡུག་པའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ལས་ཞེ་སྡང་དང༌། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་ལས་གཏི་མུག་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་སྟེ་ཀུན་རྟོག་ནི་དེ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ཐུན་མོང་བའོ། །རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ་ཞེས་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྙོག་པ་ཅན་ལས་གཏི་མུག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་2

ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་གཏི་མུག་ཀུན་རྟོག་ལས་སྐྱེ་བར་ཤེས་སོ།།
གང་དག་ཡུལ་སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དེ་དག་ནི་རང་བཞིན་ལས་མེད་དེ། ཆགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ནི་རང་བཞིན་མ་བཅོས་པ་དང་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་སྡུག་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འབྱུང་བ་ཞིག་ན་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༢༧༨ ཕྲེང་། ༣ ནང་དུ་གསལ།
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢ ཤོག ༦༡༨ ཕྲེང་། ༨

རབ་བྱེད་ཉེར་གསུམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 315

ཡུལ་སྡུག་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ངོ༌། །དེའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཡང་དག་པར་མེད་དེ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་ནོ། །འདིས་ནི་དགག་བྱ་ལ་ཡང་དག་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བར་བཀག་ན་མི་རུང་བར་སྟོན་ཏེ་གཞན་ལ་ཡང་འདྲའོ། །གཏི་མུག་གི་རྒྱུའི་ཀུན་རྟོག་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ་ཆགས་སྡང་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཀུན་རྟོག་ནི་སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པའི་མཚན་མ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་དེ། སློབ་དཔོན་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ཚིགས་བཅད་དང་པོའ་དོན་དུག་གསུམ་ ིལས་འབྱུང་བས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ་ཚིགས་བཅད་གཉིས་པས་དེ་འགོག་པར་མཛད་ཅིང་སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་གཉིས་སུ་འཆད་དོ། །འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བ་དབུ་མ་པས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཞེད་ལ་དངོས་པོར་སྨྲ་བས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྨྲ་བས་སྒོ་གཉིས་ཀ་ནས་བཤད་དུ་རུང་བས་མི་འགལ་ལ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རང་འགྲེལ་དུ་སྡུག་པ་སོགས་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དུག་གསུམ་གྱི་རྒྱུར་གསུངས་སོ།།
རྣམ་རྟོག་གི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པ་བསྒྲུབ་སླ་བས་དེ་
ཉིད་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཡང་གསུངས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། གང་ཕྱིར་དེར་ཆགས་དེར་སྡང་དེར། །རྨོངས་པ་དེ་ཕྱིར་དེ་དག་ནི། །རྣམ་རྟོག་གིས་བསྐྱེད་རྣམ་རྟོག་ཀྱང༌། །ཡང་དག་ཉིད་དུ་ཡོད་མ་ཡིན།1

།ཞེས་གསུངས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདག་རྟེན་དུ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག །སེམས་རྟེན་དུ་མེད་པའི་
རྟགས་ཀྱིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་གི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ནི་བདག་བརྟག་པ་ལ་སོགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་བདག་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་མེད་པ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་འགྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་གི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་སྙམ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༧༠ ཕྲེང་། ༢༡

316 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ན། ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་རྩིག་ངོས་ཀྱི་རི་མོ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་པས་ཉོན་མོངས་འདི་དག་རྟེན་གང་ཞིག་གི་ཡིན་པར་འགྱུར་གྱི་རྟེན་མེད་པར་མེད་དོ། །རྟེན་དེ་ཡང་བརྟགས་པ་ན་བདག་གམ་སེམས་ཅན་གཅིག་ཡིན་ན་དེ་ནི་སྔར་རྒྱས་པར་བཀག་ཟིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྟེན་བདག་གམ་གང་ཟག་འགའ་ཡང་མེད་པར་ནི་རྟེན་གང་གི་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྟེན་སྔར་གྲུབ་པ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ལ་རྟེན་དུ་གྱུར་
པའི་བདག་ཀྱང་མེད་མོད་ཀྱང༌། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ་སེམས་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རང་གི་ལུས་ལ་ལྟ་བའི་འཇིག་ལྟས་བཟུང་བའི་ཡུལ་གྱི་བདག་དེ་རྣམ་པ་ལྔར་དཔྱད་པ་ན་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་རྣམ་པ་ལྔར་མེད་དོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་དེ་ཉིད་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་མི་རིགས་ཏེ་གཞན་དུ་ན་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་དུ་ཡང་མེད་དེ་གཞན་དུ་ནི་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་ལྡན་པ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དོ། །རང་གི་ལུས་ལ་ལྟ་བའི་འཇིག་ལྟས་བཟུང་བའི་བདག་རྣམ་པ་ལྔར་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་རྣམ་པ་ལྔར་མེད་པ་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་འདི་ནི་ཞར་ལ་བྱུང་བའོ།།
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་དེའི་རྒྱུ་སྡུག་མི་
སྡུག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཡུལ་སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་ནི་རང་གི་རང་བཞིན་ལས་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྡུག་མི་སྡུག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་གང་དག་བྱུང་བ་དེ་དག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ།།

རབ་བྱེད་ཉེར་གསུམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 317

བཞི་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་དྲུག་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་གཟུགས་སུ་རུང་བས་གཟུགས་དང་སྒྲོགས་ཤིང་སྟོན་པས་སྒྲ་དང་བྲོ་ཞིང་མྱང་བས་རོ་དང་བརྔུབ་ཅིང་བསྣམ་པར་བྱ་བས་དྲི་དང་རེག་པར་བྱ་བས་རེག་བྱ་དང༌། མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་སམ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཛིན་པས་ཆོས་ཏེ་རྣམ་པ་དྲུག་ནི་འདིར་གནས་པས་གཞི་སྟེ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ན་སེམས་དགའ་བར་བྱེད་པས་འདོད་ཆགས་དང་སེམས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པས་ཞེ་སྡང་དང་སེམས་གཏི་མུག་ཏུ་བྱེད་པས་གཏི་མུག་གི་ནི་གཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་སྡུག་པའི་རྣམ་པར་སྒྲོ་བཏགས་པས་འདོད་ཆགས་དང་མི་སྡུག་པའི་རྣམ་པར་སྒྲོ་བཏགས་པས་ཞེ་སྡང་དང་རྟག་བདག་ལ་སོགས་པར་སྒྲོ་བཏགས་པས་གཏི་མུག་སྐྱེའོ། །དེ་རྣམས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞིར་བཏགས་པ་བདེན་མོད་ཀྱང་གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་རོ་དང་རེག་པ་དང་དྲི་དང་ཆོས་དག་འབའ་ཞིག་སྟེ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་ན་དམིགས་པ་འདི་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ནི་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་བུ་དང་སྨིག་རྒྱུ་དང་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ།།
ལྔ་པ་ལ་གཉིས། ཆགས་སྡང་གི་རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །གཏི་མུག་གི་རྒྱུ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་གི་ཚེ་དེ་དག་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་དེར་དམིགས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པ་དེའི་ཚེ། ཡུལ་དྲུག་སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་ལྟ་བུ་དང་གཟུགས་བརྙན་འདྲ་བ་དེ་དག་ལ་སྟེ་དེ་དག་གི་སྡུག་པའི་མཚན་མ་དང༌། མི་སྡུག་པའི་མཚན་མ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འབྱུང་བར་ཡང་ནི་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཏེ་རྟེན་ལོག་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ། ངར་འཛིན་ལས་བྱུང་ཕུང་པོ་རྣམས། །ངར་འཛིན་དེ་ནི་དོན་དུ་བརྫུན། །གང་གི་ས་བོན་བརྫུན་པ་དེའི། །སྐྱེ་བ་བདེན་པ་ག་ལ་ཞིག1

།ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་ནི་རྟེན་ལོག་པ་ཡིན་པས་སྡུག་མི་སྡུག་གི་མཚན་མ་བརྫུན་པར་སྟོན་པའི་རིགས་པའོ། །དེ་ནི་ཕན་ཚུན་རྟེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཀྱང་བརྫུན་པར་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༦ ཤོག ༢༩༡ ཕྲེང་། ༢

318 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

འདི་ན་སྡུག་མི་སྡུག་ནི་རིང་ཐུང་ལྟར་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་ཡོད་ཀྱི་མ་ལྟོས་པར་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་མི་སྡུག་པ་གང་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་ལྟོས་ནས་སྡུག་པ་ཞེས་གདགས་པ་སྟེ་གཞག་པར་བྱ་བའི་ལྟོས་ས་མི་སྡུག་པ་ནི། སྡུག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཡོད་པ་མིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་སྡུག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ན་སྟེ། ཡུལ་མི་སྡུག་པ་སྡུག་པ་ལ་ལྟོས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ལ་ལྟོས་ས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ན་ལྟོས་ཆོས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་སྡུག་པ་གང་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་ལྟོས་ནས་མི་སྡུག་པར་གདགས་པ་སྟེ་གཞག་པར་བྱ་བའི་ལྟོས་ས་སྡུག་པ་ནི། མི་སྡུག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཡོད་པ་མིན་པས་དེའི་ཕྱིར་མི་སྡུག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྡུག་པའི་མཚན་མ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་དེའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་འདོད་ཆགས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ལ། མི་སྡུག་པའི་མཚན་མ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་དེའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ཞེ་སྡང་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ལྡན་པ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ལ་དགག །དེ་ལྟར་འགོག་པ་དོན་ཆེ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟག་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །མི་རྟག་པར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །འཛིན་པ་ཙམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྟེ། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཇིག་ཅིང་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་གོ་སྙམ་པ་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་བདེའོ་སྙམ་པ་དང༌། ལུས་མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་འཛིན་པ་དང་ཕུང་པོ་བདག་གི་མཚན་ཉིད་དང་མི་མཐུན་པ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའོ། །དེ་བཞི་ནི་གཏི་མུག་གི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་གཏི་མུག་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མས་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་བྱེད་ལ་གཞན་གསུམ་ནི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་དུའང་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་རྟག་པས་སྟོང་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་འཇོག་ན། ཕུང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པ་ལ་མི་རྟག་པར་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མིན་པས་ཕུང་པོ་རྟག་པར་འཛིན་པ་ཇི་ལྟར་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ་མིན་ནོ།།

རབ་བྱེད་ཉེར་གསུམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 319

དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་གསུམ་ལའང་སྦྱར་ཏེ། གལ་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་བདེའོ་ཞེས། །དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ལོག་ཡིན་ན། །སྟོང་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་མིན་པས། །འཛིན་པ་ཇི་ལྟར་ལོག་པ་ཡིན།1

།ཞེས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །འགྲེལ་ཆེན་གཞན་གཉིས་སུ། གལ་ཏེ་མི་རྟག་རྟག་པ་ཞེས། །དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ལོག་ཡིན་ན། །སྟོང་ལ་རྟག་པ་ཡོད་མིན་པས། །འཛིན་པ་ཇི་ལྟར་ལོག་མ་ཡིན།2

།ཞེས་འབྱུང་ངོ༌།
།གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་གོ་ཞེས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་འཇོག་ན། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པ་ལ་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་འཛིན་པའང་ཇི་ལྟར་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །མི་རྟག་པར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཤེས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་མི་རྟག་པ་ཤེས་བྱ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་དགོས་པའི་རིགས་པའོ།།
དེ་ལྟར་ཕུང་པོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ཤེས་བྱ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་མེད་པ་ན་དེ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་བྱ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅི་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་གསུམ་ལ་ཡང་སྦྱར་ཏེ། གལ་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་བདེའོ་ཞེས། །དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ལོག་ཡིན་ན། །སྟོང་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དོ་ཞེས། །འཛིན་པའང་ཇི་ལྟར་ལོག་མ་ཡིན།3

།ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །རྟག་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་མི་རྟག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་དགོས་ཞེས་པའི་རིགས་པའོ།།
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྟག་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་ནའང་
རེ་ཞིག་འཛིན་པ་ཙམ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་འཛིན་པ་ནི་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ནོ། །དེ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ཕྲེང་།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༣༤ ཕྲེང་། ༩
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༣༤ ཕྲེང་།

320 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ལ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་སྒྲུབ་བྱེད་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་དང༌། བདག་གམ་སེམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་དགོས་སོ། །དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ཁོ་བོའ་འདོད་པ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། བྱེད་པ་གང་གིས་འཛིན་པ་དང་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པའི་བྱ་བ་དང་ ིའཛིན་པར་བྱེད་པ་པོ་དང་གང་བཟུང་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཕྱིར་འཛིན་པ་ཙམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བྱེད་པ་མེད་པར་ནི། གལ་ཏེ་མི་རྟག་རྟག་པ་ཞེས། །ཞེས་སོགས་དང་བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་ནི། བདག་གི་ཡོད་ཉིད་མེད་ཉིད་ནི། །ཞེས་སོགས་དང་གཟུང་བྱ་མེད་པར་ནི། གཟུགས་སྒྲ་རོ་དང་རེག་པ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །ཡང་ན་རབ་བྱེད་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་པ་དང་དངོས་པོ་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པར་བསྟན་པས་འཛིན་པ་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ལྡན་པའི་ལྷས་
བྱིན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་དགག་པ་ལ་གསུམ། ལྡན་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་ལྡན་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག །ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟེན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །ཕྱིན་ཅི་ལོག་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱེད་པ་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་སུ་བྱ་བ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྔར་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའམ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཛིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གང་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་གང་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འདི་གང་ཟག་གི་རྟེན་ལ་འདོད་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
གྱུར་ཟིན་པ་སོགས་གསུམ་ལས་མི་འདའ་ལ་དེ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་ཟིན་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་སྲིད་དེ་དེ་སྲིད་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་པོར་འཇོག་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ལྡན་དགོས་ན་དེ་ལ་ཕྱི་མ་དེ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དག་མི་སྲིད་དེ། སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་བཞིན་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རང་བཞིན་

རབ་བྱེད་ཉེར་གསུམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 321

གྱིས་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་དེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བྱ་བ་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཆ་འགའ་ཞིག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་འགའ་ཞིག་མ་ལོག་པའི་གྱུར་བཞིན་པ་ཡང་བརྟག་པ་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟེན་དུས་གསུམ་པོ་གང་ལ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན། རྟེན་གང་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རང་བཞིན་གྱིས་སྲིད་ཅེས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་གཟུ་བོའ་བློས་རྣམ་པར་དཔྱོད་ཅིགི །
གསུམ་པ་ནི། གཞན་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་ན་ཇི་ལྟ་བུར་ན་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དངོས་པོ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་བདག་དང་གཞན་ཚོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མིན་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ།།
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་དང་གཙང་བ་དང་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
ན་ནི་ཤེས་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གཞན་དོན་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱི་དཔེའོ། །གལ་ཏེ་བདག་དང་གཙང་བ་དང་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་ནི་བདག་མེད་པ་དང་མི་གཙང་བ་དང་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་མེད་ན་དེ་བཀག་པ་བདེན་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བདག་མེད་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ་བདག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐར་པ་འདོད་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྒྱད་ཆར་སྤང་བར་བྱའོ།།
བཞི་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་མེད་རིགས་པས་
དཔྱོད་པ་འདི་ནི་དོན་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་དམིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འགག་པར་འགྱུར་ལ་དེ་འགགས་པས་དེའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །མ་རིག་འགགས་པར་གྱུར་ན་ནི་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་ཕྱི་

322 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

མ་ཐམས་ཅད་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་རྣམས་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་རྣམས་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྲིད་པའི་རྒྱུན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཡང་དེ་ནི་མེད་དེ་འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་གང་ཟག་ལ་ལའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ཇི་ལྟ་བུར་ན་གཉེན་པོས་སྤོང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལམ་སུ་ཞིག་གིས་སྤོང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་བཟློག་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རང་བཞིན་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གང་ཟག་ལ་ལའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་ཇི་ལྟ་བུར་ན་སྤོང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་མི་འགྱུར་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་ནི་1

གཏན་

མེད་པས་གཏན་མེད་ནི་གཉེན་པོ་སུ་ཞིག་གིས་སྤོང་བར་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་མེ་ལ་གྲང་བ་སུས་ཀྱང་ཟློག་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །རང་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་ཆེས་འཐད་པར་འདོད་མོད་ཀྱང་ཕ་རོལ་པོ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་སྤོང་བ་མི་འཐད་པར་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་ནི་ཚུལ་གཉིས་ཏེ་སྔར་བཤད་པ་དང་སྤོང་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པའོ། །ཚུལ་དེ་དག་དེ་འདྲ་བའི་རིགས་ཀུན་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ།།གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་བཅས་པ་དང་རྟག་མི་
རྟག་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ཉིད་ཟབ་མོའ་ལུང་གིས་ཀྱང་གྲུབ་པ་དང༌། དེ་ལྟར་གསུང་རབ་ལས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་རབ་བྱེད་ ིའདིས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱོགས་ཙམ་སྨྲོས་ན། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པས་ཞུས་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ནི་དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་དང་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་བསྙེན་མ་ཁ་ཅིག་མ་སྐྱེས་ཤིང་མ་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་མི་སྡུག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང༌། མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ང་ནི་མི་བླུན་པོ་དེ་དག་ལ་ལམ་སྒོམ་པ་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༢༨ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༢༣༠ ན ༦ རང་བཞིན་མེད་ན་གཏན་མེད་པས་

རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་བདེན་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 323

ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་སྨྲ་སྟེ་དེ་དག་ནི་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱའོ།1

།ཞེས་སྒྱུ་མའི་བུད་མེད་མཐོང་བ་
ན་བུད་མེད་དངོས་སུ་འཁྲུལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་སྐྱེས་པ་ན་བུད་མེད་དེ་ལ་མི་སྡུག་པ་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དཔེར་བྱས་ནས་གསུངས་ཤིང༌། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་རིགས་ཀྱི་བུ་བྱིས་པ་སོ་སོའ་སྐྱེ་བོ་ ིརྣམས་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མཐའ་མི་ཤེས་ནས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མཐའི་འཇིགས་པས་སྐྲག་སྟེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མཐའ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་འཚོལ་ལོ། །ཞེ་སྡང་གི་མཐའ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་མཐར་མ་ཤེས་ནས་ཞེ་སྡང་གི་མཐའི་འཇིགས་པས་སྐྲག་ཅིང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་མཐའ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་ལོ། །གཏི་མུག་གི་མཐའ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐར་མ་ཤེས་ནས་གཏི་མུག་གི་མཐའི་འཇིགས་པས་སྐྲག་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་བྱེད་དོ། །ང་ནི་མི་བླུན་པོ་དེ་དག་ལ་ལམ་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་སྨྲ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཡོངས་སུ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱའོ།2

།ཞེས་གསུངས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཡུལ་སྡུག་པ་སོགས་དང་ཀུན་ཏུ་
རྟོག་པ་ལས། ཉོན་མོངས་རྣམས་འབྱུང་བ་དང་རྟག་སོགས་སུ་འཛིན་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གི་རྣམ་དབྱེ་དང༌། ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པ་གཏན་མི་རུང་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པ་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཆེས་འཐད་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་དྲང་བར་བྱའོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཉེར་ལྔའི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤ་རྩ་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། བདེན་པ་བརྟག་པ་དང༌། མྱང་འདས་བརྟག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། དེའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འབྱུང་འཇིག་སོགས་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་དང༌། ལས་འབྲས་སོག་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བདེན་བཞིའི་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༣ ཤོག ༤༤༧ ཕྲེང་། ༡༢
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༣ ཤོག ༤༤༨ ཕྲེང་། ༡༥

324 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པའི་རྩོད་པ་དང༌། ཞུགས་པ་དང་འབྲས་གནས་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དཀོན་མཆོག་གསུམ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་དག་ཀུན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་ན་ཁྱོད་ལ་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་དང་ཉེས་པ་མང་པོར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་སྟོང་ན་དེ་ནི་མེད་པ་ཡིན་པས་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་མེད་པས་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་མེད་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་སྟོང་པར་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་སྔར་གྱི་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ན་སྐྱེ་འགག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཚེ་དེ་མེད་དོ། །དེ་མེད་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་ཡང་མེད་དོ། །སྡུག་བསྔལ་མེད་ན་གང་གིས་སྡུག་བསྔལ་འགོག་པའི་འགོག་བདེན་ཡང་མེད་དོ། །སྡུག་བསྔལ་འགོག་པ་མེད་ན་དེར་འགྲོ་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་གྱུར་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་མེད་པས་སྡུག་བསྔལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་ཀུན་འབྱུང་སྤོང་བ་དང་ལམ་སྒོམ་པ་དང་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་དག་འཐད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་དང་སྤང་བྱ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བཞི་མེད་ན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་བཞི་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་བྱེད་པ་ནི་བྱ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྡུག་བདེན་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་བཞི་
ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྒོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དགུ་ཡོད་པའི་དྲུག་པ་མ་སྤངས་ཤིང་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་གཉིས་ཏེ། མཛོད་ལས། འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས།1

།ཞེས་
བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ནི་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་དྲུག་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་སྤངས་པའོ། །ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ནི་མཐོང་སྤང་དང་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་དགུ་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་སྤངས་པའོ། །དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ནི་སྲིད་རྩེའི་སྒོམ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༩ ཤོག ༤༧ ཕྲེང་། ༧

རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་བདེན་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 325

སྤང་གི་ཉོན་མོངས་དགུ་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་སྤངས་པ་སྟེ་རགས་པ་ཙམ་མོ། །འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ་དག་མེད་ན་དེ་དག་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་བཞི་ཡང་མེད་དོ། །དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཞུགས་པ་བཞི་པོ་དག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ནི་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་སྔ་རོལ་གྱི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་པ་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་དྲུག་པ་མ་སྤངས་པའོ།།
སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི། འཇིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་དང་ལོག་པར་ལྟ་བ་
དང་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་དང་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་དང་ང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་སྟེ་འདོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་བཅུའི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ། འདོད་པའི་སྡུག་བདེན་ལ་དམིགས་ནས་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའོ། །སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ནི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཅན་སྤང་བྱ་བཅུ་པོ་དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མོ། །སྡུག་བསྔལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི། གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྲོ་མེད་པས་ཕྲ་རྒྱས་དགུ་གཉིས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གོང་མའི་སྡུག་བདེན་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་སྔ་མ་ལྟར་སྐྱེས་པའོ། །སྡུག་བསྔལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ནི་སྤང་བྱ་དེ་དག་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དམིགས་རྣམ་དེ་ལྟ་བུར་སྐྱེས་པའོ། །ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་བཞི་ཚན་གསུམ་ཡང་སྔ་མ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་ནི་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་ཐ་མ་མ་གཏོགས་པ་ཕྲ་རྒྱས་བདུན་བདུན་དང༌། ལམ་མཐོང་སྤང་ནི་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་ཕྲ་རྒྱས་བརྒྱད་དོ། །ཕྲ་རྒྱས་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ནི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་གོམས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་བཞིན་ཕྱིས་གོམས་པས་སྤོང་བ་ནི་སྒོམ་1

པས་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་འདོད་ཆགས་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༣༡ ན ༣ བསྒོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྟེ། གཙང་། ཤོག ༢༣༣ ན ༡ བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྟེ།

326 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

དང་ཁོང་ཁྲོ་དང་ང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་བཞི་དང་གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བཅུའོ།།
དེ་དག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་པ་བཞི་སྟེ་ས་དགུ་
ལ། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དགུ་དགུར་ཕྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་རེ་རེ་ལ་ཡང་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་གཉིས་སོ། །ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་སྔར་བཤད་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་ཞུགས་ཤིང་སྦྱོར་བ་ལ་གནས་པའོ། །འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་དྲུག་པ་སྤངས་པའི་འོག་ཏུ་འཕགས་པ་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་དགུ་པའི་གཉེན་པོ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་སྔ་རོལ་དུ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་ཞུགས་ཤིང་དེའི་སྦྱོར་བ་ལ་གནས་པའོ། །འགྲེལ་པར་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པ་ནི་འབྲས་བུ་མཐར་གྱིས་པའི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། །འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་དགུ་པ་སྤངས་པའི་འོག་ཏུ་སྲིད་རྩེའི་སྒོམ་སྤང་དགུ་པའི་གཉེན་པོ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་སྔ་རོལ་དུ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་ཞུགས་ཤིང་དེའི་སྦྱོར་བ་ལ་གནས་པའོ།།
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་འབྲས་གནས་བཞི་དང་ཞུགས་པ་བཞི་སྟེ་སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་བརྒྱད་
པོ་དེ་དག་མེད་ན་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་མེད་ན་འཕགས་པ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འགོག་པ་ནི་འབྲས་བུ་དང་ལམ་ནི་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་ཏེ་རྟོགས་པའི་ཆོས་སོ། །དེ་དག་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་པ་ནི་ལུང་གི་ཆོས་སོ། །དམ་པའི་ཆོས་ཡོད་པ་མིན་ན་སངས་རྒྱས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་མི་འགྱུར་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནན་ཏན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ལས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་འདུན་མེད་པ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ནི། དགེ་འདུན་གྱིས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་དེ་ལ་འབུལ་བ་དང་རིམ་འགྲོ་དང་སྐྱབས་འགྲོ་ལ་སོགས་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་འཐོབ་དགོས་པའོ། །ཡང་ན་དགེ་འདུན་མེད་ན་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་སོགས་མེད་ལ་དེ་དག་སྔར་མ་ཐོབ་པར་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་

རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་བདེན་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 327

གདོན་མི་ཟ་བར་འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱང་མི་སློབ་པའི་དགེ་འདུན་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཞེས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་བརྗོད་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ལུགས་ལྟར་ན་དགེ་འདུན་མེད་ན་སངས་རྒྱས་མེད་པ་ཆེས་གསལ་ལོ། །ལུང་བར་མ་འདོན་པར་བྱེད་པ་དག་ནི་གཞི་ཆེན་པོ་ལས་སའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བསྟན་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་དང་པོ་ལ་གནས་པ་མཐོང་བའི་ལམ་སྐྱེས་པར་སྨྲ་བ་ན་དགེ་འདུན་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་ནའང་དོན་དེ་ཉིད་ཆེས་གསལ་ལོ། །དེ་དག་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་རྩོད་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་ལུགས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་སྨྲས་པ་བརྗོད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་ན་རྙེད་པར་དཀའ་བ་དང་རེས་འགའ་འབྱུང་བ་དང་བསོད་ནམས་ཆུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དང་མི་ཕྲད་པ་དང་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ན། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཡང་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་
པ་ཉིད་དུ་དེ་སྐད་སྨྲ་ན་དེའི་ཚེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མ་ཡིན་པ་མི་དགེ་བ་དང་ཆོས་དགེ་བ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཡང་མེད་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་གྱིས་ཤིག་ཟོ་ཞིག་འདུག་ཅིག་སོང་ཞིག་ཤོག་ཅིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀུན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་མི་ལེགས་སོ་ཞེས་འཛེར་ཏོ། །སྔར་རབ་བྱེད་དང་པོ་ནས་ཉེར་གསུམ་པའི་བར་གྱིས་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚེ། དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་སྐྱེ་འཇིག་དང་འཆིང་གྲོལ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཀག་གོ་སྙམ་ནས་རྩོད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། གཞན་གྱིས་སྨྲས་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་རྩོད་པར་
བསྟན་པ། རང་གི་བཞེད་པ་སྟོང་པའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་མི་འདོད་པ་ལ་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པའི་ཚུལ། རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་མཐོང་ན་བདེན་བཞིའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱིས་བཀོད་པའི་སྐྱོན་རང་ལ་མི་འཇུག་པའི་

328 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཚུལ། སྐྱོན་འགོད་པ་པོ་ཉིད་ལ་སྐྱོན་དེ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐྱོན་བརྗོད་མི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། སྐྱོན་བརྗོད་མི་འཇུག་པར་བསྟན་པ་དངོས་དང༌། སྐྱོན་མེད་པར་མ་ཟད་ཡོན་ཏན་ཡོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དོན་གསུམ་མ་རྟོགས་པའི་རྩོད་པར་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་རྩོད་པས་བདེན་གཉིས་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པའོ།།
དང་པོ་ནི། གཞན་གྱིས་རྩོད་པ་སྨྲས་པ་དེ་ལ་ལན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་སྟོང་པ་
ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང༌། དོན་གང་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་པས་དེའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཉིད་ལ་ཤིན་ཏུ་གནོད་པ་ཡིན་ཏེ་ལོག་པའི་ཀུན་རྟོག་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་རྣམ་རྟོག་ཁོ་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ནི། མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་དེ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལོག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས། གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀུན་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད།1

།ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཀླན་ཀ་སྨྲ་ཞིང་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཆེར་མི་
དགའ་བ་ནི་2

གནོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྔར། དེ་དག་སྤྲོས་ལས་སྤྲོས་པ་ནི། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་འགྱུར།3

།ཞེས་མཚན་མར་འཛིན་པའི་སྤྲོས་པ་མ་ལུས་པ་ཞི་བའི་དོན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་
སྟོན་པ་ཡིན་པར་བཤད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པའི་དོན་ནི་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཛིན་པ་ན། སྤྲོས་པའི་དྲ་བ་ཁོ་ན་སྤེལ་བར་བྱེད་པས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། །གཞན་ལས་ཤེས་མིན་ཞི་བ་དང༌།4

།ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་
ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟིགས་ངོ་ན་རབ་རིབ་མེད་པས་སྐྲ་ཤད་དུ་སྣང་བ་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བ་ལྟར། གཉིས་སུ་སྣང་བའི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་རང་བཞིན་དུ་བཤད་ལ། ཁྱེད་ཀྱིས་རང་བཞིན་སྟོང་པའི་དོན་མེད་པའི་དོན་དུ་འཛིན་པ་ལྟར་ན། སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པ་འགལ་བས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་མི་ཤེས་སོ།།
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༣༥ ཕྲེང་། ༡༢
2 ཞོལ། ཤོག ༢༣༣ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༢༣༤ བ ༥ མི་དགའ་བ་ན་གནོད་པ་ཡིན་ནོ། །
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༢༦ ཕྲེང་། ༨
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༢༦ ཕྲེང་། ༡༥

རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་བདེན་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 329

འོག་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང༌། །ཞེས་སོགས་དང༌། མདོ་སྡེ་ལས། གང་ཞིག་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད།
རང་ལ་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོང་པའི་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྒྲའི་དོན་ཡིན་གྱི། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲའི་དོན་མིན་ནོ། །ཁྱོད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་ན་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་སྙམ་དུ་བསམ་ནས། དངོས་པོ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྒྲའི་དོན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཀླན་ཀ་སྨྲ་བས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲའི་དོན་ཡང་མི་ཤེས་སོ། །དེ་དག་གིས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་དེ་ནས་ཅི་ཡོད་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་མེད་དགོས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་དབུ་མའི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་ཀླན་ཀ་སྨྲ་བའི་ལུགས་སུ་བསྟན་པས། དབུ་མའི་ཕྱོགས་འཛིན་པར་འདོད་པས་དེ་སྐད་སྨྲ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་ལྔ། གང་ཞིག་མ་རྟོགས་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ། བདེན་གཉིས་མི་
ཤེས་ན་གསུང་རབ་ཀྱི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པ། བདེན་པ་གཉིས་བསྟན་པའི་དགོས་པ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་ལོག་པར་གཟུང་བའི་ཉེས་དམིགས། བདེན་གཉིས་རྟོགས་དཀའ་བས་སྟོན་པས་དང་པོར་མ་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩ་བར་བསྟན་པའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་དང༌། འགྲེལ་པར་ཁ་འཕངས་པའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དབུ་མ་པས་བཤད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཀླན་ཀ་སྨྲ་བ་དེ་སུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། གསུང་རབ་ལས་བཤད་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མི་ཤེས་པར། གསུང་རབ་ཀྱི་གཞུང་ཙམ་འབའ་ཞིག་འདོན་པ་ལྷུར་ལེན་པའི་རང་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རྒོལ་ལོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་འཕགས་པས་གཞན་གྱིས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལོག་པར་རྟོག་པ་བཟློག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རེ་ཞིག་གསུང་རབ་ལས་བསྟན་པའི་བདེན་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༨ ཤོག ༥༩༨ ཕྲེང་། ༦

330 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

དག་པར་བརྟེན་ནས་འཇུག་ལ། བདེན་པ་གཉིས་ནི་འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།
དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ན་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་
ཕུང་པོར་རབ་གྲགས་པ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ངེས་པར་རྟེན། །ཞེས་འཇིག་པ་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་ནི་མི་ཤེས་པའམ་མ་རིག་པ་སྟེ་དངོས་པོའ་དེ་ཁོ་ན་ ིཉིད་འགེབས་ཤིང་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྐད་དོད་སྒྲིབ་པ་ལའང་འཇུག་པས་དེའི་ཆ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་འཆད་པ་མིན་ནོ། །ཡང་ན་ཀུན་རྫོབ་ནི་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་དོན་ནོ། །འདི་ནི་ཕན་ཚུན་བརྟེན་དགོས་པས་ན་རང་ལ་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མི་བདེན་པའི་དོན་ནོ། །ཚུལ་དེའི་སྒྲ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྒྲ་འཇུག་པ་ནི་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྦལ་པ་ལ་ཡོད་ཀྱང་མི་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་ཀུན་རྫོབ་ནི་བརྡ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དོ། །དེ་ཡང་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་དང་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་བཤད་པས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་ཤེས་བརྗོད་ཙམ་ལ་མི་བཟུང་ངོ༌། །ཅི་འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་འཇིག་རྟེན་སྨོས་པའི་དགོས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ཡོད་དམ་སྙམ་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་མིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་འཇིག་རྟེན་ཞེས་སྨོས་པ་མིན་གྱི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བརྗོད་པའོ།།
རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་རབ་རིབ་དང་ལིང་ཏོག་སྔོན་པོ་དང་མིག་སེར་ལ་སོགས་པས་དབང་
པོ་ཉམས་པས་མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་གནས་པ་དེ་དག་ནི་ཡུལ་དེ་དག་ལ་ལྟོས་ནས་གང་གི་ངོར་བདེན་པ་འཇོག་པའི་འཇིག་རྟེན་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་ཀུན་རྫོབ་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པས་དབང་པོ་བསླད་པའི་ཡུལ་དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྣང་བ་ལྟར་མི་བདེན་པས། དེ་ལས་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བདེན་པའི་ཁྱད་པར་སྨོས་སོ། །དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་དམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་དོན་དམ་མོ། །དེ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་བཞིན་དུ་གཟིགས་པའི་ངོར་མི་སླུ་བས་བདེན་པའོ།།

རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་བདེན་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 331

གཉིས་པ་ནི། འདིར་ཚིག་གསལ་ལས་བདེན་གཉིས་རྒྱས་པར་འཇུག་པ་ལས་ཤེས་པར་
བྱ་བར་གསུངས་པས་དེའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཤེས་བྱ་ནི་གང་ལ་བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་དབྱེ་བའི་གཞི་ཡིན་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་དེ་ལས་ཕྱེ་བའི་ངོ་བོའོ། །ཕྱེ་བ་སོ་སོའ་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གསུམ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ ིདང༌། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བཤད་པ་དང༌། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཀུན་རྫོབ་དང་བདེན་པའི་སྒྲའི་དོན་བཤད་པ་དང༌། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། ཀུན་རྫོབ་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ནི་གང་བདེན་པ་ནི་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་གང་གི་ངོར་བདེན་པར་འཇོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ནི། ཆོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པས་བདེན་པར་འཇོག་པ་ནི་བློའ་ངོར་ཡིན་ ིལ། བདེན་འཛིན་མིན་པའི་བློའ་ངོར་བདེན་པར་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་ ིཔ་ལས། གཏི་མུག་རང་བཞིན་སྒྲིབ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །དེས་གང་བཅོས་མ་བདེན་པར་སྣང་དེ་ནི། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་ཞེས་ཐུབ་པ་དེས་གསུངས་ཏེ། །བཅོས་མར་གྱུར་པའི་དངོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུའོ།1

།ཞེས་སོ།།
འདིར་འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྡུས་
པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པ། འདུ་བྱེད་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འདྲ་བར་གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བཅོས་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི། བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་བདེན་པར་མངོན་པར་རློམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ནི་སླུ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་འགྱུར་རོ།2

།ཞེས་གསུངས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༢༢ ཕྲེང་། ༩
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༦༨༤ ཕྲེང་། ༨

332 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པས་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་པར་འཇོག་པ་རྣམས་མ་རིག་པས་ཡོད་པར་འཇོག་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མི་འཇོག་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ།།
དེ་ལ་དང་པོའ་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ནི་བདེན་ ིའཛིན་ཡིན་པས་དེས་བཟུང་བའི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འཇོག་པའི་འཇོག་སའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱས་པ་དེ་མ་ཡིན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྤངས་པ་རྣམས་ལ། གང་གི་ངོར་བདེན་པར་འཇོག་པའི་བདེན་ཞེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། འདུ་བྱེད་རྣམས་དེ་དག་གི་ངོར་མི་བདེན་པར་བསྒྲུབས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་མ་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་དག་གི་ངོར་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་གསུངས་པས་ནི། དེའི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་དང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བདེན་པར་གཞག་ཏུ་མེད་པས་ཙམ་གྱི་སྒྲས་ནི་བདེན་པ་གཅོད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཅོད་པ་ག་ལ་ཡིན། དེ་ལྟ་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་བདེན་ཚུལ་ནི་མ་རིག་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་ཙམ་དུ་ཡིན་པས། ཟླ་བའི་གཞུང་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མ་རིག་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོར་བདེན་པ་ལ་བྱའི་ཐ་སྙད་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ལུགས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། བདེན་གྲུབ་འགོག་པ་དང་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་ན་ཐ་སྙད་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འཇོག་པ་མི་འཐད་ལ། མི་བྱེད་ན་དོན་དམ་དུ་ཡང་བྱར་མི་རུང་བས་རྣམ་གཞག་དེ་རྣམས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཆོས་ཉིད་དང་བདག་གཉིས་བདེན་འཛིན་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོར་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། བདེན་འཛིན་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོར་བདེན་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཇོག་ན། དེ་ལྟར་འགྱུར་མོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་ནི་མི་སྨྲའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་བདེན་ས་དེ་ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་ངོར་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་དང་དེའི་ངོར་བདེན་ཚུལ་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་བདེན་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 333

གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་རྣམས་རེ་རེ་ལ་ཡང་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་
པའི་ངོ་བོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ་དེ་ཡང་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་མཚོན་ན། ཤེས་བྱ་ཡང་དག་པ་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་གཟིགས་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་པའི་མྱུ་གུའི་ངོ་བོ་དང༌། ཤེས་བྱ་བརྫུན་པ་སླུ་བའི་དོན་འཇལ་བའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་རྙེད་པའི་མྱུ་གུའི་ངོ་བོའོ། །དེའི་སྔ་མ་ནི་མྱུ་གུའི་དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་ནི་མྱུ་གུའི་ཀུན་རྗོབ་བདེན་པའི་ངོ་བོའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། དངོས་ཀུན་ཡང་དག་བརྫུན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། །དངོས་རྙེད་ངོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར། །ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་དེ་དེ་ཉིད་དེ། །མཐོང་བ་བརྫུན་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས།1

།ཞེས་སོ།།
འདིས་ནི་མྱུ་གུའི་ངོ་བོ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཉིས་ཡོད་པའི་དོན་དམ་ནི་ཤེས་པ་
སྔ་མ་དང་ཀུན་རྫོབ་ནི་ཤེས་པ་ཕྱི་མས་རྙེད་པར་སྟོན་གྱི། མྱུ་གུའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ཤེས་པ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པ་གཉིས་ཉེ་བར་བསྟན་ཏེ་འདི་ལྟ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའོ། །ཞེས་དངོས་པོ་རེ་རེའི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་དོན་དམ་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་གཟིགས་པའི་ཤེས་པ་དང༌། ཀུན་རྫོབ་ནི་བརྫུན་པ་མཐོང་བའི་ཤེས་པས་རྙེད་པར་གསུངས་སོ།2

།མྱུ་གུའི་ཆོས་
ཉིད་ནི་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དེའི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་ལ་མྱུ་གུའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་ཡང་མྱུ་གུའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་ངོ་བོའོ། །མཚན་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཤེས་བྱ་བརྫུན་པ་སླུ་བའི་དོན་དུ་ངེས་པ་ལ་གཞི་དེ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སུན་ཕྱུང་བའི་ལྟ་བ་རྙེད་དགོས་ཏེ། བདེན་པ་རིགས་པས་མ་ཁེགས་པར་བརྫུན་པ་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེས་ན་གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དོན་དུ་བློས་འགྲུབ་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་བློས་
ཁེགས་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་སོ། །བུམ་སྣམ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༢༡ ཕྲེང་། ༡༧
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༦༨༠ ཕྲེང་། ༩

334 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

བློས་གྲུབ་པ་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དོན་བློས་འགྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། བུམ་སྣམ་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་གྲུབ་པའི་བློས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་འགྲུབ་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མེད་པའི་སོ་སྐྱེའི་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བུམ་སྣམ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་འཕགས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དོན་དམ་བདེན་པར་སྨྲ་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འཕགས་པ་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཡིན་ལ། དེའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའོ།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ལས་བཟློག་ནས་སྨྲ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ།།
སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་ལ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་
པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཡང་ཡིན་པས། དེ་དག་གི་ཤེས་ངོ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བུམ་སོགས་རྣམས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་མིན་ནོ། །དེ་དག་གི་ངོར་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་གཞི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྣང་བ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་གཟིགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ན་བདེན་པར་གཞག་ཏུ་མེད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་ནའང་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དོན་དམ་བདེན་པར་གསུངས་པས་བུམ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་དང་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་འཕགས་པའི་དོན་དམ་མོ་ཞེས་ཕྱེ་ནས་བརྗོད་པར་བྱའི། བུམ་སོགས་འཕགས་པ་ལ་དོན་དམ་མོ་ཞེས་སྨྲ་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེའི་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་བུམ་སོགས་མ་རྙེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་པ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་བརྫུན་པ་སླུ་བའི་དོན་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་རབ་རིབ་ལ་
སོགས་པའི་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་སླད་པའི་དབང་པོ་གསལ་བའི་ཤེས་པ་དང༌། འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་བསླད་པའི་དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་ཡིན་ལ་དེ་ནི་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་ནས་ལོག་པའི་ཤེས་པར་བཞག་གོ །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། མཐོང་བ་བརྫུན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༦༨༥ ཕྲེང་། ༡

རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་བདེན་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 335

འདོད་དེ། །དབང་པོ་གསལ་དང་དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་ནོ། །སྐྱོན་ལྡན་དབང་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི། །དབང་པོ་ལེགས་གྱུར་ཤེས་ལྟོས་ལོག་པར་འདོད།1

།ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡུལ་ཅན་ལ་ལོག་
མ་ལོག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་དེའི་ཡུལ་ལ་ཡང་ཡང་དག་དང་ལོག་པ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་གནོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་དྲུག་གི་ཤེས་པས་བཟུང་བའི་དོན་དང༌། འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་གནོད་པ་ཡོད་པའི་དབང་པོ་དྲུག་གི་ཤེས་པས་བཟུང་བའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། གནོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་དྲུག་རྣམས་ཀྱིས། །བཟུང་བ་གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱིས་རྟོགས་དེ། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ལྷག་མ་ནི། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་རྣམ་པར་བཞག2

།ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་སྐྱོན་ནང་ན་ཡོད་པ་ནི་རབ་
རིབ་དང་མིག་སེར་ལ་སོགས་པ་དང་ད་དུ་ར་ཟོས་པ་ལ་སོགས་པའོ།།
དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་སྐྱོན་ཕྱི་ན་ཡོད་པ་ནི། མེ་ལོང་དང་བྲག་ཕུག་ལ་སོགས་པ་ནས་
སྒྲ་བརྗོད་པ་དང་སོས་ཀའི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་བྱེ་མ་སྐྱ་བོའ་ཡུལ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་ ིསྟེ། དེ་དག་ནི་དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་སྐྱོན་ནང་ན་ཡོད་པ་དག་མེད་པར་གཟུགས་བརྙན་དང་བྲག་ཆ་དང་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིག་འཕྲུལ་མཁན་ལ་སོགས་པས་སྦྱར་བའི་སྔགས་དང་སྨན་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའ་ིགནོད་པ་ནི་དེ་དག་དང་གྲུབ་མཐའ་ལོག་པ་དང་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དང་གཉིད་ཀྱི་གནོད་པ་སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པས་བསླད་པའི་གནོད་པ་ནི་འདིར་གནོད་པའི་རྒྱུར་མི་གཟུང་གི །སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་འཕྲལ་གྱི་དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་འཁྲུལ་རྒྱུ་རྣམས་གཟུང་ངོ༌། །དེ་ལྟ་བུའི་གནོད་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་དྲུག་གིས་བཟུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་དང༌། དེ་ལས་བཟློག་པའི་དོན་ལ་ཡང་དག་དང་ལོག་པར་འཇོག་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་གནོད་པ་མེད་པ་དང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༢༡ ཕྲེང་། ༢༠
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༢༢ ཕྲེང་ ༡

336 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་ཡང་དག་དང་ལོག་པ་གཉིས་སུ་མེད་དེ། ཇི་ལྟར་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དུ་མེད་པ་བཞིན་དུ། མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་ཡང་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་ཡང་དབྱེར་མེད་དོ།།
འོ་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་འཕྲལ་གྱི་གནོད་པ་ཡོད་པས་ཡུལ་ལོག་པར་སྣང་བ་དང༌།
ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་གཉིད་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་ཡོད་པས་རྨི་ལམ་དུ་མིར་སྣང་བ་སོགས་ལ་མི་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་དང༌། སད་པའི་དུས་སུ་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་གི་སྣང་བ་ལ་རྟ་གླང་དང་སྨིག་རྒྱུ་ཆུར་སྣང་བ་ལ་ཆུར་འཛིན་པའི་ཡུལ་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་རང་དགའ་བས་ཀྱང་རྟོགས་མོད་ཀྱང༌། ཡིད་ལ་གྲུབ་མཐའ་ངན་པའི་གནོད་པ་ཡོད་པས་ལོག་པར་བཟུང་བའི་དོན་རྣམས་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་རང་དགའ་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་ཤེ་ན། འདིར་གནོད་པ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་གནོད་པ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་གནོད་པ་ལ་མི་བྱེད་པས། གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་བཏགས་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་བློ་བསྒྱུར་བ་ཁོ་ནས་ལོག་པར་བཏགས་པའི་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་རང་དགའ་བས་མི་རྟོགས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ལོག་པར་རྟོགས་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་དོན་ལྟ་བུ་ནི། གནོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོས་བཟུང་བ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་པ་རང་དགའ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་དག་པའམ་བདེན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་དོ།།
དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གང་དག་ཤེས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་ནི་སྣང་བ་ལྟར་དུ་ཡོད་པར་ངེས་པས་ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་ཡང་1

དག་དང་ལོག་པ་གཉིས་མི་འབྱེད་པར་ཡུལ་
དུ་སྣང་བ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་འབྱེད་པ་རྣམས་ནི། བདེན་གཉིས་ལས། སྣང་དུ་འདྲ་ཡང་དོན་བྱེད་དག །ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་མི་ནུས་ཕྱིར། །ཡང་དག་ཡང་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༣༨ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༢༤༠ བ ༢ ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་དག་དང་

རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་བདེན་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 337

དག་མ་ཡིན་པའི། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ནི་དབྱེ་བ་བྱས།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཞེད་དོ། །ལུགས་འདི་
ནི་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གང་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དེ་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་སྣང་བར་བཞེད་པས། ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་ལ་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པ་གཉིས་སུ་མི་འབྱེད་དོ། །འདིར་འཇུག་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བརྫུན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་2

ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བརྡ་ལ་བྱང་བའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་
ཀྱི་ངོར། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་དེ་བྱད་བཞིན་དུ་མི་བདེན་པས་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ནའང་ཤེས་བྱ་བརྫུན་པ་སླུ་བའི་དོན་མཐོང་བས་རྙེད་པའི་དོན་ནི་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའོ། །གཟུགས་བརྙན་སྣང་བའི་ཤེས་པ་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བ་བཞིན་དུ། མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་ཡང་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པར་མཚུངས་སོ། །གཞལ་བྱ་བདེན་པ་འཇོག་ན་དེ་ལྟར་འཁྲུལ་བ་དེས་འཇོག་པ་འགལ་ཡང་གཞལ་བྱ་བརྫུན་པ་འཇོག་པ་ལ་དེ་ཉིད་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་དང་བརྫུན་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་དགོས་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་མི་བདེན་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དོན་དམ་པ་དང་བདེན་པའི་དོན་བཤད་པ་དང༌། དོན་དམ་བདེན་
པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང༌། དོན་དམ་བདེན་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་དམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་པའོ། །དེ་ཉིད་བདེན་པ་ཡིན་པས་དོན་དམ་བདེན་པའོ།3

།ཞེས་གསུངས་པས་གཞན་དག་དམ་པ་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་
དོན་དམ་དེའི་ཡུལ་ལ་འཆད་པ་ལྟར་མི་བཞེད་ཀྱི། དོན་དང་དམ་པ་གཉིས་ཀ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཉིད་ལ་བཞེད་དོ། །དོན་དམ་བདེན་པའི་བདེན་ཚུལ་ནི། མི་སླུ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་གནས་ཚུལ་གཞན་དུ་གནས་ཤིང་སྣང་ཚུལ་གཞན་དུ་སྣང་ནས་འཇིག་རྟེན་ལ་མི་སླུ་བའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢ ཤོག ༧༥༦ ཕྲེང་། ༡༢
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༦༨༤ ཕྲེང་། ༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༣༩༧ ཕྲེང་། ༦

338 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ནའང་ཇི་ལྟར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་གསུངས་ཤེ་ན། དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འཇིག་རྟེན་ལ་མི་སླུ་བའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཁོ་ནས་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་གསུངས་སོ། །འདུས་བྱས་སླུ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།བདེན་པ་གསུམ་ནི་འདུས་བྱས་ཉིད་ཡིན་པས་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བས། བྱིས་པ་
རྣམས་ལ་སླུ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་མྱང་འདས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་ངོར་བཞག་པ་ལ་དེ་ལྟ་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་མི་འཐད་དོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །འོ་ན་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། མྱ་ངན་འདས་པ་བདེན་གཅིག་པུ། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནམ་གསུངས་པ། །དེ་ཚེ་ལྷག་མ་ལོག་མིན་ཞེས། །མཁས་པ་སུ་ཞིག་རྟོག་པར་བྱེད།1

།ཅེས་
མྱང་འདས་གཅིག་པུ་བདེན་གྱི་གཞན་རྣམས་མི་བདེན་ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཕྲད་2

སྙམ་

ན། འདིའི་ལན་ནི་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འོ་ན་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། དགེ་སློང་དག་བདེན་པ་དམ་པ་འདི་ནི་གཅིག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་མི་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ།3

།ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་འདུས་བྱས་ལོག་པར་སྣང་བས་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་སླུ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་ཁོ་ནར་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་འདུས་བྱས་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོར་ནམ་ཡང་མི་སྣང་ངོ༌། །དེའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་ཁོ་ནར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཁོ་ནས་བདེན་པ་དམ་པར་གསུངས་ཀྱི། ཞེས་མི་སླུ་བ་བདེན་པར་གསུངས་པའི་དོན་དང་དེ་ཡང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། མདོ་སྡེ་ཉིད་ལས་ཀྱང་མི་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བདེན་པའི་དོན་དེ་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་བརྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བརྫུན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༥༤ ཕྲེང་། ༡༥
2 ཞོལ། ཤོག ༢༤༠ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༢༤༡ བ ༣ ཇི་ལྟར་དྲང་སྙམ་ན།
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༩༤༡ ཕྲེང་། ༢༠

རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་བདེན་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 339

པའི་དོན་སླུ་བ་ལ་གསུངས་པས་ཀྱང་བདེན་པའི་དོན་མི་སླུ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་སོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་བདེན་པ་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་ངོར་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་སྒྲ་དོན་མི་འདྲའོ། །རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། མྱང་འདས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པར་གསུངས་པ་ནི། མྱང་འདས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོར་འཇོག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་དེ་བདེན་པར་བཞེད་པ་མིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དམ་བདེན་
པའི་མཚན་ཉིད་ནི་འཇུག་པ་ལས། ཤེས་བྱ་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བས་རྙེད་པ་ལ་གསུངས་པ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་དོན་དམ་པ་ནི་ཡང་དག་པ་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་རྙེད་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་འདི་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ནོ།1

།ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཇལ་བའི་
ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པས། མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱིས་རྙེད་རྒྱུ་ཞིག་2

བྱུང་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ།།
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞེས་གསུངས་པས་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་གྱིས་རྙེད་པས་མི་ཆོག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་པ་ཞིག་3

དོན་
དམ་བདེན་པར་སྟོན་པའོ། །རྙེད་པའི་དོན་ནི་ཤེས་པ་དེས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་འདྲའོ། །ཡེ་ཤེས་དེས་ཇི་ལྟར་རྙེད་པའི་ཚུལ་ནི། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་གིས་བར་སྣང་གི་གཞིར་སྐྲ་ཤད་འཛག་པར་མཐོང་བ་ན། རབ་རིབ་མེད་པའི་མིག་གིས་གཞི་དེར་སྐྲ་ཤད་འཛག་པའི་སྣང་བ་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སངས་རྒྱས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཇལ་བའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། རབ་རིབ་མེད་པའི་མིག་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༡༨༠ ཕྲེང་། ༡༠
2 ཞོལ། ཤོག ༢༤༠ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༢༤༢ ན ༥ རྙེད་རྒྱུ་ཅིག་
3 ཞོལ། ཤོག ༢༤༠ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༢༤༢ ན ༦ རྙེད་པ་ཅིག་

340 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

བཞིན་དུ་གཉིས་སྣང་ཕྲ་མོ་ཡང་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རང་བཞིན་གང་གིས་གཟིགས་པ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ། །ངོ་བོ་ལོག་པ་གང་ཞིག་རྣམ་བརྟགས་པ། །དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་གང་དུ་མིག་དག་པས། །མཐོང་སྟེ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་འདིར་ཤེས་ཀྱིས།1

།ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་
མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས། རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྐྲ་ཤད་མཐོང་བའི་ཚུལ་དུ་རང་བཞིན་གང་གིས་གཟིགས་པ་དེ་ནི་དེ་དག་གི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ།2

།ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཇལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་
ཀྱིས་བསླད་པ་ལ་སྣང་བའི་དོན་རབ་རིབ་མེད་པའི་མིག་གིས་སྐྲ་ཤད་མ་མཐོང་བ་ལྟར་མ་གཟིགས་པར་གསུངས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང༌། ཇི་སྙེད་པ་
གཟིགས་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྙེད་ན་འཇུག་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་མཐོང་བ་མེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ་དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་དེ་དག་གིས་གཟིགས་ཤེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་དག་གིས་གཟིགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་དོ།3

།ཞེས་ཅི་
ཡང་མ་གཟིགས་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་གཟིགས་པར་བཤད་ཅིང༌། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་ཀྱང་འདས་པར་བཤད་པ་དྲངས་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱུ་བ་གཏན་ལོག་པར་བཤད་པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན། མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟིགས་ཞེས་པ་ནི་ཡུལ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་མ་མཐོང་བ་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ལས། ལྷའི་བུ་དག་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༢༢ ཕྲེང་། ༡༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༦༨༦ ཕྲེང་། ༡༠
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༦༨༦ ཕྲེང་། ༡༣

རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་བདེན་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 341

ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་བར་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དོན་དམ་བདེན་པའོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ན་བློ་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སོ་སོར་སྣང་བ་ལྟར་མི་མཐོང་བ་ལ་བཤད་པས། གཉིས་སྣང་ལོག་པའི་ཁུངས་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དོན་དམ་མ་རྟོགས་པའི་ཁུངས་མིན་ནོ། །འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པས་དེ་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་དོ།1

།ཞེས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་དབང་ལ་མ་རེག་པར་ཆོས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་གསུངས་སོ། །སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱུ་བ་ལོག་པ་ནི་ཚིག་གསལ་ལས་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱུ་བ་ལོག་པ་ལ་གསུངས་ཏེ་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
གཞན་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། རང་བཞིན་དེ་ཡོད་པ་མིན་ན་དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་
སེམས་རྣམས་དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་དོན་མེད་པ་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པས་བསྒྲུབས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཡང་གང་ཞིག་ཅེ་ན། དེ་དག་གི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རང་གི་ངོ་བོའོ། །ཅི་དེ་ཡོད་དམ་མེད་དོ་ཞེས་དེ་སྐད་དུ་སུ་སྨྲ། གལ་ཏེ་མེད་ན་ནི་ཅིའི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་སྒོམ་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཉིད་དེ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དེ་ལྟར་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་རྩོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ་རིགས་ཀྱི་བུ་དོན་དམ་པ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པ་དང་འཇིག་པ་མེད་པ་དང༌། འོང་བ་མེད་པ་དང༌། འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བསྙད་དུ་མེད་ཅིང་སྤྲོས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་བུ་དོན་དམ་པ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་ཞི་བ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་དོན་དམ་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ། གང་གི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་དག་བྲེགས་ནས་གོས་ངུར་སྨྲིག་བགོས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༧༥༡ ཕྲེང་། ༩

342 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཏེ། ཡང་དག་པར་དད་པས་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཀྱང༌། ཆོས་དེ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐྲའམ་གོས་ལ་མེ་ཤོར་བ་ལྟར་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་ཞིང་གནས་པ་རྣམ་པར་འཇིག་པར་མི་བྱེད་པའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པ་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་ནི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་དེ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པ་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱའོ།1

།ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་ཁས་ལེན་པར་མི་ནུས་ན།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་ནོར་མ་ནོར་གྱི་དཔྱད་པ་དུ་མ་ཞིག་བྱེད་པའི་ངལ་བ་དོན་མེད་དེ་དོན་དམ་པ་ལ་མཁས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་ཆོས་ཕུང་པོ། །བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པ་ལ། །གང་གིས་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །དེ་ཡི་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་མེད།།ཅེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
འཇུག་པ་ལས། ཤེས་བྱའི་བུད་ཤིང་སྐམ་པོ་མ་ལུས་པ། །བསྲེགས་པས་ཞི་དེ་རྒྱལ་རྣམས་
ཆོས་སྐུ་སྟེ། །དེ་ཚེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད། །སེམས་འགགས་པས་དེ་སྐུ་ཡིས་མངོན་སུམ་མཛད།2

།ཅེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་དེའི་ཡུལ་ཅན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་མི་འཇུག་པས། སྐུ་ཁོ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ3

།ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་པའི་
ཚེ་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱུ་བ་རྣམ་རྟོག་རྣམས་མི་འབྱུང་བས། དེའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པར་མི་འཇོག་གི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཁོ་ནས་མངོན་དུ་མཛད་པར་འཇོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ནི་རང་གི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་བར་ན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ཕྲ་མོ་ཡང་མེད་པར་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་མཉམ་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ཇི་སྙེད་པའི་དོན་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་འཇལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༨༢༧ ཕྲེང་། ༡༧
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༤༧ ཕྲེང་། ༡༦
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༨༩༦ ཕྲེང་། ༢༠

རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་བདེན་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 343

འཇལ་ན་ནི་ཤགས་ལ་རྟོགས་པ་མི་རུང་བས་དངོས་སུ་རྟོགས་དགོས་ཤིང་དེ་ཡང་རྣམ་པ་མེད་པར་འཇལ་བ་འདི་པའི་ལུགས་མིན་པས། གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་བའི་བློ་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་མེད་པ་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
དེས་ཇི་སྙེད་པ་མ་གཞལ་ན་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་ཡ་བྲལ་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ན་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་ངོ་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་མེད་པས་དེ་གཉིས་འབྲལ་མི་དགོས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཇི་སྙེད་པའི་དོན་རྣམས་འཇལ་ན། ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་པའི་བདེན་པ་རྙེད་པར་འགྱུར་བས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཆོལ་བ་དང༌། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་དབང་གིས་གཞག་དགོས་པར་འགྱུར་རོ།།གཉིས་པ་ནི། ལུགས་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འདོད་
དམ་མི་འདོད། གཉིས་པ་ལྟར་ན་འཇུག་པ་ལས། སྟོབས་བཅུའི་མཁྱེན་ཚུལ་གསུངས་པ་ཡང་མི་འཐད་ལ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བས་རང་གི་སྟོན་པ་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པར་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ལྟར་ན། བྱིས་པ་རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བ་མེད་ན་ནི་འགའ་ཡང་འཁྲུལ་བར་མི་འགྱུར་བས་ཡོད་དོ། །དེའི་ཚེ་དེ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དུ་མེད་པས་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། དེ་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བས་ཕྱོགས་གཉིས་པ་ནི་མི་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་དུ་མདོ་དྲངས་པ་ལས། ཡང་ཤིང་རྟའི་འཁོར་ལོ་ཙམ་གྱི་ས་ཕྱོགས་ན་སྣང་བར་མ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྣང་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་ཆེས་མང་གི །སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་དང་ ིམི་རྣམས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ།1

།ཞེས་ཕྱི་རོལ་པའི་དྲང་སྲོང་མངོན་ཤེས་ལྔ་དང་ལྡན་པ་དང་ཉན་རང་
དང་བྱང་སེམས་ལ། ཤིང་རྟའི་འཁོར་ལོ་ཙམ་གྱི་ས་ཕྱོགས་ན་མི་སྣང་བ་སངས་རྒྱས་ལ་སྣང་བའི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༨༩༤ ཕྲེང་། ༩

344 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

སེམས་ཅན་ཆེས་མང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་སྣང་ནས་མཁྱེན་པ་ཡིན་གྱི་མི་སྣང་བ་མིན་ནོ།།སྣང་བའི་ཡུལ་ཡང་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསླད་པའི་ཇི་སྙེད་པ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་མཚན་དཔེ་སོགས་དང༌། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་ཇི་སྙེད་པ་མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་ལ་སོགས་པ་གཉིས་སོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ལྡོག་པའི་དོན་མེད་ལ་གཉིས་པ་ནི་ས་དེར་རྒྱུ་ལོག་པས་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ། །སྣང་ཚུལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་དཔེ་མ་རིག་པ་མ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ལ་སྣང་བ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བ་ནི། ཡུལ་དེ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མིན་གྱི་ཡུལ་ཅན་དེ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་དབང་གིས་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གང་ཟག་གཞན་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཙམ་གྱི་ངོས་ནས་ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་སྣང་བ་མིན་པར་རང་ངོས་ནས་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་
པའི་དོན་སྣང་བ་ན། མ་རིག་པའི་བསླད་པ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ལ་དེ་དག་སྣང་བ་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་སྣང་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་ངོས་ནས་སྣང་བ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཁྱེན་པ་ཡང་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་ངོས་ནས་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་དེ་ལ་དེར་སྣང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སངས་རྒྱས་རང་གི་ངོས་ནས་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཁྱེན་པ་མིན་པས་དེ་སྣང་བས་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་བའི་དོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་རང་ངོས་ནས་ནི། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ངོ་བོར་བརྫུན་པ་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་སྣང་གི་བདེན་པར་མི་སྣང་ལ། མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་སྣང་བའི་ཆ་ནས་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་སྣང་བ་ན་གང་ཟག་གཞན་དེ་ལ་བདེན་པར་སྣང་བར་ཤར་བ་ཙམ་མོ། །རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང༌། དངོས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །དངོས་པོ་མི་རྟག་སླུ་བའི་ཆོས། །གསོག་དང་སྟོང་པ་བདག་མེད་པ། །རྣམ་པར་དབེན་ཞེས་བྱ་བར་མཐོང༌། །གནས་མེད་དམིགས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །རྩ་བ་མེད་ཅིང་གནས་པ་མེད། །མ་རིག་རྒྱུ་ལས་ཤིན་ཏུ་བྱུང༌། །ཐོག་མ་དབུས་མཐའ་རྣམ་པར་སྤངས། །ཆུ་ཤིང་བཞིན་དུ་སྙིང་པོ་མེད། །དྲི་ཟའི་གྲོང་

རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་བདེན་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 345

ཁྱེར་འདྲ་བ་སྟེ། །རྨོངས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་མི་བཟད་པ། །འགྲོ་བ་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་སྣང༌།1

།ཞེས་གསུངས་
ཤིང་ཚིགས་བཅད་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར་དུ་འཕགས་པ་མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཁོ་ནས་དེ་ལྟར་གཟིགས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཡང་རང་གི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་གསུངས་པས། ཚིགས་བཅད་དང་པོ་ལྟར་གཟིགས་པ་ནི་མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་འཕགས་པའི་གཟིགས་ཚུལ་ལོ།།
ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་བཤད་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དང་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ།།
གསུམ་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང༌།
འབྲིང་དུ་ཕྱེ་ན་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་དང་རང་དང་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་བཞི་དང༌། བསྡུས་ན་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་སུ་འཇུག་པར་གསུངས་སོ། །གཞུང་གཞན་ལས་ནི། དོན་དམ་པ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་དང་མཐུན་པའི་དོན་དམ་པ་གཉིས་བཤད་དེ། བདེན་གཉིས་ལས། སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པ་ཡང༌། །ཡང་དག་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། །དོན་དམ་ཡིན་པར་ཁོ་བོས་འདོད།2

།ཅེས་དང་། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འདི་ཡང་
དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱའི་དངོས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སུ་ནི་དོན་དམ་པ་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ།3

།ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སྤྲོས་པ་ནི་འདིར་
རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་སྤྲོས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི་སྣང་བའི་སྤྲོས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ངོར་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ནུབ་པ་ལ་བྱ་ཡི། སྣང་བའི་སྤྲོས་པ་མེད་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ་གཞན་དུ་ན་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་སྣང་བའི་སྤྲོས་པ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༥༣ ཕྲེང་། ༡༧
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢ ཤོག ༧༥༦ ཕྲེང་། ༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢ ཤོག ༡༡༥༢ ཕྲེང་། ༣

346 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གཉིས་ཡ་མི་འབྲལ་བས་དོན་དམ་བདེན་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོའ་ིཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་སྤྲོས་པ་བཅད་ཙམ་ནི་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པས་རྙེད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེའི་ངོར་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོའ་གཉིས་སྣང་གི་ ིསྤྲོས་པ་ཡང་ཞི་བ་ཡིན་པས་དོན་དམ་བདེན་པའོ།།
འོན་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་སོགས་ཕུང་པོ་དང་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་བཀག་པའི་མ་ཡིན་
དགག་གི་སྟོང་པ་ནི་སྟོང་གཞི་དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྣང་དགོས་པས། རང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་བློའ་ངོར་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་ ིཔར་འཆར་གྱི་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བར་མི་འཆར་བས་དོན་དམ་བཏགས་པ་བ་ཀུན་རྫོབ་མཚན་ཉིད་པའོ། །བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། ཡང་དག་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་སྣང་བ་ན་མི་སྣང་བས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཡང་དག་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པ་ཡང་དགག་གཞིའི་དངོས་པོ་སྣང་བའི་བློ་ལ་མི་སྣང་བས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། དངོས་པོའ་ངོ་བོ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་མི་སྣང་བ་མ་ཡིན་ ི 1

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྟགས་
ཀྱི་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་གྱི་སྤྲོས་པ་མེད་པར་དགག་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་མི་སྣང་བས་དེ་མིན་གྱི། མ་ཡིན་དགག་ནི་དགག་གཞིའི་དངོས་པོ་གང་ལ་སྣང་བ་དེ་ལ་སྣང་བར་བཞེད་པའི་ལུགས་སོ།།
རིགས་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འཕགས་པ་འོག་མའི་
རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་དགག་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་འཇལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་དག་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་སྤྲོས་བྲལ་རྟོགས་སོ་ཞེས་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་རངས་ཤིང་དགའ་ལ། སྤྲོས་པ་མེད་པར་དགག་པ་འཇལ་ལོ་ཞེས་བྱས་ན་མི་བཟོད་པ་ནི། དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ཞིག་མེད་དགག་གི་དོན་ཡིན་པ་མ་རྟོགས་པར་མེད་དགག་ཐམས་ཅད་རི་བོང་རྭ་དང་འདྲ་བའི་ཅང་མེད་དུ་འདོད་པའི་བློའ་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་ན་མེད་དགག་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། ི 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢ ཤོག ༨༡༦ ཕྲེང་། ༧

རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་བདེན་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 347

གསུམ་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དང་བདེན་པའི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་མི་
འདུ་བའི་ཀུན་རྫོབ་འདོད་པ་མིན་པ་དང༌། གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བརྫུན་པ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང༌། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་མིན་པར་སྔར་བཤད་ཟིན་ལ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་དང་འཇུག་འགྲེལ་ལས་སྡུག་ཀུན་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་གསུམ་ག་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་བཤད་ཅིང༌། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང༌། བརྗོད་བྱ་དང་རྫོད་བྱེད་དང་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་མ་ལུས་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ།1

།ཞེས་ཐ་སྙད་པའི་དོན་
ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས་པས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཞི་གང་ཞིག་བརྫུན་པ་སླུ་བའི་དོན་དུ་ཡོངས་སུ་བཅད་ན་མི་སླུ་བའི་དོན་ཡིན་པ་རྣམ་པར་གཅད་དགོས་པས་སླུ་མི་སླུ་ནི་དངོས་སུ་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་འགལ་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པས་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཡང་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་། དངོས་ཀུན་ཡང་དག་བརྫུན་པའི་མཐོང་བ་ཡིས། །དངོས་རྙེད་ངོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར།2

།ཞེས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཇོག་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གྲངས་ངེས་འགྲུབ་
པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པའི་ཚུལ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་གནས་
པ་ཡིན་པ་དང༌། གང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ་དེ་དག་གིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་3

པ་ནི་རྟེན་འབྱུང་ཟབ་མོའ་ིདེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་མི་ཤེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པར་འདོད་ན་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་ཆུའི་ཟླ་བ་ལྟར་སྣང་བ་ལ་བྱ་བྱེད་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༣༩༦ ཕྲེང་། ༡༦
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༦༤ ཕྲེང་། ༨
3 ཞོལ། ཤོག ༢༤༦ ན ༦ སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདེན་པ་

348 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཐམས་ཅད་འཐད་པ་དང༌། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པའི་མཐའ་དང་གཏན་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པ་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་འོ་ན་དེ་ཉིད་
བསྟན་ལ་རག་མོད། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དང་བདེན་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་བསྟན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། དེ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་སྤང་བར་བྱ་བ་བསྟན་པ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་འཁྲུལ་པ་རྣམས་སྤང་བར་བྱ་བ་བདེན་མོད་ཀྱི། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་དང་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་དམ་པ་འཕགས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཐ་སྙད་ཀུན་རྫོབ་པའི་བདེན་པ་ཁས་བླངས་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར། དམ་པའི་དོན་ནི་བསྟན་པར་མི་ནུས་ལ་དེ་མ་བསྟན་པར་ཡང་རྟོགས་པར་མི་ནུས་ཤིང༌། དམ་པའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་པར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆུ་འདོད་པས་སྣོད་ལྟར་ཐོག་མར་གདོན་མི་ཟ་བར་ཀུན་རྫོབ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ཁས་བླང་བར་བྱའོ།།
བཞི་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མི་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྟོགས་ནས། དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་རྟོགས་པ་ནི་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྟུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་སྔར་ཡོད་ཕྱིས་མེད་པར་འཛིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྔར་ཡང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་བརྙན་དང་འདྲ་བ་ལ་གནོད་པ་མ་བྱས་པས་ལས་དང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཡང་གནོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་ནི་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཡང་མིན་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་ལས་དང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང༌། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྨྲ་བ་ལྟར་ན་ལས་དང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གིས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་དེ་ལྟར་མ་མཐོང་བར་འདུ་བྱེད་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི། རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པར་བྱེད་ལ།

རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་བདེན་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 349

ཡང་ན་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་འགའ་ཞིག་བདེན་པར་བརྟགས་ནས་དེའི་རྟེན་དུ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྟ་ཉེས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟ་ན་དེ་ལྟར་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཆུང་བ་རྣམས་ཕུང་བར་འགྱུར་རོ།།
ཕུང་ཚུལ་ནི་གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བ་ན་བྱ་བྱེད་བཞག་ས་མེད་པས་ཐམས་
ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོག་ན་ནི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལོག་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། ཆོས་འདི་ལོག་པར་བཟུང་གྱུར་ན། །མི་མཁས་རྣམས་ནི་ཆུད་ཀྱང་འཛའ། །འདི་ལྟར་མེད་པར་ལྟ་བ་ཡི། །མི་གཙང་དེར་ནི་བྱིང་བར་འགྱུར།1

།ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་
སྐུར་བ་མི་འདེབས་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དངོས་པོ་འདི་དག་དམིགས་བཞིན་དུ་ཇི་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་བར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པར་སྟོང་པ་ཉིད་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྤངས་ན་ཆོས་ཀྱིས་ཕོངས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱིས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། གཞན་ཡང་འདི་ནི་ལོག་བཟུང་ན། །བླུན་པོ་མཁས་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན། །སྤོང་བས་མ་རུང་བདག་ཉིད་ཅན། །མནར་མེད་པར་ནི་སྤྱིའུ་ཚུགས་འགྲོ།2

།ཞེས་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་ཕན་འདོགས་པ་དེ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བཟུང་ན་ཕན་མི་
འདོགས་མོད་གནོད་པ་བྱེད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། འབྲུ་རྣམས་གོ་རིམས་ལས་ཉམས་པར་བཏབ་པ་ན་འདེབས་པ་པོ་བརླག་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མིན་པའི་དཔེ་གཞན་ནི་ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་སྦྲུལ་སྔགས་དང་སྨན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མན་ངག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བཟུང་ན་ནོར་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་འགུགས་པ་དེ། ཇི་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན་པ་བོར་ནས་བཟུང་ཉེས་ན་འཛིན་པ་པོ་ཕུང་བར་བྱེད་པ་དང༌། ཡང་ཇི་ལྟར་མན་ངག་ཇི་བཞིན་དུ་བསྒྲུབས་པའི་རིག་སྔགས་སྒྲུབ་པ་པོ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་དེ། མན་ངག་ལས་ཉམས་པས་ཉེས་པར་བསྒྲུབས་ན་སྒྲུབ་པ་པོ་ཕུང་བ་བཞིན་ནོ།།ལྔ་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྟ་ཉེས་ན་འཛིན་པ་པོ་ཕུང་བར་བྱེད་ལ། ཤེས་རབ་ཞན་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡང་དག་པར་འཛིན་མི་ནུས་པ་དེའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་སངས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༦ ཤོག ༢༩༩ ཕྲེང་། ༢
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༦ ཤོག ༢༩༩ ཕྲེང་། ༤

350 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་ཆོས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་ལ་གཟིགས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཞན་པ་དག་གིས་རྟེན་འབྱུང་ཟབ་མོའ་ཆོས་འདི་ཡི་གཏིང་རྟོགས་དཀའི་བར་མཁྱེན་པར་གྱུར་ནས། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཐུགས་ཆོས་བསྟན་པ་ལས་རབ་ཏུ་ལོག་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པར་འདི་སྙམ་དུ་དགོངས་ཏེ། ངས་ཆོས་ཟབ་མོ་ཟབ་པར་སྣང་བ་བརྟག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་རྟོག་གེའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཞིབ་མོ་མཁས་ཤིང་མཛངས་པས་རིག་པར་བྱ་བ་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ། དེ་གལ་ཏེ་ངས་གཞན་དག་ལ་བསྟན་ན་གཞན་གྱིས་ངའི་དེ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་དེས་ང་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་ཞིང་ཞུམ་པར་འགྱུར། ཐུགས་མི་སྤྲོ་བར་འགྱུར་བས་གང་བདག་ཉིད་གཅིག་པུ་དགོན་པ་རབ་ཏུ་དབེན་པར་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པ་ཐོབ་པས་གནས་པར་བྱའོ།།ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གནས་པ་མ་ཤེས་པར། གལ་ཏེ་
འདི་དག་ཀུན་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད།1

།ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་
འགྱུར་བ་མང་པོ་བཀོད་པ་ནི། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མ་ཤེས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་ནས་བཀོད་པ་ཡིན་པས། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྨྲས་པ་ལ་འཇུག་པར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཉེས་པ་མང་པོ་བརྗོད་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་སྤོང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ངའི་ལུགས་ལ་འཇུག་པར་མི་འཐད་དོ། །འདི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ཡིན་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་རང་བཞིན་སྟོང་པའི་དོན་དུ་འཆད་པས་སུན་འབྱིན་འདི་དག་མི་རིགས་སོ། །དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་ནི། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་འདི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་ཇི་སྐད་སྨྲས་པའི་སྐྱོན་མི་འཇུག་པར་མ་ཟད་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༣༥ ཕྲེང་། ༡༢

རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་བདེན་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 351

བདེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་ལུགས་གང་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ་དེ་ལ་ཇི་སྐད་སྨྲས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །རང་ལུགས་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ་དེ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་རུང་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་དུ་འགྱུར་གྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་མི་འབྱུང་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་དུ་མི་རུང་ངོ༌། །སྡུག་བསྔལ་ཡོད་ན་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་འགོག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ཡོད་ན་དེ་དག་ཤེས་པ་སོགས་བཞི་རུང་ལ་དེ་བཞི་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་རྣམས་དང་དེ་ལ་གནས་པ་རྣམས་རུང་ངོ༌། །འབྲས་གནས་དང་ཞུགས་པ་ཡོད་ན་དགེ་འདུན་དང་བདེན་པ་རྣམས་ཡོད་ན་དམ་པའི་ཆོས་དང༌། དེ་གཉིས་ཡོད་ན་སངས་རྒྱས་རུང་ལ་དེའི་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་རུང་ངོ༌། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་དང་དེའི་འབྲས་བུ་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དག་ཀྱང་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །རུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ནི་ཡོད་པ་ལ་འགྲེལ་པས་བཤད་ཀྱང་1

དེ་ཡང་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་
ཡིན་པར་གསུངས་པས། ཡོད་ཅེས་འདོད་ན་ཡོད་མཐར་ལྟུང་བ་དང་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་གཞན་ངོ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེལ་བ་ནི་དོན་མིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྐྱོན་འགོད་པ་པོ་ལ་སྐྱོན་དེ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེས་རང་གི་
སྐྱོན་ལ་གཞན་གྱི་སྐྱོན་དུ་བཟུང་ཚུལ། སྐྱོན་དེ་རྣམས་གང་ཡིན་གསལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུགས་གང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་མི་རུང་བ་དེ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་མི་རུང་བས་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་ལྟར་མི་རུང་བའི་ཚུལ་ནི་རྒྱས་པར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་དང་མི་འགལ་བར་གནས་པ་ཡིན་དང༌། རང་གི་ཕྱོགས་རགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བ་སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་དང་འགལ་བ་ལ། ཤིན་ཏུ་བླུན་པས་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་ཇི་ལྟར་གནས་པ་མ་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༤༩ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༢༥༠ བ ༣ བཤད་ཅིང་

352 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

མཐོང་བ་ཁྱོད་ནི་རང་གི་སྐྱོན་རྣམས་ང་ལ་སྐྱོན་དུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་རྟ་ལ་ཞོན་བཞིན་དུ་རྟ་དེ་ཉིད་བརྗེད་པར་གྱུར་པའི་ཚེ། རྟ་དེ་གཞན་གྱིས་ཕྲོགས་པའི་ཉེས་པས་གཞན་ལ་ཀླན་ཀ་ཚོལ་བ་དེ་བཞིན་དུ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྟ་ལ་ཞོན་བཞིན་དུ། སེམས་གཡེངས་པས་དེ་མ་དམིགས་པ་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་རྩོད་པ་ཡིན་ནོ།།གསུམ་པ་ནི། གང་དག་མ་དམིགས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་ཁོ་ན་ལ་ཀླན་ཀ་ཚོལ་བའི་
གཞན་གྱི་སྐྱོན་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་ལས་སམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་རྫས་སུ་ལྟ་བར་བྱེད་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མི་སྐྱེད་པས་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཁྱོད་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་རྟོག་ན་དེ་ལ་འཇིག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དག་གིས་དགོས་པ་མེད་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་འབྲས་བུ་རྒྱུ་མེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །བུམ་པ་མེད་ན་ནི་བྱེད་པ་པོ་རྫ་མཁན་དང་བྱེད་པ་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་དང་བུམ་པ་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་དག་མེད་པས་སྐྱེ་བ་དང་ནི་འགག་པ་ཡང་མེད་པས་འབྲས་བུ་ལ་ཡང་གནོད་པ་བྱེད་དོ། །མདོར་ན་རྒྱུ་འབྲས་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་གཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་ནི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བས་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྐྱོན་དུ་བསྒྱུར་བའོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཁོ་བོ་
ཅག་གིས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་དེ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེས་པས་སྟོང་པའི་དོན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་མ་དྲོས་པས་ཞུས་པ་ལས། གང་ཞིག་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན།1

།ཞེས་
དང༌། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གསུངས་སོ།2

།ཞེས་དང༌། འཕགས་པ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༨ ཤོག ༥༩༨ ཕྲེང་། ༦
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༥༤༨ ཕྲེང་། ༢

རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་བདེན་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 353

ཀྱང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་པ་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ།1

།ཞེས་བཤད་པ་རྣམས་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ལུང་དང་པོས་ནི་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟེན་འབྱུང་གི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་དང༌། རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པའི་དོན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པས། རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་སྨྲ་བ་དང༌། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་གཞག་ས་མེད་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། མ་སྐྱེས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་གཉིས་པས་ནི་སྟོན་པ་རང་གིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་གི་དགོངས་པ་རང་གིས་བླངས་ནས་བཤད་པས། དངོས་པོ་ལ་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་སྐྱེ་བ་གཏན་མེད་དུ་མི་བྱེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་དོན་དུ་ཟུངས་ཤིག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།།
ལུང་གསུམ་པས་ནི་སྟོང་པའི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་མེད་
པར་གསུངས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་མང་དུ་གསུངས་ན་འདིའི་དོན་གང་ཡིན། ཇི་ལྟར་ལྟོ་ལྡིར་བ་བུམ་པའི་དོན་དུ་འཇོག་པ་ལྟ་བུའི་དོན་ཡིན་ན་ནི། འབྲས་བུ་རྣམས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་ངེས་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དོན་ཡང་ངེས་པར་འགྱུར་བས་མི་རིགས་སོ། །འོན་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་དོན་ཉིད་སྟོང་པའི་དོན་དུ་འདོད་ནའང་གནོད་པ་དེ་ཉིད་ཡོད་དོ། །ཅི་སྟེ་རྟེན་འབྲེལ་དངོས་སུ་ངེས་པའི་ཤགས་ཀྱི་དོན་ལ་འདོད་ནའང་སྔར་ལྟར་མི་འཐད་པས་འདིའི་དོན་གང་ཡིན་སྙམ་ན་དེ་ལྟར་ནི་མི་འདོད་དོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟར་འཇོག་སྙམ་ན། སྟོང་པའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཚད་མས་ཁེགས་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ལ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་མིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་དབུ་མ་པ་ལ་ནི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་ལ་རག་ལས་པའི་རྟེན་འབྱུང་དུ་དངོས་སུ་ངེས་པ་ན། བློ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པའི་དོན་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣༤ ཤོག ༣༧༢ ཕྲེང་། ༢

354 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་དེ་དང་རྟེན་འབྱུང་གཉིས་འགལ་བར་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེས་ན་རྟེན་འབྱུང་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཁེགས་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་ངེས་པ་རྙེད་
པས་ནི། ནམ་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པར་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་དྲན་པའི་མོད་ལ་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཚུལ་སེམས་པ་ལ་གོམས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་པ་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་། རྟེན་འབྱུང་གི་ཆོས་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་བག་ཆགས་སད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟ་ཐུལ་གྱིས་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་ཉེ་རྒྱལ་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་རྟེན་འབྲེལ་ཙམ་ཞིག་བཤད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་པ་དེ་ནི་བརྟེན་ནས་གདགས་པར་བཞག་སྟེ། འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་འདོགས་ལ། རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་སྟོང་པའོ། །རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ནི་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པས་དབུ་མ་1

དང་དེའི་ལམ་སྟེ་དབུ་མ་པས་བགྲོད་པའི་ཤལ་ཡིན་
ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩོད་ཟློག་ལས་ཀྱང༌། གང་གིས་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དང༌། །དབུ་མའི་ལམ་དུ་དོན་གཅིག་པར། །གསུངས་མཆོག་མཚུངས་པ་མེད་པ་ཡི། །སངས་རྒྱས་དེ་ལ་ཕྱག་ཚལ་ལོ།2

།ཞེས་
དེ་གསུམ་རྣམ་གྲངས་པར་གསུངས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། རྟེན་འབྱུང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང༌། མཁས་པས་རྟེན་འབྱུང་ཆོས་རྣམས་རྟོགས་གྱུར་ཏེ། །མཐར་ལྟ་བ་ལ་རྟེན་པར་ཡང་མི་བྱེད། །རྒྱུ་དང་བཅས་ཤིང་རྐྱེན་བཅས་ཆོས་ཤེས་ཀྱི། །རྒྱུ་མེད་རྐྱེན་མེད་ཆོས་ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན།3

།ཞེས་གསུངས་སོ།།

1 ཞོལ། ཤོག ༢༥༡ ན ༣ དབུས་དང་།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག། ༨༠
3 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༨ ཤོག ༥༩༨ ཕྲེང་། ༤

རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་བདེན་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 355

གསུམ་པ་ལ་དྲུག །ཤེས་བྱ་བདེན་པ་བཞི་མི་རུང་བ་དང༌། བདེན་བཞི་ཤེས་པ་སོགས་
དང་འབྲས་བུ་བཞི་མི་རུང་བ་དང༌། དཀོན་མཆོག་གསུམ་མི་རུང་བ་དང༌། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་འབྲས་མི་རུང་བ་དང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་མི་རུང་བ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཐ་སྙད་མི་རུང་བའོ།།དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་མི་སྟོང་པ་ལྟར་ན་ནི་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཚེ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ནི་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །ཟག་བཅས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་དུ་གསུངས་པ་དེ་རང་བཞིན་ཉིད་ལ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་སྡུག་བསྔལ་མི་རུང་ངོ༌། །སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་ལས་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་པས་ཀུན་འབྱུང་ལས་ཅི་ཞིག་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཀུན་འབྱུང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་བས་ཀུན་འབྱུང་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་སྟེ་ཡོད་ན་སྡུག་བསྔལ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་ལ་དུས་ནམ་ཡང་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དུས་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་སུ་གནས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་བཟུང་ནས་སྟོང་པ་སྨྲ་བ་ལ་ཕྱིར་ཟློག་པར་བྱེད་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་ན་ནི་དེ་མ་བསྒོམས་ཀྱང་ཡོད་པས་བསྒོམ་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལ་ཡང་བསྒོམས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཅི་སྟེ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དེ་བསྒོམ་པར་བྱ་བར་ཁས་ལེན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་འཕགས་པའི་ལམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།སྡུག་བསྔལ་འགོག་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལམ་སྒོམ་པ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྨྲ་བ་ལྟར་

356 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ན་གང་གི་ཚེ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ལམ་བདེན་གྱིས་ཀུན་འབྱུང་སྤོང་བའི་སྒོ་ནས་སྡུག་བསྔལ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་གང་ཞིག་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་འགོག་པ་མེད་པས་ལམ་སྒོམ་པ་མི་འཐད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་སྔར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་
ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ན། དེ་ནི་ཕྱིས་ཇི་ལྟར་ན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ནི་མེའི་ཚ་བ་ལྟར་ཡང་དག་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་ཀུན་འབྱུང་སྤང་བ་དང་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་དང་ལམ་བསྒོམ་པ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། ཀུན་འབྱུང་སྔར་མ་སྤངས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་ནི་ཕྱིས་ཀྱང་སྤོང་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ་རང་བཞིན་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྔར་ཡོངས་ཤེས་ལ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་དགག་སྟེ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྦྱར་རོ། །ཡོངས་ཤེས་བཞིན་དུ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་བཞི་ཡང༌། སྔར་མེད་ན་ཕྱིས་ཀྱང་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །འབྲས་བུ་བཞི་སྔར་ཐོབ་པ་མིན་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། ཕྱིས་ཇི་ལྟར་འཐོབ་པར་ནུས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་སྟེ་རང་བཞིན་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། འབྲས་བུ་བཞི་དང་དེ་དག་ཐོབ་པ་མེད་ན་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དང་དེའི་
ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པ་བཞི་དག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ཟུང་བཞི་དང་གང་ཟག་ཡ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་མེད་ན་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་མེད་པར་འགྱུར་ལ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར་དམ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡོད་པ་མིན་ན་སངས་རྒྱས་ཇི་ལྟར་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་འགའ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ནི། བྱང་ཆུབ་སྟེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཏེ་མ་ལྟོས་

རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་བདེན་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 357

པར་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང༌། །གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན།1

།ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཏེ་མ་ལྟོས་པར་རྟེན་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་པའི་སྔོན་རོལ་དུ་སངས་རྒྱས་པ་མིན་པའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་གང་ཟག་དེས། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་བརྩལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་དེ་ནམ་ཡང་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
བཞི་པ་ནི། གཞན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ན་གང་ཟག་འགའ་ཡང་ཆོས་
དགེ་བ་དང་ཆོས་མིན་པ་མི་དགེ་བ་ནམ་ཡང་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་མི་སྟོང་པ་ལ་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་ནི་བྱ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྨྲ་ན་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་པ་བྱས་པ་མེད་པར་ཡང༌། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཁྱོད་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་འབྲས་བུ་དེ་དག་གི་དོན་དུ་ལས་གཉིས་བྱེད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བས། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གྱི་རྒྱུས་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ལས་གཉིས་བྱས་པ་མེད་པར་ཁྱོད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་གཉིས་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་པའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཁྱོད་ལ་ཡོད་ན་ནི། འབྲས་བུ་གཉིས་པོ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་ལས་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་ནོ།།
ལྔ་པ་ནི། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྨྲ་བ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡི་
སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སོང་ཞིག་བྱོས་ཤིག་ལྷོགས་ཤིག་འདུག་ཅིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ནི་ཀུན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནོད་པ་བྱེད་ན། དེའི་ཚེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་བྱས་ཀྱང་ཡོད་པས་སུས་ཀྱང་བྱ་བ་ཅི་ཡང་བྱེད་པ་མེད་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༢༡

358 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པར་འགྱུར་རོ། །རྩོམ་པ་མེད་པ་སྟེ་བྱེད་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་བྱ་བར་འགྱུར་ལ། བྱ་བ་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་ཡང་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་མི་རིགས་པས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་མི་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་འགྲོ་བ་རྣམས་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་ནམ་ཡང་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་སྐྱེས་ཤིང་མ་འགགས་ན་འགྲོ་བ་རྣམས་ཐེར་ཟུག་ཏུ་ནི་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་མི་ལྟོས་པས་འགྲོ་བ་རྣམས་གནས་སྐབས་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། མི་སྟོང་ཅུང་ཞིག་ཡོད་ན་རྒྱལ་བ་ཡིས། །འགའ་ཡང་ལུང་སྟོན་མི་གསུང་འགྱུར་མེད་པར། །རང་རང་དངོས་ལ་ཐེར་ཟུག་གནས་དེ་ལ། །འཕེལ་བར་བྱེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད།1

།ཅེས་དང༌། གླང་པོའ་རྩལ་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང༌། གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་རང་ ིབཞིན་འགའ་ཡོད་ན། །རྒྱལ་བ་ཉན་ཐོས་བཅས་པས་དེ་མཁྱེན་འགྱུར། །ཐེར་ཟུག་ཆོས་རྣམས་མྱ་ངན་འདའ་མི་འགྱུར། །མཁས་རྣམས་ནམ་ཡང་སྤྲོས་པ་མེད་མི་འགྱུར།2

།ཞེས་གསུངས་ཏེ་མདོ་སྡེ་
འདི་ནི་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་སྟོན་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ།།
དྲུག་པ་ནི། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཡོད་པ་མིན་ན་སྔར་འབྲས་བུ་མ་
ཐོབ་པ་ཕྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང༌། སྔར་སྡུག་བསྔལ་ཟད་པའི་མཐར་མ་བྱས་པ་ཕྱིས་སྡུག་བསྔལ་ཟད་པའི་མཐར་བྱེད་པ་དང༌། སྔར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་མ་གྱུར་པ་ཕྱིས་སྤོང་བའང་མེད་པར་འགྱུར་བས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ།།
བཞི་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་ན་རྣམ་གཞག་
ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་པ་གང་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་མཐོང་བ་དེས་ནི། སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་སྟེ་བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ་འཕགས་པ་བསམ་གཏན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༤༡༤ ཕྲེང་། ༧ ནང་དུ་དྲངས།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༤༡༤ ཕྲེང་། ༡༡ ནང་དུ་དྲངས།

རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་བདེན་པ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 359

པའི་དཔེ་མཁྱུད་ཀྱི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་ཁུམས་པར་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། འཇམ་དཔལ་གང་གིས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་ཀུན་འབྱུང་བ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་མ་སྐྱེས་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་ལམ་བསྒོམས་པ་ཡིན་ནོ། །འཇམ་དཔལ་གང་གིས་དེ་ལྟར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་མཐོང་བ་དེ་ནི་ཆོས་འདི་དག་ནི་དགེ་བའོ། །ཆོས་འདི་དག་ནི་མི་དགེ་བའོ། །ཆོས་འདི་དག་ནི་སྤང་བར་བྱའོ། །ཆོས་འདི་དག་ནི་མངོན་དུ་བྱའོ། །སྡུག་བསྔལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་ལམ་བསྒོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་མི་རྟོག་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་དོ། །འདི་ལྟར་གང་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་དེས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱིས་པ་སོ་སོའ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་ཆོས་དེ་དག་མངོན་དུ་ ིརྟོག་པ་ན་ཆགས་པར་འགྱུར་རོ། །སྡང་བར་འགྱུར་རོ། །རྨོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཆོས་འགའ་ཡང་མི་ལེན་མི་འདོར་དེ་ལྟར་མི་ལེན་མི་འདོར་བ་དེ་ནི་ཁམས་གསུམ་ལ་སེམས་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་བྲག་ཆ་ལྟ་བུར་མཐོང་ངོ༌། །ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེས་གང་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་སེམས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ༌། །ཆོས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་དགེ་འདུན་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་མཐོང་བས་ཆོས་གང་ལ་ཡང་སོམ་ཉི་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། །སོམ་ཉི་མེད་པས་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པས་ལེན་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའོ།1

།ཞེས་གསུངས་སོ།།
1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༨ ཤོག ༧༣༨ ཕྲེང་།

360 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གཉིས་པ་ནི། དབུ་མ་པས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བསྟན་པ་ན། ཕ་རོལ་པོས་ལུགས་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་བྱར་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྩོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ལན་དུ་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་དེ་ལྟར་འགོག་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པས། གཞན་ལུགས་ལ་འདི་ཡིན་དང་འདི་མ་ཡིན་གྱི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་བྱར་མེད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་དང༌། རང་ལུགས་ལ་སྐྱོན་དེ་དག་མེད་པར་མ་ཟད་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཐད་པར་ནི་རབ་བྱེད་འདིས་གཙོ་བོར་སྟོན་ནོ། །དེ་ཡང་སྟོང་པའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་ཡིན་གྱི་བྱ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་བཀག་པ་སྟོང་པའི་དོན་མིན་པ་ལ་ཐུག་པས། དབུ་མའི་ཚུལ་ལ་མོས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་ཡིན་ན་ནི་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་སྨྲ་བར་བྱ་ཡི། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་འདི་ལ་བྱར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ན་1

ནི་ཕྱིས་
འཕུལ་བ་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལྟར་ན་གང་ལ་ཡང་འདི་ཡིན་དང་འདི་མ་ཡིན་གྱི་ངོས་གཟུང་གི་རྣམ་གཞག་བྱར་མི་རུང་ངོ་ཞེས། གཞན་གྱིས་འཕུལ་མི་དགོས་པར་དང་པོ་ནས་རང་ཉིད་དེའི་གསེབ་ཏུ་འཇུག་པར་མི་བྱའོ། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཞི་བཅུའི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤ་རྩ་བཞི་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

གཉིས་པ་མྱང་འདས་བརྟག་པ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་
དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་སྨྲས་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཐར་འདོད་རྣམས་ལ་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཆོམ་རྐུན་པ་ཀུན་བསད་ནས་གྲོང་ཙམ་ཞིག་ལུས་པ་ལྟར་འཇིག་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པར་སྤངས་ནས་སྔོན་གྱི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཕུང་པོ་ཙམ་ཞིག་ལུས་པའི་འགོག་པ་སྟེ་མདོ་སྡེ་ལས། མ་ཞུམ་པ་ཡི་སེམས་ཀྱིས་ནི། །ཚོར་བ་དང་དུ་ལེན་པ་ན། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ། །མར་མེ་ཤི་བར་ 1 ཞོལ། ཤོག ༣༥༥ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༢༥༦ བ ༥ ཞེས་ནན་གྱིས་འཕུལ་བ་ལ།

རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔ་པ་མྱང་འདས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 361

གྱུར་པ་བཞིན།1

།ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཆོམ་རྐུན་པ་ཀུན་བསད་ནས་གྲོང་ཡང་བཅོམ་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་
སྤངས་པར་མ་ཟད་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོའ་ལྷག་མ་དང་ཡང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་སྟེ་མདོ་སྡེ་ལས། ིགང་ན་ལུས་ཞིག་འདུ་ཤེས་འགགས། །ཚོར་བ་ཐམས་ཅད་བྲལ་གྱུར་ཅིང༌། །འདུ་བྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང༌། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནུབ་གྱུར་པ།2

།ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་འདི་དག་ཀུན་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ན་འབྱུང་བ་སྟེ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། ཉོན་མོངས་པ་གང་ཞིག་སྤོང་བ་སྟེ་སྤངས་པ་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཞིག་འགགས་པ་ལས་མྱང་འདས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བར་འདོད་ཅེས་པ་དེ་ལྟར་འདོད་པར་མི་རིགས་ཏེ། ཕུང་པོ་དང་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་འཛེར་ཏོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ལ་མྱང་འདས་མི་འཐད་པ་
དང༌། རང་གི་ལུགས་ཀྱིས་མྱང་འདས་ངོས་གཟུང་བ་དང༌། དེ་ལས་ཚུལ་གཞན་དུ་སྨྲ་བ་དགག་པ་དང༌། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་འདི་དག་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་མི་སྟོང་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སྔར་མེད་གསར་དུ་འབྱུང་བ་དང་སྔར་ཡོད་གསར་དུ་འཇིག་པ་མེད་པས་ཉོན་མོངས་དང་ཕུང་པོ་གང་ཞིག་སྤོང་བ་དང་འགགས་པ་ལས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་དང་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་རྣམས་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་
གྱིས་སྔར་གྲུབ་པ་ཕྱིས་ལྡོག་པའི་མྱང་འདས་མི་འདོད་པས་འབྱུང་འཇིག་མེད་པས་མྱང་འདས་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །འོ་ན་དེ་དག་གི་མྱང་འདས་མཚན་ཉིད་གང་དང་ལྡན་པར་འདོད་ཅེ་ན། གང་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༥ ཤོག ༦༧༤ ཕྲེང་། ༢
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༢ ཤོག ༦༥༨ ཕྲེང་། ༡༤

362 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཞིག་ཆགས་སོགས་ལྟར་སྤངས་པ་དང་དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་ལྟར་ཐོབ་པ་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཆད་པ་དང་མི་སྟོང་པ་ལྟར་རྟག་པ་སྟེ་དེ་བཞིར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང༌། རང་བཞིན་གྱིས་1

བཀག་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དེ་ནི་
མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བརྗོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཤིང་ཕུང་པོ་འགགས་པས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ག་ལ་ཡོད། ཇི་སྲིད་དུ་རྟོག་པ་དེ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་མིན་ཏེ་སྤྲོས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ལས་དེ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དུས་ན་ཉོན་མོངས་སམ་ཕུང་པོ་མེད་མོད་ཀྱང་དེ་ཐོབ་པའི་སྔ་རོལ་ན་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་དེ་དག་གི་སྤྲོས་པ་ཟད་པ་ལས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། མྱང་འདས་ཀྱི་སྔ་རོལ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ཕྱིས་ཟད་པར་བྱ་བར་མི་ནུས་པས་ཐར་འདོད་ཀྱིས་རྟོག་པ་འདི་དོར་བར་བྱ་སྟེ། མྱ་ངན་འདས་མཐའ་གང་ཡིན་པ། །ཞེས་སོགས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང༌། མྱ་ངན་འདས་ལ་ཆོས་རྣམས་ཡོད་ཉིད་མེད། །ཆོས་གང་དེར་མེད་དེ་དག་གཞར་ཡང་མེད། །ཡོད་དང་མེད་ཅེས་རྟོག་པ་དང་ལྡན་ཞིང༌། །དེ་ལྟར་སྤྱོད་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་ཉེར་མི་ཞི།2

།ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཀྱི་དབྱིངས་ན་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་དང་དེའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཕུང་པོའ་ཆོས་རྣམས་དང་བྲལ་ ིབས། དེ་རྣམས་ཡོད་པ་མིན་པ་ནི་རྒོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེར་མེད་པའི་ཆོས་དེ་དག་གཞར་ཡང་སྟེ་ནམ་ཡང་མེད་ཅེས་གསུངས་པས་ནི་འཁོར་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མིན་པར་བསྟན་ཏོ།།
འོ་ན་ཇི་ལྟར་འཁོར་སྙམ་ན། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་ལྟར་བྱིས་པ་
བདག་དང་བདག་གི་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གདོན་གྱིས་བཟུང་བ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་སྣང་བ་ནི་རྐང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཡོད་པར་རྟོག་པ་ནི་རྒྱལ་དཔོག་དང་གཟེགས་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༥༦ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༢༥༧ བ ༦ གྱིས་འགག་པ་དང་
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༦༤ ཕྲེང་། ༡

རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔ་པ་མྱང་འདས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 363

ཟན་དང་སེར་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་ཐུག་པ་དང༌། མེད་པར་རྟོག་པ་ནི་རྒྱང་པན་པ་དང་འདས་མ་འོངས་དང་རིག་མིན་དང་ལྡན་མིན་རྫས་སུ་མེད་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་དང་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཅིང་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་ངོ་བོས་ཡོད་པར་སྨྲ་བའོ། །གལ་ཏེ་རྐང་པ་དང་པོའ་དོན་ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཀྱི་དབྱིངས་ན་སྡུག་ཀུན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ ིམེད་པ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་བ་ན་རིག་པའི་རྒྱུན་ལོག་པ་འདོད་པས་དེ་ལྟར་སྨྲ་མོད་ཀྱང༌། རང་གི་ལུགས་ཀྱིས་ནི་དེ་དག་ཀྱང་མཐར་འཚང་རྒྱ་བར་བཞེད་པས་དེའི་མྱང་འདས་ལ་ཕུང་པོའ་ལྷག་མ་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཞེད་ཅེ་ན། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ིམདོ་ལས་ནི་གང་ཕུང་པོ་འདི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ངེས་པར་སྤངས་པ་བྱང་བར་གྱུར་པ་ཟད་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འགོག་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ནུབ་པ། སྡུག་བསྔལ་གཞན་གྱི་མཚམས་མི་སྦྱོར་ཞིང་མི་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་ཞི་བ་འདི་ནི་གྱ་ནོམ་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་སྤངས་པ་སྲིད་པ་ཟད་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འགོག་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་ཕུང་པོ་འགགས་པ་ལས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ1

།ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། ཕུང་པོ་ཟད་པའི་དོན་ཕུང་
པོའ་ཕྱོགས་གཅིག་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་ལ་འཆད་པ་བཀག་ནས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་སྤྱི་ཟད་པ་ལ་ ིཕུང་པོ་ཟད་པར་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཕུང་པོའ་རྒྱུན་ཟད་པ་ལ་བྱས་ན་ཕུང་པོ་མ་ ིཟད་པའི་ཚེ་ཐོབ་བྱ་མྱང་འདས་མེད་ལ་ཕུང་པོ་ཟད་པའི་ཚེ་ཐོབ་མཁན་མེད་པས་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་བསྟན་ནས། གལ་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཐོང་ན་ནི་དེའི་ཚེ་གནས་སྐབས་དེར་ཡང་སྐྱེ་བ་དེ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་སྡུག་སྔལ་དེ་ཟད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ན། ཞེས་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཚེ་དེའི་ངོ་ན་ཕུང་པོ་མེད་པ་ཕུང་པོ་འདི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བཞེད་དོ། །དེས་ན་ཐེག་དམན་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཚེ་མཉམ་གཞག་གི་ངོ་ན་ཕུང་པོའ་སྣང་བ་ལྷག་མ་ ིམེད་པར་ནུབ་པའི་འགོག་པ་ནི་དེའི་ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་དང༌། དེའི་སྣང་བ་མ་ནུབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཚེ་དེའི་ལྷག་བཅས་ཀྱི་མྱང་འདས་སུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ།།
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༩༥༥ ཕྲེང་། ༡

364 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མྱང་འདས་མཐའ་བཞིར་གྲུབ་པ་དགག །མྱང་འདས་ཐུགས་སུ་ཆུད་
པ་པོ་མཐའ་བཞིར་མ་གྲུབ་པར་བསྟན། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མྱང་འདས་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་སོ་སོ་བའི་མཐར་འདོད་པ་དགག །དེ་གཉིས་ཀའི་མཐར་འདོད་པ་དགག །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མཐར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མྱང་འདས་དངོས་པོའ་མཐར་འདོད་པ་ ིདགག །དངོས་པོ་མེད་པའི་མཐར་འདོད་པ་དགག །མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་མྱང་འདས་གང་ལ་འཇོག་པ། མཐའ་གཉིས་སུ་ལྟ་བ་སྟོན་པས་སྨད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ་མྱང་འདས་ནི་ལས་ཉོན་དང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་ཕྱི་མ་འཇུག་པའི་འགོག་བྱེད་ཆུའི་རྒྱུན་འགོག་པའི་ཆུ་ལོན་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དངོས་མེད་ཀྱིས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མདོ་ལས་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྲེད་པ་ཟད་ཅིང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འགོག་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་སྲེད་པ་ཟད་པ་ཙམ་དུ་གསུངས་ཤིང༌། མར་མེ་ཤི་བར་གྱུར་བ་ལྟར། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཐར།1

།ཞེས་གསུངས་པས་མར་མེ་
ཤི་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་ཙམ་ནི་དངོས་མེད་ཡིན་པས་དངོས་པོར་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། སྲེད་པ་ཟད་པ་ཞེས་གསུངས་པས་སྲེད་པ་ཟད་ཙམ་མྱང་འདས་སུ་མི་སྟོན་གྱི་མྱང་འདས་དེ་ཡོད་ན་དེའི་མཐུས་སྲེད་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ནི་སྲེད་པ་ཟད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །མར་མེ་ཤི་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་དཔེ་ཙམ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་མྱང་འདས་གང་ཡོད་ན་སེམས་ཐར་པའམ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པས་དངོས་མེད་དུ་སྟོན་པའི་ཁུངས་མིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རེ་ཞིག་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་དང་སྐྱེ་བའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་འགོག་པའི་དངོས་པོ་མིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྒ་བ་སྟེ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་ཤི་བ་སྟེ་འཇིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་ནི་དེ་འདྲ་བའི་རྒ་ཤི་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་འགྱུར་གྱི་རྒ་བ་དང་འཇིག་པའི་འཆི་བ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་དངོས་པོ་རྒ་ཤི་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །རྒ་ཤིའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ན་ནི་མྱང་འདས་སུ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ།།གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འདུས་
1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༥ ཤོག ༦༧༤ ཕྲེང་། ༢

རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔ་པ་མྱང་འདས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 365

བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ལྡོག་པ་ནི་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིའམ་ནང་གི་དངོས་པོ་རྟེན་པ་འགའ་ཡང་ཡུལ་དུས་གྲུབ་པའི་མཐའི་རྟེན་གང་ནའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་ན་མྱང་འདས་དེ་རང་གི་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ལྡོག་པ་ནི་རང་གི་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་དང་པོ་དང་གསུམ་པས་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་འཇིག་གཞན་འགྱུར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་དང༌། ཐལ་བ་གཉིས་པས་མཚན་གཞི་འདུ་1

བྱས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ལ་ཁྱབ་པར་བསྒྲུབས་ནས་ཁྱབ་བྱེད་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱབ་
བྱ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་འགོག་གོ །
གཉིས་པ་ནི། མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ན་རེ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བས་
མྱང་འདས་དངོས་པོ་མིན་པ་བདེན་མོད་ཀྱང༌། ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱེ་བ་ལོག་པ་ཙམ་ཡིན་པས་མྱང་འདས་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཛེར་ཏོ། །འདི་དགག་བྱའི་ཉོན་མོངས་དང་སྐྱེ་བ་ལོག་ཙམ་གྱི་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པ་མི་འགོག་མོད། འོན་ཀྱང་དངོས་མེད་དེར་ཡོད་པ་ཡང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་མིན་པར་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པས་དེ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དངོས་པོ་མིན་ན་དངོས་མེད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཡང་
ཇི་ལྟར་རུང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་མི་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་ཕྱོགས་གང་ལ་བསྟན་ཟིན་པའི་ཉེས་པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དངོས་པོ་མིན་པའི་ཕྱོགས་དེ་ལ་སྟེ་དེས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དངོས་པོ་མེད་པར་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པའང་ཁས་བླང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་གཞན་འགྱུར་ལ་དངོས་མེད་དུ་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་དང་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བཀག་ཟིན་པས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དངོས་མེད་ལ་དངོས་པོའ་ཁྱད་པར་ཞིག་གཞན་དུ་འགྱུར་བས་ཁྱབ་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་དེ་མིན་པའི་དངོས་མེད་དུ་མ་ ིཡོད་པས་རྒྱུ་མཚན་དེས་མྱང་འདས་དངོས་མེད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་ཁེགས་སྙམ་ན།
1 ཞོལ། ཤོག ༢༥༨ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༢༦༠ ན ༤ མཚན་གཞི་འདུས་བྱས་

366 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

དངོས་མེད་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཁྱབ་ཀྱང་དངོས་མེད་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་ལ། དེའི་ཚེ་དངོས་པོ་འདི་འདྲ་ཞིག་མེད་པའི་དངོས་མེད་ཅེས་འཇོག་པའི་ཚུལ་དེ་དངོས་པོ་གཅིག་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་སྒོ་ནས་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་མྱང་འདས་ནི་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་དང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་དངོས་མེད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཉོན་མོངས་དང་སྐྱེ་བའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་མྱང་འདས་སུ་འགྱུར་ཏེ་ཉོན་མོངས་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྱུར་ན་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཡང་མིན་ཏེ་འདོད་ན་བསྒྲིམ་མི་དགོས་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
འགྲེལ་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་འདི་སྙམ་དུ་མྱང་འདས་ཉོན་མོངས་དང་ལུས་ལེན་པའི་
སྐྱེ་བ་སླར་མི་འབྱུང་བ་ཙམ་དུ་འདོད་པ་ལ་ཉོན་མོངས་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་མྱང་འདས་སུ་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་འདི་མ་འབྲེལ་ལོ་ཞེ་ན། གང་ཐོབ་ཕྱིན་ཆད་སླར་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་ཉོན་མོངས་མི་སྐྱེ་བ་ཉོན་མོངས་སྔར་ཡོད་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པའི་མི་རྟག་པ་མིན་མོད་ཀྱང༌། མ་འོངས་པ་ན་ཉོན་མོངས་མི་སྐྱེ་བ་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་ཉོན་མོངས་སྔར་ཡོད་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པ་དང༌། དེ་གཉིས་དོན་གཞན་ཡིན་པ་ཁེགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་བསྟན་པ་ན་དེ་ལྟར་ཁས་བླང་དགོས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དངོས་པོ་མིན་པ་སྟེ་དངོས་མེད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན། དཔེར་ན་སྔོན་པོ་ཞིག་པའི་མི་1

རྟོག་པ་སྔོན་པོའ་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་སྔོན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇོག་པ་བཞིན་དུ་མྱ་ ིངན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཇི་ལྟར་ན་རང་གི་དགག་བྱའི་དངོས་པོ་ཞིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་མིན་ཏེ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ལ་མ་བརྟེན་པའི་དངོས་མེད་མེད་ན་འོ་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་སྙམ་ན། རབ་བྱེད་ལྔ་པར་གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མ་གྲུབ་ན་ཞེས་སོགས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་གཞན་འགྱུར་ལ་དངོས་མེད་དུ་འཇིག་རྟེན་ན་སྨྲ་བས་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་འདི་འདྲ་བའི་དངོས་མེད་དུ་སུས་སྨྲས། འོ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༢༥༩ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༢༦༡ ན ༤ ཞིག་པའི་མི་རྟག་པ་

རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔ་པ་མྱང་འདས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 367

ན། ནམ་མཁའ་རི་བོང་རྭ་དག་དང༌། །མོ་གཤམ་གྱི་ནི་བུ་དག་ཀྱང༌། །མེད་བཞིན་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་ལྟར། །དངོས་ལ་བརྟེན་པའང་དེ་བཞིན་ནོ།1

།ཞེས་ལུང་ལས་དེ་རྣམས་དངོས་པོར་མེད་པར་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེར་ནི་དངོས་པོ་བཀག་ཙམ་ལ་དངོས་མེད་དུ་གསུངས་ཀྱི་དངོས་མེད་དུ་ངོ་བོས་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ནི་མིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཉིད་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པའི་གཞི་མ་གྲུབ་རྣམས་དངོས་མེད་མིན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དངོས་པོ་ཞིག་པའི་དངོས་མེད་དང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དངོས་མེད་འགོག་གི་དངོས་མེད་ཙམ་ཞིག་མིན་པར་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། དངོས་པོའ་རྟོག་པ་བཀག་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་གྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་ ིསྐབས་གཞན་དུ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པར་ལན་དུ་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ཞིག་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་མེད་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་པ་འདི་ནི་གནས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་མྱང་འདས་དེ་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མིན་ན་
འོ་ན་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་འདི་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མར་འགྲོ་བའི་སྐྱེ་འཆི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་དངོས་པོ་རིང་ཐུང་ལྟར་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པའམ། མར་མེ་ལས་འོད་སྐྱེ་བ་ལྟར་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་རྒྱུར་བྱས་ནས་འདོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་མིན་པ་དང་རྒྱུར་བྱས་ནས་འཇུག་པ་མིན་པར་ཉོན་མོངས་དང་ཕུང་པོའ་སྤྲོས་པ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རབ་ཏུ་ཞི་ ིབ་ཙམ་དེ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྟན་ལ། དེ་ཙམ་ནི་དངོས་པོ་ཡང་མིན་ལ་དངོས་མེད་དུ་ངོ་བོས་གྲུབ་པའང་མིན་ནོ། །ཡང་ན་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་འཇུག་པ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་འདུ་བྱེད་འཁོར་བ་དང༌། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རྒྱུར་བྱས་ནས་འཇུག་པ་ནི་སྔར་བཤད་པའི་གང་ཟག་འཁོར་བའོ། །འདིར་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པ་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོའ་སྣང་བ་ནུབ་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མྱང་འདས་སུ་བྱའི། ི ཉོན་མོངས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་རྒྱུན་ཆད་པ་ལས་ཕྱི་མའི་རིགས་འདྲ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་མྱང་འདས་སུ་མི་བྱ་སྟེ། 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༤༣༡ ཕྲེང་། ༧

368 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

དེ་ནི་རྒྱུ་སྔ་མ་ཟད་པས་བསྐྱེད་པའི་མ་འོངས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
བཞི་པ་ནི། གཞན་ཡང་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་གང་དག་འབྱུང་བའམ་འཇིག་པས་སྲིད་
པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་འཚོལ་བ་དེ་དག་གི་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་སྲེད་པ་དང་ནི་འཇིག་པའི་སྲེད་པ་དག་སྤང་བར་སྟོན་པས་བཀའ་སྩལ་ཞིང༌། མྱང་འདས་ནི་སྤང་བྱ་མིན་པར་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་དངོས་པོ་མིན་ཞིང་དངོས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མིན་པར་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་ནི་མྱང་འདས་ཀྱང་དོར་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ། འབྱུང་བ་དངོས་པོ་དང་འཇིག་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་ཅིང་ཆགས་པའི་སྲེད་པས་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་འདོད་པ་ལ་སྨྲས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། རྒོལ་བ་གང་གི་ལྟར་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་
པོ་མེད་པས་མྱང་འདས་དངོས་མེད་དང་རང་ཉིད་དངོས་པོའ་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀར་རང་ ིབཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་དེ་གཉིས་རེ་རེ་བ་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་གྱིས་མི་གནོད་དོ་སྙམ་ན། འདི་ནི་མུ་སྟེགས་འོས་པ་པས་འདོད་པར་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་བཤད་དེ་ཐར་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་འདུས་པ་ཞེས་པ་གྲུབ་པའི་ཞིང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དང་སྲོག་གི་ཚིག་གི་དོན་གནས་པས་དངོས་པོ་དང་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུན་ཆད་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་། རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་ཐར་པ་འཚོ་བྱེད་པ། །རྒྱ་སྤོས་དྲི་མ་མེད་པའི་མདོག་དང་ནི། །འོ་མ་མུ་ཏིག་བ་མོའ་མདོག་འདྲ་ཞིང༌། །དབྱིབས་ནི་གདུགས་ཟླུམ་བཀན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ི 1

།ཞེས་
བཤད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་ན་གནས་པར་སྨྲའོ། །གལ་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐར་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀར་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཚེ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དག་ཐར་པར་འགྱུར་རོ།།
དེའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་རང་གི་བདག་ཉིད་གསར་དུ་སྐད་ཅིག་དང་པོར་ཐོབ་པ་དང་དེའི་དུས་
གཉིས་པར་དེ་དང་བྲལ་བ་ཐམས་ཅད་ཐར་པར་འགྱུར་ན་དེ་དག་ནི་ཐར་པར་མི་རིགས་སོ། །འདི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༩ ཤོག ༡༥༤༣ ཕྲེང་། ༡༧

རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔ་པ་མྱང་འདས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 369

ནི་མེ་དུ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གཞན་དུ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་འདོད་ན་གཞན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཐར་པ་འདོད་པ་ལའང་དེ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐར་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྙོམས་བྱེད་པའོ། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཚེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་མ་བརྟེན་པ་མིན་པར་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་གཉིས་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མྱང་འདས་དངོས་མེད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་གང་གི་དངོས་པོ་མེད་རྒྱུ་འཁོར་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་འདོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན་དེ་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་རིགས་པའོ།།གཞན་ཡང་ཇི་ལྟར་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་སུ་རང་
གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན་པར་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་དངོས་པོ་དང་འཁོར་བའི་དངོས་པོ་ཟད་པའི་དངོས་མེད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀའང་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་དངོས་པོ་དེའི་ཞིག་པ་ཡིན་ལ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤི་ཞེས་ཤི་བའི་ཞིག་པ་ཡང་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་མྱང་འདས་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མི་འདོད་ཀྱི་དེ་ལ་དེ་གཉིས་ཡོད་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་ན་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །འདི་ལྟར་གཞི་གཅིག་ལ་དེ་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ནི་མིན་ཏེ་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་སྣང་བ་དང་མུན་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གཞི་དེ་ལ་བུམ་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་སྣམ་བུའི་དངོས་མེད་ཡོད་པ་གཉིས། མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ་མྱང་འདས་ལའང་འཁོར་བའི་དངོས་མེད་ཡོད་པ་དང་ཐར་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་གཉིས་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་ན་གཅིག་གི་དངོས་པོ་ཡོད་ན་དངོས་པོ་ཀུན་ཡོད་པ་དང༌། གཅིག་གི་དངོས་པོ་མེད་ན་དངོས་པོ་ཀུན་མེད་པ་དགོས་པས་མཐར་གཞི་གཅིག་ལ་དངོས་པོ་གཅིག་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀར་ཁས་བླང་དགོས་སོ།།

370 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དངོས་པོ་ཡང་མིན་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་
མིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་གང་སྟོན་པ་དེའི་ལྟར་ནའང་མི་རིགས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་དངོས་པོ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོའ་ཁྱད་པར་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའི་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ནའང༌། དེ་གཉིས་གང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པས་རེ་རེ་བཀག་པའི་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་རི་བོང་དང་རྭ་མི་སྲིད་ན་རི་བོང་གི་རྭ་བཀག་པ་དང་མོ་གཤམ་དང་བུ་མི་སྲིད་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཀག་པ་མི་སྲིད་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་མིན་པའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། དེ་འདྲ་བ་དེ་དངོས་པོ་མིན་ཞིང་དངོས་པོ་མེད་པ་མིན་པའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་གང་ཞིག་གིས་ནི་མྱང་འདས་དེ་མངོན་པར་ཏེ་འཛིན་པ་དང་གསལ་བར་བྱེད། ཅི་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཚེ་དེ་ཡོད་ན་ནི་དེའི་དུས་སུ་བདག་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་འདོད་དེ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་མེད་པའི་བདག་ཡོད་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལྷག་མེད་ཀྱི་ཚེ་ཕུང་པོ་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེའི་དུས་སུ་འཛིན་མཁན་དེ་མེད་ན་ནི་མྱང་འདས་དེ་འདྲའི་ངོ་བོར་ཡོད་པར་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་འཁོར་བ་ན་གནས་པས་ཡོངས་སུ་གཅོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཅི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་སམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཅོད་གྲང༌། དང་པོ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ནི་སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ངོ་ན་སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། འདིར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཅོད་པར་འདོད་ནའང་མི་རིགས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་རོ་མཉམ་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་མྱང་འདས་གཅོད་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ནི་སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་མྱང་འདས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་ན་མཚན་འཛིན་གྱི་འཆིང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་

རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔ་པ་མྱང་འདས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 371

བ་ནི་སྤྲོས་པའི་སྣང་བ་ནུབ་མ་ནུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའ་དབང་ ིདུ་བྱས་པ་མིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པའི་རྟོག་
པ་བཞིས་བཟུང་བ་ལྟར་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། མྱང་འདས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་གྱུར་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་མི་མངོན་པ་སྟེ་གཟུང་དུ་མེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མྱ་ངན་གང་ལས་འདས་པའི་དངོས་པོ་དེ་མེད་དོ་ཞེས་པར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །དེ་གཉིས་མེད་པས་ཡོད་མེད་དེ་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པར་ཡོད་པ་དང་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་མེད་པས། ཡོད་མེད་དེ་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཀྱང་མི་མངོན་པ་སྟེ་གཟུང་དུ་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་བཞུགས་པར་གྱུར་པའི་དུས་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་མི་མངོན་ལ་དེ་བཞིན་དུ་མེད་དོ་ཞེའམ། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཀྱང་མི་མངོན་ཏེ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྟག་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དང༌། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་དགག་པ་
གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་པ་བཞུགས་དུས་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་དུས་གཉིས་ལ་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་མ་བྲལ་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལས་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཁོར་བ་ལས་ཕན་ཚུན་དུ་བདེན་བརྫུན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པས་སྔར་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་དགེ་སློང་དག་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤིའི་འཁོར་བ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཚུལ་འདི་ཉིད་ལ་འཐད་དེ། དང་པོའ་འཁོར་བ་དང་ཕྱིས་ཀྱི་ ིམྱང་འདས་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཁོར་བའི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་ནི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྲིད་ཞི་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པས་སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐར་རྟོག་པ་མི་

372 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

རུང་བར་མ་ཟད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའམ་གྲོངས་ཕན་ཆད་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ལྟ་བ་དག་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པར་ཞུགས་པའོ། །འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་ལ་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང༌། གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ལྟ་བ་དག་ནི་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པའོ། །དེ་ལ་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་ལ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བ་ན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་སྐྱེ་བ་མཐོང་བ་ན་མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་དང༌། འགའ་ཞིག་ལ་མཐོང་ཞིང་འགའ་ཞིག་ལ་མ་མཐོང་བ་ན་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་བཀག་པས་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་སྐྱེའོ། །འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་དང་ལ་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ལྟ་བ་དག་ནི་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པའོ། །དེ་ལ་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་ལ་སྔོན་འདས་པའི་དུས་སུ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་དང་ཆ་འགའ་ཞིག་མཐོང་ཞིང་ཆ་འགའ་ཞིག་ལ་མ་མཐོང་བས་དང་དེ་གཉིས་ཀ་བཀག་པས་ནི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པ་སྐྱེའོ། །ལྟ་བ་འདི་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་ན་འཐད་མོད་ཀྱང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པ་ལ། མཐའ་ཡོད་པ་དང་མཐའ་མེད་པ་དང་མཐའ་ཡོད་པ་དང་མཐའ་མེད་པ་གཉིས་ཀ་དང་མཐའ་ཡོད་དང་མཐའ་མེད་མིན་པར་ལྟ་བ་དང༌། ལུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྲོག་དང་ལུས་ཀྱང་གཞན་ལ་སྲོག་ཀྱང་གཞན་ནོ་ཞེས་པ་དང༌། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །དངོས་པོ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་དེ་དང་བྲལ་བ་དང་མ་བྲལ་བ་ལས་ལྟ་བ་འདི་དག་བསྐྱེད་ནས་མངོན་པར་ཞེན་པ་འདིས་ནི། ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་འགོག་ཅིང་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
བཞི་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་མྱང་འདས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ན་སྟོན་པས་སེམས་
ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཉོན་མོངས་ལ་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོར་དེ་དང་རྗེས་སུ་

རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔ་པ་མྱང་འདས་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 373

མཐུན་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་བཤད་བྱའི་ཆོས་དང་ཉན་པ་པོ་དང་སྟོན་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང༌། གང་གི་ཚེ་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་ནམ་མཁའ་ལ་རང་གི་གཤོག་པ་བརྡབས་པའི་རླུང་ལ་གནས་པའམ་རླུང་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་ཞིང་ཞི་བའི་ངོ་བོ་ལ་མཚན་མར་མི་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་དེའི་ཚེ། མཚན་མར་འཛིན་པའི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་ཞིང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི། ལྷ་ཡུལ་ལམ་མི་ཡུལ་གང་དུ་ཡང་ལྷའམ་མི་སུ་ལའང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སམ་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་འགའ་ཡང་མ་བསྟན་ཏོ།།
སྤྲོས་པ་ཉེར་ཞི་དང་ཞི་བ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མྱང་འདས་ལ་མཚན་མ་རྣམས་མི་
འཇུག་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཉེ་བར་ཞི་བའམ་ཚིག་དང་སེམས་མི་འཇུག་པའམ་ཉོན་མོངས་དང་སྐྱེ་བ་མི་འབྱུང་བའམ། ཉོན་མོངས་དང་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའམ་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་མ་དམིགས་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་ལས། ཞི་བའི་བློ་གྲོས་གང་གི་ནུབ་མོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་དང༌། གང་གི་ནུབ་མོ་ལེན་པ་མི་མངའ་བར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐ་ན་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་མ་གསུངས་སོ།1

།གསུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌། ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཐམས་ཅད་ཚིག་མེད་ཡི་གེ་མེད། །གདོད་ནས་ཞི་ཞིང་དྲི་མེད་དེ། །ཆོས་རྣམས་དེ་ལྟར་སུས་ཤེས་པ། །དེ་ནི་གཞོན་ནུ་སངས་རྒྱས་བརྗོད།2

།ཅེས་གསུངས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སུ་ལའང་ཆོས་མ་བསྟན་ན་གསུང་རབ་ཀྱི་ཐ་
སྙད་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་དག་མངོན་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྟོན་པས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཆོས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་པ་འདི་ནི་གདུལ་བྱ་མ་རིག་པའི་གཉིད་དང་ལྡན་པའི་རྨི་ལམ་རྨི་བཞིན་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་རྣམ་རྟོག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣༩ ཤོག ༣༦༩ ཕྲེང་། ༨
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༥༤ ཕྲེང་། ༡༦

374 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

དེ་ལྟར་ཡང་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་
ཡི། །དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་ཡིན། །འདི་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མེད། །འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་བརྙན་མཐོང༌།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་མྱང་འདས་ཀྱི་དོན་དུ་ཆོས་བསྟན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིགས་ངོར་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པའི་ངོར་ཡོད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་དེ་ལས་མྱང་འདས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་མྱང་འདས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཟབ་མོའ་ིལུང་གིས་ཀྱང་གྲུབ་པ་དང༌། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བདེན་པ་མེད་ཅིང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱོགས་ཙམ་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེའི་མཐའ་ལས། མྱ་ངན་འདས་མེད་མྱང་འདས་སུ། །འཇིག་རྟེན་མགོན་གྱིས་བསྟན་པ་སྟེ། །ནམ་མཁའ་མདུད་པ་བོར་བ་ནི། །ནམ་མཁའ་ཉིད་ཀྱིས་བཀྲོལ་བ་ཡིན།2

།ཞེས་སྐུད་པ་རིང་པོས་འདྲུབས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པའི་སྐུད་པ་དེ་ནམ་མཁའ་ལ་
འཇུར་མདུད་འཆའ་བ་ན་ནམ་མཁའ་ཉིད་ལས་འགྲོལ་བ་བཞིན་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པས་ཀྱང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་སྟོན་ཞིང་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡང་སྟོན་ནོ།།
ཚངས་པས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་དག་ཆོས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བའམ་
འགག་པར་འཚལ་བ་དེ་དག་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་དག་འཁོར་བ་དངོས་པོར་ཚོལ་བ་དེ་དག་ནི་འཁོར་བ་ལས་འདའ་བ་མ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བགྱི་བ་ནི་གང་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འགགས་པ་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐྱེས་བུ་བླུན་པོ་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་མུ་སྟེགས་ཀྱི་ལྟ་བར་ལྷུང་བ་དེ་དག་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཏིལ་ལས་ཏིལ་མར་དང་འོ་མ་ལས་མར་སར་ལྟར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དངོས་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༧ ཤོག ༧༤༨ ཕྲེང་། ༡༢
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༥ ཤོག ༦༩༤ ཕྲེང་། ༡

རབ་བྱེད་ཉེར་དྲུག་པ་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 375

པོ་ལས་ཚོལ་བར་བགྱིད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཚོལ་བ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དེ་དག་ནི་མུ་སྟེགས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཁོ་བོ་གླེང་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ནི་ཆོས་གང་ཡང་སྐྱེ་བའམ་འགག་པར་མི་བགྱིད་ལ་ཆོས་གང་ཡང་ཐོབ་པའམ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་འཚལ་ལོ།1

།ཞེས་གསུངས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ནི་སྤང་བྱ་སྤངས་པ་དང་མྱང་འདས་
ཐོབ་པ་སོགས་མི་རུང་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་ཚུལ་ངེས་པར་བྱའོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཉེར་བཞིའི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤ་རྩ་ལྔ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

གཉིས་པ་རྟེན་འབྱུང་རྟོགས་མ་རྟོགས་ལས་འཁོར་བའི་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་ལུགས་ལ་གཉིས།
རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད།2

།ཅེས་པའི་རྟེན་འབྱུང་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་པའམ། གང་
གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང༌། །མཐོང་བ་དེས་ནི་སྡུག་བསྔལ་དང།3

།ཞེས་རྟེན་འབྱུང་མཐོང་
ན་བདེན་བཞིའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་གསུངས་པའི་རྟེན་འབྱུང་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་སྟོན་པ་ལ་གཉིས། ལུགས་འབྱུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་དང༌། ལུགས་བཟློག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་དང༌། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་སོ།།
དང་པོ་ནི། མ་རིག་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པ་བཀག་ཙམ་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་ཙམ་མིན་
གྱི་རིག་པ་དེའི་འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་ཟག་གམ་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའོ། །དེས་ཡང་དག་པའི་དོན་བསྒྲིབས་པའི་གང་ཟག་གིས་ཡང་སྲིད་མངོན་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༩ ཤོག ༨༧ ཕྲེང་། ༡༧
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༣༧ ཕྲེང་། ༢
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༣༩ ཕྲེང་། ༡

376 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

པར་འདུ་བྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་མི་གཡོ་བའམ། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དག་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་སྟེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་ཡང་སྲིད་པ་སྟེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་ཕུང་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དུ་འདུ་བྱེད་དེ་གང་ཟག་དེས་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དམིགས་ནས་འདུ་བྱེད་པར་མ་ངེས་ཀྱང་ལས་དེ་འབྲས་བུ་དེའི་དོན་དུ་འཇུག་པའོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པའི་ལས་དེ་དག་གི་དབང་གིས་ནི་འགྲོ་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་འདུ་བྱེད་བསགས་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་ཅན་འཁོར་བའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་འདུ་བྱེད་དང་མཐུན་པའི་འགྲོ་བ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་འཇུག་པ་སྟེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་འཆི་སྲིད་འགགས་པ་ན་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་འཕངས་པ་བཞིན་སྐྱེའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མའི་མངལ་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞུགས་ནས་བརྒྱལ་བར་གྱུར་1

པ་ན་དེའི་རྐྱེན་ཅན་གྱི་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་དང་གཟུགས་
ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆགས་པར་འགྱུར་རོ།།
མིང་ནི་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་ཡིན་ལ་དེ་ལ་མིང་ཞེས་པ་ནི། ལས་ཉོན་གྱིས་བསྒོས་པས་སྐྱེ་
བའི་གནས་དེ་དང་དེར་བཀྲི་བས་སམ་དོན་རྣམས་ལ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གིས་རྒྱུག་པས་ན་མིང་ངོ། །གཟུགས་ནི་སྐབས་དེའི་མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལྟར་མིང་བཞི་དང་མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ནི་ཆགས་པར་གྱུར་ན་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་སྒོར་གྱུར་པས་སྐྱེ་མཆེད་དེ། མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྣ་དང་ལྕེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྐྱེན་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དེའི་སྔོན་ནས་ཡོད་ཀྱང་དྲུག་ཚོགས་པ་འདི་ནས་བྱུང་བའི་དབང་དུ་མཛད་དོ། །དེ་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་རེག་པ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།།
རེག་པ་དེ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་ངོ་བོ་གང་ཡིན་སྙམ་ན། བདག་རྐྱེན་མིག་དང་དམིགས་རྐྱེན་
གཟུགས་དང་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དྲན་བྱེད་དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟར་དྲན་བྱེད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱིས་ནི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༢༦༦ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༢༦༨ ན ༡ བརྒྱལ་བར་གྱུར་ན་

རབ་བྱེད་ཉེར་དྲུག་པ་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 377

ཕུང་པོ་བཞིའི་མིང་དང་རྐྱེན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་མིག་དང་གཟུགས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་པོ་འདུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རེག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ལྟར་རོ། །ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པའི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པས་ནི་རེག་པ་གཞན་ལྔ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་གསུམ་པོ་འདུས་པའི་སྐབས་སུ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བར་མ་གསུམ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའོ། །དེ་ནས་རེག་པ་དེ་ལས་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སོགས་བཅད་པ་དང་མཐུན་པར་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱི་ཚོར་བས་ནི་ཚོར་བ་ལྷག་མ་ལྔ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་འཕངས་པ་ནི་མིང་གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་རེག་པ་དང་ཚོར་བ་སྟེ་བཞིར་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་གསུངས་ཏེ་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ངོ༌། །གང་གིས་འཕངས་ན་མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་སོ། །ཇི་ལྟར་འཕངས་ན་རྒྱུ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །འཕངས་པའི་དོན་ནི་སྲེད་པ་སོགས་ཀྱི་འགྲུབ་བྱེད་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་དེ་དག་འགྲུབ་རུང་དུ་བྱས་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་ཚོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲེད་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་སྲེད་པ་ནི་ཚོར་བའི་
ཡུལ་ཅན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྲེད་ན་སྲེད་པ་ཅན་དེ་ཚོར་བའི་དོན་དུ་སྲེད་པར་འགྱུར་ཏེ་མངོན་པར་འདོད་པ་སྐྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་ནི་མི་འབྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ནི་འབྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་བཏང་སྙོམས་ལ་མི་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྲེད་དོ། །དེ་ལྟར་སྲེད་པར་གྱུར་ན་སྲེད་པའི་རྐྱེན་ཅན་ལས་འཕེན་པའི་རྒྱུ་འདོད་པ་དང་ལྟ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་དང༌། བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་སྲེད་ལྡན་དེས་ཉེ་བར་ལེན་པར་འགྱུར་རོ། །ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞི་པོ་དེ་ཡོད་ན་དེ་བཞི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་སྟེ་སྐྱེད་པ་པོ་དེའི་ལེན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲིད་པ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་སྟེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་གང་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚོར་བ་ལ་སྲེད་པ་བདག་གིར་མ་བྱས་པར། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལས་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པར་གྱུར་ན་ནི། དེ་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ་དེའི་ཚེ་ཡང་སྲིད་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

378 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ལེན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འབྱུང་བའི་སྲིད་པ་དེ་ཡང་ཕུང་པོ་ལྔའི་རང་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་དགེ་མི་དགེ་གསུམ་ཆར་ཡང་མ་འོངས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔའི་སྲིད་པ་འབྱུང་བས་རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་སྲིད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་ལ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་ཕུང་པོ་བཞིའི་རང་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་གཞུང་གཞན་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་ལུས་ངག་གི་ལས་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་པ་བཀག་ནས། ལུས་ངག་བྱ་བ་ལ་འཇུག་དུས་ཀྱི་སེམས་པ་ལ་བཤད་མོད་ཀྱང་ཟླ་བས་གཟུགས་ཅན་དུ་བཞེད་དོ། །ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་སེམས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་སེམས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པས་ཡིད་ལས་ཕུང་པོ་བཞིའི་རང་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །སྲེད་ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་པས་ཡང་སྲིད་འགྲུབ་པའི་ལས་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བའི་སྲིད་པ་དེ་ལས་ནི་ཚེ་ཕྱི་མའི་ཕུང་པོའ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་འབྱུང་ལ། ཕུང་པོ་སྨིན་པའི་རྒ་བ་དང་ཕུང་པོ་འཇིག་པའི་ཤི་བ་དང༌། ིའཆི་བཞིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའི་ཆགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྙིང་གི་གདུང་བ་མྱ་ངན་དང༌། མྱ་ངན་དེས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ངག་གིས་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་དང་དབང་པོ་ལྔ་ལ་གནོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་གནོད་པའི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་འཁྲུག་པ་རྣམས་ཏེ་དེ་དག་ནི་སྐྱེ་བ་ལས་རབ་ཏུ་འབྱུང་ངོ༌།།
སྔར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ལྟར་ཏེ་རང་གི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཙམ་གྱི་མཐུས་སྡུག་
བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་དང་ཚོགས་དང་ཁྱུ་སྟེ་སྡུག་བསྔལ་སྤུངས་པའོ། །བདག་དང་བདག་གི་བའི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ་དང་བྱིས་པས་བཏགས་པ་ཙམ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདག་ཉིད་བདེ་བ་དང་མ་འདྲེས་པས། འབའ་ཞིག་པ་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཁོར་བར་ལུགས་སུ་འཇུག་པ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་གང་འགྲུབ་ན་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤིའོ། །གང་གིས་འགྲུབ་པར་བྱེད་ན་སྲེད་པའི་རྐྱེན་ཅན་གྱི་ལེན་པས་སོ། །ཇི་ལྟར་འགྲུབ་པར་བྱེད་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་བསྒོས་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དེ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་པ་ལས་ཀྱི་སྲིད་པར་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །འདིས་ནི་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་འཕངས་པ་དེ་ཉིད་འགྲུབ་པར་བྱེད་པས། འཕེན་བྱེད་དང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ནི་སྐྱེ་བ་ལེན་ཐེབས་གཅིག་གི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་བ་སོ་སོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ནོ།།

རབ་བྱེད་ཉེར་དྲུག་པ་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 379

འོན་ཀྱང་སོ་སོར་བསྟན་པ་ནི་འཕངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་གྲུབ་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཁྱད་
པར་དང༌། འཕེན་བྱེད་དང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། ས་ཡི་དངོས་གཞི་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཚོར་བ་ལ་ཐུག་པ་དག་དང་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་རྣམས་འདྲེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་1

ཅེ་ན། སྡུག་བསྔལ་བའི་
དངོས་པོའ་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང༌། འཕེན་པ་དང་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རབ་ ིཏུ་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།2

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་འབྱུང་བས་འཁོར་
བ་རྣམ་ཤེས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་བ་སྟེ་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ནི་འདུ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་མཁས་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་རྣམས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་འདུ་མི་བྱེད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། མི་མཁས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་ལས། དགེ་སློང་དག་མ་རིག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་འདི་ནི་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཡང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཡང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །མི་གཡོ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཡང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ།3

།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མི་མཁས་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་མ་རིག་
པ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར་གྱི། མཁས་པ་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་མ་རིག་པ་སྤངས་པ་ནི་བྱེད་པ་པོ་མིན་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་ཡོད་ན་འདུ་བྱེད་འབྱུང་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་མ་རིག་འགགས་པ་སྟེ་སྤངས་པར་གྱུར་ན་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་རྒྱུ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་རིག་པ་དེ་གང་གིས་འགོག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་འགགས་པ་སྟེ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ནི་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༦༨ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༢༧༠ ན ༡ བསྟན་ཞེ་ན།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༢ ཤོག ༩༤༠ ཕྲེང་། ༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༤༤༧ ཕྲེང་། ༢ ནང་དུ་དྲངས།

380 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

བར་འགྱུར་ལ་དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་མ་རིག་པ་ངེས་པར་སྤོང་ངོ༌། །མ་རིག་པ་སྤངས་པས་ནི་འདུ་བྱེད་འགག་པར་འགྱུར་ལ་དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་སྔ་མ་དེ་དང་དེ་དག་འགགས་པར་གྱུར་པས་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་དེ་དང་དེ་ནི་མངོན་པར་མི་འབྱུང་ངོ།།རིམ་པ་འདི་དག་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ཞིང༌། བདེ་བ་དང་མ་འདྲེས་པས་འབའ་ཞིག་པ་དེ་ནི་སླར་ཡང་མི་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་འགག་པ་སྟེ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །རབ་བྱེད་གཞན་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རིགས་པས་བཀག་ནས་རབ་བྱེད་འདིར་མ་བཀག་པ་ནི། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་བཀག་པ་དེར་ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་ཟིན་ཅིང༌། འདིར་ནི་དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྒོམས་ན་མ་རིག་པ་ལྡོག་ལ། དེའི་དབང་གིས་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ལོག་ནས་ཐར་པ་འཐོབ་པ་དང༌། དེ་འདྲ་བའི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་ན་མ་རིག་པ་མི་ལྡོག་པས་དེའི་དབང་གིས་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་རྣམས་འཇུག་པས་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་འཆད་པ་ཡིན་ནོ།།གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་མ་
རིག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་གཉིས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་ངེས་པར་བྱས་ནས། རིགས་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་བདག་གཉིས་བཀག་ནས། དེའི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཕུ་ཐག་ཆོད་པར་བྱས་ནས་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒོམ་པ་གསུམ་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་བཟློག་གི་ཕྱོགས་སུ་ཅི་འགྱུར་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤ་རྩ་དྲུག་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

གསུམ་པ་རྟེན་འབྱུང་རྟོགས་ན་ལྟ་བ་ངན་པ་ལྡོག་ཚུལ་ལ་གསུམ། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་
བཤད་པ། ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་ལུ་ལྗང་

རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལྟ་བ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 381

པའི་མདོ་ལས། གང་གིས་དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་དེ་ནི། སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་རྟེན་པར་མི་བྱེད་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་རྟེན་པར་མི་བྱེད་དོ་1

ཞེས་གསུངས་
པ་ཡིན་ན་སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་ནི་གང་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་ལ་རྟེན་པར་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལྟ་བ་ངན་པ་བཅུ་དྲུག་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པས་དེ་ལ་མི་གནས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བ་དང་མ་བྱུང་བ་དང༌། དེ་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་ལྟ་བ་བཞི་དང༌། འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་དང་ལ་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པར་ལྟ་བ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། ད་ལྟར་གྱི་ལུས་ལ་ལྟོས་ནས་འདས་པའི་ལུས་ལ་སྔོན་གྱི་ཞེས་བྱ་སྟེ་མཐའ་ནི་སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་ཆ་སྔ་མ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་དམིགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །བྱུང་མ་བྱུང་གཉིས་ཀར་དང་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་ནི་གཅེར་བུ་པས་ཚེ་སྔ་ཕྱིའི་སྲོག་ནི་གཅིག་དང་ཕུང་པོ་ནི་སོ་སོར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གཉིས་ཀ་མིན་པ་ནི་སྔ་མ་དེ་ཉིད་རྣམ་གྲངས་ལས་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དང༌། མང་པོས་བཀུར་བས་གང་ཟག་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་དང་བརྟག་པའི་མཐའ་བཟུང་ནས་བཀག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་དག་གིས་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མུ་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱུང་མ་བྱུང་གཉིས་སྨོས་པ་ནི་ལྟ་བ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་མཚོན་བྱེད་ཡིན་ལ་བྱུང་སོགས་བཞི་ནི་བདག་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ནས་ཞུགས་ཤིང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ་བཞི་ནི་སྤྱིར་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་པས་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །བདག་མ་འོངས་པའི་དུས་གཞན་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་མི་འབྱུང་བ་དང་དེ་གཉིས་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་ཡིན་པས། མ་འོངས་པའི་དུས་ན་བདག་འབྱུང་མི་འབྱུང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་བཞི་དང༌། འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པར་ལྟ་བ་བཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། ད་ལྟར་གྱི་བདག་ལ་ལྟོས་ནས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ལུས་ལ་ཕྱི་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་ཆ་ཕྱི་མ་ནི་དེའི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢ ཤོག ༣༣༡ ཕྲེང་། ༩

382 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

མཐའ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་དམིགས་པས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བ་བཞི་ཚན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་སྔ་མ་བཞིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐ་སྙད་དུ་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
ལྟ་བ་དེ་དག་ལ་གནས་པ་དགག །དོན་དམ་པར་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བས་ལྟ་བ་དེ་དག་ལ་གནས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞི་ཚན་དང་པོ་དགག །དེས་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞི་ཚན་དང་པོ་ཁེགས་པར་བསྟན། སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞི་ཚན་གཉིས་པ་དགག །ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞི་ཚན་གཉིས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདས་དུས་སུ་བྱུང་མ་བྱུང་དུ་ལྟ་བ་གཉིས་དགག །མཇུག་བསྡུས་ཏེ་ལྟ་བ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདས་དུས་སུ་བྱུང་བར་ལྟ་བ་དགག །འདས་དུས་སུ་མ་བྱུང་བར་ལྟ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང༌། བཀག་པའི་མཇུག་བསྡུ་བའོ།།
དང་པོ་ནི། བདག་སྔར་འདས་པའི་ཚེ་རབས་སུ་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བྱ་བར་ལྟ་བ་དེ་
ནི་འཛིན་སྟངས་དོན་དང་མཐུན་པར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པ་བདག་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་སྔོན་གྱི་དུས་ན་འདི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཞེས་གང་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུར་པའམ་བྱུང་བར་འཛིན་པའོ། །དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་དོན་དེ་ཡོད་ན། ད་ལྟ་བདག་སྔར་འདི་འདྲར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་དྲན་པ་དང་སྨྲ་བའི་དུས་ཀྱི་བདག་འདི་དང་ཚེ་རབས་སྔ་མའི་དུས་ཀྱི་བདག་དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་དགོས་པ་ལས། སྔོན་གྱི་ཚེ་རབས་རྣམས་ཀྱི་དུས་སུ་གང་བྱུང་བའི་བདག་དེ་ཉིད་ཚེ་འདིའི་བདག་འདི་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ལྟ་བ་དེ་ནི་འཐད་པ་མིན་ནོ། །བདག་སྔོན་གྱི་དུས་ན་འདིར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་དམིགས་པའི་བདག་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་ཚེ་སྔ་ཕྱིའི་དུས་ཀྱི་བདག་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། བདག་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་གྲུབ་པ་ལས་མི་འདའ་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པའང་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་འགོག་པས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཚེ་སྔ་ཕྱིའི་དུས་ཀྱི་བདག་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་རིམ་གྱིས་འཁོར་བ་ན། འགྲོ་བ་གཅིག་ཀྱང་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་དང་

རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལྟ་བ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 383

དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་དུ་མར་འགྱུར་རོ།།
འོ་ན་མདོ་ལས། ང་ཉིད་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་མང་པོས་
བཀུར་བ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ཤཱཀ་ཐུབ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གསུང་བ་མི་རིགས་ཏེ། མང་པོས་བཀུར་བའི་བདག་དང་ཤཱཀ་ཐུབ་ཀྱི་བདག་གཉིས་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ལུང་འདིས་ནི་དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཞན་ཡིན་པ་བཀག་ནས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་སྟོན་གྱི་དེ་གཉིས་ཀྱི་བདག་གཉིས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་སྔོན་གྱི་བྱུང་བ་བརྗོད་ནས་དེ་ནས་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གཞན་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མི་བལྟ་སྟེ། ང་ཉིད་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན་དེར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་རྒྱུད་གཞན་འགོག་པ་གཙོ་བོར་མཛད་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ང་ཞེས་གསུངས་པའི་བདག་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་དུས་སྔ་ཕྱི་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བའི་སྤྱི་ཙམ་པ་ལ་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་ནི་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གལ་ཏེ་ཚེ་སྔ་ཕྱིའི་བདག་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན་དེ་ལ་རྟག་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །སྐྱོན་གཞན་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཚེ་སྔ་མའི་དུས་ཀྱི་བདག་དེ་ཉིད་ཚེ་འདིའི་དུས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། དེའི་ཚེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོའ་བདག་གཅིག་ཡིན་པས་གནས་སྐབས་ ིདེ་གཉིས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཕུང་པོ་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཡིན་པར་འགྱུར་ན། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཕུང་པོ་གཉིས་ནི་སོ་སོ་བ་ཁོ་ན་སྟེ་དེའི་རྒྱུ་དང་དུས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཅི་སྟེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པ་དང་གནས་སྐབས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བདག་གཉིས་
གཅིག་ཡིན་པ་མི་འགལ་བས་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་ལྟ་བ་འཐད་དོ་སྙམ་ན། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བདག་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་སོ་སོ་བར་གྲུབ་ན་དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཡང༌། ཉེ་བར་ལེན་པ་མ་གཏོགས་པར་ཏེ་དེ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་ནི་གང་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་མེད་པས་ལན་དེ་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཕུང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་བདག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱས་པའི་ཚེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཕུང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་བདག་ཁས་བླངས་པ་དེ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཕུང་པོའ་རྣམ་གྲངས་ཙམ་དུ་ཟད་པས་བདག་གི་དོན་ ི

384 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ཉིད་བདག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་དེ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་དེ་ལྟར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ། །མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་བདག་མི་རྟག་པར་སྨྲ་ན་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་མི་རིགས་ཏེ། རང་མཚན་གྱིས་སྔ་ཕྱི་སོ་སོ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མི་འཇིག་ན་ནི་བདག་རྟག་པར་སྨྲ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།།
གཞན་ཡང་ཉེ་བར་བླང་བར་བྱ་བ་དེ་ཇི་ལྟ་བུར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོའ་བདག་ཡིན་པར་ ིའགྱུར་ཞེས་པ་མི་འགྱུར་ཏེ། ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་བུམ་པ་དང་རྫ་མཁན་སོགས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ཙམ་ཞིག་བདག་མིན་པ་བདེན་མོད་ཀྱང་བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་རང་བཞིན་ཐ་དད་དོ་སྙམ་ན། ལེན་པ་པོའ་བདག་ནི་བླང་བྱ་ཉེ་ ིབར་ལེན་པ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་འཐད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོས་གཞན་དུ་གྲུབ་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཕུང་པོ་མེད་པར་བདག་དེ་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་རིགས་ན་དེ་ལྟར་གཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་དུ་གྲུབ་ན་ལྟོས་པ་མི་རུང་བས་འབྲེལ་བ་འགོག་ནུས་ལ། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ནི་ཡ་བྲལ་དུ་དམིགས་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་སྟོན་པའི་རིགས་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཕུང་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་
བས་བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་པའང་མ་ཡིན་ལ། ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་མི་རྟག་པར་སྨྲ་ན་ཆད་པར་འགྱུར་བས་བདག་དེ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཕུང་པོ་ཉིད་ཀྱང་མིན་ནོ། །བདག་ཏུ་གདགས་པ་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཡོད་པའང་མིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་བདག་མེད་དོ་སྙམ་ན། བདག་དེ་ནི་མེད་པ་ཉིད་དུའང་མ་ངེས་ཏེ་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་མེད་པ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་མིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། འདས་པའི་ཚེ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་སྔོན་མ་བྱུང་བའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་

རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལྟ་བ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 385

གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ལྟ་བ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ད་ལྟར་གྱི་ཚེ་འདིའི་བདག་འདི་ཚེ་སྔོན་མའི་བདག་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་གྲུབ་ན། དེའི་ཚེ་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་མ་བྱུང་བར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་འཐད་ནའང་དེ་ནི་མི་སྲིད་དོ། །གལ་ཏེ་ཚེ་སྔ་ཕྱིའི་བདག་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་གྲུབ་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། གལ་ཏེ་ཚེ་འདིའི་བདག་འདི་ནི་ཚེ་སྔ་མའི་བདག་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་ན་སྔར་གྱི་བདག་དེ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང༌། བདག་སྔ་མ་དེ་ནི་རང་གི་དུས་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་མ་སྐྱེས་པ་ནའང་མ་འགགས་པར་གནས་པར་འགྱུར་ཞིང་ཚེ་སྔ་མ་དེར་མ་ཤི་བར་ཡང་ཚེ་འདིར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྔར་གྱི་བདག་དེ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འདིར་བདག་འབྱུང་ན་ཉེས་པ་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མང་པོར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ལྟར་སྔར་གྱི་བདག་དེ་དུས་དེར་ཞིག་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཚེ་འདིར་དེ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཁོ་ན་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་སྔར་གྱི་བདག་དེ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་སྔ་མ་དེ་རྒྱུན་ཆད་ན་ནི་དེའི་མཇུག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་རྟེན་ཆད་པས་རྣམ་པར་ཆད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེའི་ཟ་བ་པོ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆུད་ཟ་བར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་སྔར་གྱི་བདག་གིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བདག་ཕྱི་མས་ལོངས་སྤྱོད་པར་འདོད་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྒྱུད་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྒྱུད་གཞན་གྱིས་སོ་སོར་མྱོང་བ་དང༌། དེ་ལ་སོགས་པ་ནི་རབ་བྱེད་བརྒྱད་པར། ཅི་སྟེ་ལས་ནི་མ་བྱས་ན། །མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་འཇིགས་འགྱུར།1

།ཞེས་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་དུ་
ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཚེ་འདིའི་བདག་འདི་སྔར་གྱི་བདག་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་འདིར་སྐྱེས་ན་ནི། ངའོ་སྙམ་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིའི་བདག་དེ་སྔར་མ་བྱུང་བ་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་སྔར་མ་བྱུང་བ་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་འདི་ལ་མི་འདོད་པའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་བདག་སྔར་མ་བྱུང་བ་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་ན་ནི་བདག་རྒྱུས་བྱས་པར་འགྱུར་ན། བདག་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྟག་པ་དང་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་ལ་བྱས་ན་ནི་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༢༤ ཕྲེང་། ༢༠

386 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཡང་བདག་དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་བདག་བྱས་པ་ཉིད་དུ་ག་ལ་རིགས། བདག་བྱས་པར་རྟོག་ན་འཁོར་བའི་ཐོག་མ་ཡོད་པ་དང་སྔོན་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གསར་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་འགྲེལ་པར་གསུངས་སོ།།
སྐྱོན་འདི་དག་འཇུག་ཚུལ་ནི་ཚེ་སྔ་ཕྱིའི་བདག་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་སྨྲ་ན། ཚེ་སྔ་
ཕྱི་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྙམ་པ་སྐྱེ་བའི་བདག་སྤྱི་ཙམ་པ་དེ། གང་ཟག་དེའི་ཚེ་འདིའི་དུས་ཀྱི་བདག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པ་མི་འཐད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་འདོད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཚེ་འདིའི་དུས་ཀྱི་བདག་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་རྣམས་སུ་མེད་པར་གསར་དུ་འདིར་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། བདག་ཙམ་པོ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བས་བདག་ཙམ་པོ་དེ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པ་དང་དེ་འདྲ་བའི་བདག་གམ་སེམས་ཅན་ཙམ་དེ། ཚེ་སྔ་མར་མ་བྱུང་བར་གསར་དུ་འདིར་འབྱུང་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་བདག་ཙམ་དེ་ཚེ་འདིར་གསར་དུ་བྱུང་ན། དེའི་སྔོན་དུ་དེ་སྒྲུབ་པའི་བདག་གཞན་ཞིག་འགྲོ་དགོས་ན་དེ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་བདག་ཙམ་དེ་ཚེ་འདིར་གསར་དུ་བྱས་པར་ཡང་མི་རིགས་པའོ། །ལྷས་བྱིན་གྱི་བདག་ཙམ་དེ་ཚེ་འདིར་གསར་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་སྔར་ལྷས་བྱིན་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་བདག་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་དང་ཚེ་འདིའི་བདག་ལ་དེ་བྱེད་པ་པོ་བདག་ཅིག་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འམ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་བརྟག་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཡང་ན་བདག་བྱས་པར་འགྱུར་ཡང་ན་བདག་འདས་དུས་སུ་མ་བྱུང་བར་ཁས་མི་བླང་ཞེས་པ་དང༌། ཡང་ན་བདག་འབྱུང་བ་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་ཡང་ན་བདག་འདས་དུས་སུ་མ་བྱུང་བར་ཁས་མི་བླང་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྔར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དུ་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བ་
དང་བདག་འདས་པའི་དུས་སུ་མ་བྱུང་བའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པར་ལྟ་བ་གཉིས་མི་འཐད་ལ། སོ་སོ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་བདག་འདས་དུས་སུ་བྱུང་མ་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པར་ལྟ་བ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །དེ་ལྟར་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་འདས་པའི་དུས་སུ་བྱུང་མ་བྱུང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པར་ལྟ་བ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟེན་འབྱུང་ཇི་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་ནི་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་

རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལྟ་བ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 387

དེ་རྣམས་ལ་རྟེན་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པ་ལ་དེ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ་རྟེན་འབྱུང་རྟོགས་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ང་འདས་པའི་དུས་ན་འདིར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་པའི་དོན་ཐ་སྙད་པའི་ང་ནི་དེ་སྐད་སྨྲ་བའི་དུས་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། དུས་སྔ་ཕྱི་ལ་སོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་དེ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་ཙམ་ཞིག་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་དེ་རྟོགས་ན་ནི་མདོ་སྡེ་ལས། ང་སྔོན་ཚེ་འདིར་གྱུར་ཞེས་མང་པོ་གསུངས་པའི་དོན་དེ་སྐད་སྨྲ་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དེ། ཚེ་རབས་སྔ་མའི་དུས་སུ་བྱུང་བའི་གང་ཟག་རྣམས་དང་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་སྨྲ་བའི་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་རྣམས་ལྡོག་སྟེ་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་རྣམས་ཀྱང་ལྡོག་གོ།གཉིས་པ་ནི། བདག་མ་འོངས་པའི་དུས་གཞན་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་བདག་དུས་
དེར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བར་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པར་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་དགག་པ་ནི། འདས་པའི་དུས་སུ་བྱུང་མ་བྱུང་དུ་ལྟ་བ་དགག་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་པས་དེའི་འདོན་པ་བསྒྱུར་ལ་དགག་གོ །དེ་ཡང་། མ་འོངས་དུས་ན་འབྱུང་འགྱུར་ཞེས། །བྱ་བ་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། །མ་འོངས་ཚེ་ལ་གང་འབྱུང་བ། །དེ་ཉིད་འདི་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཚེ་སྔ་ཕྱིའི་བདག་གཉིས་གཅིག་པ་དགག་པ་དང༌། མ་འོངས་དུས་ན་མི་འབྱུང་ཞེས། །བྱ་བ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། །མ་འོངས་ཚེ་ལ་གང་འབྱུང་བ། །དེ་ལས་འདི་གཞན་མ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བདག་གཉིས་གཞན་ཡིན་པ་འགོག་པ་རྣམས་མཚུངས་པར་སྦྱར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྟག་མི་རྟག་གི་མཐར་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་དགག །མཐར་ལྟ་བ་ཕྱི་མ་
གཉིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ན་མིའི་འགྲོ་བ་ཁ་ཅིག་དགེ་བའི་ལས་བྱས་ནས་ལྷའི་འགྲོ་བར་འགྲོའོ། །དེ་ལ་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་པའམ་ཐ་དད་པ་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་དང་པོ་ལྟར་ན་ལྷ་དེ་ཉིད་མི་དེ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་ན་ནི་མི་དེ་རྟག་པར་འགྱུར་ཏེ་མིའི་དངོས་པོ་མ་དོར་བར་ལྷའི་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དེ་ལྷར་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ་རྟག་པ་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་དམིགས་ནས་འཇིག་རྟེན་རྟག་གོ་ཞེས་ལྟ་བ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལྷ་ལས་མི་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན་དེ་ལྟ་

388 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཡིན་ན་ནི་ཨ་མྲའི་ཤིང་ནིམ་པའི་ཤིང་དང་རྒྱུད་མི་གཅིག་པ་བཞིན་དུ། ལྷ་མི་གཉིས་ཀྱང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་རང་མཚན་གྱིས་སོ་སོ་བ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྔར་གྱི་མིའི་རྒྱུན་མི་རྟག་པ་སྟེ་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ལྷ་ལས་མི་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ནི་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ན་སྔ་མའི་རྒྱུད་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་རྒྱུད་གཅིག་ནི་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་དམིགས་ནས་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་གོ་ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པར་ལྟ་བ་ཡང་མི་འཐད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མི་འདི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་མིའི་ལུས་བཏང་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་
གིས་ལྷའི་ལུས་ལེན་པས་རིལ་པོ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་ལྷ་མི་གཉིས་སྲོག་གམ་བདག་གི་ཆ་ནས་གཅིག་དང་ལུས་ཀྱི་ཆ་ནས་སོ་སོར་འདོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གལ་ཏེ་མི་འདི་ཕྱོགས་གཅིག་སྟེ་བདག་གི་ངོས་ནས་ལྷ་ཡིན་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་སྟེ་ལུས་ཀྱི་ངོས་ནས་མི་ནི་ཡིན་པར་གྱུར་ན། དེའི་ཚེ་ལྷའི་ཕྱོགས་གཅིག་མིའི་དུས་སུ་ཡང་གནས་པས་རྟག་པ་དང༌། མིའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལྷའི་དུས་སུ་ཞིག་པས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། མིའི་འགྲོ་བའི་ཆ་གཅིག་ལྷས་བསྡུས་ལ་ཆ་གཅིག་མིས་བསྡུས་པ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་གྱུར་ན་ནི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡང་མིན་པ་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་འདོད་ལ་རག་ན། དེ་གཉིས་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་སྔར་བཀག་པས་མི་འགྲུབ་བོ། །འདིར་འགྲེལ་པས་རྟག་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་ན་དེ་ཕྱིས་མི་རྟག་པར་མཐོང་བ་ལས་རྟག་པ་མིན་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་ན་ནི། དེ་ཕྱིས་རྟག་པར་འགྱུར་བ་ལས་མི་རྟག་པ་མིན་པ་འགྲུབ་ནའང་ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་དེའི་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། མི་ལྷར་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་མིའི་བདག་རྟག་པ་ཞིག་1

ཡོད་ན་དེས་ལྷའི་ལུས་བླངས་པའི་ཚེ་མིའི་ཕུང་པོ་འདོར་བས། ཆ་དེ་
ནས་རྟག་པ་མིན་པ་དང་མིའི་ཕུང་པོ་འདོར་རྒྱུ་མི་རྟག་པ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། ལྷའི་ལུས་བླངས་པའི་ཚེ་ཕུང་པོ་དེ་ཞིག་ཀྱང་འདོར་བ་པོ་རྟག་པར་ཡོད་པས། ཆ་དེ་ནས་མི་རྟག་པ་ཡང་མིན་ 1 ཞོལ། ཤོག ༢༧༥ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༢༧༧ ན ༡ བདག་རྟག་པ་ཅིག་

རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལྟ་བ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 389

པའི་གཉིས་མིན་གྱི་མཐར་ལྟ་བ་དེ་རིགས་ནའང་དེ་གཉིས་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །འདི་ནི་གཉིས་ཡིན་གྱི་མུ་དེ་ཉིད་རྣམ་གྲངས་པས་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་མུར་ཡང་བཤད་པའི་ལུགས་སོ།།
གལ་ཏེ་ཐོག་མེད་ནས་སྐྱེ་འཆི་བརྒྱུད་མར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་འཁྱམས་ཤིང་ད་དུང་ཡང་
འཁྱམས་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་པས་འཁོར་བ་པོ་རྟག་པ་ཞིག་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་བདག་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། གལ་ཏེ་བདག་གམ་ཕུང་པོ་གང་ཞིག་ཚེ་སྔ་མའི་འགྲོ་བ་གང་ནས་འགྲོ་བ་གཞན་གར་འོང་བར་འགྱུར་ཞིང༌། སླར་ཡང་འགྲོ་བ་གཞན་གང་དུའང་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་ནའང་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་གམ་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྟག་མི་རྟག་གང་ཡང་གཞན་ནས་འདིར་འོང་བ་དང༌། འདི་ནས་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་འདི་ནི་བཅུ་དྲུག་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་མི་རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གལ་ཏེ་འཁོར་བ་པོ་རྟག་པ་འགའ་ཡང་མེད་ན། དེས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚེ་ཕུང་པོ་སྔ་མ་འདོར་བའི་མི་རྟག་པ་གང་ཞིག་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་མེད་དོ། །རྟག་མི་རྟག་སོ་སོ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་དམིགས་པས་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་དང་རྟག་མི་རྟག་དེ་གཉིས་བསལ་བར་གྱུར་པ་སྟེ་གཉིས་ཀ་མིན་པ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་དམིགས་ནས་འཇིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ངོ་བོས་ལྟ་བ་ཡང་མི་འཐད་དོ།།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་མཐར་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་དགག །མཐར་
ལྟ་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཚེ་འདིའི་མཇུག་ཏུ་མཐའ་ཡོད་པ་སྟེ་ཞིག་ནས་ཕྱིས་སེམས་ཅན་གཞན་འབྱུང་བ་མེད་ན་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ནི་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པར་མི་འཐད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་འདི་མཐའ་ནི་ཟད་དང༌། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཚེ་འདིའི་མཇུག་ཏུ་མཐའ་སྟེ་ཞིག་པ་མེད་ན་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚེ་འདིའི་སེམས་ཅན་མ་ཤི་བར་དེའི་

390 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་མཐའ་མེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ།།
གང་གི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འབྲེལ་ནས་བར་མ་ཆད་དུ་འཇུག་ཅིང་
སྐད་ཅིག་རེ་རེར་འཇིག་པ་འདི་ནི། མར་མེའི་འོད་དང་མཚུངས་པར་འཇུག་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཚེ་འདིའི་མཐར་ཞིག་ནས་ཕྱིས་མེད་པའི་མཐའ་ཡོད་པ་ཉིད་དང༌། ཚེ་འདིའི་མཇུག་ཏུ་ཞིག་པའི་མཐའ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་མི་རིགས་སོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་སྔ་མ་མིའི་ཕུང་པོ་འཇིག་པར་འགྱུར་ཞིང་མིའི་ཕུང་པོ་འདི་ལ་བརྟེན་པར་བྱས་ནས། ལྷའི་འགྲོ་བས་བསྡུས་པའི་ཕུང་པོ་ཕྱི་མ་དེ་ནི་མི་འབྱུང་ན། དེས་ན་སྙིང་པོ་ཟད་པའི་མར་མེ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། ལུས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་མཐའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མིའི་ཕུང་པོ་སྔ་མ་ཚེ་འདིའི་མཐར་མི་འཇིག་ཅིང་མིའི་ཕུང་པོ་འདི་ལ་བརྟེན་པར་བྱས་ནས་ལྷའི་ཕུང་པོ་ཕྱི་མ་དེ་ནི་མི་འབྱུང་ན། དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་མ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཞིག་པའི་མཐའ་མེད་པར་འགྱུར་ན། ཕུང་པོ་སྔ་མ་འཇིག་ཅིང་དེའི་འབྲས་བུའི་ཕུང་པོ་ཕྱི་མ་རྣམས་སྐྱེ་བས་འཇིག་རྟེན་མཐའ་མེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་ཕྱོགས་གཅིག་མཐའ་ཡོད་པ་སྟེ་
འཇིག་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་མཐའ་མེད་པ་སྟེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་འགྲོ་བར་འགྱུར་ན། འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡོད་པ་དང་མཐའ་མེད་པ་གཉིས་ཀར་འགྱུར་ན་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཅིག་འཇིག་ཅིང་ཕྱོགས་གཅིག་མི་འཇིག་པ་མི་རིགས་ཤེ་ན། འོ་ན་དེ་འདྲ་བ་དེ་ཕུང་པོ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་བདག་ལ་རྟོག་གམ་ཉེ་བར་བླང་བྱ་ཕུང་པོ་ལ་རྟོག་གྲང༌། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་རིགས་ཏེ་འདིར་འཐད་པ་གང་གིས་ཇི་ལྟ་བུར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོའ་བདག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་རྣམ་ ིཔར་འཇིག་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྣམ་པར་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་བའི་འཐད་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས་འཐད་པ་མ་གཟིགས་པས་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་འཇིག་མི་འཇིག་གི་ཆ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཕུང་པོ་ལ་རྣམ་པ་ལྔས་བཙལ་བ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་སྔར་བཤད་ཟིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་འདིར་དེའི་འཐད་པ་མ་གསུངས་སོ།།

རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལྟ་བ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 391

རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་འཇིག་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་མི་འཇིག་
ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་གཅིག །ཆ་གཅིག་གིས་ལྷ་དང་ཆ་གཅིག་གིས་མིར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་ཕ་རོལ་པོ་མི་འདོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་འཐད་པ་གཞན་མ་བཀོད་པར་དེ་ལྟར་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་ཕྱོགས་གཉིས་པ་ལྟར་སྨྲ་ན་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཇི་ལྟ་བུར་ན་ཉེ་བར་བླང་བར་བྱ་བ་ཕུང་པོའ་ཕྱོགས་གཅིག་རྣམ་པར་འཇིག་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱོགས་གཅིག་རྣམ་པར་འཇིག་ ིཔར་མི་འགྱུར་བའི་འཐད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་ཆ་གཅིག་གིས་མི་དང་ཆ་གཅིག་གིས་ལྷར་འགྱུར་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཉེ་བར་བླང་བྱ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡོད་པ་དང་མཐའ་མེད་པ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པར་གྱུར་ན་ནི། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་བཀག་པའི་མཐའ་ཡོད་མ་ཡིན་ཞིང་མཐའ་མེད་ཀྱང༌མིན་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བར་འདོད་ལ་རག་ན། དགག་པར་བྱ་བ་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་ན་དེ་བཀག་པ་ཡང་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རྣམ་གྲངས་ལས་མཐའ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མིན་པར་སྨྲ་བ་ནི་སྔར་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་མིན་པར་སྨྲ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་འདོན་པ་སྤོས་ལ་དགག་གོ །དེའི་ཕྱིར་མཐའ་ཡོད་དང་མཐའ་མེད་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ངོ་བོར་ལྟ་བ་ཡང་མི་འཐད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་ནས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ལྟ་བ་དེ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་མེད་པར་བསྟན་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་ན་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་དོན་དམ་པར་ལྟ་བ་དེ་དག་གིས་གཟུང་བ་ལྟར་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་ནོ། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པར་སྔར་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་གིས་བསྟན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟག་པ་དང་ལ་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་མི་རྟག་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ་གང་དག་དང༌། ཡུལ་གང་དུ་དམིགས་ནས་ལྟ་བ་རྣམས་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་དམིགས་པ་དང་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ལྟ་བ་རྣམས་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་གང་ཟག་གམ་ཕུང་པོའ་དངོས་པོ་དང༌། རྒྱུ་ ི

392 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

མཚན་ཅི་ལས་ལྟ་བ་རྣམས་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་བྱེད་པ་དང་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་མི་འདུ་བ་མེད་པས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་དོན་དམ་པར་དེ་དག་གང་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མ་དམིགས་པས་དེའི་སྔོ་བསངས་དང་དཀར་ཤམ་མ་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་
རང་བཞིན་ཡོད་པ་སྔར་རིགས་པས་ལེགས་པར་བཀག་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་ན། སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པས་ཀུན་བཏགས་པའི་ལོག་ལྟ་གང་གིས་ཀྱང་བཀྲི་བར་མི་ནུས་ལ། ཡང་དག་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་ངེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མདོར་བསྡུས་པའི་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྒོམས་ན་ནི་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། བདག་མེད་པའི་དོན་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་བསྒོམས་ན་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ས་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ་ལས། གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟག་པར་རྒྱུན་དུ་སྲོག་མེད་པ་དང༌། ཇི་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་མ་ནོར་བ་ཉིད་དང་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་བྱུང་བ་དང་མ་བྱས་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་དང༌། ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་དང༌། ཞི་བ་དང་འཇིག་པ་མེད་པ་དང་མི་འཕྲོགས་པ་དང་ཟད་པ་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་ཞི་བའི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་དང༌། མེད་པ་དང་གསོག་དང་གསོ་1

བ་དང་སྙིང་པོ་མེད་པ་དང་ནད་དང་འབྲས་དང་ཟུག་རྔུ་དང་སྡིག་པ་དང་
མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བ་དེ་ནི། ཅི་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བ་ཞིག་གམ་འོན་ཏེ་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་མ་བྱུང་བ་ཞིག །བདག་འདས་པའི་དུས་ན་ཅིར་གྱུར་པ་ཞིག་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་ཇི་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཞིག་སྙམ་དུ་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་རྟེན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཅི་བདག་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་རམ་འོན་ཏེ་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར། མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ཅིར་འགྱུར་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་སྙམ་དུ་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་རྟེན་པར་མི་བྱེད་དོ། །འདི་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༧༨ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༢༧༩ བ ༤ གསོག་དང་གསོབ་དང་

རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལྟ་བ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 393

ཅི་ཞིག་འདི་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅི་ཞིག་ཅིར་འགྱུར་སེམས་ཅན་འདི་དག་གང་ནས་འོངས། དེ་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཞེས་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་ཡང་རྟེན་པར་མི་བྱེད་དོ། །འཇིག་རྟེན་ན་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་དག་གི་ལྟ་བར་སོང་བ་ཡང་1

དག་ཡོད་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་
དང་ལྡན་པའམ་སེམས་ཅན་དུ་སྨྲ་བ་དང་ལྡན་པའམ། སྲོག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་ལྡན་པའམ། གང་ཟག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་ལྡན་པའམ་དགེ་མཚན་དང་བཀྲ་ཤིས་སུ་སྨྲ་བ་དང་ལྡན་པ་དག་ཀྱང་རུང་སྟེ། ལྷག་པར་གཡོ་བ་དང་བྲལ་བར་གཡོ་བ་དེ་དག་དེའི་ཚེ་ན་དེས་སྨྲ་བ་སྤངས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་རྩ་བ་ནས་བཅད་དེ། ཏ་ལའི་མགོ་བཞིན་དུ་མི་སྣང་བའི་རང་བཞིན་དུ་ཕྱིས་མི་སྐྱེ་མི་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པས་བཤད་པ་ལ་མངོན་པར་བསྟོད་ཅིང་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་ཏེ་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ་དོང་ངོ་2

ཞེས་གསུངས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཐེག་པ་མཆོག་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་ནི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡིད་ཆེས་ཆེར་
བསྐྱོད་པ་ལས་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྡུག་བསྔལ་བའི་སེམས་ཅན་འདི་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ནས་བཏོན་ཏེ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་དགོད་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ངེས་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དེའི་ཕྱིར་དུ། རང་ཉིད་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྨོན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་བརྟན་པོ་ཐོག་མར་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དམ་བཅའ་བ་དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་སློབ་པ་དོར་ན་མི་འགྲུབ་པར་མཐོང་ནས། འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཆོ་གས་ཡང་དག་པར་བླངས་ནས་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པའི་ཁུར་ཆེན་པོ་འཁྱེར་བར་བྱེད་དོ། །ཕྱིན་དྲུག་ལ་སློབ་པའི་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པའི་སྤྱོད་པའི་གཙོ་བོ་ནི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུ་མའི་ལམ་ཉིད་དུ་མཐོང་ནས། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ངེས་པའི་དོན་འཕགས་པའི་གཞུང་གི་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་བཞིན་དུ། ཡིན་ལུགས་ཕུ་ཐག་ཆོད་པའི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྟ་བ་འཚོལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་རྙེད་པ་ན་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༧༨ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༢༨༠ ན ༢ སོང་བ་གང་དག་
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༣ ཤོག ༣༣༡ ཕྲེང་། ༡༠

394 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཞི་གནས་དང་མི་ལྡན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གཞོམ་མི་ནུས་སོ་སྙམ་ནས་ཞི་གནས་བཙལ་ཏེ། རྣམ་པར་དག་པའི་ལྟ་བ་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ལ་ནན་ཏན་གྱིས་འབད་པར་བྱེད་པས་འདིར་ལྟ་བས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ནི་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། རིམ་པ་འདི་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ངེས་དོན་འདི་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པར་མ་ཟད་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་ཡང་ལྟ་བའི་འཚོལ་ལུགས་འདི་ཁོ་ན་བཞིན་བྱས་ནས་ངེས་པའི་དོན་རྙེད་པ་དགོས་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སུམ་ཅུའི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤ་རྩ་བདུན་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཕྱག་ནི། གང་གིས་སྟོན་པར་
མཛད་པའི་སྟོན་པ་བླ་ན་མེད་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །ཆོས་གང་བསྟན་ན། འཕགས་པ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་པ་དང་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་ཟད་པར་བྱེད་པས་བསྔགས་པར་འོས་པའི་ཕྱིར་དམ་པའོ། །ཡང་ན་བཟང་པོ་ཡིན་པས་དམ་པའོ། །ཆོས་ནི་འཁོར་འདས་ལ་སྤང་ཐོབ་ཀྱི་མཚན་མར་ལྟ་བའི་གཡང་ས་རུ་མི་ལྟུང་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དྷརྨཱ་ཞེས་པའི་དྷ་རའི་སྒྲ་འཛིན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྟེང་ནས་བཤད་པའོ། །དམ་པའི་ཆོས་དེ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་འགག་སྐྱེ་དང་ཆད་རྟག་དང་འགྲོ་འོང་དང་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་མཐའ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་སྤྲོས་པ་ཉེ་བར་ཞི་ཞིང་ཞི་བའོ། །ཆོས་དེ་སྟོན་པའི་ཀུན་སློང་ནི། རྙེད་བཀུར་དང་ལན་དུ་ཕན་འདོགས་པ་བཞེད་པས་མ་ཡིན་གྱི། འགྲོ་བ་སྡུག་བསྔལ་བ་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་ཉེ་བར་བཟུང་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །དགོས་པ་གང་གི་ཆེད་དུ་ཡིན་ན། བདག་གཉིས་ཀྱི་མཚན་མར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་ཉེས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་གཟིགས་ནས་མཚན་མར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུའོ། །སྟོན་པའི་མཚན་གང་ཞེ་ན། དྲང་སྲོང་གོའུ་ཏ་མའི་རིགས་སུ་འཁྲུངས་པས་གོའུ་ཏ་མ་ཞེས་པའོ། །ཚིགས་བཅད་འདི་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པའི་གཞུང་ཡིན་མོད་ཀྱང༌། སྔར་བཤད་ཟིན་པའི་ཆོས་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་སྟོན་

རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལྟ་བ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 395

པས་བསྟན་པའི་བཀའ་དྲིན་དུ་དགོངས་ནས་ཕྱག་འཚལ་བ་ཡིན་པས་ཉེར་བདུན་པ་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་པ་ཙམ་མོ། །འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་བརྟེན་ནས་རབ་འབྱུང་བས། །རྟོགས་པ་འདི་དག་བརྟག་པར་མི་ནུས་པ། །དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ལྟ་ངན་དྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད།1

།ཅེས་གསུངས་ཤིང༌། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང༌། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་
རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་བསྟན་པ་འདིར་ཡང་སྦྱར་བས། རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཉིད་ཀྱིས་མཐའ་བརྒྱད་དང་ལྟ་བ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབུ་ཞབས་གཉིས་ཀར་བསྟན་ལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཉིད་འཆད་པ་ཡིན་པས་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ཉིད་ལ་འབད་ནས། ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ཚུལ་ངེས་པའི་དོན་གྱི་སྙིང་པོའ་ལྟ་བ་རང་དང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་པར་བྱའོ།། ིགསུམ་པ་མཇུག་གི་དོན་ནི། དབུ་མ་རྩ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ཞེས་
པའི་དོན་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་བདག་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་དོན་ནོ། །ཆོས་མངོན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་སྡེ་སྣོད་དེར་གཏོགས་པའོ། །དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་ཞེས་པས་ནི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ལས་བརྩམས་པར་སྟོན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་འབུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་མི་འཕྲོགས་པའི་མཁྱེན་རབ་དང་ཐུགས་རྗེར་ལྡན་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐེག་པ་བླ་ན་མེད་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་པར་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་གསལ་པར་བྱེད་པ། དང་པོར་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བསྒྲུབས་ནས་ཕྱིས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་དུ་གཤེགས་པ། མ་འོངས་པ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རབ་ཏུ་དང་བའི་འོད་ཅེས་བྱ་བར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་འོད་ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་བར་འགྱུར་བས་མཛད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་སོ།།
དེ་ལྟ་བུའི་གཞུང་དེ་གངས་ཅན་དུ་ཇི་ལྟར་བསྒྱུར་བ་ནི། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའ་མངའི་བདག་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷ་བཙན་པོའ་བཀའི་ལུང་གིས། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཆེན་པོ་དབུ་མ་པ་ཛྙཱན་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༣༢ ཕྲེང་། ༥

396 རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

གརྦྷ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་དང༌། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་དགེ་སློང་ཅོག་རོ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རྒྱ་སྐད་ལས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་ཚིག་དང་དོན་ལ་ཞུ་ཆེན་བགྱིས་པའོ། །འདི་ལ་ཤླཽ་ཀ་བཞི་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་ཡོད་ལ་བམ་པོ་ནི་ཕྱེད་དང་གཉིས་སུ་བྱས་སོ། །སླད་ཀྱིས་གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་མེད་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་སུ་མ་ཏིའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང༌། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱིས་འགྲེལ་པ་དང་བསྟུན་ནས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་བཅོས་པའོ།།
ཐུབ་དབང་ལེགས་པར་བཤད་པའི་གཏེར་ཆེན་གྱིས། །སྐྱེ་དགུ་སྤྲོས་པའི་ཐིབས་པོར་
འཁྱམས་པ་ལ། །བརྩེ་བས་བསྐྱོད་པའི་དམ་ཆོས་བདུད་རྩིའི་ཆར། །ཇི་སྙེད་ཕབ་པ་ཀུན་གྱི་རབ་དང་ཕུལ། །གང་ཞིག་རྟོགས་ན་ཉེས་ཀུན་དྲུངས་འབྱིན་པ། །དེ་ནི་ཟབ་མོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གཏམ། །རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དང༌། །མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ལམ་དུའང་ཡང་དག་བསྒྲགས། །ལམ་འདི་གསུང་རབ་ཀུན་ལས་རབ་བསྔགས་མོད། །རང་གཞན་སྡེ་པའི་མཐར་འཛིན་ལྟ་བ་ཡིས། །ཀུན་ནས་བསྒྲིབས་པས་གསལ་བར་མ་གྱུར་པ། །གཟིགས་ནས་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། །འདྲེན་པས་མདོ་རྒྱུད་དུ་མར་ལུང་བསྟན་ཅིང༌། །སྟོན་པའི་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། །ཡོད་མེད་མཐའ་བྲལ་བཀྲལ་བའི་གཞུང་གི་མཆོག །དེ་ནི་དཔལ་ལྡན་རྩ་བ་ཤེས་རབ་བོ། །འདི་ཉིད་འཕགས་པའི་ལུགས་མཆོག་འཛིན་པ་ཡི། །མཁས་པའི་འགྲེལ་པ་མང་པོས་གསལ་མཛད་ཀྱང༌། །འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ནི། །ཇི་བཞིན་འགྲེལ་མཛད་གྲུབ་མཆོག་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས། །གསུང་རབ་མཁའ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་རྒྱུ་ཞིང༌། །མཐར་འཛིན་ཚ་གདུང་སེལ་བའི་འོད་དཀར་ཅན། །དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཞེས་གྲགས་པའི། །རྣམ་བཤད་རྣམ་གཉིས་མཁའ་ལ་ཉི་ཟླ་བཞིན། །དོན་འདི་ཕྲ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བས། །རིང་མོ་ཞིག་ནས་ཆེས་ཆེར་ཉམས་པར་གྱུར། །ཚུལ་དེ་མཐོང་ནས་རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར། །རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་ལྷག་པའི་ལྷར་བསྟེན་ཅིང༌། །གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དབུ་མའི་གཞུང༌། །ཀུན་ལ་རིང་དུ་སྦྱངས་པས་ཟབ་མོའ་དོན། །མཁས་པ་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་རྟོགས་ལས་ ིའོངས་པའི་རྣམ་བཤད་འདི། །རླབས་ཆེན་བསོད་ནམས་ཚོགས་ཀྱིས་རབ་བསྐྲུན་པའི། །ཕྲིན་ལས་བཟང་པོས་བསྟན་པ་སྐྱོང་བ་དང༌། །རྣམ་དཀར་གྲགས་པའི་ཕྲེང་བ་ཕྱོགས་བཅུར་གཡོ། །རྒྱལ་

རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལྟ་བ་བརྟག་པའི་བཤད་པ། 397

མཚན་ཏོག་ལྟར་སྐྱེ་དགུའི་གཙུག་ན་མཛེས། །མངོན་མཐོའ་དཔལ་གྱི་བཟང་པོའི་འབྲས་སྩོལ་ ིཔའི། །ས་སྐྱོང་ཆེན་པོའ་གསུང་གིས་བསྐུལ་བ་དང༌། །བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་དཀོན་མཆོག་ཚུལ་ ིཁྲིམས་སོགས། །དམ་པ་མང་པོས་ཉེ་བར་བསྐུལ་ངོར་སྦྱར། །ཟབ་མོའ་དོན་འདི་ཤིན་ཏུ་དཔག་ ིཔར་དཀའ། །བདག་ནི་བློ་གྲོས་ཉམ་ཆུང་བརྩོན་པ་ཞན། །དེ་ཕྱིར་འདི་ལ་ནོངས་པའི་ཚོགས་མཆིས་ན། །ནོངས་དེ་བསམ་པ་ཐག་པས་བདག་འཆགས་སོ། །འདིར་འབད་དགེ་བ་ཆུ་ཤེལ་ཀུན་ད་ལྟར། །ཆེས་ཆེར་དཀར་བ་གང་ཞིག་བསགས་པ་དེས། །མཐར་འཛིན་འཆིང་བ་དམ་པོས་བཅིངས་ཀུན་གྱིས། །མཐའ་བྲལ་ལྟ་བ་བདེ་བླག་རྙེད་གྱུར་ཅིག །ཐུབ་བསྟན་དེ་ཉིད་ལྟ་བའི་མིག་གཅིག་པུ། །སྨྲ་བའི་ཁྱུ་མཆོག་ཀླུ་སྒྲུབ་ལས་འོངས་པ། །རྟེན་འབྱུང་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་དཔག་ཡས་ཀྱིས། །བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་ཡུན་རིང་འཛིན་པར་ཤོག །བདག་ཀྱང་ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་འཇམ་པའི་དབྱངས། །རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར་གྱིས་རྗེས་བཟུང་ནས། །དམ་ཆོས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་རྟེན་འབྱུང་གཏམ། །སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་འཛིན་པར་ཤོག།
ཅེས་དབུ་མ་རྩ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་
རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བསྟན་པ་མི་ནུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུ་བོ་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་མཁྱེན་རབ་དང་ཐུགས་རྗེ་དང་ལྡན་པ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཀུ་མཱ་ར་མ་ཏི་ལ་སོགས་པའི་དམ་པ་དུ་མའི་ཞབས་ཀྱི་རྡུལ་སྤྱི་བོས་ལེན་པ། མཐའ་བྲལ་དབུ་མ་ཆེན་པོའ་རྣལ་འབྱོར་པ་མང་དུ་ཐོས་པའི་ ིདགེ་སློང་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་སྡོམ་བརྩོན་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་སོ། །འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད་ནུས་པར་གྱུར་ཅིག །། སྭ་སྟི།།

༄༅། །དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་རྗེའི་གསུང་བཞིན་བརྗེད་
བྱང་དུ་བཀོད་པ་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །རྗེ་བཙུན་དམ་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ། འགྲེལ་པ་གྲགས་ཆེ་བ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་ལ་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་པ་ནི། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང༌། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པ་འདི་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ལའང་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཁྱད་པར་ཕྲ་མོ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་གནད་དུ་ཆེ་བ་བརྒྱད་ཡིན་གསུང་སྟེ། གཞིའི་སྐབས་སུ་ཐ་སྙད་དུའང་རང་མཚན་དང༌། ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་ཞིང༌། ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་དང༌། ལམ་གྱི་སྐབས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་རང་རྒྱུད་དང༌། རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་ཞིང༌། སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་དང༌། ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་དང༌། འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་ཏེ། ཁས་ལེན་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་དང༌། མི་ལེན་པའི་ཕྱོགས་བཞིའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་རྩོད་པ་དང་ལན་ནོ།།
དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགེ་མི་དགེའི་ལས་འབྲས་བུ་སྨིན་པའི་བར་དུ་གནས་ན་རྟག་པར་
འགྱུར་བས། རྟག་པའི་མཐར་ལྟུང་བར་འགྱུར་ལ། ལས་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་ན། ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་རུང་བས་ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྨིན་བསྐྱེད་པ་མི་སྲིད་པས། ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ལན་ནི། ཁ་ཅིག་ལས་ཞིག་ཀྱང་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་རིམ་ཅན་དུ་འཇུག་པའི་ཀུན་གཞི་རྟོག་པར་བྱེད་ལ། གཞན་དག་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ཅིང༌། ཁ་ཅིག་ལས་ཞིག་པར་འདོད་ཀྱང་ལས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང༌། ལ་ལ་བུ་ལོན་གྱི་དཔང་རྒྱ་དང་འདྲ་བར་ཆུད་མི་ཟ་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་གཞན་ཞིག་ཡོད་པས། རྩོད་པ་དེའི་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །རང་ལན་ནི། ཀུན་གཞི་སོགས་བཞི་པོ་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང༌། ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་

400 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

པར་མི་འགྱུར་ལ། དེ་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་ལས་ཞིག་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་སྟེ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རང་མཚན་ཁས་བླངས་ན་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་རུང་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་རང་མཚན་ཐ་སྙད་དུའང་ཁས་མི་ལེན་པས། ཞིག་པ་དང་མ་ཞིག་པའི་ལས་གཉིས་དངོས་པོ་ཡིན་མིན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་རང་མཚན་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་སུའང་མེད་དེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དངོས་པོ་ནི་ཆོས་གཞན་ལོག་པ་ལ་མི་བལྟོས་པར་རང་དབང་དུ་བློའ་ཡུལ་དུ་འཆར་དུ་རུང་བ་ཞིག་ལ་འདོད་ལ། ལས་ཞིག་པ་ནི་དང་པོ་ཞིག་རྒྱུའི་ ིལས་བློའ་ཡུལ་དུ་ཤར་ནས། དེ་ལོག་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་རང་དབང་དུ་འཆར་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ ིཔར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་མཚན་ཁས་མི་ལེན་པ་རྣམས་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་བསྒྲུབ་པ་ཤིན་ཏུ་སླ་སྟེ། ལས་ཞིག་པ་དང་མ་ཞིག་པའི་ལས་གཉིས་དངོས་པོ་ཡིན་མིན་མཚུངས་པར་ཐལ། ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མ་ཞིག་པའི་ལས་ལའང་མེད་ལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཞིག་པ་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་སྟེ་ཞིག་པ་ནི་དངོས་པོ་ལོག་པ་ཙམ་ཡིན་པས། རྒྱུས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ལས་ཀྱང་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གྲུབ་ཟིན་པས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཞིག་པ་གྲུབ་ཟིན་ནས་ཞིག་རྒྱུས་ཁྱད་པར་གཞན་འགའ་ཞིག་བྱེད་པར་ཁས་ལེན་པ་མིན་གྱི། ཞིག་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །ལས་དེ་རང་གི་རྒྱུའི་དུས་ན་མེད་ཅིང༌། དེའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བས། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་ལས་ཞིག་པའང་ལས་ཀྱི་དུས་ན་མེད་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བས་ལས་ལ་སྔ་ཕྱིའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
གཞན་ཡང་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་འདོད་ན། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤི་ཞེས་པའི་ལུང་དང་
ཡང་འགལ་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཤི་བའི་རྐྱེན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞིག་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོའ་ནང་དུ་བསྡུས་ ིནས་གསུངས་པའང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ལས་ལ་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞིག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ལ། དེ་ལྟར་ན། མིང་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་ཞིག་མ་ཞིག་དངོས་པོར་མཚུངས་པས། ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་ཞིག་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས། གང་ཕྱིར་ལས་ནི་

དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས། 401

སྐྱེ་བ་མེད། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་དེའི་ཕྱིར། །གང་ཕྱིར་ལས་ནི་མ་སྐྱེས་པ། །དེ་ཕྱིར་ཆུད་ཟར་མི་འགྱུར་རོ།1

།ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་བུམ་པ་མེད་པ་སོགས་ཀྱང་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་
བུམ་པ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལོག་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་ལ། དེ་གཉིས་སྔ་ཕྱིའི་རིམ་པའང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་མི་མཚུངས་སོ། །ཞིག་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ན་ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་ལེན་པ་དོན་མེད་པར་རང་གཞན་ཀུན་མཐུན་ནོ། །གཉིས་པ་ཐ་སྙད་དུའང་རང་མཚན་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྤྱིར་རང་མཚན་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་ན་དངོས་སྨྲ་བར་འགྱུར་ལ། དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང༌། ཐ་སྙད་དུའང་མ་གྲུབ་པ་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རང་མཚན་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་ནས། ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་ན། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དངོས་པོའ་འཇིག་རྒྱུར་ཐལ་བ་དང༌། སྟོང་ཉིད་དོན་ ིགཞན་དང་ལྡན་པས་སྟོང་པར་འགྱུར་གྱི། རང་སྟོང་མིན་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་རུང་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚེ། དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་དངོས་པོ་ཡོད་ན། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་པོ་སྔར་ཡོད་ལ། སྟོང་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་མེད་པར་རྟོགས་པ་བུམ་པ་ཐོ་བས་བཤིག་པ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དངོས་པོའ་འཇིག་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ།། ིགཞན་ཡང་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདེན་པར་ཁས་བླངས་ནས། དེ་
ལ་ཕྱི་དོན་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་སྟོང་པ་དང་ལྡན་པར་འདོད་པ་ལྟར། དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་སྟོང་དུ་འགྱུར་གྱི། རང་སྟོང་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁེགས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོ་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྟོང་པར་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྟེན་འབྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་མིང་ཙམ་བརྡ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་སྔར་རང་བཞིན་ཁེགས་དགོས་ཤིང༌། གང་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེར་རང་བཞིན་ཁེགས་དགོས་པས། ཐ་སྙད་དུའང་རང་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༢༤ ཕྲེང་།

402 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

བཞིན་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་དག་པ་དང༌། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྣང་ཚུལ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་མི་ནུས་ལ་ཡང་ལོག་གི་རྣམ་དབྱེ་མི་རུང་བ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ནའང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་བལྟོས་ནས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་འཐད་དོ། །དེ་ལ་སྔོན་པོ་མཚན་གཞི། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མཚོན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཞིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་མི་ནུས་པ། གཟུགས་བརྙན་མཚན་གཞི། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མཚོན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཞིག །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མ་བལྟོས་པར་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ནུས་པ། ཡུལ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་ལའང༌ཡང་ལོག་གི་རྣམ་དབྱེ་འཐད་ལ། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ནི་ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་ཡང་ལོག་གི་རྣམ་དབྱེ་མི་བྱེད་དེ། རང་སྣང་མཁན་གྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་མི་སྲིད་པས། སྣང་ཚུལ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་མི་ནུས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་སྙད་དུའང་རང་བཞིན་མེད་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མི་སྲིད་པས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཐ་སྙད་ཀྱི་བསམ་པའི་ངོར་བདེན་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་དུ་བདེན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ།།དེ་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་དང༌། མཚན་ཉིད་དང༌། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་
ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང༌། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་ཀུན་ཡང་དག་རྫུན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། །དངོས་རྙེད་ངོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་རྣམས་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོགས་
པར་ནུས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་རྙེད་པ་དང༌། གང་ཞིག་ལྟ་བའི་ཕྱིར་དུ་འཕགས་པའི་ལམ་བསྒོམ་པ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་པའི་དོན་གཉིས་གནས་ཏེ། དེ་ལ་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་གྲགས་པའི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། སྔོན་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གིས་ལོག་པར་སྨྲས་པ་ཡིན་ཏེ། 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༢༡ ཕྲེང་། ༡༧

དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས། 403

སྔོན་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་རྟོགས་པ་ལ། དེའི་སྔོན་དུ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་དང༌། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་སྤྲོས་བྲལ་གང་ཞིག་ཡོངས་གཅོད་དུ་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལས་འདས་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྟ་བ་མ་གོ་བའི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དོན་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་དེ་འཕགས་པར་ཐལ་ལོ། །རྣམ་བཅད་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་དགག་པའང་དོན་དམ་བདེན་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་སྤྲོས་བྲལ་གང་ཞིག་ཡོངས་གཅོད་དུ་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་གཅོད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྟགས་སྔ་མ་གྲུབ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱི་སྤྲོས་བྲལ་མ་ཡིན་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་དངོས་སུ་རྙེད་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དོན་དང༌། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྙེད་པ་དོན་དམ་བདེན་པའི་དོན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་དང༌། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་
ཉིད་ངེས་བྱེད་དང༌། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མྱུ་གུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ན་དེ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་ཤགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། མྱུ་གུ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ཏེ་དངོས་སུ་མ་རྙེད་པའི་སྒྲོ་འདོགས་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཤགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྔོན་པོ་དེ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པ་ཙམ་གྱིས་རྙེད་པར་གྲུབ་པ་ལ།
སྔོན་པོ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་གྲུབ་དགོས་ལ། དེའང་སྔོན་འཛིན་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྱིས་རང་མཚན་མ་གྲུབ་པར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ལ་བལྟོས་པས་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་དང༌། སྔོན་པོ་འཇལ་བའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་བལྟོས་ནས་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ནི་ཁ་ཅིག །སྔོན་པོ་སོགས་བྱིས་པའི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ལ། འཕགས་

404 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

པ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་མི་ནུས་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱི་བློའ་ངོར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཀུན་ ིརྫོབ་ཙམ་ཞེས་པ་ནི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང༌། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ངོར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་བདེན་པར་འཇོག་པའི་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་གི་བློ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོར་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །ཉན་རང་འཕགས་པ་སློབ་པ་དང༌། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདེན་པར་འཇོག་པའི་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡོད་དེ། ཉོན་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་དག་གི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ངོར་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཞེས་མི་བྱའོ། །དེས་ན་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བློ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོར་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དང༌། དེའི་བློ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོར་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་སོ་སོར་མ་ཕྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།
བཞི་པ་ནི་མདོ་ལས། འགའ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་ནི། མཐོང་བ་དམ་པའོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་དོན་ནི། དཔེར་ན་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཡོད་ན་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་པ་ལྟར། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། སྣང་བའི་སྤྲོས་པའམ་མ་ལུས་པར་ལྡོག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་མ་སྤངས་པ་རྣམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་སྣང་ན། བདེན་པར་སྣང་དགོས་པས་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ངོར་མེད་དེ། དེའི་ངོར་ཡོད་ན་རང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་དགོས་པ་ལས། རང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་སེམས་ཙམ་ཞིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་དཔེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དྲིས་པ་ལ། རྨི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་བཞིན་ནོ། །ཞེ་ན་མི་འཐད་དེ། རྨི་ལམ་ན་ཕྱི་དོན་བདེན་པ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱང་བདེན་པ་བ་ཡོད་པ་མ་གྲུབ། སད་པའི་དུས་སུ་

དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས། 405

ཤེས་པ་དྲན་པའི་རྟགས་ལས་མྱོང་བ་ཡོད་པར་དཔོག་ན། རྨི་ལམ་ནའང་དོན་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སད་དུས་སུ་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིད་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་སྨིན་པ་ལས། རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་དབང་གིས་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ལོང་བ་ལའང་གཉིད་སད་པའི་ཚེ། སྔོ་སོགས་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྐྱེ་ཞེས་དྲིས་པས། རྐྱེན་གཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ལོང་བ་ལ་སད་པའི་དུས་སུ་སྔོ་སོགས་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ། རྨི་ལམ་གྱི་དུས་སུའང་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་ཀ་ལ་མིག་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས། དེས་ན་སད་པའི་དུས་སུའང་མིག་དང་གཟུགས་དང༌དེར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་རྫུན་པ་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ། རྨི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུའང་གསུམ་པོ་དེ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ངོར་གསུམ་པོ་དེ་མེད་པ་བཞིན་དུ། སད་པའི་དུས་སུའང་རྨི་ལམ་གྱི་གསུམ་པོ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྨི་ལམ་གྱི་དུས་ན་མིག་གཟུགས་སོགས་ཡོད་ན། སད་པའི་དུས་སུའང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་སད་པའི་དུས་སུའང་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ངོར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་མེད་ཀྱང་སད་དུས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པར་གྲུབ་ན། རྨི་ལམ་གྱི་དུས་སུའང་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་ངོར་དོན་སེམས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་མཚུངས་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སེམས་པའི་ངོར་གཉིས་ཀ་མེད་པར་མཚུངས་པས། དོན་མེད་ལ་སེམས་ཡོད་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་སོ།།
བཞི་པ་རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ། རང་རྒྱུད་དང་གཞན་གྲགས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང༌། རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པའི་འཐད་1

པའོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་རྣམ་པ་གཉིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་
དང༌། གཞལ་བྱ་གང་ཡང་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མི་སྲིད་པ་ཡིན་གྱི། སྦྱོར་ངག་འབའ་ཞིག་ལ་རང་རྒྱུད་མི་སྲིད་པར་སྟོན་པ་ནི་མིན་ནོ། །གཞན་གྱི་ཁས་བླངས་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པར་རང་དབང་དུ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མ་ལ་ཚད་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང༌། དེས་ངེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཞེས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་བཞེད་པས། དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་པར་གཞན་གྲགས་འབའ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་དངོས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༦ ན ༥ མི་ལེན་པ་འཐད་པའི་ཕྱོགས་སོ།། གཙང་། ཤོག ༧ ན ༢ མི་ལེན་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

406 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

པོའ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཚད་མའི་ ིརྩ་བ་རང་མཚན་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་མངོན་སུམ་ལ་བལྟོས་པར་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་བཞེད་ཀྱང༌། དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་རང་མཚན་སློབ་དཔོན་འདིས་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དབུ་མ་པ་ལ། ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པ་ལྟར་ཡང་རུང་ལ། ཡང་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཁས་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་མཛད་པ་དང༌། གཞི་དེ་ཁས་མ་བླངས་པར་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་དབུ་མ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེའོ། །རྟགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་གྱི་ཁས་བླངས་ལ་མ་བལྟོས་པར་རང་དབང་དུ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་དོན་1

མི་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མས་བཞག་པའི་ཚུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ལ་རང་རྒྱུད་དང༌། དེ་
ལྟ་མིན་པར་གཞན་གྱི་ཁས་བླངས་ལ་བལྟོས་ནས་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པའམ། ཁས་བླངས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཙམ་གྱིས་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང༌། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་བྱེད་པ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་འདོད་པ་དང༌། གཞན་དག་བདེན་པ་འགོག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་བདེན་མེད་མི་བསྒྲུབ་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང༌། བདེན་མེད་ཀྱང་བསྒྲུབ་པ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ནི་མི་འཐད་པ་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་གསུངས་ཟིན་པས་འདིར་བརྗེད་བྱང་དུ་མ་བྲིས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི་དབུ་མ་པས་དངོས་སྨྲ་བའི་ངོར་མྱུ་གུ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ། མྱུ་གུ་རང་རྒྱུད་རྟགས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེའི་ཚེ་གཞི་མྱུ་གུའི་ཡོད་ལྡོག་དང༌། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཉིས། དོན་ལྡོག་སོ་སོར་འཆར་རྒྱུ་ཡོད་མེད་བཙལ་བའི་ཚེ་ན་སོ་སོར་འཆར་རྒྱུ་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་འཆར་བར་དངོས་སྨྲ་བས་འདོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཆོས་ཅན་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། མྱུ་གུ་རྟེན་འབྱུང་དུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ། རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་པ་ལ། གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས། མྱུ་གུ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར། གནོད་པ་
1 ཞོལ། ཤོག ༦ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༧ བ ༡ དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་

དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས། 407

ཅན་གྱི་ཚད་མ་སྔར་མ་མཐོང་བ་མཐོང་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཚེ་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་ལྡན་པའི་སྐབས་མི་སྲིད་ན་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྐབས་ཡོད་ན་རང་རྒྱུད་རྟགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་རྟེན་འབྱུང་ཚད་མས་ངེས་ཟིན་མ་བརྗེད་པ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡོད་ན། གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཡོད་ལྡོག་དང༌། དགག་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ལ་ལྟ་བ་མ་གོ་བའི་གོང་རོལ་དུའང༌། དོན་སྤྱི་སོ་སོར་འཆར་དུ་རུང་བས་ཁྱབ་ལ། རྟེན་འབྱུང་གི་ཡོད་ལྡོག་དང་རང་བཞིན་གཉིས་ལ་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ།།
གཞན་ཡང༌། མྱུ་གུ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་དུ་མི་རུང་ན། གྲུབ་ཟིན་པའི་ཚེ་ནམ་ཡང་མི་རུང་བས་མི་འཐད་དོ། །མྱུ་གུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་བཞིན་དུ་ཁྱབ་པ་ལའང༌། གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་རགས་པ་མཐོང་ནས། ཅི་ད་1

ནི་མྱུ་གུ་རང་བཞིན་མེད་པར་བཞག་ཏུ་རུང་ངམ་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་དང་ལྡན་པའི་སྐབས་སྲིད་པས་སྤྱིར་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་ངེས་པར་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་མ་མཐུན་སྣང་གྲུབ་པ་དངོས་སྨྲ་བ་དང་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་དུ་རུང་བ་ཡིན་ལ། གྲུབ་མཐས་བཞག་པའི་མཐུན་སྣང་མེད་པ་ལ་རང་རྒྱུད་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ན་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སྒྲ་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་མ་གྲུབ། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང༌། སྒྲ་ཙམ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ། དབུ་མ་པ་དང་དངོས་སྨྲ་བ་རྩོད་པའི་སྐབས་འདིར་ཡང༌། བདེན་བརྫུན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་མྱུ་གུ་ཙམ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་རུང་ངོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་དོར་བའི་སྒྲ་ཙམ་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་བ་ཡོད་ཀྱང༌། མྱུ་གུའི་རང་མཚན་ལ་ཚད་མར་མ་སོང་རང་མཚན་དང་བྲལ་བའི་མྱུ་གུ་ལའང་ཚད་མར་མ་སོང་བའི་མྱུ་གུ་ཙམ་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་བ་དབུ་མ་པ་དང་དངོས་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀས་བདེན་གཉིས་གང་རུང་དུའང་གྲུབ་པར་མི་འདོད་
1 ཞོལ། ཤོག ༧ བ ༡ ཅི་དེ་ནི་

408 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་ཕན་ཚུན་ཐ་སྙད་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་ཚེ། གྲུབ་མཐས་བཞག་པའི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་ཀྱང༌། རང་རྒྱུད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ལྔ་པ་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ། ཁས་ལེན་པའི་ཕྱོགས་འགོད་པ་དང༌། དེ་མི་
འཐད་པར་བསྟན་པ་དང༌། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཤེས་པའི་རྫས་གཅིག་གི་སྟེང་ན། ཁ་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་རང་རིག་གི་བྱ་བའི་ཆར་གྱུར་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་དང༌། ཁ་ནང་ཁོ་ནར་ཕྱོགས་པ་བྱེད་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་སྔོན་པོ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཀྱང༌། མངོན་སུམ་དེ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པས། སྔོན་པོ་ཉིད་ཀྱང་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བས། ཤེས་པའི་རྫས་གཅིག་ལ་བྱ་བྱེད་མི་འདྲ་བའི་རང་རིག་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་ཡོད་པའང་དྲན་པའི་འཛིན་སྟངས་ལས་ཤེས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྱིར་དྲན་པ་མཐའ་དག་མྱོང་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ངས་སྔར་སྔོན་པོ་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་དྲན་པའི་ཚེ། སྔོན་པོ་དྲན་པ་དང་སྔོན་པོ་མཐོང་བ་དྲན་པ་དྲན་པའི་འཛིན་སྟངས་ལ་ཡོད་ལ་དེས་དཔག་པར་བྱ་བའི་སྔོན་པོ་མྱོང་བྱེད་དང༌། སྔོན་པོ་མཐོང་བ་མྱོང་བྱེད་གཉིས་ཡོད་པ་གྲུབ་པས། རང་རིག་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེའང་རང་རིག་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པས། སྒྲུབ་བྱེད་ཐུག་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།གཉིས་པ་ནི། རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དྲན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི། མཐའ་
བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་བཀག་ཟིན་ལ། ཐ་སྙད་པ་ཙམ་ཡིན་ནའང༌། རང་རིག་བསྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་མི་རུང་སྟེ། བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་དཔེ་ལ་རང་རིག་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། མྱོང་བ་ཙམ་ཡོད་པར་གྲུབ་པས་ཀྱང་རང་མྱོང་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། མེ་ཙམ་ལས་མེ་ཤེལ་དཔོག་པ་ལྟར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དྲན་པ་མྱོང་བ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པ་དང་ཉེར་སྦས་ཀྱི་དྲན་མྱོང་བཞིན། རྒྱུད་གཅིག་པ་དང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དབྱེར་མི་རུང་སྟེ། དེ་དག་ལའང་རྫས་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྫས་གཅིག་ལ་བྱ་བྱེད་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་ན། དོན་དམ་པའི་བྱ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བས་རང་རིག་ཁས་ལེན་པས་རང་སྐྱེ་མི་འདོད་བཞིན་དུའང༌ཁས་ལེན་དགོས་སོ།།

དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས། 409

གསུམ་པ་ནི། དྲན་པའི་རྟགས་ལས་མྱོང་བ་ཙམ་དཔོག་ནུས་ཀྱང༌། རང་དྲན་ལས་རང་མྱོང་
དཔོག་མི་ནུས་ཏེ། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྔོན་པོ་དྲན་པའི་རྟགས་ལས་སྔོན་པོ་རིག་པ་སྔོན་དུ་སོང་བར་གྲུབ་ལ། སྔོན་པོ་རིག་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་རིག་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་རྟོག་པ་དོན་མེད་དོ། །ངས་སྔར་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་དྲན་པ་ན། དྲན་མཁན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མྱོང་མཁན་རང་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་མེད་ཀྱང་རང་དྲན་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྔོན་པོའ་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་མྱོང་བྱེད་ ིདེས་སྔོན་པོ་དྲན་པའི་ལག་རྗེས་བཞག་པ་ཡིན་པས་ཡུལ་གྱི་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་འཐད་ལ། སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ན་སྔོན་འཛིན་ཤགས་ལ་རྟོགས་པས། སྔོན་འཛིན་དྲན་པའི་ལག་རྗེས་འཇོག་ནུས་པས། སྔོན་འཛིན་མྱོང་བྱེད་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་རིག་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། སྔོན་འཛིན་ཤགས་ལ་རྟོགས་པར་བཞག་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རང་རིག་མེད་དོ་སྙམ་དུ་འདོད་དོ། །དོན་དེ་ལ་བསམས་ནས། འཇུག་འགྲེལ་དུ་གང་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་མྱོང་བ་དེ་དྲན་པའི་ཤེས་པས་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པ་མིན་པས། དྲན་པ་ཡུལ་དང་ལྡན་པར་འབྱུང་ལ། ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དྲན་པས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པ་མ་ཡིན་པས། བདག་གིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཡུལ་1

སྐབས་སུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཞེས་པ་དང་ཡུལ་ཅན་
གྱི་སྐབས་སུ་ཡོངས་སུ་དཔྱད་ཅེས་གསུངས་པར་སེམས་སོ།།
དྲུག་པ་ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ནི། གང་ཟག་
ལ་དགག་བྱ་ཕྲ་མོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་པ་ན། གཞི་ཕུང་པོ་ལའང་སྔར་གྱི་ཁྱབ་པ་དང༌། གཏན་ཚིགས་དྲན་པ་ཙམ་གྱིས་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ནུས་པས། ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་བཞག་མི་ནུས་ཀྱང༌། དེ་ཙམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དགག་བྱ་རྫོགས་པར་ཁེགས་མི་ནུས་པ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་མ་རྟོགས་ན། མྱང་འདས་ཐོབ་པའང་བཞག་མི་ནུས་ཏེ། 1 ཞོལ། ཤོག ༩ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡༠ ན ༣ ཞེས་ཡུལ་གྱི་སྐབས་སུ་

410 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

མདོ་ལས་གང་ཡང་སྐྱེ་བ་ཟད་དོ། །ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་བསྟེན་ནོ། །བྱ་བ་བྱས་སོ་འདི་ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིར་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྷག་བཅས་ལ་སྐྱེ་བ་ཟད་དོ་སྙམ་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ད་ལྟར་གྱི་སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐུགས་སུ་མ་ཆུད་པའི་ཕྱིར། ད་ལྟར་གྱི་སྡུག་བསྔལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཀྱང་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་གཞན་མི་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དེ་སྐད་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ནའང་མི་འཐད་དེ་ཚིག་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྒྱས་བཤད་དུ་གང་སྡུག་བསྔལ་འདི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ནས་ནུས་པ་ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་པས། སྐྱེ་བ་ཟད་དོ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ད་ལྟར་གྱི་སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་མཚོན་བྱེད་དུ་གསུངས་ཏེ། འདི་ཞེས་པའི་ཉེ་ཚིག་སྨོས་པའི་ཕྱིར་དང༌། མ་འོངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཚིག་ཐ་མའི་རྒྱས་བཤད་དུ་སྡུག་བསྔལ་གཞན་མཚམས་མི་སྦྱོར་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།།
ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་དབང་དུ་མཛད་
ནས་གསུངས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་སྡུག་བསྔལ་འདི་ཞེས་མི་གསུང་བར། ཉོན་མོངས་པ་འདི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཞེས་སོགས་གསུང་རིགས་ན། དེ་སྐད་དུའང་མ་གསུངས་སོ། །སྡུག་བསྔལ་ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་སྤྱིའི་རྣམ་གྲངས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །སྤྱི་སྒྲ་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པས་ཉོན་མོངས་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྒྲ་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱིའི་སྒྲ་སྤྱི་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་བ་ལ་སྐབས་འགར་གནོད་པ་མཐོང་ན། བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པར་རིགས་ཀྱང་འདིར་ནི་སྤྱི་ལ་གནོད་པ་མེད་པས། བྱེ་བྲག་ཁོ་ན་ལ་སྤྱི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་མི་རིགས་སོ། །འདི་དག་རྒྱས་པར་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་རྩ་ཤེར་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལུང་དང་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བསྒྲུབས་ཤིང༌། རྩ་ཤེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ཡོད་པས། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་བསྟན་བཅོས་སུ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་བཞེད་ལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།།

དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས། 411

བདུན་པ་སྒྲིབ་གཉིས་འཇོག་ཚུལ་ལ། སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་དང༌། དབུ་མ་པའི་འདོད་
པའོ། །དང་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ཟླ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པ་སློབ་དཔོན་ཀུན་མཐུན་ཀྱང་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ནི། མ་རིག་པ་ནི། ཕུང་པོའ་གནས་ ིལུགས་ལ་རྨོངས་པ་ཙམ་གྱི་མ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་གྱི་ལོག་རྟོག་མ་ཡིན་ལ། འཇིག་ལྟ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་དང༌། དེའི་བདག་གི་བར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོག་རྟོག་གིས་བསྡུས་པར་བཞེད་ལ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས་ནི་འཇིག་ལྟའང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་ཅིང༌། མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བཤད་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། པ་ལ་ཤ་དང་ལྡན་པའི་ནགས་ཞེས་པ་ལྟར་མ་རིག་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པས་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པར་བཤད་དོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང༌། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་བཞེད་ལ། གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཅིང༌། དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པ་གོམས་པར་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་ནུས་པ་དོན་སེམས་དང༌། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་མཐུན་ནོ།།
གཉིས་པ། དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་ངོས་འཛིན་གྲུབ་
མཐའ་འོག་མ་རྣམས་དང་མཐུན་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་བློ་ས་བོན་དང་བཅས་པར་བཞེད་དོ། །དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཞེས་སམ། གཞན་གྲགས་པ་ཞེས་པའི་ལུགས་ལ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་དེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང༌། དེའི་སྐྱོན་སྤོང་དགག་པ་དང༌། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་དགག་པ་དངོས་དང༌། ཉེས་པ་དེ་དག་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གོམས་པར་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ལྟ་བའི་ཆ་རྫོགས་པ་ཡིན་ན། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གོམས་པས་ཀྱང༌། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཁེགས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་དུ་ཡོད་པས། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་བྱེད་ལ། རྣམ་ཤེས་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་དགོས་སོ་ཞེ་ན། སྔར་གྱི་བདག་

412 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

དེ་ཁེགས་ཀྱང་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་དུ་ཡོད་པས། སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་རྟོགས་དགོས་སོ།།གཉིས་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སྡེ་སྣོད་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གཉིས་ ིགསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཀྱང༌། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གཉིས་གསུངས་ཤིང༌། སྔ་མའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་དགག་བྱ་ཕྲ་མོ་བཀག་པ་བསྟན་དགོས་ཀྱི་དབུ་མ་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་བསྟན་དགོས་ཀྱི་སེམས་ཙམ་པ་ཞར་བྱུང་གི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པ་ལྟར་ཕྱི་མ་ལའང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་བསྟན་དགོས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་གདུལ་བྱའི་གཅོ་བོ་ཡིན་གྱི། ཅིག་ཤོས་ཕལ་པའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་པ་དང༌། གང་ཟག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་གཉིས་སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་བྱེད་ཡིན་མིན་མཚུངས་པས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་ངེས་པར་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན། ཉེས་
པ་དེ་དག་མཚུངས་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཅག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་པས། གང་ཟག་བདེན་འཛིན་གྱིས་རྣམ་ཤེས་བདེན་པར་བཟུང་བས། ཕུང་པོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་བཞེད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་ནི་ཕུང་པོ་ལེན་པ་པོ་ཡིན་ལ། ཕུང་པོ་ནི་དེའི་ཉེ་བར་བླང་བྱ་ཡིན་པས། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དང་བླང་བྱ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་མི་རིགས་ལ། ཁྱེད་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ་ནི་ཀུན་1

བཏགས་ཡིན་གྱི། ལྷན་
སྐྱེས་མིན་པས་གྲུབ་མཐས་བློ་ཁ་མ་བསྒྱུར་བ་རྣམས་ལ། འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། རྩིག་ཕུགས་ན་གླང་ཆེན་མེད་པར་རྟོགས་པས་དུག་སྦྲུལ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་འཇིགས་པ་ལྡོག་མི་ནུས་པ་ལྟར། དེ་འདྲའི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ།།གསུམ་པ་ནི། བདེན་འཛིན་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་
སྣང་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཞིང༌། འཇིག་ལྟ་ཡིན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མིན་པ་ནི། ང་ཡིར་འཛིན་པའི་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༡ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༢ བ ༣ དེ་ནི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་གྱི།

དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས། 413

འཇིག་ལྟའོ། །གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ལ་འཇིག་ལྟ་མིན་པ་ནི་གང་ཟག་གཞན་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་ང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟའོ། །གཉིས་ཀ་མིན་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་དང་འཇུག་པ་སོགས་སུ་བདེན་འཛིན་ཉིད་སྲིད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་གསུངས་པ་འདི་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་པའོ།།བཞི་པ་ནི། སྔར་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་རགས་པ་དེ་འཇིག་ལྟ་ཡིན་ན། དེའི་ཡུལ་མེད་
པར་རྟོགས་པ་གོམས་པས་སྲིད་པ་ལས་མི་གྲོལ་བ་འགལ་ལ། འཇིག་ལྟ་མ་ཡིན་ན། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འཇིག་ལྟ་ཡིན་ཡང་ཀུན་བཏགས་ཡིན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་མིན་པས་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་དོ། །འོ་ན་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གོམས་པ་ལས་གསལ་སྣང་སྐྱེ་བ་སྲིད་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཚད་མས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་བདག་མེད་ལ། གསལ་སྣང་སྐྱེས་པས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལྟ་ན་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་འབའ་ཞིག་གོམས་པ་ལ་གསལ་སྣང་སྐྱེ་བ་སྲིད་ཀྱང༌། སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྟོགས་པའང་སྐྱེ་མི་སྲིད་པས་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་དོ།།
འོ་ན་བདག་འཛིན་དེ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པར་གང་གིས་ཤེས་སྙམ་ན། བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་
ལག་པ་ན་བ་ཙམ་ལ་ང་ནའོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱོན་མེད་མཐོང་བས། ང་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའམ། རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་སོ་སོ་བར་འཛིན་པ་མེད་པར་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའང་ཀུན་བཏགས་ཡིན་གྱི། ལྷན་སྐྱེས་མིན་ཏེ་གཟུང་འཛིན་ནི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ལ། འཇིག་རྟེན་ན་རྒྱུ་འབྲས་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའང་ཤིང་གི་ས་བོན་ཙམ་བཏབ་ནས་ཕྱིས་ཀྱི་སྡོང་པོ་ལ་དམིགས་ཏེ་ངས་འདི་བཙུགས་སོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱོན་མེད་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གཞན་སྐྱེ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་རྒྱུ་འབྲས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པར་མི་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་གཞན་དུ་མེད་པར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་སོ། །རང་ལུགས་ལ་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་གང་ཟག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་

414 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

དམིགས་པ་མི་སྲིད་པས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་ཡང་ཕུང་པོའ་ཡ་གྱལ་དང༌ཚོགས་པ་གང་ཡང་ ིམི་རུང་སྟེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དང༌བླང་བྱ་གཅིག་ཏུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གང་ཟག་ནི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས། ཕུང་པོ་ཉིད་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་ཡང་གང་ཟག་ཏུ་མི་འཐད་དོ། །འདི་དག་ནི་ཤིང་རྟའི་དཔྱད་པ་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་སྐབས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་གཟུགས་བདག་ཡིན་པ་སོགས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་མཐའ་ཉི་ཤར་བཤད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་གིས་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ཀྱང་ཀུན་བཏགས་ཡིན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་མིན་ཏེ། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཚེ་ཟད་པར་སྤོང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྒྱད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་སྣང་དང་བཅས་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་བདེན་སྣང་ལོག་པས་ཡུལ་སྣང་ཙམ་ལོག་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་བློ་ལོག་པས་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་ཙམ་ལྡོག་དགོས་པས། སངས་རྒྱས་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་མེད་པའམ། ཡང་ན་བདེན་འཛིན་མ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ།།
འོ་ན་བདེན་སྣང་དང་བྲལ་བཞིན་དུ་ཇི་སྙེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་
ན། རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚེ་བདེན་པའི་སྣང་བ་ལྡོག་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དོན་དམ་བདེན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་སུ་སྣང་བས་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཚེ་བདེན་སྣང་ལྡོག་དགོས་པའང། བདེན་པ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་མི་སྲིད་ཅིང༌། དེའི་འདུག་ལུགས་འཁྲུལ་མེད་དུ་མཐོང་བས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་གནས་ལ། དེའི་འདུག་ལུགས་འཁྲུལ་མེད་དུ་མཐོང་བའི་ཚེ་ནའང༌། བདེན་པ་སྣང་ན་བདེན་པ་གསལ་སྣང་དུ་འགྱུར་བས། བདེན་སྣང་གི་སྟོང་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མངོན་ཤེས་ཅན་གྱིས་ཚད་ནད་ཅན་ལ་བལྟས་པའི་ཚེ། ཚད་ནད་ཅན་ལ་ཡུལ་ལོག་པར་སྣང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ཡང་འཁྲུལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །རང་གི་བློའ་སྐྱོན་ ིགྱི་དབང་གིས་ལོག་པར་སྣང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་སྣང་མཐའ་དག་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་འཁྲུལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ནང་གི་བློའ་དབང་ ི

དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས། 415

གིས་བདེན་པར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ད་ནི་དེ་དག་གི་ཞར་ལ་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་མདོའ་ིརྣམ་དབྱེ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལའང་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་ངེས་ཇི་ལྟར་འབྱེད་པ་དང༌། དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཅུས་དྲི་བ་བཅུ་ཞུས་པའི་ལན་དུ། དགོངས་འགྲེལ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་ཞུས་པའི་དྲི་ལན་གྱི་དོན་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དྲི་བ་ཞུས་པ་དང༌། སྟོན་པས་ལན་གསུངས་པ་དང༌། ལན་གྱི་དོན་ཞུས་པ་དང༌། དེས་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བཀའ་དང་པོ་སོགས་སུ་གསུངས་ལ། ཡང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ། མ་སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པ། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པ་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་དང༌། དགོས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་ཞུས་པའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པའང༌། བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། དེའི་དགོངས་གཞི་སོགས་གང་ཡིན་ནི་མ་ཞུས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་དང་། ལྷག་མ་བཞིའི་དགོངས་པ་
བཤད་པ་དང༌། དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དགོངས་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་སྒྲས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དཔེ་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང༌། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཀུན་བཏགས་དང༌། གཞན་དབང་དང་། ཡོངས་གྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་ནི། ཀུན་བཏགས་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། མིང་དང་བརྡས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་མཚན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དབང་ལ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་སྒྲས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་

416 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

མཚན་ནི། རྐྱེན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ནི་གཞན་དབང་ལ་བཤད་པ་དང༌། ཡོངས་གྲུབ་ལ་བཤད་པའོ།།དང་པོ་ནི། གང་ཞིག་རྟོགས་ན་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་དེ་ལ་རྣམ་
པར་དག་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ན། དོན་དམ་པ་ཞེས་རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་གསུངས་པ་དེར་གཞན་དབང་མ་གྲུབ་པས་ན། གཞན་དབང་ལའང༌དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་གྲངས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཡོངས་གྲུབ་ནི་དོན་དམ་པའང་ཡིན། དངོས་པོར་མེད་པས་ན་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་དངོས་པོར་མེད་པ་ལྟར་ཀུན་བཏགས་ཀྱང་ངོ། །གཞན་དབང་ནི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཆད་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མ་གྲུབ་པས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི། བདེན་སྣང་དང༌བདེན་སྟོང་ཚོགས་པའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ནི་མིན་ནོ། །ཡོངས་གྲུབ་ནི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་བཀག་པའི་ནམ་མཁའི་དཔེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །གཞན་དབང་ལ་བདག་སྐྱེའི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །འདིས་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི། ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་ལ་དགོངས་ཀྱི། ཡོངས་གྲུབ་བདེན་དངོས་སུ་གྲུབ་པ་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ངན་རྟོག་ཀྱང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ག་དགོངས་གཞིར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ཀ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། བྱིས་པ་རྣམས་གཞན་དབང་དང་བདག་གཉིས་ཀྱིས་དབེན་པར་གྱུར་པའི་
ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་གཞི་ལ་རྟོག་པས་ཇི་ལྟར་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པས་འཁོར་བར་འཁོར་བར་གྱུར་རོ། །འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་དུ། དང་པོར་གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་ནས་སྲིད་པ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱེད། དེ་ནས་ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང༌། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་ནས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་དོ། །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་དང་འབྲས་

དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས། 417

བུ་རྣམ་གྲོལ་ཐེག་པ་གསུམ་ག་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྣོ་འབྲིང་རྟུལ་གསུམ་སོ་སོར་ངེས་པས་ཞི་བ་བགྲོད་པ་གཅིག་པུ་པའི་ཉན་ཐོས་ནམ་ཡང་འཚང་རྒྱ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལན་གྱི་དོན་ཞུས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་སྟོན་པས་གསུངས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་པོའ་དོན་འདི་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅེས་ ིགསུངས་ཏེ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟོག་པས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པ་དེ་དག་ནི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་འདོགས་པའི་གཞི་གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་གཞན་དབང་དང༌། དེ་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་པར་དགོངས་སོ། །དེ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ཞིང༌། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ཀྱང་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དགོངས་གཞིར་གསུངས་པས། ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་མདོ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
བཞི་པ་ནི། དང་པོར་དྲང་སྲོང་སྨྲ་བ་རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་
དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པའང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་ལ། བར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་ནོ། །འོ་ན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མདོ་དགོངས་འགྲེལ་འདིར་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང༌། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་བོ་ཞེས་ཡོད་པ་དང༌། མེད་པའི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་ཕྱེ་ནས་བསྟན་པ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདི་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཁ་ཅིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྟག་བརྟན་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་མདོ་ཁོ་ན་ཐ་མ་ངེས་དོན་དུ་གསུངས་པ་འདིའི་མཚན་གཞིར་འཛིན་པ་དང༌། གང་དག་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་རྣམས་འདིའི་མཚན་གཞིར་འཛིན་པ་ནི་དྲིས་ལན་གྱི་དོན་རྒྱས་པར་མ་རྟོགས་པའི་མུན་སྤྲུལ་འབའ་ཞིག་གོ །དེས་ན་མདོ་འདི་དང་མཐུན་པར་ཡོད་མེད་འབྱེད་ཚུལ་རྣམས་ངེས་པའི་དོན་ནོ།།

418 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

གཉིས་པ་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། བློ་གྲོས་མི་ཟད་
པའི་མདོའ་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དྲང་ངེས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པ་དང་དབྱེ་བ་དང༌། མཚན་ཉིད་ ིདོ། །དང་པོ་ནི། དོན་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པ་དང༌། དོན་དེར་ངེས་པ་དྲང་ངེས་ཀྱི་དོན་ཡིན་གྱི། གདུལ་བྱ་དྲང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་ཙམ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། ངེས་དོན་ཡང་དྲང་དོན་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །དཔེར་ན་གཟུགས་སྐྱེའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེར་མ་ཟད་ཀྱི་ད་དུང་གང་དུ་དྲང་དུ་ཡོད་པའོ། །གཟུགས་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྟན་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེར་ངེས་ཀྱི་གོང་ན་གཞན་མེད་པས་ངེས་པའི་དོན་ནོ། །གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པའི་དོན་དང༌། དེར་ངེས་པའི་དོན་ལ་དྲང་ངེས་སུ་བྱས་པའི་ཚེ་བརྗོད་བྱ་ཀུན་རྫོབ་དང༌། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱང་དྲང་དོན་དང༌། ངེས་དོན་དུ་འགྱུར་རོ། །དོན་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པ་དང་མི་དགོས་པ་ལ་དྲང་ངེས་སུ་བྱས་པའི་ཚེ། རྗོད་བྱེད་ལ་དྲང་ངེས་སུ་དབྱེ་བའོ།།
གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་དང༌། མཚན་གཞིའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་གསུངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གདུལ་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི། ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་ནི་དྲང་བའི་དོན་དང༌། འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་ནི་ངེས་པའི་དོན་ནོ། །ལམ་ནི་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ནི། མི་རྟག་པར་སྟོན་པ་སོགས་སོ། །འབྲས་བུ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་ཐབས་ནི་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་སོ། །བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་སྟོན་པ་ནི་དྲང་དོན་དང་དོན་དམ་སྟོན་པ་ནི་ངེས་དོན་ནོ། །དེའང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རང་ལྡོག་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་སྟོན་པ་ངེས་དོན་ཡིན་ཡང༌། གཞི་ལྡོག་སེམས་ཅན་སྟོན་པ་སོགས་ལ་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་སོགས་བསྟན་པ་དང༌། སྟོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་
པ་སོགས་བསྟན་པ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་སུ་སྟོན་པ་དང༌། ཚད་མ་དང་ལྡན་པ་གཉིས་ཚོགས་ངེས་པའི་དོན་དང༌། དེ་ལས་གཞན་པ་དྲང་བའི་དོན་ནོ། །སྔར་བཤད་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་དྲང་དོན་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྲེལ་ཞིང༌། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་ནི། གཞན་དབང་རང་མཚན་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་འཆད་

དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས། 419

ལ། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྒོ་ནས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུངས་པ་ངེས་པའི་དོན་དུ་མདོ་འདིས་བསྒྲུབ་ཅིང༌། དེའི་གཞུང་འཛུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །སྔར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི། སྟོང་པ་རྟེན་བྱུང་གི་དོན་དུ་རྟོགས་ནས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཚན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་བཤིག་པ་དང༌། བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ན་ལ་འཐད་པའི་གཉིས་ཚོགས་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་ཞེས་པ་མིང་དོན་དུ་མི་འཐད་དོ། །སྟོང་པ་མ་རྟོགས་པར་རྟེན་འབྱུང་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་དོན་ཡང་མིན་ཏེ། དེའི་ཡུལ་ཅན་དུ་རྟེན་འབྱུང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཡང་མིན་ཏེ། རྟེན་འབྱུང་དེའི་རྗོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་
ཤུགས་ཀྱི་དོན་དུའང་མི་རུང་སྟེ། རྟེན་འབྱུང་དངོས་སུ་རྟོགས་པས་སྟོང་པ་ཤགས་ལ་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དོན་ཡང་མིན་ཏེ། རྟེན་འབྱུང་དངོས་སུ་བཅད་ཀྱང་སྟོང་པ་རྣམ་པར་གཅོད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་ཞེས་པའི་ཚིག་བརྗོད་བྱས་དབེན་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ལྟ་བ་མ་གོ་བའི་གོང་གི་གང་ཟག་ལ་བལྟོས་ནས། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་མི་སྨྲ་ཡི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་རང་ངོས་ནས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བཞག་ཏུ་མེད་པར་རྟོགས་ཤིང༌། གཞན་ལ་བལྟོས་པའི་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་མཐོང་བ་ན། ལྟོས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་དོན་དངོས་སུ་ངེས་པ་ན་རང་ངོས་ནས་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཤགས་ལ་ངེས་ཤིང། སྟོང་པ་དངོས་སུ་ངེས་པའི་བློ་དེ་མ་ཐག་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ལ། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་ལམ་གྱི་རིམ་པར་གསུངས་ཟིན་པས། བརྗེད་བྱང་དུ་མ་བྲིས་སོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གསུང་གི་གདམས་པ་མི་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དུ། ཐེག་པ་མཆོག་གི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་གནས་པའི་དགེ་སློང་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་བརྗེད་བྱང་དུ་བྲིས་པའོ། །འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག།།སརྦ་མདྒལཾ།

༄༅། །རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཟིན་བྲིས་རྗེའི་གསུང་བཞིན་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས་བཀོད་པ་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །རྗེ་བཙུན་དམ་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་
བྱས་པ་ལ་གསུམ། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་སྔོན་འགྲོ་མཆོད་བརྗོད། བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ་གཞུང་དངོས། བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་གིས་སོགས་རྐང་པ་བཞི་ལ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་སྟོན་པ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་སྤོང་བའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་རང་དབང་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ཐུབ་དབང་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པ་རྒྱུ་འབྲས་ཕན་ཚུན་བལྟོས་པའི་ཚུལ་འདིས་སྤོང་བའི་ཚུལ་རང་དབང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཆོས་ཅན་དང་གསལ་བ་སྔ་མ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་འདིས་སྤོང་ཚུལ་རང་དབང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པ་དེ་འཆད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྟོན་པའི་རིམ་པའི་ཚུལ་འདིས་སྤོང་ཚུལ་རང་དབང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡང་དེ་འོག་ནས་འཆད་པའི་རིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་ཚུལ་རང་དབང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
མཐའ་བྲལ་དུ་བསྟན་པ། དེ་རྟོགས་ཡེ་ཤེས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་དུ་བསྟན་པ། དེ་གོམས་པས་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་གང་གིས་རྟོགས་པ་དང༌། ཟབ་མོ་མཉན་པར་གདམས་པ་དང༌། ཡོད་མཐའ་འགོག་པའི་རིགས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་དག་སོགས་རྐང་པ་བཞི་ལ། ཁོ་ན་རེ། བུ་མ་1

སྐྱེས་པ་དེ་བུ་སྐྱེས་པའི་སྒྲ་དོན་དུ་མི་འཐད་པ་ལྟར། རང་བཞིན་གྱིས་མ་

1 ཞོལ། ཤོག ༢ ན ༣ བུ་མོ་སྐྱེས་པ་དེ་

422 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

སྐྱེས་པ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒྲ་དོན་དུ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་བྱིས་པ་ལ་བལྟོས་ཏེ་འགལ་བར་རྟོགས་ན་ནི་འགལ་དུ་ཆུག །ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མི་གནོད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་བློ་ལ་བལྟོས་ན་ནི་མི་རིགས་1

ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་
གི་མཉམ་གཞག་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་བྱིས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང༌། མཐར་འཛིན་གྱི་བློས་དམིགས་པ་མེད་པའི་རྐྱེན་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་ཀྱི་མཐའ་གང་ལའང་མི་གནས་པར་དངོས་པོ་མཐའ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་མེད་ལྟ་འགོག་པའི་རིགས་པ་བཤད་ཟིན་དྲན་པ་ལ་སྦྱོར་བ། ཡོད་ལྟ་འགོག་
པའི་རིགས་པ་མཉན་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རེ་ཞིག་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་ལ། ཁོ་ན་རེ། རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མི་རིགས་ཏེ། མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལུང་གི་གནོད་བྱེད་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཚེ་གསུམ་པ་དང༌། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ངོར་ཡོན་ཏན་འགྲིབ་ཅིང་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་མེད་ལྟ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་རང་ལས་མེད་ལྟ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་ཐོས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་མེད་ལྟ་བཀག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འདིར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། རིགས་སོགས་གཉིས་ལ། རིགས་པ་གང་གིས་ཡོད་ལྟ་འགོག་པ་ལ་ཉན་
ཐོས་སྡེ་པས་མཉན་པར་བྱ་བར་རིགས་ཏེ། རང་གི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཡོད་ལྟ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གསུངས་ཀྱང༌། བར་མ་ཆད་པ་དང༌། རྒྱུན་རིང་བ་དང༌། གཞུང་གཅིག་ཏུ་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་རྣམས་ཡོད་པར་ལྟ་བ་ལ་ཞེན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་སོགས་བཞི་ལ། དངོས་སྨྲ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་བྱིས་པ་
1 ཞོལ། ཤོག ༢ ན ༤ མི་རིགས་པའི་ཚུལ།

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཟིན་བྲིས། 423

སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོའ་དངོས་པོ་ཕྱིས་ལེན་པ་མེད་པའི་མྱང་འདས་ཐོབ་ཟིན་པའི་བདག་ ིཉིད་དུ་རྒྱུ་མཚན་ཅིས་མི་འདོད་ནས་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་བདེན་པར་བཏགས་པ་བཞིན་དུ་དེ་དངོས་པོའ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ིགཉིས་པ་ལ། མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་སྲིད་པ་ལས་མི་གྲོལ་བར་བསྟན། མཐའ་བྲལ་རྟོགས་
པ་གྲོལ་བར་བསྟན། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡོད་སོགས་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན། དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་མི་ནུས་ཏེ། སྲིད་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་འབྲས་ལ་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཆོས་ཅན། བསལ་བ་སྔ་མ་ལ། ཁྱོད་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དངོས་སོགས་གཉིས་ལ། དངོས་པོ་དངོས་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་རྣམས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་སྲིད་པའི་རྒྱུའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་སོགས་རྐང་པ་བཞི་ལ་རིམ་པ་བཞིན། རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་
སྲིད་པ་རང་མཚན་པ་སྤང་བྱ་དང༌། མྱང་འདས་རང་མཚན་པ་ཐོབ་བྱར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྲིད་པ་དང་མྱང་འདས་རང་མཚན་པ་སྤང་བླང་དུ་ཞེན་པ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་ནས་ཞེན་པ་ལྡོག་ནུས་ཏེ། འཁོར་བ་ཙམ་ལ་འདོར་འདོད་སྐྱེས་པ་ན་འཁོར་བ་རང་མཚན་པ་ལ་འདོར་འདོད་བདེ་བླག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་བལྟོས་ཏེ་འཁོར་འདས་སྤང་བླང་དུ་བསྟན་པ་ནི་མིན་པར་ཐལ། བློ་དེའི་ངོར་དེ་གཉིས་སྤང་བླང་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྲིད་པ་དང་མྱང་འདས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། སྲིད་སོགས་དྲུག་ལ། རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་མྱང་འདས་ཐོབ་
རུང་བར་ཐལ། སྲིད་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་དེ་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་མྱང་འདས་དེ་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྱུ་མ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་སྔར་སྐྱེས་པ་དེ་ཕྱིས་རྒྱུའི་དངོས་པོ་འཆར་བ་ལ་བལྟོས་པ་མ་གཏོགས་རང་དབང་དུ་འཆར་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

424 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ། གཞི་གཏན་ལ་དབབ་པ། ལམ་ལ་འཇུག་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ། རང་ལུགས་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། མྱང་འདས་སྤྱིར་བསྟན། བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ། ཟད་མི་ཤེས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་སོགས་གསུམ་ལ། ཕུང་པོ་རང་མཚན་ཞིག་སྟེ་རྒྱུན་ཆད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མྱང་འདས་ཐོབ་པར་ཐལ་བ་དང༌། འདུས་བྱས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མྱང་འདས་མི་འཐོབ་པར་ཐལ། ལས་ཉོན་དང་སྡུག་བསྔལ་རང་མཚན་གཉེན་པོས་བཅོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་ཞིག་པའི་དུས་དེར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་པོའ་གང་ཟག་མེད། གང་ཟག་ཡོད་དུས་ཕུང་པོ་ཞིག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ིགཉིས་པ་ནི། ཞིག་སོགས་གཅིག་ལ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ཚེ་བདག་གི་སྐྱེ་བ་ཟད་དོ་སྙམ་པའི་
ཟད་པར་ཤེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་པའི་དུས་ན་ཕུང་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞིག་ཅེས་ཞེས་པ་ལྟར་ན། སྐྱེ་བ་ཟད་དོ་ཞེས་པའི་མདོའ་དོན་མི་འཐད་པར་ཐལ། ིརྟགས་སྔ་མའོ།།
གཉིས་པ་ལ་ལྷག་བཅས་དང༌། ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་
སོགས་གཉིས་ལ། ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་ལྷག་བཅས་ཀྱི་མྱང་འདས་མེད་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མ་འགགས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་པ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ངར་འཛིན་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། གང་སོགས་གཉིས་ལ། ཕུང་པོ་མ་ལུས་འགགས་པའི་ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་
འདས་མེད་པར་ཐལ། ལྷག་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་ལ། དེ་ཡོད་ན་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ལ་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་འཐད་པ་ལ། རང་བཞིན་མེད་པའི་ལྟ་བ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མྱང་འདས་ཐོབ་པར་འཐད་པ་དང༌། འགོག་པ་དེ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དུས། ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ངོ་བོས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མ་སོགས་དྲུག་ལ། འདུ་

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཟིན་བྲིས། 425

བྱེད་སོགས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་དགོས་པ་ལས་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་མ་དམིགས་པར་ཐལ། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་ལ། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་མྱང་འདས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་འཐད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་1

གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པ་ཟད་པའི་ལྷག་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དེར། མཐོང་ཆོས་ཚེ་དེ་ལ་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་དང་ཚངས་དང་སྤྱོད་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱས་པའི་ཕྱིར། འང་སྒྲས་བདག་གི་སྐྱེ་བ་ཟད་པ་དང༌། འདི་ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སོགས་དྲུག་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མི་མཁས་པའི་དངོས་སྨྲ་བའི་
ལུགས་མ་མཐོང་བ་དེས། རྐྱེན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་འབྱུང་བ་རོ་གཅིག་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བར་ཐལ། དངོས་པོ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྡུལ་ཕྲ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་ཆོས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྔར་མ་ཤེས་པར་གསར་དུ་ཤེས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་དེར། རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་དཔྱོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་མཐོང་ཞེས་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ། འགོག་པ་རྫས་གྲུབ་དགག །སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་འགོག་པ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་
མོངས་སོགས་དྲུག་ལ། དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མའི་རྩོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་གོང་ནས་འཁོར་བ་རང་མཚན་རྒྱུན་ཆད་པའི་མྱང་འདས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུང་རིགས་པ་ལས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་དེ་ངེས་པར་རྒྱུ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། དཔེ་དོན་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟེན་
1 ཞོལ། ཤོག ༤ ན ༦ མེད་པར་རྟོགས་པ་གོམས་པར་

426 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

སོགས་དྲུག་ལ། འཁོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། སྔོན་སྐྱེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། སླར་དེ་ལྡོག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྱུ་མ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ། སྔོན་དང་ཕྱི་མཐའི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། དཔེ་བཤད། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་སོགས་བཞི་ལ། སྒྱུ་མ་མཁན་
ཆོས་ཅན། སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་ལ་རྟ་གླང་ཚད་མར་ཞེན་ནས་དེའི་སྔོན་དང་ཕྱི་མཐའ་ལ་རྨོངས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་སྔགས་དང་རྫས་སོགས་འཁྲུལ་རྒྱུས་བསླད་པ་ཙམ་ལས་བྱུང་བར་ཤེས་པའི་ཕྱིར། སྒྱུ་མའི་ལྟད་མོ་བ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་གི་སྔོན་དང་ཕྱི་མཐའ་ལ་རྨོངས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་རྟ་གླང་ཚད་མར་ཞེན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། སྲིད་སོགས་བརྒྱད་ལ། དེ་དག་རྟོགས་པའི་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། སྔོན་དང་
ཕྱི་མའི་མཐར་རྟོག་པའི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བས་རྒྱུད་བསླད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་སྨིག་རྒྱུ་སྒྱུ་མ་དང་མཚུངས་པར་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་བཞི་ལ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་འཁོར་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་ཤེས་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཞི་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བསྟན་པ་དང༌། དེ་
གཞན་ལ་ཇི་ལྟར་འཆད་པའི་ཚུལ། དེ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པར་སྒྲུབ་པ། ཞར་ལ་ལྟ་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྐྱེ་འཇིག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །སྐྱེ་འཇིག་གསུངས་པའི་དགོས་པ། དོན་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྐྱེ་བ་དགག །འཇིག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སོགས་བཞི་ལ། འདུ་བྱེད་སོགས་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོའ་རང་བཞིན་དུ་མ་སྐྱེས་པར་ཐལ། རྒྱུ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ ིན། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་ངོ་བོ་དང་གཞན་གྱི་ངོ་བོའ་རང་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་ ི

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཟིན་བྲིས། 427

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་སོགས་བཞི་ལ། འདུ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་ཞིག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདུ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་ཞིག་པ་དེ་འདུ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཟད་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་ཞིག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་གི་ངོ་བོ་དེ་གཞན་གྱི་ངོ་བོའ་རང་ ིབཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་སོགས་གཉིས་ལ། སྐྱེ་འགག་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་སོགས་དྲུག་ལ། སྐྱེ་འཇིག་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་མདོ་ལས་སྐྱེ་འཇིག་
གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེ་འཇིག་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདུ་བྱས་སྐྱེ་བར་ཤེས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དང་དོན་གཅིག་པའི་མི་རྟག་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཤེས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་འདོར་འདོད་དང་མྱང་འདས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་འཇུག་པ་ཤེས་ཤིང༌། དེ་ཤེས་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་པའི་ཆོས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དོན་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ། རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཕན་ཡོན། མ་རྟོགས་པའི་ཉེས་དམིགས། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་གཟིགས་པའི་ཚུལ། དེའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། གང་དག་བརྟེན་སོགས་བཞི་ལ། དེ་ཉིད་གཟིགས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་བརྒལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་སྐྱེ་འཇིག་གི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། སོ་སོ་སོགས་བཞི་ལ། དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་
དུ་ཞེན་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་གི་སེམས་ཀྱིས་བསླུས་ནས་འཁོར་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོད་པ་དང༌། མེད་པར་ལྟ་བའི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཉེས་པས་སེམས་རྒྱུད་བཅིངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་ཚུལ། མགོན་པོ་
ཀླུ་སྒྲུབ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་སོགས་བཞི་ལ། དངོས་པོ་མི་རྟག་ཅིང་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་འདི་དག་ཆོས་ཅན། མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཁས་པ་འཕགས་པ་རྣམས་

428 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

ཀྱིས་རང་བཞིན་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཉམ་ཆུང་བའི་དོན་གྱི་གསོག་ལྟ་བུ་དང༌། ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་བར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གནས་སོགས་བརྒྱད་ལ། འདུ་བྱེད་སོགས་འདི་དག་ཆོས་ཅན། རྐྱེན་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་བདེན་པར་གནས་པ་མེད་དེ། གནས་བྱེད་རྐྱེན་གསུམ་ག་བདེན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་རྐྱེན། དམིགས་རྐྱེན། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གནས་མེད་དམིགས་མེད་རྩ་བ་མེད་གསུམ་གྱིས་བདག་མེད་དུ་སྟོན་ནོ། །རྐང་པ་གསུམ་པ་ལ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུའི་སྟོབས་ལས་བདེན་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་རྐང་པ་གཅིག་ལ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་མེད་དེ། ཐོག་མཐའ་དབུས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་རྐང་པ་གཉིས་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་མ་རིག་པའི་སྟོབས་ལས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྣང་བར་ཐལ། ཆུ་ཤིང་བཞིན་དུ་སྙིང་པོ་ཅུང་ཟད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་འདྲ་བར་བདེན་པར་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྐང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ལ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། འདུ་བྱེད་རང་བཞིན་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་སྟེ། རྨོངས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་མི་ཟད་པའི་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་བར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ལ་ལུང་གི་ཤེས་བྱེད་དང༌། རིགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཚངས་སོགས་
བཞི་ལ། འདུ་བྱེད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ལུས་པ་མེད་པར་ཐལ། དབང་པོ་ལས་འདས་དོན་མཐོང་བ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཚད་མར་གྲགས་པའི་ཚངས་པ་སོགས་ལ་བདེན་པར་སྣང་བ་དེ་དག་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྫུན་པར་གཟིགས་ཞེས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་སོགས་བཞི་ལ། གསལ་1

བ་སྔ་མ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་མ་རིག་ལྡོངས་
པར་འགྱུར་བས་སྲིད་པའི་ཆུ་ཀླུང་གི་རྒྱུན་ཕྱོགས་སུ་རྗེས་སུ་གཞོལ་བའི་ཚངས་པ་སོགས་དང༌། ཡུལ་ལ་སྲེད་པ་དང་བྲལ་བའི་མཁས་པ་རྣམས་དངོས་པོའ་གནས་ལུགས་ལ་ལྟ་བ་མཚུངས་པར་ ི

1 ཞོལ། ཤོག ༧ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༧ བ ༦ བསལ་བ་སྔ་མ་ལ་

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཟིན་བྲིས། 429

འགྱུར་ཏེ་མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཞན་ལ་ཇི་ལྟར་འཆད་པའི་ཚུལ་ལ། འཆད་པའི་རིམ་པ་དེ་ལས་ལོག་པར་བཤད་པའི་ཉེས་དམིགས། དེའི་གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སོགས་བཞི་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཚོལ་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་ལ། ཐོག་མ་ཁོ་ནར་བདེན་པ་མ་བཀག་པར་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་བདེན་པ་རྟོགས་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྐང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ། དུས་ཕྱིས་དོན་འདུས་བྱས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་རྟོགས་ཤིང་འཁོར་བ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པའི་གང་ཟག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཚེ་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་སྣོད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་སོགས་བཞི་ལ། སྣོད་དུ་མ་གྱུར་པ་ལ་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་བསྟན་ན་ཐོག་མར་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་དོན་མི་ཤེས། བར་དུ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་སུ་འཇུག་ཅིང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ་དོན་མ་ཡིན་པ་ཆེན་པོ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། ལས་སོགས་བཞི་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཚོལ་བའི་གང་ཟག་ལ་འཁོར་བར་
འཇུག་ཕྱོགས་དང་ལྡོག་ཕྱོགས་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་དགེ་མི་དགེ་ལས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་དང་འགྲོ་བ་ལྔའི་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་སྡུག་ཀུན་བསྟན་པ་དང༌། དེའི་རྗེས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ལམ་བདེན་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་བདེན་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། ཕུང་སོགས་གསུངས་པ་དྲང་དོན་དུ་བསྟན། སྐྱེ་མེད་གསུངས་པ་ངེས་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཕུང་སོགས་གསུངས་པའི་དགོས་པ། དེའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། དགོས་སོགས་བཞི་ལ། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྟོན་པས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དྲང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འཇིག་ལྟ་ཟད་པར་སྤངས་ཀྱང་ང་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན་ཞེས་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པ་བཞིན། གཉིས་པ་ལ་རིགས་པའི་ཤེས་བྱེད། ལུང་གི་ཤེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། འབྱུང་སོགས་བཞི་
ལ། འབྱུང་བ་བཞི་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་

430 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

གི་བློས་ལོག་པར་བཏགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་བདེན་འཛིན་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་བཞག་ཅིང་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་བཏགས་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མྱང་སོགས་བཞི་ལ། ལྷག་མ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པ་ཐམས་ཅད་རྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་མཁས་པ་སུ་ཞིག་རྟོགས་པར་མི་བྱེད་དེ་རྟོགས་རིགས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གཅིག་པུ་བདེན་པ་དམ་པ་མི་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མེད་གསུངས་པ་ངེས་དོན་དུ་བསྟན་པ་ལ། མ་རིག་པ་ལ་སྣང་བས་རང་བཞིན་མེད་པ། མ་རིག་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་དང༌། སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་རྒྱུ་ལ་བལྟོས་པས་རང་བཞིན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ནི། ཇི་སོགས་བཞི་ལ། རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་འདི་ལ་སྔར་བཤད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པ་འདྲེན་པའི་ཉེས་པ་མེད་པར་ཐལ། གནས་སྐབས་དེ་བདུད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཇི་སྲིད་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་གཡོ་བ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྲོག་གི་དབང་པོ་འགག་པར་བྱེད་པའི་བདུད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། རྗེས་འགྲོ་དང༌། ལྡོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་སོགས་བཞི་ལ། འཇིག་རྟེན་
ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པས་བཏགས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་སོགས་སོ་ཞེས། དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མ་སོགས་བཞི་ལ། ཆོས་ཅན་མ་རིག་པས་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་མ་རིག་པ་འགགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གང་སོགས་བཞི་ལ། འདུ་བྱེད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་མེད་པར་ཐལ། སྐྱེ་གནས་འཇིག་རྒྱུ་ལ་བལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་རྐང་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་སྟོན་ལ། ཕྱི་མ་སྒྲུབ་པ། ཁྱོད་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་ཏེ། ཁྱོད་གནས་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་ཟད་པ་དེ་ཁྱོད་འཇིག་པའི་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞར་ལ་ལྟ་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལ། དངོས་དང༌། མཐར་ལྟའི་གཞན་དབང་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་བླངས་པས།

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཟིན་བྲིས། 431

གཞན་སྡེ་ལ་རང་གི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ་བ། རང་སྡེས་ཁས་ལེན་པ་ཆེས་མི་རིགས་པ་དང༌། དེའི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་གལ་ཏེ་སོགས་བཞི་ལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་སྡེ་ལ་རང་དབང་གི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། གྲངས་ཅན་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་གཞན་སྡེ་རྣམས་དངོས་པོ་རྟག་སོགས་སུ་ཞེན་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་སོགས་བཞི་ལ། རང་སྡེ་དངོས་པོར་སྨྲ་བས་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ལ་རྩོད་ཅིང་དངོས་པོ་བདེན་པར་སྨྲ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རང་སྡེ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ཁས་བླངས་ནས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་སྨྲ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འདི་འམ་ཞེས་སོགས་བཞི་ལ། གཟུགས་འདིའམ་ཚོར་བ་འདི་བདེན་པར་སྨྲ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དག་བདེན་མི་བདེན་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ཚེ་རྣམ་པར་བདེན་པར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་བླངས་པ་ལ་མཐར་ལྟའི་གཞན་དབང་དུ་
འགྱུར་བ་དང༌། རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་བ་ལ་དེའི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཞན་སྡེ་འགྱུར་ཚུལ་དང༌། རང་སྡེ་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གང་སོགས་བཞི་ལ། གཞན་སྡེ་རྣམས་རྟག་ཆད་ལ་སོགས་མཐར་ལྟའི་དབང་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་དང་ཕུང་པོ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་མིན་པར་རྟག་པར་སྨྲ་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བས་ཕྲོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་མིན་པར་སེམས་རང་མཚན་གང་ཟག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དང༌། ཕུང་པོ་རང་མཚན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གང་སོགས་བཞི་ལ། དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་རང་སྡེ་རྣམས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྟའི་གཞན་དབང་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཕྱིས་ཡོད་ན་རྟག་པ་དང་མེད་ན་ཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གང་སོགས་བཞི་ལ། རང་བཞིན་མེད་པར་བྱ་བྱེད་འཐད་པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། མཐར་ལྟའི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའམ་མིན། ལོག་པ་གཏན་མེད་ཀྱང་མིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆུའི་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་མེད་པར་བྱ་བྱེད་འཐད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

432 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ། གང་གིས་འཁོར་བར་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པའི་རྒྱུ། གང་
འཁོར་བར་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གོ །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ། འཁོར་བར་འཇུག་ཚུལ། ལྡོག་ཚུལ། ལྡོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་སོགས་བཞི་ལ། དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་བློ་དེ་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་ཆགས་སྡང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་རྣམ་སྨིན་དཀར་བ་དང་འདའ་བར་དཀའ་བ་འབྱུང་ལ་ཆགས་སྡང་ལ་བརྟེན་ནས་རྩོད་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་སོགས་བཞི་ལ། རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་ན་མཐར་ལྟ་དང་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་དེ་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་མ་རིག་པ་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་ལྡོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གང་སོགས་བཞི་ལ། རང་བཞིན་མེད་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་མཐོང་བས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཞིག་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པར་དེ་ཉིད་མཁྱེན་པ་མཆོག་གིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ལོག་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཚུལ། དམིགས་པའི་སྒོ་
ནས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཚུལ། བརྩེ་བར་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། འཁོར་བར་འཇུག་ཚུལ་དང༌། ལྡོག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལོག་སོགས་བཞི་ལ། བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ལ་བདག་གི་བར་འཛིན་ཆགས་སྐྱེ་ལ། འདོད་པ་དང་ལྟ་བ་ལ་ཆགས་པ་ཡོད་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩོད་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྔ་མའི་འཕྲོས་ལ་སྦྱོར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་ལ་བདེན་འཛིན་ལྡོག་ལ། དེ་ལོག་ན་འདོད་པ་དང་ལྟ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བཅས་པ་སོགས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆེ་སོགས་བཞི་ལ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་རྩོད་པ་མི་མཛད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་དགག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་ལ། གཞན་ཕྱོགས་བཀག་པ་རང་

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཟིན་བྲིས། 433

བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དེ། རང་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ལྡོག་ཚུལ་དང༌། འཇུག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གང་སོགས་བཞི་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་པའི་སྦྲུལ་གྱིས་གཞན་དབང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མཚན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པའི་གནས་བདེན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གང་ཡང་རུང་བ་དམིགས་པའི་བདེན་པ་རྙེད་ན། ཉོན་མོངས་པའི་སྦྲུལ་གྱི་གཞན་དབང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འགྲོས་འཁྱོགས་པར་འཁྲིད་པས་གཡོན་ཅན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གནས་སོགས་བཞི་ལ། ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གང་ཡང་རུང་བའི་དམིགས་པར་བདེན་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་དེ་དག་ལ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆགས་སྡང་མངོན་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བར་ལ་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ལ་གནས་པའི་སྐབས་དེར་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་མ་རིག་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།གསུམ་པ་ལ། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ་ལ་བརྩེ་བར་བྱ་བར་བསྟན། འཕགས་པ་
རྣམས་དེ་ལས་ལོག་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱིས་སོགས་བཞི་ལ། བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཅན། དངོས་སུ་ཡུལ་གྱི་གཟེ་བ་1

ལ་ཐོགས་ནས་འཁོར་བར་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་རིག་
པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་བྱིས་པ་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལ་བྱད་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། བདག་སོགས་བཞི་ལ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
དངོས་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་འདམ་ལ་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུར་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གང་འཁོར་བར་འཇུག་པ་དང༌། ལྡོག་པ་པོའ་རྟེན་ངོས་བཟུང་བ་ནི། བྱིས་སོགས་བརྒྱད་ལ། བྱིས་པ་སོ་ ིསོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་བྱིས་པ་རྣམས་འདོད་ཡོན་ལྔས་བསྡུས་པའི་གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་ལ། རང་བཞིན་མེད་པ་མ་གཏོགས་པའི་བར་མ་འདོད་པ་ལས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་གོང་གི་བྱིས་པ་རྣམས་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ནས་རྐང་པ་གཉིས་ལ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་རྣམས་ཆོས་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༠ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༡༡ བ ༤ ཡུལ་གྱི་གཟེབ་ལ་

434 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

ཅན། འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་གཅིག་ལ་འདོད་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་འདོད་ཡོན་ལྔས་བསྡུས་པའི་གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་སྟེ། ཡུལ་དེ་དག་སྡུག་པར་བདེན་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་གཅིག་ལ། ཁམས་གོང་གི་བྱིས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དེ་དག་ལ་ཆགས་པ་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ལ་མི་སྡུག་པར་བསྒོམ་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཐ་མ་གཉིས་ལ། འཕགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་བར་མཐོང་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
དོན་བསྡུ་བ་ནི། གཞི་མཐའ་བྲལ་དུ་རྟོགས་པས་གྲོལ་བར་བསྟན། དགག་བྱ་མ་དམིགས་
པས་གྲོལ་བར་བསྟན། དགག་པ་དམིགས་པས་གྲོལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལོག་སོགས་བཞི་ལ། རང་བཞིན་མེད་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་སྒྲ་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ལོག་ཤེས་ཀྱིས་གདུང་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱོན་རྣམས་མི་འབྱུང་སྟེ། དངོས་པོ་དངོས་མེད་རང་བཞིན་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གནས་སོགས་བཞི་ལ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་དང་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ནས་ཁམས་གོང་མ་ལ་ཆགས་པར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། གནས་སམ་རྟེན་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། གནས་སམ་རྟེན་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡོད་ན། ཁ་ཅིག་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་དང༌། ཁ་ཅིག་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ནས་ཁམས་གོང་གི་འདོད་ཡོན་དང་རྟེན་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། གང་སོགས་བཞི་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་སྦྲུལ་གྱིས་དཀྲུགས་པའི་
སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་བརྒལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་དོ་སྙམ་པའི་གཡོ་བའི་ཡིད་རྟོག་པ་དེ་གཡོ་བ་མེད་པར་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ་ནི། དགེ་བ་སོགས་བཞི་ལ་ཐོབ་པར་ཤོག །གང་ན་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་དང་མར་ལ་མར་བཞག་གི་ཚུལ་དུ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཟིན་བྲིས། 435

པ་ཆོས་སྐུ་དང༌། དེའི་དབང་གིས་འགྲོ་དོན་མཛད་པ་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་ན། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སུའོ། །དགེ་བ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ན། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་བརྩམས་པའིའོ། །ཆེད་དུ་བྱ་བ་གང་གི་དོན་དུ་ན། སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིའོ། །འདིར་འབད་པའི་དགེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ཟབ་མོ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང༌། དོན་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་མི་འབྲལ་བར་ཤོག །འདི་ནི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསུངས་པ་ཀུན་མཁྱེན་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཟིན་བྲིས་སུ་བཏབ་པའོ། །བཀྲ་ཤིས།

༄༅། །རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས་རྗེའི་དྲུང་དུ་གསན་པའི་མངོན་སུམ་
ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །རྗེ་བཙུན་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དེ་ལ་འདིར་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་
གསུམ་པ་སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་འཆད་པ་ལ་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་སྤྱིའི་དགོས་པ་དང༌། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་དགོས་པ་གང་གི་ཆེད་དུ་མཛད་པ་དང༌། ལེའུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལས། ཕན་པ་དང་མི་ཕན་པ་ཐོབ་པ་དང་སྤོང་བ་ནི་ངེས་པར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་དེ་མི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་འདི་བརྩམ་མོ་1

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚེ་འདི་དང་ཕྱི་མར་རེ་ཞིག་པ་
དང་གཏན་དུ་བའི་ཕན་གནོད་ལ་འདོར་ལེན་བྱེད་པ་ནི་དེའི་ཐབས་ལ་འདོར་ལེན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བྱས་པ་ལས་ཡིན་ལ། དེའང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་རག་ལས་པས། དེ་ཉིད་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བརྒྱད་2

དེ།
མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ལྟར་སྣང་དང་བཅས་པ་བཞི་དང༌། སྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དང་བཅས་པ་བཞིའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་བཞི་ནི་མངོན་སུམ་དང་རང་དོན་ལེའུར་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་ངེས་པའི་ཐབས་སུ་སྟོན་ལ། ཕྱི་མ་བཞི་ནི་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཆེད་དུ་གཞན་དོན་ལེའུར་འཆད་དེ། རིགས་པའི་སྒོར། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག །ལྟར་སྣང་བཅས་པ་བདག་རིག་ཕྱིར། །སྒྲུབ་པ་དང་ནི་སུན་འབྱིན་ངག །ལྟར་སྣང་བཅས་པ་གཞན་རྟོགས་ཕྱིར།3

།ཞེས་གསུངས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཐར་འདོད་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་
ཡིན་ནམ། དེ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་དག་ཡིན་སྙམ་ནས་དཔྱོད་པ་ཞུགས་པ་དག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་སུ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ། 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༦༡༤ ཕྲེང་།
2 ཞོལ། ཤོག ༡ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༢ ན ༡ ཚིག་དོན་བརྒྱད་དོ།།
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༥༣ ཕྲེང་།

438 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

སློབ་དཔོན་གྱིས་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ལེའུ་དྲུག་ཡོད་ཀྱང༌། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་སེལ་བ་བརྟག་པ་རང་དོན་གྱི་ནང་དུ་བསྡུས་ཤིང༌། དཔེ་དང་དཔེ་ལྟར་སྣང་དང་ལྟག་ཆོད་བརྟག་པ་གཞན་དོན་དུ་བསྡུས་ནས་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་ལ་ལེའུ་བཞི་དང་གསུམ་དུ་མཛད་དོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཚིག་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་དེའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་ལ་ཚད་མར་བསྒྲུབས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས། གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པའི་ཆེད་དུ་ལེའུ་ཟུར་དུ་མཛད་ལ། ལེའུ་གཞན་གསུམ་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སློབ་དཔོན་རྒྱལ་དབང་བློའ་གསུང་ནས། ིགཟུགས་གསལ་པོ་བལྟ་བ་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་ནས་དེའི་ཐབས་སུ་མིག་གི་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་སེལ་བ་ལ་འབད་པ་བཞིན་གནས་སྐབས་དང་མཐའི་ཐོབ་བྱ་ལ་དོན་གཉེར་ཞུགས་པ་དག་དེའི་ཐབས་ལ་རྨོངས་པའི་བློའ་སྐྱོན་སེལ་བ་ལ་འབད་དགོས་པས་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱིས་ ིབློའ་སྐྱོན་སེལ་བའི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་གསུང་ངོ༌།། ིགསུམ་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཞེས་པ་ནས་བརྩམས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
པའི་བར་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་འཆད་པའི་རྒྱུ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་སྔར་བཞག་པ་དང༌། དེ་ནས་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་ཕྱེད་རྫོགས་པར་བཤད་ནས། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ལེའུ་གསུམ་པ་གསུངས་སོ། །ལེའུ་དང་པོའ་རང་འགྲེལ་གྱི་མཚམས་སྦྱོར་དུ། དེ་ལ་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་རྗེས་ ིསུ་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ་ཞེས་པའི་དོན་ལ། འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་དོན་ཕན་པ་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་གནོད་པ་ལ་བཤད་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློས། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཁོ་ན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རྗེས་དཔག་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རྗེས་དཔག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་འཆད། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། བཏང་སྙོམས་སུ་བྱ་བ་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་དགོས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའང་མི་རིགས་

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 439

ཏེ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་འབྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་ནི་རིགས་པ་དང་འཐད་པ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་གསུངས་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སོགས་ཡིན་ལ། མི་རིགས་ཤིང་མི་འཐད་པ་ནི་དོན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་དག་གིས་བཤད་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་དག་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཆེད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་བརྩམས་ཤིང་དེ་དངོས་སུ་འབྱེད་པའང་རྗེས་དཔག་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་བཤད་ལ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་དོན་དེ་དག་དངོས་སུ་འབྱེད་པའང་རྗེས་དཔག་ཉིད་ལ་རག་ལས་པས་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་འཆད་པའི་རྒྱུ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་བཞག་གོ །ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་རྫོགས་པར་འཆད་པས་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ལེའུའི་གོ་རིམ་དང་མི་མཐུན་པས་འགལ་བར་མི་བསམ་མོ། །ལོག་རྟོག་བཞི་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་ལེའུ་གསུམ་པ་གསུངས་པར་བསྟན་པའི་མདོར་བསྟན་ནི། ཚད་མ་དང་ཞེས་སོ། །གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ་ནི་དེ་ལ་དང་པོར་ཞེས་སོགས་སོ།།དེ་ལ་ཚད་མའི་གྲངས་ངེས་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྟགས་དགོད་པ་དང༌། ཚུལ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར། ཞེས་པས་བསྟོན་ནོ། །དེ་ལ་མངོན་རྗེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་གསུམ་པ་མེད་དེ། རང་སྤྱི་གང་ཡང་མིན་པའི་གཞལ་བྱ་གསུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་གྲངས་ངེས་འགྲུབ་པར་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། གྲངས་ངེས་བསྒྲུབ་པ་ལ་དགག་ཕྱོགས་དང་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕུང་གསུམ་གཉིས་ཀ་བསལ་དགོས་པས། དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པའི་ཕྱིར་དང༌། མངོན་རྗེས་གང་ཡང་མིན་པའི་ཚད་མ་ཡོད་ན་གྲངས་ངེས་འཇིག་པར་འདོད་པ་ནི་གྲངས་ངེས་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་བློ་ཁ་ལེགས་པར་མ་ཕྱོགས་པའི་ལྟག་ཆོད་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་དབྱེ་གཞི་ཁས་བླངས་ན་གྲངས་ངེས་བསྒྲུབ་ཏུ་མི་རུང་ཞིང༌། དེ་བསྒྲུབས་ན་དབྱེ་གཞི་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། མངོན་སུམ་བཞིར་གྲངས་ངེས་པ་དང༌། ཕུང་པོ་ལྔར་གྲངས་ངེས་པ་སོགས་ལའང་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་འཇུག་པས་ཁྱོད་ལྟར་ན་གྲངས་ངེས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱར་མེད་ལ། གལ་ཏེ་བྱེད་ན་ཁྱོད་རང་གི་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་ཐོག་ཏུ་འབབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ལས་དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕུང་གསུམ་འགོག་པ་ལ་དོགས་པ་ཤས་ཆེ་ལ། དེའང་གཞན་སྡེས་མངོན་རྗེས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་དཔེ་ཉེར་འཇལ་སོགས་ཀྱི་ཚད་མ་གཞན་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འགོག་པ་ལ་སྔར་བཀོད་པའི་རྟགས་ལྟར་

440 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

སྣང་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་བཀོད་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། མངོན་རྗེས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་པ་1

མེད་དེ། རང་སྤྱི་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གཞལ་བྱ་ཕུང་གསུམ་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གྲངས་ངེས་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་ལས་གོ་བར་ཟད་དོ། །གྲངས་ངེས་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཕུང་གསུམ་གཉིས་ཀ་སེལ་བ་དགོས་ཀྱང་དེ་གྲངས་ངེས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཚད་མར་སོང་ས་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་གཉིས་སུ་ངེས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་གིས་རང་མཚན་འཇལ་བ་དང༌། མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱི་མཚན་འཇལ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ཚུལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་དུ།
གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་དང༌། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་དབང་བློས་ངེས་བཟུང་གི་དོན་དུ་བཤད་ཅིང༌། ཚད་མ་མངོན་སུམ་གཅིག་པུར་དོགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། རང་མཚན་ལས་གཞལ་བྱ་གཞན་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་གྲངས་ཉུང་བ་སེལ་ལ། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་མང་བ་སེལ་བར་བཞེད་དོ། །དོན་ནི། རང་མཚན་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་ཞིང་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ། སྤྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་ཞིང་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པའོ། །རྩ་བའི་རྟགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་བཤད་པ་ནི་འདིས་འཇལ་བར་བྱེད་པས་ན་ཞེས་སོགས་སོ། །འཇལ་བ་ལ་ལས་སུ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པའི་ངོས་ནས་ཚད་མར་བཞག་ལ། དེའང་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ནི། མངོན་སུམ་གཅིག་པུར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཀྱང་ཚད་མར་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ལ་གྲངས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སྟོན་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དོན་མེད་མ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་པོ་དེ་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའང་མངོན་རྗེས་དག་ལ་མི་སླུ་བས་ཚད་མར་མཚོན་པའི་ཐུན་མོང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། མཚོན་བྱར་གྱུར་པའི་མངོན་རྗེས་གཉིས་ལ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་མཚན་ཉིད་གཅིག་
1 ཞོལ། ཤོག ༣ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༤ ན ༣ ཕུང་གསུམ་མེད་དེ།

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 441

ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། གཅིག་པུ་དེས་དེ་གཉིས་སོ་སོར་མཚོན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་བ་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ན་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་རྟོགས་ལ། དེ་རྟོགས་ན་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱོད་ཡུལ་མ་བསྟན་ན་སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་སོགས་ཀྱང་ཚད་མར་བཟུང་ནས་དེ་དག་སླུ་བ་མཐོང་ནས་ཚད་མ་ལ་མི་སླུ་བའི་ངེས་པ་མེད་པར་དོགས་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་སྤྱོད་ཡུལ་བསྟན་ཏོ1

། །ཚད་མའི་འབྲས་བུ་མ་བསྟན་ན་ཚད་མ་གཞལ་བྱར་རྟོགས་པ་ལས་ངོ་
བོ་ཐ་དད་དུ་དོགས་པར་འགྱུར་ལ། གཞལ་བྱ་མི་ཤེས་པའང་ཚད་མར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
ཚད་མ་གཉིས་ལས་མང་བའང་མི་འཐད་དེ་གཞལ་བྱ་གཉིས་ལས་མང་བ་དང་གཞལ་
བྱ་གཅིག་ལའང་ཚད་མ་དུ་མ་འཇུག་པ་གང་ཡང་རྒྱུ་མཚན་དུ་མི་འཐད་པ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འགྲེལ་པར་རྒྱུ་མཚན་བཀོད་པ་འདི་དག་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་རྩ་བའི་གཏན་ཚིགས་བཀོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྱི་ཞེས་སོ། །ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་ལྟ་བུའི་རང་སྤྱི་འདྲེས་པའི་གཉིས་ཡིན་གྱི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཡོད་པས་རང་སྤྱི་རེ་རེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་སོ་སོ་རེ་རེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་གཞལ་བྱ་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིར་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་ལས་མ་གཏོགས་པའི་གཞལ་བྱ་མེད་པ་ནི་ཕ་རོལ་པོའང་འདོད་པས་ཡ་གྱལ་སོ་སོར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པའི་གཞན་མེད་པའོ། །གཉིས་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་ཡོད་ན་གྲངས་ངེས་འཇིག་པ་རང་ལུགས་ལའང་འདོད་དགོས་སོ། །ཨུཏྤལ་བྱེ་བྲག་དང་སྔོན་པོ་སྤྱི་ཡིན་པས་ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་ཕུང་པོ་གསུམ་པར་འདོད་ན་མི་རིགས་ཏེ། གཉིས་ཀ་རང་མཚན་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔ་མ་རང་མཚན་དང་ཕྱི་མ་སྤྱི་མཚན་དུ་འདོད་ནའང་མི་རིགས་ཏེ། སྔོན་པོ་རང་མཚན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་ཅུང་ཟད་བྱེད་ནུས་པ་དེ་ནི་རང་མཚན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་གཞལ་བྱ་དེ་ནི་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པས་གཉིས་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་
1 ཞོལ། ཤོག ༤ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༥ ན ༢ བསྟན་ནོ།།

442 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

སྲིད་དོ། །གལ་ཏེ་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་བསྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་འདི་དག་མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་སམ། སེམས་ཙམ་པ་དང་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། འོག་ནས་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དབྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་དུ་བསྡུས་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་འཆད་དགོས་ཤིང༌། དེའང་སྐབས་འདི་མ་གཏོགས་གཞན་དུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་མཚན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཕྱི་མ་གསུམ་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ལའང་ངེས་པར་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དོན་བྱེད་མི་ནུས་
པ་ཡིན་ཡང་སྤྱི་མཚན་དུ་སེམས་ཙམ་པ་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྣམ་རིག་པས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལ་སྤྱི་མཚན་གྱིས་ཁྱབ་པ་དང༌། རང་མཚན་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་མི་ལེན་ཞིང༌། རྒྱུ་མཚན་ཕྱི་མ་གསུམ་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ལའང་གྲུབ་པ་བདེན་ཡང་སྐབས་འདིར་ནི་མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་རིག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མ་བྱས་ཏེ། ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། དཔེར་ན། སྔར་ལེའུ་གཉིས་པར་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོན་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང༌། འོག་ནས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་སྐབས་སུའང་སྔར་ལེའུ་གཉིས་པར་བཤད་པ་ལ་ཁ་འཕངས་ནས་ཐུན་མོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་འཇལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཤགས་རྟོགས་དང༌། དངོས་སུ་དངོས་པོ་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱིས་བླ་མས་བསྟན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཙམ་མཐོང༌།1

།ཞེས་བཤད་པ་དང༌། དེ་ཉིད་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་ཕྱོགས་སྔར་
བླངས་ནས་དགག་པ་མཛད་པ་ལས་གསལ་བར་ཤེས་སོ།།
འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་
ཡིན་གྱི་ཤགས་ལ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་དགག་པ་ནི་འོ་ན་ཞེས་སོ། །སྐྲ་ཤད་སོགས་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཚེ་སྐྲ་ཤད་དེ་ཉིད་རང་མཚན་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་མི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༣༢ ཕྲེང་། ༢

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 443

ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་མཚན་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང། གསལ་བ་གཞན་ལ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་གཞལ་བྱ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱབ་རྟགས་རང་ལུགས་ལའང་ཁས་ལེན་ཀྱང༌། ཕྱི་མ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་ན། གཞལ་བྱ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་ནམ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་ཞེས་དཔྱད་རིགས་པ་ལ་ཡུལ་དུ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཕུང་སུམ་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །སྐྲ་ཤད་དེ་ཉིད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཡིན་ན་བརྡ་ལ་བྱང་བས་གང་དུ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་མོས་ཤིང་ཞེ་1

ན་དགོས་པ་ལ་དེ་
ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདིར་ནི་སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་སྐྲ་ཤད་ཉིད་ཡུལ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། སྐྲ་ཤད་དུ་སྣང་བ་ཤེས་སམ། སྐྲ་ཤད་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་ཡུལ་ཡིན་པ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི་སྐྱེས་བུ་གང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མོས་པ་མེད་པ་དེ་ལ། ཚད་མ་དེས་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་བྱའི་ཡུལ་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་གཟུང་རྣམ་དང་དེ་འཇལ་བའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་བཞིན། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྣང་བའི་སྐྲ་ཤད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུས་ཞེས་སོགས་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའོ། །དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། འཛིན་རྣམ་གྱི་ངོར་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཕྱིར། རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པ་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དེ་གཉིས་སོ་སོར་སྣང་ཡང་གཟུང་རྣམ་དང་དེ་མྱོང་གི་འཛིན་རྣམ་ལ་གཉིས་སྣང་ཡོད་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕུང་སུམ་སེལ་བ་འདི་དོན་ཚན་བཞི་པོ་འདིའི་སྐབས་གང་དུ་སྦྱར་ཀྱང་
འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་པ་ནི། ཆོས་གཉིས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་འདྲ་བ་ཐུན་མོང་བ་དང༌། གཞན་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བཞག་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་སྟེ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་བློ་ལ་སྣང་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་བཞག་སྟེ། རྟོག་པ་ལ་ཆོས་གཅིག་དུ་མ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་སྣང་ལ། སྣང་བ་དེ་ཉིད་སྤྱི་མཚན་དང༌། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྣང་བའི་དོན་དེ་
1 ཞོལ། ཤོག ༦ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༦ བ ༤ མོས་ཤིང་ཞེན་དགོས་

444 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

ཉིད་རང་མཚན་ཏེ། མདོར་ན་ཐུན་མོང་བ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དང༌། དེ་ལྟར་མིན་པའི་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའོ།།
སྒྲུབ་བྱེད་གསུམ་པ་ནི། རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་བདག་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་བྱུང་གི་ཤེས་པ་ལ་
སྣང་གི །རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པས་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་སྣང་བ་མེད་པའི་དོན་དེ་སྤྱི་མཚན་དང༌། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ནོ། །དོན་ནི། གཞལ་བྱ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་བདག་རྐྱེན་ཙམ་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྫོགས་པར་འཆར་ཐུབ་པ་དང༌། མི་ཐུབ་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་སོ། །བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་ནས་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་ནི་རྗོད་བྱེད་ཀྱིས་བརྗོད་བྱ་བརྗོད་པའི་དོན་ནོ། །རང་མཚན་དོན་དམ་པར་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་སྔར་ཡང་བཀག་ཅིང་ཕྱིས་ཀྱང་འགོག་པར་འགྱུར་གྱི། སྤྱིར་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་ཁོ་བོའ་མ་མོ་གཤམ་མོ་ཞེས་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ།། ིསྒྲུབ་བྱེད་བཞི་པ་ནི། ཡུལ་གང་ཞིག་རང་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་བྱེད་སོགས་ཡོད་པ་
ཙམ་གྱིས་རང་ཉིད་རྟོགས་ནུས་པ་དེ་ནི་སྤྱི་མཚན་དང༌། དེ་དག་ཡོད་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མེད་ན་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཡུལ་དེ་ནི་རང་མཚན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་བཞི་པོ་དེ་དང་པོ་རང་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་བཞག་ལ། ཕྱི་མ་གསུམ་ ིཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་བཞག་སྟེ། དེའང་གཅིག་རྗོད་བྱེད་དང་གཉིས་བློའ་ངོས་ནས་བཞག་ ིགོ །དོན་དམ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང༌། །ཞེས་སོགས་དོན་བསྡུ་བའོ། །དེ་དག་ནི་ཚད་མའི་གྲངས་ངེས་བསྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཟུང་ལྔ་པོ་གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པའོ། །རྩོད་སྤོང་ལ་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པ་སྤང་བ་དང༌། ཁྱབ་ཆེས་པ་སྤང་བ་དང༌། མ་ཁྱབ་པ་སྤངས་ནས་དེས་གྲུབ་པའི་དོན་དང༌། རྒྱུ་མཚན་ཟུང་ལྔ་པ་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མི་སྲིད་དེ། བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། ས་བོན་སོགས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སོགས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བས་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 445

གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་མ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་
ཁྱབ་ཆེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིང་ཇི་ལྟར་འདོགས་ལ་རང་གིས་སྒྲོ་མ་བཏགས་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །གཞན་ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་ཞེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་བརྫུན་པའི་དོན་གང་ཡིན། ནུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མེད་པ་ཡིན་ན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་ཞེས་པ་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པ་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དོན་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་འདོད་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་ཞེས་པ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་ཞེས་པར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་ལ། དོན་དམ་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མི་སྐྱེ་ཞེས་པར་འགྱུར་བས། སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྐྱེ་བར་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་མ་བླངས་པས་མི་རིགས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པས་ཀྱང་དོན་བྱེད་ནུས་པས་མཚན་ཉིད་འཁྲུལ་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ནི་སྤྱི་མཚན་ཡིན་ལ་དེས་ནི་ཐ་ན་རང་འཛིན་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིའང་བྱ་བ་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ནི་རྫས་ལ་སོགས་པ་ལ་རྟོག་པའི་བློའ་ཡུལ་གཞན་དག་ཀྱང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།། ིབཞི་པ་ནི། རང་སྣང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་
ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་རང་ཉིད་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་སྤྱི་མཚན་ཡིན་ན། སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་སྐྲ་ཤད་སྤྱི་མཚན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྲ་ཤད་སོགས་སྤྱི་མཚན་མ་ཡིན་ཏེ། རང་སྣང་མཁན་གྱི་སྐྱེས་བུ་བརྡ་ལ་བྱེད་པས་དོན་དུ་མོས་ཤིང་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དངོས་མེད་བུམ་མེད་ལ་སོགས་པའང་སྤྱི་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་དུ་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་བུམ་མེད་སོགས་ལ་ཉེས་པ་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ཞེན་པ་མེད་ཀྱང་རྣམ་བཅད་དགག་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱར་འཛིན་ཅིང་ཞེན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཕྱིས་ཀྱི་རྟོག་པས་སྐྲ་ཤད་འདི་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པའི་ཚེ་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་སྐྲ་ཤད་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་དེ་སྤྱི་ཡིན་ལ། རྟོག་པས་སྐྲ་ཤད་རང་མཚན་པ་དང་འདྲ་བར་ཞེན་པའི་གཟུང་ཆའང་སྤྱི་ཡིན་ནོ། །དབང་ཤེས་ལ་སྐྲ་ཤད་གསལ་བར་སྣང་བ་ཤེས་པའི་རྫས་ཡིན་ན། གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་གཟུགས་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བའང་རྟོག་པའི་རྫས་སུ་ཁས་

446 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

ལེན་དགོས་པས་རང་མཚན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཆ་གཉིས་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་གསལ་བ་རྣམས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་གཟུགས་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་སྒྲ་དོན་དང༌། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཆོས་ཡིན་ཡང་གསལ་བ་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་གསལ་བ་རྣམས་གཟུགས་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་དབང༌ཤེས་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང༌། དབང་ཤེས་དེས་བསྐྱེད་པའི་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལའང་གཟུགས་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་རྫས་ཉིད་གཟུགས་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་པའི་རྫས་ཡིན་པས་རང་མཚན་ཡིན་གྱི། གཞི་གཅིག་ཉིད་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་བལྟོས་ནས་ཀྱང་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་གྱི་གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲའི་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་རྟོག་པ་ལ་གཟུགས་མ་ཡིན་པར་སྣང་བ་དེ་གསལ་བ་རང་མཚན་དང་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཡིན་པ་ནི་སྔར། གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྗེས་མི་འགྲོ །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་ལ། འོ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཉིད་དོ་སྙམ་དུ་དོགས་པ་བཟློག་པའི་དོན་དུ། བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་མིན།1

།ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་རང་གི་སྣང་ཚུལ་རྫོགས་པར་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་མཚན་དུ་
གྱུར་པ་རྟོག་པའི་སྣང་བ་དེའོ།།
དེ་ལ་རྟགས་དགོད་པ་དང༌། ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་ལ་གཟུགས་
མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཞེས་པའི་བདག་རྐྱེན་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་བྱུང་ཤེས་པ་ལ་རང་གི་སྣང་ཚུལ་རྫོགས་པར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཟུགས་བལྟ་བ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའ་ཚོགས་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཙམ་ ིལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྫོགས་པར་འཆར་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། ཚད་མས་བསལ་བས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་བོ། །དེས་ན་སྒྲ་བྱུང་ཤེས་པ་དང་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་སྣང་བའི་ཚུལ་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་སྣམ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༧ ཕྲེང་། ༥

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 447

འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་གཉིས་བཞིན་ནོ། །སྒྲ་ཙམ་གྱི་བདག་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་གྱི་དོན་ཡིན་གྱི་དེ་ལ་སྣང་ཡང་རང་མཚན་ནི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པ་ལ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཕྱིར་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོར་འདོད་ལ། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ན་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་རང་མཚན་ལའང་མཚུངས་ནས་རང་མཚན་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་ཞེས་ཁས་ལེན་པ་ནི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཐའ་དག་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ལ། ཡང་རང་མཚན་སྒྲ་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་ཁས་བླངས་པ་ན་སྒྲ་དོན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་རིགས་པས་ལེགས་པར་མ་ཁེགས་ན། གཞན་སྡེ་དང་གྲུབ་མཐའ་མཚུངས་པས་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལས་མ་འདས་སོ། །རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་དུ་གྲགས་པ་ནི་བག་ཆགས་ལ་བརྟེན་ནས་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་རང་ཉིད་བུམ་པའི་གཟུགས་བརྙན་དུ་སྐྱེས་པའི་བུམ་པའི་གཟུགས་བརྙན་རྟོག་པ་རང་གི་ཆར་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ཉིད་གཟུགས་སུ་མི་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །མང་པོས་བཀུར་བ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟོག་པ་དང་དབང་ཤེས་སྣང་བ་མི་མཚུངས་པས་ཡུལ་གཅིག་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའང་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་སོང་བ་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་དེ་ཉིད་རང་མཚན་ཡིན་ཏེ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་མིང་དང་མཚན་མ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པ་དེ་ཉིད་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་སྒྲའི་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་ལ་མིང་དང་མཚན་མར་ཐ་སྙད་བཏགས་པའོ།།དེ་དགག་པ་ནི། དོན་དེ་དག་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་འབྲེལ་པ་སྟེ་དེ་དག་གི་རྒྱུད་དུ་
བཏགས་པ་ཞིག་གམ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་སྟེང་འབའ་ཞིག་ན་གནས་པའམ། དེ་གསུམ་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བུམ་པ་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེས་དེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ནི་གཟུང་རྣམ་ལ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བཏགས་པའི་ཆ་སྒྲས་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི་རང་མཚན་མ་བརྗོད་པར་འདོད་པའང་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་བུམ་པ་དང་དེའི་མིང་དང་མཚན་མ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས་འཆད་ཉན་བྱེད་པ་པོ་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་བུམ་པ་དང་དེའི་མིང་དང་

448 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

མཚན་མ་དངོས་པོ་ལ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ཡིན་ནམ། དོན་ལ་མིང་དང་མཚན་མར་བཏགས་ནས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའམ། ཡང་ན་མིང་དང་མཚན་མ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་བུམ་པར་བཏགས་ནས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའམ། ཡང་ན་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀ་གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་སུ་བྱས་ནས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དབང་པོའ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོལ་ ིགྱི་བུམ་པ་བསྙོན་མི་ནུས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་མིང་དང་མཚན་མ་དང་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ།།
ཕྱི་རོལ་གྱི་བུམ་པ་བལྟ་བ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའ་ཚོགས་འབྲས་བུ་དང་མི་ ིལྡན་པར་ཐལ། རྗོད་བྱེད་སྒྲ་ཙམ་ལས་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མིང་སོགས་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་ཁས་བླངས་པའི་སྐབས་དོན་ཡང་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་སྔ་མ་དེའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་གཉིས་པ་ལྟར་ནའང་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དོན་མེད་པའི་ཉེས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ། རྗོད་བྱེད་སྒྲ་ཙམ་ལས་དོན་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་གསུམ་པ་ལྟར་ན། རྒྱལ་པོ་དང་ནུས་པ་མཉམ་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བཏགས་པས་དེ་གོ་བའི་བློས་རྒྱལ་པོ་མི་གོ་བ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་བུམ་པ་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བུམ་པའི་སྒྲ་བྱུང་གི་ཤེས་པས་བུམ་པ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མི་བླུན་པོ་ལ་བ་ལང་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་བླུན་པོ་གོ་བའི་བློ་དེས་བ་ལང་མི་རྟོགས་པ་བཞིན་དུ། མིང་དང་མཚན་མ་གདགས་གཞིར་བྱས་ཕྱི་རོལ་གྱི་བུམ་པ་བཏགས་ཆོས་སུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་སྒྲ་བྱུང་གི་ཤེས་པས་མིང་དང་མཚན་མ་གོ་བའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་བུམ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་གོའོ།།
བརྟག་པ་བཞི་པ་ལྟར་ནའང་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང༌། སྒྲ་
ལས་དོན་ལ་མི་འཇུག་པའི་སྐྱོན་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། མིང་དང་མཚན་མ་རང་མཚན་པ་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རང་མཚན་པ་འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན་མི་འཐད་དེ། དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་འཁྲུལ་ནས་དོན་ལ་འཇུག་ཀྱང་དུས་ཀུན་གྱི་ཚེ་སྒྲ་ལས་དོན་ལ་འཇུག་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ་ཏེ། རེས་འགའ་མིང་དང་མཚན་མ་ལའང་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 449

དཔེར་ན་མཚེ་མ་སྤུན་ལྟ་བུའོ། །ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ན་གནས་པའི་དོན་གཉིས་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་བརྗོད་ཀྱང་ཅིག་ཤོས་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ནས་འཇུག་པར་མི་རིགས་ཏེ། མིང་དང་མཚན་མ་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་རྒྱུད་འབའ་ཞིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་བྱུང་ཤེས་པའི་སྣང་བ་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་ལ་དོན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཉེས་པ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཁྲུལ་པས་དངོས་པོ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་སྣང་ཞིང༌། རང་གི་སྣང་བས་དེ་ཉིད་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྩ་བ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་གཞན་རྣམས་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། རྨི་ལམ་ན་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་ཡོད་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྒྲ་དོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་གཟུང་རྣམ་ཤེས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་གཉིས་ཁས་ལེན་པ་སད་དུས་དང་འདྲ་ལ། རྟོག་མེད་ལ་སྔོ་སོགས་གསལ་བར་སྣང་བའི་སྔོ་སོགས་ནི་སད་པའི་དུས་ཀྱི་སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་སྐྲ་ཤད་དང་འདྲ་ལ། སྔོན་པོ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་ཡང་སྐྲ་ཤད་གསལ་བར་སྣང་བ་དང་འདྲའོ། །རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་ལོགས་སུ་ཆད་པ་ལྟར་སྣང་བའི་ལུས་དངོས་པོ་དང་མཐུན་པར་ལོགས་སུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མལ་ན་གནས་པའི་ལུས་ལ་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང༌། དེ་ཉིད་ཤི་བར་ཐལ་བ་དང་དེ་ལ་མཚོན་བསྣུན་ནས་བསད་པས་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་མི་རྫོགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བུ་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཞན་ཡང་མིག་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་གཟུང་དོན་དང་ལྡན་པར་རྒྱུ་མཚན་གང་ལས་འདོད་དྲིས་
པས་འབྲས་བུས་རྣམ་ཤེས་ལྡོག་པའི་རྟགས་ལས་གཟུང་དོན་གྱིས་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྤྱི་བློ་ལ་གཟུང་དོན་མེད་པ་ཅན་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་བྱེད་སོགས་ནང་གི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མ་གྲུབ་སྟེ། སྣམ་བུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པའི་སྤྱི་མི་སྣང་བ་ནི་སྣམ་བུ་ལ་དེ་མེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེར་སྣང་གི་བློ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་ཡུལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་དེ་ལ་བུམ་སྤྱི་མི་སྣང་བ་ནི་རང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་ལ་སྣང་ཡུལ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་སོ་སོར་དམིགས་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ནོ། །སྣམ་བུ་དེ་ལ་བློས་

450 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

བུམ་པའོ་སྙམ་དུ་བསྒྱུར་ནས་རྟོག་པར་བྱེད་པའམ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བུམ་པའོ་སྙམ་དུ་རྟོག་པའི་ཚེའང་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཤར་ཡང་ཡུལ་སྟེང་ན་བུམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འཆད་ཉན་དོན་གསུམ་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡོད་ནའང་སྒྲ་ལས་དོན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཉེས་པ་སོ་ན་གནས་སོ། །དོན་རང་མཚན་ཁོ་ནའི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་བརྗོད་པ་ཡིན་ན། དེ་རིང་གི་དུས་ན་རྒྱལ་པོ་མང་པོས་བཀུར་བ་དང༌། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་དུང་ཞེས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་རིང་གི་དུས་ན་སྔ་མ་ཟད་ཅིང་འགགས། ཕྱི་མ་མ་སྐྱེས་པས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་གཞན་དག་ཀྱང་འགགས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་སྡེ་ན་རེ། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་སྒྲ་ཡན་གར་བའི་སྤྱི་སྒྲས་བརྗོད་པས་དངོས་པོའང་བརྗོད་ལ། དབང་པོའ་ཚོགས་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ ིབའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་དགག་པ་གཞན་རྣམས་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། སྤྱི་རྟག་དངོས་དེས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་ཡོད་ན་དུས་རྟག་ཏུ་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་མི་བསྐྱེད་ན་དུས་ནམ་ཡང་མི་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། ནུས་པའི་རང་བཞིན་དུ་རྟག་ན་དུས་རྟག་ཏུ་ནུས་དགོས་པ་དང༌། ནུས་མེད་དུ་རྟག་ན་དུས་ནམ་ཡང་ནུས་པ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་རྟག་པ་ལ་མཐུན་རྐྱེན་དང་འགལ་རྐྱེན་གྱིས་ནུས་པ་འཕེལ་བ་དང་ཟད་པའི་ཆེད་དུ་བཅོས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་སྡེ་རྟག་པ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ནི་རྟག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་སྔ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་འཛིན་ཅིང༌། དེའང་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཛིན་པ་ལྟར་གྲུབ་པར་འདོད་ལ། རང་སྡེ་དེ་འདྲ་བའི་རྟག་པ་ཁས་ལེན་པ་ནི་སུའང་མེད་དོ།།
བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་རྟག་པས་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པར་ཁས་ལེན་པའང་དགག་བྱ་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་
དང་བྲལ་བ་ཉིད་ལ་རྟག་པར་འདོད་ཀྱི། སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཆར་བའི་རྟག་པ་ནི་བླུན་པོ་འབའ་ཞིག་ལ་གྲགས་པའོ། །མཁས་པ་ལ་གྲགས་པའི་རྟག་པ་ནི་དགག་བྱ་འཇིག་པ་ལོག་པའི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གིས་བསྡུས་པའི་ཚད་མས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་རྣམས་སོ། །རྟག་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི་རིགས་པའི་གནོད་པ་དུ་མ་དང་བཅས་པའོ། །སྤྱི་ཡན་གར་བ་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་ན་ཉེས་པ་གཞན་ཡང་སྤྱི་འཛིན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལ་སྣང་བའི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་ཆ་སྣང་བར་རྣམ་པར་ངེས་པ་སྟེ་མཚོན་ནུས་པའི་ཁ་དོག་ལ་སོགས་ཀྱི་

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 451

རྣམ་པ་དེ་དག་ཤེས་པ་དེ་ལ་གང་གིས་སྤྲུལ་ཞིང་གཏད་པ་ཡིན། སྤྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། གསལ་བས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མི་སྣང་བར་སྤྱི་ཡན་གར་བ་སྣང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་མངོན་གྱུར་རམ་གསལ་བར་སྣང་བ་ནི་བདག་རྐྱེན་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་ལ། ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་རང་མཚན་འཛིན་པ་དང་སྤྱིར་མི་གསལ་བར་སྣང་བ་ནི་རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་བདག་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་པས་གཉིས་ཀས་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་འདྲའང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའ་ཚོགས་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ིདེའི་ལན་དུ་ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་པས་གསལ་མི་གསལ་སོ་སོར་སྣང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་མི་འཐད་དེ། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་མི་རྟག་པ་སོགས་དོན་གཅིག་སྔར་མི་གསལ་བར་སྣང་བ་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིས་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བར་སྣང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གསལ་མི་གསལ་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པའང་མི་འཐད་དེ། ཉེ་རིང་ལ་སོགས་ཁྱད་པར་གྱི། །གསལ་དང་མི་གསལ་མི་རུང་ངོ༌།1

།ཞེས་གཟུགས་གཅིག་ལ་ཐག་ཉེ་རིང་ནས་ལྟ་བའི་དབང་ཤེས་ལ་གསལ་མི་
གསལ་གྱི་ཁྱད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་སྤྱི་འཛིན་གྱི་ཤེས་པས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའོ། །དེ་ལྟར། བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་མིན།2

།ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་
པའི་རྩོད་སྤང་རྒྱས་པར་བཤད་ནས། སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་གཉིས་པ་སྟོན་པ་ནི། རིགས་འདིར་གསལ་བ་ལས་གཞན་ནམ། །ཞེས་སོགས་སོ།།
གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་སྤྱི་གསལ་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་གྲངས་ཅན་དང༌། རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་
པ་བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་བཀོད་ནས་དགག་པ་མཛད་དེ། དེ་ལ་གྲངས་ཅན་གྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱིའང་ཡིན་ནོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ནི་སྔོན་པོའ་རང་བཞིན་གང་ཡིན་ ིཔ་དེ་ཉིད་སེར་པོའ་རང་བཞིན་དང༌། སེར་པོའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྔོན་པོའི་རང་བཞིན་ ི

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༥༦༢ ཕྲེང་། ༨
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༧ ཕྲེང་། ༥

452 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་རིགས་ལྡན་གྱི་གསལ་བ་སྔོན་པོ་དེའི་རང་བཞིན་དེ་སྔོ་སེར་སོགས་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རིགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་བའི་ངོ་བོ་སྔོན་པོ་དེ་སེར་པོ་སོགས་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་བརྟེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་སྔོན་པོའ་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ ིསེར་པོའ་རང་བཞིན་དང༌། སེར་པོའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྔོན་པོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་ ིཔའི་རིགས་སུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གསལ་བའི་ངོ་བོའམ་རང་བཞིན་དེ་དག་ཕན་ཚུན་རྗེས་འགྲོ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསལ་བ་ནང་ཕན་ཚུན་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་པ་སྤྱི་གསལ་རྫས་གཅིག་པ་ལ་སྐྱོན་དེར་འགྱུར་གྱི་ཁོ་བོ་ཅག་སྤྱི་གསལ་རྫས་ཐ་དད་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། གསལ་བ་འདིའི་སྤྱི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་བྱར་མི་རུང་བར་ཐལ། སྤྱི་གསལ་རྫས་ཐ་དད་པས་བུམ་པའི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་བུམ་པའོ་སྙམ་པའི་སྤྱི་བློ་འཇུག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་སྤྱི་དང་གསལ་བ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བའང་མི་འཐད། དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བའམ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་གསལ་བལྟོས་མེད་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའང་མི་རིགས་ཏེ། འབིགས་བྱེད་དང་གངས་ཅན་ལྟ་བུའོ། །གསལ་བ་དོན་གཞན་སྤྱིའི་བལྟོས་ས་དང་སྤྱི་ལྟོས་ཆོས་ཡིན་ན་སྤྱི་གསལ་བའི་འབྲས་བུར་གྱུར་ནའང་དེ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྟོས་མེད་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་གསལ་བ་དེའི་སྤྱིའོ་ཞེས་དོན་དམ་པའི་འབྲེལ་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་བཀག་ནས་སྤྱི་གསལ་གྱི་འབྲེལ་བ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དགག་པ་ནི། གཞན་ཡང་རེ་ཞིག་ཅེས་སོ།།
མྱུ་གུ་ས་བོན་ལས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་རག་ལས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་སོར་བཞག་
གཞུང་གི་དོན་དུ་བྱེད་པ་ནི། རྒྱུ་ལས་གྲུབ་ན་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པས་ཁྱད་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་བརྟག་པ་བྱས་པ་ལྟར་མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། ཕན་གདགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་མྱུ་གུ་གྲུབ་ཟིན་ན་ཕན་གདགས་བྱར་མི་རུང་བས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ། གྲུབ་མ་ཟིན་ན་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འགྲེལ་པར་དེ་ལ་གྲུབ་པའི་

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 453

འོག་ཏུ་ས་བོན་ལ་སོགས་པའང་ཅུང་ཟད་མི་བྱེད་པ་དེ་བས་ན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་གྲུབ་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་ས་བོན་ལ་རག་ལས་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱུ་ས་བོན་ལས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མྱུ་གུ་འདི་ས་བོན་འདིའི་འབྲས་བུའོ་སྙམ་པའི་འབྲེལ་བ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཐལ། མྱུ་གུ་དེ་རང་ཉིད་གྲུབ་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་ས་བོན་ལ་རག་ལས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། ས་མྱུག་གི་འབྲེལ་བ་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པས་དེ་རྫས་སུ་གྲུབ་ན་རྟོག་པ་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ས་མྱུག་རྭ་གཡས་གཡོན་བཞིན་དུ་དུས་མཉམ་དུ་སྣང་བས་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་དགོས་པར་འགྱུར་བའོ། །དུ་བ་ཡིན་ན་མེ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཁྱབ་པ་དང༌། མེ་སྔོན་དུ་མ་སོང་ན་དེ་མི་འབྱུང་ཞིང་མེ་ཡོད་ན་དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ནའང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་དུས་མཉམ་པར་འགྱུར་བའོ།།
འབྲེལ་བ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་
པ་ནི་ལྟག་ཆོད་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་འགོག་པ་དང་རྟོག་བཏགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་གང་འགོད་ཀྱང་སེའུ་བཅུ་པའི་ངག་ལྟར་འབྲེལ་མེད་དུ་ཁས་བླང་དགོས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེས་ན་འབྲེལ་བརྟག་ལས། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །འབྲེལ་བ་ཡང་དག་ཏུ་ན་མེད།1

།ཅེས་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྦྱར་ནས་བཤད་པས་འབྲེལ་བ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་
འགོག་པ་ཡིན་གྱི། ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོག་ཏུ་མི་རུང་ངོ༌། །རྟོག་པས་བཏགས་པ་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་གཞི་མཐུན་ལེགས་པར་འཇོག་མ་ཤེས་ན་དབུ་མ་ཆེན་པོའ་ིལུགས་ལས་འདས་པ་ལྟར། ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གཞི་མཐུན་འཇོག་མི་ཤེས་ན་གཞུང་ལུགས་འདི་ལས་ཕྱིར་རོལ་ཏུ་གྱུར་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའང་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ན་སྤྱི་གསལ་གྱི་འབྲེལ་བ་དོན་དམ་པར་ག་ལ་གྲུབ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས་འབྲས་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང༌། ཞེས་གསུངས་སོ།།
སྤྱི་མཚན་གསལ་བ་དང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་རང་གི་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༨༨༠ ཕྲེང་། ༤

454 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲུབ་བོ། །སྤྱི་གསལ་བ་ལས་རྫས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གང་དུ་ཡིན་པར་བརྗོད་དུ་མེད་པས་དངོས་པོའ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སྤྱི་ཡིན་ན་རི་བོང་གི་ ིརྭའང་སྤྱི་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཏན་མེད་རིགས་སུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་མེད་ན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་སྤྱིར་མི་འགྱུར་ཏེ། རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱི་གང་ཡིན་པ་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་བ་གྲུབ་ཟིན་བསྒྲུབས་ལ། གཅིག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་མིའགྱུར་བར་ཐལ། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་ན་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་སོ། །དེས་ན་རི་བོང་གི་རྭ་གསལ་བའི་སྤྱིར་མི་འགྱུར་ཏེ། གསལ་བ་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་སྤྱིར་བཞག་ཅིང་རྗོད་བྱེད་སྒྲས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་ངོ་བོ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཞེས་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་བུམ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཡང་རིགས་སུ་བཏགས་ཤིང་བཞག་པ། རྗོད་བྱེད་སྒྲས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་ཁྱད་པར་རང་མཚན་ལ་སྐྱེས་བུ་འཇུག་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ།།
སྤྱི་འཛིན་འཁྲུལ་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལ་ངོ་བོ་སྣང་བའམ། ཞེས་ཏེ། སྤྱི་བློ་སྣང་བ་ལ་
འཁྲུལ་པའི་ཚུལ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་གང་དེ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཏེ། དཔེར་ན་རྒན་པོ་བརྡ་བྱང་རང་གི་བཞིན་ལ་སྐྱོན་ཡོད་མེད་མེ་ལོང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པ་ན་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་ཞིང་། སྣང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱད་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཉིད་བྱད་བཞིན་ནོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པར་ནི་མི་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་བུམ་པའི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་བུམ་པའོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པར་བྱེད་ཀྱི། བུམ་པའི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཉིད་བུམ་པའོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་ཁ་ནང་དུ་ལོག་པས་ཤེས་སོ། །དེ་ཡི་དངོས་པོ་སྟོང་དེ་དག །དེ་ཡི་ངོ་བོར་ཞེན་པའི་ཕྱིར།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱང་དོན་དེ་བཞིན་
དུ་གོ་བར་བྱའི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བར་མི་གཟུང་ངོ༌། །འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་ནི་ཐོག་མེད་པའི།།ཞེས་སོ། །མེད་དགག་གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ནི། དོན་རྣམས་ཀྱིས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༣༣ ཕྲེང་། ༡༢

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 455

ནི་ཞེས་ཏེ། རྗོད་བྱེད་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤགས་ལ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་བུམ་པའི་སྟེང་གི་བུམ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་དེ་ལའང་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་ཡང༌། རྗོད་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བློའ་གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་སྤྱི་འཛིན་འཁྲུལ་བར་བསྟན་ ིཔ་དང༌། དེའི་གཟུང་ཡུལ་བརྫུན་པར་བསྟན་པའི་དང་པོ་ནི། ངོ་བོ་མེད་ཅན། ཞེས་ཏེ། སྤྱི་འཛིན་གྱི་བློ་ལ་དངོས་པོར་སྣང་བ་དེ་དངོས་པོའ་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་དོན་དུ་ ིའཁྲུལ་ནས་འཇུག་པའི་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྤྱི་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་འདོད་ལ། དེའང་དངོས་པོར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྫུན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བློ་དེ་ཉིད་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་གསལ་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ལ་སྤྱི་ཉིད་དུ་སྟེ་བུམ་པའོ་སྙམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི་རྫ་བུམ་མཐོང་ནའང་བུམ་པའོ་སྙམ་པ་དང༌། དངུལ་བུམ་མཐོང་ནའང་བུམ་པའོ་སྙམ་དུ་ངེས་པའི་འཛིན་སྟངས་ལ་གཅིག་གི་མཚན་གཞིར་བཟུང་དུ་རུང་བའི་བུམ་པའོ་སྙམ་པ་ཡོད་ཀྱི། བུམ་གསལ་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་ཞེན་པ་ནི་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། བསླད་ཕྱིར། ཞེས་ཏེ། སྤྱི་བློའ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་བརྫུན་པ་ཡིན་ཏེ། བསླད་པ་སྟེ་ ིདངོས་པོར་སྣང་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཡང་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དངོས་པོར་བརྟག་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དངོས་པོར་མེད་བཞིན་དུ་དངོས་པོར་སྣང་བའི་ཕྱིར། དངོས་པོར་མེད་པས་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུའང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་བློའ་སེལ་བ་ལ་དོན་དམ་པར་ངོ་ ིབོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །གལ་ཏེ་བུམ་སྤྱི་དེ་བུམ་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་གཟུགས་དྲི་སོགས་ལས་རྫས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་ནའང༌། བུམ་སྣམ་རྫས་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པས་བུམ་པའི་སྤྱི་དེ་སྣམ་བུ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱར་ཡོད་པས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པས་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། བུམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོགས་པ་སྟེ་སྤྱི་སྣམ་བུ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱར་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ནའང་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ཚོགས་པ་གཟུགས་དྲི་སོགས་ལས་རྫས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་དུའང་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེའང་དངོས་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་བུམ་སྤྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་གཟུགས་དྲི་སོགས་དེ་ལས་ཀྱང་རྫས་

456 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

དེ་ཉིད་དང་གཞན་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ན། བརྗོད་དུ་མེད་པ་དེ་ཡོད་པའང་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་གང་ལ་ལྟོས་ཀྱང་དེ་ ིཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་བརྟག་པ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བུམ་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་དངོས་པོ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་རྫས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པ་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལ། རྟགས་ཟུར་སྔ་མ་མེད་པར་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུའང་མེད་པ་སྤྱིར་བཀོད་ཀྱང་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། བུམ་སྤྱི་དེ་སྣམ་བུ་ལས་ཀྱང་རྫས་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། བུམ་སྤྱི་དང་སྣམ་བུའི་སྤྱི་རྟོག་པ་ལ་རྫས་ཐ་དད་དུ་སྣང་ཞིང་དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་བྱེད་པར་ནི་ཉེར་ལེན་བུམ་སྣམ་རྫས་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ།།
གཞན་ཡང་སྒྲ་བློ་འཇུག་པ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཁྱད་ཆོས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ན།
འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པ་ལའང་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བུམ་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། བུམ་སྤྱི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་མེད་པ་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ཆོས་སུ་ཇི་ལྟར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྫས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རྫས་སུ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པ་ལ་བུམ་པའི་སྒྲ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་ན་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་མཚུངས་བཞིན་དུ་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པ་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་ལ་སྣམ་སོགས་ལ་བཏགས་མིང་དུ་མི་འཇུག་པ་མི་འཐད་དོ། །འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་བུམ་པ་བྱུང་ཟིན་པའི་ཁ་སང་གི་བུམ་པ་དང་འབྱུང་འགྱུར་སང་ཉིན་གྱི་བུམ་པ་ལ་བརྗོད་ན་བུམ་པའི་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པས། བུམ་པའི་མིང་འཇུག་པ་འགོག་པ་མི་འཐད་ལ། བུམ་པ་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་དངོས་མེད་ལ་བརྗོད་ནའང་བུམ་པའི་སྒྲ་འཇུག་པ་མི་འཐད་ལ། དེ་རིང་གི་དུས་ན་ཁ་སང་གི་བུམ་པ་ཞིག་ཀྱང་ཁ་སང་གི་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་དུ་རུང་མི་རུང་ལ་བྱེད་ན་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་འགོག་པའང་མི་འཐད་དེ། དངོས་མིང་དུ་དེ་ལས་ཀྱང་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ད་ལྟར་གྱི་བུམ་པ་ཆུ་འཛིན་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པར་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་
བུམ་པ་ལའང་ཆུ་འཛིན་པར་གྱུར་ཟིན་པ་དང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་ཆུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 457

ཉིད་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པ་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་ན་བུམ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་ལྡོག་ཏུ་མེད་ལ། བུམ་པ་ཞིག་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་མེད་ཡིན་ན་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་བཏགས་མིང་ཡང་མི་རིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་ལའང་སྦྱར་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་དངོས་མིང་དང་དེ་འདྲ་མེད་པའི་མིང་འཇུག་པ་བཏགས་མིང་དུ་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་མིང་གང་ལས་འདྲ་བ་དང་འབྲེལ་བ་སོགས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བློ་འཁྲུལ་མེད་དུ་འཇུག་པའི་དོན་དེ་ལ་དངོས་མིང་དང༌། དོན་དེ་དང་འདྲ་བ་སོགས་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཕྱིས་མིང་དུ་བཏགས་པ་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པ་དེ་དོར་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བུམ་པའི་སྤྱི་ལའང་སྤྱི་དོན་གཞན་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སུ་མེད་ཀྱང་བུམ་པའི་སྤྱི་ཞེས་པའི་མིང་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པས་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞེན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། བརྗོད་བྱའི་དོན་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་གི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པའང་མི་འཐད་དེ། བརྗོད་བྱའི་དོན་དངོས་པོར་མེད་ནའང་ཐོག་མར་གྲགས་པས་བཀོད་པའི་མིང་དེ་དོན་དེ་ལ་དངོས་མིང་དང༌། ཕྱིས་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱིས་འཁྲུལ་ནས་མིང་དུ་བཏགས་པ་དོན་དེ་ལ་ཕལ་པ་བཏགས་མིང་ཡིན་ནོ།།
འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ནི་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པ་ལ་བུམ་པའི་བློ་འཁྲུལ་མེད་དུ་སྐྱེ་ཞིང༌།
ད་ལྟར་བའི་བུམ་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་བུམ་པའི་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་སྦྱོར་བས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཀླན་ཀ་བཙལ་དུ་མེད་དོ། །བུམ་པ་ཆག་ཟིན་པ་ལ་སྔར་གྱི་བུམ་པ་དེ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པའོ། །དཔེར་ན་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་བསྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་བུ་དངོས་པོར་ཡོད་ནའང་བུ་མེད་ཅེས་བཏགས་མིང་དང༌། རི་བོང་རྭ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་ཅེས་དངོས་མིང་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་གྲངས་ཅན་གྱིས་བཏགས་པའི་གཙོ་བོ་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་ལ་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་མིང་དངོས་མིང་དང༌། ཡུལ་གྱི་རྒན་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་གཙོ་བོ་ཞེས་པ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་དང༌། ཡང་གྲངས་ཅན་གྱིས་བཏགས་པར་གྱུར་པའི་གཏན་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ལ་སྐྱེས་བུ་ཞེས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་ནུས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ལ་སྐྱེས་བུ་ཞེས་པའི་དངོས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།

458 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

དཔེ་ཕྱི་མ་འདི་དག་དེ་ལྟར་གྲགས་པའི་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའ་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ ིན་གྲགས་པའི་དངོས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་གཉིས་བསྟན་ནས། རིགས་པ་གསུམ་པ་ནི། ཞིག་ལ་སྒྲ་ལས་ཞེས་སོ། །མ་ཞིག་པ་ད་ལྟར་བའི་བུམ་པ་ལ་རྟོག་པའི་སྣང་བ་དངོས་པོར་མེད་དེ། ཞིག་པ་འདས་པའི་བུམ་པ་ལ་རྟོག་པའི་བློ་དང་སྣང་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། མི་གསལ་བར་སྣང་བ་མཚུངས་པ་ཡིན་གྱི་དུས་སྔ་ཕྱི་དང་འབྲེལ་བའི་སྣང་ཚུལ་ཁྱད་པར་ནི་ཡོད་དོ། །འདས་མ་འོངས་དངོས་མེད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པ་དེའི་ལུགས་དེ་ལའང་ད་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་བཞིན་དུ། འདས་མ་འོངས་ལ་དམིགས་པའི་བློ་ལའང་སྣང་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ངོར་ཡང་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྣང་བ་ལ་སོགས་ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་ནི་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདི་དག་ཏུ་ཕལ་ཆེར་སྤྱི་བློའ་སྣང་བ་དངོས་མེད་དུ་ ིབསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ཉིད་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །ད་ལྟར་བའི་བུམ་པ་ལ་རྟོག་པའི་བློ་སྣང་བ་མཚུངས་པས་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། གསལ་བ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་སྤྱི་ཡན་གར་བ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པས་སྣང་བ་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་སྔར་དེ་མཚུངས་མིན་དང༌། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཟློག་ཟིན་པས་ལན་མ་ཡིན་ནོ། །བྱེ་བྲག་པས་གསལ་བ་སྔར་མཐོང་ནས་སྤྱི་འཛིན་དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཀྱང་གསལ་བ་ལ་སྒྲ་བློ་འཇུག་པ་སྤྱི་མཐོང་བ་ལ་རག་ལས་པར་འདོད་དོ།།
སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་བཞི་པ་ཆ་ཤས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་སྤྱི་
ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ནི། གཞན་ཡང་གང་གི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །རེ་ཞིག་ཆ་ཐ་དད་མེད་པའི་སྤྱི་གཅིག་འདོད་དུ་ཆུག་ནའང་གསལ་བ་རྫས་ཐ་དད་པ་རྣམས་གནས་སྐབས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཐ་དད་པར་ཁས་བླང་བར་བྱ་སྟེ། གསལ་བ་རྫས་ཐ་དད་པ་འདི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་དེའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཡང་འགྲོ་བ་རྣམ་འགྱུར་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་གཙོ་བོ་ཆ་མེད་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་གྲངས་ཅན་དེས་ཀྱང་རྡུལ་མུན་སྙིང་སྟོབས་གསུམ་ཐ་དད་པ་དང༌། སེམས་པ་ཅན་ཡིན་མིན་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 459

ན་གསལ་བ་རྫས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཐ་དད་པ་དགག་མི་ནུས་པས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གསལ་བ་རྣམས་ཁྱད་པར་མེད་པའི་སྤྱི་ཆ་མེད་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་མི་རིགས་སོ། །ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་གཉིས་ཡོད་ན་དངོས་པོ་ཆ་མེད་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། སྤྱི་གསལ་རྫས་གཅིག་པ་ལ་སྐྱོན་དེ་ཡོད་པས་རྫས་གཞན་དུ་འདོད་ན་གསལ་བ་དེ་དག་གི་སྤྱི་འདིའོ་ཞེས་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །རྣམ་གཅོད་གཞན་སེལ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ནི་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་སུན་འབྱིན་དེ་དག་འཇུག་པ་མེད་དེ། མཐེ་བོང་མ་ཡིན་པ་དེ་མཛུབ་མོ་ལྷག་མ་བཞི་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ལྔ་པ་དང་དྲུག་པ་རྩ་བ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །རིགས་པ་བདུན་པ་ནི་རྣམ་པ་འགས་ཀྱང་ཞེས་སོ། །རྟོག་པ་ལ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དངོས་པོར་མི་རུང་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་ཡན་གར་བར་སྣང་དགོས་པ་ལ་རྣམ་པ་འགས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྫས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་གཅིག་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ནའང་སོ་སོར་སྣང་དགོས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཤེས་པ་གཅིག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རླུང་དང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་རེག་བྱ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་རྣམས་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །རང་མཚན་མ་གཏོགས་པའི་གཞལ་བྱ་གཞན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དོན་བྱེད་ནུས་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། རང་མཚན་གཅིག་པུ་གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་དགོངས་པ་ནི་དངོས་མེད་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་མི་རུང་བར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་གཞུང་གོང་འོག་དུ་མ་དང་རིགས་པ་དུ་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཐ་མལ་པ་ལས་མངོན་པར་འཕགས་པ་སྐྱེས་བུ་རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་དུ་བླང་བར་བྱ་བ་ཕན་པ་སྐྱེད་པ་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། དོར་བར་བྱ་བ་གནོད་པ་སྐྱེད་པ་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། འདོར་ལེན་བྱ་བ་དེ་དག་གི་རྒྱུ་ནི་གང་ཞིག་སྙམ་དུ་དཔྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་དེའང་རང་མཚན་ཁོ་ན་ལས་གཞན་མེད་པས་རང་མཚན་གཅིག་པུ་གཞལ་བྱ་ཞེས་བྱའོ།།
སྤྱི་ལའང་དཔྱོད་པ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅི་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་དཔྱོད་
པའང་རང་མཚན་ཁོ་ནའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་དངོས་པོར་ཕྱི་རོལ་པ་དག་གིས་སྟོན་པར་བྱེད་ལ། སྤྱི་དེ་འགའ་ཞིག་ལ་དོན་བྱེད་པར་རུང་ངམ་མི་རུང་ཞེས་དངོས་པོའ་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དཔྱོད་པ་ ི

460 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

ཡིན་གྱི་གཏན་མེད་དུ་ངེས་ཟིན་ན་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་དཔྱོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་དོ། །དངོས་མེད་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱང་སྔར་བཤད་པ་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་རྟོག་ལྡན་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འཁྲིག་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བུད་མེད་ཀྱི་འདོད་དོན་དེ་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་མ་ནིང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་བཟུང་ནས་གཟུགས་བཟང་མི་བཟང་དཔྱོད་པ་དང་འདྲའོ། །གཞལ་བྱ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ན་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རང་མཚན་ལྟར་སྤྱི་མཚན་རང་རྒྱུད་པ་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་གཉིས་བཞེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་གྱིས་རང་མཚན་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱེད་ལ། རྗེས་དཔག་གིས་ལྐོག་གྱུར་རང་མཚན་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ན་རང་མཚན་ལས་གཞན་པའི་ངོ་བོ་ལ་རང་མཚན་དུ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་རང་མཚན་ལ་ཞེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ལྐོག་གྱུར་གྱི་མ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་སྤྱི་མཚན་དེ་ཉིད་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་སྤྱི་མཚན་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཙམ་རྟོགས་པའི་བསམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བུམ་པ་ཡོངས་སུ་དཔྱད་ནས་སྣམ་བུ་ལ་མི་འཇུག་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་རྗེས་དཔག་རང་མཚན་འཇལ་བར་བྱེད་པ་ནའང་རང་གི་གཟུང་ཆ་དངོས་པོ་རང་མཚན་དུ་སྣང་ནས་རང་མཚན་ལ་ཞེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།དེ་ལ་གཞན་དག་གིས་ཁས་བླངས་བརྗོད་ནས་དེ་མི་འཐད་པར་རྩོད་པ་ལ། ཁས་བླངས་
བརྗོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་ངོ་བོས་ནི། །རྟོགས་ན་ཞེས་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་སྤྱི་མཚན་མི་གསལ་བར་སྣང་བའི་རྗེས་དཔག་རང་གི་གཟུང་རྣམ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཞེན་ནས་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། དེའང་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞེན་པས་འཁྲུལ་བར་འདོད་ན། འཁྲུལ་བའང་ཞེས་ཏེ། འགྲེལ་པ་འདི་ལྟར་ནའང་སྒྲ་ཡོད་པར་གསལ་ཏེ། སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་འཁྲུལ་པ་ལྟར་སྤྱི་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའང་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ན། རང་མཚན་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །རྩོད་པ་པོའ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྦྱོར་བ་ནི་ཡུལ་གང་ཞིག་ཡུལ་གང་ལས་གཞན་གྱི་ངོ་ ིབོ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་དེ་རྟོགས་པ་ན་ཅིག་ཤོས་དེ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པས་གཟུགས་མི་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་ལས་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 461

ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཐལ་བ་དང༌། གང་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པ་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་མིག་སེར་གྱི་ནད་ཀྱིས་དུང་སེར་པོར་མཐོང་བ་ལྟ་བུའོ། །རྗེས་དཔག་ཀྱང་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཐལ་བའོ། །རང་མཚན་གྱི་བསམ་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་དཔག་ནི་ཚད་མ་ཡིན་པས་མ་འཁྲུལ་བ་དང༌། རང་མཚན་གྱི་ངོ་བོ་འབའ་ཞིག་རྟོགས་པའོ། །ཐལ་བས་འཕངས་པའི་བཟློག་པ་རང་རྒྱུད་ནི། ཚད་མ་ཡིན་ན་མ་འཁྲུལ་བས་ཁྱབ་སྟེ། མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ། །རྗེས་དཔག་ཀྱང་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་དང༌། གང་གི་ཡུལ་གང་གི་རྟོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཡུལ་དེ་ནི་རྟོགས་བྱ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། རྗེས་དཔག་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་རྩོད་པ་པོའ་བསམ་པའོ། །དེའི་ལན་ནི་བསམ་པ་ལ་ཞེས་སོ། །བསམ་པའི་དོན་ལ་སླུ་བ་མེད་པས་ཚད་ ིམར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་རྗེས་དཔག་གཟུང་རྣམ་ལ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཞེན་ནས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེས་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་ནི་རང་བཞིན་སེམས་པའི་བློ་ཕྱི་མ་ཞིག་གིས་རྟོགས་པར་འདོད་ལ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་རང་བཞིན་སེམས་པའི་བློ་ཕྱི་མ་མངོན་སུམ་དུ་མི་འཐད་པས་རྗེས་དཔག་ཏུ་བྱེད་དགོས་ལ། དེའང་གཟུང་རྣམ་ལ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཞེན་པས་དེ་ལའང་རང་བཞིན་སེམས་པའི་བློ་གཞན་ཞིག་བཙལ་དགོས་པས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། རང་བཞིན་སེམས་པའི་རྗེས་དཔག་ཕྱི་མ་གཅིག་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་ན་དང་པོའ་རྗེས་དཔག་ལའང་མཚུངས་པས་རྗེས་དཔག་གང་ ིཡིན་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འདོད་དགོས་ཞེས་པ་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པའོ།།
སྔར་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྦྱོར་བ་གཉིས་བཀོད་པའི་དང་པོ་དེའི་དམ་བཅའ་དེ་རྟོགས་པ་ན་ཅིག་
ཤོས་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་དོན། རྟོགས་བྱའི་དོན་ལ་ཅིག་ཤོས་དེ་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ན། ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པས་མ་ངེས་ལ། རང་མཚན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་ན་གྲུབ་ཟིན་བསྒྲུབས་པའོ། །ལྡོག་པ་རང་རྒྱུད་འཕངས་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་པོ་ལ་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་བློས་མ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་མཁན་གྱིས་མཛད་པས་ཚད་མར་བཞེད་པར་གསལ་ལ། སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློས་རྗེས་དཔག་ཏུ་མཛད་དོ། །རྩོད་པ་པོས་བཀོད་པའི་རང་རྒྱུད་གཉིས་པ་ནི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ། བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

462 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

ལན་བཏབ་ཟིན་པར་བཤད་དོ། །དཔེ་འདིའི་དོན་ལ་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་ནོར་བུ་ཐོབ་པའི་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དཔེར་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། རྗེས་དཔག་ཏུ་བྱེད་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩོད་པ་པོ་རྗེས་དཔག་ཙམ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་རྗེས་དཔག་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་དཔེར་འགོད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་གྲགས་པ་ཁ་ཅིག་དཔེར་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་བསྙོན་ཅིང་སྐུར་བ་འདེབས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་རྗེས་དཔག་ལ་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ལ་འདི་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་གོ་སྐབས་འདི་ན་ནོར་བུ་ཡོད་དེ། ནོར་བུའམ་ནོར་བུའི་འོད་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པར་འགྱུར་བས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །རྟགས་མི་འཁྲུལ་བར་འཛིན་པ་གཉིས་བཤད་པའི་དང་པོ་དཔེའི་སྟེང་དུ་སྤྱིར་གྲུབ་པ་དང༌། ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་མ་འདི་རྗེས་དཔག་ཏུ་བྱེད་པ་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པར་མི་རུང་ངོ༌། །དཔེ་དེ་ཉིད་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ནི་རྗེས་དཔག་ལོག་ཤེས་སུ་བཞག་པ་ནི་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ལ། སྒྲོ་བཏགས་རྟོགས་པ་ལས་གཞན་དུ་རང་མཚན་རྟོགས་པ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་ཆོས་མཆོག་གིས་བཤད་པ་ནི་རང་མཚན་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་གི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་རང་ལྡོག་རྟོག་བཏགས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། གཟུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོ་བཏགས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་མཚན་རྟོགས་པར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པ་འགོག་པ་ན་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་རྟགས་ལ་
བརྟགས་ནས་འགོག་པ་དང༌། དམ་བཅའ་ལ་བརྟགས་ནས་འགོག་པ་གཉིས་མཛད་དེ། དང་པོ་ནི། གཞན་དག་གིས་ནོར་བུའམ་ནོར་བུའི་འོད་གང་རུང་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་བྱེད་པར་གསལ་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་ཕུག་ནས་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱོགས་སྔ་མའི་འདོད་པ་མ་དགོངས་པའམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གང་རུང་རྟགས་སུ་མི་རིགས་ཏེ། གཞི་འགར་ནོར་བུའི་འོད་ངེས་པའི་གང་ཟག་གིས་ནོར་བུ་ཡོད་པ་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་ཅིང༌། ཁྱད་པར་ནོར་བུ་དང་ནོར་བུའི་འོད་གཉིས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བཞིན་དུ་གང་རུང་གི་སྤྱི་ཚད་མས་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་སློབ་དཔོན་

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 463

ཆོས་མཆོག་གིས་དགག་པ་མཛད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། ཡ་གྱལ་བ་ལང་དང་བ་མིན་གང་ཡང་མ་ངེས་ཀྱང་གང་རུང་གི་སྤྱི་ཚད་མས་ངེས་ནས་རྭ་ཅན་དཔོག་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་མཚུངས་ཏེ། ཕྱི་མ་འདི་ཡ་གྱལ་གང་རུང་རེ་རེ་བཀོད་ནས་ཀྱང་གཞི་འགར་རྭ་ཅན་དཔོག་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡོད་ལ། སྔ་མ་ལ་ཡ་གྱལ་གང་བཀོད་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་སྒོ་གསེབ་ལྟ་བུར་ནོར་བུའི་འོད་མཐོང་བ་ན་ནོར་བུ་དང་ནོར་བུའི་འོད་གང་ཡིན་གཏོལ་མེད་པར་འདི་ན་ནོར་བུ་འདུག་གོ་སྙམ་པ་ཡིན་པས། རྟགས་སུ་འགོད་ན་ནོར་བུའམ་ནོར་བུའི་འོད་ཡིན་པས་ནོར་བུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཡུལ་ཉིད་རྟགས་སུ་འགྱུར་བས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་རོ། །དམ་བཅའ་ལ་བརྟགས་ནས་མི་འཐད་པ་ནི་འདི་ན་ནོར་བུ་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་ཞེན་ལ་ཁང་ནང་གི་ཕུགས་ལྟ་བུར་ཐོབ་པས་ཕྱོགས་དེ་ན་ནོར་བུ་ཡོད་པ་ལ་མི་བསླུ་བ་འོང་ངོ་ཞེ་ན། སྒོ་གསེབ་ན་ནོར་བུ་འདུག་གོ་སྙམ་དུ་ཡུལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ཞེན་པས་དཔྱད་སར་མ་ཐོབ་ཐོབ་སར་མ་དཔྱད་པས་ཚད་མར་མི་རུང་སྟེ། ཡུལ་དང་དུས་དང་རྣམ་པ་ལ་འཁྲུལ་བ་ཚད་མར་མི་རུང་བས་སོ། །དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་མིན་ལ་བརྟགས་ནས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང༌། གཅིག་དང་དུ་མ་ལ་བརྟགས་ནས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང༌། ཕྲ་རགས་ལ་བརྟགས་ནས་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ལྟ་བུས་སྐད་ཅིག་མ་མ་དཔྱད་ལ། ཐོབ་པའི་སྔོན་པོ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་དང༌། ལ་མེ་ལྡན་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ངེས་ཀྱང་ཐོབ་པའི་དངོས་པོ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཀྱང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྐད་ཅིག་མའི་ལྡོག་པ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་ངེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཡང༌། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྔོན་པོ་ཉིད་ཐོབ་པས་དཔྱད་པ་དེ་ཉིད་མ་ཐོབ་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་ལ། ཐོབ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དེའང་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པའི་སྔོན་པོའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པས་ ིའགལ་བ་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་ལ་ཆ་དུ་མ་ཅན་དུ་མི་སྣང་ཞིང་སྔོན་པོ་གཅིག་ཡོངས་སུ་དཔྱད་
ལ་ཐོབ་པ་ནི་ཆ་དུ་མའི་རང་བཞིན་ཐོབ་པས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ངོར་ཆ་དང་ཆ་ཅན་མི་སྣང་ཡང་སྔོན་པོ་གཟུང་ཞིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྔོན་པོ་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་སོ། །ནོར་

464 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཤེས་པ་ལ་ནི་སྒོ་གསེབ་ན་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་ར་བའི་ཕུགས་སུ་ཐོབ་པས་ཚད་མར་མི་རུང་ངོ༌།།
གསུམ་པ་ནི། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ཞིང་དཔྱད་པའི་སྔོན་པོ་ནི་རགས་པ་ཡིན་
ལ་ཐོབ་པའི་ཚེ་ཕྲ་མོ་རྣམས་ཐོབ་ཅིང་བྱ་བ་བྱེད་པས་དཔྱད་པ་མ་ཐོབ། ཐོབ་པ་མ་དཔྱད་པའི་ཉེས་པ་དེ་ལའང་མཚུངས་ཏེ། རགས་པ་དང་ཕྲ་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཞི་གཅིག་ལ་ཕྲ་རགས་འགལ་ཡང་སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་སྔོན་པོ་དེ་ཉིད་རགས་པ་ཡིན་ལ་ཐོབ་པའི་སྔོ་རྡུལ་དུ་མའང་རགས་པ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །འོ་ན་མངོན་སུམ་ལ་རགས་པ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྔོན་པོ་དོན་གྱི་ཆོས་ཡིན་ཡང་སྔོ་རྡུལ་དུ་མ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་བློ་ཆོས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་སྔོན་པོ་དང་སྔོ་རྡུལ་དུ་མ་དོན་གྱི་ཆོས་ཡིན་ཡང་དེ་དག་རགས་པར་སྣང་བ་རྟོག་པའི་སྒོས་ཆོས་ཡིན་གྱི་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་ངོ༌།།
དེས་ན་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་གནོད་པ་སྔ་ཕྱིར་འཕངས་པ་དང་རྩོད་པ་དེ་རྣམས་
ཀྱི་ལན་བཏབ་པ་དེ་དག་གཞན་གྱིས་བཟློག་པར་དཀའ་བས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ལེགས་པར་མངོན་ནོ། །རྩོད་ལན་གྱི་དོན་བསྡུས་ན་ཕྱོགས་དེ་ན་ནོར་བུ་ཡོད་དོ་སྙམ་པ་ནི་ལོག་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་མ་ཡིན་ཏེ། སྒོ་གསེབ་ཀྱི་འོད་ཀྱི་སྣང་བ་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་ན་ནོར་བུ་འདུག་གོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ར་ཕུགས་གཞན་གང་ལའང་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པར་སྒོ་གསེབ་ཀྱི་སྣང་བ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ནས་ནོར་བུ་འདུག་གོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པའི་ཕྱིར། དེ་དགག་པ་མདོར་བསྡུས་པ་ནི། བློ་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གང་ན་འདུག་སྙམ་དུ་དཔྱད་པ་དེར་མེད་པས་མ་ཐོབ། གང་དུ་ཐོབ་ས་དེར་དངོས་ཤགས་གང་ལའང་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པས་མ་དཔྱད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། སྒོ་གསེབ་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་དེ་ན་གནས་པའི་ནོར་བུ་དང་ར་ཕུགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་དེ་ན་གནས་པའི་ནོར་བུ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རྩོད་པ་ནི་འོ་ན་སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་ཐོབ་པ་མ་དཔྱད་པས་དེའང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་མ་དཔྱད་ཅིང་སྐད་ཅིག་མར་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་མར་བློས་མ་དཔྱད་པ་དང་སྐད་ཅིག་མར་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་ཐོབ་པ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། དཔྱད་པའི་སྔོན་

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 465

པོའང་སྐད་ཅིག་མའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་གཅིག་དཔྱད་ལ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དུ་མ་ཐོབ་པས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཏེ། གཅིག་དང་དུ་མ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང༌། ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་ཞིང་དཔྱད་པའི་སྔོན་པོ་རགས་པ་ཡིན་ལ་ཐོབ་པའི་ཚེ་ཕྲ་མོ་ཐོབ་པས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཏེ། རགས་པ་དང་ཕྲ་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་མཚུངས་པ་རྟོགས་པར་སླའོ།།
དེ་ལྟར་རང་མཚན་ཁོ་ན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚེའང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་
བོ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་དང༌། སྤྱི་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་རྗེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བ་དང༌། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དང༌། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབས་ནས་རྩ་བའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ་ནི། དེ་ནི་ཇི་ལྟར་ཞེས་སོ། །དོན་རང་མཚན་ཡུལ་རུང་བ་ན་ཉེ་བའི་ཚེ་སྐྱེ་ཉེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཚེ་ལྡོག་པའི་གཟུང་དོན་གྱི་ནུས་པའི་སྟོབས་ལས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གཞལ་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཞེས་བྱ་ལ། ཡུལ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་འཛིན་པ་རང་དབང་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་ངོ་བོ་དབང་པོའ་ཤེས་པའི་ ིགཟུང་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་སྤྱི་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་དགོས་པའི་དོན་དེ་ལ་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་དང༌། དེ་གསར་དུ་རྟོགས་བྱེད་ལ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཞེས་བྱའོ། །དོན་གང་གང་ཟག་གང་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་སོང་བ་དེ་ལ་ལྐོག་གྱུར་དུ་མ་སོང་ལྐོག་གྱུར་དུ་སོང་བ་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་མ་སོང་བས་རྟོགས་པ་པོའ་ད་ལྟར་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པས་འགལ་བ་ཁོ་ ིན་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་གནས་སྐབས་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་ལྟ་བ་པོ་ལ་སྔར་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཕྱིས་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པས་མངོན་ལྐོག་གི་མཚན་ཉིད་འཆོལ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དོན་གང་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་དོན་དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོར་སྣང་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པས་ཀྱང་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན་མངོན་གྱུར་དུ་འགྱུར་
བས་མངོན་ལྐོག་མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ཀྱང་དབང་པོ་གཟུགས་

466 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

ཅན་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་མེད་པས་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལྐོག་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་དོན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་འཛིན་པའི་ཚེ་རང་མཚན་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་ལས་ལྷག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་སྒོ་ནས་མི་རྟོགས་པས་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པར་འགྱུར། དེ་ལྟ་ན་བདེ་སོགས་ཀྱང་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་རྣམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པས་ཀྱང་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན་གཟུགས་ལྟ་བ་ལ་མིག་དབང་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་སྐྱོན་འདི། བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་མིན།1

།ཞེས་པ་ལས་སྐྱོན་གཞན་ཡིན་ནོ། །རང་
མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་འདྲ་ན་གསལ་མི་གསལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་མི་འཐད་པས་གཟུགས་གསལ་བ་སྣང་བས་དབང་པོ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པའང་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པའི་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་དགོས་པའི་དོན་དེ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྟོགས་པའི་རྟེན་དོན་གཞན་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དུ་བའི་རྟགས་ལས་སྤྱི་མེ་ཙམ་ཞིག་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི་རྩྭ་ལས་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་གིས་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན་ཁྱད་པར་མཐའ་དག་རྟོགས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ།།
དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། མངོན་སུམ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལས།2

།ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ལ་རྩོད་
སྤང་ནི་དངོས་པོར་མེད་ན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་བཞིན། སྤྱི་ཡང་དངོས་པོར་མེད་པའོ། །དེ་ལྟར་སྤྱི་སོགས་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པས་ཚད་མ་མངོན་སུམ་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ན། ཕན་གནོད་བསྐྱེད་པའི་དོན་གང་ཡིན་སྙམ་དུ་རྟོག་པའི་རྟོག་ལྡན་གྱིས་བརྟག་པར་བྱ་བའི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་འདོད་ལ། དེ་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་མེད་ངེས་པའི་ཚད་མ་མེད་ན་རྟགས་དེ་ཁྱོད་རང་གི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༧ ཕྲེང་། ༥
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༣༡ ཕྲེང་། ༡༧

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 467

ཚད་མས་མ་ངེས་པས་གཞན་ལའང་དེ་གོ་བའི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་མི་ནུས་ལ། ཚད་མས་གྲུབ་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྩ་བའི་རྟགས་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པས་ཚད་མ་གཉིས་པ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནའོ། །དབང་པོའ་མངོན་ ིསུམ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་དང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མེད་པ་དང༌། སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་མེད་པ་སོགས་གྲུབ་པས་ཚད་མ་གཉིས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དགག་གཞི་དངོས་སུ་རྟོགས་ནས་མེད་དགག་དབང་པོའ་མངོན་ ིསུམ་གྱིས་ཤགས་ལ་རྟོགས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་མི་རུང་བས་མེད་དགག་དངོས་རྟོགས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་མི་རིགས་ཏེ། དབང་མངོན་གཟུང་དོན་གྱི་ནུས་པའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་མ་གྲུབ་ན། སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་ཀྱང་དབང་མངོན་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །སྤྱི་དང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དབང་པོའ་མངོན་སུམ་གྱིས་ ིདངོས་སུ་འཇལ་བ་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་དང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་དབང་པོའ་མངོན་སུམ་འཇལ་ ིབྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལ་ལོག་པ་ཉིད་སྤྱི་དང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མེད་པ་དབང་པོའ་མངོན་སུམ་གྱིས་ ིརྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་ཚིག་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་མངོན་དང་དབང་མངོན་མེད་པ་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང། དབང་མངོན་ལོག་པས་དེ་མེད་པར་འཕངས་ཤིང་སྤྱི་དང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མེད་པ་དབང་མངོན་གྱིས་གྲུབ་པས་དེ་ཡོད་པར་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་མེད་དེ། དབང་པོའ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ན་དེ་ལ་ལྡོག་ཁྱབ་ ིའཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་པོའ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་བཟློག་ ིཔའི་དོན་གཞན་ཡང་སྣང་བའི་ཕྱིར། ལྡོག་ཁྱབ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ན་དགག་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཁས་བླངས་པར་འགྱུར་རོ། །འབྲས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཁས་བླངས་ཏེ། ངག་སྨྲ་བ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཕ་རོལ་པོ་ལ་སེམས་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སུ་འདོད་པ་ཁ་ཅིག་འཁྲུལ་བར་མཐོང་བས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བརྟན་པ་བྱར་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་རང་གིས་ལྟར་སྣང་འགའ་ཞིག་ཡང་དག་ཏུ་བཟུང་ནས་དེ་སླུ་བར་མཐོང་བ་ན། རྟགས་ཐམས་ཅད་དེ་དང་འདྲ་བར་ཞེན་པ་ཡིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་འཁྲུལ་བ་མི་སྲིད་དེ། འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་པ་ལས་བསླུ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་གང་ལས་གཞི་ལ་ལར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཚད་མས་རྟོགས་པ་གྲུབ་པ་དེའང་རྟགས་ཆོས་བདག་གཅིག་གམ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལས་ཡིན་

468 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

ལ། རྟགས་དེ་ནི་ནམ་ཡང་སླུ་བ་མི་སྲིད་པས་ཡང་དག་གི་རྟགས་གཞན་ཡང་དེའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ལྟར་སྣང་འགའ་ཞིག་སླུ་བས་ཡང་དག་ལ་སྐྱོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ།།སྤྱི་བློ་ཚད་མ་མིན་ན་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་བཞིན་དུ་ཀུན་དགའ་ར་བ་སོགས་ལྐོག་གྱུར་གྱི་
དོན་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཐོབ་པར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ལ་དབང་མངོན་གྱིས་ད་ལྟར་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ཡོད་ཅེས་མི་སྨྲའི། སྔར་མཐོང་ཟིན་པ་དང་མ་འོངས་པ་ན་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་པས་དུས་ནམ་ཡང་དབང་མངོན་གྱིས་མ་དམིགས་པ་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལའང་རྣམ་གྲངས་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་དབང་མངོན་གྱིས་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་བ་རྒྱུ་མཚན་གང་ལས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སུའི་དབང་མངོན་གྱིས་ཀྱང་མཐོང་བ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། རྟོགས་པ་པོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་བལྟོས་ནས་དོན་ལ་ལ་དབང་པོ་ལས་འདས་པར་བརྗོད་ཀྱི། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཡང་དུས་གཞན་དུ་དབང་མངོན་གྱིས་མི་འཛིན་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མིག་དབང་གིས་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་སོགས་ཀྱང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་དབང་མངོན་གྱིས་རྟོགས་པ་མེད་པས་བློ་དེ་དག་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་རྟོག་པ་ལས་མ་འདས་པས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
རྩོད་སྤང་ལ་རྩོད་པ་ནི། གཞལ་བྱ་དེས་1

ན་ཞེས་སོགས་སོ། །དེའི་ལན་ནི། སྐྱོན་འདིར་ཞེས་
སོ། །ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་རང་སྤྱི་འདྲེས་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་གསུམ་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཁ་དོག་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་སྦྱར་ནས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་དང་སྦྱོར་བ་དེའི་ཚེ་སྤྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་སྤྱི་མཚན་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི་རང་མཚན་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མི་རྟག་པ་དངོས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་དོག་གི་རྫས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མཚན་གཟུང་བས་རང་མཚན་མི་འགྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ལ་ཁ་དོག་མི་རྟག་པའི་སྤྱིའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་དག་གི་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མཚན་བསྒྲུབས་པས་རང་མཚན་གྲུབ་པ་མི་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༥ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༢༧ བ ༡ གཞལ་བྱ་ངེས་ན་

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 469

འཐད་དེ། གཞན་སྤྱི་མཚན་ལ་གཞན་རང་མཚན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྤྱི་གཟུང་བའི་སྒོ་ནས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་དེ་ཉིད་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རང་མཚན་ལ་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་དེ་དག་དོན་ལ་མི་སླུ་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བརྒྱུད་པས་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གིས་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། དེ་རྟགས་འཛིན་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པས་རྗེས་དཔག་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་སླུ་བ་ཡིན་གྱི་རང་མཚན་ལས་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེས་ཀྱང་སྒྲ་རྟག་འཛིན་ལྟ་བུ་ལོག་ཤེས་ནི་མི་སླུ་བ་མིན་ནོ། །དེ་ལ་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོས་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་འགྲེལ་པར་རྩོད་ལན་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་ལ་འཐད་མི་འཐད་དཔྱད་པ་དང༌། ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་རང་གི་ལུགས་བརྗོད་པ་དང༌། དེས་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་པ་སོགས་འཇུག་མི་འཇུག་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེ་བྱེད་ཅེས་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་རྟགས་འཛིན་སེམས་མི་སླུ་བར་གཞུང་འདིས་བསྟན་པར་བསམས་ནས་དེ་ལ་མི་འཐད་པ་དང༌། སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་གནོད་པ་གཉིས་བརྗོད་དེ། དང་པོ་ནི། རྟགས་འཛིན་རྟགས་ལ་མི་སླུ་བ་ཡིན་ནམ་རྟགས་ཅན་ལ་མི་སླུ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། མངོན་སུམ་མམ་རྗེས་དཔག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་དེར་སྣང་བས་སྟོང་བ་འགལ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་རྗེས་དཔག་མི་སླུ་བར་བསྒྲུབ་པ་ནི་རྟགས་ཅན་ཉིད་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། རྗེས་དཔག་འཁྲུལ་ཡང་མི་སླུ་བར་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་གྱི་རྟགས་
འཛིན་མི་སླུ་བར་བསྒྲུབ་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དོན་གང་བཟུང་ཞིང་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་གྲུབ་པ་ལ་མི་སླུ་བར་འཐད་པ་ཡིན་གྱི་རྟགས་འཛིན་གྱིས་རྟགས་བཟུང་ཞིང་ཞེན་ཡང་རྟགས་ཅན་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་མི་སླུ་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱིས་རྟགས་གཅིག་པུ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་
རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བའང་འཇལ་བར་བྱེད་པས་འབྲེལ་ཡུལ་མི་རྟག་པ་ལའང་མི་སླུ་བས། སྔར་བཤད་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ། སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དེ། རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་མི་སླུ་བར་བསྒྲུབ་པ་ལ་དེ་རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་འབྲེལ། དེ་རྟགས་ལ་འབྲེལ། དེ་བསྒྲུབ་

470 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

བྱའི་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ལོ་ཙྪ་བ་ན་རེ་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། རྟགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་དེར་སྣང་བས་སྟོང་པ་དང་འགལ་ལ། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རྟགས་ཅན་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལས་ལོགས་སུ་སྨོས་པ་དོན་མེད་ཅིང་སྔར་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་ཉེས་པའང་ཡོད་ལ། ཚད་མར་མི་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། མི་སླུ་བ་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟགས་འཛིན་མི་སླུ་བར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་ཉིད་མི་སླུ་བར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བརྒྱུད་ནས་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ་འབྲེལ་ཡུལ་ཚད་མར་བསྒྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། མངོན་སུམ་ཡང་ནི་དོན་མེད་ན། །མི་འབྱུང་བ་ལས་ཚད་མ་ཉིད།1

།ཅེས་མངོན་སུམ་མི་སླུ་བར་བསྒྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་བསྒྲུབས་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་
ཀྱང༌། འབྲེལ་ཡུལ་ཚད་མར་ཁས་བླང་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།
བཞི་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ལ་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་དེ་དག་མི་འཐད་དེ། རྟགས་འཛིན་
མི་སླུ་བར་བསྒྲུབ་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་སྟེ། རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་ཉིད་མི་སླུ་བར་བསྒྲུབ་པ་ཉིད་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། རྟགས་ཅན་མི་སླུ་བར་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་འབྲེལ། དེ་རྟགས་ལ་འབྲེལ་བར་ངེས་པར་བསྒྲུབ་དགོས་ལ། རྟགས་འཛིན་སེམས་ནི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དང་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་དཔྱད་ཤེས་ཡིན་པས་དེ་ཚུལ་གསུམ་ལ་མི་སླུ་བར་ངེས་པར་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་འཛིན་རྗེས་དཔག་ཡོད་ན་རྟགས་ཅན་ལས་ལོགས་སུ་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉེས་པའང་མི་གནས་ཏེ། རྟགས་འཛིན་རྗེས་དཔག་རྩ་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ནང་དུ་འདུས་པས་དེ་ལས་ལོགས་སུ་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་ནི་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱིར་རྗེས་དཔག་གི་ནང་དུ་འདུས་པས་སྔ་མ་དེ་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་ནི་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པས་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་ཁོ་ནའོ།།
རྣམ་ངེས་ལས། མངོན་སུམ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་སླུ་བ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་ཡིན་
པ་བཞིན་དུ་རྗེས་དཔག་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པར་བཤད་པས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་འབྲེལ་བ་བསྒྲུབ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༦༡༨ ཕྲེང་། ༣

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 471

པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་གྱི། རྟགས་འཛིན་མི་སླུ་བར་བསྒྲུབ་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་བོ་ཞེས་པའང་འགལ་ཏེ། དེ་མི་སླུ་བར་བསྒྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ཡོད་ན། དེར་སྣང་བ་ཡིས་སྟོང་བར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། རྟགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་འདིར་དོགས་པ་གཅོད་མི་དགོས་ཤིང༌། འཁྲུལ་པ་ཡིན་ན་མི་སླུ་བར་འགལ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་རྗེས་དཔག་ཉིད་ལ་ཡོད་པས་དེ་གཅོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ལུགས་ཉིད་སྐྱོན་མེད་པར་གནས་སོ། །ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཉིད་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ལྷ་ཤཱཀ་དང་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་མི་མཐུན་པ་མེད་དོ། །འོ་ན་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློ་གྲོས་ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཚད་མའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཚད་མར་བཏགས་ནས་བཞག་ཅེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། མངོན་སུམ་ལས་དུས་ཕྱིས་བྱུང་བ་ཞེས་སྨོས་པས་ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་བཅད་ཤེས་ཉིད་ལ་དགོངས་པའོ། །དེས་ན་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ཉིད་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་སླུ་བ་ནི་དེ་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལས་སྐྱེ་དགོས་པས་རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་འབྲེལ། དེ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཚུལ་གསུམ་པོ་ལ་འབྲེལ། ཚུལ་གསུམ་པོ་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་འབྲེལ་བའི་དོན་ནོ། །ལྷག་མ་གཞན་རྣམས་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ།།འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་དང་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་དགག་རྟགས་ཐམས་ཅད་མ་
དམིགས་པ་རྟགས་སུ་འཕངས་པའི་དོན་ནི། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ལ་དཔེར་མཚོན་ན། མེས་ཁྱབ་པར་ནོན་པ་དེ་དགག་བྱའི་ཆོས་གྲང་རེག་དང་གྲང་རེག་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཁེགས་པའི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཙམ་གྱི་དོན་མ་ཡིན་ལ། དངོས་སུ་མེས་ཁྱབ་པར་ནོན་པ་རྟོགས་ནས་ཤགས་ལ་གྲང་རེག་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དོན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་གནོད་པ་དུ་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་གང་དང་གང་ཡོད་པར་འཇོག་པ་ལ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་འཇོག་དགོས་པར་འདྲ་བར་དོན་གང་དང་གང་མེད་པར་འགྲུབ་པའང་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་དགོས་ཀྱི་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མ་བཀག་ན་དེ་མེད་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟགས་སུ་མེས་ནོན་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་པ་བཀོད་ནའང༌།

472 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

གྲང་རེག་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གྲང་རེག་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་པ་དོན་གྱི་ཤགས་ཀྱིས་ངེས་པར་འཕེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཅན་བཀག་པ་བློ་ཡུལ་དུ་མ་སོང་བར་དེའི་རྗེས་སུ་ཡུལ་མེད་པ་བློ་ཡུལ་དུ་འགྲུབ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་ཅན་བཀག་པས་ཡུལ་དེ་མེད་པར་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་དངོས་སུ་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ལ། དགག་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟགས་དེ་ཉིད་འཕེན་པས་ཁྱབ་པས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པ་ཞེས་བྱའོ།།
དགག་རྟགས་གསུམ་དུ་བསྡུས་པའི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། མི་དམིགས་པ་ནི་འདི་ཙམ་ཞིག1

།ཅེས་སོ། །དེའང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལྡོག་གི་དངོས་འབྲེལ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པའོ། །དངོས་མེད་ངོ་བོ་མིན་དེ་ཉིད།2

།ཅེས་པ་ནས་འདིའི་བར་ནི་རྗེས་དཔག་གིས་སྤྱི་མཚན་
གཟུང་ཡང་རང་མཚན་ལ་མི་སླུ་བའི་རྒྱུ་མཚན་འཕྲོས་དོན་དུ་བྱས་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དཀྱུས་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཁ་དོག་སྤྱི་ལ་སྦྱོར་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པས་མི་རྟག་སོགས།3

།ཞེས་སྦྱར་རོ། །མར་མེའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་མི་
སྦྱོར་བའི་ཁ་དོག་གི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་དྲངས་པའི་ཁ་དོག་འདི་མི་རྟག་གོ་སྙམ་པའི་དྲན་ཤེས་ལ་ཟེར་ན་རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྔ་མས་རྟོགས་ཟིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་པས་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་དེ་ལས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པའི་རང་སྤྱི་འདྲེས་པའི་གཞལ་བྱ་ཕུང་གསུམ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་དུ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ་མི་འཐད་དོ།།
རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་མན་ཆད་དུས་ཕྱིས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་བཅད་ཤེས་ཡིན་
གྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཁ་དོག་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་སྐྱེ་དུས་ནི་ཁ་དོག་ཞིག་དུས་ཡིན་གྱི་ཁ་དོག་གི་རིགས་འདྲ་བར་མ་ཆད་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༣༥ ཕྲེང་། ༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༣༣ ཕྲེང་། ༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༣༥ ཕྲེང་། ༣

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 473

པའི་དུས་ན་ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་ལ་དེ་མི་སྲིད་དོ། །དེ་རྟོགས་ཟིན་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རང་འདྲེན་བྱེད་ཁ་དོག་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་མཐོང་བའི་དབང་པོའ་མངོན་སུམ་གྱིས་དེའི་མི་རྟག་པ་སྔར་རྟོགས་ཟིན་ ིཔའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་ཁ་དོག་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་དེ་དང་དེའི་མི་རྟག་པ་གྲུབ་པ་དེ་1

རྫས་གཅིག་ལ། དེས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། དེ་རྟག་པར་འཁྲུལ་པའི་རྟག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཀ་མེད་དེ། དངོས་པོ་རྟག་པར་འཁྲུལ་བ་ལ་འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་དང༌། ཡོད་པ་བར་མ་ཆད་གཉིས་ཀ་ཚང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མངོན་སུམ་དེས་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་འཇལ་བ་ན་དེའི་མི་རྟག་པའང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་དུ་འདོད་པ་དང་ཞིག་པ་ལ་མི་རྟག་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ནི་དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་ཏེ། གང་ཞིག་གང་གི་གྲུབ་པ་དེ་རྫས་གཅིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ། དེ་གྲུབ་དུས་ན་གྲུབ་པས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་ཞེས་སོ། །ཁ་དོག་གི་མི་རྟག་པའང་ཁ་དོག་དང་གྲུབ་པ་དེ་རྫས་གཅིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེའང་དེའི་མི་རྟག་པ་དེ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་ན་དེ་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་མེད་གཞན་ཡོད་ན་དེའི་འཇིག་པར་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་པ་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པས་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་རྟོག་པའང་མི་རིགས་ཏེ། མི་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་རྫས་ཡིན་ན་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་གཞན་གྱིས་འཇིག་པར་བྱེད་མི་ནུས་ལ། འཇིག་པའི་རྫས་སུ་གནས་ན་འཇིག་པ་དོན་གཞན་ཁས་བླངས་པ་ལ་འབྲས་བུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་གཉིས་པར་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།
ཞིག་པ་ལ་མི་རྟག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་དང་རྫས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་
བྱ་བ་མ་ཡིན་པས། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་པ་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་མི་རྟག་པར་འགྱུར་གྱི་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡང་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཅུང་ཟད་ཅིག་རྫས་སུ་ཡོད་ན་རང་མཚན་ལས་རྫས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གང་རུང་དུ་བཞག་ནུས་པར་འགྱུར་ན། དེའང་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །ཁ་དོག་གི་མི་རྟག་པ་ཞེས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རྫས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་རྟོག་པས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༢༩ ན ༤ གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་

474 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ཆོས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ནི་ཆོས་ཅན་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཚེ་ཆོས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་ཀྱང་ཆོས་གཞན་འཕངས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེའི་ཚེ་ཆོས་ཆོས་ཅན་རྫས་དུ་མ་སྟེ་ཐ་དད་པ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྟོག་པས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་བཏགས་པའི་ཐ་དད་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཅན་གཅིག་ལྡོག་ཆོས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་དེ་རྟོག་པའི་སྣང་བའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོས་ནས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྤྱིའི་རྟེན་ཁ་དོག་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་ཞིང་གྲུབ་པ་ན་སྤྱི་དེ་ཉིད་ཀྱི་མི་རྟག་པའང་གཟུང་ཞིང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་དོག་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་ལྟ་བུ་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བཟུང་བ་སྟེ་མ་གྲུབ་ན། དེ་གྲུབ་ཅིང་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །མངོན་སུམ་གྱིས་ཁ་དོག་གི་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་གཟུང་ན་དེ་གྲུབ་དགོས་པས་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ན་འཛིན་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་འཛིན་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་འཁྲུལ་པས་བར་ཆོད་ནས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པས་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །ཉམས་སུ་མྱོང་བར་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་གོང་བུ་གཅིག་ལ་གོམས་པ་ཆེ་ཆུང་དང་ཐག་ཉེ་རིང་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་ངེས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་དུ་མ་མཐོང་བས་སོ། །སྐྱོན་དེ་ནི་མངོན་སུམ་ངེས་ཤེས་སུ་འདོད་པ་དག་ལ་འཇུག་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་ཁས་བླང་དགོས་སོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་གཟུང་ཡང་མ་ངེས་པ་དག་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ།།
སྐབས་ལ་ལར་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གང་ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་
པ་བཞིན་དུ་སྔ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པའི་འཁྲུལ་རྒྱུས་ཟིན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། དེའང་ནང་གི་འཁྲུལ་རྒྱུ་བློ་གཞན་པ་དང་ཕྱིའི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་བར་མ་ཆད་དང་འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་ཡོད་པས་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་མའི་རྒྱུ་མཚན་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ཐ་དད་གཟུང་དུ་ཟིན་ཀྱང་སོ་སོར་མཐོང་བ་མེད་པས་ཡིན་ནོ། །འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་དངོས་པོ་རྟག་པར་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུར་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འདྲ་

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 475

བའི་སྐད་ཅིག་གཞན་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་མར་མེའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོའ་བར་གྱིས་མི་རྟག་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་སྡོམ་བཞིའི་ ིནང་ནས་འདུ་བྱེད་སྐད་ཅིག་མར་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་མགོ་མཇུག་ཀུན་ཏུ་གཞུང་གཞན་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་ཞིང་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དགོས་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་རྟོག་པ་འདི་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང༌། དེ་སོང་ན་ཕུང་པོ་བདག་མེད་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་སོགས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་ཡང་མ་ངེས་པའི་དཔེ་ནི། ནུས་པ་དངོས་པོའ་རང་བཞིན་དུ། ི 1

།ཞེས་སོགས་སོ། །ས་
བོན་གྱིས་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ས་བོན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མེད་ན་མྱུ་གུ་དང་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ས་བོན་གྱིས་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པས་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་ནུས་པ་ཐུག་མེད་རྟོགས་དགོས་པས་རྩ་བའི་རྒྱུད་ཉིད་མི་འགྲུབ་ལ། ནུས་པ་ཐ་མ་གཅིག་མྱུ་གུ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་ན་ས་བོན་ལའང་མཚུངས་པས་ནུས་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་ལ། ནུས་པ་གཟུང་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་པ་མི་འདྲེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འབྲས་བུ་དེ་མ་ཐག་འབྱུང་བ་མེད་པས་རྨོངས་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་ནས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ནུས་ཀྱི་གསལ་པོར་མཐོང་བ་མེད་པས་རྨོངས་པ་དེ་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །འཁྲུལ་རྒྱུ་དང་བྲལ་བའི་བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་ཅིང་དངོས་པོས་ཀྱང་རང་གི་གནས་ཚོད་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ལུས་པ་རྟོགས་པའི་བློ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་ཞིག་པ་ལ་མི་རྟག་པར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ནའང་སྔར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ཞིང་ཕྱིས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་རང་སྤྱི་འདྲེས་པ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ།།
ཞིག་པ་མི་རྟག་པར་མི་རུང་བར་བསམས་ནས་རིགས་པ་ཅན་པས་ཡོད་པ་ཙམ་མི་རྟག་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁའ་སོགས་ཀྱང་མི་རྟག་པར་ཐལ་བས་སོ། །དེས་ན་མཐའ་གཉིས་སུ་ཆད་པའི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༣༥ ཕྲེང་། ༡༢

476 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

དབུས་ན་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་དེ་ལ་འཕྲོ་འདུའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མཐའ་གཉིས་པོ་དེ་གང་ཡིན་དྲིས་པས་སྔ་ན་མེད་པ་དང་ཕྱིས་མེད་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མེད་པ་དེ་གཉིས་མི་རྟག་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་དྲིས་པས་དེ་གཉིས་དངོས་མེད་ཡིན་པས་དངོས་པོའ་མི་རྟག་པ་ཞེས་པ་དང་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པ་ཡོད་ཅེས་པ་དང་དངོས་པོ་མི་རྟག་ ིཅེས་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པ་དང་བདུན་པ་དང་ཆོས་ཆོས་ཅན་སོགས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དངོས་པོའ་སྔ་ན་མེད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་མི་རུང་བར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ ིཏེ་དངོས་པོ་དང་སྦྱར་ནས་དྲུག་སྒྲ་སོགས་གང་ཡང་མི་རུང་བར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་རྟག་པ་གཅིག་ཡིན་ན་དེ་ལ་འཕྲོད་པ་འདུས་པའང་རྟག་པ་ཡིན་པས་མཐའ་གཉིས་པོས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའང་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་པོ་མཐའ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྔར་མེད་དང་དངོས་པོའ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ིརིགས་པ་ཅན་པས་དངོས་པོ་སྔར་མེད་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པར་བརྗོད་པ་དེའང་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར། སྔར་མེད་གསར་སྐྱེའི་འབྲས་བུ་ཁས་མི་ལེན་གྱི་གྲུབ་ཟིན་གྱི་མྱུ་གུ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་པོ་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལའང་གནོད་པ་སྔ་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་འབྲས་བུ་མེད་པ་དང་དངོས་པོར་1

མི་རྟག་
པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ་ནི་དེ་ལ་ཐོག་མར་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཚན་གཞི་རྗེས་སུ་བརྗོད་པས་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་དེ་ནི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཚན་གཞི་གྲུབ་ཟིན་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སླར་ཡང་རྗེས་སུ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ནི་མཚན་གཞིའམ་མཚོན་བྱ་རྗེས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཞེས་ཟེར་ལ། མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་སྔར་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་དེ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལ་མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་སྒྲ་ཞེས་ཟེར་རོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༣༡ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༣༣ བ ༥ དངོས་པོ་རིལ་རྟག་པར་

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 477

དེ་ལ་འཕྲོས་དང་བཅས་པའི་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་རང་ལུགས་བཞག་པ་མི་འཐད་པ་
དང༌། གཞན་ལུགས་བཀག་པ་མི་འཐད་པ་དང༌། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ལུགས་འཐད་པར་སྒྲུབ་པའི་བོད་སྔ་མ་དག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་རྣམས་ལྟར་སྣང་ཡིན་པ་དང༌། དེས་ན་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོའ་བཞེད་པ་ ིཉིད་རྣམ་པར་ངེས་པའི་གཞུང་གི་བཞེད་པར་འཐད་པའི་བརྒལ་ལན་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ནི། བླ་མ་གྲོ་ལུང་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་རང་གི་ལུགས་ནི་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་ཉིད་སྐྱོན་མེད་པར་གནས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ལུགས་འཐད་པ་དང་མི་འཐད་པའི་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཕྱོགས་སྔ་མ་ལེགས་པར་མ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་ལ་མཚན་མཚོན་དུ་བྱས་ནས་མཚོན་བྱ་རྗེས་བརྗོད་དང་མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་འཇོག་བྱེད་མ་ངེས་པར་རྣམ་པར་བཞག་བྱ་ངེས་པར་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་མི་བཞེད་ཅིང༌། དེའི་རྣམ་པར་བཞག་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འདིར་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་བྱ་ནི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ལ་འདིར་ནི་སྤྱོད་པ་པ་ལ་སོགས་པས་དོན་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ན་མངོན་སུམ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་དོན་ངེས་ཀྱང་དེ་རྟོག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པས་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་སྔར་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྗེས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲའི་དོན་ནི་དོན་མངོན་དུ་བྱེད་པས་མངོན་སུམ་ཞེས་པ་སྟེ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་མཚན་གཞི་གཟུགས་འཛིན་པའི་དབང་པོའ་ཤེས་པ་སོགས་དང༌། ཁོ་རང་གི་རང་ ིལྡོག་རྣམས་སུ་ཡོད་པས་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་མ་གྲུབ་པར་ཡང་དོན་དེ་དག་ངེས་ནུས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེས་ན་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་མིང་དང་མིང་ཅན་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་
སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་ན་མིང་ཅན་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་གཞི་ལ་མ་བརྟེན་པར་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་ཅིང༌། སྔར་བཤད་པའི་གཞི་གཉིས་པོ་གང་རུང་གི་སྟེང་དུ་གྲུབ་ན་དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་པའི་གཞུང་རྒྱུན་ཕྱི་མ་འདི་དག་གིས་སྔར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཅི་ཞིག་བསྒྲུབ་པར་བྱར་ཡོད་ཅེས་པའི་བརྟག་པ་རྣམས་འཇུག་པ་ཁོ་ནའོ། །མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་སྔར་མཚོན་བྱ་གྲུབ་པ་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན། སྒྲུབ་བྱེད་གང་ཡང་

478 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

མེད་པ་ནི་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་ལ། དོན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་འཇོག་བྱེད་དུ་བྱས་ནས་དེས་གྲུབ་པར་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བས་ཁྱབ་ལ། དེ་ལ་རྟོག་བྲལ་དང་མ་འཁྲུལ་བ་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་མཆོག་གི་དགོངས་པ་ནི་ཊཱིཀྐའི་ཚིག་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ།1

།ཞེས་བཤད་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲའི་དོན་ནི་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་
བྱེད་པའི་ཤེས་པ་སྤྱོད་པ་པས་ཀྱང་གྲུབ་ཟིན་པ་ཁྱད་གཞི་སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ནི་དེའི་སྟེང་དུ་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་སྔར་མཚོན་བྱ་གྲུབ་པ་ལ་གནོད་པ་བརྗོད་པ་ནི་ཕྱོགས་སྔ་མ་མ་ལོན་པའོ། །དེ་ལ་སྒྲུབ་པ་དང་རྗེས་བརྗོད་གྱི་སྒྲའི་སྐབས་གཉིས་ལས་མཚན་གཞི་དོན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་དང༌། མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་གྲུབ་ཟིན་པར་ནི་མཚན་ཉིད་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་མཚན་གཞི་སྟེ་མཚོན་བྱ་མངོན་སུམ་ཤེས་པར་བྱེད་ལ། དེ་དང་མཚན་ཉིད་སྔར་མ་གྲུབ་པ་ལ་ནི་མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་དཔེ་ནི་དཔེར་ན་ཞེས་སོ། །དཔེ་འདིའི་དོན་ཡང་མཚན་མཚོན་དུ་མི་བཞེད་པར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ།།
གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི་མིང་དང་ཞེས་སོགས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་བཟང་པོ་ལྟར་མིང་
འདིའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེས་པ་དང༌། དོན་འདིའི་མིང་གང་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་མིང་དོན་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའང་སྐབས་སུ་མ་བབ་སྟེ། སྤྱིར་ཚད་མའི་གྲངས་སོགས་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་མངོན་སུམ་རྟོག་པ་དང་འཁྲུལ་བར་ལོག་པར་རྟོག་པ་སེལ་བའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། མིང་དང་མིང་ཅན་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལ་མིང་ཅན་ད་དུང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དགོས་པའང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། མཚན་ཉིད་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་དགོས་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར། རང་གི་འདོད་པས་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲའི་དོན་སྔར་བཤད་པ་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་མིང་དང་མིང་ཅན་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་ནའང་འདོད་པའི་དོན་ལ་ལོག་རྟོག་མ་བསལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འཐད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་ཕ་རོལ་པོས་མིང་གཞན་དུ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༦༡༨ ཕྲེང་། ༡༩

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 479

བཏགས་ནའང་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ནི་མངོན་སུམ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་དོན་མ་ཡིན་ལ། དོན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ལ། སྔ་མ་དེའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྣ་བས་ཞེས་སོ།།
དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་སོགས་བཞི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲའི་དོན་དུ་གྲགས་
ཤིང་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་ཁྱད་པར་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སྔར་མེད་ཀྱི་མིང་དང་མིང་ཅན་འབྲེལ་བར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡང་ཕྱོགས་གཞན་དོན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་གྲུབ་ཟིན་ལ་མཚན་ཉིད་གྲུབ་ཟིན་པ་རྗེས་སུ་བརྗོད་པར་བཏགས་ནས་མཚོན་བྱ་མངོན་སུམ་སྒྲུབ་པར་རྟོག་པ་དེའང་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲའི་དོན་དང་མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པའི་ངག་འཛིན་ནའང་དེ་ལྟར་མ་མཐོང་ངོ་ཞེས་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། ཕྱོགས་གཞན་དུ་ཁྱད་པར་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་དེ་དག་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲུབ་བམ། གཞི་མེད་པར་གྲུབ། ཕྱི་མ་མི་སྲིད་པས། དང་པོ་ལྟར་ན། ངག་འདིས་སྔར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཅི་ཞིག་གྲུབ་པར་འདོད། དེས་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་འཐད་པ་མདོར་བསྟན་གྱི་ངག་འདི་ཉིད་ཀྱི་ངག་རྒྱུན་ཕྱི་མ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཚིག་རྣམས་ཀྱིས་འཐད་པར་བརྗོད་པས་གྲུབ་པ་དང་རྗེས་བརྗོད་ཚུལ་འདི་ཉིད་རིགས་སོ། །མཚན་ཉིད་ཉེ་བར་བཟུང་བའི་དགོས་པ་སྟོན་པ་ནི་འདིར་ཡང་ཞེས་སོ། །སྤྱིར་མཚན་ཉིད་ལ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་དང༌། ལོག་རྟོག་སེལ་བ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་གཉིས་ངེས་པར་སྨོས་པ་རིགས་མི་མཐུན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡང་དག་ཤེས་པར་གྲུབ་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསལ་ལ། དེ་གཞིར་བྱས་ན་རྟོག་བྲལ་སྨོས་པའི་བསལ་བྱ་རྗེས་དཔག་ཉིད་ཡིན་ལ། མ་འཁྲུལ་བ་སྨོས་པའི་ཡང་བསལ་བྱ་རྗེས་དཔག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་དང་འཁྲུལ་བ་དེ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡང་དག་ཤེས་པར་གྲུབ་པ་ལ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡ་གྱལ་རེ་རེས་མ་གྲུབ་ཀྱང༌། ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་གཉིས་སྨོས་ཏེ། དབང་པོ་མིག་སེར་གྱིས་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་འཁྲུལ་བ་ཁ་ཅིག་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་དང༌།

480 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

མངོན་སུམ་འགའ་ཞིག་རྟོག་པར་འདོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ།།
སྤྱིའི་དོན་འདི་དག་ལ་དོན་ཚན་བཞི་ཡོད་པའི་རྗེས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་སྒྲུབ་པའི་གཏན་
ལ་དབབ་པ་ནི་ཚུལ་འདི་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཡིན་ལ། རིགས་མི་མཐུན་དང་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ནི་འདིར་ཡང་ཞེས་པ་ནས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་རོ། །སྐབས་འདིར་མཚོན་བྱ་སྟོན་པའི་ཚིག་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། ངེས་པར་དངོས་སུ་སྨོས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་བདེ་བླག་ཏུ་གོ་བའི་ཕྱིར་དང༌། བསྟན་དགོས་ནའང་མ་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། འདིའི་ཕྱི་འགྲེལ་དུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །མཚན་མཚོན་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་ན་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ་མཚོན་བྱ་དངོས་སུ་བསྟན་ཀྱང་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་དུ་མའི་སྒོ་ནས་ཤགས་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་དེ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་གྲུབ་ཟིན་ནས་བྱེ་བྲག་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཙམ་གྱིས་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བསལ་བྱ་ལ་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་མ་ནི་མི་སླུ་བར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསལ་ཟིན་ལ། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་ནི་རྗེས་དཔག་ཉིད་དུ་ངེས་པར་རྟོག་བྲལ་སྨོས་པས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་བསལ་ནས། མངོན་སུམ་ཚད་མར་མཚོན་ནུས་ལ། མ་འཁྲུལ་བས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ནུས་པས་ཡ་གྱལ་རེ་རེས་ཀྱང་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ནུས་ལ། རྟོག་བྲལ་གྱིས་དེ་ལྟར་ནུས་ན་མ་འཁྲུལ་བ་སྨོས་ཅི་དགོས་སྙམ་ན། ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་སྨོས་ལ། ཕྱི་མས་དེ་ལྟར་ནུས་ན་སྔ་མ་དགོས་པ་མེད་དོ་སྙམ་ནའང་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་སྨོས་པས་ཡ་གྱལ་གང་རུང་རེ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་ཚེ་ཅིག་ཤོས་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་ལ་སྦྱར་བ་དེ་ལྟར་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་བསྡོམས་པ་སྨོས་པ་ནི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ།།
མ་འཁྲུལ་བ་སྨོས་ན་མིག་སེར་གྱིས་ཉམས་པའི་མིག་གི་ཤེས་པ་གཟུང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་
བས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་ལ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པས་རྗེས་དཔག་མ་

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 481

ཡིན་ཞིང་སྣང་ཞེན་གང་ལའང་མི་སླུ་བ་མེད་པས་ཚད་མ་གཞན་ཡང་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་བོ། །མ་འཁྲུལ་བ་སྨོས་པ་མེད་ན་ཁ་ཅིག་དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་རྟོག་པར་ཞེན་ནས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འཇོག་པ་དང༌། ཁ་ཅིག་དོན་ཙམ་ལ་མི་སླུ་བ་དང་རྟོག་མེད་དུ་ཞེན་པས་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འཇོག་པའི་ལོག་རྟོག་དེ་དག་མ་འཁྲུལ་བ་སྨོས་པས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་ཚན་གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་འདི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་སམ། མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་སྙམ་པའི་དོགས་པ་གཅོད་པ་ནི། གཞན་དག་ཅེས་སོགས་ཏེ། ཁ་ཅིག་མདོ་སྡེ་པ་བཞིན་སེམས་ཙམ་པའི་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཐུན་མོང་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་མི་སླུ་བ་ལ་འདོད་ལ། སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷའང་དེ་ལྟར་འདོད་དོ།།
དེ་དགག་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་སྒྲའི་དོན་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པ་
དང༌། མི་སླུ་བ་ལ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི་གང་ཞིག་གི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་དེ། དེའི་བཟློག་ཟླ་འཁྲུལ་བ་དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྣང་བ་ལ་འཁྲུལ་བར་དེ་དང་དེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རང་མཚན་མི་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ནའང་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དང་མཐུན་པར་སྣང་བ་གཟུང་ཡུལ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་རྗེས་དཔག་དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཛིན་པས་འཁྲུལ་བར་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པ་ན་མངོན་སུམ་དེ་ལས་བཟློག་པར་མི་བཞེད་ན་རྗེས་དཔག་འབའ་ཞིག་འཁྲུལ་པར་བསྟན་པ་དགོས་པ་མེད་ལ། བཞེད་ན་དེ་ནི་གཟུང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བ་མ་ཡིན་ལ། འཁྲུལ་ཚུལ་དེ་ལས་བཟློག་པས་མངོན་སུམ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པར་གྲུབ་བོ།།
གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པར་གོང་དུ་བསྒྲུབས་ཟིན་པས་
མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་མི་སླུ་བ་ལ་བྱེད་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡང་དག་པར་ཤེས་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མི་སླུ་བ་ཞེས་པར་འགྱུར་བས་མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་དེ་ལ་བྱེད་པ་དོན་མེད་དོ། །རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་མགོ་འཇུག་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་འབའ་ཞིག་

482 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

གཟུང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་དབང་པོའ་མངོན་སུམ་གཟུང་དོན་གྱི་མཐུ་ལས་སྐྱེས་པས་རྟོག་བྲལ་ ིདུ་བསྒྲུབ་པ་སོགས་རྣམ་རིག་པ་ལ་སྦྱར་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རྣམ་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་གང་དུའང་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་བག་ཆགས་བརྟན་མི་བརྟན་གྱི་དབང་གིས་འཇོག་པ་ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་གྲུབ་ན་མདོ་སྡེ་པ་འབའ་ཞིག་ལ་སྦྱར་དགོས་པར་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཟློག་པའི་དོན་དུ་མ་འཁྲུལ་བ་སྨོས་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཆ་འགའ་ཞིག་ལ་མི་སླུ་བས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱོགས་གླང་གིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འཁྲུལ་བ་སྨོས་པ་མ་མཛད་པར། རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།
ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་སླུ་བ་ཚད་མར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་མི་སླུ་བ་སྨོས་
ནའང་མི་རིགས་ཏེ། དོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དགག་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཁོ་ན་ཚད་མར་གསུངས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟར་ན་བྱིས་པའི་རྟོག་པ་ཡན་ཆད་ཆ་འགའ་ཞིག་ལ་མི་སླུ་བ་མ་ཡིན་པ་མེད་ལ། བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་མི་སླུ་བ་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་འགའ་ཞིག་སླུ་བར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཁྱེད་ལྟར་ན་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མི་སླུ་བར་ཁས་བླང་ནུས་པར་འགྱུར་རོ།།
དེས་ན་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ནི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དོན་གང་འཇུག་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
དོན་དེ་ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སླུ་བར་འཇོག་ལ། དེའང་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་མི་སླུ་བ་ཡིན་ནོ། །ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་གང་ལ་མི་སླུ་བ་དེའང་ཁྱད་པར་ལ་མི་སླུ་བ་ཡིན་ལ། ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་དེ་ཁྱད་པར་གཅིག་ལ་བསླུས་ན་སྤྱི་ལ་མ་སླུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་མེད་ལ། དེས་ན་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་བསླུས་པ་ཡིན་ནོ། །སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུའི་རང་བཞིན་སྤངས་པ་ཡིན་པས་ཆུའི་ཆ་གང་ལ་མི་སླུ་བ་སྤངས་ལ། ནོར་བུ་ཕུགས་དང་འོད་སྒོ་གསེབ་ན་འདུག་པ་ལ་ནོར་བུ་འདུག་པ་སྙམ་པའང་ནོར་བུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་སྤངས་པ་ཡིན་པས་ནོར་

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 483

བུའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་གང་ལའང་ཚད་མ་མ་ཡིན་ལ། མཚན་ཕྱེད་ཀྱི་དུས་ན་ཉིན་ཕྱེད་ཀྱི་བུ་བྱུང་བར་རྨིས་པའང་དུས་ལ་འཁྲུལ་བས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས། ཆ་གཞན་ལ་བསླུས་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མི་སླུ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚད་མ་མི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་རྗེས་དཔག་ལས་ཐ་དད་པའི་རྟོག་པ་ཚད་མ་ཡིན་པ་སྤངས་པ་བཞིན་དུ། སློབ་དཔོན་འདི་དག་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་སྤངས་པར་བཞེད་པས་དེའི་དོན་དུ་མ་འཁྲུལ་བ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ།།
བཞི་པ་ནི། ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་མི་རུང་བ་ནི། ནོར་བུ་སྒྲོན་མེའི་འོད་
དག་ལ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རྟོགས་ལ། དུས་ལ་འཁྲུལ་བ་དེར་མི་རུང་བ་ནི་དོགས་པའི་གནས་ཆུང་བས་མ་སྨོས་ལ། རང་བཞིན་ལ་འཁྲུལ་བའི་དོགས་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོའ་གནས་ཚོད་ ིདང་འགལ་བ་འཛིན་པ། འཁྲུལ་བས་ཚད་མར་མི་རུང་ན། སྔོ་འཛིན་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་བར་ཐལ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་ལ་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་ལུགས་ལ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་བཅས་སུ་མི་རུང་བའི་ལུགས་ཇི་ལྟར་འཐད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་རང་བཞིན་འདྲེས་པ་འཛིན་པའི་དོན་དེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་ལ་རང་བཞིན་ཐ་དད་མེད་པར་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་དོན་ཡིན་པའམ། གོ་ས་སོ་སོར་གནས་པ། གོ་ས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའམ། བར་སྟོངས་དང་བཅས་པར་གནས་པ། བར་སྟོངས་མེད་པར་འཛིན་པའམ། དབང་ཤེས་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་གཟུང་དོན་གྱིས་བར་བཅད་ནས་གནས་པ་ལ། བར་མ་ཆད་དུ་འཛིན་པ། མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་དོན་ཡིན། སྐྱོན་དང་པོ་མེད་དེ། དེ་ལྟ་ན་གོང་བུ་རྡུལ་ཕྲན་ཙམ་དུ་སྣང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། སྐྱོན་གཉིས་པ་མེད་པའང་དེས་གྲུབ་ལ། སྐྱོན་གསུམ་པའང་མེད་དེ། བར་སྟོངས་དང༌། བར་སྟོངས་མེད་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོར་མེད་པས་དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །སྐྱོན་བཞི་པའང་མེད་དེ། ཁ་དོག་དང༌། རེག་བྱའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ། བར་མ་ཆད་པར་མིག་ཤེས་ལ་མི་སྣང་ཞིང༌། རེག་རྡུལ་གྱིས་སྟོངས་པར་ཁ་དོག་གི་རྡུལ་སྣང་བ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་ན། འདོད་དེ། དེ་ལ་རེག་བྱ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེ་མི་སྣང་ཡང་རང་བཞིན་འགལ་བ་འཛིན་པར་མི་འགྲུབ་བོ།།
ཁ་དོག་རེག་བྱའི་ཡུལ་ན་གནས་པར་མཐོང་བས་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ།

484 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

རེག་བྱ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་འགའ་ཡང་མིག་ཤེས་ལ་མི་སྣང་ལ། དེ་མི་སྣང་ན། དེའི་ཡུལ་ན་ཁ་དོག་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་སྣང་། དེས་ན་འདྲེས་པར་འཛིན་པ་ནི། ཡིད་བློ་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི་དབང་མངོན་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དབང་མངོན་ནི། འཁྲུལ་ཚུལ་རྣམ་པ་གསུམ་གར་དུ་མེད་པས་མ་འདྲེས་པ་ལ་འདྲེས་པར་འཛིན་པ་ཇི་ལྟར་འཐད། ཕྱི་དོན་རགས་པ་དང༌། ཕྱོགས་ཐ་དད་པ་ནི། འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། གང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སོང་བའི་དོན་དེའི་ཆ་གཞན་ལ་འཁྲུལ་བ་དང༌། ཆ་གཞན་དངོས་པོར་མེད་པ་ཡིན་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་མི་རུང་ལ། ཆ་གཞན་ཚད་མ་དེས་མ་གཞལ་ན། ཚད་མ་གཞན་ལས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། འཁྲུལ་ཤེས་ནི། རང་ཡུལ་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་འཁྲུལ་བས། དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལོག་པའི་དོན་དུ་མ་འཁྲུལ་བ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་རྒྱལ་དབང་བློ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག །དུང་སེར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས། ཁ་དོག་གི་ཆ་ལ་ཚད་མ་མིན་ཡང༌། དབྱིབས་ཀྱི་ཆ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཟློག་པའི་དོན་དུ། མི་འཁྲུལ་བ་སྨོས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བའང་མི་རིགས་ཏེ། ཆ་གཅིག་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན། ཆ་གཞན་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབས་པ་དགོས་པ་མེད་ལ། འཇུག་ཡུལ་ལ་ཚད་མ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཆེད་དུ་སྨོས་པའང་མི་འཐད་དེ། ཐ་སྙད་ལས་ཐ་སྙད་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་རང་ཁོ་ན་ལས་རྟོགས་སོ། །དབྱིབས་ནི། ཁ་དོག་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་པས། ཁ་དོག་ལ་མ་འཁྲུལ་ན་དབྱིབས་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་ག་ལ་འགྱུར། དུང་གི་སྒྲའང༌། དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཁ་དོག་ལ་འཇུག་ལ། དུང་ཐོབ་པའང༌། ཚད་མ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གྱི། སེར་པོར་འཛིན་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་འགལ་བ་འཛིན་པ་ནི། ཡུལ་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་སླུ་བ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་ཚད་མར་མི་རུང་ངོ༌། །ཡང་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་མགོར།
ཚད་མ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ལ། དོན་དྲུག་སྟེ། དབྱེ་གཞི་དང༌། དབྱེ་གྲངས་དང༌།
གྲངས་དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་དང༌། མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པ་དང༌། ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང༌། མི་སླུ་བ་དེ་ཉིད་ཚད་མ་རང་གཞན་གང་གིས་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དང་སྤང་བའི་རྒྱུ་འཁྲུལ་མེད་གང་ཡིན་སྙམ་དུ་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་སྐབས་ཀྱི་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡང་དག་ཤེས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 485

པའི་དོན་དང༌། དོན་བྱེད་སྣང་གི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་དོན་དུ་དེ་ཞེས་སྨོས། དོན་བྱེད་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་དང༌། ཚད་མ་ཙམ་དང་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡང་དག་ཤེས་པ་གང་འགག་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱུ་མཚན་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡང་དག་ཤེས་པ་དབྱེ་གཞིར་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་མོད་ཀྱི། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་སྙམ་པ་ལོག་པར་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་དབྱེ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཚད་མའི་གྲངས་ངེས་འཇོག་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་མ་རྟོགས་བཞིན་དུ་དགག་པ་བྱེད་པ་ནི་མི་རིགས་སོ། །རྣམ་པ་གཉིས་ཞེས་པ་ནི་གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། ལྷག་མ་མིང་གི་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། ལྷག་མས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་གྲུབ་ཀྱང༌། གོང་དུ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སྟེ་ཞེས་སྨོས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ནའང་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་སྣུམ་འཁུར་དག་ནི་གཉིས་སོ་ཞེས་པ་བཞིན་ཏེ། དག་ནི་གཉིས་ཚིག་ཡིན་པས་གཉིས་གྲུབ་ཀྱང༌། གྲངས་རྟོགས་པའི་དོན་དུའང་གཉིས་སྨོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་སོ་ཞེས་གྲུབ་ཟིན་བསྟན་པའི་དོན་དུ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་དོག་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཀྱང་དགོས་པ་མེད་པ་དཔེར་ལེན་པ་མི་རིགས་པས་བཤད་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལེགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། མི་འཐད་པ་རྟོགས་པར་སླའོ།།གཉིས་པ་ནི། ཡང་དག་ཤེས་པའི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་རིགས་མི་མཐུན་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་
ཕྱེ་ནས་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ། གྲངས་བསྟན་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། བདེན་ཏེ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། མི་སླུ་བ་འཇུག་པའི་གཞི། དེ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་པའི་གྲངས་ངེས་མ་རྟོགས་ན། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྔོན་དུ་དེའི་གྲངས་སྟོན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་ནི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་དང༌། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་སྟོན་པས་ཚད་མིན་དང༌། རྗེས་དཔག་བཅད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་བདེ་བླག་ཏུ་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། མི་འདོད་པ་ལོག་པའི་དོན་དུ་འདོད་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲ་བཤད་འཇུག་
གཉིས་སྟོན་ཏེ། པྲ་ཏྱ་ཀྵ་ཞེས་པའི་སྒྲ་སོ་སོར་ཕྲལ་ན། པྲ་ཏི་ཟློས་པ་དང༌། ཨ་ཀྵ་དབང་པོ་ལ་འཇུག་པས་དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་པས་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་པ་སྒྲ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །སྒྲ་

486 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དོན་རང་མཚན་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས་ན་མངོན་སུམ་དུ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་བཤད་འཇུག་གི་རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་ཤེས་པའི་གསལ་བ་གཅིག་ལ་འདུ་བས་དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་པས་མཚོན་ནས་སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཤེས་པར་བྱེད་དེ། མངོན་སུམ་པ་ཞིག་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །འགྲོ་བའི་དོན་གྱིས་བ་ལང་ཞེས་འགྲོ་བའི་བྱ་བས་བ་ལང་གི་སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཤེས་པར་བྱེད་ཀྱང༌། འགྲོ་བས་སྟོངས་པའི་གོང་བུ་ལ་བ་ལང་གི་སྒྲ་མི་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་བཟུང་ཞིང་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་རྗེས་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་དཔོག་པས་རྗེས་དཔག་གོ །དང་ཞེས་པ་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་སྟོབས་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་སྡུད་པའི་ཚིག་གོ །ཞེས་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཚད་མ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང༌། དོན་རྟོགས་ཟིན་པ་ལ་གྲངས་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་རྫོགས་ཚིག་གོ །
ལྔ་པ་ནི། དངོས་པོའ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཛིན་པ་ཙམ་དང༌། བཟུང་ཟིན་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཚད་ ིམའི་དོན་དུ་འཇོག་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། མ་བཟུང་བའི་དོན་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཚད་མ་ཡིན་ན། སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་ཡང་ཚད་མར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ནི། འདི་དག་གིས་ཞེས་སོགས་སོ། །ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་སླུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་བསྟན་པ་དང༌། འདིར་བསྟན་པ་རྣམས་དོན་ལྡོག་མི་འདྲ་བ་གསུམ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྔ་མ་གཉིས་ཀྱང་འདིའི་ནང་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་ནས་ཤེས་པའི་ཚིག་གིས་ཁྱབ་ཆེས་པ་གཅོད་ལ། འཇུག་པ་ན་ཞེས་པས་མི་སྲིད་པ་བཅད་ནས་མ་ཁྱབ་པ་གཅོད་པ་ཤགས་ལ་གོ་བར་བྱེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །མི་སླུ་བ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བའི་དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་མི་སླུ་བར་གོ་བར་བྱེད་དོ། །མི་སླུ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེའང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མི་སླུ་བར་བྱེད་པ་རྒྱུ་མཚན་གང་ལས་ཤེ་ན། བཙོ་སྲེག་སོགས་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་པོ་མེ་ནི་གང་གི་མི་སླུ་བའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་འཛིན་པ་ཙམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་སྐད་ཅིག་མ་བཟུང་ཡང་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་དང༌། དེ་ཐོབ་པ་དང༌། དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་གཟུང་དོན་དུ་མ་བྱས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་དོན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 487

དོན་ཐོབ་པའི་རང་བཞིན་དོན་བྱེད་སྣང་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་ནི། བསྟན་བཅོས་ལས་ཞར་བྱུང་
ཙམ་དུ་དཔྱད་པ་ཡིན་གྱི་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ། །མངོན་སུམ་གྱིས་བཟུང་བའི་དོན་ཐོབ་བྱའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆ་ཤས་དང་བྲལ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་སྣང་བའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་གིས་བཟུང་བའང་དངོས་པོར་མེད་ལ། ཞེན་ཡུལ་ཡང་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པས་དོན་བྱེད་པ་གང་ཞིག་ཐོབ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་དེ་ལ་མི་སླུ་བར་བརྗོད་དེ། མ་བཟུང་བ་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ན་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་ལྟ་བུའང་ཚད་མར་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོན་ཡོངས་སུ་དཔྱད་ནས་ཞེས་སྨོས་ཏེ། བཅད་པ་ལ་བལྟོས་ནས་འཇུག་པས་ངེས་པ་དང་འཇུག་པ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་བསྟན་ཏོ། །ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་འཇུག་བྱེད་ཡིན་ལ། བཅད་དོན་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །དང་པོའ་གཅོད་བྱེད་དེས་སྐྱེས་བུ་བཅུག་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་ཚད་མ་ ིམེད་དོ། །དེས་ན་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང༌། རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་གྱི། དེ་དང་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་མཚུངས་པའི་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་ཐ་མི་དད་པའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་རྣམས་བཅད་ཤེས་ཡིན་གྱི། ཚད་མ་མ་ཡིན་པས། ཚད་མ་ནི་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དང་པོའ་འཇུག་བྱེད་ཉིད་ཚད་མར་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཡང་དག་ ིཤེས་པ་ཉིད་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་མི་སླུ་བ་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་དོན་སེམས་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་སམ། དོན་སྨྲ་བ་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཤེ་ན། ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། འོ་ན་དེ་ལ། མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་བསྒྲུབ་ཏུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་དུ་བཞག་པ་མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་ལྡོག་སོ་སོར་ངེས་པ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་དོན་དུ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་ཀྱང༌། བཅད་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་མངོན་རྗེས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཚད་མ་མ་ཡིན་གྱི། གཞན་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པར་དང་པོའ་ིའཇུག་བྱེད་ཉིད་ཚད་མར་གོ་བའི་ཆེད་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཉིད་དབྱེ་གཞིར་

488 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

བཞག་པ་ཡིན་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན་དང་པོའ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ།། ིཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ན་དོན་བྱ་བ་ལ་བསླུ་བ་མེད་པ་ཞེས་དངོས་པོ་ལ་མི་སླུ་བ་
འབའ་ཞིག་ཚད་མར་སྟོན་པར་མི་རིགས་ཏེ། དངོས་མེད་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་མི་སྲིད་ན། དམ་བཅས་པ་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དངོས་མེད་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མི་སྲིད་ཅེས་སྨྲ་བ་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བ་བདེན་མོད་ཀྱི། དེ་ལ་ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འདི་དག་ནི་བློས་བཀོད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ་ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འབྲེལ་བ་བློས་བྱས་པ་ནི་མེད་པ་ལའང་གང་གིས་བཟློག །དེ་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་བརྡའ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྩ་ཚིག་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་མཛད་པ་གཉིས་སུ་དོགས་པ་བཅད་དེ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་མེད་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་འཐད་མོད། ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་ཇི་ལྟར་འཐད་དེ། དེ་ལ་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་ལ་ཚད་མ་རྣམས་ནི། གཞལ་བྱ་ལས་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྔོན་པོ་འདི་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་དང༌། སྔོན་པོ་མ་ཡིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་དང༌། སྔོན་པོ་དང་སྔོ་མ་ཡིན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཐ་སྙད་བྱར་མི་རུང་བར་ཐལ། དངོས་མེད་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། བརྡའ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཡོད་དོ་གཞན་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་ལ། དངོས་མེད་ལ་གཞལ་བྱར་ཐ་སྙད་དེ་དག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོའ་ིཡུལ་ཅན་ཁོ་ན་སྔར་ཚད་མར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅི་ལྟར་དངོས་མེད་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་ནི། ངེས་ཤིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་དོན་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དངོས་པོར་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རུང༌། དེས་ཐག་བཅད་པ་ལ། ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་གནོད་པ་མེད་ན་ཚད་མར་འགྱུར་ལ། དེ་ནི་དངོས་མེད་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལའང་ཡོད་དོ།།
འོ་ན་དེ་ལ་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་ཇི་ལྟར་འཐད་སྙམ་ན་རང་གི་སྒྲ་ལྟ་བུ་གནོད་པའི་རང་བཞིན་
མེད་པར་ངེས་ན་སྒྲ་མེད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཐོབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པར་སྒྲུབ་རྟགས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མི་འཛིན་པས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང༌། རྣམ་འགྲེལ་དང༌། རྣམ་པར་ངེས་པའི་ལུགས་གཉིས་པར་དགག་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 489

རྗེས་དཔག་ཀྱང་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་མི་སླུ་བར་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དངོས་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མཐའ་དག་གིས་དངོས་མེད་ཤགས་ལ་རྟོགས་པར་བྱེད་ལ། དངོས་མེད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མས། དངོས་པོ་དངོས་ཤགས་གང་ལའང་རྟོགས་པར་མི་བྱེད་ཀྱང༌། གཞི་ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལྟ་བུ་རང་མཚན་ལ་མི་སླུ་བའི་ཚད་མ་དང་མ་འབྲེལ་ན་གཞི་གང་ལའང་ཚད་མར་མི་འགྱུར་བར་སྟོན་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །རང་མཚན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ན་སྒྲོ་བཏགས་འཛིན་པའང་ཚད་མར་མི་རུང་བ་ལ་དགོངས་ནས། དངོས་མེད་འབའ་ཞིག་པ་དང༌། དངོས་མེད་རང་རྒྱུད་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མེད་པར་གསུངས་སོ། །ཡོངས་སུ་དཔྱད་པའི་དོན་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ན། དུང་སེར་འཛིན་སོགས་ཚད་མ་ཡིན་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ངེས་པས་གཞན་ངེས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། ཡུལ་དང་དུས་དང༌། རང་བཞིན་ཐ་དད་པས་རྫས་ཐ་དད་དུ་འཇོག་མི་ནུས་ན་འགའ་ཡང་རྫས་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །སྔོན་པོ་བཟུང་བ་ན་བཟུང་ཡང་འཁྲུལ་བས་མ་ངེས་པ་ནི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་ངེས་པར་བྱེད་དེ་སྐད་ཅིག་མ་བཞིན་ནོ། །ཁ་དོག་གི་རྡུལ་ཕྲན་མང་པོ་རྣམས་དབང་ཤེས་གཅིག་ལ་སྣང་བ་ན། རིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་སྣང་བ་ནི། ཁ་དོག་དཀར་པོའ་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་གནས་པའི་དབྱིབས་ནི། ཁ་དོག་གི་ ིརྡུལ་ཕྲན་སོ་སོར་སྣང་བའི་ཆོས་ཡིན་གྱི་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པའི་དངོས་པོའ་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ིདཀར་པོ་མ་བཟུང་ན་དེའི་ཆོས་ཀྱིས། ཁ་དོག་གཞན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིབས་མ་བཟུང་བས་སླུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དུང་སེར་འཛིན་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །དུང་ཐོབ་པ་ནི་རེག་བྱ་འཛིན་པ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་གཞན་ཁོ་ན་ལས་ཡིན་ནོ། །འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་བསྟན་པའི་དོན་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བྱ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་བློ་འཇུག་པ་མིན་ལ་དེ་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རུང༌། གཞལ་བྱ་ངེས་པ་ཙམ་གྱིས་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་སྔོ་འཛིན་ཚད་མ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་འཇུག་པ་ནི་ཡུལ་གཞན་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བཅད་དོན་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་བྱེ་བྲག་མེད་དོ།།
དྲུག་པ་ནི། ཁ་ཅིག །གོམ་པ་བགྲོད་ནས་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ལ། ཐོབ་པའི་དོན་དུ་བསམས་ནས་
ཚད་མ་ལ་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་ན། ཅི་ཞིག་ལྟར་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ཚད་མར་མི་འགྱུར་ན། དེའང་མི་རིགས་པས། འཇུག་ཡུལ་སྟོན་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མའི་བྱ་བ་རྫོགས་

490 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བདེན་ཏེ་འཇུག་ཡུལ་ལག་ཏུ་ཐོབ་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ནི་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡང་དག་ཤེས་པའི་འབྲས་བུར་ངེས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་ལ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཅིང༌། དངོས་སུ་ལག་པས་ཐོབ་པའི་འཇུག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དེ་ལའང་དོན་ཐོབ་རུང་ཡོད་པས་ཚད་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ནུས་པ་ངེས་པ་དང༌། དོན་བདེན་པ་ངེས་པ་དང༌། དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ནི། དོན་གཅིག་ལ། དེ་དག་ཀྱང་རྗེས་དཔག་དང༌། དོན་བྱེད་སྣང་ཅན་དང་མངོན་སུམ་གོམས་པ་ཅན་རྣམས་ནི། རང་ཁོ་ན་ལས་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །མངོན་སུམ་གོམས་པ་ཅན་ནི། དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་སྔར་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པ་དང༌། ཕྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ཆོས་མཐུན་པར་མཐོང་བས། རྗེས་དཔག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱའི་དོན་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནོར་བུ་ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མེ་དང་འབྲེལ་བ་ངེས་ཟིན་མ་བརྗེད་པའི་མེ་མ་མཐོང་བར་དུ་བ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་མེའི་འབྲས་བུ་རྟོགས་པའང་མངོན་སུམ་ཡིན་གྱི་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལས་མ་འདས་སོ་ཞེས་པ་ནི་དོན་ཐོབ་པའི་དུས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་གོམས་པ་ཅན་ལྟ་བུ་ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་རྟོགས་པ་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་འགྲུབ་པར་ཐལ་བའི་གནོད་པ་རྒྱང་ཕན་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོམས་པ་ཅན་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་རང་ལས་ངེས་པར་བསྟན་ཏོ། །རྗེས་དཔག་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་རང་ལས་ངེས་པས་ཁྱབ་པ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་ནི་དེས་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་སྣང་བ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན། ཚད་མ་མཐའ་དག་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པས་ཁྱབ་ལ། གཞལ་བྱའི་དོན་མེད་ན་ཚད་མ་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དྲངས་ནས་དེ་སེལ་བྱེད་ཚད་མ་གཞན་ལ་རག་ལས་པའང་ཡོད་ལ། རང་ཉིད་ཀྱིས་སེལ་བར་བྱེད་པའང་ཡོད་པའི་དོན་ནོ། །སྣང་བ་རང་ལས་ངེས་ནས། བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་པ་ནི། འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་ཞེས་ཏེ། ཁ་དོག་དམར་པོ་ངེས་ནས། མ་ཡིན་པའི་ཆ་གཞན་ལས་ངེས་པར་བྱེད་པའོ།།
སྤྱིར་རང་ལས་ངེས་ཤིང་ཁྱད་པར་གཞན་ལས་ངེས་པ་ནི། ཡང་འགའ་ཞིག་ལོ་མ་ཞེས་
སོགས་ཏེ། དོན་ལ་ཤ་པ་ཡིན་པ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོས་བཟུང་ནས་ཤིང་ཙམ་དུ་

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 491

ངེས་ཤིང༌། ཤ་པ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ན། ཤ་པ་མེད་ན། མི་འབྱུང་བ་ཚད་མ་གཞན་ལས་ངེས་པར་བྱེད་ལ། ཤ་པ་ལ་འཇུག་བྱེད་ཀྱང་ཤིང་ཙམ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་དཔེ་གཞལ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་དྲངས་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའོ། །ཁྱད་པར་རང་ལས་ངེས་ཤིང་སྤྱིར་གཞན་ལས་ངེས་པ་ནི། ཅི་ལྟར་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་པའི་ཞེས་སོགས་ཏེ། ཤིང་གི་དོན་བྱེད་པའང་ཁྱད་པར་གྱི་མཐར་ཐུག་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་མ་སྔོ་སེར་སོགས་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མས་སྔོན་པོ་བཟུང་བ་ན་སྐད་ཅིག་མ་བཟུང་ཡང་འདོད་དོན་འགྲུབ་པ་ནི་སྔོན་པོའ་མཐར་ཐུག་པས་དེ་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་གྱི། སྐད་ཅིག་མ་བཟུང་ཡང་ངེས་ ིཔ་མ་ཡིན་ཞིང་དེའི་མཐར་ཐུག་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་པོ་ཁོ་ནས་འཇུག་ཡུལ་གྱི་དོན་བྱེད་པ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐད་ཅིག་མ་ནི་ཚད་མ་གཞན་ལས་ངེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀ་རང་ལས་ངེས་པ་ནི། ཁྱད་པར་བཟུང་བ་ནའང་ཞེས་སོགས་ཏེ། ཤིང་དང་ཤ་པ་གཉིས་ཀ་བཟུང་ཞིང་ཤ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་བྲལ་བ་ཤིང་ཤ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ནི་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ལ། སྐད་ཅིག་མ་ནི། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་བཟུང་ཡང་མ་ངེས་ཤིང༌། སྣང་བ་རང་ལས་ངེས་པའང་མ་ཡིན་པས་ཚད་མ་གཞན་ཁོ་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁ་དོག་ངེས་པ་ན་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱུ་བའི་རེག་བྱ་སོགས་ཀྱང་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་ངེས་པ་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །རེག་པ་དེའང་དོན་བྱེད་སྣང་གི་ཚད་མ་འབའ་ཞིག་ལ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་དོན་འགའ་ཞིག་མཐོང་བ་ལས་ཀྱང་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཐེ་ཚོམ་ནི་སྣང་བ་ངེས་པའི་འོག་ཏུ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་ངེས་ན་ཤ་པའམ་འོན་ཏེ་གཞན་ཡིན་སྙམ་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བྱ་བ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཞལ་བྱའི་དོན་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་གོམས་པ་ཅན་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་ལས་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ངེས་པའི་དོན་མེད་ན་རང་གི་ངོ་བོ་མི་འབྱུང་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལའང་གཞན་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་ནོ།།
ཕྱིས་འབྱུང་བའི་ཐེ་ཚོམ་སེལ་བྱེད་ཁྱད་པར་ཤ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེས་ཤ་པ་མེད་ན་
སྔར་གྱི་ཤིང་ཙམ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་འཛིན་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཤེས་པ་

492 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

སྔ་མ་དེ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་ཕྱི་མ་དེ་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་མངོན་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་སེལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཁྱབ་པ་དྲན་པའམ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པའི་གསལ་བ་གོམས་པ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཤེས་པ་ཕྱི་མས་ཚད་མར་རྗེས་སུ་དཔག་དགོས་ན། རྒྱང་ཕན་ལ་གནོད་པ་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་གཏོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཚད་མའམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ་བའི་གནོད་པ་གསུམ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྣང་བ་ངེས་པས་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བྱ་བ་རྫོགས་པ་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་ཚད་མ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པའི་དབང་གིས་ཡུལ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་ནི་ཐབས་གཞན་དུ་དོགས་པ་མ་ལོག་པས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ལ། དོན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དངོས་པོ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་པ་ཚད་མ་ནི། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གང་གཞལ་བྱའི་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མར་འགྱུར་ལ། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བྱ་བ་ནི་སྣང་བ་ངེས་པར་བྱ་བ་ལས་ཡིན་པས་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་དེའི་བྱ་བ་མི་འགོག་ཀྱང་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱིས་འགོག་པས་རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཤེས་སོ། །ཁ་ཅིག་མངོན་སུམ་གོམས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ལས་འཇུག་གོ་ཞེས་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ཏེ། ཚད་མར་མ་ངེས་པ་ལས་འཇུག་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་ངེས་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་འཇུག་པ་དང་ཚད་མ་གཉིས་རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། ཐེ་ཚོམ་ལས་ཀྱང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཡང་དབང་པོ་སྐྱོན་མེད་པ་དང༌། ཡུལ་ཐག་ཉེ་བ་ལ་མི་སླུ་བའི་མངོན་སུམ་ནི་ཚད་མར་ངེས་པ་ལས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའང་མི་རིགས་ཏེ། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཟླ་བ་གཉིས་ལ་འཁྲུལ་ཡང་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཡང་རྒྱང་ཕན་པ་ལ་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་བསྒྲུབ་པ་དང་དོན་སེམས་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་བརྗོད་པའི་དོན་དུ་འདི་དག་གི་དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། དོན་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། འདིར་གྲངས་ངེས་བསྒྲུབས་ནས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུན་ལ་འབྱུང་བའི་ཡ་གྱལ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 493

ཉིད་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།།
བསགས་པ་དག་ནི་ཚོགས་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ལུང་འགལ་སྤོང་བ་ན། མདོ་སྡེ་
པའི་ལུགས་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཛིན་པ་ན་ཚོགས་པའི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གང་ཡང་གཟུང་དོན་དུ་མི་བྱེད་ལ་རྡུལ་ཕྲན་སིལ་ལེ་བར་སྣང་བའང་མ་ཡིན་ཞིང༌། རགས་པའི་རྣམ་པའང་མི་སྣང་ལ། སྔ་མའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་ནུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ན། དེའི་ནང་གི་རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་བསགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་འཇུག་པས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་བསགས་པ་ལ་དམིགས་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིའི་སྤྱོད་1

ཡུལ་མ་ཡིན་
ནོ། །སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ལུང་གི་དོན་ཡང་ཟླ་མེད་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་གྱིས་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་མི་ནུས་ཀྱི། དུ་མ་བསག་དགོས་ལ། གཟུགས་ཞེས་པ་དང་སྔོན་པོ་ཞེས་པ་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ངེས་པར་འདྲེན་དགོས་པས་རྫས་ཀྱི་རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་ན་ཕྱོགས་སྔ་མས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པར་བཤད་པས་དེ་ལ་དམིགས་ན་ཚོགས་པ་ལ་དམིགས་པས་ཁྱབ་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་ལ་དམིགས་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་རིམ་པ་གསུམ་བྱུང་བའི་སྔ་མ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེའང་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་ནུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་ནས་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པས་བསགས་པ་ཞེས་བཤད་ལ། དེ་དག་བསགས་པ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་བསགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་མ་ཡིན་པའི་དེ་དག་ལས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ངོར་མི་སྣང་ཡང་དེ་དག་རེ་རེ་ནས་ཁ་དོག་གི་རྣམ་པ་གཏོད་པས་གཟུང་དོན་དང་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་པ་ཞེས་བྱའི། དེའི་སྟེང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་གཏད་པས། རང་འདྲའི་རྣམ་པ་མ་གཏད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།
དབང་བློ་དེའི་གཟུང་ངོར་སྣང་བའི་རྡུལ་རེ་རེ་བ་རྣམས་ཚོགས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་
བའང་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ཅན་གང་ཡང་དེའི་ 1 ཞོལ། ཤོག ༤༤ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༤༧ བ ༥ སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིམ་ནོ།།

494 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

གཟུང་ངོར་མི་སྣང་ངོ༌། །ཟླ་མེད་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་གྱིས་དབང་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་ནུས་པ་མེད་ཅིང༌། དུ་མ་བསགས་ནས་རྣམ་པ་གཏོད་དགོས་པས། མཚུངས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི་རྫས་ཀྱི་རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྣ་ཚོགས་དེ་གཅིག་ན་ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་མ་ངེས་པ་སྤངས་ནས། རྣམ་པ་བདེན་པའམ་བརྫུན་པའི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་བཤད་ན་རྟོགས་སླ་བས་དེའི་དོན་བརྗོད་པ་ལ། འགལ་བའི་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་པས། གཅིག་ཡིན་པ་འགོག་པ་དང༌། དངོས་པོ་གཅིག་ཡིན་པ་འགོག་པ་སོགས་ནི། རིགས་པ་ལྟར་སྣང་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་གཅིག་གི་མཚན་གཞིར་རུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྙེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའ་ལུགས་འདི་བཞིན་དུ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁེགས་རྗེས་སུ་རྣམ་པ་བདེན་བརྫུན་ ིརྩོད་པ་ཡིན་པས་འདི་སྐད་དུ་འདི་དག་གཅིག་པར་མི་བསྒྲུབ་ཅེས་སོགས་ནི། སྦྱོར་བའི་འགོད་ཚུལ་ལ་རྫས་ཐ་དད་བཀག་པ་ཙམ་བསྒྲུབ་ཀྱི་རྫས་གཅིག་མི་བསྒྲུབ་ཅེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་བའི་འགོད་ཚུལ་ལ་རྣམ་བདེན་བརྫུན་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཟུང་རྣམ་རྫས་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་མི་བསྒྲུབ་ཀྱི། དུ་མར་བདེན་པ་བཀག་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །རྣམ་བདེན་པ་ན་རེ། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྨྲ། སྔོན་པོ་ལྟ་བུས་རྫས་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ལ་གསལ་བར་སྣང་བའང་མི་བདེན་ན། རིག་པ་བདེན་པར་ཚད་མ་གང་གིས་རྟོགས་པར་བྱེད་ཤེས་པ་ལ། མི་བདེན་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་ན། བདེན་པའང་གསལ་དགོས་ཏེ། བདེན་པས་ཉེས་པ་ཅིའང་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་པ་བརྫུན་པར་སྨྲ་བས་དེ་དགག་པ་ནི། སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན། རྫས་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་བྱས་པའི་འགལ་བའི་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་མེད་ན། རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་འགོག་སྟེ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ཅན་ལ་ཁ་བསྒྱུར་མ་བསྒྱུར་སོགས་འགལ་བ་དུ་མ་འདུས་པ་ཡིན་ལ། བློ་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། བེམ་པོའ་ཤེས་པའི་རགས་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང༌། ཕྱོགས་ཆ་བྱས་པའི་འགལ་བ་དུ་མ་དང་ལྡན་ན་ ི

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 495

གཅིག་ཏུ་བདེན་མི་བདེན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་དེ། བློའ་རྫས་ཡིན་པས་རགས་པའི་ཉེས་པ་ཉམས་ ིཔ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་ཆ་ཐ་དད་པའི་འགལ་བ་འདུས་ན་གཅིག་ཏུ་མི་བདེན་པ་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
འགལ་བ་དེ་ལྟར་འདུས་ཀྱང༌། གཅིག་ཏུ་བདེན་ན། ཡན་ལག་ཅན་ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་ལ།
དེ་དུ་མར་ཁས་ལེན་དགོས་ན་ཁྱད་མེད་པས་ཤེས་པའི་རགས་པའང་དུ་མར་བདེན་པར་ཁས་བླང་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་རྒྱུན་ཞེས་སོགས་གོ་བར་ཟད་ལ། སྔོན་པོ་ཐ་དད་མེད་པ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་སྤང་བར་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དུ་མར་བདེན་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྔོན་པོ་དུ་མར་བདེན་ནོ་ཞེ་ན། དྲུག་གི་གཅིག་ཅར་སྦྱར་བ་ཞེས་པའི་གནོད་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྡུལ་ཕྲན་ལ་བཀོད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་རྡུལ་ཕྲན་ལའང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་རྡུལ་ཕྲན་ལ་སྐྱོན་དེ་ཡོད་ཀྱི། ཤེས་པ་ལ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་ཞེས་བྱ་བ། རྭ་ཟེང་ངེ་བ་མེད་ཀྱི། གོ་ས་གནོན་པའི་ཚད་ཆུང་ངུ་མང་པོ་ཕན་ཚུན་གྱི་གོ་ས་སྤངས་ནས་སྐྱེས་པས་ཡུལ་རྒྱས་པར་ཁེགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་བརྗོད་ལ། དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྫས་སྔོ་སེར་སོགས་ལའང་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པས་སྐྱོན་བྱེ་བྲག་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྔོ་སེར་སོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཁེགས་ཤིང༌། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་མཚུངས་པར་ཐལ་བས་དུ་མར་བདེན་པ་མི་རིགས་སོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྡུལ་ཕྲན་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འདོད་པ་རྣམས་ལ། རགས་པའི་རྣམ་པ་གསལ་བར་མྱོང་བ་བཟློག་མི་ནུས་ལ། ཤེས་པའི་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་ལ་རགས་པ་མེད་ཅིང༌། རྡུལ་ཕྲན་མང་པོ་ལའང་མེད་པས་ཤེས་པའི་རགས་སྣང་བདེན་པར་མེད་དོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་རྡུལ་ཕྲན་སོ་སོར་སྣང་བའི་སྟེང་གི་ཆོས་རགས་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་རྡུལ་ཕྲན་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་རགས་པར་སྣང་བར་འགྱུར་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། རགས་པར་སྣང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པའི་རྡུལ་ཕྲན་དབང་ཤེས་གང་གིས་ཀྱང་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། རགས་པ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་མྱོང་བའང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། བདེན་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་ཉིད་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མཐོང་བས་ཤེས་པ་ལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་མེད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པར་གྲུབ་བོ།།སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རགས་པའི་རྣམ་པ་བདེན་པར་མེད་པ་རིགས་པས་ལེགས་པར་གྲུབ་

496 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

པས། ཤེས་པའི་རྡུལ་ཕྲན་གཞན་ཅི་ཞིག་ལུས་ཤིང་དེ་བརྟགས་པས་ཀྱང་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གང་གི་ཕྱིར་ན་རྣམ་བདེན་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྔོ་སོགས་རགས་པའི་རྣམ་པ་འདི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང༌། སྔོ་སོགས་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་བདེན་མེད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་མི་ལྡན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྔོ་སོགས་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་བདེན་པར་བརྟགས་ཤིང་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་མི་བདེན་པ་དང་རྣམ་ཤེས་བདེན་མེད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པར་གྲུབ་ན་ཤེས་པའི་རྡུལ་ཕྲན་རྟོགས་པ་དོན་མེད་དོ། །དེས་ན། རྣམ་པ་བདེན་རྫུན་གྱི་ཁྱད་པར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་འཇལ་བའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་མ་རིག་པས་མ་བསླད་པ་ནི། སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་ཀར་འདོད་ལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་རྒྱུད་ལའང་རང་ ིརིག་མངོན་སུམ་གྱི་ངོར་གཉིས་སྣང་ནུབ་པས་དེ་མ་རིག་པས་མ་བསླད་པའང་གཉིས་ཀ་མཐུན་ལ་དབང་ཤེས་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྣང་བའི་ཆ་མ་རིག་པས་བསླད་ཅིང་འཁྲུལ་ཡང་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་གསལ་བར་སྣང་བ་ལ་མ་རིག་པས་བསླད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་མ་རིག་པས་མ་བསླད་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་པས་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འདོད་དོ། །རྣམ་རྫུན་པ་ནི། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་སྣང་བ་ལ་བལྟོས་ནས་ཀྱང་མ་རིག་པས་བསླད་པ་ཡིན་པས་གཟུང་བའི་རྣམ་པས་བསྡུས་པ་སྔོ་སེར་སོགས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་མ་རིག་པས་མ་བསླད་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་ ིདུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པར་བཞེད་པས་མ་རིག་པས་མ་བསླད་པའི་སྣང་ཡུལ་ཉིད་རྣམ་བདེན་བརྫུན་རྩོད་པའི་བདེན་ཚད་ཡིན་གྱི་རྣམ་རྫུན་པས་སྔོ་སེར་སོགས་དངོས་པོར་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་དེ་དག་གི་ལུགས་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་ཤིང་ལུང་དང་རིགས་པ་དུ་མ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་མེད་དེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆའི་འགལ་བ་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །རང་སྣང་འདི་རྟོག་པས་མ་འཁྲུལ་བར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གསལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ་རྟོག་པ་ལ་ཡུལ་གསལ་བར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། སྨིག་རྒྱུ་དག་ལ་ཆུར་རྟོགས་དུས་ན་གསལ་སྣང་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་ཆུར་རྟོགས་དུས་ན་དབང་ཤེས་ལ་སྨིག་རྒྱུ་གསལ་བར་སྣང་བའི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་འདིར་རྟོག་པ་མེད་པའི་དུས་ན་རགས་པ་གསལ་བར་སྣང་བས་རགས་པའི་སྣང་བ་རྟོག་པའི་སྣང་བར་འགྱུར་བ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 497

ནོ། །གཞན་ཡང་རྟོག་པ་རང་གི་ངོ་བོ་མྱོང་བ་ན་གསལ་སྣང་ཡོད་ཀྱང་རགས་སྣང་མེད་དོ།།
རྟོག་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དོན་མེད་པ་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་འཇུག་པས་དོན་གསལ་བར་
སྣང་ངོ་ཞེ་ན། སྔོ་སོགས་དོན་བདེན་པར་མེད་པ་གསལ་བ་འདི་ངེས་པར་བརྟགས་ན་བདེན་མེད་གསལ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་བདེན་པར་མེད་པ་གསལ་བ་ན། བདག་ཉིད་གསལ་བའམ། གཞན་གསལ་བར་བྱེད་པ་གང་རུང་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པ་གཞན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རགས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དོན་དམ་པར་གསལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་དོན་དམ་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་དོན་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་གསལ་བའི་ངོ་བོར། བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་གཞན་གྱི་རགས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནའང༌། ཤེས་པ་དེ་ཉིད་མི་བདེན་པ་གསལ་བྱེད་དུ་སྐྱེས་པར་གྲུབ་བོ། །མ་རིག་པའི་དབང་གིས་གསལ་བ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། མ་རིག་པ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་ན། དངོས་མེད་ཀྱིས་དངོས་མེད་གསལ་བར་བྱེད་པ་མི་འཐད་ལ། དངོས་པོ་ཡིན་ཅིང༌། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ན། དེ་ལས་ཀྱང་དངོས་མེད་ཇི་ལྟར་གསལ་ཏེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་དབང་ཤེས་མི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྔོ་སེར་སོགས་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་གསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྟ་བུ་བདེན་མེད་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་རྟོག་མེད་ཐམས་ཅད་མི་བདེན་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་རིག་པས་བསླད་པར་བལྟ་བར་བྱའོ།།
གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་གསལ་བར་སྣང་བའི་སྣང་ལྡོག་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་
བདེན་པར་ཡོད་ན། ཚངས་པས་ཀྱང་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་འཁྲུལ་པར་བཞག་མི་ནུས་སོ། །བདེན་མེད་གསལ་བ་ཡོད་ན། ཤེས་པ་ལ་མི་བདེན་པ་གསལ་བའི་ནུས་པ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཀྱང་བསྙོན་མི་ནུས་སོ། །དེས་ན་སྔོ་སེར་སོགས་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་མི་བདེན་པ་གསལ་བའི་ནུས་པ་ལས་མ་འདས་སོ། །དེའང་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་གསལ་བར་བྱེད་ཀྱི། བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་མ་རིག་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔོ་འཛིན་གྱིས་གཞལ་བའི་སྔོན་པོ་ནི་སྤང་བར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ལ། གནོད་བྱེད་མཐོང་བའི་ཟླ་གཉིས་ལྟ་བུ་སླུ་བས་སྤང་བར་བྱའོ། །དེས་ན། སྔོ་སེར་སོགས་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གནས་ལ། འཁྲུལ་ཤེས་

498 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

དཔེར་བརྗོད་པའི་དགོས་པའང་དེ་ཉིད་དོ། །གཞན་དུ་ན། སྔོན་པོ་དང་སྔོན་པོའ་རང་བཞིན་དག་ ིལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པས། རྫས་ཐ་དད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་རྫས་གཅིག་པ་བཞིན་དུ། སྔོན་པོ་དང་དེའི་བློ་དག་ཀྱང་ཞེས་བརྗོད་པར་འགྱུར་རོ། །འཁྲུལ་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་ཟླ་བ་གཉིས་ཕན་ཚུན་དང༌། དེ་དང་དེར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ།།
གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ནི། སྔོན་པོ་དམིགས་ན་སྔོ་འཛིན་དམིགས་པ་དང༌། སྔོ་འཛིན་
དམིགས་ན། སྔོན་པོ་དམིགས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོ་འཛིན་གྱིས་སྔོན་པོ་དམིགས་ཀྱང་དེ་དམིགས་པའི་རང་རིག་གིས་སྔོན་པོ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྔོན་པོ་དམིགས་ན། སྔོ་འཛིན་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཅིག་ཤོས་ལའང་སྦྱར་ཏེ། ཡུལ་གཞན་གཉིས་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པས། ཡུལ་གཉིས་པོ་དོན་གཞན་འགོག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྔ་མ་ཁ་ཅིག་སེམས་ཙམ་འགོག་པ་ན། དྲུག་གི་གཅིག་སྦྱར་བའི་རིགས་པས་ཕྱི་རོལ་བདེན་པ་འགོག་ནུས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཙམ་འགོག་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དུས་ཆ་ལ་བརྟགས་པའི་འགལ་བའི་ཆོས་དུ་མ་འདུས་པས་ཤེས་པ་ཙམ་ཡང་འགོག་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་མཚུངས་ཏེ། དབང་ཤེས་ལ། ཡུལ་རགས་པ་ཆ་དང་བཅས་པ་སྣང་བས་ཁྱབ་ལ། ཤེས་པ་མྱོང་བའི་རང་རིག་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པས་ཤེས་པ་ཆ་བཅས་སུ་སྣང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གར་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་དུ་མས་ཐུན་མོང་དུ་བལྟ་བ་ལ། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་ཚོད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་གར་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ལྷ་སྦྱིན་མིག་ཤེས་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་འགའ་ཡང་མེད་པས། དེས་མ་ངེས་པ་མེད་དོ། །ལྷ་སྦྱིན་གྱིས་སྔོ་འཛིན་དང་དེ་ཡིས་དམིགས་ཚོད་ཀྱི་སྔོན་པོ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྔོན་པོ་དང༌། སྔོར་སྣང་ཤེས་པ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་གནོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། གཞན་དུ་ན། རྒོལ་ཕྱིར་རྒོལ་རྩོད་པའི་ཚེ། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱིས་མ་ངེས་པའམ་མེད་དེ། དེ་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 499

སེམས་དམིགས་བྱེད་དེས་1

ཅིག་ཤོས་དམིགས་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་གིས་ཀྱང་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དམིགས་བྱེད་གཉིས་སོ་སོར་བདག་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་དམིགས་པའི་འཛིན་རྣམ་དེས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་དམིགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷན་ཅིག་ཏུ་དམིགས་རྒྱུ་གཉིས་དམིགས་བྱེད་ཀྱིས་སམ་དམིགས་བྱེད་གཉིས་ལྡོག་པ་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་མི་སྲིད་དོ།།
ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་སྟེ་ཞེས་སོགས་ཏེ་རྫས་ཐ་དད་དུས་མི་མཉམ་
པ་ལ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་མེད་ལ། དུས་མཉམ་པ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མེད་དེ། འབྲེལ་བ་གཉིས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྣམ་བདེན་པའི་ཕྱོགས་བཀག་ཟིན་ལ། རྣམ་རྫུན་པའི་ཕྱོགས་ལའང་ཡུལ་2

ཉེ་རིང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཤེས་
པ་མྱོང་ཙམ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པར་བསྟན་མི་ནུས་སོ། །གཞན་རྣམས་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ་སྣང་གཟུགས་སྔ་ཕྱི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་བསྒྲུབས་ནས་དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་སྣང་བར་མ་ཆད་པ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་འབྲས་དང་གཞི་མཐུན་བསྒྲུབ་པར་ནི་དགོངས་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་ངོ༌།།
སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ལས་རྫས་གཞན་དུ་མེད་ན། དམིགས་
རྐྱེན་ཇི་ལྟར་འཐད་དེ། མདོ་ལས། སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་རྐྱེན་བཞི་ལས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ལུང་དང་རིགས་པ་དུ་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྤྱིར་སེམས་ཙམ་པས་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྔར་བཤད་པའི་ལུང་གི་དོན་དང་མི་འགལ་བ་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་མི་གནོད་པ་དང༌། རིགས་པས་ཀྱང་འཐད་པས་ཡིན་ནོ། །དེའང་ཕྱོགས་གླང་གིས། ནང་གི་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ་ནི། །ཕྱི་རོལ་ལྟར་སྣང་གང་ཡིན་ཏེ། །དོན་ཡིན་རྣམ་ཤེས་ངོ་བོའ་ི

1 ཞོལ། ཤོག ༤༩ བ ༡ དམིགས་བྱེད་དེའི་
2 ཞོལ། ཤོག ༤༩ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༥༢ བ ༦ ཡུལ་ཉེ་རིང་

500 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

ཕྱིར། །དེ་རྐྱེན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཕྱིར་རོ།1

།ཞེས་པ་དང༌། གཅིག་ཆའང་མི་འཁྲུལ་ཕྱིར་ན་རྐྱེན། །ཞེས་
པ་དང༌། ཡང་ན་ནུས་པ་འཇོག་ཕྱིར་རིམ་གྱིས་ཡིན།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལྷ་ཤཱཀ་དང༌། སློབ་
དཔོན་ཆོས་མཆོག་དང༌། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་ལ། ཁྱད་པར་དུ་ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པའི་འགྲེལ་པར་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་བཤད་པའི་དོན་བསྡུས་ན། སྣང་ཚུལ་ལ་ཕྱི་རོལ་ལྟར་སྣང་ཞིང་གཟུང་བྱར་གནས་པའི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་ཤེས་པའི་རྫས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་དོན་དེ་སྔོན་སྣང་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་དམིགས་རྐྱེན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་གཅིག་ཆ་སྟེ་ཤེས་པ་རང་དང་ལྷན་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་སྔོན་པོ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་འཁྲུལ་བས་དེ་ལ་དམིགས་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྔོར་སྣང་ཤེས་པ་སྐྱེ་བས་འཇིག་རྟེན་ན་རྐྱེན་དུ་གྲགས་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་གནོད་པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དོ།།
ཡང་ན་ཤེས་པ་སྔ་མས་ནུས་པ་བཞག་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བས་རྐྱེན་དང་རྐྱེན་
ཅན་གཉིས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའང་བསྒོ་བྱེད་ཤེས་པ་སྔ་མས་བཞག་པའི་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་སྟེང་ན། སྔོར་སྣང་ཤེས་པ་དེ་གཟུང་བྱ་སྔོན་པོའ་རྣམ་ལྡན་དུ་ ིབསྐྱེད་པའི་ལག་རྗེས་འཇོག་པའི་ནུས་པ་ཡོད་ལ། ནུས་པ་དེ་ཉིད་དབང་ཤེས་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་3

དོན་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འཇོག་པ་
བཞིན་ནོ། །སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འཇུག་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་སྔོན་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་སྟེ། བག་ཆགས་ཉིད་ལས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཀྱི། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཕྱིའམ་ནང་གང་ལས་ཡིན་ཞེས་དཔྱད་པ་ན་སྔོན་པོ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
རྣམ་རྫུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་དམིགས་རྐྱེན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདོད་ལ། ཐ་སྙད་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༣༡ ཕྲེང་། ༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༧ ཤོག ༤༣༡ ཕྲེང་། ༢
3 ཞོལ། ཤོག ༥༠ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༥༣ བ ༤ ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། 501

པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དམིགས་རྐྱེན་མཚན་ཉིད་པ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཅིག་ཆའང་མི་འཁྲུལ་ཕྱིར་ན་རྐྱེན། །ཞེས་པས་བསྟན་པའི་དོན་ནི། དམིགས་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཡང་རྐྱེན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་རྫས་གཅིག་པ་གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ཡིན་གྱི་སེམས་ཙམ་པ་དང༌། མདོ་སྡེ་པ་སོགས་མཁས་པ་སུའི་ཡང་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་ས་བོན་མྱུ་གུའི་སྐྱེད་བྱེད་དང༌། དུ་བ་མེའི་གོ་བྱེད་ཡིན་པ་སོགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཁྱེད་ལྟར་ན་དུ་བར་སྣང་བ་དང་མེར་སྣང་བའི་བློ་སྐྱེ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། དེ་ལྟ་ན་ལྐོག་གྱུར་དཔོག་པའི་ཚེ་དུར་སྣང་གི་བློ་སྔར་འབྱུང་ཞིང་མེར་སྣང་གི་བློ་ཕྱིས་འབྱུང་བས། སྔ་མ་འབྲས་བུ་དང་ཕྱི་མ་དེའི་རྒྱུར་མི་རུང་བས་འབྲས་བུ་ལས་རྒྱུ་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དུར་སྣང་གི་བློ་རྒྱུ་དང༌། མེར་སྣང་གི་བློ་འབྲས་བུར་ཁས་ལེན་ན། དུ་བས་ཀྱང་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པས་འབྲས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་ཁས་མི་ལེན་པའི་ལུགས་དེ་ལའང་འབྲས་རྟགས་མི་རུང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། དུ་བ་གསལ་བར་སྣང་བའི་སེམས་ཀྱི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་དུར་སྣང་གི་ཉེར་ལེན་དང༌། མི་གསལ་བར་སྣང་བའི་བློའ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ ིཔའི་རྐྱེན་ལ། མེར་གསལ་བར་སྣང་བ་འབྱུང་རུང་གི་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་དུ་བར་སྣང་བའི་བློའ་རྒྱུ་ིཡིན་པས། དུ་བར་སྣང་བའི་བློས་རང་འདྲའི་བག་ཆགས་སྔ་མའི་སྟེང་གི་མེར་གསལ་བར་སྣང་བའི་བློ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དཔགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མེར་གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་བློ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།
མེར་སྣང་གི་བློ་ད་ལྟར་བ་དཔོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒོལ་ཕྱིར་རྒོལ་གང་ཟག་གཞན་ལ་བལྟོས་
ནས་ཀྱང་དཔྱད་ན་མི་རིགས་སོ། །འགྲེལ་པར། མ་འོངས་པ་དཔོག་པར་བཤད་པའང་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློས་གེགས་མེད་ན་མེར་སྣང་གི་བློ་མ་འོངས་པ་ཡོད་དེ་ཞེས་དཔག་དགོས་ཀྱི། མ་འོངས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་དབང་བློ་དང༌། ཤཱཀྱ་བློས་རོ་གཟུགས་དང་འདྲ་བར་བཤད་པས། རོ་གཟུགས་དཔོག་པའི་སྐབས་ཉིད་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་འདས་པ་དང་དུས་གཅིག་པ་རྟོགས་ཀྱི་མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

502 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པའི་སྐབས་སུའང་ཕ་རོལ་གྱི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་རིག་དག་ལས་རང་
ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་དཔག་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། རྒྱུད་གཞན་དྲན་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་ངེས་པ་དག་ནི་གཞན་སྨྲ་བ་པོའ་རྣམ་རིག་ཏུ་ ིམི་འོས་ཏེ། དེའི་ཀུན་སློང་གིས་སེམས་དང་ཉེར་ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་རྣམ་རིག་ཡིན་པས། དེར་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཀུན་ནས་སློང་བའི་སེམས་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་མི་སྨྲའོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཕ་རོལ་པོའ་ཀུན་སློང་གི་སེམས་དེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྣམ་རིག་ལ་སྣང་བའི་ཤེས་པའི་ ིཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་དང༌། ཉན་པ་པོའ་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བདག་པོའི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འབྲེལ་ ིབ་གྲུབ་པ་དེས་ན། ཕ་རོལ་པོའ་རྣམ་རིག་ཏུ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་འབའི་ཞིག་ཏུ་ཟད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་རིག་སྣང་བ་འཆད་པ་པོའ་མྱོང་བ་དེ་ཉན་པ་པོས་མ་མྱོང༌། ཉན་པ་པོས་མྱོང་ ིབ་དེ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་མ་མྱོང་མོད་ཀྱི། རབ་རིབ་གཉིས་ཀྱིས་ཟླ་བ་གཉིས་མཐོང་བའི་དོན་དེ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་བཞིན་དུ་བག་ཆགས་འཐུག་སར་སད་པ་དང༌། ཕ་རོལ་པོའ་ཀུན་སློང་གི་རྒྱུ་གཅིག་ལས་ ིསྐྱེས་པར་མཚུངས་པས་ཕ་རོལ་པོའ་རྣམ་རིག་ཏུ་ཉེ་བར་འདོགས་སོ། །རྟགས་སུ་འགོད་པའི་ཚེ་ ིལུས་ངག་གི་རྣམ་རིག་ཏུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཙམ་འགོད་ཀྱི་གང་ཟག་གཉིས་པོས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མི་འགོད་དོ།། །།
འདི་ནི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཙོང་ཁ་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་
བརྗེད་བྱང་དུ་བཀོད་པའི་ཟིན་བྲིས་ཆེན་མོར་གྲགས་པའོ། །འདིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །། །།སརྦ་མདྒལཾ།།

༄༅། །སྲིད་ཞི་1

མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་ཁྲིད་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །ན་མོ་གུ་རུ་ཨཱརྱ་མཉྫུ་ཤྲི་ཡེ། རྟེན་འབྲེལ་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས། །གནས་
ལུགས་ཇི་བཞིན་སྟོན་བྱ་སྟེ། །སྐྱབས་སོང་ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་པ་སྦྱངས། །རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་སྒོམ། །སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང༌། །ཟབ་མོ་གདམས་པ་བདག་གིས་ནི། །སྐལ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པ་པོས2

། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག །ལུས་ངག་
ཡིད་གསུམ་ཕུང་པོའ་ཚོགས། །གང་ཡང་བདག་ཏུ་མ་གྲུབ་ལ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་བདག་མེད་ ིཔས། །བདག་མེད་དོན་འདི་ཤེས་པར་བྱ། །ཕུང་པོ་ཁམས་3

དང་སྐྱེ་མཆེད་དང༌། །འབྱུང་བ་འབྱུང་
འགྱུར་དགེ་མི་དགེ །སྣང་སྟོང་འཁོར་འདས་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །རྟེན་འབྲེལ་གང་ཡང་རང་བཞིན་མེད། །སྐྱེ་འགག་གནས་པ་དང་བྲལ་ཞིང༌། །ཡོད་མེད་ཡིན་མིན་བརྗོད་ལས་འདས། །སྤྲོས་བྲལ་དབྱེར་མེད་ཟབ་ཞི་འདི། །གང་གིས་ཤེས་པས་མྱ་ངན་འདའ།4

།སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་
ཁྲིད་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་དགེའོ།། །།བླ་མ་དང་རྗེ་བཙུན་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །འདིར་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་ཁྲིད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ་དོན་གསུམ་སྟེ། སྔོན་འགྲོ་དང༌། དངོས་གཞི་དང༌། རྗེས་ལ་ངོ་སྤྲད་པའོ།།
དེ་ཡང་། རྟེན་འབྲེལ་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས། །གནས་ལུགས་ཇི་བཞིན་སྟོན་བྱ་སྟེ།
།ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མདོར་བསྟན་པའོ། །དེ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་སྔོན་འགྲོ་གསུངས་པ་ནི། སྐྱབས་སོང་ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་པ་སྦྱངས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་བྱིན་རླབས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་དང༌། ཚོགས་བསོག་པར་བྱེད་

1 དབུ་ཤོག ། དབུ་མ་ལྟ་བའི་ཁྲིད་ཡིག་བཞུགས་སོ།།
2 ཞོལ། ཤོག ༡ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡ ན ༣ སྒྲུབ་པ་པོས། །སྣང་སྟོང་འཁོར་འདས་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །རྟེན་འབྲེལ་གང་ཡང་རང་བཞིན་མེད། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ
3 ཞོལ། ཤོག ༡ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༡ ན ༤ ཕུང་པོ་ལྔ་དང་
4 ཞོལ། ཤོག ༡ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༢ ན ༡ མྱ་ངན་འདས། །

504 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

པ་མཎྜལ་གྱི་ཁྲིད་དང༌། སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་ཡི་གེ་བརྒྱ་པའི་སྒོམ་བཟླས་བྱ་བ་1

སྟེ་ཕལ་ཆེར་
གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་གཉིས་ལས་ཙམ་པོ་དང༌། ཁྱད་པར་ཅན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྟེན་
འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་སྒོམ། །ཞེས་གསུངས་པས་2

འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་ལྡོག་བསྒོམ་པ་དང༌། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་བདག་ལྟ་ངར་འཛིན་སྤངས་ནས། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་བསྒོམ་པ་དང༌། ལུགས་ལྡོག་སྒོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལུགས་འབྱུང་བསྒོམ་པ་ནི། མ་རིག་པ་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྟེ། ཕུང་པོ་ལྔ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ལ་གང་ཟག་དང༌སེམས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་བདག་འཛིན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ནི་3

རང་གིས་རང་ཉིད་ལ་བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་བཟུང་བ་དང༌། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་དང༌4

། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་དང། མི་བདེ་བ་ལ་བདེ་བར་བཟུང་བ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འདི་ནི་བདག་གི་གཉེན་དང་བཤེས་དང༌། གྲོགས་དང་ཉེ་འབྲེལ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། བདག་ལ་ཕན་བཏགས་པ་དང༌། བདག་གི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསམས་ནས་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པའི་ལས་དཔག་མེད་གསོག་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་འདི་ནི་བདག་གི་དགྲ་ཡིན་ནོ། །གནོད་བྱེད་དང་5

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསམས་ནས། ཞེ་
སྡང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པའི་ལས་དཔག་མེད་གསོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་དང་རང་གི་ཕྱོགས་སུ་མངོན་པར་རློམ་སྟེ་བཟུང་བ་རྣམས་ལ་ནི། བདེ་སྐྱིད་དང༌། སྙན་གྲགས་དང༌། ལོངས་

1 ཞོལ། ཤོག ༢ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༢ ན ༥ སྒོམ་བཟླས་བྱ། ཕལ་ཆེ་བ་གཞན་དུ་
2 ཞོལ། ཤོག ༢ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༢ བ ༡ ཞེས་གསུངས་པ་ལ་
3 ཞོལ། ཤོག ༢ ན ༦ དབང་དུ་གྱུར་པས་ནམ་རང་གིས་ གཙང་། ཤོག ༢ བ ༤ དབང་དུ་གྱུར་པའི་ནམ་རང་གིས་
4 ཞོལ། ཤོག ༢ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༢ བ ༤ གཙང་བར་དང་། མི་བདེ་བ་ལ་བདེ་བར་
5 ཞོལ། ཤོག ༢ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༢ བ ༦ གནོད་བྱེད་མི་མཐུན་པའི་

སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཁྲིད། 505

སྤྱོད་དང༌། རྙེད་བཀུར་དང༌། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབའ་ཞིག་ཡོང་བར་1

འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་
དང། ཡང་རང་གི་དགྲ་དང༌། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མངོན་པར་བཟུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མི་སྙན་པ་དང༌། གྲགས་པ་ངན་པ་དང༌། དབུལ་ཞིང་འཕོངས་པ་དང༌། ཚེ་ཐུང་བ་དང༌། ནད་མང་བ་དང། བཀྲ་མི་ཤིས་པ་དང༌། ཉེས་པའི་ཚོགས་འབའ་ཞིག་འོང་བར་དོགས་པའི་ཞེ་སྡང་དང༌། དེ་ལྟར་ཆགས་སྡང་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་ནས། འཁྲུག་པ་དང༌། འཐབ་རྩོད་དང༌། བརྣབ་སེམས་དང༌། གནོད་སེམས་དང༌། ལོག་ལྟ་དང༌། སྲོག་གཅོད་པ་དང༌། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང༌། འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་དང༌། ངག་འཁྱལ་བ་དང༌། ཚིག་རྩུབ་པ་དང༌། ཕྲ་མ་དང་། རྫུན་དང༌། གཞན་ཡང་ཕྲག་དོག་དང་། འགྲན་སེམས་དང༌། བརྙས་ཆོས་དང༌། ང་རྒྱལ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཆུ་བོའ་རྒྱུན་ ིབཞིན་དུ་བྱུང་ནས། སྡིག་པའི་ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསགས་ནས། ངན་སོང་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བཟོད་གླགས་མེད་པར་མྱོང་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཚོགས་འབྱུང་བ་འདི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའོ། །འདུ་བྱེད་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་དང་གཟུགས་ཏེ། མིང་ནི་བཞི་སྟེ། ཚོར་བ། འདུ་ཤེས། འདུ་བྱེད2

། རྣམ་པར་ཤེས་པའོ།།
གཟུགས་ནི་ཕ་མའི་ཁུ་ཁྲག་འདྲེས་ནས་ནུར་ནུར་པོ་ལ་སོགས་པ་རིམ་བཞིན་འབྱུང་བ་
རྣམས་སོ། །མིང་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་འབྱུང་བ་སྟེ། དབང་པོ་དང༌། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང༌། ཡུལ་གསུམ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རེག་པ་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་3

གསུམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད་པའི་ཚོར་བ་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་བདེ་བ་ཡིན་ན་མི་འབྲལ་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་འདོད་ཀྱི་སྲེད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ན་དོར་བར་འདོད་པའི་སྲེད་པ་དང༌། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ན་བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་པར་འདོད་པ་སྟེ་སྲེད་པ་འབྱུང་ངོ༌། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་དངོས་སུ་ཉམས་སུ་མྱོང་ཞིང་དང་དུ་བླངས་པའི་ལེན་

1 ཞོལ། ཤོག ༢ བ ༣ ཡོད་པར་བྱེད་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས། གཙང་། ཤོག ༣ ན ༡ ཡོང་བར་བྱེད་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས། 2 ཞོལ། ཤོག ༣ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༣ ན ༦ འདུ་བྱེད་དང་།
3 ཞོལ། ཤོག ༣ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༣ བ ༢ བཏང་སྙོམས་པ་གསུམ་

506 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

པ་འབྱུང་ངོ༌། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངན་སོང་དང་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བར་བྱེད་པའི་སྲིད་པ་འབྱུང་ངོ༌། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངན་སོང་དང་སྐྱེ་བའི་ཚོགས་རྣམས་འབྱུང་ངོ༌། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒ་ཤི་འབྱུང་སྟེ། རྒ་བ་ནི་ལུས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའོ། །ཤི་བ་ནི་ལུས་ཡོངས་སུ་དོར་བའོ། །ཡང་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་མ་རིག་པ་དང༌། འདུ་བྱེད་དང་1

རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེ་འདིའི་མིང་དང་གཟུགས་
ནས་སྲིད་པའི་བར་འབྱུང་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་2

བ་ཕྱི་མའི་སྐྱེ་བ་དང༌། རྒ་ཤི་འབྱུང་བའོ། །ཡང་
ཚེ་འདིའི་མ་རིག་པ་དང༌། འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་མིང་གཟུགས་ནས་སྲིད་པའི་བར་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་ཡང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་སྐྱེ་བ་དང༌། རྒ་ཤི་འབྱུང༌། དེ་བཞིན་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས། དེ་ལྟར་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་3

ཟོ་ཆུན་གྱི་རྒྱུན་ལྟར་རང་དབང་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་མེད་བཟོད་གླགས་མེད་པ་མྱོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཐམས་ཅད་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་ལྡོག་བསྒོམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ངན་སོང་དང་4

འཁོར་བའི་

སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས། ངན་སོང་དང་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤངས་པས་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་སྲིད་བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆུ་བོའ་རྒྱུན་བཞིན་དུ་འབྱུང་ ིསྟེ། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དེ་ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་ཆུ་བྲན་རྣམས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དེ་གང་གིས་སྤོང་5

བར་འགྱུར་ཞེ་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་མ་ཡིན་པའི་དགེ་བའི་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤངས་པར་མི་ནུས་སམ་ཞེ་ན། 1 ཞོལ། ཤོག ༣ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༣ བ ༥ འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༣ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༣ བ ༥ སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་སྐྱེ་བ་དང་།
3 ཞོལ། ཤོག ༣ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༤ ན ༡ བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཟོ་ཆུན་
4 ཞོལ། ཤོག ༣ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༤ ན ༢ ངན་སོང་འཁོར་བའི་
5 ཞོལ། ཤོག ༣ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༤ ན ༤ གང་གིས་སྤངས་པར་

སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཁྲིད། 507

དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་ཕྲག་དོག་1

སོགས་རེ་རེ་ཟུང་རེ་ཙམ་གནས་སྐབས་འགའ་ཞིག་དག་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་བྱེད་དེ།
དེ་ཡང་ཐོས་བསམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དང༌། བདག་ནི་མཁས་པ་2

ཆེན་
པོའོ་སྙམ་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ང་རྒྱལ་ཏེ། ཕྲག་དོག་དང་འགྲན་སེམས་དང༌། བརྙས་ཆོས་དང༌། གཞན་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་ལ་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དང༌། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་3

དབེན་པའི་གནས་སུ་ཞི་གནས་ཀྱི་
རྒྱུའི་ངོ་བོ་བསྒྲུབ་ཅིང་གནས་ཏེ། དེས་4

ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་དམ་ཆེན་པོ་ཡང་རུང་སྟེ། རང་གི་ཉམས་
སུ་མྱོང་བ་དང༌། དེས་ཀུན་ཏུ་ང་རྒྱལ་ནས། གཞན་དབེན་པའི་གནས་སུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་མཁས་པ་དང༌། བཙུན་པ་སོགས་5

སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ལ་སྨོད་པ་དང༌། ཕྲག་དོག་6

སོགས་ཉོན་
མོངས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ།།
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་དང༌། བཟོད་པ་སྒོམ་པ་དང༌།
བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དང༌། བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང༌། གཞན་ཡང་དགེ་བའི་བྱ་བ་གང་བྱེད་ཀྱང་རུང་སྟེ། དེ་དག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་འགའ་

7

ཞིག་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཅིང༌། གནས་
སྐབས་ཀྱི་བདེ་འབྲས་འགའ་ཞིག་འབྱུང་བར་བྱེད་ཀྱང༌། གཏན་གྱི་བདེ་བ་ཐར་པ་དང༌། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང༌། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མ་གཏོགས་པའི་དགེ་བའི་བྱ་བ་གཞན་གྱིས་བདག་འཛིན་སྤོང་བར་མི་ནུས་ལ། ཇི་སྲིད་བདག་འཛིན་

1 ཞོལ། ཤོག ༣ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༤ ན ༦ ཕྲག་དོག་ལ་སོགས་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༤ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༤ ན ༦ མཁས་པའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་ང་རྒྱལ་ཏེ།
3 ཞོལ། ཤོག ༤ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༤ བ ༡ འགའ་ཞིག་གི་དབེན་
4 ཞོལ། ཤོག ༤ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༤ བ ༢ བསྒྲུབ་ཅིང་གནས་ཏེ་ཡོན་ཏན་
5 ཞོལ། ཤོག ༤ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༤ བ ༣ བཙུན་པོ་ལ་སོགས་
6 ་ཞོལ། ཤོག ༤ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༤ བ ༣ ཕྲག་དོག་ལ་སོགས་
7 ཞོལ། ཤོག ༤ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༤ བ ༤ ཉོན་མོངས་པ་འབའ་ཞིག་

508 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

གྱི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས། ངར་འཛིན་པ་དེ་སྲིད་དུ་ནི་ངན་སོང་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་མེད་དེ། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང༌། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོ་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ངར་འཛིནཡོད་ན་ཡང་ལས་དེ། །དེ་ལས་ཡང་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར།1

།ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང༌། དང་པོར་ང་
ཞེས་བདག་ལ་མངོན་ཞེན་ཅིང༌། །བདག་གི་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་སྐྱེད་པ། །ཟོ་ཆུན་འཕྱན་ལྟར་རང་དབང་མེད་པ་ཡི། །འགྲོ་ལ་སྙིང་རྗེར་གྱུར་གང་དེ་ལ་འདུད།2

།ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་
ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས། ལུས་དང༌། སྲོག་དང༌། རྙེད་པ་དང༌། བཀུར་སྟི་དང༌། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང༌། ཐ་ན་བཟའ་བ་དང༌བཏུང་བ་ཙམ་ལ་མི་ཆགས་པར་ལུས་དང་མགོ་ལ་མེ་ཤོར་བ་བཟློག་པ་བཞིན་གྱི་བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་དང༌། དཀའ་སྤྱད་དཔག་མེད་མཛད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་མཚན་ལྡན་གྱི་བླ་མ་བསྟེན་ཏེ། གདམས་པ་ཟབ་མོ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང༌། ཕུང་པོ་ ིལྔ་3

རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང༌། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འགོག་པར་བྱའོ། །དེ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཚོགས་རྣམས་འགག་གོ །དེ་འགགས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་རྣམས་འགག་གོ །དེ་འགགས་པས་མིང་དང་གཟུགས་རྣམས་འགག་གོ །དེ་འགགས་པས་སྐྱེ་མཆེད་འགག་གོ །དེ་འགགས་པས་རེག་པ་དང༌། དེ་འགགས་པས་ཚོར་བ་དང༌། དེ་འགགས་པས་སྲེད་པ་དང༌། དེ་འགགས་པས་ལེན་པ་དང༌། དེ་འགགས་པས་སྲིད་པ་དང༌། དེ་འགགས་པས་སྐྱེ་བ་དང༌། དེ་འགགས་པས་རྒ་ཤི་འགགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་འབྱུང་ལ། ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ཟློག་སྒོམ4

། །ཞེས་གསུངས་པ་བསྟན་པའོ།།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༦ ཤོག ༢༩༡ ཕྲེང་། ༡༤
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༥༥ ཕྲེང་། ༨
3 ཞོལ། ཤོག ༤ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༤ ན ༤ ཕུང་པོ་ལྔ་དང་རང་བཞིན་
4 ཞོལ། ཤོག ༥ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༥ བ ༢ ལུགས་ལྡོག་བསྒོམས།།

སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཁྲིད། 509

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་1

ལ་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་བསླབ་བྱ་བསྟན་པ་དང༌།
ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི་གནས་ཁང་གི་འོག་རང་ལ་ཡང་རྨུགས་པ་ཤས་ཆེ་བ་དང༌། སྟེང་རང་དུ་ཡང་རྒོད་པ་ཤས་ཆེས་2

བས་སྤངས་ཤིང༌། བླ་གབ་ཡོད་པ་དྲོ་གྲང་རན་པ་བར་
ཁང་ལྟ་བུ་ལ་བྱའོ། །བཟའ་བཏུང་ཡང་མང་ཉུང་ལ་སོགས་རན་པར་བྱའོ། །གྲོགས་ངན་སོགས་དགེ་སྦྱོར་གྱི་འགལ་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་སྤང༌། བཟའ་

3

གོས་སོགས་མཐུན་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་གྲབས་སུ་ཆུད་
4

པར་བྱས་ལ། སྒྲུབ་པ་ལ་གནས་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་འཐེན་འཐགས་དང༌། གཞན་བྱ་བ་གང་ཡང་སྒྲུབ་མི་དགོས་པར་དགེ་སྦྱོར་ཁོ་ན་ལ་གནས་པས་5

ཆོག་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐུ་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང༌། །ཟབ་མོའ་གདམས་པ་བདག་གིས་ནི། །སྐལ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་ ིཔ་བོས། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག།ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་སྟེ། འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་བསྟན་པ་དང༌། རྗེས་ལ་ཉམས་སྣང་ངོ་སྤྲད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐུའི་རང་བཞིན་དང༌། གསུང་གི་རང་བཞིན་དང༌། ཐུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་གསུམ་སྟེ། རང་གི་ལུས་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་རུ་སྒོམ་པ་དང༌། གནས་གསུམ་གང་རུང་དུ་བླ་མ་སྒོམ་པ་དང༌། བྱམས་སྙིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམས་ཏེ། ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ངེས་པར་བདག་གིས་བྱའོ། །དེའི་ཆེད་དུ་བདག་གིས་ལམ་ཟབ་མོའ་གདམས་ ིཔ་འདི་ལྟ་བུ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱའོ། །བསམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་6

མོ།།
སྐུའི་རང་བཞིན་ལ་གསུམ། རིགས་ལྔའི་རང་བཞིན་དང༌། རིགས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་

1 ཞོལ། ཤོག ༥ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༥ བ ༢ ཁྱད་པར་ལ་གཉིས་ལས།
2 ཞོལ། ཤོག ༥ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༥ བ ༣ ཤས་ཆེ་བ་སྤངས་ཤིང་།
3 ཞོལ། ཤོག ༥ ན ༤ ཟས་གོས་ གཙང་། ཤོག ༥ བ ༤ བཟས་གོས་
4 ཞོལ། ཤོག ༥ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༥ བ ༤ གྲབས་སུ་ཚུད་པར་
5 ཞོལ། ཤོག ༥ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༥ བ ༥ གནས་པར་ཚུགས་པར་བྱའོ།།
6 ཞོལ། ཤོག ༥ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༦ ན ༣ སེམས་བསྒོམས་པར་བྱའོ།།

510 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

དང༌། རིགས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒོམ་པའོ། །དང་པོ་ནི་1

རང་ཉིད་འཇམ་དཔལ་
སྐུ་མདོག་དཀར་པོ། དེའི་སྤྱི་བོར་བླ་མའི་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་དཀར་པོ། དེའི་ཐུགས་ཀར་ཟླ་བའི་གདན་ལ་ཨོཾ་དཀར་པོ། རང་གི་སྨིན་མཚམས་ཀྱི་ཐད་2

ཀའི་ནམ་མཁར་ཟླ་བའི་གདན་
ལ་མི་བསྐྱོད་པ་སྔོན་པོ་མཐོ་གང་བའམ། ཚོན་གང་ཙམ་བསྒོམས་ཏེ། གསུམ་གའང་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་མཉམ་གཞག་གི་ཕྱག་རྒྱ་མཛད་པའི་མཐེབ་སྲིན་གྱི་བར་དུ་མེ་ཏོག་ཨུཏྤལ་འཛིན་ཅིང་སྙན་གྱི་ཐད་ཀར་ཁ་ཕྱེ་བའི་སྟེང་དུ་རྡོ་རྗེ་དང་དྲིལ་བུ་ཡོད་པ། ཞབས་རྡོ་རྗེའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་གིས་བཞུགས་པ། དར་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲས་པ། ཞི་བ། འཛུམ་པ། སྐུ་མདངས་གཟི་བརྗིད་དང་ལྡན་པ། སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་ཞིག་སྒོམ་པ་དང༌། རང་གི་སྣ་རྩེའི་ཐད་ཀྱི་ས་གཞི་ལ་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་སྲན་རྡོག་ཙམ་དེ་བས་ཅུང་ཟད་ཆེ་ཡང་རུང་ལ་བྲིས་པའམ་སྒོམ་པར་བྱས་ཏེ། རྐང་པ་གཉིས་རྡོ་རྗེའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་དང་ལག་པ་གཉིས་མཉམ་གཞག་བྱས། སྒལ་ཚིགས་དྲང་པོར་བསྲང༌། མིག་སྣ་རྩེར་གཏད། མགྲིན་པ་ཅུང་ཟད་བཀུག །ལྕེའི་རྩེ་མོ་རྐན་ལ་སྦྱར། དཔུང་པ་དྲང་པོར་བསྲངས་ནས་ལུས་ལ་སྦྱར། སེམས་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་བ་དུས་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་ལེགས་ཉེས་གང་གི་ཡང་རྟོག་པ་མེད་པར་མདུན་གྱི་ཡི་དམ་གྱི་སྨིན་མཚམས་སམ་ཐུགས་ཀ་གང་རུང་དང༌། བླ་མའི་ཐུགས་ཀའི་ཨོཾ་དང༌། སྣ་རྩེའི་ཐད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལ་དམིགས་པ་རེ་མོས་སུ་སྤོ་ལེན་བྱས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གོ།
དེ་ཡང་རྐང་པ་ན་བ་མིག་ཚ་བ་མཆི་མ་འབབ་པ་སོགས་གང་བྱུང་ཡང་ལུས་གནས་མི་
བཤིག །རེག་པ་ལ་སོགས་མི་བྱ་བར་དེ་ཀར་བཞག་པས་ཕན་ཡོང༌། དམིགས་རྟེན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ཡུན་རིང་བར་གཏད་ནས་གནས་ཀྱང་རྟོགས་པ་ཆོད་པ་དཀའ་བས། དམིགས་རྟེན་གཅིག་ལ་ཡུན་རིང་ཡང་མ་ཎི་བརྒྱ་རྩ་བགྲང་བའི་ཚད་ལས་ལྷག་པར་གནས་པར་མི་བྱ། ཡུན་ཧ་ཅང་ཐུང་བ་ཡང་མི་བྱ་སྟེ། མ་ཎི་བདུན་ནམ་བཅུ་ཙམ་བགྲང་བའི་ཚད་ཙམ་མཉམ་པར་བཞག་གོ །དེ་ནས་གཞན་རྣམས་སྔར་དང་ཁྱད་མེད་པ་ལ། མདུན་གྱི་ཡི་དམ་སྔོན་པོ་དེའི་ཚབ་ཏུ་ཡི་དམ་སེར་པོ་

1 ཞོལ། ཤོག ༥ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༦ ན ༤ དང་པོ་རང་ཉིད་
2 ཞོལ། ཤོག ༥ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༦ ན ༥ ཐད་ཀར་ནམ་མཁར་

སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཁྲིད། 511

དང་དམར་པོ་དང༌ལྗང་གུ་དང་དཀར་པོ་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་ལ་དམིགས་པ་རེ་རེ་སྟེ། དམིགས་སྐོར་ལྔ་བྱའོ། །དེ་ཡང་དམིགས་རྟེན་དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་འགགས་ནས་སེམས་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་འདོད་པ་ཡིན་པས། དམིགས་རྟེན་ལ་རྟོག་པ་མ་ཤོར་བ་དང༌། གཞན་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་གང་སྐྱེས་ཀྱང་འཕྲོ་རྦད་དེ་བཅད་ནས། སེམས་རྟོག་མེད་ཀྱི་ངང་ལ་མ་ཡེངས་པར་གནས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་རིགས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་པ་ནི། གཞན་རྣམས་གོང་དང་འདྲ་བ་ལ། ཡང་ཡི་དམ་དཀར་པོ་དང༌། དམར་པོ་དང༌། སྔོན་
པོ་1
གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དམིགས་པ་སྐོར་རེ་བྱས་ནས་མདུན་དུ་བསྒོམ་པའོ། །འདི་རྣམས་ལ་དམིགས་སྐོར་རེ་རེ་ལ་ཡུན་ཇི་ལྟར་ཐུང་ཡང་ཞག་ལྔ་ལྔ་ལས་ཐུང་བ་མི་བྱའོ།།
གསུམ་པ་རིགས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ནི། རྡོ་
རྗེ་སེམས་དཔའ་འམ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གང་རུང་ཞིག་མདུན་དུ་སྒོམ་པ་སྟེ་གཞན་རྣམས་གོང་དང་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་སྐུའི་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་པ་ལ་དམིགས་པ་དགུའོ། །དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པའི་དུས་སུ། ཧ་ཅང་འཕྲོ་བ་ཤས་ཆེ་ནས་སེམས་མི་གནས་ན། རང་གི་སྤྱི་བོའ་བླ་ིམ་དེ་སྙིང་གར་སྒོམ། མདུན་གྱི་ཡི་དམ་དེ་2

སྙིང་གའི་ཐད་ཙམ་ལ་བསྒོམས་ནས་སྔར་བཞིན་སེམས་
འཛིན་ནོ། །བསྒོམ་ལུགས་ཧ་ཅང་ཡང་ལུས་སེམས་བཅུར་དྲགས་ན་སྙིང་རླུང་ལ་སོགས་གེགས་འབྱུང་ཞིང༌། སེམས་གནས་སུ་མི་འདོད་པས། ལུས་ཀྱི་ལུས་གནད་མ་འཕྱུགས་ཙམ་བྱས་ལ་གློད་ལ་བཞག །སེམས་ཀྱི་དམིགས་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས། རྟོག་པའི་འཕྲོ་འདུ་གང་བྱུང་གི་འཕྲོ་རྦད་དེ་བཅད་ནས། གློད་ངེས་པའི་ངང་ནས་རྟོག་མེད་ཀྱི་ངང་ལ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་གཡོ་བ་མེད་པར་མ་ཡེངས་པར་མཉམ་པར་བཞག་གོ།
ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་བྱ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་རེས་གཅིག་ལ་སྤངས་ཏེ། གང་ལ་ཡང་
རྟོག་དཔྱོད་རེ་དོགས་མི་བྱ། གལ་ཏེ་ལུས་ངག་གི་དགེ་སྦྱོར་གལ་ཆེན་ཡོད་ན། ཉི་མའི་གུང་དང་བཟའ་བཏུང་ཚར་མ་ཁད་ལ་བྱ་ཞིང༌། དེ་ལྟར་མེད་ན་དེའི་དུས་སུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང༌། འཆི་

1 ཞོལ། ཤོག ༦ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༧ ན ༤ སྔོན་པོ་དང་གསུམ་ལ་
2 ཞོལ། ཤོག ༦ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༧ ན ༦ ཡི་དམ་དེའི་སྙིང་གའི་

512 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

བ་མི་རྟག་པ་དང༌། བྱམས་སྙིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཆ་རེ་ཙམ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །དེ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་སྒོམ་ཁོ་ན་བྱས་ལ་མཚན་མོ་ཡང་སྲོད་ཐོ་རངས་གཉིས་ལ་རིག་པ་གསལ་བས་སྒོམ་ཞིང༌། ནམ་གུང་ལ་རྣལ་འབྱོར་1

གཞན་གྱིས་ཉལ་ཏེ་གཉིད་བཅག་པར་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་གསུང་
གི་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ནི། རང་ཡི་དམ་དམར་པོ་བླ་མ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དམར་པོ་མགྲིན་པར་བསྒོམ། ས་གཞིའི་ཐིག་ལེ་དེ་དམར་པོར་གྱུར། མདུན་གྱི་ཡི་དམ་གྱི་ཚབ་ཏུ་ཡིག་འབྲུ་བསམ་པ་དང༌། བླ་མའི་ཐུགས་ཀར་ཨོཾ་གྱི་ཚབ་ཏུ་ཨཱཿདམར་པོ་ཞིག་
བསམ2
། གཞན་ཐམས་ཅད་གོང་དང་འདྲ། དེ་ལ་ཡང་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ཟླ་བའི་གདན་ལ་ཨོཾ་ཨཱཿཧཱུཾ་གསུམ་ལ་དམིགས་སྐོར་གསུམ་དང༌། ཨ་ཨཱ། ཨི་ཨཱི། ཨུ་ཨཱུ། རྀ་རཱྀ། ལྀ་ལཱྀ། ཨེ་ཨཻ། ཨོ་ཨཽ། ཨཾ་ཨཿ ཞེས་པའི་སྡེ་ཚན་བརྒྱད་ལ་དམིགས་སྐོར་བརྒྱད་དང༌། ཀ་ཁ་ག་གྷ་ང༌། ཙ་ཚ་ཛ་ཛྷ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་དྷ་ན། ཊ་ཋ་ཌ་ཌྷ་ཎ། པ་ཕ་བ་བྷ་མ། ཡ་ར་ལ་ཝ། ཤ་ཥ་ས་ཧ་ཀྵ། ཡ་ར་ལ་ཝ་ཌ་ཌྷ3

། ཞེས་པའི་
སྡེ་ཚན་བརྒྱད་ལ་དམིགས་སྐོར་བརྒྱད་དེ། དམིགས་སྐོར་བཅུ་དགུའོ། །ཤིན་ཏུ་བསྡུ་ན་ཡིག་འབྲུ་
གསུམ་ལ་4

དམིགས་སྐོར་གཅིག །ཨཱ་ལི་དང་ཀཱ་ལི་གཉིས་ལ་5

དམིགས་སྐོར་རེ་རེ་སྟེ་དམིགས་
སྐོར་གསུམ་མོ།།
དེ་ལྟར་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མདུན་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མི་གཅིག་པ་བསྒོམས་ནས་སྤོ་ལེན་བྱས་ནས་བླ་མའི་ཐུགས་ཀའི་ཨཱཿ6

དང་ཡི་གེ་རྣམས་སྔར་བཞིན་གནས་
པ་ལ་སྤོ་ལེན་བྱས་ནས། བསྒོམས་པས་བདེ་ཉམས་དང༌། སྟོང་ཉམས་དང༌། གསལ་ཉམས་དང༌། མཐོང་སྣང་དང༌། ཐོས་སྣང་དང༌། ཉམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་བྱུང་ཡང༌། དགག་སྒྲུབ་དང༌། མི་དགའ་བའི་བློ་དང༌། དགའ་བློ་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་རང་སོར་བསྐྱང་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་

1 ཞོལ། ཤོག ༧ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༧ བ ༥ ནམ་གུང་ལ་རྣམ་པར་གཞན་གྱིས་
2 ཞོལ། ཤོག ༧ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༧ བ ༦ ཞིག་བསམ་པ་དང་།
3 ཤོག ༧ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༨ ན ༢ ཡ་ར་ལ་ལྦ་ཌ་ཌ།
4 ཤོག ༧ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༨ ན ༣ གསུམ་དམིགས་སྐོར་གཅིག་
5 ཤོག ༧ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༨ ན ༣ གཉིས་དམིགས་སྐོར་
6 ཞོལ། ཤོག ༧ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༨ ན ༤ ཐུགས་ཀའི་ཨ་དང་

སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཁྲིད། 513

དུ། རྩུབ་ཉམས་ལ། དངོས་སམ་རྨི་ལམ་མམ་ཉམས་སྣང་ལ་གཅན་གཟན་མ་རུངས་པ་རྣམས་དང༌། མི་མ་ཡིན་གདུག་པ་ཅན་ཡོངས་ནས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་བྱ་བ་གང་ཡང་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་འཆར་ཡང༌ཉམས་ཡིན་ཞིང༌། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དཔག་མེད་བྱོན་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་དང༌། ལུང་བསྟན་1

སོགས་གང་བྱུང་ཡང་ཉམས་ཡིན། ལྷའི་བུ་དང་བུ་མོ་ལ་སོགས་པས་
མཆོད་པ་འབུལ་བ་སོགས་གང་བྱུང་ཡང་ཉམས་ཡིན་པས་དགག་སྒྲུབ་མེད་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱང་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཉམས་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་དང་མཚན་མ་འདུག་ན། རྣམ་པ་གསུམ་རིགས་དབྱེའི་བརྡ་2

བསྟན་ནས་ཐག་བཅད་དེ་ཡི་དམ་ཡིན་ན་དངོས་གྲུབ་ཞུ། ཉམས་ཡིན་ན་རང་
སོར་བསྐྱང༌། མི་མ་ཡིན་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ན་བརྟགས་ནས་བསྒྲུབ་པའི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བའི་རིགས་རྣམས་བསྟན་ཏེ། བར་ཆད་བྱེད་པའི་རིགས་རྣམས་བསྐྲད་པའི་ཐབས་བྱའོ། །མཐོང་སྣང་ཐོས་སྣང་3

དཔག་མེད་བྱུང་ན། མཐོང་སྣང་དང་པོ་གང་བྱུང་བ་དེ་ལ་དམིགས་རྟེན་བྱས་ནས། གཞན་
གང་དུའང་བློ་མི་འཇུག་པར་དེ་ཀ་ལ་མཉམ་པར་བཞག །དེ་ནས་མཐོང་སྣང་དེ་ཡལ་ནས་སོང་ན་དེ་ནས་གང་བྱུང་བ་དེ་ལ་ཡང་མཉམ་པར་བཞག །དེ་ནས་ཡལ་སོང་ན་ཡང་གསར་དུ་བྱུང་བ་ལ་དམིགས་རྟེན་བྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ཇི་སྲིད་མཐོང་སྣང་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་སྔར་བཞིན་བསྐྱང་བར་བྱའོ། །ལུས་གནད་དང་ལྟ་སྟངས་གང་ལ་ཡང་ཤེད་4

བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །སེམས་ཧ་ཅང་སྒྲིམ་དྲག་
པ་མ་ཡིན་པར་ལུས་སེམས་ཐམས་ཅད་གློད་པའི་ངང་ནས་ལུས་ཀྱི་ལུས་གནད་དང༌། ལྟ་སྟངས་མ་འཕྱུགས་པ་དང༌། སེམས་ཡེངས་མེད་ཀྱི་དྲན་འཛིན་མ་ཤོར་བ་འདི་གནད་དུ་ཆེའོ། །ལུས་པོ་རྣམས་ན་ན་ཉི་མའི་གུང་དང་ཟས་མ་ཟོས་པའི་ལྟོ་སྟོང་ལ་སྐབས་སུ་གང་ལ་གང་ཕན་གྱི་འཁྲུལ་འཁོར་རྣམས་བྱའོ། །གཞན་གྲང་བ་དང་ཚད་པ་སོགས་ཀྱི་ནད་ཀྱང་ལྡང་སྲིད་པས་དེའི་རིགས་ལ་ནི་སྨན་དཔྱད་བྱའོ།།

1 ཞོལ། ཤོག ༧ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༨ བ ༡ ལུང་སྟོན་ལ་སོགས་
2 ཞོལ། ཤོག ༧ བ ༥ རིགས་དབྱེའི་རྒྱ་བསྟན་ གཙང་། ཤོག ༨ བ ༢ རིགས་དབྱེའི་བརྒྱ་བསྟན་
3 ཞོལ། ཤོག ༧ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༨ བ ༣ མཐོང་སྣང་ལ་མཐོང་སྣང་
4 ཞོལ། ཤོག ༨ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༨ བ ༥ བཤད་དེ་བསྐྱེད་པར་

514 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

གསུམ་པ་ཐུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ལ་རང་ཡི་དམ་སྔོན་
པོ་དེའི་ཐུགས་ཀར་བླ་མ་མི་བསྐྱོད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་སྔོན་པོ། དེའི་ཐུགས་ཀར་ཟླ་བའི་གདན་ལ་ཧཱུཾ་སྔོན་པོ་སྣ་རྩེའི་ཐད་ཀྱི་ས་གཞི་ལ་ཐིག་ལེ་སྔོན་པོ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཞུགས་ཚུལ་རྒྱན་ཕྱག་མཚན་ལ་སོགས་སྔར་བཞིན་ནོ། །སྨིན་མཚམས་ཀྱི་ཡི་དམ་གྱི་ཚབ་ཏུ་ཟླ་བའི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ། རྡོ་རྗེ་སྔོན་པོ་རྩེ་མོ་དགུ་པ། གསལ་ལ་དྭངས་པ་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཞིག་བསྒོམ། བླ་མའི་ཐུགས་ཀའི་ཧཱུཾ་དང༌། ས་གཞིའི་ཐིག་ལེ་དང༌། རྡོ་རྗེ་དང་གསུམ་སྔར་བཞིན་དམིགས་པ་བརྟེན་ནས་མཉམ་པར་བཞག་གོ །ལངས་པ་འགྲོ་བ་སྨྲ་བརྗོད་1

སོགས་སྤྱོད་ལམ་གང་ཡང་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་
དལ་བུས་བྱ་སྟེ། ཡེངས་མེད་ཀྱི་དྲན་འཛིན་དང་མ་བྲལ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །ཉལ་བའི་དུས་སུ་བླ་མའི་ཐུགས་ཀར་དམིགས་པ་གཏད་ནས་མི་ཡེངས་པར་ཉལ་ལོ། །འདིའི་དམིགས་སྐོར་སོང་ནས་མདུན་གྱི་རྡོ་རྗེའི་ཚབ་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་དང༌། པདྨ་དང༌། རལ་གྲི་དང༌། འཁོར་ལོ་ལ་དམིགས་རྟེན་བྱ་སྟེ། གཞན་2

རྣམས་སྔར་བཞིན་ནོ། །དེས་དམིགས་པ་རིགས་ལྔའི་ཕྱག་མཚན་ལ་བརྟེན་པའི་
དམིགས་པ་ལྔ་བྱས་ལ། དེས་3

ད་དུང་ཞི་གནས་ཀྱི་གནས་ཆ་བརྟན་ངེས་པ་མ་བྱུང་ན། ཡུམ་ལྔའི་
ཕྱག་མཚན་དང༌། སྒོ་བ་བཞིའི་ཕྱག་མཚན་དང༌། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཕྱག་མཚན་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་པོ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དམིགས་རྟེན་བྱས་ནས་སྒོམ་མོ།།
དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྨུགས་པ་ཤས་ཆེ་ན་བླ་མ་ཡང་སྤྱི་བོར་སྒོམ། མདུན་གྱི་ཕྱག་
མཚན་དང་ཐིག་ལེ་ཡང༌། སྔར་བས་མཐོ་བར་བསམས་ཏེ། སྔར་བཞིན་བསྒོམ། ཧ་ཅང་རིག་པ་དྭངས་ནས་རླུང་སྟོད་དུ་རྒྱས་ཏེ་ཚངས་བུག་སྐྲངས་པ་དང༌། ཟ་བ་དང་མགོ་བོ་ན་བ་བྱུང་ན་མགོ་བོ་སྐ་རགས་ཀྱིས་བསྡམས། འགུ་རྩེ་ལ་སོགས་རིན་པོ་ཆེའི་སྣོད་ཆེ་བ་ཞིག་གིས་མགོ་བོའ་སྟེང་དུ་ ིའགེབས། ཚངས་བུག་དེ་གསེར་གྱི་རྡོ་རྗེ་རྒྱ་གྲམ་ཞིག་གིས་བཅད་པར་བསམས། རྐང་པ་གཉིས་ཕྱིར་བརྐྱངས། ལག་པ་རྐང་པའི་རྒྱུད་ལ་ཕྱིར་བརྐྱངས་ཏེ། རྐང་མཐིལ་གཉིས་ལ་ཡི་གེ་ཨ་དཀར་

1 ཞོལ། ཤོག ༨ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༩ ན ༤ སྨྲ་བརྗོད་ལ་སོགས་
2 ཞོལ། ཤོག ༨ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༩ ན ༦ བྱ་སྟེ། སྔར་བཞིན་ནོ། །དཔེ་དམིགས་པ་
3 ཞོལ། ཤོག ༨ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༩ ན ༦ དཔེ་ད་དུང་

སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཁྲིད། 515

པོ་རེ་རེ་བསམས་ལ་དམིགས་པ་གཏད། དེས་མ་ཕན་ན་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་སྟེང་དུ་པདྨ་དཀར་པོ་འདབ་མ་སྟོང་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་རང་གི་སེམས་ཉིད་ཧཱུཾ་སྔོན་པོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་བཤང་ལམ་ནས་ཐོན་1

ནས་དལ་བུས་གནས་པར་གྱུར་པར་བསམས། དེ་ནས་རང་གི་
ཐུགས་ཀ་ནས་ཧཱུཾ་དེ་ལྟ་བུ་རིམ་བཞིན་བཤང་ལམ་ནས་སྔར་གྱི་ཧཱུཾ་དེ་ལ་ཐིམ་པར་བསམ་མོ། །དེ་བཞིན་མ་ཕན་བར་དུ་བྱའོ། །ཡང་ན་རང་ཡི་དམ་དུ་བསམས་ལ་ལངས་ཏེ་ལག་པ་རྡོ་རྗེ་ཁུ་ཚུར་བྱས་ལ། སྙིང་གར་བསྣོལ་ནས་རྐང་པའི་རྟིང་པ་གཉིས་མཉམ་པོར་འཕོངས་ལ་ཕོག་པར་བྱས་ལ་རླུང་བཟུང་ནས་འཕག་པར་བྱའོ།།
གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མི་ཡོང་ན། མགོ་ལག་གིས་གཡོགས་ནས་རྐང་པའི་རྟིང་པ་མཉམ་
དུའམ་སོ་སོར་འཇམ་པོས་ཤེད་ཕྱུང་ནས་བརྡུང་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ནད་བྱུང་ན་2

དབང་ཕྱུག་

ཆོས་གང་ལ་གང་དགོས་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཉམས་སྣང་ངོ་སྤྲད་པ་ནི། ལུས་འདར་བ་དང༌། བདེ་བ་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་གང་བྱུང་ཡང་ལུས་ཉམས་ཡིན་ཞིང༌། ངག་གིས་སཾ་སྐྲྀ་ཏའི་སྐད་འདོན་པ་དང༌། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སོགས་རང་དབང་མེད་པར་འདོན་པ་ནི་ངག་ཉམས་ཡིན་ཞིང༌། ཡིད་ལ་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་གསུམ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེ་བ་སྟེ། དེ་ནི་ཇི་ལྟར་བཟང་ཡང༌། ཇི་སྲིད་ལྷག་མཐོང་མ་སྐྱེས་བར་དུ་ཉམས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ས་རླུང་དང༌། ཆུ་རླུང་དང༌། མེ་རླུང་དང༌། རླུང་གི་རླུང་དང༌། ནམ་མཁའི་རླུང་རྣམས་ཟིན་པའི་རྟགས་སུ་ལུས་པོ་ལྕི་བ་དང༌། གྲང་བ་དང༌། དྲོ་བ་དང༌། ཡང་བ་དང༌། ལུས་མེད་པར་ཉམས་ཀྱིས་སྟོང་པར་འགྲོ་བ་དང༌། མཐོང་སྣང་ལ་དུ་བ3

། སྲིན་བུ་མེ་ཁྱེར། སྨིག་རྒྱུ། ལྕགས་ཀྱུ། ཐིག་ལེ། ནམ་མཁའ་གཡའ་
དག་པ། འཇའ་ཚོན། ཉི་ཟླ། སྐར་མ་དང༌། ས་གཞི་གསེར་ལ་སོགས་པར་མཐོང་བ་དང༌། མེ་ཆུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས། རིགས་དྲུག་གི་གནས་རྣམས་དང༌། སྟོང་གསུམ་གྱི་བར་གྱི་མཐོང་སྣང་གང་བྱུང་ཡང་རླུང་སེམས་ཟིན་པའི་རྟགས་ཡིན་པས། ཉམས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣ་

1 ཞོལ། ཤོག ༩ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༩ བ ༥ ནས་འཐོན་ནས་
2 ཞོལ། ཤོག ༩ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༡༠ ན ༢ ནས་དབང་ཕྱུག་
3 ཞོལ། ཤོག ༩ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༠ ན ༥ དུ་བ་དང་།

516 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

བའི་ཡུལ་དུ་བུང་བའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་དང༌། སཾ་སྐྲྀ་ཏའི་སྐད་དང།1

སྙན་ངག་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང། ཡི་
དམ་གྱི་སྙིང་པོ་ལེགས་ཉེས་སྙན་2

མི་སྙན་གང་བྱུང་ཡང་ཐོས་སྣང་གི་ཉམས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ད་
ལྟར་གྱི་ཉམས་སྣང་ལ་བླང་དོར་དགག་སྒྲུབ་མེད་པར་ཉམས་སུ་བླངས་པས་ལྷག་མཐོང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒོམ་པ་
དང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྒོམ་3

པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཕུང་པོའ་ཚོགས། །གང་ ིཡང་བདག་ཏུ་མ་གྲུབ་ལ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་བདག་མེད་པས། །བདག་མེད་དོན་འདི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་བདག་མེད་དུ་བསྒོམ་པ་དང༌། ཕུང་པོ་ལྔ་བདག་མེད་དུ་བསྒོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུས་དང༌། ངག་དང༌། ཡིད་བདག་མེད་དུ་བསྒོམ་པའོ། །དང་པོ་ནི་ལུས་གནད་དང་ལྟ་སྟངས་རྣམས་སྔར་བཞིན་ཀུན་4

ལ་འདྲ་

བས་དེ་བཞིན་དུ་གནས་ནས། རང་གི་ལུས་འདི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་སྒོམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མགོ་དང་རྐང་ལག་སོགས་5

གཟུག་དྲུག་བྲང་དང་། ནང་གྲོལ་6

རྣམས་དང༌། ཤ་

དང༌། ཁྲག་དང༌། རུས་པ་དང༌། ཆུ་སེར་དང༌། ཚིལ་དང༌། རྐང་དང༌། དབང་པོའ་སྒོ་རྣམས་དང༌། ིརླུང་དང༌། རྩ་དང༌། དྲོད་དང༌། མི་གཙང་བ་རྣམས་དང༌། དེ་རྣམས་ནི་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ནི་གང་ཡང་ལུས་སུ་མ་གྲུབ་པས་དེ་ལས་གཞན་དུ་ནམ་ཡང་ལུས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ལེགས་པར་དཔྱད་པས་ལུས་གང་དུ་ཡང་མ་རྙེད་པ་དང༌། དེ་ཀའི་ངང་ལ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པའི་འཕྲོ་རྦད་དེ་བཅད་ནས་མཉམ་པར་བཞག་གོ།

1 ཞོལ། ཤོག ༩ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༠ བ ༡ སྐད་སྙན་ངག་གི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་དང་།
2 ཞོལ། ཤོག ༩ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༡༠ བ ༡ ལེགས་ཉེས་སྙན་པ།
3 ཞོལ། ཤོག ༩ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༡༠ བ ༣ སྒོམ་པའོ།
4 ཞོལ། ཤོག ༩ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༡༠ བ ༥ སྔར་བཞིན་བཀུག་ལ།
5 ཞོལ། ཤོག ༩ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༡༠ བ ༥ རྐང་ལག་ལས་གཟུགས་སོགས་དྲུག་ 6 ཞོལ། ཤོག ༩ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༡༠ བ ༦ ནང་ཁྲོལ་རྣམས་དང་།

སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཁྲིད། 517

ཡང་སེམས་འཕྲོ་ན་སྔར་བཞིན་དུ་ལུས་གང་དུའང་1

མ་གྲུབ་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་ཡང་

ལུས་མ་རྙེད་པ་དང༌། དེ་ཀའི་ངང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཉིན་རེ་བཞིན་ཡང་ཡང་བསྒོམས་པས་ལུས་མ་གྲུབ་པར་ཐག་ཆོད་པ་དང༌། ཡང་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་མ་གྲུབ་པར་བསྒོམས་ཏེ། དེ་ཡང་མགོ་བོ་ནི་མིག་དང༌། རྣ་བ་དང༌། སྣ་དང༌། ལྕེ་དང༌། ཁ་དང༌། སོ་དང༌། མཆུ་དང༌། སྐྲ་དང༌། ཀླད་པ་དང༌། ཤ་དང༌། ཁྲག་དང༌། རུས་པ་དང༌། ཆུ་སེར་དང༌། མཆིལ་མ་དང༌། སྣབས་དང༌། ཁ་ཆུ་དང༌། ཡ་ཐོད་དང༌། མ་ཐོད་དང༌། བ་སྤུའི་ཚོགས་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་མགོ་མ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་ལེགས་པར་དཔྱད་ནས་མགོ་གང་དུ་མ་རྙེད་པ་དང༌། དེ་ཀའི་ངང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་སྟེ་སྔར་བཞིན་བྱའོ། །དེ་བཞིན་ཡན་ལག་2

གཞན་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་
བཞིན་དུ་སྣ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཕྱོགས་བཅུ་གང་ཡང་སྣར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེའི་ཕྱོགས་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ཆ་ནས་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ཕྱེ་ནས་དེ་དག་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་3

ཐམས་ཅད་ལ་

ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ངོ་བོར་ཡང་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། འདས་པའི་ངག་ནི་འགགས། མ་འོངས་པའི་ངག་ནི་མ་སྐྱེས། ད་ལྟའི་ངག་
ནི་འདི་ཡིན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་ངག་གང་དུ་ཡང་མ་རྙེད་པ་དང༌། དེ་ཀའི་ངང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གོ།
གསུམ་པ་ནི། ཡིད་ནི་རང་གི་སྤྱི་བོའ་གཙུག་ནས་རྐང་པའི་མཐིལ་གྱི་བར་དུ་གནས་པ་ ིམེད་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་དུ་མེད་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་མེད་ཅིང༌། དེ་ལྟར་ན་ཡིད་གང་དུའང་མ་རྙེད་པ་དང༌། དེ་ཀའི་ངང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གོ4

།དེ་ལྟར་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་གསུམ་གང་
དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་དེ་གསུམ་ནི། བདག་5

མ་ཡིན། དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་དང༌། དེ་གཉིས་ཀྱི་
བར་དུ་ཡང་བདག་མ་གྲུབ་པས་བདག་མ་རྙེད་པ་དེ་ཀའི་ངང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གོ །གཉིས་པ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡༡ ན ༡ གང་ན་མ་གྲུབ་པར་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༡ ན ༥ དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
3 ཞོལ། ཤོག ༡༠ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༡ ན ༦ དེ་བཞིན་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། ངག་གི་
4 ཞོལ། ཤོག ༡༠ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༡ བ ༢ བཞག་གོ །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ལུས་དང་
5 ཞོལ། ཤོག ༡༠ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༠ བ ༣ བདག་མེད་མ་ཡིན་དེ་ལས་

518 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

ཕུང་པོ་ལྔ་བདག་མེད་དུ་སྒོམ་པ་ནི། དང་པོ་གཟུགས་ཕུང་ནི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་དང༌རེག་བྱ་དང༌དྲི་རོ་གང་ཡང་རེ་རེ་བཞིན་དཔྱད་ནས་གཟུགས་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་མཚམས་དང༌། རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ཆ་ནས་རེ་རེ་བཞིན་དཔྱད་ན་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཀའི་ངང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གོ།
གཉིས་པ་ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་ནི། བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད་
པ་1
ནི་ཚོར་བ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་གང་དུ་གནས་དཔྱད་པས། ཚོར་བའི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པས་དེ་ཀའི་ངང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གོ །གསུམ་པ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོར་མ་གྲུབ་པར་སྒོམ་པ་ནི། ཡུལ་སོ་སོར་འདུ་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་ཡང་ཚོར་བ་ལྟར་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་མ་གྲུབ་པར་སྒོམ་པ་ནི། ཆགས་སྡང་དགག་སྒྲུབ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་དེའང་2

ཚོར་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གོ །ལྔ་
པ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་མ་གྲུབ་པར་སྒོམ་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་སོ་སོར་བཟུང་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་རྣམས། ལུས་ཀྱི་མགོ་མཇུག་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་གང་དུ་ཡང་མི་གནས། ལུས་ཀྱི་ཕྱིའི་ཕྱོགས་མཚམས་སྟེང་འོག་གང་དུ་ཡང་མི་གནས3

།

དེ་རྣམས་ལས་གཞན་དུ་ཡང་མི་གནས་པས། མ་རྙེད་པ་དེ་ཀའི་ངང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གོ །དེ་ལྟར་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་ཡང་རེ་རེ་བཞིན་དཔྱད་ན་གང་ལའང་མ་གྲུབ་པས་ཕུང་པོ་ལྔ་བདག་མ་ཡིན་ནོ། །བདག་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལྔ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔ་ལས་གཞན་དུ་ནི་བདག་མ་གྲུབ་ཅིང༌། ཕུང་པོ་ལྔ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད། བདག་གང་དུ་ཡང་མ་དམིགས་པ་དེ་ཀའི་ངང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཐག་ཆོད་པའི་ངེས་ཤེས་རྣམ་དག་མ་སྐྱེས་བར་དུ་ཡང་དང་ཡང་4

དམིགས་པ་རྣམས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༠ བ ༥ བྱེད་པའི་ཚོར་བ་དེ་ཡིན་ཏེ།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༡ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༢ ན ༡ འདུ་བྱེད་ཡང་ཚོར་བ་ལྟར་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༡ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡༢ ན ༣ གང་དུ་ཡང་མི་གནས་པར།
4 ཞོལ། ཤོག ༡༡ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༢ ན ༥ བར་དུ་ཡང་དམིགས་པ་

སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཁྲིད། 519

བསྐྱར་ནས་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒོམ་པ་ནི། ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང༌། །འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་དགེ་མི་དགེ །སྣང་སྟོང་འཁོར་འདས་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །རྟེན་འབྲེལ་གང་ཡང་རང་1

བཞིན་མེད།།ཅེས་གསུངས་པས་འདི་ལ་གཉིས། མ་དག་པ་འཁོར་བའི་ཆོས་
རྣམས་ལ་བདག་མེད་པར་བསྒོམ་པ་དང༌། དག་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་བདག་མེད་པར་བསྒོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྒོམ་པ་དང༌། ཡུལ་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྒོམ་པའོ།།
དང་པོ་ནི། འབྱུང་བ་ལྔ། འབྱུང་འགྱུར་ལྔ། ཕུང་པོ། ཁམས། སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒོམ་པ་ལ། དང་པོ་འབྱུང་བ་ལྔའི་ས་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒོམ་པ་ནི། ས་ལས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་གང་རུང་ཞིག་ལ་དམིགས་ཏེ། དེའི་དབྱིབས་དང༌། ཁ་དོག་དང༌། རེག་བྱ་སོགས་རེ་རེ་ནས་དཔྱད་པས་སར་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང༌། ཕྱོགས་ཆ་དང་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ཆ་ནས་དཔྱད་པས་ཀྱང་ས་རུ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། ས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ངང་ནས་མཉམ་པར་བཞག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་ཆུ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །མེ་ནི་གཙུབ་ཤིང་དང་གཙུབ་སྟན་དང༌། སྐྱེས་བུའི་ལག་པའི་རྩོལ་བ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ནི་རེ་རེ་བཞིན་དཔྱད་ན། དེ་གང་ལས་ཀྱང་མ་བྱུང་སྟེ། དབྱིབས་ཁ་དོག་རེག་བྱ་སོགས་རེ་རེ་བཞིན་དཔྱད་ནས་མེ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་བཞིན་མཉམ་པར་བཞག་གོ །རླུང་ལ་དམིགས་ཏེ་ཕྱོགས་མཚམས་སྟེང་འོག་གང་ནས་ཀྱང་མ་བྱུང༌། དབྱིབས་ཁ་2

དོག་རེ་རེ་བཞིན་
དཔྱད་ནས་མ་གྲུབ་སྟེ་སྔར་བཞིན་ནོ། །ནམ་མཁའ་ནི་དང་པོ་ཕྱོགས་མཚམས་སོགས་གང་ནས་ཀྱང་མ་བྱུང༌། སླར་དེ་གང་3

དུ་ཡང་མི་འགྲོ །ད་ལྟ་ངོ་བོ་གང་དུ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་པས་འབྱུང་བ་ལྔ་
རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་མཉམ་པར་བཞག་གོ །འབྱུང་འགྱུར་ལྔ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྒོམ་པ་ནི། གཟུགས་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས། དེའི་དབྱིབས། ཁ་དོག །རེག་བྱ། ཁ། མགྲིན་པ། ལྟོ་བ། ཞབས། ཕྱི་ནང་དེ་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་བུམ་པར་མ་གྲུབ་པས་སྔར་བཞིན་མཉམ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༢ ན ༦ རྟེན་འབྲེལ་གང་ཡང་གྲུབ་པ་མེད། །
2 ཞོལ། ཤོག ༡༡ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༢ བ ༥ དབྱིབས་བཞིན་རེ་རེ་བཞིན་དཔྱད་ན་མ་གྲུབ་སྟེ་སྔར་བཞིན།
3 ཞོལ། ཤོག ༡༡ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༢ བ ༦ སླར་དེ་དག་གང་དུ་ཡང་

520 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

པར་བཞག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ། དྲི། རོ། རེག་བྱ་རེ་རེ་བཞིན་དམིགས་ལ་ཕྱོགས་མཚམས་སྟེང་འོག་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་མགོ་མཇུག་དབྱིབས་ཁ་1

དོག་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་དཔྱད་ནས། སྒྲ་དྲི་རོ་
རེག་བྱ་རྣམས་དེ་དག་གང་ལས་ཀྱང་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་2

རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཀའི་ངང་
ལ་མཉམ་པར་བཞག་གོ །དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྔ་འབྱུང་འགྱུར་ལྔས་མཚོན་པའི་ཕུང་པོ། ཁམས། སྐྱེ་མཆེད། སོགས་ཀྱི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་དང༌། ནམ་མཁས་མཚོན་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་དང༌། སྤྱིར་ཡང་ཆོས་གཉིས་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ། སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ། ཟབ་པ་ཞི་བ། གང་གི་ངོ་བོར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་3

བྱའོ།།
གཉིས་པ་ཡུལ་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྒོམ་པ་ནི། མིག་གི་དབང་པོ་དང༌། གཟུགས་
དང༌། སྔ་མའི་ཉེར་ལེན་གསུམ་4

ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་སྟེ། དེ་
ཡང་དཔྱད་ན་སྔ་5

མའི་ཉེར་ལེན་ཡང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མིན། མིག་གི་དབང་པོ་དང༌།
ཡུལ་གཟུགས་གཉིས་པོ་དང༌། ཁ་དོག་དང༌། དབྱིབས་དང༌། རེག་བྱ་དང༌། ཕྱི་ནང་བར། ཕྱོགས་མཚམས་སྟེང་འོག །དབུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་ཡང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མིན། དེ་དག་གང་རུང་རེ་ལ་གནས་པ་མེད་ཅིང༌། དེ་གང་དུ་ཡང་སོང་བ་དང་འོང་བ་མེད་པས་6

མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟེ། མ་རྙེད་པ་དེ་ཀའི་ངང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། སྣའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ལྕེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་རང་རང་གི་དབང་པོ། ཉེར་ལེན། ཡུལ། སྒྲ། དྲི། རོ། རེག་བྱ། ཆོས་རྣམས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༢ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༣ ན ༣ དབྱིབས་ཁ་དོག་གི་རྣམ་པར་རེ་རེ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༢ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡༣ ན ༣ དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་དེའི་ངང་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༢ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༡༣ ན ༦ འབྱུང་བ་ཤེས།
4 ཞོལ། ཤོག ༡༢ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༣ ན ༦ ཉེར་ལེན་སོགས་ཚོགས་པ་
5 ཞོལ། ཤོག ༡༢ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༣ བ ༡ དེ་ཡང་དཔྱད་ནས་སྔ་མའི་
6 ཞོལ། ཤོག ༡༢ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༣ བ ༢ འོང་བ་མེད་པར་མིག་གི་

སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཁྲིད། 521

ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་མོད། རེ་རེ་ནས་དཔྱད་ནས་རང་བཞིན་མེད་པས་གོང་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་1

ནས་མཉམ་པར་བཞག་གོ །དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱིས་བསྡུས་པའི་འཁོར་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྟེན་འབྲེལ་མ་2

དཔྱད་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ། རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ། སྒྱུ་མ་དང༌། རྨི་ལམ་དང༌། སྨིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།གཉིས་པ་མྱང་འདས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྒོམ་པ་ལ་གསུམ། སྐུ་དང༌།
གསུང་དང༌། ཐུགས་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒོམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་སྐུ་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒོམ་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཅིག་ལ་དམིགས་རྟེན་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དབུ་དང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་སྐུའི་ཡན་ལག་རྣམས་དང༌། སྤྱན་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་དང༌། གཙུག་ཏོར་ལ་སོགས་པའི་མཚན་སོ་གཉིས་དང༌། སེན་མོ་ཟངས་ཀྱི་མདོག་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་བྱེད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དང༌། བ་སྤུའི་ཚོགས་ཀྱི་བར་བསམས་ནས། རེ་རེ་བཞིན་དཔྱད་པས་གང་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུར་མ་གྲུབ། དེ་བཞིན་དུ་སྐུ་3

དེ་དག་ཕྱོགས་མཚམས་སྟེང་འོག་ཕུང་པོ་
ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་འབྱུང་བ། འབྱུང་འགྱུར། དངོས་པོ། དངོས་མེད། འདུས་བྱས། འདུས་མ་བྱས། སྣང་བ་སྟོང་པ། འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་གང་ལས་ཀྱང་མ་བྱུང༌། དེ་ལྟ་དེ་རྣམས་གང་གི་ཡང་ངོ་བོར་གནས་པ་མེད། དེ་ནས་དེ་4

དག་གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོ་བས་སྤྲོས་བྲལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ལ་
མཉམ་པར་བཞག་གོ །གཉིས་པ་གསུང་ལ་དམིགས་རྟེན་དུ་འབྲུ་གསུམ། ཨཱ་ལི་ཀཱ་ལི་རྣམས་བསམ་བཞིན་དུ་ངག་ཏུ་བརྗོད་ནས། གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་དང་བཅས་པ་ནི། སྒྲ་གྲག་སྟོང་བྲག་ཆ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟེ། སྒྲ་དེ་མགྲིན་པ། ལྕེ། སོ། ཤ །རུས་པ། ཁྲག །ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ། ཕྱོགས་མཚམས་སྟེང་འོག་གང་ནས་བྱུང༌། ད་ལྟ་5

གང་དུ་གནས། དེ་ནས་གར་འགྲོ་དཔྱད་
པས། དེ་དག་གང་དུ་མ་བྱུང༌། མི་གནས། མི་འགྲོ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་མཉམ་པར་བཞག་གོ།

1 ཞོལ། ཤོག ༡༢ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༣ བ ༤ ཤེས་པར་མཉམ་པར་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༢ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༣ བ ༥ རྟེན་འབྲེལ་ལ་དཔྱད་པའི་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༢ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༡༤ ན ༢ དེ་བཞིན་དུ་དེ་དག་
4 ཞོལ། ཤོག ༡༣ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡༤ ན ༤ གནས་པ་མེད། དེ་དག་གང་དུ་ཡང་
5 ཞོལ། ཤོག ༡༣ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༡༤ ན ༥ ད་ལྟ་གང་གནས།

522 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

གསུམ་པ་ནི། རྡོ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་ཕྱག་མཚན་གང་རུང་ཞིག་ལ་དམིགས་རྟེན་བྱས་ནས།
དེ་དག་གི་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་ཆ་ཆེན་ཆ་ཆུང་ཕྱོགས་མཚམས་སྟེང་འོག །དབྱིབས། ཁ་དོག་སོགས་རེ་རེ་ནས་དཔྱད་པས་གང་ཡང་རྡོ་རྗེ་སོགས་མ་ཡིན1

། གང་གིས་རང་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པ་
སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་པས་མཉམ་པར་བཞག་གོ །དེ་ལྟར་2

ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ། མ་དཔྱད་པའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ། རིགས་པས་དཔྱད་པའམ་3

མཉམ་གཞག་གི་ངོ་བོར་ནི་གང་གི་རང་བཞིན་དུ་ཡང་མ་
གྲུབ་པ་སྤྲོས་བྲལ་སྨྲ་བསམས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ། དཔེ་གང་གིས་ཀྱང་4

མཚོན་པར་མི་ནུས་
པ། ཕྱོགས་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་བཞིན་དུ་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་དབྱེར་མེད་ཅིང་རང་བཞིན་གཅིག་པས་བླང་དོར་དང་དགག་སྒྲུབ་དང༌། གཟུང་འཛིན་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་5

ནམ་ཤེས་པ་ན། མྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་ཟབ་ལ་ཞི་བ་ཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒོམ་པའི་སྔོན་དུ་གང་ཟག་ཚོལ་བ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒོམ་པའི་སྔོན་དུ་གཟུགས་སོགས་གང་རུང་ཞིག་ལ་བཀར་ནས་བཙལ་བ་དང༌། མྱང་འདས་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒོམ་པའི་སྔོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ཚོལ་བ་དང༌། དམིགས་པ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་དྲི་བ་དང༌། བསླབ་བྱ་དང༌། ཁྱད་པར་6

དུ་ཡང་ལྷག་མཐོང་གིས་དམིགས་པའི་སྐབས་སུ་
དམིགས་པ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ལུང་རིགས་དང་བཅས་པས་ཆོས་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཚོལ་བ་གལ་ཆེ་སྟེ། ནང་ནས་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཐག་ཆོད་པའི་ངེས་ཤེས་མ་སྐྱེས་བར་དུ་ལྷག་མཐོང་གི་ཉམས་མྱོང་སྐྱེ་བའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ནི་ལུང་རིགས་དང་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༣ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༤ བ ༡ སོགས་མ་ཡིན་ཏེ།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༣ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༤ བ ༢ དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༣ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༤ བ ༢ དཔྱད་པའི། མཉམ་གཞག་
4 ཞོལ། ཤོག ༡༣ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༤ བ ༣ གང་གིས་ཡང་མཚོན་པར་
5 ཞོལ། ཤོག ༡༣ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༤ བ ༤ འདས་པ་ལ་ནམ་ཤེས་
6 ཞོལ། ཤོག ༡༣ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༡༤ བ ༦ ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ཡང་

སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཁྲིད། 523

བཅས་པའི་རྒྱས་པ་མེད་ནའང༌། ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆ་ཙམ་འཆད་ཅིང༌། གཞན་ཡང་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་དང༌། བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་གི་ལུང་རིགས་དང་སྦྱར་ནས་རྒྱས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ།།གསུམ་པ་ངོ་སྤྲད་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་གང་ཡང་1

རང་བཞིན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་རྟེན་འབྲེལ་ནི་རྒྱུས་བྱས་པ་དང༌།
ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལོ། །དང་པོ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན། དང་པོ་འཇིམ་པ་དང་སྐྱེས་བུའི་ལག་པའི་རྩོལ་བ་སོགས་རྒྱུ་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བུམ་པ་འབྱུང་མོད་ཀྱང༌། རེ་རེ་བཞིན་དུ་དཔྱད་ན་འཇིམ་པ་རྐྱང་པ་ལས་ཀྱང་མ་བྱུང༌། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལས་ཀྱང་རེ་རེ་བཞིན་དཔྱད་ན་གང་ལས་ཀྱང་མ་བྱུང་བས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་རྣམས་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བས་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་2

ནོ། །ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
ནི། བུམ་པ་ནི་ཁ་དང་མགྲིན་པ་ལྟོ་བ་མཆུ་ཞབས་ཕྱི་ནང་ཐམས་ཅད་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བུམ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་དཔྱད་ན་གང་ཡང་བུམ་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཁ་རྐྱང་པས་བུམ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན། རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་བཞིན་དུ་བྱེད་པས་བུམ་པའི་ཕྱོགས་ཆ་གང་ཡང་མ་ཡིན། རྡུལ་དེའི་ཕྱོགས་མཚམས་སྟེང་འོག་ཐམས་ཅད་ནས་དཔྱད་ན་བུམ་པའི་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་གང་ལ་ཡང་ལྟོས་མི་དགོས་པར་རྟག་པ་ཐེར་ཟུག་པ། ཐམས་ཅད་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འགྱུར་བ་མེད་པ། གང་གིས་ཀྱང་ཕན་པ་དང་གནོད་པ་བྱར་མེད་པ། འདུས་མ་བྱས་པ། དངོས་པོའ་རང་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ ིརྟེན་འབྲེལ་ནི་མི་སྲིད་པས། ཆོས་ཉིད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང༌། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་མ་གཏོགས་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་གཏོགས་པར། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།3

།ཞེས་དང༌།

1 ཞོལ། ཤོག ༡༣ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༡༥ ན ༣ གང་ལ་རང་བཞིན་
2 གཙང་། ཤོག ༡༥ ན ༦ རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་ནོ།།
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༣༧ ཕྲེང་། ༤

524 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང༌། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །དེ་ནི་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ།1

།ཞེས་2

དང། མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཤིང་དང་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་
བྱས་ཤིང༌། །ལག་པའི་རྩོལ་བ་བྱས་པ་གསུམ་ཚོགས་པ། །སྒྲོག་3

བྱེད་པི་ཝཾ་གླིང་བུ་ལ་སོགས་
ལ། །དེ་དག་ལ་བརྟེན་སྒྲ་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །དེ་ནི་གང་ནས་འབྱུང་ཞིང་གར་འགྲོ་ཞེས། །དེ་དག་མཁས་པ་ལ་ལས་བརྟག་བྱས་ན། །སྒྲ་ཡིས་འོང་བ་སོང་བ་རྙེད་མི་འགྱུར། །དེ་ལྟར་རྒྱུ་དག་དང་ནི་རྐྱེན་རྣམས་ལ། །འདུས་བྱས་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་སྟེ། །འདུས་བྱས་སྟོང་པ་གཡོ་བ་མེད་པར་ནི། །དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་ཤེས། །ནང་ཡང་སྟོང་ལ་ཕྱི་རོལ་དག་ཀྱང་སྟོང༌། །སེམས་ཅན་བདག་གིས་སྟོང་ཞིང་གནས་མེད་པར། །ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཉིད། །ཅེས་དང༌། གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་འགའ་ཡོད་ན། །རྒྱལ་བ་ཉན་ཐོས་བཅས་པ་དེས་མཁྱེན་འགྱུར། །ཐེར་ཟུག་ཆོས་རྣམས་མྱ་ངན་འདས་མི་འགྱུར། །མཁས་རྣམས་ནམ་ཡང་སྤྲོས་པ་མི་འདོད་4

ཅེས་སོགས་གསུངས་སོ།།
གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་
འབྲེལ་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང༌། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐོག་མར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆགས་འཇིག་དང༌། ཕུང་པོ་དང༌། ཁམས་དང༌། སྐྱེ་རྒ་ལ་སོགས་དང༌། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ཕན་ཡོན་དང༌ཉེས་དམིགས་ལ་སོགས་གསུངས་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྣོད་དང་ལྡན་པ་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་བླ་ན་མེད་པ་རྣམས་བསྟན་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ས་ལ་འགོད་པར་མཛད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟོན་པར་བྱ་དགོས་ཤིང༌། བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་མི་མཁས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་མི་ཤེས་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་དོན་མི་འགྲུབ། 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༣༧ ཕྲེང་། ༢
2 ཞོལ། ཤོག ༡༤ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༥ བ ༦ ལམ་ཡིན་ནོ། ། མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༤ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༥ བ ༦ སྒྲོ་འདོགས་བྱེད་པའི་པི་ལྦཾ་གླིང་བུ་སོགས།།
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༤༦༤ ཕྲེང་། ༡༡ ནང་དུ་དྲངས།

སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཁྲིད། 525

ཐབས་ལ་མི་མཁས་པས་སླར་རྟག་ཆད་གང་རུང་གི་གྲུབ་མཐའ་ངན་པར་ལྟུང་བའི་རྒྱུར་འགྲོ་བ་ན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མ་རྨོངས་པ་གལ་ཆེའོ།།
ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང༌། འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པས་གཞན་ལ་མ་གསན་
པར། །བདེན་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ནི་དབྱེ་བ་མཛད། །གང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ནི་བདེན་པ་དང༌། །གང་དག་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་འོ།1

།ཞེས་གསུངས་པ་དང་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང༌། སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང༌། །དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་འོ། །གང་དག་བདེན་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི། །རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཡི། །ཟབ་མོ་དེ་ཉིད་རྣམ་མི་ཤེས། །ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། །དམ་པའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་པར། །མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར།2

།ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། འཕགས་པ་ཨཱརྱ་དེ་བས་ཀྱང༌། ཇི་ལྟར་ཀླ་ཀློ་སྐད་གཞན་
གྱིས། །འདུལ་བར་མི་འགྱུར་དེ་བཞིན་དུ། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡིས་མ་རྟོགས་པར། །འཇིག་རྟེན་གདུལ་བར་འགྱུར་མ་ཡིན།3

།ཞེས་4

གསུངས་པ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡང་དག་
པའི་ལྷག་5

མཐོང་གི་རང་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཐབས་ནི་6

སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། ཞི་
གནས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་བར་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།
ཞི་གནས་རང་ངོ་སྤྲོད་པར་བྱེད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང༌། དབྱེ་བ་དང༌།
དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏེ་7

རྣམ་པ་དགེ་བ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་
གནས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང༌། གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ི

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༣༦ ཕྲེང་། ༥
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༣༦ ཕྲེང་། ༥
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༠༡ ཕྲེང་། ༡༢
4 ཞོལ། ཤོག ༡༥ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༡ ཅེས་གསུངས་པ་
5 ཞོལ། ཤོག ༡༥ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༡ ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མཐོང་གི་
6 ཞོལ། ཤོག ༡༥ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༡ ཐབས་ནི་ཐབས་སྐྱབས་འགྲོ་
7 ཞོལ། ཤོག ༡༥ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༣ ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་དགེ་བ་ལ་རྩེ་གཅིག་པའོ། །

526 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བདེ་བས་ཁམས་རྒྱས་ནས་ལུས་བདེ་བ་སོགས་ཀྱི་བདེ་བ་དང༌། རིག་པ་ཤིན་ཏུ་དྭངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྔ་ཕྱིའི་མངོན་ཤེས་སོགས་ངེས་པའི་གསལ་བ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞག་པའི་ཚེ་དམིགས་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་མི་རྟོག་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་ཏེ། གནས་ཆ་1

རྐྱང་པ་ནི་ཇི་ལྟར་
བཟང་ཡང་ཁམས་གོང་མའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་2

མིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་
འདོད་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་3

པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི། བྱིང་རྨུགས་དང་རྒོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་རྣམས་སོ།4

།གཞན་ཡང་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉམས་འབའ་

5

ཞིག་དང་ལྷག་མཐོང་
གཉིས་ནོར་ས་ཆེ་བས་ཁྱད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང༌། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་པོའོ། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ནི། གཏི་མུག་གིས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སྒྲིབ་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། དེའི་ངོ་བོར་བདེན་པར་སྣང་བ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཟླ་གཉིས་དང་དུང་སེར་སོགས་རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མི་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་པོའོ། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དེ་ཡང་འཕགས་པ་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མངའ་བ་རྣམས་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་སྣང་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་6

མི་སྣང་སྟེ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཤིང་བདེན་པར་མངོན་པར་རློམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མཐོང་བ་ཡང་དག་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང༌། མཐོང་བ་རྫུན་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་དབང་པོ་ལ་གནོད་པ་མེད་པའི་ཡང་དག་ཤེས་ ིཔའི་ངོར་སྣང་བ་རྣམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང༌། དབང་པོ་ལ་གནོད་པ་ཡོད་པའི་འཁྲུལ་ཤེས་

1 གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༥ གནས་བྱ་རྐྱང་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༥ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༥ ངོ་བོ་ཉིད་མིན་ཏེ།
3 གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༦ རྩེ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །
4 ཞོལ། ཤོག ༡༥ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༦ སྐྱོན་རྣམས།
5 ཞོལ། ཤོག ༡༦ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༦ འགའ་ཞིག་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ནོར་སོ་ཆེ་བས་
6 ཞོལ། ཤོག ༡༦ ན ༣ བདེན་པར་ནི་མི་སྣང་སྟེ། གཙང་། ཤོག ༡༧ བ ༣ བདེན་པ་ནི་སྣང་སྟེ།

སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཁྲིད། 527

ཀྱི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང༌། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང༌། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་བྱུང་གྱུར་པ་སྟེ། །གང་གིས་དེ་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་རྣམ་རྟོག་ངན་པའི་ལམ་ངན་ཞུགས།1

།ཞེས་དང༌། གཏི་མུག་རང་
བཞིན་སྒྲིབ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །དེས་གང་བཅོས་མ་བདེན་པར་སྣང་དེ་ནི། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་ཞེས་ཐུབ་པ་དེས་གསུངས་ཏེ། །བཅོས་མར་གྱུར་པའི་དངོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུའོ། །དངོས་ཀུན་ཡང་དག་རྫུན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། །དངོས་རྙེད་ངོ་བོ་ཉིད་2

ནི་འཛིན་པར་འགྱུར། །ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་དེ་
དེ་ཉིད་དེ། །མཐོང་བ་རྫུན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས། །མཐོང་བ་རྫུན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དེ། །དབང་པོ་གསལ་དང་དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་ནོ། །སྐྱོན་ལྡན་དབང་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི། །དབང་པོ་ལེགས་གྱུར་ཤེས་ལྟོས་ལོག་པར་འདོད། །གནོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་དྲུག་རྣམས་ཀྱིས། །གཟུང་བ་གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱིས་རྟོགས་ཏེ། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ལྷག་མ་ནི། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྣམ་པར་བཞག3

།ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང༌། ཆོས་ཉིད་དང༌། སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང༌། གདོད་ནས་ཞི་བ་དང༌། མ་སྐྱེས་པ་དང༌། མ་འགགས་པ་དང། མི་གནས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་སྙིང་པོ། ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལམ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཏེ། འཁོར་འདས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་4

འཇིམ་པ་དང་སྐྱེས་བུའི་རྩོལ་བ་
སོགས་རྒྱུ་རྐྱེན་རྣམས་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དེས་བུམ་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་ཤིང༌། བུམ་པ་རྟེན་འབྲེལ་ལས་5

གྲུབ་པས་ཆད་པའི་མཐའ་སྤངས་ཤིང་བུམ་པ་མེད་པ་རང་ཡང་མ་ཡིན། ཡང་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༢༢ ཕྲེང་། ༩
2 ཞོལ། ཤོག ༡༦ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༨ ན ༡ ངོ་བོ་གཉིས་ནི་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༢༡ ཕྲེང་། ༡༧
4 ཞོལ། ཤོག ༡༦ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༡༨ བ ༡ མཚོན་ནས་འཛིན་པ་ 5 ཞོལ། ཤོག ༡༦ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༡༨ བ ༡ རྟེན་འབྲེལ་གྲུབ་པས་

528 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

འཇིམ་པ་སོགས་རྒྱུ་རྐྱེན་རྣམས་1

ལ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་དཔྱད་ན་གང་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་མེད་པ་དང༌། ཁ་དང་མགྲིན་པ་སོགས་རྣམས་ལ་རེ་རེ་བཞིན་དཔྱད་ན་གང་ཡང་བུམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ2

། རང་བཞིན་
མེད་ཅིང་བུམ་པ་གང་གིས་ཡང་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་3

ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་རྟག་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་
བའོ། །དེ་ལྟར་རྟག་ཆད་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དེ་བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་དེ་ལྟར་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའོ། །འདིར་ནི་མེད་པའི་དོན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་མི་སྨྲ་སྟེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྲིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཤེས་པའི་ཚེ་ན་
4

གནས་ལུགས་མཐོང་ཞིང་བདག་འཛིན་གྱི་རྩ་བ་འཆད་དེ། མདོ་ལས། གང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང༌། དགེ་འདུན་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།5

།ཞེས་
གསུངས་སོ།།
གཉིས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བཤད་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་བསྟན་6

པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་སེམས་ཅན་
7

ལ་གང་ཟག་དང་། སྐྱེས་བུ། བདག །ཤེད་ཅན། ཤེད་བདག །སྲོག་ཆགས་དང༌། འགྲོ་བ་ཞེས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཏགས་པ་དེ་འདིར་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། བདག་སྟེ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡིན་ནམ། ཕུང་པོ་ལྔ་ལས་གཞན་དུ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན། བདག་གང་ཟག་གཅིག་པུ་ཡང་བདག་མང་པོ་དག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ་གཟུགས་ཕུང་གི་དབྱིབས། ཁ་དོག །རེག་བྱ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་སོགས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོའ་བར་དུ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མེད་ ི 8

པའི་ཕྱིར་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༧ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༨ བ ༢ རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་རེ་རེ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༧ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༨ བ ༢ མ་ཡིན་ནོ། །
3 ཞོལ། ཤོག ༡༧ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡༨ བ ༣ མ་གྲུབ་པ་ལ་
4 ཞོལ། ཤོག ༡༧ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༡༨ བ ༥ ཤེས་པའི་ཚེ་གནས་ལུགས་
5 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢ ཤོག ༣༡༥ ཕྲེང་། ༢
6 ཞོལ། ཤོག ༡༧ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༨ བ ༦ སྟོན་པའི། །
7 ཞོལ། ཤོག ༡༧ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༨ བ ༦ འབྱུང་བའི་སེམས་ལ་ 8 ཞོལ། ཤོག ༡༧ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༩ ན ༣ དབྱེ་བ་མང་བའི་ཕྱིར་དང་།

སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཁྲིད། 529

དང༌། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ། བདག་ཆད་ཅིང་གཏན་ནས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེར་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ། བདག་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འདོད་ན། འོ་ན་དེ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བསགས་སྦྱངས་སོགས་ལམ་ལ་འབད་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། ཐར་པ་དེའང་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཐར་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་བདག་དེ་དེའི་ཚེ་རྒྱུན་ཆད་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་གཞན་གྱིས་མྱོང་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་འདོད་ན་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་འགྱུར་ཞིང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བས་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་པར་མི་རིགས་སོ།།གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་དུ་བདག་འདོད་ན་ནི། དེའང་མི་འཐད་དེ། ཕུང་པོ་མཚན་ཉིད་
རྣམས་མེད་པར་གཟུགས་སུ་རུང་བ་དང༌། ཉམས་སུ་མྱོང་བ། ཡུལ་རིག་པ། ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ། ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་གང་གིས་རིག་པར་འགྱུར་ཏེ། རིག་མཁན་དེ་ཉིད་རྣམས་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་དང་ཕུང་པོ་རྣམས་འབྲེལ་བ་མེད་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པར་འདོད་ན་ནི། བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་བྱ་བ་དང༌། ལས་དག་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན། རྒྱུ་མེད་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་དགོས་ཏེ། ཐུག་མེད་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་དུའང་བདག་མེད་ཅིང༌། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང༌། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན། །སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། །ཕུང་པོའ་མཚན་ཉིད་མེད་པར་ ིའགྱུར།1

།ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་ངར་འཛིན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་མེད་དུ་བསྟན་པ་དང༌། སྐྱེ་
མེད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་མི་བཟོད་པའི་ལོག་ལྟ་བསལ་བ་དང༌། ཐུགས་རྗེས་འགྲོ་བའི་ཀུན་རྟོག་གཞོམས་ནས་ཐར་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པའི་དོན་2

ཡིན་མིན་གྱི་དགག་སྒྲུབ་ཅི་མཛད་
ཀྱང༌། རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང༌།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༢༥ ཕྲེང་། ༢༠
2 ཞོལ། ཤོག ༡༨ ན ༢ དོན་ཡིན་མིན་གྱི་དགག་སྒྲུབ་མཛད་ཀྱང་། གཙང་། ཤོག ༡༩ བ ༥ དོན་གྱི་ཡིན་མིན་གྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་ཀྱང་།

530 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།
གྲངས་1

ཅན་པ་དང་མདོ་སྡེ་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཀྱི་འདོད་པ་དགག་པ། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་མིན། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང༌། །སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།2

།ཞེས་ཏེ་འཁོར་འདས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནམ་3

ཡང་རང་བཞིན་
གྱིས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཡང་བདག་ལ་བདག་སྐྱེ་ན་ནི། མདུན་གྱི་བུམ་པ་དེ་ལས་4

བུམ་པ་ཉེ་བར་
སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བདག་ལས་བདག་སྐྱེ་ན་ནི། འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང༌། གཞན་གྱིས་ཕན་པ་དང་གནོད་པའི་རྐྱེན་ལ་ཅི་ཞིག་ལྟོས་ཏེ། དེ་ལས་དེ་ཐུག་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བུམ་པ་དེ་འཇིམ་པ་དང་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་འདོད་ན་ནི། གང་བདག་ལས་སྐྱེ། གལ་ཏེ་འཇིམ་པ་སོགས་དང་བུམ་པ་དེ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་ནི་འཇིམ་པས་ཀྱང་5

བུམ་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་ཏེ། སྐྱེས་བུའི་རྩོལ་བ་སོགས་དོན་མེད་དུ་
འགྱུར་ཞིང༌། ཡང་ན་6

བུམ་པ་དེ་ཡང་སྔར་གྱི་འཇིམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དུས་བཞིན་དུ་བུམ་པའི་དོན་
བྱེད་མི་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་གཞན་ལས་སྐྱེ་ན་ནི། མུན་ནག་ལས་མེ་འོད་འབྱུང་བ་སོགས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱང་གཞན་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་པོ་གཞན་ཡིན་པས་གཞན་ཡིན་ལ། གཞན་སྐྱེ་སྨྲ་བ་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཞན་ཞེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་ཕན་ཚུན་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་པ་རྣམས་ལ་ཟེར་ན། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་པོ་ནི་དེ་ལྟར་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དེ་ཡོད་པའི་དུས་དེའི་འབྲས་བུ་དེ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་ནི་རྒྱུ་དེ་དེའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་ན་ཡང་རྒྱུ་དེ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རྒྱུ་མེད་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༨ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༡༩ བ ༦ གྲངས་ཅན་པ་འདོད། མདོ་སྟེ་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་འདོད།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༣ ཕྲེང་། ༦
3 ཞོལ། ཤོག ༡༨ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༢༠ ན ༡ གང་ཡང་རང་བཞིན་
4 ཞོལ། ཤོག ༡༨ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༢༠ ན ༡ དེ་ལས་ནི་བུམ་པ་དེ་སྐྱེ་བར་
5 ཞོལ། ཤོག ༡༨ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༢༠ ན ༣ འཇིམ་པས་བུམ་པའི་
6 ཞོལ། ཤོག ༡༨ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༢༠ ན ༤ ཡང་ནི་བུམ་པ་

སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཁྲིད། 531

ཀྱང་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དང༌། འབྲས་བུ་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་སྙམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་བྱ་བ་ལས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་ན་ནི་ཐུག་མེད་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བས་མི་རིགས་སོ།།
ཡང་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་པོ་གཞན་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་ནི་རྒྱུ་འབྲས་
གཉིས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་ན་ནི་གཞན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དང་བུ་མོ་བཞིན་ནོ། །ཡང་རྒྱུ་དེ་1

འགགས་ནས་འབྲས་བུ་དེ་འབྱུང་ན་ནི། འབྲས་བུ་དེ་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་ཁྱོད་རྒྱུ་འགགས་ནས་མེད་པ་ལས་2

འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་དེ་མ་འགགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་དེ་འབྱུང་ན་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་རྟག་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་དེས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཚར་ནས་ཀྱང་མ་འགགས་པར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རྒྱུ་དེས་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཞིག་བསྐྱེད་དམ་མེད་པ་ཞིག་བསྐྱེད། ཡོད་པ་བསྐྱེད་ན་ནི་རྒྱུ་དེས་འབྲས་བུ་དེ་གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་སྔར་ནས་གྲུབ་ཟིན་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་མེད་པ་སྐྱེད་ན་ནི། རྒྱུ་དེས་རི་བོང་གི་རྭ་3

སོགས་ཀྱང་སྐྱེད་ནུས་པར་
འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་དེས་4

མེད་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང༌། གང་
ལ་བརྟེན་ནས་གང་འབྱུང་བ། །དེས་ནི་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་ཡིན། །དེ་ལས་གཞན་པ་མ་ཡིན་ཕྱིར། །ཆད་མིན་རྟག་མིན་མཚན་ཉིད་དོ།5

།ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གོང་གི་
སྐྱོན་དེ་དག་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་6

ཡིན་པས་མི་འཐད་དེ། སྲན་
མ་ཟླུམ་པོ་སོགས་ས་གཞི་ལ་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་ལའང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་བསྒྲུབ་བྱར་སོང་སྟེ་མ་གྲུབ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༨ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༢༠ བ ༤ ཡང་རྒྱུ་འགགས་ནས་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༨ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༢༠ བ ༤ མེད་པ་ལ་འབྱུང་བ་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༩ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༢༠ བ ༦ རྭ་ལ་སོགས་
4 ཞོལ། ཤོག ༡༩ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༢༡ ན ༡ རྒྱུ་དེས་མེད་པ་མ་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་
5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༢༦ ཕྲེང་། ༡༧
6 ཞོལ། ཤོག ༡༩ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༢༡ ན ༢ ཐ་ཆད་པས་མི་འཐད་

532 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

པས། བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་འདི་ནི་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་སླུ་བར་བྱེད་ཅིང་མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཐོག་ཏུ་འོང༌། འཁོར་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པས་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དོ།།
གཉིས་པ་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་1

མི་བཟོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ནི། སྐྱེ་མེད་ཀྱི་
གནས་2

ལ་མི་བཟོད་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ལན་བཏབ་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་
ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་གྲུབ་པ་སྟོང་པ་ཡིན་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་ནས་གཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་བདེན་པར་འགྱུར་ཞིང༌། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་3

འབད་

པ་སོགས་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་བའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་འདི་ནི། ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་4

གྲུབ་སྟེ་ཡོད་ན། འཇིག་རྟེན་
འབྱུང་འཇིག་སོགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པས་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་སྒྲུབ་པའི་འབད་པ་རྣམས་ཀྱང་དོན་མེད་པར་མི་5

འགྱུར་བས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་
མ་ཡིན་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་6

ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་
ལན་བཏབ་པ་དངོས་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་ན། གང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་7

པ་དེ་ནི་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པས། ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་
གང་ཡང་མེད་པས། འཇིག་རྟེན་གྱི་འབྱུང་འཇིག་སོགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་རང་ལ་མི་བདེན་པར་འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་རིགས་དྲུག་གི་གནས་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༩ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༢༡ ན ༥ གནས་ལུགས་མི་བཟོད་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༩ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༢༡ ན ༥ གནས་ལུགས་ལ་མི་བཟོད་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༩ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༢༡ ན ༦ ཐོབ་པའི་འབད་པ་
4 ཞོལ། ཤོག ༡༩ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༢༡ བ ༢ གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ་
5 ཞོལ། ཤོག ༡༩ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༢༡ བ ༢ མེད་པར་འགྱུར་བས།
6 ཞོལ། ཤོག ༡༩ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༢༡ བ ༣ ཡོད་པ་མིན་ཟེར་རོ།།
7 ཞོལ། ཤོག ༡༩ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༢༡ བ ༤ གྲུབ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་ན། དེ་ནི་སྟོང་པ་

སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཁྲིད། 533

ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་སོགས་མེད་ཅིང་དེ་ཁོ་ནར་རྒྱུན་དུ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལས་ཐར་པའི་སྐབས་མེད་དེ། སྡུག་བསྔལ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར1

། དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པ་ལམ་སྒྲུབ་པ་པོ་རྣམས་
ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཐོབ་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར2

། གལ་ཏེ་འབྱུང་འཇིག་འཆི་འཕོ་སོགས་དང༌། སྤངས་རྟོགས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འདོད་ན་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་3

པ་དང་འགལ་ཏེ། དེ་རྣམས་རྟེན་འབྲེལ་
རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་སྟོང་པ་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འདི་ཉིད་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་འདི་ཀུན་མི་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར། །གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ། །དེ་ནི་མེད་པ་མིན་པས་རྟག4

།

5

ཅེས་དང༌། ཁྱོད་
ཀྱིས་རང་གི་སྐྱོན་རྣམས་ནི། །ང་ལ་ཡོངས་སུ་སྒྱུར་བྱེད་བ། །རྟ་ལ་མངོན་པར་ཞོན་བཞིན་དུ། །རྟ་ཉིད་བརྗེད་པར་གྱུར་པ་བཞིན།6

།ཞེས་7

གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་ཁྱོད་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་འབའ་ཞིག་གི་དབང་གིས་དོན་མེད་པའི་ཀླན་ཀ་སྨྲ་བ་འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། གང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མེ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །གང་མེད་པ་དེ་ནི་བརྟེན་ནས་ཀྱང་མི་འབྱུང་སྟེ། རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་ནོ། །གང་བརྟེན་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༠ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༢༡ བ ༦ གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།
2 ཞོལ། ཤོག ༢༠ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༢༢ ན ༡ གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།
3 ཞོལ། ཤོག ༢༠ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༢༢ ན ༢ གྲུབ་པ་དང་འགལ་ཏེ།
4 ཞོལ། ཤོག ༢༠ ན ༥ མིན་པར་བརྟགས།། གཙང་། ཤོག ༢༢ ན ༤ མིན་པར་བརྟག །
5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༣༧ ཕྲེང་། ༦
6 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༣༦ ཕྲེང་། ༡༨
7 ཞོལ། ཤོག ༢༠ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༢༢ ན ༥ ཅེས་གསུངས་སོ།།

534 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

ནས་འབྱུང་བ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ནས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྱུ་མ་མཁན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་1

སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་བཞིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ཐུགས་རྗེས་འགྲོ་བའི་ཀུན་རྟོག་གཞོམ་ནས་ཐར་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པའི་2

དོན་ཡིན་མིན་གྱི་དགག་སྒྲུབ་ཅི་མཛད་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་མེད་པར་བསྟན་པ་
ལ3
། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཁྱོད་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་སྤྲོས་བྲལ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཐག་ཆོད་པའི་ངེས་ཤེས་དེ་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་4

ལས་སྐྱེས་ཀྱང་རུང༌། ངོ་བོ་གང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་རུང་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་དེ་དང་མཚུངས་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་རང་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་ཤེས་མེད་ན་ནི། རང་གིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་

ངེས་ཤེས་སྐྱེད་པར་མི་ནུས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་དགག་སྒྲུབ་དང༌། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འཐད་པ་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་འདི་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་5

ནི། དབུ་མ་པ་ལ་མ་ངེས་པའམ། ཐེ་ཚོམ་མམ། ཐག་མ་ཆོད་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ལྟོས་པའམ། དེའི་6

གཉེན་པོའ་ངེས་ཤེས་སམ། ཐག་ཆོད་དམ། ཁས་ལེན་གང་ཡང་ ིཡོད་པར་7

ག་ལ་འགྱུར། ཆོས་ཐམས་ཅད་གང་གིས་རང་བཞིན་དུ་ཡང་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཀྱང་
8

མེད་དེ། སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། བློས་ཀྱང་གང་གི་རང་བཞིན་དུ་མ་དམིགས་ཏེ་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༠ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༢༢ བ ༡ འབྱུང་བ་དང་བུད་མེད་བཞིན་ནོ།།
2 ཞོལ། ཤོག ༢༠ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༢༢ བ ༡ ཡང་དག་གི་དོན་ཡིན་མིན་གྱི་དགག་སྒྲུབ་མཛད་
3 ཞོལ། ཤོག ༢༠ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༢༢ བ ༢ བསྟན་པ་ནི།
4 ཞོལ། ཤོག ༢༠ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༢༢ བ ༣ གང་དང་གང་ལས་
5 ཞོལ། ཤོག ༢༠ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༢༢ བ ༥ གཉིས་པ་ལ་ནི།
6 ཞོལ། ཤོག ༢༠ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༢༢ བ ༦ དེའང་གསུམ་པོའ་ངེས་ཤེས་སམ། ི
7 ཞོལ། ཤོག ༢༡ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༢༢ བ ༦ ཡོད་པ་ག་ལ་འགྱུར།
8 ཞོལ། ཤོག ༢༡ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༢༣ ན ༡ ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མེད་དེ།

སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཁྲིད། 535

བློ་ཡང་སྤྲོས་བྲལ་དེ་1

དང་དབྱེར་མེད་དུ་འགྱུར་བས། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཤེས་བྱ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་མཚན་
མ་ནི་ནམ་ཡང་མེད་པས། ངེས་པའམ། ཐག་2

ཆོད། ཁས་ལེན་ནམ་འདི་ཡིན་གྱི་འཛིན་པ་མེད་པས་
ན། ངེས་ཤེས་འདི་3

རྒྱུ་རྐྱེན་འདི་ལས་སྐྱེས་པ་དང༌། ངོ་བོ་འདི་ལྟ་བུ་གྲུབ་པ་ཡིན་མ་4

མཆིས་ཏེ། རི་
བོང་གི་རྭ་མ་དམིགས་པས་དེའི་རྒྱུ་རྐྱེན་དང༌། ངོ་བོ་མ་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ།།
འཕགས་པས་ཀྱང་། ང་ནི་སྐྱོན་མེད་ཁོ་ན་སྟེ། །ང་ལ་ཁས་ལེན་གཅིག་ཀྱང་མེད། །གལ་ཏེ་ང་
ལ་ཁས་ལེན་ཡོད། །དེས་ན་ང་ལ་སྐྱོན་འདི་ཡོད། །གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་ཀྱིས། །དོན་གྱི་འགའ་ཞིག་དམིགས་ནས་ནི། །བསྒྲུབ་པའམ་ཟློག་པར་བྱས་ན་དེ། །མེད་ཕྱིར་ང་ལ་ཀླན་ཀ་མེད།5

།གསུངས་སོ། །སློབ་དཔོན་ཨཱརྱ་དེ་བས་ཀྱང༌། ཡོད་དང་མེད་དང་6

ཡོད་མེད་ཅེས། །ཕྱོགས་
ནི་གང་ཡང་ཡོད་མིན་པས།7

།དེ་ལ་ཡུན་ནི་རིང་པོ་ཡང༌། །ཀླན་ཀ་བརྗོད་པར་ནུས་མ་ཡིན།8

།ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན་དུ། དབུ་མ་པ་ནི་རང་ལུགས་ཀྱི་ཁས་ལེན་མེད་ཀྱང༌། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོད་མེད་ཡིན་མིན་9

རྟག་ཆད་སྣ་ཚོགས་པར་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་བསལ་བའི་དགོས་པ་ཅན་དུ་ནི་ཡོད་
མེད་དང་ཡིན་མིན་དང༌། སྟོང་པ་དང་སྟོང་པ་མིན་པ་དང༌། བདག་དང་བདག་མེད་པ་དང༌། སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་མ་བྲལ་དང༌། སྣང་བ་དང༌། སྟོང་པ་དང༌། དོན་དམ་དང༌། ཀུན་རྗོབ་དང༌། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སོགས་སྣ་ཚོགས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་སྤྲོས་བྲལ་དུ་ཤེས་པ་དང༌། ཀུན་རྟོག་10ཞི་ཞིང་ལས་ཉོན་དག་སྟེ། འཁོར་བའི་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༡ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༢༣ ན ༡ སྤྲོས་བྲལ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་པས།
2 ཞོལ། ཤོག ༢༡ ན ༢ ཐག་ཆོད་དམ་
3 ཞོལ། ཤོག ༢༡ ན ༣ ངེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་འདི་ལས་ གཙང་། ཤོག ༢༣ ན ༢ ངེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་འདི་ལ་
4 ཞོལ། ཤོག ༢༡ ན ༣ ངོ་བོ་འདི་ལྟ་བུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཙང་། ཤོག ༢༣ ན ༣ ངོ་བོ་འདི་ལྟ་བུ་གྲུབ་པ་ཡིན་མ་ཡིན་ཏེ། 5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༧༧ ཕྲེང་། ༤
6 ཞོལ། ཤོག ༢༡ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༢༣ ན ༤ ཡོད་མེད་ཡོད་མེད་ཅེས་བྱ་བ།
7 ཞོལ། ཤོག ༢༡ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༢༣ ན ༥ ཕྱོགས་ནི་གང་ཡང་ཡོད་མིན་པ།
8 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༢༠ ཕྲེང་། ༨
9 ཞོལ། ཤོག ༢༡ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༢༣ ན ༦ ཡོད་མེད་མིན། རྟག་ཆད་སྣ་ཚོགས་པ་ལ་སོགས་པར་རྟོགས་པ་དེ་
10 ཞོལ། ཤོག ༢༡ བ ༢ ཀུན་རྟོག་ཞི་བའི་དབང་གིས་ལས་ཉོན་ གཙང་། ཤོག ༢༣ བ ༢ ཀུན་རྟོགས་ཞིང་གི་དབང་ལས་ཉོན་

536 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ། ཐར་པ་དང༌ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་འགོད་པ་ནི་ཉིང་དགོས་དག་སྟེ། འཕགས་པས། སྟོང་ངོ་ཞེས་ཀྱང་མི་བྱ་ལ། །མི་སྟོང་ཞེས་ཀྱང་མི་བྱ་ཞིང༌། །གཉིས་དང་གཉིས་མིན་མི་བྱ་སྟེ། །གདགས་པར་དོན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ།1

།ཞེས་དང༌། བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བརྟགས་
འགྱུར་ཞིང༌། །བདག་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན་པར་འགྱུར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་ནི། །བདག་མེད་2

འགག་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན།3

།ཞེས་དང༌། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལྡོག་4

པ་སྟེ། །སེམས་
ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལྡོག་5

པས་སོ། །མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ། །ཆོས་ཉིད་མྱ་ངན་འདས་དང་
མཚུངས། །ཐམས་ཅད་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན།6

།ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཉིད། །ཡང་དག་
མིན་མིན་ཡང་དག་མིན། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་བསྟན་པའོ།7

།ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཡིན་
པས་དབུ་མ་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩོད་པ་གང་མཛད་ཀྱང༌། རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང༌། གཞན་ཕྱོགས་དགག་བྱའི་ཆོས། གང་ཡང་མེད་པས་མ་དམིགས་ཀྱང༌། སེམས་ཅན་གྱི་ཀུན་རྟོག་ཞི་བའི་དགོས་པ་ཅན་གྱི་རྩོད་པ་དང་དགག་སྒྲུབ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་8

རང་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་
ཆོས་ལ་ཆགས་ནས་སྒྲུབ་པ་དང་། གཞན་ཕྱོགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་སྡང་བའི་རྩོད་པ་9

དགག་

སྒྲུབ་ཅན་གྱིས་ནི་རང་གི་ཀུན་རྟོག་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཅན་དུ་ག་ལ་འགྱུར། མདོ་ལས་ཀྱང༌། འཇིག་རྟེན་ང་དང་ལྷན་ཅིག་རྩོད་ཀྱི། ང་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་རྩོད་དེ10། གང་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི། ང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །གང་འཇིག་རྟེན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༣༢ ཕྲེང་། ༡༦
2 ཞོལ། ཤོག ༢༡ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༢༣ བ ༤ བདག་ནི་འགག་མེད་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༢༦ ཕྲེང་། ༩
4 ཞོལ། ཤོག ༢༡ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༢༣ བ ༤ བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལོག་པ་སྟེ།།
5 ཞོལ། ཤོག ༢༡ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༢༣ བ ༤ སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོག་པའོ།།
6 ཞོལ། ཤོག ༢༡ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༢༣ བ ༥ ཡང་དག་མིན། །ཡང་དག་མིན་མིན་ཡང་དག་མིན། །
7 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༢༦ ཕྲེང་། ༡༡
8 ཞོལ། ཤོག ༢༢ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༢༣ བ ༦ དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། 9 ཞོལ། ཤོག ༢༢ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༢༤ ན ༡ སྡང་བའི་རྩོད་པ་དང་། དགག་སྒྲུབ་
10 ཞོལ། ཤོག ༢༢ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༢༤ ན ༢ མི་རྩོད་དོ།།

སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཁྲིད། 537

ན་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི། ང་ཡང་མེད་པར་འདོད་དོ།1

།ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། འཕགས་པ་ལྷས་
ཀྱང༌། ཆོས་འདི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །རྩོད་པ་མཛད་ཕྱིར་གསུངས་པ་མིན།2

།འོན་ཀྱང་
མེ་ཡིས་བུད་ཤིང་བཞིན། །འདིས་ནི་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་འཇོམས།3

།ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དཔལ་ལྡན་
ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང༌། བསྟན་བཅོས་ལས་དཔྱད་རྩོད་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར། །མ་ཡིན་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས། །འོན་ཀྱང་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན། །གཞན་གཞུང་འཇིག་པར་འགྱུར་ན་ཉེས་པ་མེད། །རང་ཕྱོགས་ལྟ་ལ་ཆགས་ཤིང་དེ་བཞིན་དུ། །གཞན་ཕྱོགས་ལྟ་ལ་སྡང་བ་རྣམས་རྟོགས་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་རྣམས་བསལ་ཏེ། །རྣམ་དཔྱོད་པ་རྣམས་མྱུར་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར།4

།ཞེས་དང༌། གལ་ཏེ་དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་བར་མི་བྱ་སྟེ།
ཕྱོགས་གཞན་ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། ཁོ་བོ་ཅག་ནི། མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་མ་ལགས་ཏེ། གཞན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་བསལ་བའི་5

ཕྱིར་རོ། །ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡང་
མ་ལགས་ཏེ། གཞན་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་བསལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།6

།ཞེས་གསུངས་པས།
འཇིག་རྟེན་གྲགས་སྡེ་སྤྱོད་7

པའི་དབུ་མ་པ་དང༌། རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པ་དག་ནི་མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་དབུ་མ་8

ཐལ་འགྱུར་བར་གྲགས་པའི་ལུགས་ལ་ནི། གཞན་སྣང་ལ་འཇིག་རྟེན་ན་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་9

ཀྱང༌། རང་ལུགས་ལ་དམ་བཅས་ཁས་

ལེན་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ལྟ་བའི་ཁྲིད་འདི་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་དང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་དག་གི་ལུང་དང་རིགས་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣༩ ཤོག ༢༢ ཕྲེང་། ༣
2 ཞོལ། ཤོག ༢༢ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༢༤ ན ༢ གསུངས་པ་ཡིན།།
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༡༠ ཕྲེང་། ༧
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༣༢ ཕྲེང་། ༡༢
5 ཞོལ། ཤོག ༢༢ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༢༤ བ ༡ བསལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
6 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༡༣ ཕྲེང་། ༢
7 ཞོལ། ཤོག ༢༢ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༢༤ བ ༡ གྲགས་སྡེ་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་། 8 ཞོལ། ཤོག ༢༢ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༢༤ བ ༢ དབུ་མ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བར་
9 ཞོལ། ཤོག ༢༢ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༢༤ བ ༣ ཁས་ལེན་པས་ཀྱང་།

538 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

པས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་བརྒྱན་ནས། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་དུ་དཔའ་བོའ་རྡོ་རྗེས་ ིཡི་གེར་བཀོད་པའོ། །སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་མདོ་རྒྱུད་གཉིས་སུ་འདུས། མདོའ་བརྗོད་བྱ་ ིཐམས་ཅད་བདེན་1

པ་གཉིས་སུ་འདུས། རྒྱུད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཐམས་ཅད་རིམ་པ་གཉིས་སུ་འདུས། ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཕྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་2

དོན་དམ་བདེན་པ་དང༌། ནང་གསང་སྔགས་
ནས་བཤད་པའི་འོད་གསལ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པས། བདག་ནི་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལུགས་ཁོ་ན་ལ་དད་ཅིང༌། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་བླང་ལུགས་ཀྱང་3

ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་
གོ །ཁྲིད་འདིས་ཀྱང་དབུ་མ་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཀྱང་སྟོན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དངོས་གཞི་གསང་འདུས་ཀྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཁྲིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་ལ་རིགས་4

ལྔ་ཡབ་ཡུམ་སོགས་
ལ་བརྟེན་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པའི་ཐབས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དོ།།

༄༅། །ན་མོ་ཤྲཱི་གུ་རུ་མཉྫུ་གྷོ་ཥཱ་ཡ། མཁྱེན་པས་སྲིད་པའི་འཆིང་བ་མཐར་མཛད་
ཅིང༌། །ཐུགས་རྗེས་ཞི་ལ་དགའ་བ་རིང་དུ་དོར། །སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་སྲིད་ཞིའི་མགོན། །རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །རང་འབྱམས་ཞིང་གི་རྡུལ་སྙེད་ལས་འདས་པའི། །གྲངས་མེད་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཁྱེན་པའི་གཏེར། །མཐའ་ཡས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐུ། །མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །རླབས་ཆེན་སྨོན་ལམ་རིང་ནས་བཏབ་པའི་མཐུས། །རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ། །ཐེ་ཚོམ་དྲ་བ་མཐའ་དག་བསལ་གྱུར་པ། །དཔའ་བོ་རྡོ་རྗེའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་དགེ་ལེགས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་དྲིན་ཅན་རྗེ། །ཡིད་ལ་དྲན་པ་ཙམ་གྱིས་དུས་ཀུན་ཏུ། །མོས་གུས་རྩོལ་མེད་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་རློབས། །འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ཞི་ཞིང་དུལ་བར་གནས། །སྙིང་ནས་ཐར་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༢ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༢༤ བ ༥ མདོའ་བརྗོད་བྱ་ཐམས་ཅད་རིམ་པ་གཉིས་སུ་འདུས། ི
2 ཞོལ། ཤོག ༢༢ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༢༤ བ ༥ ཕྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནས་བཤད་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་།
3 ཞོལ། ཤོག ༢༢ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༢༥ ན ༡ བླང་ལུགས་ཡང་ཀླུ་སྒྲུབ་
4 ཞོལ། ཤོག ༢༣ ན ༡ ཏིགས་ལྔ། ཡུམ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ གཙང་། ཤོག ༢༥ ན ༢ རིགས་སྔགས་ཡུམ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་

སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཁྲིད། 539

པ་དོན་གཉེར་གསོང་པོར་སྨྲ། །བག་ཡོད་ལ་སྦྱོར་གྲོགས་མཆོག་བསྟེན་བྱེད་ཅིང༌། །དག་སྣང་ཕྱོགས་མེད་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་རློབས། །འཆི་བར་ངེས་ཤིང་ནམ་འཆི་ཆ་མེད་པ།1

།ཚིག་ཙམ་མིན་པར་དྲན་
ནས་ལོང་མེད་དང༌། །རྙེད་བཀུར་ཆོས་ལ་གཏིང་ནས་ཞེན་ལོག་སྟེ། །དགོས་མེད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་རློབས། །ལུས་ཅན་མཐའ་དག་དྲིན་ཅན་མར་ཤེས་པས། །ཉམ་ཐག་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དྲན་གྱུར་ནས། །རང་བདེ་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ལས་ཡིད་ལོག་སྟེ། །སྙིང་རྗེ་རྩོལ་མེད་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་རློབས། །མཐར་འཛིན་ནད་ཀུན་སེལ་བའི་སྨན་གཅིག་པུ། །ཟབ་མོ་རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དོན། །འཕགས་མཆོག་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་དགོངས་པ་དག །ཇི་བཞིན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱིན་གྱིས་རློབས། །དགེ་འདིས་མཚོན་ནས་དུས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི། །བདག་གཞན་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་བ་རུ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི། །ཤེས་ཀྱི་ཁེ་འདོད་པ་དང་གྲགས་པ་དང༌། །འཁོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྙེད་དང་བཀུར་སྟིའི་རྒྱུར། །སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་ནམ་ཡང་མི་སྨིན་པར། །བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཁོ་ནའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག །རྨད་བྱུང་སྲས་བཅས་རྒྱལ་བའི་བྱིན་རླབས་དང༌། །རྟེན་འབྲེལ་བསླུ་བ་མེད་པའི་བདེན་པ་དང༌། །བདག་གི་ལྷག་བསམ་དག་པའི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས། །རྣམ་དག་སྨོན་པའི་གནས་འདི་འགྲུབ་པར་ཤོག །ཅེས་
2

བྱིན་རླབས་ཉེ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྙེ་མ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། མང་དུ་ཐོས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས། གངས་ཅན་གྱི་ཁྲོད་ཀྱི་
3

གངས་རིའི་དབང་པོ་འོ་དེ་གུང་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་ཞོལ་དུ་སྦྱར་བའོ།། །།དགེའོ།།

1 ཞོལ། ཤོག ༢༣ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༢༥ བ ༡ ནམ་འཆི་ཆ་མེད་པར། །
2 ཞོལ། ཤོག ༢༣ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༢༦ ན ༡ འགྲུབ་པར་ཤོག །བྱིན་རླབས་ཉེར་བརྒྱུད་
3 ཞོལ། ཤོག ༢༤ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༢༦ ན ༢ གངས་ཅན་གྱི་ཁྲོད་གངས་རིའི་

༄༅། །ཚིག་སྦྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་སྙན་ངག་གི་ལམ་ནས་
དྲངས་པའི་བློ་སྦྱོང་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །ན་མོ་གུ་རུ་མཉྫུ་གྷོ་ཥཱ་ཡ། རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་ལ་ཕྱག་འཚལ་
ལོ། །རྒྱལ་ཁམས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་གྱུར་ཅིག །རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་སྙན་ངག་སྒྲ་རྒྱན་དང༌། །རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་བྱ། །དར་དིར་འགྲོ་བའི་ཚོགས་རྣམས་མ་ལུས་ཀུན། །བན་བུན་དད་གཞི་དྲག་པོའ་ཀུན་སློང་དང༌། །ཁྲལ་ཁྲོལ་བློ་གྲོས་ཡངས་པའི་ཤེས་ ིརབ་ཀྱིས། །ལྗན་ལྗིན་ལས་ཀྱི་སྡིག་སྒྲིབ་སྦྱང་བར་གྱིས། །མྱུར་བ་མྱུར་བར་སྡིག་སྒྲིབ་མ་སྦྱངས་ན། །རང་རེ་རང་རེའི་ལས་འདི་དབང་བཙན་པས། །བདེ་བ་བདེ་བར་ཤེས་ཀྱང་འདམ་དབང་མེད། །སྡུག་པ་སྡུག་པར་ཤེས་ཀྱང་འདོར་དབང་མེད། །སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་ཕལ་ཆེར་ལས་ཀྱིས་མནར། །ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་འཕགས་པ་སྒུར་ཆུང་སོགས། །རྒྱལ་བའི་ཉན་ཐོས་ཉན་ཐོས་འབའ་ཞིག་ཀྱང༌། །ལས་འབྲས་བདེན་པ་བདེན་པས་མནར་བར་གསུངས། །ལས་འདི་བདེ་སྡུག་དུ་མས་བསྐྱེད་མ་བསྐྱེད། །དུས་གསུམ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་མཁྱེན་མ་མཁྱེན། །སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པས་མྱོང་མ་མྱོང༌། །རང་ཉིད་གར་སོང་མེད་པར་འབྲེལ་མ་འབྲེལ། །དེ་ཕྱིར་ལས་འབྲས་བསླུ་བ་མེད་བསམས་ནས། །ད་ནི་དཀར་ནག་ལས་ལ་འདམ་ཀ་འཚལ། །དེ་རིང་ནས་བཟུང་སྡིག་ལ་འཛེམས་པར་བྱ། །དོ་ནུབ་ནས་བཟུང་དགེ་ལ་འབད་པར་བྱོས། །དཀར་ནག་ལས་རྣམས་བསམ་པ་
བཟང་ངན་ལགས། །བསམ་པ་བཟང་ན་ས་དང་ལམ་ཡང་བཟང༌། །བསམ་པ་དམན་ན་ས་དང་ལམ་

ཡང་དམན། །ཐམས་ཅད་བསམ་པ་དག་ལ་རག་ལས་པས། །མཉམ་མཉམ་འགྲན་འདོད་བསམ་ངན་འཆང་བ་དང༌། །ཕྱོགས་ཕྱོགས་ཆགས་སྡང་རུས་ཞེན་འཐེན་པ་ཡང༌། །རང་རང་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་རུ་མི་འདུག་གམ། །ཡང་ཡང་ལེགས་པར་སེམས་དང་ཤེས་ལྡན་རྣམས། །ཆོས་མིན་མདུན་མའི་ལམ་ལམ་བློ་བྲིད་མཁན། །འདོད་སྲེད་ཡིད་ཀྱི་ཝལ་ཝལ་ཅོལ་ཆུང་བོ། །བློ་སྣ་ཕར་ཕར་བྲིད་དུས་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང༌། །ལྷས་བྱིན་ཆགས་སྡང་སྡང་ཞུགས་ཚུལ་ལ་ལྟོས། །དེ་བས་བསམ་པ་བཟང་པོའ་ི

542 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱེད། །སེམས་འདི་དགེ་ན་དལ་འབྱོར་དོན་ཡོད་ཡོད། །སེམས་འདི་མི་དགེ་དལ་འབྱོར་དོན་མེད་མེད། །སེམས་འདི་དགེ་བར་གྱིས་དང་གྲོགས་ཀུན་ཀུན། །དགེ་སེམས་ངང་ནས་གསུང་རབ་ཚིག་དོན་དེ། །ཐོག་མར་ཐོས་དང་བསམ་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད། །ཕྱི་ནང་ཐོས་བསམ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་བཞིན་དུ། །དབེན་པར་སོང་སྟེ་བསྒོམས་ན་དོན་ཡོད་དོ། །དེ་རྗེས་གཞན་ཕན་ཁོ་ནའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། །མ་ལུས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཕ་དང་མ། །དུ་མར་བྱས་པའི་དྲིན་ལ་སེམས་བཞིན་དུ། །ཕན་ཐོག་ཅི་ནུས་གྱིས་དང་ཀུན་ལ་ཕན། །བྱས་པ་ཤེས་ཤིང་དྲིན་དུ་གཟོ་བ་འདི། །འདི་དང་ཕྱི་མར་རང་གཞན་དོན་དུ་བཟང༌། །བཟང་གི་དྲིན་ལན་ངན་གྱིས་འཇལ་བའི་མི། །མི་དེ་དུད་འགྲོ་ལས་ཀྱང་དམན་པར་གསུངས། །འགྲོ་དག་སྙིགས་མའི་དུས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ལ། །བུ་ལ་མ་ལྟར་བརྩེ་བའི་ཕན་སེམས་ཅན། །སེམས་ཅན་ཡོངས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པ། །སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་སློབ། །དད་པས་གཞན་ལ་ཕན་བྱེད་སེམས་འདི་བཟང༌། །བཟང་འདི་སེམས་བྱེད་ཕན་ལ་གཞན་པས་དང༌། །ཕན་ལ་སེམས་དུས་དགོས་པས་བསྟན་པར་རིགས། །རིགས་པར་བསྟན་པས་དགོས་དུས་སེམས་ལ་ཕན། །བཟང་སེམས་སྦྱོངས་དང་གནོད་སེམས་རིམ་གྱིས་འགྲིབ། །ཏིང་འཛིན་བསྒོམས་དང་སྒྲིབ་གཉིས་ཤགས་ལ་འདག །སྙིང་རྗེ་བསྐྱེད་དང་དགེ་བ་ངང་གིས་འཕེལ། །གཉེན་པོ་བསྟེན་དང་ཉོན་མོངས་རང་སར་འཇིལ། །དགྲས་ཀྱང་གཉེན་བྱེད་ཕན་བྱེད་གཉེན་ཀྱང་དགྲས། །བྱེད་ལ་སུ་སེམས་སྡང་སེམས་སུ་ལ་བྱེད། །བསམས་ན་ཐམས་ཅད་གཉེན་དང་ཕ་མར་འདུག །མདོར་ན་སྡིག་སེམས་སྤོངས་ལ་དགེ་སེམས་བསྟེན། །རྒྱུད་ལ་གནོད་སེམས་མ་འཆང་ཕན་སེམས་ཆོངས། །ཐོས་དོན་སེམས་ཤིང་བསྒོམས་ལ་སེམས་རྒྱུད་ཐུལ། །འཇིག་རྟེན་དོན་མེད་སྤོངས་ལ་དོན་ཡོད་བསྟེན། །ཅིས་ཏེ་ཅིས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་མི་སྤོང་ན། །ཆོས་དང་ཆོས་མིན་བསམ་པའི་འཁྱེར་སོ་ཡིན། །འདུ་འཛི་འདུ་ལོང་ཆོས་སུ་བསྒྱུར་ཐབས་གདའི། །རང་ལ་རང་གིས་ཤ་ཚའི་གྲོས་འདེབས་ཀྱིས། །དཀར་འབྲས་དཀར་ལ་ནག་འབྲས་ནག་གོ་ཞེས། །ཕན་འབྲས་བདེ་ལ་གནོད་འབྲས་སྡུག་པར་གསུངས། །བཤེས་དང་འགྲོགས་ལ་གཉེན་དང་ཕ་མ་ལྟར། །གཞན་ལ་ཐན་ཐུན་ཕན་ན་རང་ལ་ཕན། །གཞན་ལ་དམ་དུམ་གནོད་ན་རང་ལ་གནོད། །གཞན་བདེ་ཚང་ཚིང་བསྲེག་པའི་གནོད་སེམས་འདི། །སྡིག་སྒྲིབ་ལྗན་ལྗིན་གསོག་པའི་

ཚིག་སྤྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་བློ་སྦྱོང། 543

གཞོང་པ་ཡིན། །དོན་མེད་སྡིག་སྒྲིབ་གསོག་པ་རིང་དུ་སྤོངས། །ཆོས་མཛད་འདུག་ཚད་རྣམས་ལ་མོས་གུས་བསྐྱེད། །སེམས་ཅན་འདུག་ཚད་རྣམས་ལ་བྱམས་པ་སྒོམས། །མཐོང་ཚད་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྨོན་ལམ་ཐོབ། །དེ་རྗེས་བདེ་བས་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པར་སེམས། །སྤྲོ་དགའ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ལ་རྟོག་དཔྱོད་དཔྱད། །རྩོམ་པའི་ལྟད་མོ་ཚིག་ཏུ་སྡེབས་སྦྱོར་སྦྱར། །དད་ལྡན་ཡིད་ལ་ཆེས་ཆེར་ཆོས་འདི་འདུ། །སྙམ་དུ་བསམས་ནས་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་བསྟན། །རྩ་བ་འདི་ནི་སྙན་ངག་གོ་བདེར་ཡོད། །འགྲེལ་པ་གསུང་རབ་སྒྲུབ་རྒྱུད་ཁོ་ནར་ཡོད། །ཚིགས་ལ་གཟིགས་དང་རྩོམ་པའི་ལྟད་མོ་ཡོད། །དོན་ལ་སོམས་དང་དམ་ཆོས་བྱེད་ལུགས་ཡོད། །ཕུལ་བྱུང་གཞུང་ལུགས་གསུང་ཀུན་ཉུང་དུ་བསྡུས། །མི་ཡི་རིགས་ཀྱིས་གཟིགས་ཕྱིར་ཚིག་འདི་བྲིས། །ལེགས་ཤེས་བདེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཆེས་ཆེར་འཕེལ། །བློ་གྲོས་ཡོད་ཚོས་དགོངས་མོད་དོན་གོ་ཆོངས། །འགའ་ཞིག་དོན་མེད་ཚིག་གི་མདུད་པ་རྩོམ། །གཞན་དག་འབྲེལ་མེད་བླུན་ཚིག་བབ་ཆོལ་སྨྲ། །སྡེབས་ལེགས་གསལ་བར་རྩོམ་པའི་རྩོམ་མཁན་ནི། །གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ། །ཕན་སེམས་གློག་ཕྲེང་འགྱུ་བས་ཉེར་མཛེས་པའི། །ཀུན་སློང་དགེ་སེམས་ཆར་སྤྲིན་འཁྲིགས་པ་ལས། །ཕུན་ཚོགས་བདེ་སྐྱིད་རིན་ཆེན་ཆར་བཞིན་བབ། །ཐམས་ཅད་དགའ་བདེའི་དཔལ་ལ་སྤྱོད་གྱུར་ཅིག །བདག་དང་མཐའ་ཡས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །ཡི་དམ་གསུང་གི་དངོས་གྲུབ་བརྟན་པར་བྱས། །ཕན་དང་དཔག་ཡས་བདེ་བ་མ་ལུས་དང༌། །དོན་དམ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་པ་འདི་ནི་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་ཚལ་དབུས་གླིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྦྱར་བ་དགེ་ལེགས་འཕེལ།། །།

༄༅། །དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་བྲིས་རྗེ་རང་གིས་གནང་བ་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་རྗེས་གཟུང་བས། །རང་གཞན་གྲུབ་མཐའི་ཕ་རོལ་
སོན། །ཟབ་མོའ་དོན་ལ་མངའི་བརྙེས་པ། །དཔལ་ལྡན་ཞི་བ་འཚོ་ལ་འདུད། །མགོན་དེས་གངས་ཅན་ཁྲོད་འདིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན། །ཐོག་མར་ལེགས་པར་བཙུགས་ཚེ་ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས། །ཕྱོགས་འདིར་དར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་བསྒྲིགས་པས། །ད་དུང་དུ་ཡང་ཟབ་མོར་དབུ་མ་ལ། །མོས་པའི་ཕྱོགས་འཛིན་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་བྱུང༌། །དེ་ཕྱིར་མཁས་པའི་དབང་པོ་དེ་ཡི་གཞུང༌། །བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཉམས་སྤེལ་བ་ནི། །བཀའ་དྲིན་གཟོ་བའི་མཆོད་པ་བླ་མེད་ཡིན། །རྣམ་དཔྱོད་ནམ་མཁའི་ཁྱོན་ལྟར་མཐའ་ཡས་ཤིང༌། །དམིགས་མེད་བརྩེ་བའི་སྟོབས་ནི་ཤགས་དྲག་པས། །ཡོངས་སུ་དྲངས་པའི་གཞུང་མཆོག་དབུ་མའི་རྒྱན། །འདི་ཡི་རིགས་པའི་དགའ་སྟོན་མྱོང་བ་ན། །སྐྱེ་བ་མང་པོར་རིགས་པའི་ལམ་དུ་ནི། །ངལ་བ་མང་བྱས་སྒྲུབ་དང་སུན་འབྱིན་ལ། །ལེགས་པར་བྱང་བའི་རྒོལ་བ་མཁས་མང་གི །གཙུག་ན་གཙུག་རྒྱན་ནོར་བུ་བཞིན་མཐོ་བས། །སྨྲ་བ་ངན་པའི་ཚོགས་རྣམས་མཐར་མཛད་པ། །འཕགས་པའི་ཡུལ་ནའང་ཆེས་དཀོན་འདི་འདྲ་ནི། །བོད་ཀྱི་རྗེ་རྒྱལ་བཙན་པོས་སྤྱན་འདྲོངས་པ། །ཨེ་མ་བདག་ཅག་བོད་འབངས་སྐལ་བཟང་ཞེས། །ཡིད་ནི་རྨད་བྱུང་བདེ་ལ་རོལ་བ་ཡིས། །ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་གཞན་གྱི་དབང་གྱུར་པས། །མཁས་པའི་མཆོག་གྱུར་དེས་མཛད་རྒྱན་གྱི་ནི། །རྟོགས་དཀའི་གནས་ལ་བརྗེད་བྱང་མདོ་ཙམ་བྲི།།
དབུ་མའི་རྒྱན་ལ་ལྔ། མཚན་གྱི་དོན། འགྱུར་གྱི་ཕྱག །བསྟན་བཅོས་དངོས། སུ་ཡིས་མཛད་
པ། གང་གིས་བསྒྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། མདྷྱ་མ་ཀ་ནི། དབུ་མ་དང༌། ཨཱ་ལཾ་ཀ་ར་ནི་རྒྱན་དང༌། བྲི་ཏི་ནི་འགྲེལ་བའོ། །འདི་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། ཚིགས་བཅད་རྣམས་དབུ་མ་རྒྱན་དང༌། ལྷུག་པ་རྣམས་དེའི་འགྲེལ་པར་བྱ་དགོས་ནའང༌། ལྷུག་པའི་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་ཉིད། །རྒྱན་རྩོམ་པའི་དམ་བཅར་སྣང་ལ། ཁྱད་པར་དུ། མཇུག་ཏུ་དེ་ལྟའི་ཚུལ་དུ་དབུ་མ་ཡི། །རྒྱན་འདི་བདག་གིས་བྱས་པ་ནི། །རིག་དང་མདོ་སྡེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །རིན་ཆེན་བཀོད་པས་མཛེས་པར་བྱས། །ཞེས་མདོ་སྡེ་

546 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

སྣ་ཚོགས་པ་དང་སྦྱར་ནས། དབུ་མ་རྒྱན་བརྩམས་པར་གསུངས་པས་རྩ་བ་སྔོན་དུ་བྱས་ནས་འགྲེལ་པས་ཕྱིས་བཀྲལ་བའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སུ་མི་བྱའི། བསྟན་བཅོས་ལ་ཚིགས་བཅད་དང༌། ལྷུག་པ་དང༌། སྤེལ་མའི་ལུགས་གསུམ་གསུངས་པའི་ཐ་མ་ཡིན་པར་བཟུང་ལ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་གཞུང་ངོས་ཟིན་པར་གྱིས་ཤིག །དེ་ན་འདིའི་མཛད་བྱང་གི་སྐབས་སུ། དབུ་མའི་རྒྱན་ཞེས་འབྱུང་གི་འགྲེལ་པའི་ཚིག་མི་འབྱུང་བ་ལེགས་ཏེ། འདིའི་དཀའ་འགྲེལ་ལ། ཡང་དབུ་མའི་རྒྱན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ། ཞེས་ཐོག་མཐའ་གཉིས་སུ་འབྱུང་ངོ༌། །གཉིས་པ་ནི་སླའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ། བཤད་པ་ཉིད་ཉེ་བར་དགོད་པ།
བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང༌། བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །དང་པོ་ནི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། དགོས་དོན་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་བཞིན་དུ། བསྟོད་ཡུལ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་དང༌། ཉན་རང་དང༌། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་བཞི་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་གཉིས་བཤད་དེ་གོ་སླའོ། །འདིར་དན་1

འབག་པས། འགྲེལ་པས། དག་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་
དག་པ་དང༌། བརྟན་པ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པ་དང། ས་ལ་བཞུགས་པ་སྲིད་པར་བཞུགས་པ་དང། ཇི་སྙེད་པ་མ་ལུས་པར་མཁྱེན་པ། ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྩ་བ་ནས་འབྱིན་པའི་རྒྱུར་བཤད་པ་བཞི་ལ་དག་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་དག་པ་དང། ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཡང་བརྟན་པར་བྱ་དགོས་པས། དང་པོ་གཉིས་མི་འཐད་ལ། ས་ལ་བཞུགས་པའི་དོན་སྤངས་པ་མངའ་བའི་ས་ལ་བཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། སྤངས་པའི་རྗེས་ལ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བས་དེའི་རྒྱུར་མི་འཐད་པས། ཕྱི་མ་གཉིས་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་བཞི་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བའི་དང་པོ་གཉིས་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་ལ། བར་པ་ནི་དཀའ་འགྲེལ་མེད་པས་དེ་མ་མཐོང་པའི་སྐྱོན་དང། ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྩ་བ་ནས་བཏོན་པའི་རྗེས་སུ་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པ་འབྱུང་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་ནས་སངས་མ་རྒྱས་ཀྱི་སྐབས་སྲིད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པས་ལེགས་པར་མ་མཐོང་ངོ། །འགྲེལ་པ་ལས་རྒྱུར་བཤད་པ་ནི་རྩ་བ་ནས་འབྱིན་པ་སྟེ། ཕྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ལ་རྒྱུར་བསམས་

1 ཞོལ། ཤོག ༢ བ ༢ འདིར་དོན་འབག་པས།

དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་བྲིས། 547

པའོ། །གཉིས་པ་ནི་རབ་ཏུ་འབད་པ་ནི་རྒྱན་རྩོམ་པའི་འོ། །གང་གི་དོན་དུ་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་དུའོ། །ཐབས་གང་གིས་ན་ལུང་རིགས་གཉིས་སོ། །དེ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ནི། གཞུང་ལྷག་མས་སྟོན་ལ། གང་གིས་རྟོགས་ན། བདག་དང་ཞེས་པ་ནས་མ་རག་པར་ཆས་པ་སྟེ་བྱང་སེམས་སོ། །ཅི་ལ་མ་རག་པ་ནི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་ཚང་བ་ལ་སློབ་པའི་དོན་ནོ། །འགྲེལ་པས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་བསྐལ་པ་མང་པོར་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ལུས་པ་སྤོང་བ་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་རྟེན་མི་བརྟན་པ་བཀོད་པ་ནི། སྤྱོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་བརྟན་པོ་མི་སྐྱེ་བ་ལ་བྱའི། ལྷག་མེད་དུ་རིགས་རྒྱུད་ཆད་པ་ལ་མི་བྱའོ། །གང་ན་དངོས་པོའ་རྣམ་པ་སྟེ་ཚོགས་ ིམ་ལུས་པའོ། །དེས་ཇི་ལྟར་ན་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྟོགས་སོ། །དེ་ཉིད་ནི་ཡང་དག་པར་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་མ་བརྟགས་ན་ཉམས་དགའ་བ་སྟེ་ཡོད་པས་སོ། །གཅིག་ཏུ་ཞེས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་མི་རྙེད་པས་མ་བརྟགས་པ་ཁོ་ནའི་ངོར་རྙེད་པའོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་སྒྲིབ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤོང་བ་ནི་རྟོགས་ནས་གོམས་པར་བྱས་ནས་སོ།།
འདིར་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་ཟད་པར་བྱེད་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་བསྒོམས་པར་མི་འབྱུང་བ་
དང། དེ་བསྒོམ་པ་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་ཡང་དག་པར་རང་བཞིན་ནི་མེད་པ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ངེས་པར་བསྐྱེད་དགོས་པ་དང། དེ་རྙེད་པ་ནི་ལུང་རིགས་གཉིས་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་གཞུང་འདི་དང། འདི་ལྟ་བུས་བདེན་འཛིན་གྱི་ཡུལ་ལེགས་པར་སུན་ཕྱུང་ནས་བསྐྱེད་དགོས་ཀྱི་དེ་ལྟར་མ་དཔྱད་པར་ཡིད་ནང་དུ་བསྡུས་པ་ཙམ་ལས་ཡེ་མི་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྙེད་ན་འདིའི་དགོས་འགྲེལ་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་ཞིང་གཞུང་དེ་ལྟ་བུ་དང་དེ་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་གུས་པ་བླ་ན་མེད་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །འགྲེལ་པར་རབ་ཏུ་འབད་དོ་ཞེས་སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་མོད་ཀྱང། དེར་མ་གསལ་བའི་ཀླན་ཀ་ངན་པའི་དྲི་མ་མཐའ་དག་སེལ་བའི་རྩོམ་དགོས་ལ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་དབུ་མའི་རྒྱན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །རྒྱན་གྱི་དོན་ནི་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདིས་དབུ་མའི་རྣམ་གཞག་ལ་མ་རྟོགས་པ་དང། ལོག་རྟོག་གི་དྲི་མ་བསལ་བ་ན། གསེར་གྱི་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་དྲི་མས་གོས་པ་བྱི་དོར་བྱས་པ་ལྟར་འགྱུར་བའི་དོན་ནོ། །སྐབས་འདིར་སྤྱིར་སྒྲིབ་གཉིས་དང། ཁྱད་པར་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་

548 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

དང། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་རིགས་པའི་དགག་བྱའི་མཐར་ཐུག་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་རང་གི་ཉམས་ལས་དཔགས་ཏེ་ངོས་འཛིན་པ་དང། དེ་འགོག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་དངོས་སམ་བརྒྱུད་ནས་གཞུང་གི་ཆ་ཀུན་འགྲོ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་ཇི་ཙམ་ཉན་པ་དང་བཤད་པ་དང་ལྟ་བ་དང་རྟོག་པ་བྱས་ཀྱང། རང་གི་བདེན་འཛིན་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཟན་པར་ཁ་ཕྱིར་ལྟའི་གཤགས་བགྱི་བ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བས་ཐོས་བསམ་གནད་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། དབུ་མ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་བཞག་པ། ལུགས་དེ་སངས་
རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བསྟན་པ། དེ་ལས་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ལ་སྙིང་བརྩེ་བ་བསྐྱེད་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པས་སྟོན་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ལྷུར་ལེན་པའི་མཆོད་པ་བྱ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲུག་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པ། ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ། དེ་གཉིས་ལ་ཀླན་ཀ་ངན་པའི་རྩོད་པ་རྣམས་སྤང་བ། ལུགས་འདི་སྐྱོན་མེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པར་བཤད་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ། ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའ་ལུགས་ལ་བསྔགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ ིབྱེད་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་དང། ཐོག་མར་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང། ཕྱི་ནས་ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ།།དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ནས་བརྗོད་པར་བྱས་སོའ་བར་རོ། །འདིར་དགོས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དད་ ིཔས་འབྲང་བ་རྣམས་རིགས་པས་མ་གྲུབ་བར་དུ་ལུང་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་ན། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་ཁྱད་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་སྔོན་དུ་རིགས་པས་བསྒྲུབས་རྗེས་སུ་ལུང་གིས་བསྒྲུབ་ན་རྩོལ་བྱུང་གི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་རྩོལ་བྱུང་གིས་བསྒྲུབ་པ་ཡང། རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ལུང་ལ་ཡིད་ཆེས་མི་ནུས་ན། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་སུ་ཁས་ལེན་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་མིན་པར་འགྱུར་སྙམ་པའོ། །དོགས་གཅོད་དང་པོ་ལ་སྔ་རབས་པ་དག་འགྲེལ་པས་དད་འབྲང་སྟེ། ལུང་རིགས་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་ཀྱང། ཡིད་ཆེས་ཆེས་པར་དཀའ་མི་དཀའ་ལ་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་མི་འབྲང་

དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་བྲིས། 549

གཉིས་སུ་བྱས་པའི་སྔ་མ་མིན་པར་འདོད་ཅེས་པ་དང། ཡང་ན་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་ཡང༌། ཡིད་ཆེས་པ་བརྟན་པ་དེ་རིགས་པ་ལས་ཡིན་པས། ཞེས་འཆད་པའི་དང་1

པོ་ནི་འགྲེལ་པ་ན་མེད་ལ།
གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་པས་བཤད་པ་བཞིན་མ་རྟོགས་པའི་སྐྱོན་ནོ། །དེས་ན་དཀའ་འགྲེལ་
ལས་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་ནི། སེམས་ལོག་པ་རྣམས་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བཤད་པས་དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་ཟླས་དྲངས་པའི་དད་འབྲང་མིན་གྱི། སངས་རྒྱས་ལ་དད་ནས་དེའི་ལུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའོ། །དེས་ན་རང་སྡེ་སྟོན་པའི་ལུང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱང༌། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་མེད་པར་ཡིད་མི་ཆེས་ན་སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་ལོག་པའི་གཞན་སྡེ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དོགས་གཅོད་གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་བདེན་མེད་དུ་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་དོན་དེ་སླར་ཡང་བསྒྲུབ་པ་ལ། ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་སྨྲ་སྟེ། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གིས། དེ་གྲུབ་དེ་ནི་ལེགས་པར་གྲུབ། །དེ་ཚེ་བསྟན་བཅོས་བལྟོས་མ་ཡིན།2

།ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་རིགས་པས་ལེགས་པར་བསྒྲུབས་ཀྱང་ལུང་ཙམ་སྐྱབས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཆུང་བ་འགའ་ཞིག་རྟོག་གེ་སྐམ་པོ་ཙམ་གྱིས་བསྒྲུབས་པ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་སོ་སྙམ་པ་ལ། ཟབ་མོའ་ལུང་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །ཞེས་འགྲེལ་པས་འཆད་ལ། སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ ིཞུགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལ་དོན་གཅིག་བསྒྲུབ་པ་ལ། ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་གཉིས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་གོ་བར་བྱའོ།།
དོགས་གཅོད་གསུམ་པ་ནི། སྟོན་པས་གསུངས་པའི་ཤིན་ལྐོག་གི་བླང་དོར་ལ་འཇུག་པ་ནི་
གང་ཟག་དབང་རྣོན་ནི། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་རྟགས་ལས་ཤིན་ལྐོག་སྟོན་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བར་དཔོག་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ལས་འཇུག་ལ། དེའི་ཚུལ་གསུམ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་ཤིན་ལྐོག་ཡིན་པས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་སུ་མི་འགལ་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་རིགས་འབྱེད་པ་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་ཀྱི། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མིན་པའི་ཕྱིར་
1 གཙང་། ཤོག ༥ ན ༡ འཆད་པའི་དངོས་ནི་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༧༨ ཕྲེང་། ༡༥

550 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

ཏེ། དཔེར་ན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཡང༌། དགག་རྟགས་སུ་བཞག་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །རང་སྡེ་དབང་བརྟུལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཤིན་ལྐོག་གི་བླང་དོར་ལ་འཇུག་པ་ན། ལུང་ཙམ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བྱས་ནས་འཇུག་པ་ནི། གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་དོན་གཉེར་ནི། །ཐེ་ཚོམ་ལས་ཀྱང་འཇུག་ཕྱིར་རོ།1

།ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་འཇུག་ལ། དེ་མི་རུང་བ་ཡང་མིན་ཏེ། འཇུག་ལྡོག་
ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མས་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པ་དགོས་ན། ཞིང་ལས་དང་ཚོང་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྔ་མ་འདྲ་བའི་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སློབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །དཀའ་འགྲེལ་ལས་ལུང་མ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་མ་བྲལ་ན། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང་བྲལ་ཡང་ལུང་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་རམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ལུང་དང་འདྲ་བས། དེ་དང་བཅས་ཀྱང་ངེས་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ལུང་གི་རྗེས་དཔག་ནི། དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཤད་པའི་འཇུག་ཚུལ་དེ་ཡིན་གྱི་སྔ་མ་མིན་ནོ།།
དོགས་གཅོད་བཞི་པ་ནི། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཤིན་ལྐོག་ཡིན་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་ལུང་ཙམ་
དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་པ་ནི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་པའི་སྲོལ་བཟང་པོ་ནུབ་རྗེས་སུ་མཁས་པར་རློམ་པའི་རིགས་པ། མི་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བཏགས་པའི་མུན་སྤྲུལ་ཡིན་གྱི། ལུང་ལས་མི་མཐུན་པ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་པ་དང༌། བདག་མེད་པའི་དོན་ཁོ་བོ་ཅག་ཁས་ལེན་པ་ནི། རང་གི་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་བཟུང་དུ་མི་རུང་བར་མཐོང་བའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ག་ལ་ཡིན། དེས་ན་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་སུ་སློབ་དཔོན་འདིས་བཞེད་པ་བཞིན། དབུ་མ་པ་མཁས་མཁས་རྣམས་དང་འདྲ་སྟེ། འདི་ནི་སྟོན་པའི་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་ལ་ཚིག་ཙམ་མིན་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་ནས་ཚེ་རབས་གཞན་དུའང་ལེགས་པར་འབྲང་བའི་བག་ཆགས་བཟང་པོ་འཇོག་པའི་ཐབས་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་པས། དེའི་བར་ཆད་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱིར་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམས་ལུང་རིགས་གཉིས་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་ཟབ་མོའ་ི 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༦ ཤོག ༥༩༥ ཕྲེང་། ༡༢

དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་བྲིས། 551

གནས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་རྣམས་ནི་ཀླུ་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་མིག་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྒྲུབ་ཅིང༌། དོན་དེ་ཟབ་མོའ་ལུང་གིས་ཀྱང་བསྟན་པའི་ ི 1

གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་གཞུང་
འདིར་འཆད་པ་འདི་འདྲ་བ་རྣམས་ནི། མཁས་པའི་སྐྱེ་བོའ་འདྲེན་པ་ཀུན་གྱི་བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ ིལམ། རྣམ་དཔྱོད་དང་བརྩོན་པའི་མཐུ་མི་དམན་ཞིང༌། སྙིང་ནས་ངེས་པའི་དོན་རྩད་གཅོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དམ་པར་ཟུངས་ཤིག།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། །གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་སྦྱོར་བ་བཀོད་དེ་མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
སྦྱོར་བ་དེའི་ཚུལ་བསྒྲུབས་པས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་དག་ཡང་དག་པར་ན་གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ་སྟེ། དེ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་དེ། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་བདག་དང་གཞན་གྱི་སྡེ་པས་སྨྲས་པའི་དངོས་པོ་འདི་དག་ཀྱང་ཡང་དག་པར་ན་གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པས། ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པའོ། །རང་བཞིན་ཡོད་པར་གྱུར་པ་སོགས་ཀྱིས་གཅིག་དང་དུ་མ་ལ་ཕུང་གསུམ་སེལ་བ་འདི། གཅིག་དང་དུ་མ་མ་གཏོགས་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལྡོག་ཁྱབ་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་མོད་ཀྱང༌། འདིར་བཤད་པ་ནི་རྟགས་འདི་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་ལ་གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་པ་དང༌། ཁྱབ་བྱེད་དེ་གཉིས་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་དཀའ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པའོ། །དེ་ཡང་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པ་ལ། དོན་དང་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་གསུངས་པས། འདི་ནི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་མིན་པས། དོན་གྲུབ་ཟིན་པ་ཡང་དོན་ལྡོག་གི་དོན་དུ་མི་བཟུང་ངོ༌། །རང་གི་སྡེ་པ་དང་ཞེས་སོགས་ནི་ཤགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་གསལ་དུ་བཏང་བའོ། །དཀའ་འགྲེལ་ལས་ནི་འདི་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཆོས་སྡུད་པ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་པས་ཞེས་པའི་བྱེད་པ་པོའ་ཚིག་གིས་བསྡུས་ནས་འཕངས་པ་བསྟན་ ིཔ་ལ་བྱེད་པ་བརྟག་གོ །འདིར་དཔྱད་པར་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བ་འདི་ཐལ་རང་གཉིས་གང་

1 ཞོལ། ཤོག ༦ ན ༢ བསྟན་པ་གཉིས་ཟུང་དུ་

552 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

ཡིན་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་དང༌།1

རྟགས་ཆོས་གཉིས་དགག་པ་གཉིས། གང་ཡིན་བརྟགས་ན་
མི་འཐད་པས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱིན་པའི་ངག་སྦྱོར་ཚུལ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྔར་སྦྱོར་ན་བཀོད་པ་འདྲ་བ་གཅིག་བྱེད་པ་ནི་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་ལུགས་སོ། །དེས་ན་འདི་ལ་གཉིས་སུ་དཔྱད་དེ་སྦྱོར་བ་འདི་སུན་འབྱིན་པའི་ངག་ཐལ་བར་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་སྒྲུབ་པའི་ངག་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས། ཆོས་ཅན་དུ་སྨྲས་པ་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་དུ་ཁས་མི་ལེན་ལ། ཐལ་འགྱུར་ལ་ནི་ཕ་རོལ་པོས་ཁས་བླངས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་གཞན་མི་འདོད་པ་འཕེན་པའི་གཅིག་2

དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་གཞུང་འདིར་སྦྱོར་བ་འདིས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པར་བཤད་ལ་ཐལ་འགྱུར་དུ་འབྱེད་3

པ་དངོས་སུ་མི་གསལ། ཡང་དབུ་མ་སྣང་བར་ཐལ་འགྱུར་དང༌། རང་རྒྱུད་
གང་དུ་བྱེད་ཀྱང་བྱས་པས་ཆོག་པར་བཤད་པས་ཐལ་བར་བསྒྲུབ་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་ཚུལ་བཤད་ན། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་ཕ་རོལ་པོས་རྟགས་དངོས་སུ་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང༌། ཤུགས་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་རྟགས་དེའི་ཁྱབ་བྱ་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པ་བཀོད་དེ། ཁྱབ་བྱ་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་ན་ཁྱབ་བྱེད་ཤགས་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པས་སོ།།
དེ་ལྟ་ན་རྒྱང་འཕེན་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དང༌། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཁས་བླངས་པར་
འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་དེས་ཚེ་འདིའི་རིག་པ་ཁས་བླངས་ལ་དེ་ལ་ནི་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་རིག་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། འབྱུང་བ་བཞི་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ལ། དེ་ཡོད་པ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གཟིགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་རིགས་གཞན་ཡང་མང་ངོ༌། །གལ་ཏེ་རྒོལ་བ་དེ་དག་གི་ཁས་བླངས་ཞེས་མི་སྨྲའི་ཤགས་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་མོ། །ཞེ་ན་དེ་ལྟ་ན་མི་འཐད་དེ། ཆོས་གཅིག་བརྗོད་པ་ན་དེ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲ་དེས་ཤགས་ལ་བརྗོད་པ་དང༌། བློ་དེས་ཤགས་ལ་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁྱབ་བྱ་ཁྱད་པར་བ་ཇི་

1 ཞོལ། ཤོག ༦ བ ༣ བརྟགས་ཆོས་གཉིས་
2 ཞོལ། ཤོག ༦ བ ༦ འཕེན་པ་གཅིག་
3 ཞོལ། ཤོག ༦ བ ༦ ཐལ་འགྱུར་དུ་བྱེད་པ་

དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་བྲིས། 553

འདྲ་བ་ཞིག །དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པས་བདེན་པའི་གཅིག་མིན་པ་ཤགས་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པའི་ཁྱབ་བྱ་སྟོན་ཅིག་ཅེ་ན། འདིར་ཁྱབ་བྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད་སྤྱིར་འཆད་ན་སྐྱོན་སྔ་མ་ལྟར་འོང་བས་ཁྱད་པར་བ་ལ་འདོད་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་དབང་ཕྱུག་རྟོག་པ་ལ་མཚོན་ན། དེ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་ཚུལ་ནི། སྔ་དྲོའ་དུས་ན་གང་ཡོད་པའི་དབང་ཕྱུག་དེ་ཉིད་མ་ལུས་པ་ཕྱི་དྲོའི་དུས་ནའང་ ིཡོད་པར་འདོད་པས། སྔ་དྲོའ་དུས་ན་ཡོད་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་ཆ་འགའི་ཞིག །ཕྱི་དྲོའ་དུས་ན་ཡོད་ ིཀྱང་ཆ་གཞན་འགའ་མེད་པར་ཡང་འདོད་པ་མིན་གྱི། སྔ་དུས་ན་ཡོད་པའི་ཆ་ཧྲིལ་པོ་ཕྱི་དུས་ན་ཡོད་ཅིང༌། ཕྱི་དུས་ན་ཡོད་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་ཆ་ཡིན་པའི་ཆ་སྔ་དུས་ན་མེད་པས། མེད་པར་འདོད་དོ། །དེས་ན་དབང་ཕྱུག་ཡིན་པའི་ཆ་ངོ་བོ་ཕན་ཚུན་དུ་ཐ་དད་པ་མི་འདོད་པ་ནི། དབང་ཕྱུག་གཅིག་ཏུ་འདོད་ལུགས་སོ།།
འདི་ནི་རང་ལུགས་ཀྱིས་བུམ་པ་ནི་གཅིག་གི་མཚན་གཞིར་འཇོག་ལ། སྔ་དྲོ་དང་ཕྱི་དྲོའ་ིདུས་གཉིས་སུའང་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང༌། སྔ་དྲོའ་དུས་ཀྱི་བུམ་པ་དང་ཕྱི་དྲོའི་དུས་ཀྱི་བུམ་པ་གཉིས་ ིགཅིག་ཏུ་མི་འདོད་ལ། དེ་གཉིས་དུ་མའི་མཚན་གཞིར་ཡང་འཇོག་པ་དང་མི་འདྲའོ། །དབང་ཕྱུག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བར་དངོས་སུ་ཁས་མ་བླངས་ཞེས་པ་དེའོ། །གང་ཁས་བླངས་པས་དབང་ཕྱུག་དེ་དེ་འདྲ་བའི་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཤགས་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པའི་ཁྱབ་བྱ། དབང་ཕྱུག་དེས་སྔ་དྲོ་བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་དང༌། ཕྱི་དྲོ་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དུ་མ་ཁས་བླངས་ན། དེའི་ཤགས་ཀྱིས་དབང་ཕྱུག་གཅིག་མིན་པར་ཁས་བླངས་ཞེས་པ་གཅིག་ནི། དུས་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་ན་ཡོད་པའི་དབང་ཕྱུག་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཐ་དད་མིན་པར་ངོ་བོ་གཅིག་ན་ཡོད་པའི་གཅིག་ཡིན་གྱི། སྔོན་པོ་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དང༌། དེས་སྔོ་འཛིན་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་རིམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །ཆོས་དེ་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་དང༌། གཅིག་ཡིན་པ་འགལ་ན་གཅིག་མི་སྲིད་ལ་དེ་མེད་ན་དུ་མ་ཡང་མེད་ཅིང༌། དེ་གཉིས་མེད་ན་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཕུང་གསུམ་མེད་པས་གང་ཡང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བས། དེ་གཉིས་ནི་མི་འགལ་བས་དབང་ཕྱུག་ལ་རིམ་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་གཅིག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེས་བསྟན་པ་ཡང་ཡིན་ལ། གཅིག་མིན་པའི་ཁྱབ་བྱ་ཁས་བླངས་ཞེས་པ་ཡང་མིན་ནོ། །དེས་ན་བདེན་

554 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

པའི་གཅིག་ཡིན་པ་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་མིན་པའི་ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་ལ་བྱེད་ན། འབྲས་བུ་རིམ་ཅན་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་ཁས་བླངས་པ་ནི། བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་དུ་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་གྱི་ཤགས་ཀྱིས་མིན་ནོ། །ཕྱོགས་འདིས་ནི་བདེན་པའི་གཅིག་མིན་པའི་ཁྱབ་བྱ་གཞི་གཞན་ལ་ཁས་བླངས་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྦྱོར་བ་འདི་རང་རྒྱུད་དུ་བྱེད་ན། གཞན་གྱིས་སྨྲས་པའི་བདག་དང༌། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་དང༌། རང་སྡེས་སྨྲས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། ཤེས་པ་ཆ་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པས། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས། མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། འདི་དཀའ་འགྲེལ་ལས་གཞན་སྡེས་བཏགས་པའི་མ་གྲགས་པ་ལ་ནི། ཐལ་བར་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་གྲགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམས་ལ་ནི། གཉིས་ཀ་ལྟར་ན་ཡང་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་འཆད་ཅིང༌། ཆ་པ་ལ་སོགས་པ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང༌། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་རང་རྒྱུད་མི་རུང་བར་འཆད་དོ།།
དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ལ་ཡང༌། རྟགས་ཆོས་
རྣམ་བཅད་ཙམ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་ཡང་རུང་བར་ལན་མང་དུ་བཤད་དེ། རྟགས་དང་ཆོས་གཞི་གྲུབ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ན་ནི། ཆོས་དེ་འདྲ་བ་ལ་ཐལ་འགྱུར་མིན་པ་རང་རྒྱུད་མི་རུང་ལ། རྟགས་ཆོས་མེད་དགག་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ལའང་མི་འགལ་བ་ཡིན་ན་ནི། ཆོས་ཅན་དེ་འདྲ་ལའང་རང་རྒྱུད་རུང་བ་ལེགས་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི། སློབ་དཔོན་མཁས་པ་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་ལུགས་སོ། །དེས་ན་དཀའ་འགྲེལ་ལས་སྔར་ལྟར་བཤད་པ་འདི་དབུ་མ་སྣང་བ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །དཀའ་འགྲེལ་འདི་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་ཡིན་པར་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ཡང་བཞེད་པས། འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ཐུགས་མ་རྫོགས་པའི་སྐབས་1

ཤིག་ཏུ་མཛད་དམ་བརྟག་གོ །འོ་ན་ཆོས་ཅན་དེ་འདྲ་བ་ལ་རུང་ལུགས་ཇི་
ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང༌། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་རང་བརྟེན་ལའོ། །ཞེས་རྟེན་ཏེ་ཆོས་ལ་མ་བསལ་བ་འཆད་པ་ན། ཆོས་ཅན་ལའོ་ཞེས་པ་ཙམ་མ་སྨོས་པར་རང་གི་ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་ཚིག་སྨོས་པའི་དགོངས་པ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཚེ། ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་དང༌། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་
1 ཞོལ། ཤོག ༨ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༩ ན ༥ སྐབས་སུ་གཅིག་ཏུ་མཛད་དམ་

དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་བྲིས། 555

གཉིས་ཚོགས་པའི་ཚོགས་དོན་བསལ་ཡང་ཆོས་དེས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་རང་གི་རྟེན་ཆོས་ཅན་པས་སྐྱོན་མིན་ནོ། །དེས་ན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་རང་གི་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཅན་དང་དེ་གཉིས་ཚོགས་པ་བསལ་ན། སྐྱོན་ཡིན་པ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་རྟེན་ཞེས་གསུངས་པ་བཤད་དོ། །ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་བཀག་པ་ལ་སྐྱོན་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ནི། དཔེར་ན་མཁས་སོགས་གཞན་དག་གིས། ཞེས་སོགས་རྣམ་འགྲེལ་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པ་ལ་འབྱུང་ངོ༌། །ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་ཞེས་པ་ནི། ཆོས་ཅན་དུ་སྨྲས་ཀྱང་སྐབས་དེའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་མིན་པས། ཆོས་ཅན་ཡན་གར་བར་སོང་བའི་དོན་ནོ། །རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྩོད་གཞིར་གར་བྱུང་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་འགྲུབ་དགོས་ན། ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་དང༌། རང་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཅན་གཉིས་འབྱེད་པའི་དོན་མེད་པས་བདག་དང་གཙོ་བོ་སོགས་རྩོད་གཞིར་བཟུང་བའི་ཚེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མི་རུང་ཞེས་པ་ནི། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གཉིས་ཀྱི་རང་གི་ལུགས་དང༌། མུ་སྟེགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དབྱེ་བ་མ་ཕྱེད་པའོ། །ཚུལ་འདིས་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དྲངས་ནས་རྒྱས་པར་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་གསུངས་སོ། །འདི་ཡང་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་བདག་དང་གཙོ་བོ་སོགས་འགོག་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་དགོས་པ་དང༌། དེ་ཡང་རང་ལྡོག་ནས་དགག་དགོས་པ་གཉིས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་རྩོད་གཞིར་བཟུང་དགོས་པ་དང༌། དེའི་ཚེ་དེ་དག་དངོས་མེད་དུ་བསྒྲུབ་1

པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་བཀག་ཀྱང༌། སྐྱོན་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གཉིས་
ཀྱིས་བསྒྲུབས་སོ།།
ཕྱོགས་གླང་གིས་གསུངས་པའི་དོན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དཔག་བྱ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་
ཡི། །དོན་གྱི་ཐ་སྙད་གནས་པ་འདི། །ཤེས་པ་ལ་གྲུབ་ཐ་དད་ལ། །བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཡིན།2

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞི་དངོས་པོ་དགོས་པ་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དང༌། དུ་བ་ལ་མེ་
ཡོད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་རྟོག་པ་ལ་སྒྲ་དང་ལ་གཉིས། དེ་གཉིས་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བའི་དོན་ཉིད་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་ཡིན་གྱི་སྒྲ་དང་ལ་ཉིད་དངོས་ཀྱི་རྟེན་མིན་ཏེ། དགག་སྒྲུབ་བྱེད་

1 ཞོལ། ཤོག ༩ ན ༥ དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༩༡ ཕྲེང་། ༡

556 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

པའི་རྟོག་པ་ལ་དངོས་སུ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཆོས་གཅིག་ཅིག་བསྒྲུབས་ན་དེའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་བསྒྲུབས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་སྣང་གཞི་ནི་སྒྲ་དང་ལ་ཡིན་པས་གཞི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་དགོས། གཞི་ཆེན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་མི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་དང་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྩོད་གཞིར་བཟུང་བ་ལ་ཡང་རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོ་དང་དབང་ཕྱུག་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་ནི་ཡོད་ལ། དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་དངོས་པོར་མེད་ཅེས་བསྒྲུབ་པས་གཞི་དེ་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་ཤེས་འདོད་དང༌། སྔ་རྒོལ་ལ་དཔག་འདོད་མེད་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ། སྣང་གཞི་དངོས་པོར་མེད་པ་དོན་བྱེད་པ་གཉིས་སྟོང་དང༌། སྣང་གཞི་བདེན་པར་ཡོད་པ་བདེན་པའི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་བཀག་པ་ན། རྟགས་དེ་གཉིས་གཙོ་བོ་དང་དབང་ཕྱུག་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ལ་འགྲུབ་ལ། དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གང་གི་ཆོས་སུ་འཇོག་པའི་ཆོས་ཅན་དང༌། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་གང་གི་ཆོས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱོགས་སུ་བཏགས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་བཀག་པས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ན། རྟོག་པ་ལ་སྒྲ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བའི་སྣང་ལྡོག་དངོས་པོར་མེད་པས། བྱས་པ་རྟགས་དེ་ལ་འགྲུབ་པ་མིན་གྱི། སྣང་གཞི་སྒྲ་ལ་གྲུབ་དགོས་ཏེ། དངོས་པོ་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱེད་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །དོན་བྱེད་པས་སྟོང་བ་དང་དུ་བྲལ་རྟགས་སུ་བྱེད་པའི་ཚེ་ནི། སྣང་གཞི་དང་སྣང་ལྡོག་གཉིས་ཀ་རྟགས་དེ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཅིང༌། སྣང་གཞི་རྟགས་དེ་ཡིན་པར་གྲུབ་ན། དེ་བཀག་ཀྱང་སྣང་ལྡོག་སྒྲུབ་ཆོས་དང༌། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྲུབ་བོ། །འདི་ནི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ་སྟེ། རྒྱས་པར་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་ཤེས་དགོས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི་སྦྱོར་བ་འདིའི་རྟགས་དང༌། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གཉིས་མེད་དགག་ཡིན་ནམ།
མ་ཡིན་དགག་ཡིན་དང་པོ་ལྟར་ན་དགག་བྱའི་ངོས་ནས་འདི་མེད་པ་ཞེས་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་མིན་པ། རང་གི་ངོ་བོ་མེད་ལ་དེ་མེད་ན་ངོ་བོ་གཅིག་པ་མེད་པས་བདག་གཅིག་པ་མེད་པས་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་མེད་ཅིང༌། འབྲེལ་བ་གཞན་ཡང་མེད་པས་གོ་བྱ་དང་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་ངོ༌། །མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ན་ནི། གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་དངོས་པོ་ཁས་བླངས་པར་འགྱུར་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་དེ་མི་འདོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེ་ན་འདི་ལ་སྣང་བ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་

དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་བྲིས། 557

གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་དེ་གཉིས་ལ་ཡོད་པ་དང༌། བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་ནི། དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་མིན་ཏེ། དེའི་བདག་ཉིད་ནི་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དག་ཀྱང་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པས་འགལ་བ་མེད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡོད་པ་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཁེགས་ན་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་གཅིག་ཡིན་པ་ཁེགས་པས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཐ་དད་པའི་བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་དང༌། མེད་དགག་ཏུ་བཞག་པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་བདག་མེད་པའི་ངོ་བོར་འདྲ་བས་སོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ཏེ། བདེན་པ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །འོན་ཏེ་བདེན་པར་མེད་ཅེས་མ་བྱས་པར་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱི་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོར་མི་འགྲུབ་སྟེ། ནམ་མཁའ་དང་སྒྲ་དོན་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲས་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ཁྱེད་ལ་ཡང་མེད་དེ། དེ་གཉིས་གང་དུའང་མི་ཞེན་པར་དངོས་པོ་ཙམ་དུ་ཞེན་པ་རྟོག་པ་ལའང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཅིག་དང་དུ་མས་རང་བཞིན་སྣང་བ་ལས། རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་རྣམ་བཅད་ཙམ་ཡིན་པར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མེད་དགག་ཁོ་ནའོ། །འདི་ལ་སྔར་གྱི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་སྣང་བས་བདེན་མེད་ཀྱི་སྣང་བ་དང༌། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱིས་བདེན་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ན། མ་ཡིན་དགག་སྒྲུབ་ཡིན་ལ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་དོན་དམ་གྱི་དངོས་པོའ་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་བས་ ིསྟོང་པ་སྒྲུབ་པ་ན་མེད་དགག་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཏེ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
རྟགས་གཉིས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། དེ་གཉིས་ཚད་མ་གང་གིས་གྲུབ་པ་དང༌། རྟགས་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་སྒྲུབ་པ་དང༌། བདེན་པའི་དུ་བྲལ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཤེས་བྱ་ལ་གཅིག་དགག་པ་དང་ཤེས་པ་ལ་གཅིག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། རྟག་པ་དང༌། གང་ཟག་དང༌། ཁྱབ་པ་དང༌། རགས་པ་དང༌། ཕྲ་བ་ལ་གཅིག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟག་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཅིག་དགག་པ་དང༌། རྟག་པས་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པ་ལ་གཅིག་དགག་པ་དང༌། རྟག་པ་དཔྱད་པའི་གཞིར་མི་འཛིན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི་གཏན་ཚིགས་འདི་ཞེས་པ་ནི། སྔར་གྱི་ཆོས་ཅན་ལ་རྟགས་གཉིས་འགྲུབ་ཚུལ་བསྟན་པའི་མཚམས་

558 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

སྦྱོར། རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པས་སྨྲས་པའི་དངོས་པོ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དེ་ལ་རྟག་པ་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་རིམ་པ་ཅན་དུ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བས་གཅིག་པུའི་རང་བཞིན་མིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་སྦྱོར་བ་འདིའི་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་མེད་པས་སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང༌། རྟགས་མི་འགྲུབ་པས་སུན་འབྱིན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་མིན་ལ། གཞན་གྱི་རྟགས་1

ཆོས་ཅན་ཡིན་
ན་མི་འགྲུབ་ལ། སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་རྟགས་མི་འགྲུབ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱང་མིན་པས་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་པའི་ལན་དུ་རང་རྒྱུད་དུ་བྱེད་ལ། ཆོས་ཅན་ནི་སྒྲ་དོན་ཡིན་ཞིང་རྟགས་ནི་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་སྣང་བ་ཡིན་ལ། དེ་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པས་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་སྣང་བ་བདེན་ན་དུ་མར་བདེན་པས། གཅིག་མིན་ལ་རྫུན་ན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་གཅིག་མིན་པས་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་བོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་དང་དུ་མས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས། དངོས་མིན་དང་གཅིག་ཡིན་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཆ་མེད་ཀྱི་རྟག་2

པའི་གཅིག་དང་འབྲས་བུ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ལ་འགལ་བ་སྟོན་
པ་ཡིན་གྱི། འབྲས་བུ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་ན་དུ་མ་ཡིན་དགོས་ཞེས་སྟོན་པ་གཏན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་བུ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་དང༌། གཅིག་ཡིན་པ་གཉིས་འགལ་ན་འབྲས་བུ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་དུ་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་གཅིག་ཡིན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེའི་དུ་མ་ནི་གཅིག་བསགས་པ་ཡིན་པར་གཞུང་ལས་མང་དུ་བཤད་ལ། དེ་ལྟར་དུ་རང་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེས་ན་དོན་བྱེད་པ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་ཡང་གཅིག་དང་དུ་མ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། གཞན་དུ་ན་དེ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
དེའི་ཕྱིར་རྟག་པ་སྔ་ཕྱི་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་འོག་ནས་འགོག་པས། འདི་ནི་སྔ་ཕྱིའི་དུས་
ཀྱི་རྟག་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེ་འདྲ་བའི་3

དེས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་
ན་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་དགོས་པས་རིམ་ཅན་དང་འགལ་བ་སྟོན་པ་ནི། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་རྣམས་ཞེས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༡༢ ན ༡ རྟགས་པ་ཆོས་ཅན་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༡ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༢ ན ༣ རྟགས་པའི་གཅིག་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༡ བ ༣ དེ་འདྲ་བ་དེས་

དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་བྲིས། 559

པ་ནས་ག་ལ་འགྱུར་གྱི་བར་གྱིས་སྟོན་ཏེ། རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང༌། རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་ཡོད་པས། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པ་དང༌། གཞན་དུ་ན་རྒྱུའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་བྱེད་པས། འབྲས་བུ་མིན་པར་བསྟན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མ་ཚང་བར་སྨྲ་བ་འགོག་པ་ན། རྟག་པ་རྐྱེན་ལ་མི་བལྟོས་པ་དང༌། རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཉིད་མི་འཐད་པ་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཞེས་པ་དང༌། གཞན་ལ་ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །རིགས་པ་དེས་གཞན་གྱི་རྩོད་སྤང་ཡང་མི་འཐད་པ་ནི། འདིས་ནི་ཞེས་པའོ། །དེས་ན་ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་གཞན་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་སུན་འབྱིན་པའི་ཐལ་བའོ། །འབྲས་བུ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་ན་སྔར་བསྐྱེད་པ་དེ་ཕྱི་དུས་དང༌། ཕྱིས་བསྐྱེད་པ་དེ་སྔ་དུས་སུ་མི་བསྐྱེད་པར་སྨྲ་དགོས་པས། སྔ་དུས་ཀྱི་རྟག་པ་དང༌། ཕྱིས་དུས་ཀྱི་རྟག་པ་གཉིས་རང་བཞིན་ཁྱད་མེད་དུ་མི་འདོད་ན། དེ་ཉིད་ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པ་རྣམས་1

ལ། འདོད་ན་ཕྱིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་སླར་2

ཡང་བསྐྱེད་པ་དང༌། ཡང་ན་ཕྱིས་ཀྱང་
མི་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །རང་ལ་མི་མཚུངས་པ་ནི་སྔ་ཕྱིའི་དུས་ན་ཡོད་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་མི་འདོད་པས་སོ། །དེས་ན་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པས་གཅིག་ཡིན་པ་ཙམ་འགོག་པ་མིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། རང་གི་སྡེ་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའོ། །དེས་ནི་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་རྟག་
དངོས་སུ་འདོད་དོ། །བསྒོམས་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མོ། །དེའི་དམིགས་པ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་འགོག་བདེན་ཡིན་གྱི་གཞན་གཉིས་མིན་ནོ། །འགོག་པ་མེད་པ་ནི། རང་འཛིན་བྱེད་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ལའང་ནུས་པ་མེད་པའོ། །དེ་དག་གི་ལྟར་ན་འདུས་མ་བྱས་སྔ་ཕྱིའི་དུས་ན་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ཁྱད་མེད་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་སྔར་གྱི་གནོད་པ་མེད་དོ། །འབྲས་བུ་རིམ་ཅན་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་མི་འདོད་པས་སོ་སྙམ་པས་སོ། །རིགས་པ་སྔ་མ་དང་འདྲ་བར་སྟོན་པ་ནི། གལ་ཏེ་འདི་ལྟར་ཞེས་སོགས་སོ། །འདིས་ནི་གཅིག་ཏུ་འདོད་ལུགས་སྔ་མ་དང་འདྲ་བས་འབྲས་བུ་ལ་སྦྱོར་བ་ཁས་ལེན་ཀྱང་ཤེས་པ་རིམ་ཅན་གྱི་ཤེས་བྱར་ཁས་ལེན་པས།

1 ཞོལ། ཤོག ༡༢ ན ༢ ཡིན་པ་ཉམས་ལ།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༢ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡༢ བ ༥ འབྲས་བུ་དེ་སྔར་ཡང་

560 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

སྔར་གྱི་རིགས་པ་འདོན་པ་སྤོས་པས་ཆོག་པར་བཞེད་དོ། །འདི་སྔ་མ་གཉིས་ཀས་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་ལུགས་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་དེས་སྐྱོན་ཁུར་ལུགས་ཤེས་དགོས་པ་གནད་ཡིན་གྱི་གཅིག་ཙམ་འགོག་པ་ལ་སྦྱོར་བ་རྣམས་གཏན་མིན་ནོ། །ཡུལ་དང་ཞེས་པས་ནི། ཤེས་པ་རིམ་ཅན་གྱི་ཤེས་བྱ་དང༌། དུས་སྔ་ཕྱི་ན་ཡོད་པ་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་མི་འགལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་གཉིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཙམ་1

དུ་ཁས་ལེན་གྱི་ཕན་ཚུན་དུ་ཁྱད་པར་བསྐྱེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ཞེས་
པས་ཉེས་པ་སྤོང་མི་ནུས་པར་སྟོན་ནོ།།
འདིར་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་པ་སྔ་མའི་དུས་ན་ཡོད་པའི་འདུས་མ་བྱས་དེ་ཤེས་པ་ཕྱི་
མའི་དུས་ནའང་ཡོད་དམ་མེད། དང་པོ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འགོག་གོ །སྔ་དུས་ན་ཡོད་དུས་2

ཤེས་པ་ཕྱི་མས་མི་ཤེས་ན་ཤེས་པ་སྔ་མའི་ཤེས་བྱར་སོང་ལ། ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་ཤེས་
བྱར་མ་སོང་བའི་སྐབས་གཅིག་སྲིད་པ་དགོས་ལ། དེ་སྲིད་ན་སྔ་དུས་ན་ཡོད་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཏེ། དུས་དེར་ཤེས་པ་ཕྱི་མས་མི་ཤེས་པས་དེ་ཕྱིས་ཀྱང་ཤེས་པ་མི་འཐད་དེ། སྔར་མ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དེ་སྔ་དུས་སུ་ཟད་དུས་ནམ་ཡང་མི་འདོར་བར་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་ན་དུས་གཉིས་པ་ན་མེད་པའི་འདུས་མ་བྱས་དེ་ཆ་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །ཡང་སྔ་དུས་ན་ཤེས་པ་སྔ་མའི་ཤེས་བྱར་སོང་བའི་རང་བཞིན་དེ་དུས་ནམ་ཡང་མི་འདོར་ན། ཕྱི་དུས་སུའང༌། ཤེས་པ་སྔ་མས་ཤེས་པར་ཁས་བླང་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཤེས་པ་ཡོད་དུས་དེར་མེད་པ་དང༌། དུས་དེར་ཤེས་པ་དེས་དེ་ཤེས་པ་གཉིས་འགལ་ཏེ། རིགས་པ་དེ་གཉིས་ནི་ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་ཤེས་བྱ་སྔ་མར་འབྲང་བ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་རིགས་པ་འདིས་རང་སྡེའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྔ་ཕྱི་གཅིག་ཡིན་པ་མི་ཁེགས་ན་གཞན་སྡེས་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་རིམ་ཅན་ལ་སྦྱོར་བར་ཁས་བླངས་པས། རྟག་དངོས་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པ་འགོག་མི་ནུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་ཏེ། རིགས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
འདི་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་ན་དབུ་ཚད་ཀྱི་རིགས་པ་རགས་པའང་མི་ཤེས་པར་ལུང་གི་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༢ བ ༢ ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཙམ་དུ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༢ བ ༣ ཡོད་པ་དེ་ཤེས་པ་

དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་བྲིས། 561

ཚིག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་འགའ་ཞིག་གིས་སྔ་ཕྱིའི་དུས་ན་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ཁྱད་མེད་ཀྱི་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟག་པ་ཁས་བླངས་ནས། དྲི་མ་རིམ་ཅན་དུ་སྦྱོང་བ་དང་ཤེས་པ་རིམ་ཅན་གྱི་ཤེས་བྱར་ཁས་ལེན་པ་སོགས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་ཐམས་ཅད་ལྷག་མ་མེད་པར་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་སྔར་གྱི་བཤད་པ་བྱེད་པ་རྣམས་སྔར་ལྟར་རིགས་པའི་གནད་མ་རྟོགས་པར་གཟུང་ཡུལ་གཅིག་ཡིན་ན་དེ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་གནོད་པ་བསྟན་པར་གོ་ནས་དགག་བཞག་དུ་མ་ཞིག་བྱེད་པར་སྣང་མོད་ཀྱང་རྩ་བ་མ་ཟིན་པའི་མཐའ་གཅོད་དུ་སྣང་ངོ༌། །རྟག་པ་གཉིས་པ་འདོད་ན་འདུས་མ་བྱས་མིན་པ་དང༌། དེའི་ལན་འགོག་པ་ནི་ཅི་སྟེ་ཞེས་པ་ནས་གསལ་བར་ཤེས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་དུ་སླའོ། །འདུས་མ་བྱས་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་རིམ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་འདོད་པས་དེ་འགོག་པའི་ཡང་སྔར་བཞིན་དུ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དུས་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་ན་ཡོད་པའི་འདུས་མ་བྱས་སྔ་མ་ན་གང་ཡོད་ཕྱི་མ་དང༌། ཕྱི་མ་ན་གང་ཡོད་སྔ་མ་ན་ཡོད་པའི་རྟག་པ་འདོད་པ་ལེགས་པར་སུན་ཕྱུང་བ་འདིས་ནི། སྔ་ཕྱིའི་དུས་ན་ཡོད་པ་ཆ་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་རྟག་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་སྟོན་ནོ།།
དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ན་རྟག་པའི་འདོད་ལུགས་མུ་སྟེགས་དང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
མ་ཕྱེད་པ་རྣམས་རྟག་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་ཙམ་མི་སྲིད་པར་སྨྲ་ཞིང༌། གཞལ་བྱས་སྒྲ་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པར་གསུངས་པ་ཡང་འགལ་བར་འདོད་པ་དག་གིས་ནི། ཐོག་མ་ཐུན་མོང་ལས་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཤད་ཅིང་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང༌། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་གསུངས་པའི་འགོག་བདེན་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ལས་ཆོས་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འདུས་མ་བྱས་སུ་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་མེད་དོ་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་པས་རང་གི་འདུས་མ་བྱས་ཁས་ལེན་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྟག་པར་འདོད་ཕྱིན་ཆད་དུས་སྔ་མ་ནི་ཡོད་ཚད་གང་ཡིན། དུས་ཕྱི་མ་ནའང་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི། མུ་སྟེགས་ཀྱི་འདོད་པའི་རྟག་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བོ་བླུན་པོའ་རྟག་པར་འཛིན་ཚུལ་ཡང་དེ་ཡིན་ཏེ་རྟག་པའི་དོན་འདི་ལྟར་ ིབྱེད་པ་ནི་རང་སྡེ་ལ་བྲེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་མ་གཏོགས་པ། མདོ་སྡེ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་དང༌། དབུ་

562 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

མ་པ་སུ་ཡང་མི་འདོད་དོ། །དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་གི་རང་བཞིན་འཇིག་མེད་པ། །དེ་ལ་མཁས་རྣམས་རྟག་ཅེས་བརྗོད།1

།ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ནི་རྟག་པའི་དོན་
ཡིན་གྱི་སྔར་ལྟར་མི་འདོད་དོ། །དེ་འདྲ་བའི་འདུས་མ་བྱས་ནི། རྫ་བུམ་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་ནི། སྔར་རྫ་བུམ་མ་ཞིག་པའི་དུས་ན་མེད་ལ་ཕྱིས་ཡོད་ཀྱང་རྟག་པར་འཇོག་དགོས་པ་ལྟར། དུས་ཐམས་ཅད་པ་རྟག་པ་ལ་མི་དགོས་ཏེ། མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་སྤང་བྱ་དེ་མ་ཟད་བར་དུ་མེད་ཀྱང་ཟད་པའི་དུས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒོམ་སྤང་དགུ་ཟད་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་ལ། སྐད་ཅིག་མ་སྔ་མ་ཕྱི་དུས་སུ་ཞིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཞིག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ཞབས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་བཞེད་པའི་རྗེས་སུ་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་འབྲང་མོད་ཀྱང༌། འདི་སློབ་དཔོན་འདི་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་བཞེད་པ་ལྟར་བྱའོ། །ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་སྤངས་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་དང་འདྲ་སྟེ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོས་ཅན་སྔ་མའི་སྟོང་ཉིད་ཆོས་དེ་ལོག་པ་ན་ལྡོག་པས། ཆོས་དེ་མེད་པའི་དུས་ན་མེད་པས་དུས་རེས་འགའ་བ་ཡིན་ཀྱང་མི་རྟག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཁྱད་གཞི་ལོག་པ་ན་ཁྱད་ཆོས་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུས་སྔ་ཕྱི་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉིད་དེ་ནི་གཅིག་མཚན་གཞིར་རུང་ཡང་དེའི་ཆ་དུ་མ་ནི་ཡོད་དོ།།
དེ་ལྟ་མིན་པར་རྟག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པར་འདོད་ན། དངོས་པོ་སྔ་མ་ཕྱི་མའི་
དུས་ན་ཞིག་པར་འདོད་པ་དང༌། རྣམ་ཤེས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་པས་དངོས་པོ་ལ་མ་ཞིག་པའི་སྐབས་མི་སྲིད་པ་དང་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་དགུན་མེད་པའི་མེད་དགག་རྣམས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པས། དབྱར་ཡང་མེ་ཏོག་མེད་པ་དང༌། མཐོང་སྤང་དང་སྒོམས་སྤང་ལམ་བསྒོམས་པས་ཟད་པའི་འགོག་པ་རྣམས་ཀྱང༌། འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་དགོས་པས། ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བ་སོགས་ཀྱི་གནོད་པ་དུ་མ་ཞིག་འོང༌། དེས་ན་བུམ་པ་ལྟ་བུ་དགག་བྱ་དེ་མེད་པའི་ཚེ། དེ་མེད་པའི་མེད་དགག་དངོས་མེད་ཡོད་པར་འཇོག་པ་དང་མྱུ་གུ་ས་བོན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཚེ། ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང༌། ཡོད་ཚུལ་མི་མཚུངས་ཏེ། སྔ་མས་ཡོད་པར་འཇོག་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོའ་ི 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༨ ཕྲེང་། ༡༧

དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་བྲིས། 563

སྒོ་ནས་མིན་གྱི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་འདི་འདྲ་བ་གཅིག་མེད་པས་ཞེས་དགག་བྱ་བཅད་ལྡོག་ནས་འཇོག་པ་མིན་པ་རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱི་མ་ནི་གཞན་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ ིའཇོག་མི་དགོས་ལ། རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་བཞག་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བུམ་པ་དེ་ཡོད་ ིཔའི་དུས་ན་དེ་མེད་པའི་མེད་དགག་ཡོད་པར་འཇོག་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཞིག་པ་མིན་གྱི་དགག་བྱེད་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་པས། དེ་འདྲ་བའི་དུས་རེས་འགའ་བ་ཡོད་ཀྱང་སར་དུ་ཡོད་པའི་ཚེ་སྐྱེས་པ་དང་གསར་དུ་མེད་པའི་ཚེ་འཇིག་པར་སོང་བ་མིན་པས་མི་རྟག་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ།།གསུམ་པ་ནི། འདི་ཐམས་ཅད་ཅེས་སོགས་སོ། །འདིར་རྟོག་ལྡན་གྱི་དོན་བྱེད་ནུས་
བརྟག་པའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས། དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་ལ་མི་དཔྱོད་ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ། དཀའ་འགྲེལ་མཁན་པོ་ན་རེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་ཀྱི། ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་གཞན་སྡེ་རྟག་པའི་ཡོད་པ་མ་ངེས་པར་སྨྲ་བ་སུན་འབྱིན་པ་ཡིན་ཟེར་ལ། འདིས་སྔ་མ་ལས་སུན་འབྱིན་གཞན་ཡང་བསྟན་ཅེས་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྔ་མ་ལྟར་ཡིན་རྟག་པས་དོན་བྱེད་པ་སྔར་རྒྱས་པར་བཀག་པའི་རིགས་པ་ལས་རིགས་པ་གཞན་མི་སྣང་བས་སུན་འབྱིན་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་ནས་རྟག་པ་དཔྱོད་པའི་གཞིར་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གཏན་གྱི་དོན་བྱེད་ནུས་ཀྱི་ཡོད་པས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ན། རྟག་པའི་མ་ངེས་པ་བརྗོད་པ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་གཏན་མིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རྟག་པ་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པར་སྟོང་པར་ཕ་རོལ་པོས་ཁས་བླངས་པ་ལ་དཔྱད་བཟོད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པར་སྒྲུབ་མི་དགོས་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ཡང་གཏན་མིན་ཏེ། རང་སྡེ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་སྒྲུབ་དགོས་སམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་མེད་པས་གཞི་དེ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་མི་དགོས་ཞེས་སུ་ལ་སྒྲུབ། གཞན་སྡེ་ལ་ཡིན་ན་ནི། རྟག་པ་ནུས་པས་སྟོང་པར་ཁས་མི་ལེན་ཞིང༌། སྔར་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་རིག་པས་བསྒྲུབས་ཟིན་ནས་ཁས་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན། དེ་ལ་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ནུས་པས་སྟོང་པར་གྲུབ་ན་ཡེ་མེད་དུ་ཡང་གྲུབ་ཟིན་པས། གཞི་དེ་ལ་དཔྱད་བཟོད་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་དུ་སྒྲུབ་དགོས་སམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སུ་ལ་ཡོད་སྟོན་ཅིག །འོ་ན་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན་འདི་ལ་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ལུང་དྲངས་པའི་ཚིགས་བཅད་ཕྱེད་ཕྱི་མའི་དཔེ་བསྟན་པ་ངེས་ན་གོ་སླ་བས་དེ་བཤད་

564 རྗེའི་གསུང་འབུམ་བ།

ན་སྟེན་པ་པོ་ནི་བུད་མེད་འདོད་པ་བསྟེན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཏེ། དཔྱོད་གཞི་དེ་ལས་རང་གི་འདོད་དོན་དེ་འགྲུབ་ཏུ་རེ་ནས་དཔྱོད་པའོ། །དཔྱོད་པའི་གཞི་ནི། མ་ནིང་འགའ་ཞིག་གོ །དཔྱོད་ཚུལ་ནི་གཟུགས་མཛེས་མི་མཛེས་རྟོག་པའོ། །དེ་ལྟར་དཔྱོད་མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གཞི་དེ་གཟུགས་མཛེས་ཀྱང་གང་གི་དོན་དུ་དཔྱད་པའི་རང་གི་དོན་དེ་ལས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་གྱི་བལྟའོ། །དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་བུད་མེད་དང་འདྲ་བ་ནི་རྒོལ་བ་རྟོག་ལྡན་གྱི་དཔྱོད་པ་པོ་སྟེ། དེ་ཡང་དཔྱོད་པའི་གཞི་དེ་ལས། རང་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་ཏུ་རེ་བ་ཡིན་གྱི། རྒོལ་བ་རྟོག་ལྡན་གྱིས་དཔྱོད་པའི་གཞིར་འཛིན་ན། དོན་བྱེད་ནུས་པ་གཅིག་དགོས་ཞེས་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །དཔྱོད་པའི་གཞི་ནི་སྐབས་སུ་གང་བབ་པས་སོ། །དཔྱོད་པའི་ཚུལ་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་ཡོད་མེད་སོགས་སོ། །དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་རྟག་པ་ཁྱད་གཞིར་འཛིན་ན་ནི། འདོད་པ་བསྟེན་ནུས་ཀྱི་སྐྱེས་པ་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་དཔྱོད་པ་དང་འདྲ་བས། ཁྱད་ཆོས་ལ་དཔྱོད་པ་འཐད་དོ། །གང་གི་དོན་དུ་དཔྱད་པའི་འབྲས་བུ་དེ་གཞི་དེས་སྒྲུབ་ནུས་མི་ནུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།
ཕྱི་རོལ་པས་ཀྱང་བདེ་སྡུག་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་འབྱུང་བ་ལ། དེའི་རྒྱུ་གཙོ་
བོ་དང་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་འགྲུབ་དགོས་པར་མཐོང་ནས་དེ་དག་དཔྱད་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱི་དཔྱོད་པ་ནི་བུད་མེད་ཀྱིས་མ་ནིང་གི་གཟུགས་མཛེས་མི་མཛེས་དཔྱོད་པ་དང༌། འདྲའོ་ཞེས་རྟོག་1

པ་ནི། དོན་བྱ་བ་ཞེས་པ་ནས་བརྟགས་ཅི་ཕན་གྱི་བར་དེ།
འདི་ནི་སྔར་མ་བཤད་པའི་དེ་དག་སུན་འབྱིན་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པ་གཞན་ནོ། །འོ་ན་སྔར་དཔྱད་གཞིར་རྟག་པ་གཟུང་བ་ལ་ཐོག་མ་ནས་སྐྱོན་འདི་བརྗོད་པ་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན། སྔར་ནི་དེ་དག་གིས་བཟུང་བ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་ལ་རློམས་ཏེ་སྨྲས་པ་ཙམ་མོ། །སྔར་རང་གི་བདག་དང་གཞན་སྨྲས་ཞེས་པར་རྟག་པ་རྩོད་གཞིར་བཟུང་བ་དང༌། རིམ་གྱིས་དོན་བྱེད་པ་དང༌། སྔ་ཕྱིའི་རང་བཞིན་ཁྱད་མེད་ཀྱི་འདོད་པ་འགལ་བར་སྟོན་པ། རྟག་པ་རྩོད་གཞིར་བཟུང་ནས་མང་དུ་དཔྱད་མོད་ཀྱང༌། གཞི་དེ་ལས་འབྲས་བུ་དོན་དུ་གཉེར་ནས་མི་དཔྱོད་ཀྱི། འགོག་པའི་གཞིར་འཛིན་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༥ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༦ བ ༣ འདྲའོ་ཞེས་རྟག་པ་ནི།

དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་བྲིས། 565

དོ། །དེས་ན་རློམས་ཏེ་སྨྲས་པའི་དོན་དཀའ་འགྲེལ་ལས་ངའོ་སྙམ་དུ་རློམས་ཞེས་པ་དང༌། བོད་རྣམས་རྟག་པ་ནུས་པས་སྟོང་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་བདེན་པ་དགག་མི་དགོས་ཀྱང༌། གལ་ཏེ་འགོག་ན་རྟགས་སྒྲུབ་ནུས་སྙམ་དུ་བསམ་པར་འཆད་པ་ནི་དོན་དུ་མ་མཐོང་ངོ༌། །དེ་བས་ན་ཞེས་པ་ནས་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི། འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱི་རྟོགས་ལྡན་གྱིས་དཔྱོད་པའི་གཞིར་འཛིན་ལུགས་དང༌། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དཔྱོད་ལུགས་བསྟན་ཏེ། བདག་གཉིས་དོན་དམ་པར་བཀག་པའི་གཞིར་གཟུང་བས་ཐ་སྙད་དུ་དོན་བྱེད་ནུས་པར་སྟོན་ནོ། །གཞན་དག་ནི་ཞེས་པ་ནས་གནས་པའི་ཞེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི། དངོས་མེད་གཞིར་མི་འཛིན་པ་དང༌། དེ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་གང་དུའང་མི་འཛིན་པར་སྟོན་པ་མིན་གྱི། གཅིག་སྒྲུབ་པ་ན་དེ་རྟེན་དང༌། གཞན་རྣམས་བཏང་སྙོམས་ལྟ་བུ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་པར་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཞེས་པ་ནས་ཐམས་ཅད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་ཉིད་ཁེགས་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་ལས་གོ་བར་ནུས་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་ཞེས་པ་ནས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོའ་བར་གྱིས་ནི། དོན་བྱེད་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པས་རྟག་པ་ལ་དོན་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་མི་ ིའཐད་པར་བསྟན་ཏེ། སྔར་སྔ་ཕྱི་རང་བཞིན་ཁྱད་མེད་ཀྱི་རྟག་པ་དཀག་པའི་དོན་བསྡུས་པའོ། །དེ་དཀའ་འགྲེལ་གྱི་གང་ཟག་འགོག་པ་ལ་ཕྱིར་སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ། །གང་ཟག་ནས་གྲུབ་བོའ་བར་གྱིས་ ིནི། གང་ཟག་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་བདེན་མེད་དང༌། སྐད་ཅིག་ཅེས་པ་ནས་གྲུབ་བོའ་བར་གྱིས་ནི། གང་ ིཟག་ལ་གཏན་ཚིགས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ཚེགས་མེད་པར་འགྲུབ་པར་སྟོན་གྱི། སྔ་མས་མངོན་སུམ་དང༌། ཕྱི་མས་རྗེས་དཔག་གིས་འགྲུབ་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །།མངྒལཾ།།

དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌།།ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི།།
དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའ་མཐུས།། ིཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ།།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།།
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྲུབས་ཀྱིས་རྒྱུད་བརླམས་པའི་ཀླ་ཀློའ་སྡིག་སྤྱོད་མི་བཟད་པས་གངས་ལྗོངས་ ིཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའ་སྣང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམས་ཉེས་ ིཔར་བྱས། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་ན་རྡུལ་ཕྲན་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་འཚེ་གྱ་གྱུའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒོ་ཀུན་ནས་ལྔ་བདོའ་རྒུད་ཚོགས་མཚོ་ལྟར་བརྡོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང༌། བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་ ིདུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སླར་ཡང་སྔར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་ཐུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་དང༌། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན། རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའ་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ ིཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ།། དགེའོ།། །།